TÖS
DAVA DOSYASI

C. 1

- İDDİANEME
- FAKİR BAYKURT'UN İFADESİ
- ESAS HAKKINDA MÜTALAA

Yayına Hazırlayan: Niyazi Altunya

Eğitimiş

EĞİTİM-İŞ YAYINLARI

ISBN: 978-605-4201-29-7 (Tk)
978-605-4201-30-3 (1.C)
Baskı: Mayıs, 2026
Genel Başkan: Kadem Özbay
Genel Basın Yayın ve Uluslararası İlişkiler Sekreteri: Hüseyin Selçuk

EĞİTİM-İŞ
Eğitim ve Bilim İşgörenleri Sendikası
Ziya Gökalp Bulvarı, Ataç 2 Sokak No: 43/4 Kızılay-Ankara
Tel: 0312 434 12 06 Belgegeçer: 0312 434 17 01
www.egitim.org.tr/e-posta: iletisim@eğitimis.org.tr

DİZGİ, SAYFA DÜZENİ ve KAPAK TASARIMI
Şerife Eren

KAPAK FOTOĞRAFLARI
Niyazi Altunya Arşivi

1. Cilt: Fakir Baykurt,
2. Cilt: Ortadaki Fakir Baykurt, onun arkasındaki Osman Korkut Akol, karşısındaki Musa Uysal [Musa Emmi]

TÖS
DAVA DOSYASI

C. 1

- İDDİANEME
- FAKİR BAYKURT'UN İFADESİ
- ESAS HAKKINDA MÜTALAA

Yayına Hazırlayan: Niyazi Altunya

KISALTMALAR

KISALTMALAR	ASLI
As. Mah.	Askeri Mahkeme
As. Sav.	Askeri Savcı
ASD	Aydınlık Sosyalist Dergisi
D	Dosya
DDKO	Devrimci Doğu Kültür Ocakları
DEŞ	Devrimci Eğitim Şûrası
DÖS	Devrimci öğretmenlerin savaşı kitabı
EİD	Birleştirilmiş eklenen iddianame (Bu dosyanın numarası 13'tür. Esas No: 1972/11'dir. Sonradan TÖS 972/3 esas sayılı dosya ile birleştirilmiştir.)
EM	Esas Mütalaa
F.B.	Fakir Baykurt
FKF	Fikir Kulüpleri Federasyonu
G.H.	Gerekçeli Hüküm
GR	Grup
Hk.	hakkında
İD	İddianame
İTÜOB	İstanbul Teknik Üniversitesi Öğrenci Birliği
Kls.	Klasör
KSEEPD	Konya Selçuk Eğitim Enstitüsü Proleter Devrimcileri
KYOK	Kovuşturmaya Yer Olmadığı Kararı (Bir şahıs yanına yazılmışsa o şahıs hakkında savcılık KYOK vermiş demektir.)
MDD	Milli Demokratik Devrim
ODTÜ	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
PDA	Proleter Devrimci Aydınlık
Prf.	Paragraf
S	Sanık
Shf-Sh	Sayfa
T	Tanık
TDGF	Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu
TİKM	Tatbiki İstenen Kanun Maddesi
TİP	Türkiye İşçi Partisi
TÖS	Türkiye Öğretmenler Sendikası
vb.	ve benzerleri

SUNUŞ

Eğitim-İş Genel Başkanı
Kadem ÖZBAY

Türkiye öğretmen hareketinin onur sayfalarından biri olan Türkiye Öğretmenler Sendikası (TÖS), yalnızca bir sendikal örgütlenme değil; aydınlanmacı eğitimin, örgütlü mücadelenin ve toplumsal sorumluluğun tarihsel bir simgesi olmuştur. TÖS, öğretmenliğin yalnızca bir meslek değil, aynı zamanda kamusal bir sorumluluk ve toplumsal bir görev olduğunun bilinciyle hareket etmiş; eğitimi, laiklikten, bilimsellikten ve demokrasiden ayrı düşünmemiştir. Elinizdeki *TÖS Dava Dosyası*, bu tarihsel yürüyüşün en zor, en öğretici ve en ibretlik dönemlerinden birine ışık tutmaktadır.

TÖS'ün kuruluşunda ve kısa sürede ülke çapında güçlü bir örgütlenmeye dönüşmesinde belirleyici bir yere sahip olan Fakir Baykurt, yalnızca bir sendika genel başkanı değil; Köy Enstitülerinin yetiştirdiği, halktan yana edebiyatı ve düşünceyi yaşamının merkezine koymuş büyük bir aydınlanma neferidir. Baykurt'un yazarlığı ile sendikal mücadelesi aynı kaynaktan beslenmiştir: Emeğe saygı, halkın gerçekliği, eşitlik duygusu ve bilimin yol göstericiliği. Onun TÖS Genel Başkanı olarak üstlendiği sorumluluk, öğretmenlerin mesleki hak arayışını dar bir talep alanından çıkararak, toplumsal bir bilinç ve kamusal bir mücadele düzeyine taşımıştır.

12 Mart 1971 askeri müdahalesi sonrasında açılan TÖS davası, başta Fakir Baykurt olmak üzere yüzlerce öğretmeni hedef almış; öğretmenlerin örgütlü mücadelesi, düşünce ve ifade özgürlüğü "suç" sayılmak istenmiştir. Bu süreçte yalnızca kişiler değil, öğretmenlik mesleğinin saygınlığı, sendikal haklar ve demokratik kazanımlar da yargılanmıştır. Ancak TÖS davası, baskının değil direncin; korkunun değil cesaretin; hukuksuzluğun değil meşruiyetin tarihine dönüşmüştür. Fakir Baykurt'un ve dava sanığı öğretmenlerin yargılama sürecindeki onurlu duruşu, savunmaları ve geri adım atmayan tavırları, yalnızca kendilerini değil, bir kuşağın vicdanını ve öğretmenlik onurunu temsil etmiştir.

Bu kitapta yer alan iddianame, ifadeler, esas hakkındaki mütalaalar ve yargı kararları; dönemin siyasal atmosferini, yargının içine sürüklendiği karanlığı ve

öğretmenlere yöneltilen sistemli baskıyı bütün açıklığıyla ortaya koymaktadır. Aynı zamanda, yıllar süren yargılamanın sonunda TÖS'ün ve yöneticilerinin aklanması, bu mücadelenin haklılığının tarihsel ve hukuksal tescili olmuştur. Bu yönüyle *TÖS Dava Dosyası*, yalnızca bir dava kitabı değil; Türkiye'de demokrasi, sendikal haklar ve eğitim mücadelesi tarihinin temel belgelerinden biridir.

2005'te kurulan yeni EĞİTİM-İŞ, köklerini 1906 yılında Bulgaristan Şumnu'da kurulan Müslüman Türk Öğretmenler Cemiyeti'nden, 1908'de İstanbul'da kurulan Encümen-i Muallimin'den, TÖS'ten, TÖB-DER'den ve 12 Eylül faşist darbesinin ardından kurulan ilk sendika olan ilk EĞİTİM-İŞ'ten alan 120 yıllık ilerici öğretmen hareketinin bugünkü temsilcisi; cumhuriyetten, emekten aydınlanmadan yana Türkiye'nin en büyük sendikası olarak, bu tarihsel mirası sahiplenmeyi bir görev değil, bir sorumluluk olarak görmektedir. Fakir Baykurt'un "öğretmenin yalnızca sınıfta değil, toplumun vicdanında da sorumluluk taşıdığı" yönündeki anlayışı, bugün de mücadelemize yol göstermektedir. Bu nedenle *TÖS Dava Dosyası*, yalnızca geçmişi hatırlatan bir çalışma değil; bugünün ve geleceğin öğretmenlerine bırakılmış bir mücadele, direnç ve hafıza belgesidir.

Bu eserin hazırlanmasında büyük emek harcayan yayına hazırlayan ilk EĞİTİM-İŞ'in Genel Başkanı Sayın Niyazi Altunya'ya; belgelerin günümüze ulaşmasını sağlayan, bu tarihsel hafızayı titizlikle koruyan tüm kişi ve kurumlara teşekkür ediyorum. Başta Fakir Baykurt olmak üzere, TÖS'ün onurlu mücadelesini veren ve bugün aramızda olmayan tüm öğretmenleri saygı, minnet ve özlemle anıyorum.

TÖS Dava Dosyası, öğretmenlerin örgütlü mücadelesinin suç değil; bu ülkenin aydınlık, demokratik ve laik geleceği için vazgeçilmez olduğunu bir kez daha güçlü biçimde göstermektedir.

İÇİNDEKİLER

TÖS DAVA DOSYASI
C. 1

SUNUŞ **5**

ÖNSÖZ **13**

TÖS DAVASI VE BU KİTAP HAKKINDA **25**

İDDİANAME **31**

İDDİANAME VE KOVUŞTURMAYA YER OLMADIĞI KARARI 35

SANIKLAR 35

ÖNSÖZ 53

TÜRKİYE'NİN JEO POLİTİK DURUMU 57

MİLLÎ ÜLKÜ NEDİR? 60

ÜNİVERSİTELERİMİZ 67

SİYASÎ KADROLAR 69

ÖĞRETMEN CAMİASI 69

YARGI ORGANLARI 74

RADYO VE TELEVİZYON 75

BASIN 76

TÖS'ÜN GENEL FELSEFESİ VE STRATEJİSİ 77

LİBERAL-KAPİTALİST SİSTEM 78

MARKSİST SOSYALİST SİSTEM 80

TÖS DEV-GENÇ MÜNASEBETİ 85

FAKİR BAYKURT'UN İFADESİ **147**

SUNUŞ 151

1. GİRİŞ 157

2. TÜRKİYE BUGÜN NEDEN HUZURSUZ? 167

3. TÜRKİYE'DE EĞİTİM NE DURUMDA? 176

4. TÖS ÇALIŞMALARINDA UYULAN İLKELER 192

5. ANAYASA, ATATÜRK, CUMHURİYET VE DEMOKRASİ İLKELERİYLE İLGİLİ DÜŞÜNCELERİMİZDEN ÖRNEKLER 204

6. ÖĞRETMEN DÜŞMANLIĞININ NEDENLERİ 208
7. TÖS'ÜN KURULUŞ AMAÇLARI DIŞINA ÇIKTIĞI SUÇLAMASINA YANITLARIM 217
8. GİZLİ ÖRGÜT SUÇLAMASINA YANITLARIM 225
9. "KOMÜNİZM PROPAGANDASI" SUÇLAMASINA YANIT 246
10. "ANARŞİK ORTAMIN YARATILMASI VE SIKIYÖNETİM İLÂNINA NEDEN OLMA" SUÇLAMASINA YANITLARIM 260
11. SONUÇ VE İSTEM 270
HÜLYA ZAĞYAPAN'IN SAVCILIK İFADESİ 278

ESAS HAKKINDA MÜTALAA 283
MİLLİ RUH, MİLLİ ŞUUR VE TÖS 285
ÖĞRETMENLER 286
ÖĞRETMENLERİN YERİ VE ÖDEVİ 286
GENÇLİĞİN YETİŞTİRİLMESİ 287
TÜRKLÜK DUYGUSU 287
TÜRK'ÜN TARİFİ 287
TÜRK'ÜN ÇALIŞKANLIĞI 288
TÜRKLÜK ŞUURU ve MEMLEKETTEKİ GELİŞMESİ 288
MİLLİ BİRLİK VE BERABERLİK 288
MİLLİ BENLİK 288
MİLLİ ÜLKÜ 288
BÜYÜK TÜRK MİLLETİ 288
MİLLİ HEDEF VE ÇALIŞMAK 289
MİLLİ ÜLKÜ DÜŞMANLARI 289
MİLLİYET PRENSİBİNİN KUDRETİ 289
TÜRK MİLLİYETÇİLİĞİNİN TARİFİ 290
TÜRK MİLLİYETÇİLİĞİ VE CUMHURİYETİ 290
MİLLİYETÇİLİK VE DİL 290
MİLLETLERİN HUSUSİYETLERİ 290
DIŞ TÜRKLER HAKKINDA 290
KOMÜNİZMLE MÜCADELE 291
TÖS'ÜN FAALİYETLERİ 302
GENEL MAHİYETTEKİ FAALİYETLER 302
KURULUŞU VE GAYESİ 303
TÖS-TÖDMF İLİŞKİLERİ 303
TÖDMF'NUN FESHİ 304

TÖS'ÜN MAKSADI 304
[TÖS'ÜN] ÇALIŞMALARI....304
MAKSADA ULAŞMADA PRENSİPLER....304
BASIN ORGANI YOLUYLA YAPILAN FAALİYETLER.... 311
GAZETE VE BÜLTEN YAYINLAMAK.... 311
MÜŞTEREK FAALİYETLER....312
AŞIRI SOLCU TİYATRO TOPLULUKLARINI ŞUBELERE DAVET ETMEK....312
BİLDİRİLER 318
BİLİMSEL SOSYALİZM VE DEVRİM....339
MARKS'A GÖRE BİLİMSEL SOSYALİZMİN TARİFİ....339
BİLİMSEL SOSYALİZM....340
MARKS'A GÖRE SOSYAL DEVRİM TANIMI....340
MARKS VE ENGELS'E GÖRE DEVRİMDE İŞÇİ SINIFININ ANLAMI 341
LENİN'E GÖRE BİLİMSEL SOSYALİZMİN TARİFİ 342
LENİN'E GÖRE DEVRİMİN TARİFİ....342
LENİN'E GÖRE DEVRİMDE İŞÇİ SINIFININ ANLAMI 344
MAO'YA GÖRE BİLİMSEL SOSYALİZMİN TARİFİ....344
MAO'YA GÖRE DEVRİMİN TARİFİ 344
MAO'YA GÖRE DEVRİMDE İŞÇİ SINIFININ ANLAMI....345
DEV-GENÇ'E GÖRE BİLİMSEL SOSYALİZMİN TARİFİ....345
DEV-GENÇ'E GÖRE DEVRİMİN TARİFİ 345
DEV-GENÇ'E GÖRE DEVRİM İÇİN İŞÇİ SINIFININ ANLAMI....345
TÖS'E GÖRE BİLİMSEL SOSYALİZMİN TARİF....345
TÖS'E GÖRE DEVRİMİN TARİFİ....346
ÇETİN ALTAN'IN DEVRİM ANLAYIŞI 347
TÖS'ÜN DEVRİM İÇİN İŞÇİ SINIFI ANLAMI.... 347
HAZIRLIKLI OLMAK ZORUNDAYIZ....364
BİRLEŞEMEDİK 364
ÇİVRİL'DE AFYON MİTİNGİ YAPILDI....365
YÖNETİM KURULUMUZUN BAZI KARARLARI TEMEL GÖRÜŞ VE SENDİKAL EĞİTİMİ....365
ÖĞRETMEN HALKIN GERİSİNE DÜŞERSE....366
BÜTÜN GRUPLAR ARASINDAKİ MÜŞTEREK VE BENZER FAALİYETLER.... 367
GENEL MERKEZ GRUBU VE KİŞİSEL FAALİYETLERİ.... 371
[SANIKLAR HAKKINDA AYRI AYRI MÜTALAA Y.H.]....371-401
[30 Ekim 2025 Tarihinde Milli Savunma Bakanlığı Arşivinden Gönderilen Bölüm] 401

TÖS DAVA DOSYASI
C. 2

GEREKÇELİ HÜKÜM 413

I. HÜVİYETLER 417

SANIKLAR 417

II. BERAATLER 430

III. MUHKUMİYETLER 483

1. TÖS TÜZÜĞÜNE GÖRE SENDİKANIN AMACI, YAPACAĞI İŞLER VE ÜYELİK NİTELİKLERİ 483

2. TÖS GENEL MERKEZİN İLLEGAL AMACI 486

3. TÖS GENEL MERKEZİN AMACA UYGUN ÇALIŞMALARI 539

4. TÖS GENEL MERKEZ AMACININ ŞUBELERE YANSIMASI (Genel Olarak) 557

5. TÖS GENEL MERKEZ SANIKLARI 561

6. GENEL MERKEZE BAĞLI ÖRGÜTLER VE SANIKLAR 580

7. MÜSTAKİL SANIKLAR 741

8. PDA'YA BAĞLI ÖRGÜT KONYA SELÇUK EĞİTİM ENSTİTÜSÜ PROLETER DEVRİMCİLERİ GRUBU (KSEEPD GR) 767

IV. CEZA UYGULAMASINDA GENEL HUSUSLAR 873

1. TCK'NIN 141'İNCİ MADDESİ 873

2. MAHKEMENİN EYLEMLE BAĞLILIĞI 877

3. TCK 141/1 VE 142/1'İNCİ MADDELERİNİN BİRLİKTE MÜTALAASI 878

4. TÖS GENEL MERKEZ VE ŞUBELERİ (GRUPLAR) ARASINDAKİ İLİŞKİLER 878

5. CEZA TAYİNİNDE ESAS ALINAN NEDENLER 879

6. TCK'NIN 142'NCİ MADDESİNİN UYGULANMASI 879

7. DELİL 880

8. TCK 141/6 VE 142/5'İNCİ MADDELERİNİN UYGULANMASI 880

9. TCK'NIN 36'NCI MADDESİNİN UYGULANMASI 881

V. SANIKLARIN GÖZALTINDA VE TUTUKLULUKTA GEÇEN SÜRELERİ 883

VI. SONUÇ VE HÜKÜM 888

VII. KARŞI OY YAZISI 895

1. HAK. KD. YZB. M. CELALETTİN PEREK'İN KARŞI OY YAZISI 895

2. HAKİM BİNBAŞI ZEKİ EĞİN'İN KARŞI OY YAZISI 901

YARGITAY KARARLARI 937
ASKERİ YARGITAY KARARLARI 939
SANIK VE VEKİLLERİNİN TEMYİZ LAYİHALARI ÖZETİ 944
AS. YARGITAY BAŞSAVCILIK TEBLİĞNAMESİ ÖZETİ 947
I- USUL AÇISINDAN TEMYİZ İNCELEMESİ 949
II- ESASA AİT TEMYİZ İNCELEMESİ 952
SANIK HÜLYA ZAĞYAPAN (Keskin Grubu) 985
VII- MÜSADERE KONUSU 985
MUHALEFET ŞERHİ 985

YARGITAY İLAMI 987
İLAM 989
GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ 990
SONUÇ OLARAK 1000

ÖNSÖZ

Avukat Nevzat HELVACI
TÖS ve TÖB-DER
Hukuk Bürosu Müdürü (1967-1972)

TÖS Türkiye'de kurulan ilk kamu personeli sendikasıdır

1961 Anayasasının 46. Maddesi sendika kurma hakkını düzenliyordu. Bu madde ilk biçimiyle işçilerle memurlar arasında ayrım yapmamış, tüm çalışanlara sendika kurma hakkı tanımıştı. Bu maddeye dayanılarak kamu personeli sendikalarının kuruluşunu düzenleyen 624 sayılı Kamu Personeli Sendikaları Yasası yürürlüğe konuldu. Bu Yasa, grev ve toplu sözleşme gibi sendika hakkına bitişik en önemli savaşım araçlarına yer vermemişti. Derneklerden farkı, "üyelerini adli ve idari merciler önünde temsil etmek" olanağını vermiş olmasıydı. Yine de 'sendika' sözcüğünün ayrı bir ağırlığı var elbette. Sendika hakkını ilk olarak kullanan meslek mensupları öğretmenler oldu. 8 Temmuz 1965 tarihinde Köy Enstitülerinin yetiştirdiği ünlü yazar Fakir Baykurt'un başkanlığında "Türkiye Öğretmenler Sendikası (TÖS)" kuruldu. Bu girişimle öğretmenler, örgütlenme konusunda -geçmişte olduğu gibi- kamu çalışanlarına örnek ve yol gösterici oldu.

Türkiye Öğretmen Dernekleri Milli Federasyonu, TÖS'ün kuruluşunda önemli katkılarda bulundu. Ankara Tuna Caddesi'ndeki Federasyon binasında TÖS'e barınma olanağı sağladı. Ancak, öğretmenler arasında "TÖSçülük-Federasyonculuk" gibi ayrımcı görüşler yaygınlaşmaya başladı. Bu iki başlılığın her iki örgüte de zarar verebileceği düşünülerek 'birleşme' önerileri gündeme geldi. TÖDMF'nin 1969 yılında yapılan Genel Kurulunda konu gündeme alındı. Yapılan tartışmalardan sonra Federasyonun feshine ve mal varlığının TÖS'e devredilmesine oy çokluğuyla karar verildi. Federasyonun tüzel kişiliği sona erdi; taşınır ve taşınmaz malları TÖS'e intikal etti.

TÖS kurulduğunda ben, Konya-Ereğli'de öğretmendim. Yaz tatilinde Ankara'da TÖS'e uğrayıp Sendika Tüzüğünü ve kuruluşa ilişkin belgeleri aldım. Ereğli'de sendikanın şubesini kurduk. Üyeler şube başkanı olarak beni seçtiler.

Ereğli Şubesi ilk kurulan şubelerden biridir. Şube kuruluşunun hemen ardından, Milli Eğitim Bakanlığı Hukuk Müşavirliğinde Raportörlük görevine atandım ve Ereğli'den ayrılıp Ankara'ya geldim.

TÖS, Kısa Yaşamında Ülke Gündemini Önemli Ölçüde Belirleyen Etkinlikler Yaptı

TÖS'ün topluma dönük önemli girişimlerinden biri "Tiyatro TÖS"tür. Ünlü kültür ve sanat insanı Sermet Çağan yönetiminde, sonradan hepsi ünlü olan genç oyunculardan bir ekip oluşturuldu. İlk sahnelenen oyun Sermet Çağan'ın "Ayak Bacak Fabrikası" adlı eseri oldu. Tiyatro TÖS, bu oyunla Anadolu Turnesine çıktı ve çok beğeni topladı. Sonra Helmut Ortner'in "Sacco ve Vanzetti" adındaki tiyatro yazınının önemli yapıtı sahneye kondu. Ancak parasal yetersizlikten ötürü bu oyun turneye çıkarılamadı. Böylece Tiyatro TÖS etkinliği -istemeyerek de olsa- sonlandırıldı.

TÖS'ün en önemli etkinliklerinden biri 'Devrimci Eğitim Şûrası'dır. 2287 sayılı Yasa, Milli Eğitim Bakanlığı'na her üç yılda bir eğitim şûrasını toplayıp mesleğin ve eğitimin sorunlarını görüşme görevi yüklüyor. Bakanlık bu görevi ihmal etti; sonuncusu 1962 yılında toplanan Şûra'yı, süresini 3-4 yıl aştığı halde bir daha toplamadı. TÖS, ihmal edilen bu görevin kendisi tarafından yerine getirilmesinin uygun olacağı düşüncesiyle 'Devrimci Eğitim Şûrası' adıyla bir etkinlik düzenlemeye karar verdi. Bu etkinlik 4-8 Eylül 1968 tarihleri arasında beş gün sürdü. Bu süre içinde üniversitelerden, sendikalardan, öğrenci derneklerinden, meslek örgütlerinden ve TÖS şubelerinden temsilciler görüşmelere ve tartışmalara katıldılar. Ülkenin en değerli bilim insanları bildiriler sundular, öneriler getirdiler. Var olan eğitim düzeninin ilkeleri ve kurumları bakımından eleştirilmesi yanısıra toplumun gereksinim duyduğu yeni eğitim biçiminin ilkeleri, amaçları, metot ve kurumları ile saptanması konularında değerli görüşler dile getirdiler.

TÖS, bilimi kılavuz edinen, çağdaş, laik ve aydın kişilerden oluşan bir toplum yaratmayı amaçlamıştı. Bu nedenle Şûra'da "devrim için eğitim" ilkesi benimsenmişti; "dindar ve kindar bir gençlik yetiştirme" hedefi yoktu. Bugün uygulanan eğitim dizgesi, din ağırlıklı bir program öngörüyor. 4+4+4 olarak yürürlüğe konan dizge, bilimsel verilere değil, siyasal amaçlara dayandırılmıştır. Atatürk'ün "yaşamda en gerçek yol gösterici, bilimdir" özdeyişi yerine, dogmaların yol göstericiliği seçilmiştir. Demokrasiyi ve devrimci düşünceyi dışlayan bu seçimle, toplumu gönence ulaştırmak olası değildir.

TÖS'ün önemli etkinliklerinden biri de 15 Şubat 1969 tarihinde yapılan "büyük eğitim yürüyüşü"dür. Toplantı ve gösteri yürüyüşü demokratik hakların en önemlilerinden biridir. 1961 Anayasasının 28. Maddesi "herkes önceden izin almaksızın silahsız ve saldırısız toplanma ve gösteri yürüyüşü yapma hakkına sahiptir" hükmünü içerir. TÖS Yönetim ve Yürütme Kurulları ortak toplantısında öğretmenlerin istek ve önerilerini kamuoyuna ve Bakanlığa iletmek amacıyla "Büyük Eğitim Yürüyüşü" adıyla bir eylem yapmaya karar verildi. Toplantı, Ankara'nın Tandoğan Meydanı'nda yapılacak, sonra Samanpazarı üzerinden Kurtuluş Meydanı'na kadar yürünecekti. Milli Eğitim Bakanlığı'nın katılımı önlemek için öğretmenlere baskı yaptığı ve mitingin Valilik tarafından yasaklanacağı söylentileri yayıldı. TÖS, bu olasılığa karşı tabii senatörlerden destek istedi. Tabii senatörler Mucip Ataklı, Ahmet Yıldız, Haydar Tunçkanat, Sami Küçük ve Suphi Karaman, Düzenleme Kurulu olarak başvuruda bulundu. Tandoğan Meydanı'nda yaklaşık 40.000 kişi toplandı, konuşmalardan sonra belirlenen güzergahta gerçekleşen yürüyüşle eylem, tatsız bir durum yaşanmadan sona erdi.

Etkili ve önemli bir eylem de "Büyük Öğretmen Boykotu"dur. Esasen ilk öğretmen boykotu, Ulusal Kurtuluş Savaşı yıllarında yapılmıştı. Bu boykot, aylıklarını alamayan İstanbul'daki bir grup öğretmence gerçekleştirilmişti. Cumhuriyetin ilk yıllarını bir yana bırakırsak, hemen her dönemde yönetimlerin ve organize gerici güçlerin baskı ve saldırılarına hedef olan öğretmenlerin, sendikalar içinde örgütlenmeye başladığı 60'ların ortalarından sonra, kendilerine yönelen baskı ve saldırıları "öğretmen kıyımı" olarak niteleldiler. Nitekim, bu kıyım TÖS Genel Başkanı Fakir Baykurt'u da hedef almış; Ankara'dan Antep-Fevzipaşa'ya sürgün edilmişti.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın yönetsel işlemleriyle kıyıma uğratılan öğretmenlerin, sokakta ve çalıştıkları okullarda da eylemli saldırılara karşı güvenceleri yoktu. En büyük saldırı kuşkusuz Kayseri Alemdar Sineması'nda TÖS Genel Kuruluna katılan yüzlerce insanı yakma girişimiydi. Kimi bölgelerde imamlar, camilerde TÖS ve öğretmenlere karşı tahrik edici konuşmalar yapıyorlardı. Tuzluca'da bir öğretmenin kulağı kesildi. Karanlık güçlerin tahrikiyle harekete geçen bir grup, Kula'nın bir köyünde Öğretmen Hüseyin'in boynuna yular takıp yerlerde sürüklediler. Geyve ilçesinde bir kadın öğretmene sarkıntılık edilmesi nedeniyle Adapazarı'nda düzenlenen açık hava toplantısı, ülkücü komandoların saldırısına uğradı; konuşmaların yapıldığı kürsü parçalandı.

TÖS Yürütme Kurulu, 10 Aralık 1969'da kamuoyuna yaptığı açıklama ile tüm öğretmenleri 15 Aralık'tan başlayarak 4 gün süreyle boykota çağırdı. Devlet

yetkililerinin boykotu kırma çabaları etkili olmadı ve 150.000 öğretmenin üçte ikisinden fazlası boykota katıldı. Boykotun ikinci günü *Hürriyet* gazetesinin sekiz sütunluk manşetinde "Boykot tuttu" deniliyordu.

TÖS Davası

12 Mart 1971 tarihinde Genel Kurmay Başkanı ve kuvvet komutanları, Milli Güvenlik Kurulu Üyesi sıfatlarını da kullanarak Cumhurbaşkanı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne bir 'muhtıra' verdiler. Muhtıra verildikten bir süre sonra TÖS Genel Başkanı Fakir Baykurt, ikinci başkan Dursun Akçam, Genel Sekreter Osman Korkut Akol ve Yürütme Kurulu üyesi Veli Kasımoğlu gözetim altına alınıp tutuklandılar. Onları Anadolu'nun değişik il ve ilçelerinden toplanıp getirilen TÖS yöneticileri, üyeleri ve kimi öğrencilerin tutuklanmaları izledi. Tutuklananlarla ilgili olarak Askeri Hakim Yüzbaşı Baki Tuğ tarafından bir iddianame hazırlandı. Bu iddianame metni, Türklerin Orta Asya'dan göçüyle başlıyor; Türk-İslam sentezi ideolojisini içeren geniş bir bölümden sonra metinde sanıklara yükletilen eylemlere ve istenen cezalara yer veriliyordu. Dava, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 2 No'lu Mahkemesi'nde görüldü. Yargılama sonunda sanıklar, Mahkeme Başkanı Piyade Albay ile Üye Yargıç üsteğmenin oylarıyla cezalandırıldılar. Duruşma yargıcı Hakim Binbaşı Zeki Eğin, beraat kararı verilmesi gerektiği görüşüyle cezalandırma kararına 'karşı oy' kullandı. Kararı temyiz ettik. Askeri Yargıtay Üçüncü Dairesi temyiz incelemesi sonucunda sanıkların cezalandırılmasını yerinde bulmadı ve kararı bozdu.

Bozma üzerine dava, Ankara 2 No'lu Askeri Mahkemesi'nde yeniden başladı. O sırada Ecevit Hükümeti, 1803 sayılı Af Yasası'nı çıkardı. TÖS davası sanıkları da bu yasadan yararlanabilirlerdi. Ancak, Af Yasası'nın bir maddesine göre aftan yararlanmak istemeyen sanıkların davasına devam edilecek; mahkûmiyet çıkması durumunda sanıklar sonuca katlanacaklardı. TÖS sanıkları, aralarında görüştüler; aftan yararlanmak istememe kararına vardılar. Onlar beraat istiyorlardı, dava sürecekti. Mahkeme heyetinde değişiklik yoktu. Bozma kararı üzerine sanıklara diyecekleri soruldu. Savcı Baki Tuğ, esas hakkındaki görüşünü bildirdi; mahkemenin eski kararında direnmesini istedi. Bizler de savunmalarımızı sunduk. Mahkeme, savcının isteğine uygun olarak eski kararında direndi. Yargıç Binbaşı Zeki Eğin, bu karara da 'karşı oy' kullandı. Temyiz üzerine dosya Askeri Yargıtay Daireler Kurulu'na geldi. Daireler Kurulu, sanıkların ve vekillerinin savunmalarını dinledikten sonra mahkemenin direnme kararını bozdu. Askeri Mahkeme'nin Daireler Kurulu kararına uyma zorunluluğu olduğu için

sanıkların beraatine karar verip davayı bitirdi. Böylece yalnız sanıklar değil, kamu personeli sendikacılığında önemli bir yeri ve haklı bir ünü bulunan TÖS'ün eylemleri de aklanmış oluyordu.

Bu davanın tüm belgeleri, soruşturma dosyası, savcılık anlatımları, duruşma tutanakları, mahkemenin yazışmaları, sanık ve avukat savunmaları, mahkeme ve askeri yargıtay kararları, benim avukatlık büromda korunuyordu. Dava bittikten sonra TÖB-DER Yönetimi, bunun kitap olarak hazırlanıp yayımlanmasını kararlaştırdı ve kitabı hazırlamak üzere Osman Korkut Akol'u görevlendirdi. Bendeki tüm dosyaları Osman Hoca'ya teslim ettim. Hoca, hazırlığa başladı; ancak bitirmeye ömrü yetmedi. Ölümünden sonra tüm dosya ve belgeler, Hoca'nın kızları tarafından TÖB-DER'e teslim edilmiş. Ancak sonra TÖB-DER'in polis tarafından aranması ve tüm arşivine el konmasıyla tüm bu belgelerin SEKA'ya gönderildiğini ve yok edildiğini öğrendik. Böylece TÖS davasıyla ilgili önemli bilgiler karanlığa gömüldü.

Kamu Personeli Sendikaları Kapatıldı

12 Mart 1971 Muhtırası bir askeri darbedir. Muhtıranın amaçlarından birinin, o tarihte dünyanın en demokratik anayasalarından biri olan 1961 Anayasası'nın değiştirilmesi olduğu anlaşıldı. Başbakan Nihat Erim, "Bu anayasa bize lüks" diye bir açıklama yaptı. Daha önce de Süleyman Demirel, Başbakanlığı döneminde "Bu Anayasa ile ülke idare edilemez" demişti. Değişiklik önerileri Meclis'e sunuldu. Bu önerilerde sendikalara ilişkin 46. Madde'de bir değişiklik isteği yoktu. Değişiklik önerileri komisyonlarda görüşülmeden önce partiler arası bir kurul oluşturuldu; onların incelemesine sunuldu. Partiler arası kurul 46. Madde'deki 'tüm çalışanlar' sözünü 'işçiler' diye değiştirdi ve geçici bir madde ekledi. Bu maddede Kamu Personeli Birlikleri'nin kurulması ve kamu personeli sendikalarının taşınır ve taşınmaz mallarının bu birliğe devredilmesi öngörülmüştü.

Kamu personeli sendikalarının kapatılacağı anlaşıldı. Anayasa değişikliği gerçekleşmeden önce bir dernek kurup TÖS'ün mal varlığını o derneğe devretmek ve yılların birikimi olan taşınır ve taşınmazlarının elden çıkmasını önlemek gerekiyordu. Anayasa değişikliği önerisinin komisyonda görüşülmesi, Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu'nda kabul edilmesi en az bir aylık süre gerektiriyordu. Hemen bir tüzük taslağı hazırlandı; Kurucular Kurulu saptandı. TÖB-DER (Tüm Öğretmenler Birleşme ve Dayanışma Derneği) adıyla bir örgüt için Ankara Valiliği'ne başvuruldu. Dernek, 1971 Eylül ayında resmen kurulmuş oldu. Kurucu üyeler arasında eski bir öğretmen olarak ben de vardım.

Sıra TÖS'ün taşınır ve taşınmaz mallarının TÖB-DER'e devredilmesine geldi. Genel Başkan, Genel Başkan Yardımcısı, Genel Sekreter ve Yürütme Kurulu üyelerinden biri, Mamak Askeri Cezaevinde tutuklu idiler. Devir işlemleri için Genel Yönetim Kurulu kararı gerekiyordu. Genel Yönetim Kurulu ve Merkez Yürütme Kurulu'nun tutuksuz üyeleri toplantıya çağırıldı. Bu kurul, taşınır ve taşınmazların hibe yoluyla TÖB-DER'e devredilmesine karar verdi. Anayasa değişikliği, devir ve teslim işlemleri tamamlandıktan on gün sonra yürürlüğe girdi. Bu işlemleri yapmayan birçok kamu personeli sendikasının mal varlıkları, Kamu Hizmetlileri Birlikleri kurulmadığı için Hazine'ye devredildi.

TÖB-DER kısa sürede gelişti ve büyüdü. Tutuklu ve açıkta olan öğretmenlerin parasal gereksinmelerini karşıladı. Hukuk Bürosu Danıştay'da ve ceza mahkemelerinde üyelerin davalarını izledi; hukuksal sorunların çözümünde katkılarını sürdürdü.

Bugün de işsizlik, geçim sıkıntısı, özgürlükçü eğitime imkan vermeyen eğitim sistemi, yoksulluk gibi birçok önemli sorunla baş etmek zorunda kalan öğretmenlerin demokratik savaşımı yükselerek devam ediyor.

***

12 MART FAŞİZMİ VE TÖS DAVASI*

Avukat Nevzat HELVACI

12 Mart 1971 günü TÖS Genel Merkezi'ndeydim. TÖS çalışanlarından kimi arkadaşlarla öğle yemeği yemek üzere hemen yakınımızda, Fevzi Çakmak Sokak'taki bir kebapçıya gittik. Radyoda saat 13.00 haberlerinde, Genel Kurmay Başkanı Orgeneral Memduh Tağmaç, Kara Kuvvetleri Komutanı Faruk Gürler, Hava Kuvvetleri Komutanı Muhsin Batur ve Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Celal Eyicioğlu'nun, Milli Güvenlik Kurulu Üyesi sıfatlarını da kullanarak Cumhurbaşkanı'na ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne verdikleri muhtıra okundu. Muhtırada şöyle deniyordu:

"1) Parlamento ve hükümet, süregelen tutum, görüş ve icraatı ile yurdumuzu anarşi, kardeş kavgası, sosyal ve ekonomik huzursuzluklar içine sokmuş. Atatürk'ün bize hedef verdiği çağdaş uygarlık seviyesine ulaşmak ümidini kamuoyunda yitirmiş ve Anayasanın öngördüğü reformları tahakkuk ettirememiş olup, Türkiye Cumhuriyeti'nin geleceği ağır bir tehlike içine düşürülmüştür.

* Sayın Nevzat Helvacı'nın "Karanlıkta Yol Aramak, Demokrasi ve İnsan Hakları" kitabından (2013, Sh: 114-119). Kendi izniyle alınmıştır (Y. N.)

2) Türk Milletinin ve sinesinden çıkan Silahlı Kuvvetlerinin bu vahim ortam hakkında duyduğu üzüntü ve ümitsizliği giderecek çarelerin partiler üstü bir anlayışla meclislerimizce değerlendirilerek mevcut anarşik durumu giderecek ve Anayasanın öngördüğü reformları Atatürkçü bir görüşle ele alacak ve inkılap kanunlarını uygulayacak kuvvetli ve inandırıcı bir hükümetin demokratik kurallar içinde teşkili zaruri görülmektedir.

3) Bu husus süratle tahakkuk ettirilmediği takdirde Türk Silahlı Kuvvetleri, kanunların kendisine vermiş olduğu Türkiye Cumhuriyeti'ni korumak ve kollamak görevini yerine getirerek idareyi doğrudan doğruya üzerine almaya kararlıdır./Bilgilerinize."

Muhtırayı dinledikten sonra büromuza geldik. Aramızda tartışmalar başladı. Ben muhtıranın antidemokratik bir eylem olduğunu ve TCK'nın 146. ve 147. maddelerinin ihlaline tipik bir örnek oluşturduğunu söyledim. TÖS İkinci Başkanı Dursun Akçam, "Bu olumlu bir gelişmedir, senin bilmediğin şeyler var" dedi. Birçok yönetici ve öğretmen de onun gibi düşünüyordu. Nitekim TÖS, DEV-GENÇ ve daha birçok kuruluş muhtıraya destek bildirisi yayımladılar. Üstelik bir de Cumhuriyet Halk Partisi'nden çekilmesini sağlayarak Başbakan atadıkları Prof. Dr. Nihat Erim, kamuoyunda sol eğilimli olarak bilinen bazı kişileri kabinesine alınca "Reformcu bir kabine kuruldu, iyi şeyler yapacaklar," izlenimi uyandı. Adına da "Beyin Kabinesi" denilince umutlar iyice arttı, ama uzun sürmedi, işin asıl rengi ortaya çıktı.

Bir süre sonra Fakir Baykurt, gece evinde arama yapıldıktan sonra gözetim altına alındı. Askeri savcılıkta ve sıkıyönetim askeri mahkemesinde sorgulandıktan sonra salıverildi. Ancak uzun sürmedi, yeniden gözaltına alınıp tutuklandı. Sonra TÖS İkinci Başkanı Dursun Akçam, Genel Sekreter Osman Korkut Akol ve Yürütme Kurulu üyesi Veli Kasımoğlu da gözetim altına alınıp tutuklandılar. Onları, Anadolu'nun değişik il ve ilçelerinden toplanıp getirilen TÖS yöneticileri ve üyelerinin tutuklanmaları izledi. TÖS Ege Bölgesi Baştemsilcisi Ferhat Aslantaş da Fakir Baykurt'a yazdığı bir mektuptan ötürü davayla ilişkilendirildi ve tutuklandı. Konya Kız Öğretmen Okulu'nun kimi öğrencileriyle birlikte onlarla mektuplaşan genç öğretmenlerin gönül ilişkileri de soruşturmanın içine sokulunca hayli renkli bir dava ortaya çıktı.

Bir süre bekledikten sonra iddianamenin hazırlandığını öğrendik, gidip bir örneğini aldım. Askeri Savcı Hakim Yüzbaşı Baki Tuğ tarafından hazırlanmış bu metin, Türklerin Orta Asya'dan göçüyle başlıyor, Türk-İslam sentezi ideolojisini içeren geniş bir bölümden sonra sanıklara yükletilen eylemlere yer veriliyordu.

İdeolojik değerlendirmelerin o sıralarda Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyelerinden biri olduğu söylenen ve "Kurt Karaca" takma adını kullanan bir kişi tarafından yazıldığı öne sürüldü.

İddianameyi inceleyince İzmir'den getirilen Ferhat Aslantaş'ın sanıklar arasında yer almadığını gördüm. Ferhat Aslantaş tutuklu, Mamak Askeri Cezaevinde yatıyor. Gidip kendisiyle görüştüm. Endişelenmiş, "Acaba beni DEV-GENÇ davasına mı sokacaklar?" dedi. Savcı Baki Tuğ'a gittim, "İzmir'den gerilen Ferhat Aslantaş, TÖS iddianamesinde yok, herhalde suçsuz bulundu ama tutuklu," dedim. "Evet, ben iddianameye onun adını yazmamışım!" dedi ve bir iddianeme nüshasını eline aldı, dolma kalemle en son sanıktan sonraki numaraya, "Ferhat Altıntaş" diye yazdı ve kimlik bilgilerini ekledi. Böylece savunmanı olduğum kişiyi iddianameye yazdıran bir avukat kimliğini de kazanmış olduk! Durumu Ferhat Aslantaş'a ilettim, rahatladı.

Bu davanın tüm belgeleri, soruşturma dosyası, savcılık anlatımları, duruşma tutanakları, mahkemenin yazışmaları, sanık ve avukat savunmaları, mahkeme ve Askeri Yargıtay kararları benim avukatlık büromda korunuyordu. Dava bittikten sonra TÖB-DER Yönetimi bunun kitap olarak hazırlanıp yayımlanmasını kararlaştırdı ve kitabı hazırlamak üzere Osman Korkut Akol'u görevlendirdi. Bendeki tüm dosyaları Osman Hocaya teslim ettim. Hoca hazırlığa başladı. Ancak bitirmeye ömrü yetmedi. Ölümünden sonra tüm dosya ve belgeler Hocanın kızları tarafından TÖB-DER'e teslim edilmiş. Ancak sonra TÖB-DER'in aranması ve tüm arşivine el konması ile tüm bu belgeler SEKA'ya gönderilmiş ve yok edilmiş. Böylece TÖS davası ile ilgili önemli bilgiler karanlığa gömülmüş oldu.

Elimizde belge olmayınca iş belleğe kalıyor. "Hafıza-i beşer nisyanla malûldür" diye eski bir söz var. İnsan unutur, olayları ve adları birbirine karıştırır. Benim de içinde olduğum olayları anlatan kimi arkadaşların anılarını okurken bunu görüyorum. İnsani bir durumdur bu. Onun için zorunlu olmadıkça belgesine ulaşamadığım kimi olayları anlatmaktan uzak durmaya çalışıyorum. TÖS davasının tutanakları elimde yok. Ama anımsadığım kimi ilginç durumları anlatmaktan geri durmak istemiyorum.

TÖS davasının duruşmaları başladı. Sanıkların kimlikleri tutanaklara geçirildi. Sanık sayısı 160'tan* fazla, kalabalık bir savunmanlar grubu var. "Usul hakkında sunacaklarımız var," diyerek söz istedik. Usul, hukukta önemli yeri olan bir sözcük, Türkçesi yargılama yöntemi. Mahkemenin başkanı Celal Altun

* 185 olacak (Yayına Hazırlayan)

adında bir piyade albay, duruşma yargıcı Hâkim Albay İsmet Onur, üye askeri yargıç Hâkim Yüzbaşı Doğan Tolon. Yargıç İsmet Onur, savunmaya söz verdi. Sıkıyönetim Yasası Mayıs 1971 tarihinde yürürlüğe konuldu. Sıkıyönetim Yasası'nın yargılamayı düzenleyen kimi maddelerinin Anayasa'ya aykırı olduğunu öne süren Anayasa'ya aykırılık itirazımızı sunduk. İtirazın içeriği, "doğal yargıç" ilkesine ilişkindi. Doğal yargıç ilkesi, kişilerin suç işlediği durumlarda önceden hangi mahkemede yargılanacağını bilmesi anlamını taşır, ki bu anayasal bir ilkedir. Oysa sıkıyönetim mahkemeleri, suçun işlenmesinden sonra, sıkıyönetim ilan edildiğinde kurulmuş mahkemelerdir, bir anlamda özel mahkemelerdir. Bu itirazımız oybirliğiyle reddedildi.

İkinci itirazımız göreve ilişkindi. Usul yasaları işlenen suçun niteliğine ve ağırlığına göre hangi mahkemenin görevli olduğunu önceden belirler. Sivil kişilerin davalarına askeri mahkemeler değil, adli yargı mahkemeleri bakmalıdır. Bu nedenle "görevsizlik kararı" verilerek dosyanın sivil mahkemelere gönderilmesi gerektiğini öne sürdük. Bu itirazımız da oybirliğiyle reddedildi. Üçüncü itirazımız "yetki itirazı" idi. Usul yasaları temel kural olarak yetkiyi, "suçun işlendiği yer mahkemesi" olarak belirler. Bu kuralda ayrık durum, davanın suçun işlendiği yer mahkemesinde görülmesi sanıklar ve yargılayanlar açısından bir güvenlik sorunu yaratacaksa davanın güvenli görülebileceği başka bir mahkemeye gönderilmesidir. TÖS davasında Türkiye'nin değişik yörelerinden toplanıp getirilen sanıklar, suçun işlendiği yerlerde değil, hepsi Ankara'da yargılanıyor. Yetkisizlik kararı verilecek dosyaların ilgili yerlere gönderilmesi isteğimiz de oybirliğiyle reddedildi.

Bir ayrıntıyı daha not etmem gerek: Değerli hukukçu ve sonra Ecevit Hükümetinde Dışişleri Bakanlığını da üstlenecek olan Prof. Dr. Turan Güneş de kimi sanıkların savunmanı olarak bu itirazları sunduğumuz duruşmalara katıldı. İtirazlar sunulduktan sonra söz aldı ve bu itirazlara kısmen katıldığını söyledi. "Kısmen" dediğine göre, katılmadığı noktalar olmalı. Onların neler olduğunu açıklamadığı için öğrenemedik.

Duruşmada savunma görevi üstlenen avukatlar olarak önceden kararlaştırmıştık, bu itirazların tümü reddelirse tepki olarak cüppelerimizi çıkarıp duruşmayı terk edecektik. Nitekim öyle yaptık, cüppeleri savunma kürsüsünde bırakıp çıktık. Bu tepkiye karşı mahkeme herhangi bir karar almadı. TÖS'ün dışarıdaki yöneticileri ve sanıklar, davanın tümden savunmasız bırakılmasını uygun bulmadılar. Bu eylemden sonra davayı Avukat Cemal Başbay ve ben izledik. Halit Çelenk, Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının davasında savunma görevi

üstlendiği için Yargıtay aşamasına kadar bir daha bu davanın duruşmalarına girmedi. Ayrıca, TÖS davasının izlenmesini engelleyebilir düşüncesiyle benim Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının davasını izlememe de izin vermediler.

İlginç bir iki olaya daha değinelim: Sanıkları Mamak'tan Dışkapı'daki duruşma salonuna getirip götüren, Burhan Poturna adında bir üsteğmendi. Sanıklara bakışı ve davranışı pek iyi değildi. Öğretmen olmamasına karşın, şimdi bilemeyeceğim bir bağlantı ile sanıklar arasında yer alan Gün Zileli adında bir arkadaş vardı. Bir duruşmadaki konuşmaları ve davranışları mahkeme heyetini rahatsız etti. Mahkeme Başkanı Celal Altun, duruşmanın düzenini bozduğu gerekçesiyle Gün Zileli'nin duruşmadan atılmasına karar verdi. Kapının kenarında bekleyen Üsteğmen Burhan Poturna bu karar üzerine Zileli'nin üstüne kartal gibi saldırdı, kapıdan çıkardı. Kapı açık olduğu için, kapı tarafında oturan sanıklar koridoru görebiliyorlardı. Hülya Zağyapan adındaki sanık ayağa fırladı, "Koridorda arkadaşımızı tartaklıyorlar, müdahale edin," dedi. İsteğine uygun bir tavır görmeyince, "Ben bu durumu protesto ediyorum ve duruşmayı terk ediyorum," diyerek koridora yöneldi. Mahkeme Başkanı, "Görevliler! Sanığın çıkmasını engelleyin, yerine oturtun," emrini verdi. Hülya, tutuklu sanıklardan ve istediği zaman gidebilecek durumda değil. Kaldı ki tutuksuz olsa bile izinsiz ayrılamaz. Görevliler Hülya'yı getirip yerine oturttular. Mahkeme Başkanı Celal Altun bu kez duruşmanın düzenini bozduğu gerekçesiyle Hülya'nın duruşmadan atılmasına karar verdi. Hülya ayağa kalktı, "Siz attığınız için değil, ben kendim çıkıyorum," dedi ve yürüdü gitti.

Bir olayı daha paylaşalım: Davanın ilerleyen aşamalarında peyderpey sanıklar salıverilmeye başlandı. Sanırım bir yıl içinde tüm sanıklar Mamak tutukevinden çıkmıştı. TÖS davası 2 No'lu Sıkıyönetim Mahkemesi'nde görülüyordu. 3 No'lu Mahkeme'de görülen TİP Davası sanıkları da salıverildikleri için tutuksuz yargılanıyorlardı. Ancak ilerleyen bir aşamada askeri savcının isteği üzerine TİP Davası sanıkları yeniden tutuklandılar. TÖS Davası Savcısı Baki Tuğ bir duruşmada 3 No'lu Mahkeme'nin kararını da örnek göstererek sanıkların yeniden tutuklanmasını istedi. Bu isteğe ben karşı görüşümü açıklamak için söz istedim. O aşamada mahkeme heyetinde değişiklik olmuş, Duruşma Yargıcı Albay İsmet Onur, Askeri Yargıtay üyeliğine seçildiği için duruşmayı Yargıç Binbaşı Zeki Eğin yönetmeye başlamıştı. Zeki Eğin bana söz verdi. Buna Baki Tuğ hiddetle karşı çıktı. Kızıla çalan sarı renkli yüzü tümden kıpkırmızı kesildi, "Savcının isteminden sonra sanık avukatına nasıl söz verirsiniz?" diye heyete çıkıştı. Duruşma yargıcı Zeki Eğin savcıya döndü, "Ceza yargılamasında son söz

sanığındır," dedi ve "Açıklamalarınızı bekliyorum Sayın Helvacı," diyerek benim konuşmamı sürdürmemi istedi. Açıklamalarımı yaptım. Savcının tutuklama isteği reddedildi, Bakı Tuğ'un yüzü biraz daha kızarmıştı.

Sorgular tamamlandı, kanıtlar toplandı, askeri savcı esas hakkındaki görüşünü açıkladı. Yönetici durumda olan Fakir Baykurt, Dursun Akçam, Osman Korkut Akol, Veli Kasımoğlu ve Ferhat Aslantaş'ın Türk Ceza Yasası'nın 141/1. maddesinde yer alan örgüt kurmak ve yönetmekten, öbür sanıkların aynı maddenin 5. fıkrasında yer alan örgüte üye olmaktan cezalandırılmasını istedi. Sıra savunmalara geldi. Fakir Baykurt yazınsal niteliği de olan güzel bir savunma yaptı. Avukatlar Cemal Başbay ve Hürrem Fila ile birlikte büromda günlerce çalıştık, atılı suçun yasal ögelerini, sanıkların cezalandırılması için öne sürülen kanıtları, her bir sanığın durumunu tek tek inceleyerek ayrıntılı bir savunma hazırladık. Avukat Hürrem Fila, TÖS'ün kadrolu avukatı olmamasına karşın gönüllü olarak bu çalışmaya katıldı. Savunmalarımızı mahkemeye sunduk. Mahkeme kararını açıkladı. Mahkeme Başkanı Piyade Albay Celal Altun ve adını anımsayamadığım üye yargıç üsteğmenin oyları ile sanıklar cezalandırıldı. Duruşma yargıcı Hâkim Binbaşı Zeki Eğin, beraat kararı verilmesi gerektiği görüşüyle mahkûmiyet kararına karşı oy kullandı.

Kararı temyiz ettik. Dosya Askeri Yargıtay Üçüncü Dairesi'ne gitti. Askeri Yargıtay üyeliğine seçilen Yargıç İsmet Onur, TÖS Davası'nın temyiz incelemesini yapacak olan 3. Daire'de görevlendirilmişti. Duruşma günü verildi. Avukatlar Halit Çelenk, Cemal Başbay, İlhan Dişçi ve ben görev bölümü yaparak dava ile ilgili sözlü açıklamalarda bulunduk ve savunmalarımızın yazılı metnini sunduk. Bu arada bir ayrıntıya da değineyim. Sanık Ferhat Aslantaş'la ilgili savunmayı Avukat ilhan Dişçi'nin sunması gerekiyordu. Dişçi her nasılsa onu atladı. Daire Başkanı, kişisel savunması için duruşmada hazır bulunan Ferhat Aslantaş'a söz verdi. Aslantaş'ın savunması çok netti, "Ülkemin çıkarı için gizli örgüt kurmak gerekiyorsa ben onu kurarım. Ama burada öyle bir durum yok, herkesin bildiği gibi TÖS gizli örgüt değildir." dedi. İsmet Onur, heyette yer almadı ama dosyayı iyi incelemiş olduğundan öbür üyeleri bilgilendirdiğini sanıyorum. Askeri Yargıtay, sanıkların cezalandırılmasını yerinde bulmadı, mahkeme kararını bozdu ve dosyayı geri gönderdi.

Dava, Ankara 2 No'lu Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nde bozma üzerine yeniden başladı. O sırada Ecevit Hükümeti 1803 sayılı af yasasını çıkardı. TÖS Davası sanıkları da bu yasadan yararlanabilirlerdi. Ancak af yasasının bir maddesine göre aftan yararlanmak istemeyen sanıkların davasına devam edilecek,

mahkûmiyet çıkması durumunda sanıklar sonuca katlanacaklardı. TÖS sanıkları aralarında görüştüler, aftan yararlanmak istemedikleri kararına vardılar. Onlar beraat istiyorlardı, dava sürecekti. Mahkeme heyetinde değişiklik yoktu. Bozma kararı üzerine sanıkların diyecekleri soruldu. Savcı Baki Tuğ esas hakkındaki görüşünü bildirdi, mahkemenin eski kararında direnmesini istedi. Bizler de savunmalarımızı sunduk. Mahkeme, savcının isteğine uygun olarak eski kararında direndi. Yargıç Binbaşı Zeki Eğin bu karara da karşı oy kullandı. Temyiz üzerine dosya Askeri Yargıtay Daireler Kuruluna geldi. Daireler Kurulu, sanıkların ve vekillerinin savunmalarını dinledikten sonra mahkemenin direnme kararını bozdu. Askeri Mahkeme'nin Daireler Kurulu kararına uyma zorunluluğu olduğu için sanıkların beraatine karar verip davayı bitirdi. Böylece yalnız sanıklar değil, kamu personeli sendikacılığında önemli bir yeri ve haklı bir ünü bulunan TÖS'ün eylemleri de aklanmış oluyordu.

TÖS DAVASI VE BU KİTAP HAKKINDA

***Niyazi* ALTUNYA**

90 öğretmenin girişimi ile 8 Temmuz 1965 günü kurulan *Türkiye Öğretmenler Sendikası* (TÖS), öğretmenlerin ilk sendikacılık deneyimidir. 1906'dan beri varlık gösteren öğretmen örgütleri, hukuksal açıdan dernek statüsünde idi.

27 Mayıs 1960 Askeri Müdahalesi'nin getirdiği özgürlükçü 1961 Anayasası'nın 46. maddesi, tüm çalışanlara, bu arada memur statüsünde olanlara da sendikalaşma hakkı getirmişti. Bu hak kamu görevlileri için özel bir yasa ile düzenlenecekti. Dört yıllık bir oyalamadan sonra 08.06.1965'te çıkarılan 624 sayılı *Devlet Personeli Sendikaları Kanunu*, içerik olarak dernekçilikten ileri bir olanak getirmiyordu. Örneğin, sendikacılığın içerdiği olmazsa olmaz toplu sözleşme ve grev hakkı memurlara tanınmıyordu. Bu yasa yer yer dernekçilikten geri hükümler de içeriyordu. Örneğin, "açık yer toplantıları ve gösteri yürüyüşü yasağı" getiriyordu.

Bu kısıtlamalara karşın öğretmenler yetenek ve bilgileri ile hem hızlı örgütlendiler hem de "sendika" kavramının özünden yola çıkarak bu hakkın olanaklarını genişlettiler. TÖS, fiilen yok edildiği 1971 Eylül'üne kadar 500'den fazla şube kurdu, 72 bin üyeye ulaştı. TÖS, 1970'e kadar eğitim işkolunda kurulan 100, tüm memur kesimi tarafından kurulan 530 sendikanın nicel ve nitel açıdan en güçlüsü ve sürükleyicisi idi. Bunda Köy Enstitülerini bitirenlerin çok belirgin bir ağırlığı vardı. Biraz önce değinildiği gibi Enstitülü Fakir Baykurt'un liderliğe getirilmesi de çok etkili oldu.

TÖS, eğitime ve örgütlenmeye özgün katkıları yanında, Türkiye'de genel olarak demokratikleşmeye ve demokrasi kültürünün gelişmesine de unutulmaz katkılarda bulunmuştur. Her örgütte olabilecek ufak tefek iç çekişmeler zamanla giderilecek ve örgütsel olgunlaşma sağlanacaktı. Sıkıyönetim savcısının amacı, olayları çarpıtarak öğretmenler arasına nifak sokup mesleğin saygınlığını planlı olarak yıpratmaktı. Nitekim TÖS'ün dört yıllık yargılamasından sonra aklanması bunu ortaya koymuştur.

Askeri Savcı Yüzbaşı Baki Tuğ, haddini aşıp dava boyunca öğretmenleri ağır suçlarla suçlarken onlara ahlak ve milliyetçilik dersi vermeye kalkışmıştır. Ama sonunda kendisi dersini almıştır.

TÖS Davası, 12 Mart 1971 Askeri Darbesi'nden sonra Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Sıkıyönetim Mahkemesi'nce tutuklananların sırtından tüm öğretmenleri karalamaya yönelik sözde bir yargılama sürecidir. Dava, TÖS yöneticileri başta olmak üzere 185 kişiyi kapsamaktadır. Darbenin Başkomutanı Genelkurmay Başkanı Memduh Tağmaç'a göre "Türkiye'de sosyal uyanışın hızı ekonomik kalkınmadan önde idi" ve bu tehlikeli bir durumdu. Bunun baş sorumlusu ise toplumu uyandıran, bilinçli, gerçekten ulusal eğitim öğretmen kitlesi idi. Kurulan zulüm tezgâhı sadece öğretmenlerin onuruyla oynamakla kalmamış, Atatürk'ün öncülüğünde kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin yargı bağımsızlığını da zedelemiştir. Darbe düzeni, doğal ve sivil yargıya asla güvenmemiş, kendi olağandışı mahkemesini yaratmış, kendi savcısını da bulmuştur. Neyse ki yargıçların bir kısmı bu senaryoya alet olmamıştır. Yazık ki beş yıldan fazla süren yargılama süreci her gün ülkedeki bağımsız yargıya, daha kötüsü insan haklarına gölge düşürmüştür.

Savcı Yüzbaşı Baki Tuğ, mahkeme süresince öğretmenlere, özellikle TÖS'lü öğretmenlere kin ve nefret kusmuş, onlardan bir tür öç almıştır. Öncelikle, toplatılan öğretmenlerin kimlik ve niteliğine bakılmalıdır. Savcının TÖS dosyası kapsamına aldığı kişilerin yaşları 16-70 arasında değişmektedir. Bunların bir kısmı kız öğretmen okullarında okuyan öğrencilerdir. Önemli bir bölümü de bu okulları bir iki yıl önce bitiren 18-20 yaşlarında kadın öğretmenlerdir. Savcı davasını işkencelerden geçirilen bu çocukların ifadeleri üzerine kurmuştur. Bunların çoğu kendilerine itiraf ettirilen "suçları" mahkemede reddetmiştir. Bu çocuklar, sonunda aklansalar da yüreklerinde kalan yaralar acaba iyileşmiş midir?

Savcı Baki Tuğ, dava bile açmadığı bir kadın öğretmenin erkek arkadaşına yazdığı mektuptaki suç konusu olmayan çok özel sözcükleri iddianameye aktarıyor, ama hakkında dava açmıyor. Amacı, o ifadeleri kayda geçip yandaş kamuoyunun diline düşürmekti. Nitekim, Töre-Devlet Yayınevi'ne yayımlattığı iddianamesinde o sözcüklerin altı çizilerek verilmiştir.

Savcı Baki Tuğ, hem iddianamesinde hem esas hakkındaki mütalaasında öğretmenlere uzun uzun ahlak ve milliyetçilik dersi veriyor. Kendisine şuradan buradan servis edilen bilgilerin doğruluğu bir yana, düzeyi ortaokul öğrencileri

için bile yetersizdir. Hapse tıktığı anayasa profesörlerine bile bu ipe sapa gelmez devşirme bilgilerini dinletmeye çalışmış, ama alay konusu olmuş, onların alaylı gülüşleri karşısında öfkeden çıldırmıştır.

Tuğ, bu harika derslerini (!) anlamayan sanık öğretmen Veli Kasımoğlu'na, kafasının "betonlaşmış" olduğunu haykırmıştır (Oysa Kasımoğlu çok okuyan bir sosyal bilimler öğretmeni idi).

Baki Tuğ'a göre meğer öğretmenler neymiş! Esas hakkındaki mütalaasında şöyle diyor:

"Mahir Çayanları kaçıran öğretmenlere bakıyorsunuz, TÖS mensubu öğretmenler. Keza yataklık eden öğretmenlere bakıyorsunuz, yine TÖS mensubu öğretmenler. Deniz Gezmişleri kurtarmak için uçak kaçıranlara bakıyorsunuz, yine TÖS mensubu öğretmenler. Kısaca her anarşik olay tahlil ve tetkik edildiği zaman bakıyorsunuz, içinde yine TÖS'lü öğretmenler çıkıyor."

Savcı Tuğ'a göre TÖS'lü öğretmenlerin suçu TÖS aracılığı ile öğretmenleri ve çocukları Marksist-Leninist-Maoist yapıp Türkiye'yi Sovyetler'e bağlamaktı. Dolayısıyla onlar Türk Ceza Kanunu'nun Komünizm'i yasaklayan maddelerine göre cezalandırılmalıydı. Zaten iş oraya varmadan TÖS'lü öğretmenler maddi ve manevi yönden fiilen cezalandırılmıştı. Gerisi sürüp giderdi. Nitekim 185 kişilik dosyadan 92 kişi beraat etmiş, 93 kişi yedi sekiz yıla varan hapislikle cezalandırılmış, beş yıllık bir sürüncemeden sonra 1976'da Askeri Yargıtay'da aklanmışlardır.

1974'te TÖS Davası sürerken çıkarılan *Af Yasası*, TÖS'lüleri de kapsıyordu. TÖS'lüler kendilerine yaraşır bir kararla af istemeyip yargılamanın sürmesini istemişlerdir. Eğer Askeri Yargıtay, Sıkıyönetim Mahkemesi'nin kararlarını onasaydı, verilen cezaları çekeceklerdi. TÖS'lüler suçlu olmadıkları inancıyla bu riski göze almışlar, tarihe altın bir sayfa yazdılar.

Bu arada TÖS'e ne oldu?

TÖS, yargı kararıyla kapatılamadı. Darbe Yönetimi, Anayasa'nın tüm çalışanların sendika kurmasına olanak veren 46. maddesini değiştirdi ve memurları kapsam dışında bıraktı. Hapisteki TÖS yöneticileri geleceği görüp dışardaki TÖS'lülere el vererek TÖS'ün yerine bir dernek kurulmasını istedi ve 3 Eylül 1971'de **TÖB-DER** [Tüm Öğretmenler Birleşme ve Dayanışma Derneği] kuruldu; TÖS yönetimi avukatlar aracılığı ile sendikanın tüm varlığını TÖB-DER'e devretti.

***

Bu kitap neden ve nasıl yazıldı?

TÖS Davası, sadece öğretmen kitlesinin onur mücadelesinin tarihi ile sınırlı olmayıp Türkiye'nin siyasal tarihini, eğitim tarihini de yakından ilgilendiren bir konudur. Biz öğretmenlerin, bize zulüm getiren bu davanın unutulup gitmesine gönlümüz razı olmadı. Açılışının üzerinden 55, bitiminin üzerinden 50 yıl geçen bu davanın bıraktığı dersleri sadece örgütlü öğretmenler değil, tüm öğretmenler, aydınlar, gençler unutmamalı; eğitim tarihçileri ve sosyal tarihçiler bu davayı es geçmemelidir. Sorun, sadece bu davadan zarar görenlerin, yüreği kanayanların sorunu değildir.

Bilineceği gibi bu davanın önemli aşamaları şöyledir:

1. Emniyet sorguları
2. Savcının aldığı ifadeler
3. Savcılığın iddianamesi
4. Sanıkların ve avukatların savunmaları
5. Askeri savcının esas hakkındaki mütalaası
6. Gerekçeli hüküm
7. Yargıtay kararı.

TÖS'ün unutulmaz avukatlarından Sayın Nevzat Helvacı'nın önsözde belirttiği gibi yazık ki bu dosyaların tümü bulunamadı. Şuradan buradan bulabildiklerimiz; iddianame, sadece Fakir Baykurt'un ifadesi, esas hakkında mütalaanın bir bölümü, gerekçeli hüküm ile Askeri Yargıtay'ın karar ve ilamı. Yazık ki diğer dosyalar henüz bulunamadı.

TÖS avukatlarından Sayın Helvacı, görüşmemizde kendisine verilen dosyayı, bu konuda bir kitap hazırlayan 2 numaralı sanık *Osman Korkut Akol*'a verdiğini, sevgili Akol Hocamızın (TÖS Dede)* beklenmedik ölümü üzerine kızlarının dosyaları TÖB-DER'e verdiklerini, ancak TÖB-DER'in de 12 Eylül 1980 Darbesi'nde askeri mahkemece kapatıldığını, TÖS dosyalarının da kâğıt hamuru yapılmak üzere SEKA'ya gönderildiğini söylemiştir. Kayıp dosyaları beklemektense dava hakkında değerli bilgiler veren eldeki dosyaları kitaplaştırmayı uygun gördük.

Kayıp TÖS dosyalarını sivil ve askeri arşivlerden hatta eski kitapçılardan aramayı sürdürüyoruz. Bulunca bu kitabın devamı olarak onlar da yayımlanacaktır.

Davayı açanların kişiliğini, bilgi ve beceri düzeylerini, meslek ahlaklarını daha iyi yansıtması açısından metindeki dil, anlatım ve yazım bozukluklarına

* Herkesin sevip saydığı Osman K. Akol ile ilgili bilgi edinmek için Fakir Baykurt'un *İçerdeki Oğul* kitabındaki "Dedecik" öyküsünü okumalıdırlar.

dokunmadık. Sadece bir iki yerde tümden yanlış anlamayı önlemek için ya dipnot koyduk ya da noktalamaya çok az dokunuş yaptık.

Bitirirken kitabın ortaya çıkmasında özgün katkıları olanları anmak istedik. Öncelikle ellerindeki dosyaları bize veren TÖS kurucu ve yöneticilerinden hocamız merhum İsmail Safa Güner'i saygıyla anıyorum. Ellerindeki belgeleri veren dostlarımız Işık Kansu'ya, TÜRK-İŞ uzmanlarından Enis Bağdadioğlu'na sevgilerimi sunuyorum. TÖS'ün ilk üyelerinden ve sonuna kadar kurum olarak TÖS'ü ve TÖS'ün üyelerini savunan ve bu kitaba anlamlı bir önsöz yazan öğretmen avukat Nevzat Helvacı ağabeyimize de sonsuz sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Bazı TÖS dosyalarının bulunduğu Milli Savunma Bakanlığı Arşivi'nden Yargıtay Kararı ile bazı ifadeleri, aylarca uğraşarak alıp getiren sevgili dostum öğretmen Avukat *Ahmet Tan*'a ve vekâlet vererek kolaylık sağlayan TÖS davası sanıklarından meslektaşım *Hülya Zağyapan*'a sevgilerimi sunuyor, teşekkür ediyorum.

Yeni EĞİTİM-İŞ yöneticilerinin duyarlılığı olmasaydı bu kitap ortaya çıkamaz, dosyalar belki de unutulur giderdi. Bu konudaki anlayışlarından dolayı başta Genel Başkan Kadem Özbay olmak üzere yeni EĞİTİM-İŞ Merkez Yönetim Kurulu üyeleri Genel Sekreter Seher Ergin, Genel Sayman Doğan Dağdelen, Örgütlenme Sekreteri Bülent Metin, Özlük ve Toplu İş Sözleşmesi Sekreteri Yeliz Toy, Eğitim Sekreteri Veli Fırat Şimşek, Basın Yayın Sekreteri Hüseyin Selçuk'a teşekkürler.

Bu kitabı yorucu ve dikkatli bir çabayla sevgili *Şerife Eren* dizdi; sayfa düzenini ve kapaklarını o yaptı. Kendisine sonsuz teşekkürler.

Okunması zor ve sinir bozucu bu yazımı bozuk kitabın son düzeltmelerini Türkçe öğretmeni, yazar ve öğretmen örgütçüsü dostumuz sevgili *Nazım Mutlu* yaptı. Emeğine sağlık, teşekkürler.

TÖS DAVA DOSYASI

İDDİANAME
(28 Ağustos 1971)

TC
SIKIYÖNETİM KOMUTANLIĞI
ASKERÎ SAVCILIĞI
ANKARA

Sayı : 971/32
Esas : 971/133
Karar : 971/106

İDDİANAME
(TÖS Hk.)

BAKİ TUĞ
Hâk. Kd. Yzb.
Sıkıyönetim Yrd. Askerî Savcısı

TC
SIKIYÖNETİM KOMUTANLIĞI
ASKERÎ SAVCILIĞI
ANKARA

27.8.1971

Sayı : 971/32
Esas : 971/133
Karar : 971/106

İDDİANAME VE KOVUŞTURMAYA YER OLMADIĞI KARARI

SANIKLAR

1. **Fakir BAYKURT:** Veli oğlu Elif'ten doğma 1929 doğumlu evli 3 çocuklu Burdur Yeşilova Akçaköyü nüfusunda kayıtlı Ankara'da Bahçelievler 37. Sok. No.: 27/4'te oturur. ODT Üniversitesi Halkla münasebetler Yayın Md.
2. **Osman Korkut AKOL:** Ömer oğlu Hazer'den doğma 1904 doğumlu evli 3 çocuklu Edirne nüfusunda kayıtlı Ankara'da Mustafa Kemal Bulvarı Yuvam Apt. No.: 149/13'te oturur. Emekli Öğretmen TÖS Genel Sekreteri.
3. **Veli KASIMOĞLU:** Hüseyin oğlu Pempe'den doğma 1926 doğumlu Diyarbakır nüfusunda kayıtlı İstanbul Edebiyat Fakültesi mezunu Ankara'da Ziyagökalp Cad. No.: 72/3'te oturur. Yenimahalle Sağlık Ocağı'nda görevli.
4. **Dursun AKÇAM:** Eyüp oğlu Seyehat'ten doğma 1930 doğumlu evli gemiciler Sok. No.: 13/9'da oturur.
5. **İbrahim OTLAZOĞLU*:** Halil oğlu Zeynep'ten doğma 1942 doğumlu.
6. **Nazmi YALÇIN:** Asımoğlu Hatice'den doğma1943 doğumlu evli 2 çocuklu Niğde Ulukışla Beyağalı nüfusunda kayıtlı aynı yerde oturur. İlkokul mezunu berberlik yapar.
7. **Dursun ÖZDEN:** Ali oğlu Emine'den doğma 1950 doğumlu bekâr lise mezunu Aslen Ulukışla Beyağalı köyünde nüfusa kayıtlı aynı yerde oturur.
8. **Yusuf ÇELİKDEMİR:** Murat oğlu Habibe'den doğma1929 doğumlu 6 çocuklu köy enstitüsü mezunu Afyon Dinar Kazası Çayüstü köyünde nüfusa

* Oflazoğlu (Yayına hazırlayan: Y.H.)

kayıtlı Dinar Üçlerçe Mah. Atatürk Bulvarı No.: 37'de oturur. Atatürk İlkokulu'nda öğretmen.

9. **Salim KARACA:** İbrahim oğlu Gülbeyaz'dan doğma 1930 doğumlu Telken köyünde nüfusa kayıtlı Sarıdede Mah. Yahya Kemala Cad. evli iki çocuklu ifadesine göre hükümsüz Çorum Mecitözü kazası No.: 43'de oturur öğretmen.
10. **Süleyman YOLULMAZ:** Ali oğlu Zekiye'den doğma 1951 doğumlu bekâr lise ikinci sınıf öğrencisi Burdur Yeşilova kazası Armut köyünde oturur. İslahiye gözbaşı mahallesinde okula devamı süresince kalır. İslahiye lisesi ikinci sınıfında öğrenci.
11. **Hasan HAMAMCI:** Halal oğlu Dudu'dan doğma 1942 doğumlu evli 1 çocuklu Acıpayam Yasrıhöyük köyünde nüfusa kayıtlı aynı yerde oturur. Halen Sarkıntılık suçundan açıkta olup Isparta Güney İlkokulu mezunu Kızılhisar kasabası Mithatpaşa İlkokulu'nda öğretmen.
12. **Babür ERGÜNEY:** İsmail oğlu Emine'den doğma 1944 doğumlu Trabzon Yenicamihızır Mahallesi nüfusunda kayıtlı İstanbul'da Fındıkzade Mollaşerif Mah. Dedepaşa Sok. No.: 22/A-12 No'lu dairede oturur. Halen Siirt Kız Lisesi meslek dersleri öğretmeni Özgen palasta kalır.
13. **Nuri AYVALI:** Ethem oğlu Zeliha'dan doğma 1938 doğumlu evli Adana Kozan nüfusunda kayıtlı Yavuzlar Mah. 472'nci Sok. No.: 16/1'de oturur. Yavuzlar ortaokulunda edebiyat öğretmeni. Konya Selçuk Eğitim Enstitüsü mezunu.
14. **Kemal KIRLANGIÇ:** Mehmet oğlu Zehra'dan doğma 1939 doğumlu 4 çocuklu Malatya Bahçebaşı kasabası nüfusunda kayıtlı Fırat Mah. Badılı cami Sok. No.: 23/3'te oturur. Malatya Atatürk ortaokulu edebiyat öğretmeni.
15. **Erdoğan ADANIR:** Şakir oğlu Zeynep'ten doğma 1935 doğumlu evli 5 çocuklu lise mezunu Trabzon Yomra kazası Özlük köyünde nüfusa kayıtlı Giresun'da Sinan Cad. No.: 4'te oturur. Gazi Caddesinde bulunan Eray kitabevinin sahibi.
16. **Ali DÜNDAR:** Hacıyakup oğlu1340 doğumlu hükümsüs Kayseri Bünyan ilçesi Akkışla köyünde nüfusa kayıtlı Siverek lisesi edebiyat öğretmeni.
17. **Niyazi ARSLAN:** Ziya oğlu Hanife'den doğma 1926 doğumlu evli 3 çocuklu Zonguldak Bartın kazası nüfusunda kayıtlı Terakki Mah. Çimen Sk. No.: 34/1-B'de oturur. Yozgat ili Boğazlıyan ilçesi Yukarıpasinli köyü öğretmeni.
18. **Ömer YİĞİT:** Hacıdede oğlu 1948 doğumlu Şereflikoçhisar ilçesi Karadere nüfusunda kayıtlı halen Çekerek ilçesi Aydıngün bucağı Ulukışla köyünde öğretmen.

19. **Veli YILMAZ:** A. Rıza oğlu Gülüzar'dan doğma 1945 doğumlu evli 3 çocuklu Diyarbakır ilköğretmen okulu mezunu Malatya Arguvan kazası nüfusunda kayıtlı aynı yerde oturur. Arguvan kazası koçak köyü öğretmeni.
20. **Sadık YILMAZ:** Ali Rızaoğlu Gülüzar'dan doğma 1943 doğumlu evli 1 çocuklu Akşam tekniker okulu mezunu Malatya Arguvan nüfusunda kayıtlı Isparta Keçiborlu Cumhuriyet Mah. No.: 23'te oturur. Etibank kükürt işletmesi Keçiborlu fabrikasında makine teknikeri.
21. **Yusuf MEMİŞOĞLU:** Kahraman oğlu Hanife'den doğma 1951 doğumlu bekâr Tirebolu Karademir köyünde nüfusa kayıtlı aynı yerde oturur. Giresun kız öğretmen okulu son sınıfında öğrenci.
22. **Mümin DOĞRU:** Halil oğlu Hatice'den doğma 1933 doğumlu evli iki çocuklu Samsun Çırakman köyü nüfusunda kayıtlı Bahçelievler Mah. Mihrican Altın Sok. No.: 29'da oturur. Samsun barosu avukatlarından.
23. **Fikri YAVUZ:** Kadir oğlu Naciye'den doğma 1935 doğumlu evli 3 çocuklu Gazieğitim Enstitüsü mezunu Sinop Bektaşağa köyünde nüfusa kayıtlı Samsun'da Ayla Otelinde kalır Samsun ilköğretim müfettişlerinden.
24. **Mehmet KIR:** Ahmet oğlu Ayşe'den doğma 1931 doğumlu Çarşamba nüfusunda kayıtlı köy enstitüsü mezunu Samsun Çiftlik Mah. Metafet Sok. No.: 97/3'te oturur. 27 Mayıs İlkokulu'nda öğretmen.
25. **Mustafa AKMAN:** Sefer oğlu Fatma'dan doğma 1944 doğumlu evli iki çocuklu Fatah Eğitim Enstitüsü mezunu Samsun Alaçam nüfusunda kayıtlı Samsun'da 56 evler şehitler Sok. No.: 9'da oturur. Halen ilk adım ortaokulunda fen grubu öğretmeni.
26. **İhsan İLKYAZ:** Ömer oğlu Şükriye'den doğma 1930 doğumlu evli 3 çocuklu Fassa Yalıköyü nüfusunda kayıtlı Samsun'da İstasyon Mah. Sadet Cad. No.: 23'te oturur. Gazi Eğitim Enstitüsü mezunu Samsun İmam Hatip Okulu Edebiyat Grubu öğretmen.
27. **Recep CÜRE:** Mustafa oğlu Emin'den doğma 1930 doğumlu evli 3 çocuklu Samsun Kavak Kazası Hacılıköyünde nüfusa kayıtlı Samsun'da Lise Cad. Başarı Sok. No: 28/2'de oturur. Gazi Eğitim Enstitüsü mezunu Samsun İlköğretim Müfettişi.
28. **Kasım ALTUN:** Recep oğlu Seher'den doğma 1930 doğumlu evli çocuksuz Ladik Akpınar Köy Enstitüsü mezunu Samsun Kavak Beyköyünde nüfusa kayıtlı Samsun'da Ulugazi Mah. Portakal oğlu Sok. No.: 9'da oturur. 27 Mayıs İlkokulu'nda öğretmen.
29. **Kadir ULUSOY:** Yaşar oğlu Emine'den doğma 1930 doğumlu evli 6 çocuklu köy enstitüsü mezunu Samsun Çarşamba Kuşçulu köyünde nüfusa kayıtlı

Samsun'da Zeytinlik Mah. Kalfa Sok. No.: 71'de oturur. Halen 27 Mayıs İlkokulu'nda öğretmen.

30. **Ruşen BERBER:** İsmail oğlu Fatma'dan doğma 1925 doğumlu evli 6 çocuklu köy enstitüsü mezunu Tokat Erba kazası nüfusunda kayıtlı Samsun'da Hürriyet Mah. Gürbaz Sok. No.: 77'de oturur. Rızanur İlkokulu'nda öğretmen.
31. **Abdullah AKIN:** Ferhat oğlu Gülüşan'dan doğma1928 doğumlu evli iki çocuklu Giresun Alınyuma Cacii nüfusunda kayıtlı Samsun'da Reşadiye Mah. 2'nci Gündoğdu sok. No.: 45'te oturur. Gazi Eğitim Enstitüsü mezunu Samsun ilköğretim müfettişlerinden.
32. **Niyazi TAN:** İbrahim oğlu Ayşe'den doğma 1933 doğumlu Erba nüfusunda kayıtlı ifadesine göre hükümsüz Akpınar İlköğretmen Okulu mezunu Samsun'da Dumlupınar Okulunda öğretmen Resathane Mah. Rauforbey Sok. No.: 14'te oturur.
33. **Ahmet ALBAYRAK:** Mustafa oğlu 1932 doğumlu Hanife'den doğma Ordu ili Mesudiye ilçesi Yeveli köyünde nüfusa kayıtlı Diyarbakır İlköğretmen Okulu mezunu Samsun'da Hürriyet Mah. Mihrican Hatun Sok. No.: 24/2'de oturur. Mustafa Kemal İlkokulu'nda öğretmen.
34. **Atillâ ÖZOVA:** Ziya oğlu1943 doğumlu Emine'den doğma Ortaokul mezunu Ordu Perşembe Kaleyaka köyü nüfusunda kayıtlı aynı yerde oturur. Reçberlik yapar. Samsun 19 Mayıs fikir Klübü Başkanı.
35. **Fikri AYTEKİN:** Şevket oğlu 1933 doğumlu Nefise'den doğma evli 3 çocuklu Samsun Havza Karahalil köyünde nüfusa kayıtlı Samsun'da Rızanur İlkokulu'nda öğretmen. Bahçelievler Çelebi Mehmet Sok. No.: 1'de oturur.
36. **Kaya ODABAŞI:** Ahmet oğlu Hanife'den doğma 1930 doğumlu evli iki çocuklu Erbaa nüfusunda kayıtlı Samsun'da 19 Mayıs Mah. İnce Sok. No.: 16'da oturur. Bozkurt İlkokulu'nda öğretmen.
37. **Mahmut KOLUKISA:** Mehmet Bahri oğlu Şahsenem'den doğma 1928 doğumlu evli4 çocuklu Mecitözü köy enstitüsü mezunu Ordu Mesudiye ilçesi Zile köyü nüfusunda kayıtlı Samsun'da Lise Cad. Kamer Sok. No.: 3/6'da oturur. Samsun'da Mustafa Kemal İlkokulu'nda öğreten.
38. **Mehmet GÖKÇE:** Salih oğlu Gürhatun'dan doğma 1928 doğumlu evli 6 çocuklu Ladik Akpınar İlköğretmen Okulu mezunu Amasya Taşova kazası Gölbeyli köyü nüfusunda kayıtlı Samsun Rasathane Mah. Gülüstan Sok. No.: 30'da oturur. Dumlupınar İlkokulu'nda öğretmen.
39. **Ekrem TIĞLI:** Ali oğlu Hacer'den doğma 1941 doğumlu evli 1 çocuklu Sinop ili Kabalı nahiyesi Melekşah köyünde nüfusa kayıtlı İstanbul Üniversitesi

Fen Fakültesi mezunu Samsun Bahçelievler Mah. Hamdipaşa Sok. No.: 38/A'da oturur. Samsun 19 Mayıs Lisesi Matematik Öğretmeni.

40. **Yahya GÜNDÜZ:** Ahmet oğlu Ayşe'den doğma1926 doğumlu evli 3 çocuklu ifadesine göre hükümsüz Ladik Akpınar köy enstitüsü mezunu Gazi Eğitimi sonradan bitirme Samsun ili Havza kazası Mısmılağaç köyü nüfusunda kayıtlı Samsun'da Bahçelievler Mihricanhatun Sok. No.: 41'de oturur. Mithatpaşa İlkokulu'nda öğretmen.
41. **Cemalettin ETLİ:** Mehmet oğlu Mevlüde'den doğma1938 doğumlu evli 3 çocuklu Samsun Kavak kazası tabaklı köyü nüfusunda kayıtlı Samsun'da Unkapanı Gül Sok. No.: 5'te oturur. Halen Devrim İlkokulu'nda öğretmen.
42. **Muammer PEKTAŞ:** Hüseyin oğlu Hanife'den doğma1936 doğumlu Merzifon Karatepe köyünde nüfusa kayıtlı Samsun Selahiye Mah. Kibarreğis Sok. No.: 34'te oturur. Samsun 30 Ağustos İlkokulu'nda öğretmen.
43. **İrfan CÜRE:** Recep oğlu1950 doğumlu Kavak kazası nüfusunda kayıtlı Samsun'da Başarı Sok. No.: 28/2'de oturur. Ankara ODT Üniversitesinde öğrenci aynı fakültenin yurdunda kalır.
44. **Abdullah ÖZCAN:** Ahmet oğlu 1947 doğumlu Konya Bozkır Üçpınar nahiyesi nüfusunda kayıtlı Ticaret Lisesi mezunu Öğretmen okulu fark imtihanlarını vermek suretiyle öğretmen sınıfına geçme Keskin Barakobası köyü öğretmeni.
45. **Hülya ZAĞYAPAN:** Şevket kızı Hediye'den doğma 1950 doğumlu bekâr Konya Kız Öğretmen Okulu mezunu Ankara Yenimahalle Gazi nüfusunda kayıtlı Keskin Cumhuriyet İlkokulu'nda öğretmen aynı yer TÖS Şubesi Başkanı.
46. **Fikret SOYSAL:** Yusuf oğlu Emine'den doğma 1945 doğumlu bekâr hükümsüz lise mezunu öğretmen okulu fark derslerini verip öğretmen olma Konya Ermenek kazası Göztepe nahiyesinde nüfusa kayıtlı aynı yerde oturur. Halen Rize Dağsu mahallesi ilkokulunda öğretmen.
47. **Celâl YILDIZ:** Hüseyin oğlu Saray'dan doğma 1943 doğumlu bekâr Diyarbakır Eğitim Enstitüsü mezunu Aslen Tunceli Çemişgezek Gözlü Çayır köyünde nüfusa kayıtlı Keskin Ortaokulunda fen dersleri öğretmeni.
48. **Hasan ZORLU:** Mustafa oğlu Leyla'dan doğma 1950 doğumlu İstanbul İktisadî ve Ticarî İlimler Akademisi 1'nci sınıfında öğrenci aslen Bozkır kazası nüfusunda kayıtlı İstanbul'da Balıkesir öğrenci yurdunda ikamet eder.
49. **İbrahim BAYAR:** Şükrü oğlu Şehriye'den doğma 1946 doğumlu evli iki çocuklu Konya Bozkır Karabayır köyünde nüfusa kayıtlı Selçuk Eğitim Enstitüsünde son sınıf öğrencisi.

50. **Oya Baydar SENCER:** Ahmet Cevat kızı Behice'den doğma 1940 doğumlu dul ifadesine göre hükümsüz edebiyat fakültesi mezunu İstanbul nüfusunda kayıtlı Hacettepe Üniversitesi Sosyoloji Asistanı.
51. **Yılmaz DEMİR:** Mehmet oğlu Ayşe'den doğma 1946 doğumlu bekâr iktisadî ve ticarî ilimler akademisi 3'ncü sınıfında öğrenci Bozkır Üçpınar nahiyesi nüfusunda kayıtlı Konya Aydoğdu geçit Mah. No.: 3'te oturur.
52. **İbrahim SEVİMLİ:** Şakir oğlu Ayşe'den doğma 1950 doğumlu bekâr Gazi Eğitim Enstitüsü 3'ncü sınıfı Türkçe bölümünde öğrenci Konya ili Yenişehir Başkaören köyü nüfusunda kayıtlı aynı yerde oturur.
53. **Hayrettin BOZALP:** Yusufoğlu Şükran'dan doğma 1950 doğumlu bekâr Ortaokul ikinci sınıftan ayrılma aslen Konya Üçpınar nahiyesi nüfusunda kayıtlı. Ankara'da Muhafız Alay K.'lığı 2'nci Tb. Kh. Bl.'de çavuş.
54. **Musa GÜRHAN:** Mehmet oğlu Meryem'dem doğma 1947 doğumlu evli Konya Bozkır Üçpınar nahiyesi nüfusunda kayıtlı, Ankara'da Cebeci Çolak Sok. No.: 22'de oturur. Halen Hukuk Fakültesi ikinci sınıfında 19/115 No.'lu öğrenci olup Hacettepe öğrenci işleri müdürlüğünde memur.
55. **Dursun BİLA:** Teber oğlu Leman'dan doğma 1947 doğumlu evli çocuksuz aslen Erzurum Aşkale kazası Taşlıçayır köyünde nüfusa kayıtlı. Ankara'da Bahçelievler Maraşalçakmak Cad. No.: 3/14'te ikamet eder. Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunu halen Muhafız Alayı 1'nci Tb. 1'nci Bl.'de Yd. Asteğmen.
56. **Ayşe SOYSAL:** Yusuf kızı Emine'den doğma 1951 doğumlu bekâr Konya Kız İlköğretmen Okulu son sınıfında öğrenci Ermenek Göktepe nahiyesinde nüfusa kayıtlı aynı yerde oturur.
57. **Güler KOÇ:** Mustafa kızı Afife'den doğma 1951 doğumlu bekâr aslen Çankırı Şabanözü Bakırlı köyünde nüfusa kayıtlı Ankara'da Gazi Mustafa Kemal Bulvarı No.: 49'da oturur.
58. **Sadettin SAYGI:** Hüseyin oğlu Aye'den doğma 1950 doğumlu bekâr lise birden terk aslen Konya Üçpınar nahiyesinde nüfusa kayıtlı aynı yerde oturur. Babasının yanında ayakkabıcılık yapar.
59. **İsmail KÖMÜRCÜ:** Recep oğlu Fatma'dan doğma 1951 doğumlu bekâr Ege Üniversitesi İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi 3'ncü sınıfında öğrenci Konya Gökyurt köyünde nüfusa kayıtlı İzmir'de Eşrefpaşa Mah. 598 Sok. No.: 12'de babasının yanında oturur.
60. **Cahit BOZALP:** Yusuf oğlu Şükran'dan doğma 1949 doğumlu bekâr İzmir Tıp Fakültesi 2'nci sınıfında 2302 No.'lu öğrenci aslen Konya Üçpınar nahiyesi nüfusunda kayıtlı Belören nahiyesinde babasının yanında oturur. İzmir'de erkek öğrenci yurdunda mukim.

61. **Mehtap GÜÇLÜ:** Mehmet Kenan kızı Sabire'den doğma 1950 doğumlu bekâr Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisinde öğrenci aslen Birecik ilçesinde nüfusa kayıtlı Konya Feritpaşa Cad. No.: 197/4'te ailesinin yanında oturur. Emlâk Kredi Bankasında memure.

62. **Gülsen BAŞKAN:** Turan kızı Sevim'den doğma 1953 doğumlu Konya Kız Öğretmen Okulu mezunu aslen Konya Karaman nahiyesinde nüfusa kayıtlı aynı yerde Güzel Evler Mah. İkinci İstasyon Cad. No.: 15'te oturur. Bucak kışla ilkokulu öğretmeni.

63. **Meral KAYIR:** Şahin kızı 1952 doğumlu Nejla'dan doğma aslen Nallıhan ilçesi Emre Sultan köyünde nüfusa kayıtlı bekâr Konya Kız Öğretmen Okulu Mezunu halen Kızılcahamam Şahinler köyü ilkokulunda öğretmen.

64. **Hüseyin TOPAL:** Ahmet oğlu Kibar'dan doğma 1937 doğumlu evli 1 çocuklu ifadesine göre hükümsüz aslen Tunceli Mazgirt kazası Darkent nüfusunda kayıtlı halen Keskin Berkez Atatürk İlkokulu'nda öğretmen.

65. **Özay KARAER:** Mehmet oğlu Havva'dan doğma 1945 doğumlu bekâr Diyarbakır Eğitim Enstitüsü mezunu aslen Silifke Taşucu nahiyesinde nüfusa kayıtlı Keskin Ortaokulunda fen dersleri öğretmeni aynı okul pansiyonunda kalır.

66. **Ali Rıza ÖZDEMİR:** Hasan oğlu Hatice'den doğma 1940 doğumlu Konya Selçuk Eğitim Enstitüsü mezunu aslen Isparta Şarkı Karaağaç Beyköyü nüfusunda kayıtlı halen Keskin Ortaokulunda fen dersleri öğretmeni Zümre Sok. No.: 13'te oturur.

67. **İbrahim SEVEN:** Veli oğlu Gönül'den doğma 1932 doğumlu evli 4 çocuklu ifadesine göre hükümsüz Sivas Gemerek ilçesi Karaözü köyünde nüfusa kayıtlı Keskin Atatürk İlkokulu'nda öğretmen. Bozkurt Mah. Mağra Sok. No.: 16'da oturur.

68. **Süleyman NERGİZ:** Halil oğlu Sultan'dan doğma 1947 doğumlu evli çocuksuz aslen Konya Bozkır Hisarlı köyünde nüfusa kayıtlı Keskin Göktaş köyünde öğretmen aynı yerde oturur.

69. **Öztürk ADIGÜZEL:** Kemal oğlu Döne'den doğma1950 doğumlu bekâr Kars Öğretmen Okulu mezunu Arpaçayı nüfusunda kayıtlı Keskin Cumhuriyet İlkokulu'nda öğretmen. Leblebicioğlu otelinde ikamet eder.

70. **Kerim Yaşar İCAD:** Mustafa oğlu Kerime'den doğma 1945 doğumlu bekâr Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisinde öğrenci (1378) No.'lu Konya Karaman nüfusunda kayıtlı Çeltek Mah. Zaviye Sok. No.: 14'te oturur.

71. **Feyhan TOLGAY:** Mehmet kızı Cemile'de doğma 1948 doğumlu bekâr aslen Konya nüfusunda kayıtlı Kâzımkarabekir Mah. Çocuk Esirgeme Kurumu

Apt. No.: 1/8'de oturur. Lise birinci sınıftan terk Keskin Gençlik Birliği örgütünün genel sekreteri.

72. **Mehmet ERÇEM*:** Ali oğlu Hatice'den doğma 1945 doğumlu bekâr Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü mezunu Niğde Ulukışla ilçesi Darboğaz kasabası nüfusunda kayıtlı Keskin Ortaokulunda Fransızca öğretmeni aynı okul pansiyonunda kalır.

73. **Kemal AVAN:** Yusuf oğlu Fatma'dan doğma 1942 doğumlu evli iki çocuklu Keskin Müseddin köyünde nüfusa kayıtlı Zümre Sokak No.: 3/A'da oturur. Cumhuriyet İlkokulu'nda öğretmen.

74. **Kudret YAMAN:** Osman kızı Emine'den doğma 1950 doğumlu bekâr Amasya Öğretmen Okulu son sınıfında öğrenci Çorum Sungurlu nüfusunda kayıtlı Kırıkkale'de Hüseyin Kâhya Mah. Turgut Reis Cad. No.: 74'te oturur.

75. **Mehmet ŞANLITÜRK:** Niyazi oğlu Ayşe'den doğma 1951 doğumlu bekâr öğretmen okulu son sınıf öğrencisi aslen Konya Karaman Taşkale köyünde nüfusa kayıtlı halen Akşehir Öğretmen Okulunda öğrenci.

76. **Mehmet YORGANCI:** Mustafa oğlu Şevkiye'den doğma 1945 doğumlu evli çocuksuz aslen Isparta nüfusunda kayıtlı Ankara'da Bahçelievler 57'nci Cad. No.: 43/2'de oturur. Halen AİBM 2'nci İs Bölük Komutanı Hava Tğm. 967/237 sicil No.'lu.

77. **Hasan AYAZ:** Ahmet oğlu Ayşe'den doğma 1944 doğumlu evli çocuksuz aslen Celhap nüfusunda kayıtlı İstanbul Edebiyat Fakültesi Psikoloji bölümünden mezun halen 3'ncü Or. NBC savaş takımında P. Yd. Asteğmen.

78. **Nevzat BAŞAK:** Hasan oğlu Zehra'dan doğma 1933 doğumlu evli iki çocuklu Sivas nüfusunda kayıtlı Konya'da Beyekin Mah. Uysallar Sok. No: 16 Kat 3'te oturur. Kız öğretmen okulunda resim öğretmeni.

79. **Fahriye SAVAŞER:** Raşit kızı Ayşe'den doğma 1330 doğumlu evli iki çocuklu ifadesine göre hükümsüz Gelibolu nüfusunda kayıtlı No.: 5'te oturur. Konya Kız Öğretmen Okulunda öğretmen.

80. **Yaşar CENGİZ:** Nuh kızı Fatma'dan doğma1950 doğumlu bekâr Konya Çumra kazası 6 Viran nahiyesinde nüfusa kayıtlı Konya'da öğretmen evleri arkası Kurtdereli Sokağı No.: 7 Kat. ikide oturur. Kız öğretmen okulu 5'nci sınıfında öğrenci.

81. **Haşmet SEZGEN:** Ahmet Zekioğlu Saliha'dan doğma 1927 doğumlu evli iki çocuklu Konya nüfusunda kayıtlı Konya'da anıt civarı site apartmanı 3'ncü

* Erçen (Y.H.)

blok No.: 31'e oturur. Konya Kız Öğretmen Okulundan mustafi öğretmen Halk Eczanesi sahibi.

82. **Galip TAŞKAFA***: Memiş oğlu Şerife'den doğma 1930 doğumlu evli 3 çocuklu Konya Karaman nüfusunda kayıtlı Konya'da Kız Lisesi arkası Erdem Apartmanı Kat ikide oturur. Konya Kız Öğretmen Okulunda meslek dersleri öğretmeni.

83. **Cemal ÇİÇEK:** Süleyman oğlu Şerife'den doğma 1940 doğumlu evli iki çocuklu Konya Bozkır kazası Kuruçay köyü nüfusunda kayıtlı. Konya'da Şehsadrettin Mah. Vali Cemil Keleşoğlu Sok. No.: 5/4'te oturur. Kız öğretmen okulunda matematik öğretmeni.

84. **Abdullah ÇİÇEK:** Süleyman oğlu Şerife'den doğma 1935 doğumlu evli iki çocuklu Konya Bozkır nüfusunda kayıtlı kız öğretmen okulu lojmanında oturur. Aynı okulda fen dersleri öğretmeni.

85. **Nermin MİRZA:** Rıfat kızı Güllü'den doğma 1952 doğumlu bekâr Konya Başöyük köyünde nüfusa kayıtlı aynı yerde oturur. Kız öğretmen okulu 6'ncı sınıfında öğrenci.

86. **Sultan SÖNMEZ:** M. Ali Gültekin kızı Zehra'dan doğma 1952 doğumlu bekâr Kırşehir Hacıbektaş kazası nüfusunda kayıtlı Ankara'da Balgat Torunlar Mah. No.: 325/1'de oturur. Konya Kız Öğretmen Okulu son sınıf öğrencisi.

87. **Fadime ÜMİT:** Abdullah kızı Cennet'ten doğma1951 doğumlu ifadesine göre hükümsüz Konya Ermenek kazası nüfusunda kayıtlı. Çumra Yardakçı Mah. Gaziantep Cad. No.: 20'de oturur. Halen Kız öğretmen okulu 6'ncı sınıfında öğrenci.

88. **Melahat AYGÜN:** Nuri kızı Sakine'den doğma 1953 doğumlu bekâr ifadesine göre hükümsüz Kırşehir Kazaman kazası nüfusuna kayıtlı Ankara'da Dikmen Ata Mah. Topal Arif Sok. No.: 1007'de oturur. Konya Kız Öğretmen Okulu 6'ncı sınıf öğrencisi.

89. **Satı ALTINTAŞ:** Hamdi kızı Satı'dan doğma 1952 doğumlu bekâr Çankırı Şabanözü kazası Özbek köyünde nüfusa kayıtlı Altındağ Yiğitler Mah. 2'nci muhtarlık No.: 16'da oturur. Konya Kız Öğretmen Okulu 6'ncı sınıf öğrencisi.

90. **Sevim KORKMAZ:** Hamza kızı Fatma'dan doğma 1952 doğumlu bekâr Amasya Taşova nüfusunda kayıtlı Ankara'da Erzurum Mah. Geçim Sok. No.: 6/2'de Cebecide oturur. Halen Konya Kız Öğretmen Okulu 6'ncı sınıf öğrencisi.

---

* Soyadı sonra "Candoğan" oldu (Y.H.)

91. **Tarık DURU:** Yaşar oğlu Nejla'dan doğma 1951 doğumlu bekâr Akseki kazası İbradım nahiyesi nüfusunda kayıtlı aynı yerde oturur. Konya Erkek Lisesi son sınıfında beklemeli.

92. **Volkan KOÇER:** Muzaffer oğlu Çiçek'ten doğma 1949 doğumlu bekâr Hacettepe üniversitesi Kimya Yüksek Mlihendisliği 3'ncü sınıfında 6997 No.'lu öğrenci Keskin Kazası Bozkurt Mah. No.: 203'te nüfusa kayıtlı Ankara'da 63'ncü Sok. No.: 9/1'de Emek Mah. oturur.

93. **Lütfü URAL:** Hakkı oğlu Hediye'den doğma 1946 doğumlu evli çocuksuz Erzurum Horasan kazası Azak köyünde nüfusa kayıtlı İstanbul Hukuk Fakültesi mezunu halen 8'nci Hudut Taburu 1'nci Bölükte P. Yd. Atğm. 103/226942 sicil No.'lu.

94. **Salim MERMER:** İbrahim oğlu Sultan'dan doğma 1940 doğumlu bekâr lise mezunu öğretmen okulu bitirme Sivas nüfusunda kayıtlı Camikebir Mah. Çebik Sok. No.: 19'da oturur. Keskin Göktaş köyü ilkokulunda öğretmen. Ankara Hukuk Fakültesi 3'ncü sınıfında öğrenci.

95. **Sabahattin KORKMAZ:** Hasan oğlu 1946 doğumlu Hava'dan doğma Adapazarı Söğütlü Nahiyesi nüfusunda kayıtlı evli çocuksuz Uzunköprü Keşan Cad. Çıkmaz Sok. No.: 46'da oturur. Halen 4'ncü Tüm. Svş. İs. Tb. Kh. Bl. İs. Üstçvş. 1965/119 sicil No.

96. **Salih YAKIN:** Mehmet oğlu Fethi'den doğma 1945 doğumlu bekâr ifadesine göre hükümsüz Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümünden mezun Konya Ermenek nüfusun kayıtlı İzmir'de Ordu Cad. 104. Sok. No.: 10 Yeşilyurt'ta oturur. Halen 4. Tüm. 11. Hudut Tb. 4. Bl.'de görevli Yd. P. Astğm. 103/226976 Sicil No.'lu

97. **Işık PEKDUR:** Muzaffer kızı Sema'dan doğma 1948 doğumlu bekâr Konya Kız Öğretmen Okulu mezunu İzmir Buca nüfusunda kayıtlı Ankara'da Kavaklıdere Yüksel Sok. No.: 57/7'de oturur. Ankara Karşıyaka Yahyalar Köyü İlkokulun'da öğretmen.

98. **Zehra GÜVEN:** Süleyman kızı Bahar'dan doğma 1952 doğumlu bekâr Konya Kız Öğretmen Okulu mezunu Erzincan Refahiye İlçesi nüfusunda kayıtlı Ankara'da Kavaklıdere Tunalıhilmi Cad. Yuvam Apt. No.: 84'te oturur. Halen Bolu Yığılca Kazası Hoşafoğlu Köyünde oturur.

99. **Şahin GAYIR:** Hüseyin oğlu Hamdi'den doğma 1926 doğumlu evli 4 çocuklu Sağ Okulu mezunu Nallıhan nüfusunda kayıtlı Ayaş'ta Ömeroğlu Mahallesinde oturur. Aynı yer Hükümet Tabipliğinde Sağlık Memuru.

100. **Nazike ZENGİN:** Hatice'den doğma 1955 doğumlu Ortaokul son sınıf öğrencisi Polatlı nüfusunda kayıtlı Polatlı'da Gazi Mah. Akarsu Sok. No.: 11'de oturur.

101. **Kerim EL:** Hüseyin oğlu Anakız'dan doğma 1947 doğumlu bekâr Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi 1'nci sınıf öğrencisi Konya Bozkır Çamköyü nüfusunda kayıtlı aynı yerde oturur. Halen Ankara'da Bülbülderesi Cad. No.: 70/2'de Ahmet Görür ve Turan isimli öğrencilerle oturur.

102. **Malik HATİPOĞLU:** Ahmet Behiç oğlu Ayşe'den doğma 1951 doğumlu Keskin nüfusuna kayıtlı Bozkurt Mah. Bülbül Sok. No.: 38'de oturur. Lise son sınıftan beklemeli.

103. **Galip ASLAN:** Mehmet Sağlam oğlu Fatma'dan doğma 1936 doğumlu evli 5 çocuklu aslen Zonguldak Ulus İlçesi nüfusunda kayıtlı. Maşalı Sok. No.: 14'te oturur. Ulus postası gazetesinin sahibi.

104. **Nejla UYSAL:** Mustafa* kızı Ayşe'den doğma 1950 doğumlu bekâr Konya Kız Öğretmen Okulu son sınıf öğrencisi.

105. **Füsun YILMAZ:** Ali kızı Müberra'dan doğma 1952 doğumlu Konya Kız Öğretmen Okulunda öğrenci Bozkır Kazası Karacaardıç Köyünde nüfusa kayıtlı Ankara'da Emek Mah. 66 Sok. No.: 2/2'de oturur.

106. **Dursun KOVANCI:** Ali oğlu Rabiye'den doğma 1948 doğumlu evli çocuksuz Ordu Kovancı Köyü nüfusunda kayıtlı İstanbul Teknik Okul mezunu halen Babaeski 33. P.A.S-3'te görevli Yd. P. Astğm. 103/226964 Sicil No.'lu.

107. **Ahmet YÜKSEL:** Abdullah oğlu Zakire'den doğma 1950 doğumlu bekâr Selçuk Eğitim Enstitüsü Türkçe Bölümü son sınıfında öğrenci İskenderun Belen Kasabası Beşikçi köyü nüfusunda kayıtlı aynı yerde oturur. Konya'da Eğitim Enstitüsü Yurdunda kalır.

108. **Seher TOLGAY:** Mehmet kızı Cemile'den doğma 1951 doğumlu ifadesine göre Hükümsüz Konya Kız Öğretmen Okulu 5'nci sınıftan belgeli Kâzımkarabekir Cad. Çocuk Esirgeme Kurumu Apartmanı Daire 8'de oturur.

109. **İdris YALÇIN:** Mehmet oğlu 1950 doğumlu Konya Kadınhan İlçesi Hocalar Mah. nüfusunda kayıtlı ayın yerde oturur. Selçuk Eğitim Enstitüsü ikinci sınıfından belgeli öğrenci.

110. **Kerim METLİ:** Süleyman oğlu Fatma'dan doğma 1950 doğumlu Lise mezunu öğretmen okulu fark imtihanlarını verip öğretmen olma. Beyşehir nüfusunda kayıtlı Hacı Arifler Mah. 3'ler Sok. No.: 32'de oturur. Konya Kadınhan İlçesi Pireli köyünde öğretmen.

111. **Gülşen BAHADIR:** Tevfik kızı Rübra'dan doğma 1954 doğumlu Beyşehir nüfusunda kayıtlı Seydişehir İlçesi Selçuk Cad. No.: 11/P'de oturur. Konya Kız Öğretmen Okulu ikinci sınıfında öğrenci.

---

* Musa olacak (Y.H.)

112. **Münire İZGİ:** Halil kızı 1934 doğumlu İzmir Eski Foça Kazası nüfusunda kayıtlı evli iki çocuklu Konya Kız Öğretmen Okulunda resim öğretmeni.

113. **Taip KAKAN:** Ekkaş oğlu Feride'den doğma 1927 doğumlu Konya Kürçüklü Mah. nüfusunda kayıtlı Meram Yolu Armağan Mah. No.: 6'da oturur.

114. **Abdurrahman EROL:** Abdullah oğlu 1927 doğumlu Bingöl Karlıova nüfusunda kayıtlı evli iki çocuklu Selçuk Eğitim Enstitüsü meslek dersleri öğretmeni.

115. **Şerife ÖZSAĞLAM:** Tahir kızı 1952 doğumlu Merkez Nahiyesi Dikmenli köyünde nüfusa kayıtlı Konya Kız Öğretmen Okulu 6'ncı sınıf öğrencisi.

116. **Fatma TORUN:** Kemal kızı Fatma'dan doğma 1949 doğumlu Cihanbeyli Köprübaşı Mah. nüfusunda kayıtlı Konya Kız Öğretmen Okulu 6'ncı sınıfında öğrenci.

117. **Hanife ÖZYEŞİLOVA:** Hasan kızı Emiş'ten doğma 1947 doğumlu Anamur İlçesi Göktaş Mahallesinde nüfusa kayıtlı. Kız öğretmen okulu meslek dersleri öğretmeni.

118. **Ayla ATFUR:** Sabri kızı Nadide'den doğma 1945 doğumlu Bursa nüfusunda kayıtlı bekâr Konya Kız Öğretmen Okulunda edebiyat öğretmeni.

119. **Hayri ÖZDOĞAN:** Sabri oğlu Emine'den doğma 1931 doğumlu Akseki İbradi nüfusunda kayıtlı. Konya Merkez Akif Paşa İlkokulu'nda öğretmen. İstanbul Caddesi Sırçalı Mescit Mah. Ali Evren Sok. No.: 8/1'de oturur.

120. **Necati ÇINAR:** Mehmet oğlu 1933 doğumlu Çankırı Ilgaz İlçesi nüfusunda kayıtlı evli 1 çocuklu halen Konya Kız Öğretmen Okulunda tarih öğretmeni.

121. **Şükran ÇAKIROĞLU:** Haşim kızı 1952 doğumlu Akşehir Ahiler Mahallesinde nüfusa kayıtlı bekâr Konya Kız Öğretmen Okulu son sınıfında öğrenci.

122. **Yaşar ULUÇAY:** Hasan Celalettin oğlu 1941 doğumlu Ankara Kurtuluş Mah. nüfusuna kayıtlı evli 1 çocuklu Konya Devrim İlkokulu edebiyat grubu öğretmeni.

123. **Firdevs GEDİK:** Sadık kızı 1947 doğumlu Akşehir nüfusunda kayıtlı Konya Öğretmen Okulunda beden eğitimi öğretmeni.

124. **Fatma TİRYAKİ:** Abdullah kızı Emine'den doğma 1954 doğumlu Beyşehir nüfusunda kayıtlı Konya Kız Öğretmen Okulu son sınıf öğrencisi.

125. **Fuat TURGUT:** Ahmet oğlu Ayşe'den doğma 1942 doğumlu bekâr ortaokuldan ayrılma Konya Üçpınar Nahiyesinde nüfusa kayıtlı Bozkırda Yenimahallede oturur. İstanbul Kadıköyünde seyyar satıcılık yapar.

126. **Kemal SOYSAL:** Yusuf oğlu Emine'den doğma 1947 doğumlu bekâr ifadesine göre hükümsüz İstanbul üniversitesi Edebiyat Fakültesi 3'ncü sınıfında

öğrenci Konya Ermenek Kazası nüfusunda kayıtlı İstanbul'da Site Talebe Yurdunda kalır.

127. **Esin ÇAKIROĞLU:** Abdulkadir kızı 1951 doğumlu Akşehir İlçesi nüfusunda kayıtlı Ortaokul Sokak No.: 28'de oturur. Kadınhan İlçesi Kolukısa Köyü öğretmeni.

128. **İsa METLİ:** Hüseyin oğlu Havva'dan doğma 1951 doğumlu bekâr sanat enstitüsü mezunu ifadesine göre hükümsüz Konya Beyşehir nüfusuna kayıtlı Bademli Köyünde oturur. Halen Gölcük Tershanesi 81 döküm fabrikasında işçi.

129. **Mevlüt GÜVERCİN:** Mustafa oğlu Fatma'dan doğma 1949 doğumlu bekâr eğitim enstitüsü son sınıf öğrencisi Konya Seydişehir Kazası Akçalar Köyünde nüfusa kayıtlı aynı yerde oturur. Halen Konyada Devricedit Mah. Şehit Kubey Sok. No.: 13'te oturur.

130. **Ahmet YANAR:** İbrahim oğlu Şerife'den doğma 1950 doğumlu bekâr Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi 3'ncü sınıfında öğrenci. Konya Kuzören Köyünde öğretmen Konyada Aydoğdu Mah. Nasuhçelebi Sok. No.: 13'te oturur.

131. **Teoman ULUSOY** Hasan oğlu Nevin'den doğma 1947 doğumlu Gazetecilik okulu mezunu Aslen Niğde Yenicami Mahallesinde nüfusa kayıtlı Halen Kayseri 48. P.A. Slh. Tb. 1'nci Havan Bölüğünde Yd. Atğm.

132. **Ayhan SAĞLAM:** Hulusü oğlu Makbule'den doğma 1933 doğumlu 3 çocuklu Gaziantep nüfusunda kayıtlı 15. Tüm. Lv. Şube Md. Yardımcısı Lv. Kd. Yzb. Ankara'da Yenimahalle Ufuk Sok. No.: 28'de oturur.

133. **Ali ASLAN:** Mustafa oğlu Hatice'den doğma 1947 doğumlu bekâr İzmir Tire Kazası Yeğenli Köyünde nüfusa kayıtlı Ödemişte Ordu Cad. No.: 96'da oturur. Halen Gazieğitim Enstitüsü 3'ncü sınıf edebiyat bölümünde öğrenci.

134. **Tuncer GÖNEN:** Hasan oğlu Şerife'den doğma 1944 doğumlu bekâr ifadesine göre hükümsüz İzmir Ödemiş nüfusunda kayıtlı İzmir'de Alirıfat Paşa Cad. No.: 154/A'da oturur. Gazieğitim Enstitüsü 3'ncü sınıfında öğrenci.

135. **İbrahim ATA:** Asgari oğlu Salise'den doğma 1946 doğumlu bekâr Balıkesir Necatibey Eğitim Enstitüsü ikinci sınıfında öğrenci Manisa Akhisar Kapaklı Köyünde nüfusa kayıtlı Balıkesir'de Cengiz Topel Cad. No.: 97'de oturur.

136. **Hakkı ŞİMŞEK:** Ali oğlu 1930 doğumlu Kurtuluş İlkokulu'nda öğretmen.

137. **Osman YAMAN:** Şemsettin oğlu 1332 doğumlu Hüseyin Kâhya Mah. Turgutreis Cad. No.: 74'te oturur Tip Kırıkkale İlçe Başkanı.

138. **Ahmet GÜLTEKİN:** Abdüllatif oğlu 1943 doğumlu Kırıkkale Lisesinde öğretmen.

139. Halük* TOKAR: Ahmet oğlu 1936 doğumlu Kırıkkale Lisesinde öğretmen.

140. Hilmi ERDEM: Raşit oğlu 1943 doğumlu Kırıkkale Lisesinde öğretmen.

141. Muharrem TEKİN: Yusuf oğlu Hatice'den doğma 1931 doğumlu Sulakyurt Kalekışla Köyünde nüfusa kayıtlı Mustafa Necati İlkokulu'nda öğretmen.

142. Oktay KILIÇ: Baki oğlu Teşrife'den doğma 1953 doğumlu bekâr lise son sınıf öğrencisi Erzincan nüfusunda kayıtlı Kırıkkale'de Fabrikalar Mahallesi 207'nci Sok No.: 5/F'de oturur.

143. Muharrem EKİNCİ: Ahmet oğlu Kezban'dan doğma 1953 doğumlu lise 3'ncü sınıfta öğrenci Şereflikoçhisar nüfusunda kayıtlı Kırıkkale Yenimahalle Keskin Cad. No.: 57'de oturur. (Şahit)

144. Turhan SALTIK: Hasan oğlu Suna'dan doğma 1954 doğumlu bekâr Kırıkkale Lisesi son sınıfında öğrenci Elazığ nüfusunda kayıtlı Kırıkkale Fabrikalar Mah. Ziya Gökalp Cad. No.: 5'te oturur.

145. Timur BAYTEK: Burhan oğlu Kıymet'ten doğma 1953 doğumlu bekâr Kırıkkale Lisesi 4'ncü sınıfında öğrenci Yozgat Bahadır köyünde nüfusa kayıtlı Kırıkkale'de Tepebaşı Mahallesi Ergenokon Cad. No.: 5'te oturur.

146. Ekrem Yüksel AKTAŞ: Abdulhakim oğlu Sadet'ten doğma 1952 doğumlu Romanya Türklerinden olup Romanya'dan Türkiye'ye göçmen olarak gelme Ankara'da Yenidoğan nüfusunda kayıtlı Kırıkkale'de Hürriyet Cad. Kutay Apt. No.: 17/0'da oturur. Ankara Tıp Fakültesi ikinci sınıfında öğrenci.

147. İbrahim KAYGISIZ: Mithat oğlu Sultan'dan doğma 1952 doğumlu Kırıkkale Lisesi son sınıfında beklemeli öğrenci aslen Tunceli Hozat Kazası Karaca köyünde nüfusa kayıtlı Kırıkkale'de Yenimahalle 314'ncü Sok. No.: 14'te oturur.

148. Harun Reşit ÖZÇİÇEK: Mustafa oğlu Afife'den doğma 1948 doğumlu Kırşehir Özbağ Kasabası Ölçü köyü nüfusunda kayıtlı Kırıkkale'de Ovacık Mah. 9'ncu Sok. No.: 22/A'da oturur. Ankara Hukuk Fakültesi 3'ncü sınıfında öğrenci.

149. Bülent SEYHAN: Ahmet oğlu Melek'ten doğma 1953 doğumlu bekâr Kırıkkale Lisesi 5 Fen'de öğrenci Keskin nüfusunda kayıtlı Kırıkkale'de Fabrikalar Mah. 220'nci Sok. No.: 11'de oturur.

150. Erdoğan TOMBAK: Haydar oğlu Elife'den doğma 1952 doğumlu bekâr Çankırı Şabanözü Özbek köyünde nüfusa kayıtlı Kırıkkale'de Yenidoğan Zafer Cad. No.: 278'de oturur. Kırıkkale Lisesi 6 Fen D öğrencisi.

---

* Halûk (Y.H.)

151. **Timur ERKMAN:** Ahmet oğlu Şerife'den doğma 1946 doğumlu Kırıkkale nüfusunda kayıtlı Maltepe Tuncer Sok. Tunç Apt. No.: 6/1'de oturur. Halen Ziraat Fakültesi 4'ncü sınıfında öğrenci.

152. **Yakup ARICA:** Remzi oğlu Yıldız'dan doğma 1952 doğumlu Keskin nüfusuna kayıtlı Bozkurt Mah. Kırşehir Cad. No.: 27'de oturur. Kırıkkale Lisesi 2'nci sınıfında öğrenci.

153. **Hülya GÜROCAK:** Bahadır kızı Sultan'dan doğma 1955 doğumlu Kırıkkale Lisesi 1'nci sınıfında öğrenci Mersin nüfusunda kayıtlı Kırıkkale Ovacık Mah. 948 Sok. No.: 5'te oturur.

154. **Osman KARAGÖZ:** Halil oğlu Haseniye'den doğma 1949 doğumlu Kırıkkale Gece Lisesi 2'nci sınıfında öğrenci aslen Bulgaristan'dan göçmen olarak gelme Kırıkkale'de Şarlıöz Mah. 206'ncı Sok. No.: 41'de oturur.

155. **Halil ERDEM:** Cesur oğlu Eliften doğma 1945 doğumlu bekâr Ankara Fen Fakültesi mezunu Kırşehir Köşkel köyünde nüfusa kayıtlı Kınkkale'de Çarlıöz Mah. 51'nci Sok. 44/A'da oturur. Kırıkkale Lisesi Matematik öğretmeni.

156. **Kâmil GÜNAYDIN:** Osman oğlu Ramia'dan doğma 1939 doğumlu evli 4 çocuklu Rize İkizdere Kazası Güneyce Nahiyesi'nde nüfusa kayıtlı aynı yerde oturur. Kırıkkale'de Yaylacık Mah. Ulubatlı Hasan Cad. 515'nci Sok. No.: 7/B'de oturur. Kırıkkale Lisesi Almanca öğretmeni.

157. **Şaban SEZER:** Emin oğlu Aliye'den doğma 1942 doğumlu evli çocuksuz Lüleburgaz nüfusunda kayıtlı Kırıkkale'de Güller Mah. İstiklal Cad. No.: 88'de oturur. Kırıkkale Ortaokulunda Edebiyat öğretmeni.

158. **Lâtife ATAY:** Rahmi kızı Sabahat'ten doğma 1951 doğumlu Keskin nüfusunda kayıtlı Kırıkkale Ovacık Mah. Ankara Cad. 34/B'de oturur İsmen Aydınlı İlkokulu'nda öğretmen.

159. **Yalçın BAYTEK:** İbrahim oğlu Güllü'den doğma 1946 doğumlu evli çocuksuz Yozgat Sorgun Bahadır köyünde nüfusa kayıtlı. Kırıkkale'de Tepebaşı Mah. Kâzım Karabekir Cad. No.: 73'te oturur. Sanat Okulu mezunu Kırıkkale'de Top Fabrikası Kimya Laboratuvarında işçi.

160. **Bahaddin PEKSAT:** Ali oğlu Zeynep'ten doğma 1949 doğumlu bekâr lise son sınıftan takıntılı. Keskin nüfusunda kayıtlı. Kırıkkale'de Gürler Mah. İstiklâl Cad. 1312 Sok. No.: 48'de oturur.

161. **Aygün ÜNAL:** Ahmet kızı Besime'den doğma 1950 doğumlu bekâr Niğde Ulukışla nüfusunda kayıtlı Ankara'da Gazi Mah. Emniyet Evleri Silâhtar Cad. No.: 18/8'de oturur. Veteriner Fak. 4'ncü sınıfında öğrenci.

162. **Nezihe ORCAN:** Mehmet Tevfik kızı 1947 doğumlu Mardin Gül Mahallesi nüfusuna kayıtlı bekâr Kulu Lisesi Türkçe öğretmenliğinden Akşehir Lisesine olaylar münasebetiyle atanmıştır.

163. **Mithat KILIÇ:** Halit oğlu 1941 doğumlu ilçesi nüfusuna kayıtlı Kemaliye Mah. No.: 34'te oturur. Evli 1 çocuklu İlkokul öğretmeni.

164. **Mahmut HAYRANİ:** A. Rıza oğlu 1943 doğumlu Akşehir İlçesi nüfusuna kayıtlı aynı yerde oturur. Evli çocuksuz ilkokul öğretmeni.

165. **Dağıstan POLAT:** Hacı oğlu 1942 doğumlu Kulu İlçesi nüfusunda kayıtlı Karşıyaka Mahallesinde oturur. İlkokul öğretmeni.

166. **Burhan AYDOĞAN:** Bekir oğlu 1949 doğumlu Beyşehir nüfusuna kayıtlı Çavuş köyünde oturur. Bekâr ilkokul öğretmeni.

167. **Osman ARSLAN:** Şakir oğlu 1934 doğumlu Konya Hatun Saray Mah. İkipınar nüfusunda kayıtlı Kulu Kemaliye Mah. No.: 45'te oturur. Evli 4 çocuklu ilkokul öğretmeni.

168. **İzzet KALAY:** A. Rıza oğlu 1948 doğumlu Akşehir nüfusuna kayıtlı Kulu İlçesi Atatürk İlkokulu'nda öğretmen bekâr.

169. **Mahmut AĞAÇE:** İbrahim oğlu Şerife'den doğma 1942 doğumlu bekâr Erzurum'un Hınıs Kazası Deliviren köyünde nüfusa kayıtlı. Diyarbakır'da Lise Cad. 1'nci Sok. No.: 2'de oturur. Ankara Fen Fakültesi Kimya Bölümü 4'ncü sınıfında 5508 No.'lu öğrenci.

170. **Hasan YALÇIN:** Ömer oğlu Fatoş'tan doğma 1941 doğumlu evli 5 çocuklu Konya Kulu Kazası nüfusunda kayıtlı Kemaliye Mah. No.: 219'da oturur. Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi mezunu Kulu Lisesinde Fen Grubu öğretmeni.

171. **Ömer YILMAZ:** Musa oğlu Sultan'dan doğma 1948 doğumlu bekâr Hukuk Fakültesi 4'ncü sınıf öğrencisi Kulu nüfusunda kayıtlı Cumhuriyet Mahallesinde oturur.

172. **İsmail Ercan ALİSBAH:** Altunal oğlu 1949 doğumlu Amasya Gümüşhacıköy Artıkabat Mahallesi nüfusunda kayıtlı Ankara Yenimahalle Miralay Nazım Bey Sok. No.: 256/4'te oturur.

173. **M. Reşat ÖZBİLEN:** M. Selim oğlu 1949 doğumlu Mardin Mazıoğlu nüfusunda kayıtlı halen Ankara Polis Enstitüsü Yüksek öğretim 2'nci sınıfında öğrenci.

174. **Selâhattin BULUT:** Ahmet oğlu 1940 doğumlu Haymana ilçesi nüfusunda kayıtlı Haymana 12 Eylül İlkokulu'nda öğretmen.

175. **Kemal BULUT:** Ahmet oğlu 1949 doğumlu Haymana nüfusunda kayıtlı Ankara Ticari İlimler Akademisi 1'nci sınıfında öğrenci.

176. **Sedat VURAL:** Mehmet oğlu 1950 doğumlu Haymana Kurdsüleymanlı köyü nüfusunda kayıtlı Ankara Hukuk Fakültesi 1'nci sınıfında öğrenci.

177. **İbrahim KAYGISIZ:** İbrahim oğlu 1940 doğumlu.

178. **Vahit BAŞARAN:** Osman oğlu 1947 doğumlu Haymana Yenice Bucağı Çelebiler Köyü nüfusunda kayıtlı aynı yerde oturur.

179. **Hüseyin ERDURAL:** Mehmet oğlu 1949 doğumlu Ermenek nüfusunda kayıtlı Haymana Ortaokulunda Fen Dersleri öğretmeni.

180. **Hasan KAPICI:** Abdullah oğlu 1938 doğumlu Haymana Karalıca Köyü nüfusunda kayıtlı Haymana Çaldağ ilkokulu Müdürü.

181. **Gün ZİLELİ:** Necati oğlu Nihal'den doğma 1946 doğumlu evli çocuksuz Dil Tarih Coğrafya Fakültesi felsefe bölümü ikinci sınıf öğrencisi. Ankara Çankaya nüfusunda kayıtlı Mithatpaşa Cad. No.: 26/7'de ikamet eder.

182. **Zeki OĞUZ:** Ali oğlu Hava'dan doğma1951 doğumlu evli 1 çocuklu sanat okulu 4'ncü sınıftan ayrılma Konya Sille Nahiyesi Pat Köyünde nüfusa kayıtlı aynı yerde oturur. Reçberlik yapar.

183. **Mehmet TARHANGİL:** Ali İhsan oğlu 1950 doğumlu Konya Yunus Oğlu Mah. nüfusuna kayıtlı. Selçuk Öğretmen Evleri Manalya Sokak No.: 9'da oturur. Adana İktisadi Ticari İlimler Akademisinde 3'ncü sınıf öğrencisi, Kanal Köprü 1'nci Durak 874/1 Sok. Bakkal Murtazağanın evinde oturur.

184. **Gönül GAYIR:** Şahin Kızı Nejla'dan doğma 1951 doğumlu Ankara Keçiören Duvardibi Durağı Düz ve Beyler Sok. Gül Apt. No.: 16/2'de oturur. Ankara Nallıhan İlçesi Emren Sultan Köyü nüfusunda kayıtlı.

185. **Aslan KEÇELİ:** Yusuf oğlu Satı'dan doğma 1935 doğumlu Aslen Çorum'un Sungurlu Kazası nüfusunda kayıtlı Sungurlu'da Sungurluoğlu Mah. Güngören Sk. No.: 15'te oturur. Hukuk Fakültesi mezunu halen aynı yerde avukat stajyeri.

Suçları: Sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü tesis etmek, sosyal bir sınıfı ortadan kaldırmak, memleket içinde müesses iktisadi ve sosyal temel nizamları devirmeye matuf cemiyet kurmak, bu cemiyeti sevk ve idare etmek, bu cemiyete üye olmak.

Sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü tesis etmek, sosyal bir sınıfı ortadan kaldırmak, memleket içinde müesses iktisadî ve sosyal temel nizamları yok etmek için propaganda yapmak.

6136 sayılı kanuna muhalefet.

Suç Tarihi: 1969, 1971.

Tat. İs. K. Mad.*: TCK'nunun 141/1, 5, 142/1, 31, 33, 36, 71, 173, 6136 sayılı kanunun 16'ncı maddesi, 1402 sayılı kanunun 15/L, 624 sayılı kanunun 14/a maddesi dalaletiyle 3512 sayılı kanunun 33, yine 624 sayılı kanunun 19'ncu maddeleri.

* Tatbiki İstenen Kanun Maddesi (Y.H.)

ÖNSÖZ

Tarih ve uygarlıklar yaratan, çağları değiştirip çağlar açan, kıtalara hükmeden, soylu ve asker millet, teşkilâtçı Büyük Türkiye Milleti bugün neden huzursuzdur? Bu huzursuzluğun sebepleri nelerdir? Bu sebepleri izah etmeden önce, bu milletin tarihin akışı içerisindeki seyrine kısaca bakmak gerekir.

Türk medeniyet tarihi, tarihin derinliklerinden gelmektedir. Bunun izlerini Milattan Evvel 5000 yıllarına kadar uzatmak mümkündür. Bir step kavmi olan Orta Asya Türkleri, 16 büyük dünya devleti kurduğu gibi, büyük medeniyetler de yaratmıştır. Bu medeniyetlerin temelinde at, silâh ve bunların yanında küçük sanayi olan ev sanayii, mimari, hayvancılık, demircilik ve güzel sanatlar, diğer milletlere kıyasla çok üstün seviyede gelişmiştir. Bu gelişme o gün için Türk Devletlerinin sahibi bulunduğu birlik ve beraberlik ülküsü sayesinde olmuştur.

Orta Asya'dan göç eden Türkler bu medeniyetlerini gittikleri her yere götürmüşlerdir. Bu yerlerde bildikleri sanayii temelden kurarak kalkınma yönünden daha çok güçlenmişlerdir. Bu, Kazan Tatarlarında böyle olduğu gibi, BÜYÜK SELÇUKLULARDA VE ANADOLU SELÇUKLULARINDA DA böyledir. Hattâ Kanunî Devri Türkiye'si, GEMİ İNŞAAT TEZGÂHLARI, fabrikayı andırır dokuma tezgâhları, ağır toplar yapan harp sanayii ve bütün diğer sanayi kollariyle Avrupa'lı tarihçilerin hayran kaldıkları kapital stokuna sahip olmuşlardır. Bu sayede Osmanlı İmparatorluğu ülkesinde yaşayan 60 milyonluk insan kütlesi, kapital stokunun vermiş olduğu mal ve hizmetlerden istifade ederek, insan haysiyetine yaraşır şekilde yaşamış ve mutlu olmuşlardır.

Fakat Kanunî'den sonra durum tamamen değişmiştir. Bu değişme ile Türklük için felâket günleri başlamıştır. Yeni kapital formasyonu hareketine gidilmediği gibi mevcut kapital stokları da muhafaza edilmemiştir. Bu sebepleri çeşitlidir.

1. Avrupa'da 14'ncü asırda Rönesans, 15'nci asırda ise iktisat düşüncesinde büyük değişiklikler yapan dinî reformlar olmuştur. Bunun neticesi olarak teknik hareketler sayesinde yeni adımlar atılmış, müstemlekeler ele geçirilmiş, burjuvazi teşekkül etmiş sanayi sahasında büyük gelişme görülmüştür. Türkler, hanedanda başlayan zaıf nedeniyle her tarafa sirayet eden büyük atalet ve hiyanet sonucunda, garbın bu teknik ilerlemesinden istifade edememiş, gelişmelere ayak uyduramamıştır.

2. Gittikçe hızını artıran ve şümulünü genişleten KAPİTÜLASYONLAR sebebiyle, kapital formasyonunun icap ettirdiği CEBRÎ TASARRUFA hiçbir zaman gidememişler, bilâkis bunun tam tersi olan CEBRÎ İSRAF POLİTİKASINA

gitmeye, istemiyerek mecbur kalmışlardır. Misal: İhracata yüksek gümrükler konmuş, bu yüzden ihracat imkânları ortadan kalkmış, dolayısiyle kalkınmanın ihtiyaca olan makina ve kapital teçhizatının ithali mümkün olmamıştır. Diğer taraftan ithalâtan bütün gümrükler kaldırılmış, Türkiye bu yüzden Avrupa için tamamen açık pazar haline gelmiştir. Bu durumda yerli sanayii, Avrupa sanayii ile rekabet edememiş ve "Türk Dostu geçinen Piyer Loti gibi iktisat casuslarının verdiği raporlar yardımı ile," Türk sanayii tesisleri yavaş yavaş kapanmış, Türk kapital stoku gitgide azalmaya başlamıştır. Misal: Bursa'daki iplik ve kadife sanayii bu yüzden çökmüştür.

3. Teknik terakkilere karşı yapılan olumsuz davranışlar, teknik terakkinin gâvur icadı olduğunu söyleyen yobazlar, kapital stoku hareketinin tamamlanmasına mâni teşkil etmiş ve bu konuda bir problem olmuşlardır. Misal: Medeniyetin icabı olan, radyo, televizyon, uçak, otomobil gibi vasıtaların deccal işi olduğunu söylemekten çekinmemişler ve bu vasıtalardan uzun zaman istifade etmek istememişlerdir.

4. Türk Milletinin dostu olan, dost olarak gözüken müttefikler de bu sahayı yıkmak için ellerinden gelen tahribatı yapmışlar, her türlü vurgun ve soygun düzeni ile kapital formasyonu hareketini engellemişlerdir.

5. Deli Petro'nun vasiyeti gereği olan ve ardı arkası kesilmeyen Rus harpleriyle Anadolu isyanları da, Türk Milletinin kalkınma hareketini önlemişlerdir.

Üçüncü Selim ve ikinci Mahmut zamanında bu gidişi durdurmak için bazı tedbirlere gidilmiş ise de, kapitülasyonlar ve harpler sebebiyle bu tedbirler kifayetsiz kalmıştır. Bu durum Birinci Dünya Harbine kadar böylece devam etmiştir. 1919 senesinde kapitülasyonların bir kısmı lâğvedilmiş, ihracat gümrükleri kaldırılmış, ithalâta %2'ye varan gümrükler konulmuş ise de Birinci Dünya Harbinin devamı sebebiyle bunların hiçbirisi müessir olamamıştır.

İstiklâl Harbi bittikten sonra, Cumhuriyet idaresi zamanında iktisat ilmine de yer verilmiş, 1925*senesinin Şubat ayında İzmir'de ATATÜRK'ün emriyle bir iktisat kongresi toplanmış, MİSAK'ı İktisadî ilân edilmiştir. Ancak alınan tedbirler ilk adım mahiyetinde olduğundan kapital formasyonunun hızı istenilen seviyeye ulaşamamıştır. Esasında ulaşmak imkânı da yoktur. Çünkü, yeni doğmuş bir çocuk gibi ülkenin her şeyi yeniden inşa edilecektir. Bu devrede yani 1923-1939 yılları arasında harpten yeni çıkmış olan millet fakir ve ızdırap içinde olduğundan cebrî tasarruf yoluna gitme imkânı bulunamamıştır. Sadece mevcut imkânlarla yeninilmiştir.

* 1923 Şubat-Mart (Y.H.)

O gün için ülkenin içinde bulunduğu güçlükler bu durumun nedenini teşkil etmektedir. İmparatorluğun çöküşü, ülkenin işgal kuvvetlerinden temizlenmesi, iç isyanların açtığı yaraların uzun müddet tedaviye ihtiyaç göstermesi, yapılan inkilâplara karşı açılan savaş, hilâfetin ilgası, milletin dinî duygularının alabildiğine istismar edilmesi, aydınların milletten kopması, milletin moral değerlerinin yıkılması için sağdan ve soldan tıpkı bugün olduğu gibi taarruza geçilmiş olması, Atatürk'e karşı yeraltı faaliyetlerine girişilmesi, o gün için şanslı olan bir milletin, şanssızlığı olmuştur.

Atatürk'ün ölümünü takiben iktidar o günün siyasî tek kuruluşu olan CHP ve onun kadrosunun eline geçmiştir. Atatürk'ün sıkı takip ve kontrolü, kadife eldiven içerisindeki çelik yumruğun, başından kalktığını gören bu guruplar hemen gevşiyerek bir faaliyet devresinden atalet devresine girmişlerdir.

Bunun sonucu olarak iktisadi durgunluk başlamış, şahsi çıkar ve menfaatler almış yürümüş, bol miktarda arsa spekülasyonu yapılmıştır. Bugün toprak reformundan bahsedenler, o gün bu toprakların kendilerinin olması için yapılması gereken ne varsa onu yapmışlardır. Bundan dolayı Atatürk zamanında başlıyan kalkınma faaliyetlerinde düşme olmuştur. Kısaca bu dönem Türk Milleti için iktisadi bir çöküntü ve buhran kaynağı haline gelmiştir. Bu durumun sebeplerini İkinci Cihan Harbine, dolayısiyle harp masraflarına bağlayanlar çıkacaktır. Fakat bunlar ikinci derecede sebeplerdir. Çünkü harbi yapan ve harbin alevleri arasında yanan İtalya, Fransa ve Hitler Almanya'sında dahi bu durgunluk görülmemiştir. Ayrıca harpten viran halinde çıkan bu milletler bugün için birinci sınıf devlet haline gelmiştir. Bunun böyle oluşunun sebebi, İtalyan, Fransız ve Alman milletinin, İtalyan, Fransız ve Alınan ruh ve şuuruna sahip olmasındandır. Harpten sonra bu milletler her şeylerini devletlerine terk etmekte, biran için dahi tereddüt etmemişlerdir.

Bizde ise: Bu dönemde "%100 Türk olduğun gün cihan senindir" "Yüksel Türk! senin için yükselmenin hududu yoktur" "Ben bu milleti her şeye alıştırdım. Fakat uşaklığa alıştıramadım". Sözlerini söyleyen büyük kurtarıcının bu sözlerinin ruh ve manasına sadık kalınmamış, millî ruh ve millî yapı küçük bir grubun şahsında topyekün mahkûm edilmiştir.

1950 senesinde Demokrat Parti iktidara gelmiş, ilk dört senesini iktisadi şaşkınlık içerisinde geçirmiştir. Çünkü kadroları arasında iktisadi dertleri teşhis edip, bunun reçetesini yazacak aynı zamanda tedaviye girişecek millî ruh ve millî şuurla dolu bir ülkücü doktor yoktur. Bunun için de "ADNAN MENDERES'in" her köşede bir milyoner yetiştireceğim prensibine sadık kalınarak 1954

senesine kadar, PÜRLİBERAL-KAPİTALİST sistem tatbik edilmiş, böylece her köşede vurguncu bir milyoner yetiştirilmiştir.

Bu şekilde hareketli bir devre milletin gözünü boyadığı için, 1954 seçimlerinde millet Demokrat Partiyi ezici bir çoğunlukla iktidara getirmiştir. İktidarı büyük bir çoğunlukla alan Demokrat Parti, iktisadi kalkınmanın 1950-1954 yılları arasındaki tatbikatla olamıyacağını anladığından, bu defa bir kalkınma yolu aramış ve mecburi tasarruf yoluna gitmiştir. Böylece 1955 yıllarından sonra kalkınma hızı %3'ün üstüne çıkmış, 1957 senesi yaz aylarında ise %5, hatta bir ara %6 kapital formasyonu hızına ulaşmıştır. Ancak bu dönemde birçok ithal ve ihraç mallarının mevcudu azaldığından piyasada, kahve, lastik, demir ve inşaat malzemesi, tekstil hammaddesi istenildiği zaman bulunamadığından bu defa piyasa darlığı başlamıştır.

Kapital formasyonunun arzu edilen hıza ulaşmasına rağmen bu defa vatandaşlar arasında hoşnutsuzluk başgösterıniştir. Çünkü, cebrî tasarruf milletin rehavet hislerine ters düşmüş, şahsi rahatını bozmuş, vurgun düzeni üzerinde oturanların huzurunu kaçırmıştır. Bunun sonucu olarak vatandaşlar o günün iktidarından soğumuştur. Bu soğumanın ayrıca ikinci bir sebebi daha vardır. Bu da, milletin millî hislerini okşıyarak, mill1 inançlarının ticaretini yaparak iktidar olan Demokrat Parti, iktidara yerleştikçe, millî his ve inançlara karşı çıkmış, milletin yapısını anlamamıştır.

Bu durumu fırsat bilen diğer partiler durumu alabildiğine istismar ederek 1954 seçimlerinde çıkarmış oldukları milletvekilliği sayılarını, 1957 seçimlerinde %500 nispetinde yükseltmişlerdir. Bu artışın sebebi, yukarıda belirttiğimiz gibi Demokrat Partinin 1957 yılına doğru uyguladığı cebrî tasarruf politikası ve milletin inançlarına ters düşen tutum ve davranışıdır. Bu durum karşısında DP yöneticileri cebri tasarruf tedbirlerini derhal yumuşatarak, 5 Ağustos 1958'de iç ve dış piyasadan istikraz temin edeceğiz diye meşhur STABİLİZASYON kararlarını almakta tereddüt etmemişlerdir. Ayrıca vatandaşların hislerini tekrar sömürmeye başlamışlardır.

Nihayet böyle bir geri dönüş neticesinde, stabilizasyon tedbirleri derhal etkisini göstermiştir. Kalkınma hızı %6'dan %4'e düşmüştür. Bu düşüş sadece kalkınma hızının düşüşü değil, Demokrat Parti iktidarının 27 Mayıs 1960 ihtilâli ile tarihe kesin şekilde gömülüşü olmuştur.

27 Mayıs 1960 ihtilâlinden kısa bir müddet sonra, 27 Mayısçılar birtakım radikal tedbirler getirmeye teşebbüs ettiklerinde, o günün politikacıları, "ASKERLER POLİTİKA BİLMEZLER, İktidarı derhal siyasî partilere devretmelidirler." fetvasını vererek, 27 Mayısçıların bir kısmını kendi saflarına almayı, diğer bir

kısmının da, otoriter rejim taraftarı olduklarını ilân ederek yurt dışına göndermeyi başarmışlardır. Böylece 27 Mayısçıların zamanı idaresinden hiçbir şey anlaşılmadan, icra gücü siyası partilerin koalisyon iktidarlarına terk edilmiştir.

Koalisyon hükümetleri devrinde ise, cebrî tasarrufa ehemmiyet verilmemiş, bilakis israf almış yürümüştür. Bunun sonucu olarak, planlama hataları yapılmış, piyasada istikrarsızlık doğmuş, para değerini biraz daha kaybetmiş, ideolojik cereyanlar alabildiğine hızlanmış, kalkınma yönünden istenilen sonuçlar elde edilememiştir.

Koalisyon hükümetlerinden iktidarı büyük bir iddia ile devralan AP iktidarı ise, hemen cebri tasarruf politikasını uygulayıp, ülke kalkınmasına kendisini adaması gerekirken milleti memnun edemem korkusu ile bu yola gidememiştir. Bütün ümidini dış krediler yoluna bağlamakta hiçbir mahzur görmemiştir. Böylece, kalkınma hızının tamamlanması, bu hızın istenilen seviyeye ulaşması, kısaca yaşama şansımız, kapitalist sistemi uygulayan Avrupa devletleriyle, Amerikan Devletinin ülkemize yapacağı dış kredilere bağlı kalmıştır. Bugün Türk düşmanlarının ağızlarında sakız edip çiğnedikleri malzeme bundan başka bir şey değildir. Halen kalkınma hızı da %5'in üzerine çıkmamıştır. Yani AP iktidarı da kapital formasyonu hareketinin tamamlanmasında başarılı olamadığı gibi, milletin mal ve can emniyetinin korunmasında dahi hiçbir güvenlik tedbiri alamamıştır. Böylece Türk Milletinin temelleri çok rahat olarak tahrip edilmiştir. Kısaca iktidarsız iktidar olmuştur. İşte Bombalar, işte silâhlar, işte adam kaçırmalar, işte bağımsız kürt devleti teraneleri, islâm birliği demogojisi, sosyalist Türkiye yaygaraları, bu basiretsiz iktidarların hazırlamış olduğu ortamın bir ürün ve eseri olmuştur.

12 Mart muhtırası bu eser ve ürünün, kanlı, kinli, ihtiraslı ve tehlikeli çok karanlık uçurumunun MUTLU BİR SONUCUDUR.

Bu sonuca nereden başladık, nasıl geldik, bu sonuçta rol oynayan faktörler nelerdir, şimdi kısaca bu hususlara bir göz attıktan sonra, asıl mevzuumuza, geliş kaynağımıza dönelim.

TÜRKİYE'NİN JEO POLİTİK DURUMU

Ülkemiz Jeopolitik mevkii itibariyle üç kıtanın, hatta Dünyanın en kritik yerinde kurulmuş coğrafi bir mevkie sahiptir. Bu münasebetle, komşu olduğumuz devletler kadar, komşu olmadığımız devletlerin de ister istemez, dikkatlerini üzerine çekmektedir. Zaten bir memleketin coğrafi kuruluşu, kendisine komşu olan diğer milletlerin menfaatleri üzerinde müspet veya menfi yönden çeşitli roller oynar. Bu bir gerçektir.

Bu kadar önemli bir noktada yer alan bir ülke, gerek menfaatleri çatışan milletler arasında, gerekse onlarla kendi arasındaki münasebetlerde, büyük avantajlara sahip olacak, bu ülkelerden herhangi birisi ile anlaşma konusunda inisiyatif kazanacaktır. İcabederse her biri ile ayrı ayrı dostluk kurarak tarafsız bir politika takip etmek imkânına sahip olacaktır. Bu bir gücün ifadesi ve kendisidir. Kısaca, coğrafi kuruluş, ülke üzerinde yaşayan millete en büyük güç kazandırma imkânına sahiptir. Hele o ülkenin yeraltı ve yerüstü zenginlikleri kuruluş mevkiinin önemine uygun olarak kıymetli olursa bu güç bir o kadar daha artar.

Türkiye'nin coğrafi mevkii, gerek kuruluş, gerek yeraltı ve yerüstü zenginlikleri ve gerekse kıtalararası bağlantı kurma bakımından kendisine büyük bir jeo-politik, jeo-stratejik güç kazandırmaktadır. Bu güç kaynağı Türkiye'nin:

a. Halen feza çağı yarışında birbiri ile iktisadî, ideolojik, ve askerî rekabet yapan, iki kampa ayrılmış devletler arasında ve menfaatlerin çatıştığı bir coğrafi mevki üzerinde bulunmasıdır.

b. Anadolu yarımadası, demokrasi blokunun inhisarındaki Ortadoğunun zengin petrol bölgesi ile, komünist blokun lideri Rusya arasında bir yer işgal etmektedir.

c. Rusya ile, komünizme vasatı müsait olan, Orta-doğu milletleri arasında direkt hudut temasını kesmekte ve kendi milliyetçilikleri için bu devletlerin kuzey sınırında bir emniyet perdesi teşkil etmektedir.

d. Bu durum, Orta-Doğu'daki Arap devletlerinin milliyetçi ve ümmetçi aydınlarına büyük destek sağlamakta ve komünizm oyununa karşı devlet olarak rahatça şiddet tedbirlerini alabilmelerini mümkün kılmaktadır.

e. İran Devletinin güney ve batı yanlarını komünizme karşı emniyetle tutmaktadır.

f. Böylece, İran Devletinin komünizmin etkisinin dışında kalması, Rusya'nın Asya kıtasından güneye sarkmasını önlemekte ve Anadolu yarımadası, komünizme karşı savunmanın bir düğüm noktası olmaktadır.

Ülkemizin kara irtibatları üzerinde olduğu kadar, deniz irtibatında da diğer devletler üzerinde önemli etkileri vardır. Bu etkiler de şunlardır:

a. Karadenizle Akdeniz arasında bir geçit vazifesi görmekte olup, boğazlar kesiminde deniz ulaştırmasını kontrolü altına almaktadır.

b. Boğazların kapatılması, Rusya'nın Akdenize inme imkânlarını kesecek ve bu devletin Orta-Doğu, Afrika pazarları üzerindeki rekabetini felce uğratabilecektir. Dolayısiyle komünizmin bu ülkelerde yayılması da önlenmiş olacak-

tır. Kısaca burada bu ülkenin hem iktisadı, hem de ideolojik yönden faaliyet sahaları yok edilmiş olacaktır. Bu durum bir ülkenin hayat hakkının var veya yok olması demektir.

c. Bu durum, aynı zamanda batı blokunun Rusyayı güneyden abluka etmesi manasına da gelmektedir.

d. Boğazların Rusya lehine kapatılması, Karadeniz'e kıyısı olan diğer devletlerin Rusya tarafından abluka edilmesi demek olacağından bu devleti geniş imkânlara sahip kılacaktır.

Türkiye'nin bu geçit durumuna ilaveten, askerî alanda da her iki blok için çok önemli rol oynayan bir üst karekteri mevcuttur. Şöyleki;

a. Anadolu yarımadası, gerek Ortadoğuya, gerekse kafkaslar istikametinden Rusyanın hayatı bölgesi olan Urallara yapılacak taarruza hareket için tabii bir üsttür.

b. Keza, hem orta-doğunun stratejik noktalarına, hem de, Rusya'nın önemli endüstri bölgelerine yapılacak hava taarruzları ve füze atışları için en müsait üst vazifesi kapasitesindedir.

c. Bu üst karekteri, Rusya lehine kullanıldığı takdirde, batı blokunun, doğu akdeniz harekat alanını manevra sahası olarak kullanmasına engel olacaktır.

d. Demokrasi bloku lehine kullanıldığı taktirde, Karadeniz Rusya'nın manevra sahası olmaktan çıkacaktır.

e. Yukarıda gösterilen gerçekler karşısında ülkemiz; boş bir saha halinde dahi olsa, her iki bloktan birisinin burayı ele geçirmesi diğer taraf için büyük tehlikeler arz edeceğinden, 3'ncü dünya harbinin çıkması mukadder olacaktır.

İşte, Türkiye'nin coğrafi mevkii ile iktisap etmiş olduğu jeo-politik güç ona büyük inisiyatif sağlamakta, dış politikasında millî menfaatlerini koruyacak hareket tarzını seçmesine imkân bahşetmektedir.

Sonuç olarak jeo-politik ve jeo-stratejik zaruretler ülkemizin batı blokuna dahil olmasını zorunlu kılmaktadır. Bu zorunluluğun nedenlerini sormak isteyenler olursa, tarih onlar için bir hazinedir. Açıp bakmalıdırlar.

İşte Türkiye kalkındığı takdirde, dünya ekonomik ve politik güç sahalarının temas noktasında her üç blok "doğu, batı ve üçüncü dünya devletleri" üzerinde nazım rol oynıyacaktır.

Türkiye'nin doğu blokunun kontrolüne girmiş olması, NATO'nun parçalanması, dolayısiyle Deli Petro'dan beri gelen ananevî Rus millî politika hedeflerinin tahakkuku demek olacak, Rusya sıcak denizlere inme, Akdeniz'i göl haline getirme idealini gerçekleştirecektir.

"Kıtalar arası balestik füzelerin geliştirilmesi, eskiden bel bağlanan büyük istila ve göç yollarının jeo-stratejik değerini düşürmüştür." Gibi görülmekte ise de, bloklar çapında düşünüldüğü takdirde TÜRKİYE'nin öneminin azalmadığı, bilâkis çoğaldığı görülecektir. Özellikle dünyanın jeo-politik nazariyatçılarından Mackinder'in ve Spykman'ın tarif ettikleri kenar kuşak devletlerini kontrolünde tutmak için büyük fedakarlıklara girmesi (ki bu kuşak Kore'den İspanya'ya kadar uzanır. Türkiye'yi de içine alır.) Rusya'nın Akdeniz'e inmesi, büyük donanması için emin limanlar araması yukarıda söylediğimiz şekilde ülkemize eskisinden çok daha fazla jeo-politik bir önem kazandırmaktadır.

Bu gücün mevcudiyetini bilen bloklar elbette ki güçlü bir Türkiye'nin Orta-Doğu'da söz sahibi olmasını istemiyecektir. Güçlü bir Türkiye, kalkınmış bir Türkiye, üçüncü bir blokun yani Orta-Doğu devletlerinin temsilcisi olacak, dolayısiyle, Orta-Doğu'yu, sömüren veya sömürmek isteyen bloklar ortadoğudaki pazar ve sömürgelerini kaybedecektir. Bu durum hiçbir devletin işine gelmemektedir. Gelmiyecektir de. Öyle ise ne yapmalı;

Türkiye'nin iç huzurunu bozmak, iktisadi yönden kalkınmasına engel olmak, her ideolojinin rahat olarak çalıştığı bir ülke haline getirmek, birlik ve beraberliğini bozmak, iç ve dış düşmanlarımızın başlıca hedefleri ve prensipleridir. Bu prensipler uygulandığı takdirde ülkemiz kalkınamıyacak, dolayısiyle iç ve dış düşmanlar Türkiye'yi rahat olarak hem sömürecek, hem de yıkmak için çalışacaktır.

İşte iç ve dış düşmanların bu niyetlerini bilmek her Türk ferdinin millî görevidir. Bu görevin bilincine ulaşabilmek de, ancak millî bir ülkü etrafında toplanmakla mümkündür.

MİLLÎ ÜLKÜ NEDiR?

Dünya bir savaş alanıdır. Savaşmak, yaşamak için şarttır. Millî menfaatlerin çatıştığı alanlarda tarih, kazanmak, varlığını devam ettirebilmek için savaştan başka çare bulamamıştır. Milletleri savaşa hazır bulunduran iki faktör vardır. Birincisi maddîdir, buna teknik diyoruz. Diğeri moraldir, buna da "ülkü" adını veriyoruz:

Tarih göstermiştir ki, eşit maddî kuvvetler arasındaki çarpışmayı moral yönden üstün olan taraf kazanır. Moral, kuvvet, teknik kuvveti yaratabilir.

Moral; kuvvet, millî üstünlük inancı, büyümek isteği, başka bir deyişle millî ülküdür. Millî ülküler toplulukların yaratıcı kuvvetidir. Her milletin millî bir ülküsü vardır. Türk Milletinin millî ülküsü ise Türk'lük ülküsüdür.

Türklük ülküsü; Türk Milletinin büyüklüğüne inanmak, Türk Toplumunu kalkınmış, ileri, uygar bir millet haline getirmek inancıdır.

Her türlü emperyalistin içine sinmiş düşmanları ve hıncı karşısında, bizim silâhımız Türk Ülküsüdür.

Milletlerin yürütücü kuvvetleri; ülküleridir. Bir milleti içinde yaşayan, birbirine bağlayan en sağlam ve etkili bağ ise, millî kültür ve ülküleridir. Atatürk, onuncu yıl nutkunda millî ülkümüzü göstermiştir. Türk insanını millî bağlarla birbirine bağlayıp en üstün ve ileri uygarlığa, hür demokratik düzen içinde götürmek millî ülkümüzün temelidir. Onun içindir ki hürriyet ve uygarlık düşmanı olan komünizim, millî ülkümüzün, Atatürk'çülüğün de en büyük düşmanıdır.

Bir topluluktan ortak millî ülkü kaldırıldığı zaman toplumun fertleri arasındaki bağlılık da ortadan kalkar. Ortak düşünce, millî ülkü olmayan toplulukta herkes kendi çıkar ve zevkini düşünür. Böyle bir toplulukta fedakarlık, saygı nezaket kalmaz. Bencillik, kabalık, rüşvet, iltimas ve ahlâksızlığın her türlüsü alır yürür. Maddileşmiş bir insan vatan için ölür mü? Bencil bir insan muhtaçlara yardım eder mi? Milletine inanmıyan bir insan çıkan için yabancılarla iş birliği yapmaktan kaçınır mı? Bugün Türkiye'de olduğu gibi Marksistlerin komünist ülkelerle, şeriatçıların arap ülkeleriyle yaptığı işbirliği millî ülküden uzak olmanın sonucudur.

Millî ülküler, milletleri yüzyıllar boyunca ayakta tutacak enerji kaynağıdır. Ülkücü milletler fedakar insanlarla doludur. Fedakar insanların çokluğu her türlü insani meziyetlerin hakimiyeti demektir.

Milletler, yüksek bir şuur derecesine eriştikleri için, onlar arasındaki kavga, yalnız tabiat yasaları içinde sürüp gitmekle kalmaz. Bunlara insan şuurunun sistemi ve metodu da eklenir. Bunlardan millî ülküler doğar. Millî ülkü, milletin şuur altında bulunan "yayılıp hakim olma" uygar ve ileri bir şekilde yaşama, iç güdüsünün millî önderler tarafından bilinçlendirilip sistemleştirilmiş şeklidir. Ülküye önderlik eden kimselerin irade ve kuvvet derecesi, ülkülerin başarısında birinci planda rol oynar.

Millî ülkü, bunu kabul eden milletin, hayat görüşü, dünya felsefesi ve genel ideolojisidir. Sosyal hayatın bütün olayları, bütün faaliyet dalları bu ülkeye göre belirlenir. Türk Milletinin millî ülküsü, bağımsız, kalkınmış, millî bir devlet olma ve bunu devam ettirme ülküsüdür. Ne yazık ki bu ülkü, sağdan ve soldan çeşitli sapık, yabancı ideolojilerce yozlaştırılmış, siyasi partilerin çıkarları uğrunda unutulmuş, unutturulmuştur.

Millî ülkü, o ülkü ile tutuşmuş millet fertlerini heyecan içinde yaşatan kutsal bir düşüncedir. Bu düşünceler sevgi, fedakarlık ve kahramanlıkla beslenir.

Her Türk ferdinin en büyük görevi Türklüğe hizmet ve çevresinde bulunanlara Türklük sevgisini aşılamaktır. O, yorulmadan, bıkmadan Türk Milletinin üstünlüğünü anlatacak, yabancı ideolojilerin tehlikesini söyleyecek, Türk ahlâkının gereklerini bildirecek, ezeli düşmanımızın her türlü anarşist, komünist, faşist ve teokratik doktrinler olduğunu telkin edecektir. Öğretmen ve öğretim müesseselerinin temel görevi, Türk Çocuğuna millî ülküyü aşılamaktır. Millî ülküye bağlanıp, ona hizmet millî şuurla olur.

Millî şuur, bir milletin, kendisini duyması ve bilmesidir. Hem duygu, hem de düşünceye dayanan millî şuur, bir milletin manevi kuvvetlerinden en önemlisidir. İnsan uzviyetinin akciğer, karaciğer, kalp ve beyin nasıl dört önemli organı ise, bir milletin de ORDU, bağımsızlık, dil ve millî şuuru dört büyük kalesidir. Bir millet Ordusunu kaybedebilir. Bağımsızlığını da kaybedebilir. Fakat dilini sakladıkça o millet yaşıyor demektir. Dilini kaybeden bir millet ölmüş sayılır.

Millî şuurun uyuşuk veya uyanık olması, milletlerin yaşama kabiliyetleriyle orantılıdır.

Millî şuurun uyanık olduğu her yerde, "Bilim", millî menfaatin emrindedir. Bilim, bilim için değil, milletin büyüklüğü ve kalkınması içindir.

Kanunlar, yalnız millî menfaati korumak ve milleti yükseltmek için yapılır. Tarih, yalnız millî şan ve şeref bakımından ele alınır.

Millî şuur uyanık olunca iltimas, rüşvet ve haksızlık kalkar. Hizmeti olanların hizmeti inkâr olunamaz. Avukatlar, milletine hakaret etmiş yabancıların savunmasını üzerine almazlar.

Millî şuurun uyanık olduğu yerlerde doktorlar sahte rapor vermez, okula gelmiyen öğrenci, hastayım diye yalan söylemez. Millî Şuurun olduğu yerde hiçbir zaman yalan söylenmez. Kadınlar ve erkekler, aşkı, millet ve vatan duygularının üstünde tutmaz. Sancak kutlanır ve saygı görür. Bayrak katlanmak için bile yere değdirilmez. Küçük, büyüğün, öğrenci, öğretmenin, memur, amirin aleyhinde söz söylemez.

Millî şuur uyanık olunca, başı bozuktan, asker, vatan haininden profesör, hakimden dilci, cahilden tarih bilgini, yabancıdan vekil, serseriden ülkücü çıkmaz.

Millî şuur, bir ışıktır. Yurdu aydınlatır, gizli köşelere sinmiş bütün akrepleri açığa çıkararak karanlıkta iş görmelerine engel olur. İnsanda beyin ne ise, millette de millî şuur odur.

Millî şuur, bir milletin yaşama iradesi, hayat kaynağı ve en kuvvetli silâhıdır.

Ahlâkın meydana gelmesinde en önemli etken, millî şuurdur. Bir toplumun ahlâkı, millî şuurunun yok olması ile değişir, çöker, yozlaşır.

Türk ahlâkı en eski çağlardan beri toplumcudur. Türk'lerde toplum menfaati fert menfaatinden üstün tutulur.

Ahlâk, millet yapısının temelidir. O olmadan hiçbir şey olmaz.

Bir milletin, özellikle gençliğinin ahlâkı çok önemlidir. Çünkü milletin mukadderatının söz konusu olduğu yerlerde onlar iş göreceklerdir. Gençlik, kendini saran maddî ve manevi çevreden ahlâk disiplini, ahlâk örnekleri görmüşse, ahlâksızlığın daima ezileceğinden emin olursa, o zaman kendisi de sağlam ahlâklı olarak yetişir.

Öğretmen ahlâk bakımından mükemmel bir insan, seçkin ve örnek bir şahıstır.

Türk Çocuğunun maddî ve manevi yapısının mimarı öğretmendir.

Rejimlerin gelişmesi de, değişmesi de ona bağlıdır.

Rejimler gaye değil, milletlerin saadeti için birer vasıtadır. Bu sebeple milletler tarihleri boyunca bazan rejim değiştirmişlerdir. Bir bakıma rejim, milletlerin elbisesidir. Şahıslar gibi milletler de zaman ve mekâna göre elbise giyerler. Ancak sıcak bölgeler için pek uygun olan ketenden göğsü açık bir elbise, soğuk iklim bölgelerinde nasıl insanın ölümüne sebep olursa, şu veya bu rejim de bazan bir milletin çökmesini hazırlayabilir. Bu sebeple rejimler, milletlerin şartlarına ve millî özelliklerine uygun olmalıdır.

Demokrasinin başarılı olması, toplumdaki millî şuurun kuvvetiyle orantılıdır. Bu şuur milletlerin geçmişiyle beslenir, geleceğiyle yürür.

Geçmişini hor gören bir millet, millî şuurdan yoksun fertlerden teşekkül etmiş bir topluluk olabilir.

Böyle bir toplumda, yıkıcılık, yoksulluk, gerilik ve bilgisizlik karanlık bataklarda açan bir çiçektir. Bu çiçeğin gelişmesi, milletlerin moral ve maddî güçleriyle doğru orantılıdır.

Biz, moral ve maddî kalkınmayı müşterek yürüttüğümüz takdirde bu sefalet çiçeği, karanlık bataklarda açmayacaktır. Bunun için Atatürk sosyal devlet ilkesini kabul etmiştir.

Sosyal devlet, Sosyal adaleti gerçekleştiren hizmet devletine denir. Yani, millî gelirden her ferdin hissesine düşen payı, hak sahiplerine veren devlet sosyal devlettir. Devlet ve fert arasındaki münasebet karşılıklı hürmet ve sevgiye dayanır. Sosyal devletle, sosyalist devlet arasında hiçbir benzerlik yoktur. Sosyal adalet bir hakkın ifadesidir. Sosyalist devlet iktisadi düzenini kendi sistemine uygun olarak yürüten devlet demektir. Yani her şeyin devlet eliyle yürütülmesi, tatbik edilmesi ve her şeyin yine devlete ait olması demektir.

Fert burada aracı, ırgat ve bekleyen durumundadır. Ferdin yarattığı her değer devlete aittir. Vatandaşın hayatını devlet düzenler. Kısaca birincisi hak, alınteri karşılığı, ikincisi iktisadi bir sistemdir.

Millî sosyal devletin asıl görevi, vatandaşlarına alınterinin karşılığını vermektir. Vatandaşların esas görevi de devlete saygı göstermek, devletin kendilerine tevdi etmiş olduğu hizmeti yapmaktır.

Ülkelerin kalkınması millî ülkülere ve ülkelerin jeo-politik durumlarına bağlıdır.

Millî ülkü ve jeo-politik durum arasında çok sıkı bir bağ vardır. Jeopolitik durumu önemli bir mevkide olan bir ülkenin millî ülküsünün çok güçlü olması gerekir. Aksi takdirde o ülke yukarıda belirttiğimiz gibi her ideolojik cereyanın at oynattığı bir ülke olmaktan kurtulamaz. Her devletin gözü bu ülke üzerindedir. Bu ülkenin güçlenmesi, kendi çıkarlarını önleyeceği için onun huzur ve kalkınmasını istemezler. Bugün Türkiye üzerinde dış ve iç güçler müşterek bir plan uygulamaktadır. Bu plan neticesindedir ki Türk Çocukları TÜRKİYE HALKLARININ bağımsızlığından, Mao'dan, Lenin'den, Che'den söz etmekte ve bu kişileri lider olarak kabul etmektedirler.

İşte Anayasacı kesilen "eski tüfekler" 27 Mayıs 1961 Anayasasının bazı maddelerini kendi hesaplarına geldiği gibi paravana yapıp, Anayasadan söz etmektedirler. Mezkur Anayasanın millî ülküyü en iyi şekilde belirleyen "Dibacesini" hiç görmemektedirler.

27 Mayıs 1961 Anayasası Dibacesinde;

Tarihi boyunca bağımsız yaşamış, hak ve hürriyetleri için savaşmış, 16 büyük devlet kurmuş, tarihin derinliklerine modern medeniyetin mayasını bırakmış, insanlık alemine hak ve hukuk yönünden önderlik etmiş, aman diyene kılıç vurulmaz sözünü bir atasözü haline getirmiş,

TÜRK MİLLETİ;

Bütün fertlerini, kaderde, kıvançta ve tasada ortak, bölünmez bir bütün halinde millî şuur ve ülküler etrafında toplayan ve milletimizi, dünya milletleri ailesinin eşit haklara sahip, şerefli bir üyesi olarak millî birlik ruhu içinde daima yüceltmeyi amaç bilen TÜRK MİLLİYETÇİLİĞİNDEN hız ve ilham alarak insan hak ve hürriyetlerini, millî dayanışmayı, sosyal adaleti, ferdin ve toplumun, huzur ve refahını gerçekleştirmeyi ve teminat altına almayı mümkün kılacak demokratik hukuk devletinin bütün hukuki ve sosyal temelleriyle kurmak için asıl teminatını vatandaşların gönüllerinde ve iradelerinde bulan Hürriyete, adalete, fazilete aşık evlatlarının uyanık bekçiliğine emanet eder. Der.

Bu kadar açık ve net bir dibaca karşısında söyleyecek bir şey bulamadıklarından mezkûr dibaceye karşı hep kaçak güreşirler. Tıpkı Büyük Kurtarıcının söylediği sözlerden kaçtıkları gibi. Yukarıdaki dibace ile Türk Milletinin mimarı ve kurucusu olan Atatürk'ün söylediği sözleri karşılaştırdığımız takdirde, Türk Milletinin hedefi çizilmiş ve bu hedefe gidiş yolları gösterilmiştir. Bunun dışında başka bir şey aramak, kötü niyetli olmaktan başka bir şey değildir.

Büyük Atatürk ne söylemiştir? Söylediklerine şöyle bir bakmak her şeyi aydınlatmak için kâfidir. İşte söyledikleri, "NE MUTLU TÜRKÜM DİYENE" "MUHTAÇ OLDUĞUN KUDRET DAMARLARINDAKİ ASİL KANDA MEVCUTTUR" "TÜRK MİLLETİ ÇAĞDAŞ MEDENİYET UFKUNDA BİR GÜNEŞ GİBİ DOĞACAKTIR."

İşte bu sözlerle, Türk Milletinin hedefi çizilmiş, yolu gösterilmiş, hedefe gitmek için malzeme hazırlanmış, ideolojik fikir tespit edilmiştir. Ancak bu hedefi görecek, bu yola gidecek, mevcut malzemeyi kullanacak bir kadro ve kuruluş bütün menfaatlerinden arınarak bu malzemeyi kullanma imkânına sahip olamamıştır. Veyahut da bu imkânı kullanmak istememiştir. Kullanmadığı için de, Türk Milleti bugünkü perişan duruma düşmüştür. Bu durumu fırsat bilen, yıkıcı ve anarşist unsurlar derhal taarruza geçerek Türk Milletini bölme, yok etme emellerini, zaman zaman izhar etmişlerdir.

Bu anarşist guruplar sıkıştıkları zaman "Anayasa çiğneniyor" yaygarasını basmaktan geri kalmazlar, aydınlığa kavuştukları zaman ise, gerek yazı, gerek fikir ve gerekse her türlü anarşik eylemlerle Anayasayı çiğnemekten geri kalmazlar. Hatta Anayasamızın dibacesinde yer alan Türk'ün gücünü hiç görmek istemezler. Sadece bu yasadaki sosyal kelimesini kendilerine paravana yapar, işleri bittikten sonra da paravanayı kaldırıp atarlar. Nitekim bugün bu paravanayı kaldırıp atmış, gerçek yüzlerini ortaya koymuşlardır. Bu yüzü görmemek için, kör olmak lazımdır.

Eğer bu yüz halen görülmüyorsa, görmeyenler ya gaflet, ya dalalet ya da ihanet içerisindedirler. Bunlar Anayasamızın önsözünü görmemezlikte haklıdırlar. Çünkü burada Türkiye halklarının bağımsızlığı, Vietnam millî kurtuluş dayanışma derneği, Kamboçya, Kuzey Kore ve Vietkong yoktur. Türk Milletinin kaderde, kıvançta ve tasada bölünmez bir bütün olduğu ana prensibi vardır. Bunun için Anayasamızın bu tarafına hiç bakmak istemezler. Bunlar için önemli olan şey önce, TÜRKİYE HALKLARININ bağımsızlığı, sonra da, DÜNYA HALKLARININ bağımsızlığıdır. Mutlaka bu aşama gerçekleşecektir. Bunlar hiç bilmezler ki, bu prensibin, bu doktrinin, bu ideolojinin kurucu, yapıcı ve teorisyenleri dahi bu aşamaya inanmamaktadırlar.

İşte Karl Marks'ın kehanetinin, sanayi inkılabıyla suya düşmesi, işçi sınıfının gittikçe fakirleşeceği yerde, orta sınıf haline gelmesi, keza Rusya ile komünist Çin'in emperyalist emeller peşinde koşması, birbirleriyle hasım devlet halinde bulunmaları, bunun açık misalidir.

Birejnef doktrininin esası ve vazettiği prensip, çok açıktır. Birejnef'e göre: Bir egemen devlet bir de üstün egemen devlet vardır. Egemen devletin menfaatleri komünist ideolojiye bağlıdır. Bu ideolojinin dışına çıkma yeteneğine sahip değildir. Çıkmak istediği anda, yani komünizme zarar verdiği anda, üstün egemen devlet, egemen devletin içişlerine müdahale etme hak ve yetkisine sahiptir. Nitekim Rusya, Çekoslovakya'nın içişlerine bu prensibe dayanarak müdahale etmiş ve gerçek hüviyetini ortaya koymuştur.

Bu gerçekler net olarak karşımızda dururken bu gerçeklere uygun olarak hazırlanmış hapları ilâç için kullanmanın bilmem ki faydası var mıdır? Bu soruya peşin olarak cevap vermek gerekirse elbette ki yoktur.

Her hastalığın bir teşhis, bir de tedavi şekli vardır. Tedavide kullanılacak ilâç teşhise uygun bir ilâç değilse hastayı ya öldürür, veyahut da süründürür. Yani hasta bir türlü iyileşemez. İşte yıllardan beri ülkemizde de böyle olmuştur. Herkes hastalığı bilir, fakat bir türlü kesin tedavi şekline girişmez, hep vaziyeti idare ederler. Nitekim Anayasamızın "Türk Milleti bölünmez bir bütündür" cümlesini herkes kullanır. Fakat bu bütünlüğün muhafazası için kendiliklerinden çaba göstermezler. Kalkınma kuvvetten, kuvvet birlikten, birlik fedakarlıktan doğar, bizde eksik olan budur. Bu birlik, kuvvet ve fedakarlığı yaratacak bir kadro, henüz kendisini göstermemiştir.

Bilakis, birliğin beraberliğin bozulması için bugüne kadar her yola, her çareye başvurulmuştur.

Aşağıda sırasiyle bu kadroları, yıkıcı faaliyetleri, teker teker izah ettikten sonra, asıl konuya gireceğim.

Bu sonuca, ülkemizin içinde bulunduğu iktisadi bozukluk, düzensizlik ve gelir dağılımındaki adaletsizliklerin satışını, fikir özgürlüğünün alabildiğine istismarını en ince kurnazlıklariyle yapan ve istedikleri planı çok iyi uygulayan ESKİ TÜFEKLER yani Mihri Belli'nin, Hikmet Kıvılcımlı'nın, Zekeriya Sertel'in ve bunların yetiştirmesi olan yeni tüfeklerin saldırısıyla geldik. Şu anda bir kısmı firari durumunda olan tüfekler;

Bu neticeye fikir özgürlüğü teranesiyle başladık. "Fikir özgürlüğü" dedik, "Fikire fikirle mukabele edilsin" dedik, bu tezi savunduk. Hep bu sözün yanında olduk. Bu söz güç ve kuvvetini bizlerden aldı. Yeşerdi ve bugün başak verdi.

Sonuçta gücü kendinde gördü, fikir özgürlüğünü kaba kuvvete döndürdü. Marksist-Leninist eylemin olduğu yerde hiçbir fikir ve eylem olamaz. Dünyada tek fikir ve eylem vardır. O da Marksist-Leninist fikir ve eylemdir. Bu fikir ve eylemin dışında kalan fikir ve eylemler, gayrimeşrudur, işbirlikçi uydurmasıdır. Feodal kalıntıların söyledikleri sözlerdir. Burjuvazinin kendi çıkarları için yarattığı dogmalardır" tezini savundular. Kendilerinden olmayan herkese gerici, yobaz, faşist ve satılmış damgasını vurdular.

Her türlü ikaz, her türlü ihtar yapıldı. Yapılan her ikaz ve ihtara saldırdılar. Kimler saldırdı? Hayallerinde, rüyalarında ve yürüdükleri her yerde, gül bahçelerinde, kanarya sesleri arasında, mutlu bir azınlık olarak TÜRK MİLLETİNİN esir millet olarak yaşatmak isteyenler, bunun özlemini çekenler.

Bu özlemi çekenler kimlerdir? Bu özlemi çekenlerin gerçek yüzleri bütün açıklığı ile ortaya çıkmıştır. Bunu Türk Milletinin her ferdi artık bilmektedir. Bilmek istemiyenler de halen gaflet içerisinde olanlardır.

Türkiye'de soygun vardır, vurgun vardır, suistimalin her çeşidi vardır. Telefonla bir saat içerisinde zengin olma imkânları da vardır. Ancak, vurgunun, soygunun her türlü suistimalin, çok kısa zamanda gayrimeşru yollardan zengin olmanın önleyici tedbiri, TÜRK MİLLETİNİN TEMELLERİNİ bombalamak değildir.

Bu durumları beğenmiyen, suistimalleri gerçekten önlemek isteyen Atatürk'çü, milliyetçi, vatansever kişilerin yapacağı iş, çok çalışmak, vatansever bir kadro yetiştirmek, gençliği millî ruh ve millî şuurla teçhiz etmektir. Bu teçhizatla bir an önce hizmete hazır olmak, hizmet saflarına koşmak, vurgunu, soygunu her türlü suistimali önlemektir. Milletine, ülkesine hizmet etmek isteyen herkes bu şuur ve ruh içerisinde hareket etmek mecburiyetindedir. Kalkınma ancak bu şekilde hareketle olur.

Kalkınma kadro ister, fedakarlık ister, ruh ister, şuur ister ve zaman ister. Bu unsurların hiçbirisine salıip olmadan demagoji yapmanın bir manası yoktur.

Bugün Türkiye'de oluşan olaylar ülkemizi kalkındırmak için değil, yıkmak içindir. Neden yıkmak içindir? İşte sebepleri:

ÜNİVERSİTELERİMİZ

Milletin dişinden, aşından ve sırtından artırdığı tasarruflarla kurulan bilim yuvası üniversitelerin bazı öğretim üye ve yardımcıları bilim dışına çıkınıştır.

Bazı fakülteler, mühimmat imalathanesidir, cephaneliktir, şaki yatağıdır, soygun yeridir. Ayrıca Marksist-Leninist eylemlerin eğitim ve talim yuvası-

dır. Fakülteler, Mao'nun-Lenin'in-Çegueveranın ve daha başka Türk düşmanı liderlerin afişleriyle, fotoğraflarıyla ve bildirileriyle, donatılmış, Çin ve Rus elçiliklerini andırır bir yer, kısaca devlet içerisinde devlet olmuştur.

Üniversitede adam öldürülür, polis giremez, rektör koltuğu yakılır, ses çıkarılamaz, dekan tekme tokat kapı dışarı edilir, bir şey söylenemez, profesörün yüzüne tükürülür, hiçbir şey yapılamaz. Ancak iki militandan birisi diğerini öldürdüğü an kıyamet kopar. Özerklik yıkılır, yurdun dört bucağından cübbesini kapan profesörü, hakimi, öğretmeni, öğrencisi, memuru Ankara sokaklarında sol yumruklar havada Anayasa'ya saygı yürüyüşü yaparlar.

İşte, fikir özgürlüğü ile başlayıp, boykot, işgal, sevk ve idare, Marksist-Leninist iktidar sloganı ve savaşı ile biten üniversite budur. Aslî fail gençlik değil, onu yetiştiren bazı öğretmen ve bazı üniversite kadrosudur. Bu kadro, hâlâ üniversite özerkliği gidiyor demagojisi ile, kendi kendisine komisyonlar kuruyor. Kendilerine göre; Anayasayı değiştirme tasarıları hazırlıyor. Bir kısım teklifler ileri sürüyorlar.

Olaylar öncesi ve olaylar sonrasında; üniversitenin idarî ve ilmi yönden muhtariyeti unutulmuş, âdeta devlet içerisinde devlet haline gelmiştir. Ceza Mahkemeleri Usulü Kanunundaki suç işlenen her yere zabıta kuvvetleri girer prensibini öğreten bazı profesörler, üniversitede suç işlense dahi güvenlik kuvvetleri, dekanın talebi olmaksızın üniversiteye giremez fetvasını vermiştir. Bu fetvanın manası açıktır. Suçluyu gizlemek, suçun subut vasıtalarını yok etmektir. Çünkü militana strateji ve taktiği kendisi vermiştir. Muhtariyeti paravana olarak kullanmıştır.

Fikrin her çeşidi güzeldir. Millet menfaatine uygun olmak şartıyla, saygıya değerdir. Bu da yıkmak için değil, öğrenmek için, milletin yararına kullanmak içindir. Bunun dışında bir fikir yuvası, bir bilim ocağı düşünülemez, düşünülmesi de mümkün değildir.

Yılların ihmali, millî bir strateji, millî bir ülkü, millî bir taktikten mahrumiyet, millî bir kültürden yoksunluk. Bunun yanısıra 1961 Anayasası, alabildiğine fikir özgürlüğü, bu özgürlük içerisindeki alabora ve gençliğin malum sonucu. Nasıl ki barutla ateş, kurtla kuzu bir arada yaşayamazsa, yoksullukla aşırı özgürlüğün bağdaşması da kolay değildir.

Nitekim kolay da olmamıştır.

Özgürlüğün bu türünü Türk Milletine çok gören, Türk Milletinden kıskanan fırsatçılar kendilerine düşen vazifeleri yapmışlardır.

Bu vazife onlar için Mao'yu, Engels'i, Lenin'i, Stalin'i, Che Guverayı Türk Çocuklarına öğretmek, bu kitaplarla kitapçı vitrinlerini süslemektir. Bu süslü

vitrinler, fikir açlığı içerisinde olan Türk öğretmenini ve Türk Gençliğini çok kısa zamanda avlamıştır. Hem de o şekilde avlamıştır ki Türk Çocuğunu Türkiye halklarının, bu aşamadan sonra Dünya Halklarının bağımsızlığını savunacak, bunun için ölecek hale getirmişlerdir.

Bu günah kimindir? Bu günah topyekun Türk Milletinin kaderinde söz sahibi olan idare edenlerin, müesseselerin, müessese mensuplarının ve kendisini Türk Milletine vermek istemiyen egoistlerindir.

SİYASÎ KADROLAR

Türkiye'de genel olarak siyasi kadroların tutum ve davranışları bugüne kadar kısaca, şu şekilde seyretmiştir.

İktidarda tutucu ve muhafazakar olan kadrolar, muhalefette devrimci, ilerici ve Atatürk'çü olmuştur.

Muhalefette milliyetçi ve muhafazakar olan kadrolar, iktidara geçince din istismarcısı, din ticaretçisi ve mezar soyguncusu olmuştur.

Gençlik olayları münasebetiyle, "işgalle, boykot aynı şeydir" diyen liderler, bir müddet sonra, "ben işgal de, boykot da aynı şeydir" dedim. Fakat bunların aynı derecede kötü eylemler olduğunu belirtmek istedim". Demek zorunluğunu duymuştur.

Yine diğer bir lider, yürümekle Kızılay aşınmaz, her demokratik ülkede bu nevi anarşik olaylar olur. Bu olaylar birer basit zabıta vakasıdır. Sözünü söylemek suretiyle hâdiseleri basite almış, bugünkü ortamın hazırlanmasına yardımcı olmuştur. Çatının çatırdadığının farkına varamamıştır.

İşte bugünkü hale gelişimizin vebali, ülkemizde aydın geçinip, bu aydınlığından istifade ederek Türk Milletini istismar eden kadrolara aittir.

Bu istismar sadece din ticareti yapmak, vurgun vurmak, telefon aracılığı ile çok kısa bir zamanda zengin olmaktan ibaret değildir. Bu istismar içerisinde sefalet ticareti, nufuz suistimali, adam kayırma gibi, kısaca her türlü yolsuzluk vardır.

ÖĞRETMEN CAMİASI

Türkiye'de öğretmen camiası, içinde bulunduğu durum itibariyle dünyanın hiçbir yerinde görülmeyen bir görünüm içerisindedir. Bu görünüm içerisinde oluşunun çeşitli nedenleri vardır. Biz bunlardan birkaçını sıralamakla yetineceğiz.

Öğretmeni Yetiştiren Kaynaklar;

1. Öğretmen okulu mezunu öğretmen,

2. Köy enstitüsü mezunu öğretmen.

3. Ticaret lisesi mezunu öğretmen.

4. Ortaokul mezunu olup da kurs gördükten sonra öğretmen olma yeteneğine sahip olan öğretmen.

5. Yüksek okul mezunu olup da, iş bulamadığı için öğretmenlik yapan öğretmen.

6. Öğretmenlikle ilgisi olmayan bir fakülteyi bitirip de, mesela hukuk fakültesi gibi, stajiyer avukatken lise ve muadili okullarda asli görevlerine ek olarak öğretmenlik yapan öğretmenler. İşte öğretmenin çok geniş bir kaynaktan yetiştirilmesi karşısında, öğretmenden fazla bir şey beklememiz aşırı iyimserlik olsa gerek. Bugünkü ortamın bu hale gelişinin nedenlerinden birisi de bu sebeptir. Halbuki tek kaynaktan yetiştirilmesi gereken bir kadro varsa onun da bu kadro olması gerekmektedir. Çünkü gelecekteki idare edenler kadrosunu bu camianın mimarları yetiştirecektir. Bu münasebetle öğretmenler hakkında söylenmiş çok sözler vardır. Biz burada çok az bir kısmını söylemekle yetineceğiz.

Büyük İskender (Babam beni gökten yere indirdi, hocam beni yerden göğe yükseltti) demektedir. Bu büyük insan gibi, her Türk öğretmenine karşı itimatlı ve saygılı olmuştur. Bir veli çocuğunu öğretmene teslim ederken "eti senin kemiği benimdir." Sözünü atasözü haline getirmiştir. "Öğretmenin vurduğu yerde gül biter" sözüne her veli gönülden inanmıştır.

Yine öğretmenler hakkında büyük sözler söyliyen Atatürk, öğretmenlere şu şekilde hitap etmektedir. "Muallimler! Yeni nesil eseriniz olacaktır." Bunun manası şudur. Nasıl ki "Ordular ilk hedefiniz Akdeniz'dir. İleri" demek suretiyle düşmanı denize dökmüştür. Bu sözü söylemek suretiyle de öğretmene hedefini göstermiştir. İşte büyük kurtarıcının öğretmenler hakkında düşüncesi kısaca budur. İstiklâl Harbinde subay olarak çalışan öğretmenlerden sağ kalanlar vazifelerine döndükten sonra, kurslar açarak öğretmen yetiştirmiş ve akıncılık ruhu içinde memleketin en hücra köşelerine dağılmışlardır. Millî birliği kuvvetlendirecek, milletimizi muasır medeniyet seviyesine ulaştıracak, her tedbir o gün için düşünülmüştür. 8-10 ay, o günün şartlarında maaş alamıyan öğretmenler açlıktan kıvrandıkları halde, hiç müteessir olmadan, milletimizin peşin maaş verebilecek seviyeye gelmesi için geceli gündüzlü çalışmaktan geri kalmamışlardır. Bu çalışmayı da seve seve yapmışlardır.

İşte Türk öğretmeninin azminin ve imanının bu olduğunu gören düşman; Türk Milletini yıkmak, Türk öğretmenini kamplara ayırmak için faaliyete geç-

miştir. Türk öğretmenini bozmadan, Türk Cemiyetinin, inanışlarını ve bağlarını bozmanın mümkün olamıyacağı kanaatine varmışlardır. Öğretmeni mutlaka bozmalı ki, terbiyelerine, eğitimlerine tevdii edilmiş olan nesilleri, kendi bünyelerine ve milletine düşman olarak yetiştirilebilsin, Marks'a, Engels'e, Lenin'e, Stalin'e, Mao'ya hayran bir eğitim grubu meydana getirilebilsin, kısaca kale içinden fethedilsin, Türk toplumu içinden çökertilsin.

Başlangıçta en iyi niyet ve en iyi duygularla kurulmuş bulunan köy enstitüleri, çok kısa zamanda hedefinden ve gayesinden saptırılmıştır. Köy enstitülerinin gaye ve maksadı, Türk Çocuğunu, Türk köyüne hizmet edecek şekilde hazırlamak, onu tekrar köyüne göndermek, köylünün arasına sokmak suretiyle köylüye, okulda öğrendiği kültür, iktisadi ve teknik değerleri aktarmaktı. Nitekim ilk yıllarda söylenen bu hususlardan istifade edilmiş, birçok fakir aile çocuğu okuma imkânı bulmuştur. Bu durumu sezen düşman hemen faaliyete geçerek bu okulları gayesinden saptırmış, âdeta ideolojik eğitimlerin yapıldığı bir yuva haline getirmiştir.

Köy enstitüleri kurulduktan sonra, öğretmenler arasında köy öğretmeni, şehir öğretmeni şeklinde bir ayırım başlatılmış, köy enstitüleri henüz mezun vermeden, bu propaganda yapılmış ve yeni mezun olacak genç öğretmenlerin dimağına yerleştirilmiştir. Ayrıca ikinci bir ayrılık daha yaratılmış, bu da eski öğretmen, yeni öğretmen meselesi şeklinde olmuştur. Eskiler yenileri beğenmemiş, yeniler de eskilere kötü gözle bakmıştır. Tecrübe ve liyakatla kazanılacak idareciliklere, henüz mezun olmuş enstitü mezunu öğretmenleri atamak suretiyle çatışma zemini hazırlanmıştır. Nitekim bu tutum ilkokulundan üniversitesine kadar her tarafa sirayet etmiştir. Bu çatışmanın yanı sıra, bir de, köy enstitülerinin ideolojik bir kampın içerisinde olduğunun etrafa yayılması, bu çatışmayı daha çok şiddetlendirmiştir. O günün içişleri bakanı, Hasan Oğlan köy enstitüsüne gitmiş ve burada bazı olayların olduğunu vesikalarıyla görmüş ve öğrenmiştir. Bu olaylar o gün için Hasanoğlan köy enstitüsüne derse giden Sabahattin Ali, Pertev Boratav, Sabahattin Eyüpoğlu, Mediha ve Niyazi Berkesler tarafmdan geliştirilmiş ve bu günün hazırlığı o günden yapılmıştır.

Enstitünün kitaplığında ise, o gunun sosyalist yayınlarından yurt ve dünya, adımlar, ant, pınar ve gün ses gibi dergiler talebeye rahatlıkla okutulmuştur.

Yukarıda köy enstitülerinin inkârı mümkün olmayan bir kısım gerçeklerine temas ettik. Şimdi de, bu okullardaki tahrikçi faaliyetlerden bahsedelim.

1. Enstitülerde Marks ve Engels'in kaleme aldığı komünist beyannamesi teksir edilmek suretiyle talebeye okutturulmuştur.

2. Rus eğitim sistemi övülmüş, tedrisatın ona göre yapılması telkin edilmiştir.

3. Düz içi* köy enstitüsünde Türk Bayrağındaki Ay-Yıldız yerine Orak-Çekiç çizilmiştir. Gene aynı okulda bayrağımız kirletilerek toprağa gömülmüştür. Bu da kâfi gelmiyormuş gibi; Sabahattin Ali ve benzeri hocalar derslerinde şu konuşmaları yapmışlardır.

"Bugün biz hâlâ rejimi" yani komünizmi "kabul edemiyorsak, bu o rejimin kötülüğünden değil, bizim kafamızın geriliğindendir."

"Mademki, biz insanların daima ilerlediğine kaniiz. Binaenaleyh insanlar ilerledikçe kötü itiyatları atacak, iyileri benimsemeye çalışacaktır. Öyle ise en son varılacak nokta da vatan, **sınır kavgalarının atılacağı, aile ve mülküyet diye bir şeyin tanınmayacağı, bütün insanların kardeş olarak yaşamaya çalışacağı bir merkezdir.**"

"Arkadaşlar, köle olarak yaşayan köylüyü kurtarmak, bize kalmıştır. Biz bu memleketi kurtarmak için aşağı tabakayı teşkil edecek köylüye bağırmakla iş çıkaramayız. Bunun için yapacağımız iş hükümeti devirerek yerine geçmek, şehrin apartman sahibi ile, köyde nemli zeminde ve toprak altında yaşayanın hakkını eşit etmektir. Bunun yerine getirilmesi için yegane çare komünistliğin ilân edilmesidir.

"Aile kutsiyeti bir saçmadan başka bir şey değildir. Senin karın, benim karım diye tabiat bir şey ayırt etmemiştir. Bu insan egoizmasının meydana çıkardığı bir şeydir. Bunları ortadan kaldıracak eleman biziz."

5. Bir talebenin hazırladığı (SOVYET SOSYALİS CUMHURİYETLERİNDE EĞİTİM) mevzuulu konferansta aynen şunlar söylenmiştir;

"Çarlık Rusyasında eşitsizlik alıp yürümüştü. Okul ücretlerini ödeyemedikleri için Moskova üniversitesinden 525 genç kovulmuştu. Lenin'de bunlar arasında idi. 1917 ihtilâlinden sonra Rusya'da eğitim ve öğretim sisteminde büyük değişiklik olmuş ve şöyle bir şekil almıştır. Okul siyasetten ayrı değildir. Okul içinde her türlü siyasetten bahsedilebilir. Kadın erkekle her hakta eşit ve birbirlerine yardımcıdır. Yaratmak istedikleri yeni insanlığa Enternasyonalizme karşı, kin, hınç, besliyen yepyeni bir nesil yetiştirmek. Bu gençlik kendi Rusya'sına geleceğin örnek memleketi diye bakar."

6. Köy enstitüleri dergisi ile açıkça ve alenen servet ve mülküyet düşmanlığı yapılmıştır. Dolayısiyle, bugünün hazırlığı o günlerden başlamıştır. Zaten o günlerde oyuna gelmek istemiyen köy çocukları kendilerini bozmak isteyenlerle

* "Düziçi" olacak (Y.H.)

yumruklaşmışlardır. Kızıl Çullu* Köy Enstitüsündeki öğrenciler, geniş bilgiler ihtiva eden yazıları yine o günün devlet erkânına yollamışlardır. Bunun sonucu olarak, sorumlu kişiler o gün için vazife başından alınmıştır. Bu alınışı takiben, açılan yaraların tedavisi için o günün değerli millî eğitim bakanı Reşat Şemsettin Sirer kendisine düşen görevi yapmıştır. Bilâhare köy enstitüleri kapatılmıştır. Sonra da iktidar değişmiştir.

İktidar değişikliğinden sonra suçlu, köy enstitüsü mezunları gösterilmiş, bu öğretmenler ağır ithamlara maruz bırakılmıştır. Zaten maaş ve diğer hakları ile şehir öğretmeninden farklı olan ve farklı muamele gören, aynı zamanda çocuk zammının yarısını alan, bu münasebetle de içinde bulunduğu durumu hazmedemiyen köy enstitüsü mezunu öğretmen, diğer öğretmen camiasına düşman gözü ile bakmıştır. İşte o günden bugüne gelindi. Hazırlanmış olan ortam işlendi. Nihayet istenilen sonuç alındı. Öğretmen camiası da;

a. Türkiye Öğretmenler Sendikası,

b. Milliyetçi Öğretmenler Derneği adı altında, ikiye bölünerek düşmanın gayesinin tahakkukuna yardımcı oldu.

Bu kuruluşların bu şekilde ayrılması Türk Çocuklarına zarar vermiştir. Her kafadan ayrı bir ideolojik sesin çıkması, taze beyinleri yıpratmış ve perişan etmiştir. Çünkü o beyinin mimarı öğretmendir. Eser kendisine aittir. Ne ekerse onu biçecektir. Tıpkı bugünkü gibi, öğretmen camiası bölünmemesi gereken bir topluluktur ve bakanlığının ismine izafeten de Milliyetçidir. Milliyetçi olması gereken kuruluşların da başında gelmektedir. Ancak burada şu hususu belirtmek isterim, Atatürk'çü mânadaki milliyetçilik, siyasi istismar vasıtası, ticaret mevzuu, başkalarını sömürme aracı olarak tatbikatı yapılan milliyetçilik değildir. Atatürk'çü manadaki milliyetçilik Kars'daki bir Türk'ün, Edirne'deki ya da yurdun herhangi bir yerindeki yurtdaşının ızdırabını duyabilecek, yediği her lokmada onun da payının olduğunu hissedebilecek, ruh ve şuura sahip olma milliyetçiliğidir. Veciz bir sözle ifade etmek gerekirse, "komşun aç yatarken sen tok yatamazsın" prensibine sadakat göstermektir. Yine bizim söylemek ve anlatmak istediğimiz milliyetçiliğin içerisinde, sosyal, iktsadî ve kültürel bağlılık vardır. Halbuki, bugün her iki gurup öğretmen bölümü, bu ölçünün dışında kalmakta, bir kısmı şahsi menfaatlerini takip ederken, diğer bir grubun çoğunluğu da Türkiye'nin içinde bulunduğu şartlardan istifade etmek suretiyle, hatta hazırladığı ortamdan yararlanarak, Türk Milletinin bünye ve karekterine uygun olmayan, Marksist-Leninist düzeni, Türkiye'ye getirmek istemektedir. Bu söylediğimiz hususların açık misalleri mevcuttur. Bu misaller iddianamemizin sonuna doğru geldiğimizde görülecektir.

---

* "Kızılçullu" olacak (Y.H.)

Milletlerin kalkınması Millî Eğitim ordularının gücüne bağlıdır. Bu orduların gücü, kalkınma hızı ile doğru orantılıdır. Güç kuvvetli olursa kalkınma bu güce bağlı olarak kısa zamanda gerçekleşebilir. Güç zayıf olursa, kalkınmanın kısa zamanda gerçekleşmesi de mümkün, olamaz. Bunun için öğretmen camiasına, öğretmenlere her şey verilmelidir. Öğretmen hiçbir şeye muhtaç olmamalıdır. Bu durum sağlandığı takdirde, kötü niyetliler hariç, sefalet edebiyatı ile aldatılmış öğretmenlerin, Türk Milletine hizmet etmekte kusurlu olmayacakları inancındayız.

YARGI ORGANLARI

Yargı organlarını iki şekilde mütalaa etmek gerekir:

a. İdarî yargı organları.

b. Adli yargı organları.

İdarî yargı organları, yargı görevine siyasi yargı görevi anlayışını da ekliyerek bu görevi müşterek olarak yapmıştır. Müesseseyi ve müesseseleri suçlamak niyetinde değiliz. Ancak bazı gerçekleri de söylemek mecburiyetinde olduğumuzu hatırlatmak isterim. Türk Ordusundan üç defa sicil yolu ile emekliye sevk edilen bir subay, bu müesseseden daha doğrusu müessese müntesiplerinden, üç defa tehiri icra* kararı almış, sonra da her üç işlemi iptal ettirmiştir. Nihayet bu subay Sıkı Yönetim Mahkemelerince bir fiilinden dolayı tutuklanmıştır. Hadise açıkça ortadadır. Yine bir generalin generalliği iptal edilmiş, bu generalin yerine falanca siz general olacaksınız denmiştir.

Bazı adli yargı organları da, yargı görevini kişisel görüşlerine uygun olarak yürütme heves ve çabası içerisine girmiştir. Bu çaba müessesenin değil, müessese mensuplarınındır. Bu çabaya korku, sorumsuzluk ve adam sendecilik de eklenmiştir. Nitekim Örfi idarenin** ilânını takiben yurt dışına kaçan eski tüfeklerin aşağı yukarı hepsi, halen kaçmakta olan yurt içindeki bir kısım Marksist, Leninistler, adlî kazanın bazı mensuplarının bu tutum ve davranışlarından istifade etmek suretiyle sosyal bünyemizi bu hale getirmiş ve bünyede derin yaralar açmıştır. Marks'ın Das Kapitali mi, Marksizmin temel kitabı, Komünist manifesto mu, Marksizmin ilim kitabı, Vietnam millî kurtuluş savaşı adlı kitap mı, öğrenciye öğretim üyesi tarafından tavsiye edilen okuma kitabı, şehir gerillası mı, gerilla nedir adlı kitap mı, militana notlar mı, bunların hepsi birer bilim kitabıdır. Bilim adına Türkiye'de oynanan oyundur. Bu oyunu bu kitapların temsilcileri bilerek ve kasıtlı olarak oynamaktadır. Bu kastı, bu havayı sezen ve

* Yürütmeyi durdurma (Y.H.)

** Sıkıyönetim (Y.H.)

gören genç öğretmen ve öğrenci durur mu? Elbette durmaz, bomba da yapar, banka da soyar, ordu ile de savaşır. Çünkü öğrenmiş olduğu sisteme uygun bir düzen kurmak isteyecektir. Bu düzen onun hayalinde ulaşılması gereken hedeftir. Çünkü kendisini destekliyen büyük güçler vardır. Bu durumu biliyor. Buna güveniyor. Buna inanıyor. Burada suç kimindir? Bu hususa Türk Milletini seven vicdanlar elbette ki karar verecektir. Bu mevzuda söylenecek çok şey vardır. Fakat görevimiz icabı daha fazla bir şey söylemek niyetinde değiliz.

Yukarıda bahsi geçen olayları söylemekle okumayı Türk toplumundan kıskanmıyoruz, okumanın, fikir özgürlüğünün her çeşidine taraftarız. Ancak Türk Milletinin temellerini tahrip etmemek şartı ile. Hürriyetler millî menfaatlerle kayıtlıdır. Kısaca Hürriyetleri yok etme Hürriyetinden bahsedilemez. Zaten kanunların vazedilişinin asıl sebebi budur. Hattâ devletin varlığının da sebebinin bu olması gerekir. Devlet müessesesi de bunun için vardır. Hedef millî menfaatlerdir. Millî menfaatlerin korunmasıdır.

RADYO VE TELEVİZYON

Radyo ve televizyon milletlerin eğitici ve öğretici olan müesseselerinin ilk sıralarında yer alan kuruluşlardır. Bu kuruluşlar milletlerin kalkınmasında, bilhassa kültür yönünden gelişmesinde büyük rol oynarlar. Diğer müesseselerin yaratmış oldukları boşlukları bu müesseseler doldururlar. Yurt çapında fertler her gün bu vasıtalarla şartlanırlar. Bunun için bu iki kuruluşa Türk Milletinin geleceği yönünden büyük görevler tevdi edilmiştir. Bu görevleri bu müesseseler acaba istenilen şekilde yapmış mıdır? Yoksa bugünkü ortamın hazırlanmasında bu kuruluşların da rolü olmuş mudur.

Bu soruya kısaca cevap vermek gerekirse, evet olmuştur. Özerk olan bu kuruluşlar için, 12 Mart öncesine kadar özerklik demek, kendi bünyesine almış olduğu kadronun, ideolojik temsilciliğini yapmak demektir. Her şey sosyalist görüş ve sosyalist düzen içindir. Bunun dışındaki her görüş ve düşüncenin, onun özerkliği ile bir ilgi ve irtibatı yoktur. İstediğini konuşturur, istemediğini konuşturmaz. İstediği haberi verir, istemediğini vermez. Her iş müessese mensuplarının kişisel ideolojisine bağlıdır. Çocuk saati mi, sefalet edebiyatı, köylü saati mi, toprak ağalığı, banka soygunu mu, devrimci eylem, Türkiye Halk Kurtuluş Ordusunun bildirisi mi, aracı organ, şakilere sinyal mi, hem mutavassıt kişi, hem de beğendiğin cinsten profesöründen her türlü münevverine kadar, Bildiriyi bırakan şahıs mı? Tanınmayan fakat bırakıp kaçan birisi, vesair oyunlar aldatmacalar ve malum sonuçlar. Bu işler neden böyle olmuştur? Nedenleri çok açıktır.

TRT'de çalışan bazı personelin kimler olduğu tespit edildiği takdirde bu acı gerçek kendiliğinden ortaya çıkacaktır. Bugünkü ortamı hazırlayan militanlardan çoğunun, eşi, kardeşi ve akrabaları bahsi geçen kadrolarda dolgun ücretlerle hizmet yaparken, militanların görüş ve davranışını da bu kuruluşlar vasıtasıyla yaymaktadırlar. Bu militanlar da Elfetihte, büyük şehirlerde militan yetiştirmek için çaba sarf etmektedirler. Bir nevi militanların yetişmesinde TRT maddî güç kaynağıdır. Öyle ise TRT'den ne bekliyoruz? Bu kuruluşlar çoktan işgale uğramıştır. Utansın bu kadroları dolduranlar ve bu duruma aldırış etmeyenler! TRT tarafsız olamaz. Devrimci kesimin yanında yer alacaktır diyenler!

BASIN

"Basın Hürdür; Sansür edilemez, her şeyi yazar, hiçbir sorumluluk kabul etmez, suç unsurlarını havi bir yazı yazıldığı zaman, üç ay ortadan kaybolur, ondan sonra da suç müruru zamana* uğramıştır" der. Ortaya çıkar, böylece sorumsuzluğunu devam ettirir.

Kendisinden olan devrimci, olmayan yobaz.

Yine kendisinden olan müslüman, olmayan kâfirdir. Basının büyük bir kısmı bu anlayış içerisindedir.

Basın Kanununun müruru zamanla ilgili olan hükümleri çok enteresan ve dikkat çekicidir. Bir basın mensubu istediği her şeyi yazacak, istediği her suçu işleyecek, mevkutelerde** üç ay, kitaplarda altı ay, ortadan kaybolduğu takdirde hiçbir sorumluluğu olmayacaktır. Bu hükümler güzel şeylerdir. Ancak milletleri için mesuliyet duygusunu taşıyan basın mensupları için olsa gerek.

İşte bugünkü ortama gelişimizin muhasebesi yukarıda bahsi geçen müesseseler ve müessese mensuplarının tutum ve davranışları ile ilgilidir. Kısaca bu kuruluşların tutum ve davranışları bugünkü halin sebepleridir. Bu sebeplerin dışında başka bir sebep aramak, olayları kasden görmemek, olayların dışında kalmak, şahsi çıkar ve menfaat düşkünlüğünden başka bir şey değildir.

Hastalık teşhis edilmiştir. Tedavi beklemektedir. Sosyal bünyemizin durumu budur. Bu durumdan istifade etmek suretiyle bünyeyi tahrip etmek, bünyede yaralar açmak için kimlerin ne yaptığı ortadadır. Bu yapılanlarda Türkiye Öğretmenler Sendikasının durum ve hissesi nedir? Şimdi asıl konumuzu teşkil eden bu hususu açıklamak gerekmektedir.

---

* Zaman aşımı (Y.H.)

** Basılan şeyler (Y.H.)

TÖS'ÜN GENEL FELSEFESİ VE STRATEJİSİ

Türkiye Öğretmenler Sendikası, öğretmenlerin meslekî menfaatlerini korumak ve kollamak için kurulmuş kanuni bir teşekküldür. Bu teşekkülün temsilcileri yasaların kendilerine tanımış olduğu yetkileri kullanıp, öğretmenlerin sorunları ile ilgilenmeleri gerekirken, bunları bir tarafa itip, yasa dışı eylemlerde bulunmuşlardır.

Teşekkülün genel başkanı Fakir Baykurt ve arkadaşları teşekkül mensuplarını kendi ideolojik tutum ve davranışlarına uygun olarak sevk ve idare etmek için, öğretmen camiasının hiç olmazsa bir kısmını kendilerinin ortaya attıkları tabirle, DEVRİMCİ eğitime tabi tutmuş olup, eğitim malzemesi olarak da TÖS'ün genel kongre raporlarını, bildirilerini, afişlerini kullanmışlardır. Ayrıca bu eğitimde, TİP, DİSK, Dev-Genç vesair kuruluşların çalışmalarından, bildirilerinden, afişlerinden ve müşterek olarak yapmış oldukları toplantılardan da istifade etmişlerdir. Bu duruma istenildiği kadar misal vermek mümkündür.

Burada şu suali sormak gerekir: Öğretmenlerin meslekî menfaatlerini korumakla görevli bulunan bir teşekkül mensuplarının vazifesi devrimcilik oyunu oynamak mıdır? Yoksa Türk Çocuğunu, Türk Milletinin bekasını, millî menfaatlerini korumakla görevli, haysiyetli, şahsiyetli bir genç olarak yetiştirmek midir? Elbette ki Türk Çocuğunu, millî ruh ve millî şuurlu yetiştirmek, onu, gelecekte Türk Milletinin sarsılmaz bekçisi yapmaktır.

Şimdi de ikinci sualimizi soralım. Ülkemizde böyle bir eğitim düzeni var mıdır? Bu suale derhal cevap vermek mümkündür. Hayır. Özlenen böyle bir eğitim Türkiye'de yapılmamıştır. Halen de yapılmamaktadır. İşte bugünkü anarşik ortamın ana kaynaklarından en mühimi budur. Yani eğitim ve öğretim sistemindeki bozukluktur. Bu bozukluğun diğer sebeplerinden birisi de, her siyasi iktidarın taraf tutması, kendi partisinin fikirlerini savunan kişilere makam ve memuriyet dağıtmasıdır. Halbuki, siyasal görüşlerin dışında kalması gereken, liyakatli, ehliyetli kadroların yer almasının, lüzumlu ve zaruri olduğu tek kuruluş varsa o da millî eğitim bünyesidir. Çünkü bu camia öyle bir camiadır ki, taşın, tuğlanın, tahtanın, formikanın mimarı değil, Türk Çocuğunun mimarıdır. Elinde eğitilecek, ortaya konacak çok taze bir malzeme vardır. Bu malzeme ile arzu ettiği her şeyi yapabilecektir. Müspet olması da, menfi olması da ona bağlıdır. Her şey onun elindedir. Ne verirse onu alacaktır. Nitekim bugünkü mahsül gözler önündedir. Ne ekilmişse o biçilmiştir.

Mahsül güçlü olursa, etrafına ışık saçacak, güç verecek kudretli bir kadro haline gelecektir. Bu kadro da milleti için, ülkesi için arzu edilen her fedakarlığı yapmak suretiyle ülkesini kalkındıracaktır.

Kalkınmanın iki şartı vardır.

a. Tasarruf,

b. Yatırım,

Bu iki şart tahakkuk ettiği, yatırımlar en faydalı yerlere yapıldığı takdirde, elbette ki kalkınma olacaktır. Yalnız kalkınma zaman ister, sabır ister, fedakarlık ister. Aksi takdirde kalkınma olamaz.

Ülkelerin kalkınması için körü körüne bir sisteme, sistem doğmasına sapmak şart değildir.

Sistemler milletlerin mutluluğunu temin etmek için birer vasıtadır. Vasıtaya sahip olan, vasıtaya hakim olan, vasıtayı iyi kullanan kadrolar, milletinin, ülkesinin mutluluğunu temin edebilecek demektir. Aksi takdirde ülkesi sömürüden, kendisi de perişan olmaktan kurtulma imkânı bulamıyacaktır. Kısaca sömürülmek veya sömürülmemek idare edenlerin şahsiyetli, basiretli tutum ve davranışlarına bağlıdır.

Sistem doğmalarına saplantılar hem fertleri, hem de ülkeleri yıkar, perişan eder.

Nitekim sosyal bünyemizdeki bugünkü hastalıklar, bu doğma saplantısının tabii bir sonucudur.

Sistemlerin çok kısa bir kritiğini yaptığımız takdirde, doğma ve saplantılar kendiliğinden ortaya çıkacaktır.

LİBERAL-KAPİTALİST SİSTEM

Liberal-Kapitalist sistem, üretim araçlarının mülkiyet hakkını fertlere tanımakta, serbest teşebbüs esasını kabul etmektedir. Bu sistemde ekonomik faaliyetin saik ve amacı, ferdin azami Kâr sağlamasıdır. Ayrıca malik olduğu kıymetleri hiçbir müdahaleye maruz kalmaksızın kendileri için karlı gördükleri iktisadi bir faaliyette kullanma hakkına sahip olmaktır. "Bırakınız, yapsınlar, bırakınız geçinsinler" zihniyetinin bir ifadesidir. Kapitalist sistem, ferdiyetçi bir dünya görüşüne sahip olduğundan, yalnız kendi menfaatini düşünen egoist, ekonomik ve maddî bir insan tipini yaratır?

Kapitalist ekonomik sistemin piyasa mekânizması, piyasadaki arz ve talep kanununa göre, tarafların serbest iradeleri ile teşekkül eder.

Kapitalist ekonomik sistemin temel müesseselerinden birisi de, serbest rekabet müessesesidir. Bu sistemin taraftarlarına göre, serbest rekabet dolayısiyle pazarda mal fiyatları normal ölçüler içerisinde teşekkül eder. Ayrıca müteşeb-

bisleri yeni teknik buluşlara, rasyonal çalışmaya ve teşkilatlanmaya sevk eder. Bu sayede tüketiciler daha iyi malları, daha ucuz fiyatla temin edebilecektir.

Kapitalist sistemde temel değer fert olduğu için, ekonomik faaliyette daha çok fertlerin bulunması istenmektedir. Yani ekonomik faaliyetlerin merkezi, özel teşebbüse dayanır. Devlet doğrudan doğruya ekonomik faaliyetlerde bulunmaz. Devlet sadece fertlerin yapamadığı kamu hizmetlerini yapmakla beraber, iktisadi hayatm serbest şekilde akışını sağlıyacak tedbirleri alır.

Kapitalist sistem, teknik organizasyona önem verir. Yeni teknik buluşlar ve imkânlar arar. Yeni buluş ve teknik imkânlar sonucunda, işsiz kalacak işçilerin artması üzerinde durmaz. Çünkü onun için mühim olan azami kâr sağlamaktır. Kardan başka hiçbir şey düşünmez. İşçi bu sistem için kâr vasıtasıdır. İşçinin insan oluşu ikinci plandadır.

Liberal-Kapitalist sistemle kalkman ülkeler kişiye bu gözle baktıkları için sömürgelerinin kamm emmek suretiyle kalkınmalarını sağlamışlardır. Bu sistemin özünde sömürü vardır. Temeli sömürüye dayanır.

Bu sistem Marksist sistemin temel felsefesi olan materyalist görüşle aynı paralelde yer alır. Fayda mülahazasında her iki sistem bu merkezde birleşirler.

Kapitalist sistemde tasarruf imkânı çok sınırlıdır. Bankalarda toplanan millî tasarruflar krediler yoluyla kapitalistin emrine verilir. Kapitalist, yatırımım ülke kalkınması için değil, kendisini daha zengin etmek için yapmaktadır. Kısaca bu sistem, devlet eliyle ferdi zengin eden, böylece zengini daha zengin, fakiri de daha fakir yapan bir sistemdir.

Az gelişmiş ülkelerde özel teşebbüs yatırımları, üretim sanayiinden daha çok, tüketim sanayiine yatırılır. Çünkü, tüketim sanayii daha fazla kâr sağlıyan bir yatırım sahasıdır.

Diğer taraftan üretim sanayiinin bazı dalları yatırım için büyük sermayeye ihtiyaç gösterir. Bazı dalları ise uzun bir süre sonra gelir getirir. Oysa tüketim sanayii küçük sermaye ile kurulabileceği gibi, çok daha fazla kâr getirme imkânına da sahiptir. "Koka kola, pepsi kola, Tuborg birası gibi" tüketim sanayii ile bir ülkenin kalkınması mümkün değildir. Ne var ki, sanki anlaşmışlar gibi Türkiye'deki iç ve dış özel sektör hep tüketim sanayiine yatırım yaparlar.

Dış özel sektör hep kendi menfaatlerini düşünerek bu yatırımları yapacağından, bir dereceye kadar mazur görülebilir. İç özel sektör için bu yatırımların mazur görülür tarafı olmasa gerek. İç özel sektör kendi kâr gayesinin yanında, millî menfaatleri de göz önünde tutmak zorundadır. Aksi takdirde kâr ve serveti kendisi için kanlı bir mezar, çocukları için ihanet damgası olabilir. Kaldı ki ülkemizde iç ve dış özel sektör, müşterek çalışmakta olup, kâr gayesinden

başka hiçbir şey düşünmemektedirler. İşte işin üzücü yanı bu olduğu gibi, fırsat düşkünlerine fırsat veren tarafı da yine burasıdır. Bunun için Türkiye'deki iç özel sektör Türk Milletinin millî menfaatlerini ön plana almak suretiyle hareket etmek zorunluğunu duyacaktır. Duyması gerekmektedir.

Az gelişmiş bir ülkenin kalkınabilmesi sermaye birikimine bağlıdır. Sermaye birikiminin ilk şartı tasarruftur. Tasarruf imkânı çok sınırlı olan kapitalist sistemle az gelişmiş bir ülkenin kalkınması mümkün değildir. Bugüne kadar mümkün de olmamıştır. İngiltere, Almanya, Amerika Birleşik Devletleri ve Japonya bu sistemle kalkınmışlardır. Fakat bu ülkeler içerde ve dışarda büyük sömürü imkânına sahip bulunmaktadırlar. Nitekim bu ülkeler, dışarda Asya, Afrika ve diğer az gelişmiş ülkeler halklarını ve zenginliklerini, içeride ise hiçbir garantisi olmayan işçileri sömürmüşlerdir. O devirlerde İngiltere'de ve Almanya'da işçilere sefalet ücreti denilen bir ücret ve gündelik verilmiştir. İşçinin günlük çalışma süresi 18 saattir. 5-6 yaşındaki çocuklarla beraber hamile kadınlar çalıştırılmıştır. Bugün ülkemizin dış ülkeleri sömürme imkânı yoktur. İçerde de sosyal sigortalar kanunu, sendikalar kanunu, toplu iş sözleşmesi gibi sosyal mevzuat iç sömürüyü önlemektedir. Zaten içerde, Türkiye'nin kalkınması için yaygara koparanlar ceplerine devletin eli uzandığı zaman, ilk tepkiyi gösterenlerdir. Yani art niyetli kişilerdir. Samimî olan kişi, devletin eli cebine uzandığı zaman seve seve cebini devlete gösteren kişidir. Yukarıda saydığımız sebepler nedeniyle az gelişmiş bir ülke olan memleketimizin kapitalist sistemle kalkınması mümkün değildir. Acaba kalkınmamız sosyalist sistemle mümkün olacak mıdır? Bu hususa da kısaca cevap verelim.

MARKSİST SOSYALİST SİSTEM

Marksist Sosyalist sistem kapitalist sistemin tam tersidir. Uygulamada marksist sosyalist temele oturan kollektivist sistem, tarım toprakları, makina, fabrika ve binalar üzerindeki mülkiyet hakkım devlete tanır. Kısaca kollektivist sistem, üretim araçlarının özel mülkiyetini reddeder. Bunları devletleştirir.

Marksist Sosyalist sistemde emek hür değildir. Emek sahipleri, yani işçiler kendilerine gösterilen yerlerde çalışmak mecburiyetindedirler. İktisadi hayatın tamamı en ince noktasına kadar devlet tarafından düzenlenir. Üretimin çeşit ve miktarları, unsurlarının terkip tarzı, millî gelirin dağılışı devlet tarafından tayin olunur. Devlet ve Komünist parti iç içe girmiş olduğundan, iktisadi faaliyete yön veren esas itibariyle komünist partidir. Bu sistemde ekonomik faaliyetler merkezî bir planlamaya göre yürütülür. Bu plan bir kanun hükmünde olup, bu plana göre hareket etmiyenler cezalandırılırlar.

Ekonomik Kalkınmada Bu Sistemin Başarı Şansı;

Marksist Sosyalist sistemde iktisadi faaliyetin tamamı devlet tarafından yürütüldüğü için, büyük bir bürokrasi vücut bulmuştur. Bunun sanucu olarak ekonomik faaliyetlerde, şartların özelliğine göre verilmesi gereken serî ve âcil karar imkânı ortadan kalkmakta, bu ise, kalkınma hızını yavaşlatmaktadır.

Marksist Sosyalist sistem, kendi dışındaki sistemleri, özellikle kapitalist sistemi belirli bir sınıfın sistemi olarak görür. Hakim sınıf adı verilen bu sınıf toplumun tüm güçlerini elinde tutar. Devletin yürütme, yasama ve yargı gücü bu sınıfın elindedir. İç ve dış politikayı bu sınıf çözer. Devlet kapitalist sınıfın, bugünkü yaygaralara göre feodal kalıntıların, işbirlikçilerin, satılmış mütegallibenin ve burjuva sınıfının devletidir. İşçi sınıfı ezilen, sömürülen, hor görülen bir sınıftır. İşçi sınıfının bu durumdan kurtulması için kendi iktidarına kendisinin sahip çıkması gerekmektedir. Aksi halde işçi sınıfının sömürüsü devam edecektir.

Bunlara göre, işçi sınıfı iktidarını nasıl kuracaktır? Hesapları şudur:

a. Anayasalara sığınarak, anayasacı olmak,

b. Fikir özgürlüğünü savunmak,

c. Belirli bir zamanda teşkilatlanmak,

d. Bütün müesseselere el atmak,

e. Köşe başlarını tutmak.

f. İlerici bir partinin bütün faaliyetlerinden istifade etmek.

g. İşçi, köylü arasına girmek, işçiyi, köylüyü bilinçlendirmek.

h. İşçi, köylü bilinçlendikten sonra eylem safhasına geçmek.

ı. Eylem safhasında marksist sosyalist görüşün olduğu yerde başka bir görüş olamaz tezini savunmak, bu görüş dışındaki bütün görüşleri yavaş yavaş yok etmek.

i. Böylece devrim safhasına girmek.

k. Demokratik millî devrimi yani küçük burjuvayı da arasına alarak ikinci aşamayı gerçekleştirmek.

l. Bundan sonra sosyalist devrime geçmek, yani proletarya diktatoryasını kurmaktır.

İşte böylece patron devleti hakimiyeti son bulacak, bunun yerine asıl mütegallibe gurup, kendi sınıf diktatoryasını gerçekleştirecektir. Kısaca sınıfsız bir cemiyet kurmak istiyorum derken yeni bir sınıf ortaya çıkaracaktır.

İşte bu sınıf işçi sınıfının sırtında bir kambur olan bürokratik komünist yeni sınıftır. Bir sınıfın yok edilmesiyle her şeyin normale avdet edeceğini

iddia eden Marksist Sosyalistler ne gariptir ki, devlet mekânizmasını ellerine bıraktığı komünist partisi üyelerinden oluşan bürokrasi ile yukarıdaki yeni sınıfı yaratmışlardır. Üstelik bu yeni bürokrat sınıf ve kollektivist sistem, en az kapitalist sistem kadar halka ve millete yabancı ve ters düşmektedir. Bu durum, marksistlerin sosyal psikolojiyi ve politik sosyolojiyi yanlış anlamalarından ileri gelmektedir. Oysa en ilkelinden en gelişmişine kadar her toplumda asgari iki sosyal dilim vardır. Bunlar yönetenler ve yönetilenlerdir. Yönetenler ister mülk sahibi, ister bürokratlar olsun, fonksiyonları yönetmektir. Mülk sahipleri yerine bürokrat sınıf gelmekle bu fonksiyon değişmez. Değişen sadece fonksiyanların niteliğidir. Nitekim sınıfsız toplum kurma iddiasında olan Rusya'da dahi devlet, dolayısiyle yönetici sınıf ortadan kalkmamıştır. Sınıfsız toplum kurma iddiasına rağmen sınıflar yeni bir şekil içinde varlıklarını devam ettirmiştir.

Bugün uygulanmakta olan Marksist sistem, 18-19'uncu yüzyıllarda insanlık dışı ve adil olmayan liberal kapitalist sistemin, devlet kapitalizmine dönüşmüş şeklinden başka bir şey değildir. Burada sanayileşme ve kalkınma kapitalistlerin yardımı ile gerçekleşeceği yerde devlet mekânizmasının yardımı ile gerçekleşmektedir. Adına işçi devleti denilen Devlet, polisi, jandarması ve diğer bütün güçleriyle işçi ve köylüyü sömürmektedir. İşçiler için sosyal garantilerden hiçbirisi yoktur. Olamaz da. Sözde, devlet işçi devletidir. İşçi kendi devletine karşı neden baş kaldırsın, hak istesin. Esasında çaresiz kalan işçi komünist partisi tarafından vurguncu bir kapitalistten daha insafsız bir şekilde sömürülmektedir. Eskiden Yugoslav devlet başkanı yardımcısı olup uzun müddet Yugoslavya'da hapishanelerde yatan Cilasın veciz bir şekilde belirttiği gibi, "eski ihtilâllerin aksine, komünist ihtilâli, bütün sınıfların ortadan kaldırılması yolunda yapılmış olmakla beraber, yeni bir sınıfın TOTALİTER hâkimiyetini tesise yönelmiştir." Üst tarafı sadece dalavere ve yalandan ibarettir."

Marksist sosyalist sistem, insan tabiyatına aykırıdır. İnsanı çalışmağa ve değer yaratmağa sevk eden saik, faaliyeti neticesinde bir şeyler kazanmak, kazandığı bu şeylere sahip olmaktır. Mülkiyet, kişinin şahsiyet ve haysiyetinin bir garantisidir. Kollektivist sistemde mülkiyet hakkı olmadığına göre, kişinin şahsiyet ve haysiyetinin garantisinden de söz edilemez.

Mülkiyet müessesesi, insanın kendi buluşudur. Mülk, insan içindir. Mülk, insanın dışarıdan gelen baskılara karşı aynı zamanda SAVUNMA SİLÂHIDIR. İnsanın mutluluğunun, kişiliğinin ve Hürriyetinin garantisidir. O halde yapılacak iş mülkiyeti devletleştirmek değil, onun sömürü aracı olmasını önlemektir. Bu da mülkiyet hakkının dağılış ve kullanılış yönlerini kontrol etmek ve millî toplumun her ferdini kapitalizmin aksine olarak, mülk sahibi yapmakla mümkündür.

Kollektivist sistem, tabiri caizse papaza kızıp oruç bozan insan gibi, kapitalizme kızıp, ferdi mülkiyeti kaldırmaktan başka bir şey değildir. Ancak bunu yaparken, belki de bilmeden koruyucu meleği pozuna girdiği insanı mutsuz, kişiliksiz ve esir haline getirmektedir.

Marksist Sosyalist sistem, Marks'ın üst yapı diye nitelediği bütün kültür müesseselerinin özellikle milliyet, gelenek, aile, din, sanat ve edebiyatı reddettiği için, bu değerlerin bir mahsülü olan insana ve onun psikolojisine aykırı düşmekte, ferdin çalışma şevk ve enerjisi kırılmaktadır.

Marksist sistemin daha hızlı bir kalkınma sağlıyacağı bilimsel olarak isbatlanmış değildir. Sovyet Rusya'nın kalkınması eğer kalkınmışsa, çok büyük manevi bedeller karşılığında olmuştur. Rus milletine mensup büyük bir kitle kin, nefret ve ihtiras sonucunda imha edilmiştir. Bu gün Rus milleti eğer biraz kalkınmışsa, bu kalkınma, katledilen Rusların kanı pahasına olmuştur. Kaldı ki, Rusya'da komünist ihtilâl yapıldığı zaman, Rusya kültür yönünden kalkınmaya hazır bir ülke haline gelmişti. Ihtilâl olmamış olsa idi belki bugün daha da ileri bir ülke olabilirdi. Doğu Avrupa ülkelerinin kalkınmalarının Rusya ile bir ilgi ve irtibatı olmadığı gibi, Rusya'nın pençesine düşmemiş olsalardı, bugün daha mutlu ve daha müreffeh olmamaları için ortada hiçbir sebep yoktur. Çünkü bu ülkeler, gerek kapital formasyonu, gerek kapital stoku ve gerekse kültür formasyonu yönlerinden kalkınma hazırlığını yapmış ve tamamlamış ülkelerdir. Bugün bu ülkelerin arzusu; Hürriyet, Demokrasi, siyasi bağımsızlık yanında, Sovyet Rusyanın ekonomik hakimiyet ve sömürüsünden kurtulmaktır.

Marksist sosyalist ekonomik sistemin uygulandığı ülkelerde işçinin yarattığı artık değer işçiye kalmamaktadır. Oysa marksistler, Marks'ın bu teorisinin komünist ülkelerde uygulandığını söylemekten geri kalmamaktadır. Artık değer kapitalist ekonomide işverenin cebine girerken, sosyalist sistemde ise bu değeri doğrudan doğruya devlet gasbetmektedir. Bu durum da göstermektedir ki, kollektivizim de kapitalizm kadar sosyal adalet dışı ve sömürücü bir sistemdir.

Marksist-Sosyalist sistem sadece sosyal adalet dışı ve sömürücü bir sistem olmakla da kalmaz. Bu sistem sosyal devlet, millî devlet ve hukuk devleti fikirlerine de aykırıdır. Çünkü liyakata, ehliyete yer vermez. Millet mefhumunda esas aldığı değer millet değil, işçi sınıfıdır. Milliyet fikrini kabul etmez. Hukuk fikrini, kendi sisteminin katı prensipleri içerisinde görür.

Büyük önder Atatürk, liberal kapitalist ve marksist sosyalist sistemlerin bu yönlerini çok iyi bildiği için, üçüncü bir ekonomik sistemin varlığını ortaya koymuştur.

Bu sistem karma ekonomik, yani devletçi sistemdir. Bu sistemi biz onun şu sözlerinden anlamaktayız. "Bizim takibini muvafık gördüğümüz devletçilik prensibi bütün dağıtım araçlarını fertlerden alarak, milleti büsbütün başka esaslar dahilinde tanzim etmek amacı güden, özel ve ferdi iktisadi teşebbüs ve faaliyetlere meydan bırakmayan sosyalizm prensibine dayanan kollektivizm, komünizm gibi bir sistem değildir.

Türkiye'nin tatbik ettiği devletçilik 19. Asırdan beri sosyalizm nazariyelerinin ileri sürdükleri fikirlerden alınarak tecrübe edilmiş bir sistem de değildir. Bu, Türkiye'nin ihtiyaçlarından doğmuş Türkiye'ye has bir sistemdir."

Bu sebeplerle marksist sosyalist sistem az gelişmiş bir ülke olan Türkiye'nin kalkınmasını, sermaye birikimini gerçekleştiremez. Çünkü Türk Milletinin karekteri, yapısı ve Türkiye'nin şartları hiçbir ülkeye benzemez.

Bunun için, Büyük Atatürk yukarıda bahsi geçen sistemi, stratejisi, taktiği ve bütün prensipleri ile beraber ortaya koymuştur.

Bu büyük kumandan, "Devletin yapabileceği işleri devlet, ferdin yapabileceği işleri de özel sektör yapacaktır." prensibini vazetmiştir. Her iki sektörün maksat ve gayesi Türk Milletinin millî menfaatleri ve kalkınması olacaktır. Devlet ne köşe başında ıspanak satan bakkal, ne de devlet eliyle fertlere kar sağlıyan bir aracıdır. Devlet bütün gücünü ülkesinin kalkınmasına hasreden ülkenin bütünlüğünü koruyan, onun geleceğinin mutlu olması için her türlü tedbiri alan ve çareye başvuran bir müessesedir.

İşte Büyük önderin devletçilik anlayışı budur. Bu anlayış çok açıktır. Bu mevzulardaki yanlış yorumlar, kasıtlı ve maksatlıdır. Nitekim başlangıçta Atatürk'çülükle bu işe başlıyanlar, sonradan Mustafa Kemal'ci olmuştur. En sonra da Mustafa Kemal'in görüşlerini geçmiyenler, Mustafa Kemalci olamaz prensibini ortaya atmışlardır. Onu geçmek için en az onun kadar vatansever olmak gerekmektedir. Onun vatanseverlik duygularının üzerine çıkmak mümkün olmadığından ondan daha ileri görüşlü olmak da mümkün değildir. O, görüşlerin en ilerisini söylemiştir. Bu hususta hiç kimsenin şüphesi yoktur. Devletçilik sistemi Büyük Kahramanın ortaya attığı yeni bir sistemdir. Bu sisteme millî hava ve hüviyetini de vermiştir. Öyle ise Atatürk'çü geçinip Atatürk'çülük arkasında Marksizm yapmanın bir manası yoktur.

Atatürk'ün devletçilik anlayışı toplum yararına olan millî bir sistemdir. Büyük önder millî olmayan hiçbir sistemi kabul etmemiştir. O Türk Milletinin bütünlüğüne ve varlığına inanmıştır. Onda hakim olan fikir, millet fikridir. Ne sadece fert, ne de sadece bir sınıftır. Her ikisini müşterek olarak ele almıştır. Fertsiz

devlet, devletsiz fert olamıyacağı kaidesini her zaman için ifade etmiştir. Işık arayanlar, aydınlanmak isteyenler, kendilerini sapık ideolojilerden kurtarmak isteyenler, onun nutkunu, söylev ve demeçlerini, hatıralarını, okurlarsa istedikleri her şeyi bu eserlerde bulabilirler. Atatürk'ü öğrenmeden Lenin'i, Stalin'i, Cheguevera'yı, Fidel Kastro'yu ve Mao'yu öğrenirlerse elbette ki sapık fikirli olurlar. Atatürk sadece Türk Milletinin hayran olduğu bir lider değildir. Dünya devletlerinin de hayran olduğu bir liderdir. Bu konuda iktisaden geri kalmış olup, kalkınmasını tamamlamak isteyen ülke liderleri kendilerine örnek lider olarak Atatürk'ü seçtiklerini her zaman her fırsatta söylemişlerdir.

Bu nedenle ülkemizi kalkındırmak için dışarıdan bir sistem aramaya lüzum yoktur. Samimi olan insan ve kadrolar, Atatürk'ün vazetmiş olduğu bu yeni ve toplumcu sistemle ülkemizin en iyi şartlar altında, en iyi şekilde, en kısa zamanda kalkınmasını sağlıyabilirler. Yeter ki istesinler, samimi olsunlar. Fedakar ve kanaatkâr olsunlar, her şeyleri ile kendilerini Türk Milletine versinler.

Bütün mesele hastalığın tedavisinde samimi olabilmektir. Bu samimiyet gösterildiği anda her dert ve her hastalık tedavi edilecektir.

İşte Sosyal bünyemizde her gün münakaşası yapılan sosyalist sistemin hikâyesi budur. Bu hikâye içtimai bünyemizde tedavisi zor yaralar açmıştır. Öğretim üyesiyle, öğretmeniyle, genciyle, ihtiyarıyle, işçisi ile, köylüsü ile ve aydını ile herkes bu yaranın açılmasında yardımcı olmuştur. Gitmek istenilen yolun sonucu malumdur. Bu sonuç öyle bir karanlıktır ki, bu karanlıktan bir daha kurtulmak mümkün değildir. Sistemlerin karanlığı gecenin karanlığına benzemez. İnsanları yutar, toplulukları batırır, milletleri yok eder. Bunun için Türk öğretmeninin ne yaptığını bilmesi gerekir. Bilmek mecburiyetindedir.

TÖS DEV-GENÇ MÜNASEBETİ

Türkiye Öğretmenler Sendikasının kanuni bir kuruluş olduğunu daha önce izah ettiğimiz için, bu bölümde bu teşekkülün ve teşekkül mensuplarının gayrikanuni faaliyetlerinden bahsetmekle yetineceğiz.

1968 yılında başlıyan eylemli öğrenci olaylarının hemen hepsi öğretmenler tarafından desteklenmiş olup, müşterek olarak bildiriler dağıtılmış, afişler asılmıştır. Ayrıca yine müşterek olarak konferanslar tertip edilmiş, forumlar düzenlenmiştir. Bu işin başlangıç safhasıdır. Bu safhada aşağı yukarı her aydın bunların iyi niyetli oldukları kanısındadır.

1969 yılında öğretmenlerin boykot yapma kanuni hakları olmadığı halde, TÖS, öğretmen camiasını başkanı vasıtasıyla boykota zorlamıştır. Bazı okullar-

da da boykot dev gence mensup öğrencilerin okulları işgalleriyle başlamıştır. Boykot bildirileri yine dev gençli öğrenciler tarafından dağıtılmıştır.

Biz öğretmen camiasınca yapılan bu boykot, işgal veya diğer eylemlerinin hesabını soracak değiliz. Bu hesabı adil Türk mahkemeleri görmüştür, düşüncesindeyiz. Yine bu hesapların sorumlusu zamanın idarecileridir. Her halde sorumlulukları tahtında gerekeni yapmışlardır.

Biz burada 12 Mart 1971 tarihine gelinceye kadar neler olmuştur. 12 Mart 1971 tarihinden sonra neler yapmak istemişlerdir. Bu iki tarih arasında, bu sendika ve müntesiplerinin tutum ve davranışlarına bakmakla yetineceğiz.

Mezkûr sendika ve müntesiplerinin bir kısmı, 12 Mart 1971 tarihine kadar neler yapmışsa, 12 Mart 1971 tarihinden sonra da tutum ve davranışlarında hiçbir değişiklik yapmamıştır. Muhtıradan sonra kurulan yeni hükümeti kendi parelellerinde görmedikleri için mücadele ve savaşa devam edeceklerini açık olarak ilân etmişlerdir. Geniş cepheli devrimci güç birliği adı altında neşretmiş oldukları bildiri bunun açık ve kesin misalidir. Kısaca TÖS 1968 yılında başlattığı faaliyetleri aynen yürütmeğe devam etmiştir. Bu tutum ve davranışlarda adı geçen teşekkülün faaliyetlerinde samimi olmadığı, teşekkülün icra organına değil, icra organının teşekkülün tutum ve davranışına göre hareket etmesi gerektiği fikrini göstermiştir. Kısaca bu teşekkül mensupları kendilerini idare edenler mevkiinde görmüştür.

Bu gerçek karşısında Türkiye Öğretmenler Sendikasının ana gayesi, öğretmenlerin meslekî menfaatlerini korumak, öğretmenlerin meslekî ve kişisel sorunlarını halletmek değil, bilakis ideolojik bir yön çizmektir. Yani Marksist, Leninist düzenin ülkemizde uygulanması için açılmış olan bir savaşın ve mücadelenin ta kendisidir. Açıkca görüleni kadarı ile, bir REJİM davasıdır. Bu mücadelenin müşterek cephesi TÖS, TİP, DİSK ve DEV-GENÇ'tir. Ayrıca inşaat mühendisleri odası, elektrik mühendisleri odası, üniversite asistanları sendikası, ilksen, persen vesair benzeri kuruluşlar da bu faaliyetleri görüleni kadarı ile ikinci derecede desteklemişlerdir. Nitekim 12 Mart muhtırasından sonra yayınlanan müşterek bildiri bunun açık örneğidir.

İşte TİP'in kapatılması, yönetim kurulu üyeleri hakkında dava açılması, DEV-GENÇ'in kapatılması mensupları hakkında dava açılması, DİSK'in kapatılması, ÜNAS ve Mühendisler Odası mensuplarının kişisel sorunlulukları hakkında açılan soruşturmanın halen devam etmesi söylediğimiz hususların gerçekliğini ortaya koymaktadır. Bu faaliyetler kendilerine dev güç ismini veren teşekkülün geniş cepheli faaliyetlerindendir.

TÖS mensuplarının bir kısmı da gerek maddî ve gerekse manevi yönden bu durumun destekçisidir. TÖS'ün Taşra şubeleri, merkezden taşraya giden Dev-Genç üyelerinin hem birer karargâhı, hem de taşra gençlerinin eğitilmesi için birer eğitim yuvası olmuştur. Bu şubelerde eğitim ve çalışma iki şekilde yapılmaktadır.

a. Merkezden gönderilen Proleter Aydınlık, Sosyalist Aydınlık, Emek dergileriyle, işçi köylü, sosyalist, kurtuluş gazeteleri TÖS'ün, Dev-Genç'in bildirileri, afişleri ve her çeşit sol yayınlarla.

b. Taşra şubelerinde bu işi üzerine alan kişiler, Marksist, Leninist görüşlerle yetişmiş, bu görüşleri kendisi için dava edinmiş ve hedef almış, Dev-Genç'le irtibatlı öğretmenlerdir.

Bu tip öğretmenlerin görevi TÖS'ün Taşra şubelerinin başkanlığını üzerine almak, kanuni bir hüviyete büründükten sonra, faaliyetlerini rahat olarak yürütmektir. Nitekim Karadeniz sahillerindeki tütün ve fındık mitingleri, Orta Anadolu'daki pahalılık mitingleri, batıdaki haşhaş mitingleri, doğudaki doğuyu aydınlatma mitingleri ve daha başka mitingler söylediğimiz bu hususların canlı birer örneğidir. Bu mitinglerdeki asıl maksat ve gaye, halkın yararını düşünmek değil, bilakis halkı huzursuz yapmak, halkın inançlarını sarsmak, sonra da halkı ayaklandırmak suretiyle, devrimi hazırlamak, millî demokratik devrimi, yani işçi, köylü ile küçük burjuva beraberliğini sağlamaktır. Bu sağlandıktan sonra da, işçi, köylü ve küçük burjuvazi birliğini bozmak suretiyle, küçük burjuvaziyi harcıyarak, sosyalist devrimi gerçekleştirmektir. İşte Anadolu köylerinde öğretmenlerin ve Dev-Genç'lilerin müşterek olarak kurmak istedikleri köylü birliklerinin kuruluş nedenlerinin asıl sebebi işçi ve köylüye istedikleri bilinci vermek, işçi ve köylüyü büyük katliama hazırlamaktır.

Bu durum ve manzara 1914 yılından sonraki Rusya'nın iç politikasını aynen canlandırmaktadır. Bu yıllarda Rusya'da sefalet edebiyatı, işçi, köylü hakkı, ağa hakkı, mütegallibe yaygaraları koparılmış, parti kurma enflasyonu alımış yürümüştür. Fakat burada bilinmeyen bir gerçek vardır. O da Türk Köylüsü ile Rus köylüsü arasındaki inanç farkı, millet mefhumuna bağlılık farkıdır. İşte kısaca TÖS ve taşra şubelerinin hali budur.

Şimdi bu şubeleri ve şube temsilcilerini teker, teker ele alıp, bu şubelerin ve temsilcilerinin merkezle olan münasebetlerini ayrı ayrı, tetkik edelim.

Fakir Baykurt, TÖS'ün faaliyetlerini merkezi sistem esaslarına uygun olarak yürütmekle görevli mezkûr sendikanın genel başkanıdır. TÖS'ün sevk ve idaresine hakimdir. Bu hakimiyetinin sonucu olarak temas ettiği öğretmen camiasının bir kısmı, kendi ideolojisinin tesiri altındadır. Diğer bir kısım öğretmenler de

temelden bu yapıyı kabul etmiş kişilerdir. Baykurt ayrıca kendi paralelinde olan diğer devrimci kuruluşlarla da TÖS arasında bir köprü vazifesi görmektedir. Faaliyetlerini oldukça karışık ve çeşitli olarak yürütmektedir. Kanuni çalışmalarının arkasında gayri kanuni çalışmaları yatmaktadır.

İşte öğrencisinden öğretmenine varıncaya kadar kendisine yazılan mektuplar, kanuni çalışmalarının yanında gayri kanuni çalışmalarının da ne şekilde yapıldığını gösterir en sıhhatli belgelerdir.

Çalışmalarının ağırlık merkezi, gerek merkezde, gerekse taşrada öğretmenler üzerinde olup, öğretmenler de kendi aralarında teşkilatlanmışlardır. Bu teşkilatlanmada:

a. TÖS şubelerindeki öğretmenler arasında yapılan çalışma ve gizli toplantılar.

b. Öğretmenlerle, Dev-Genç ve lise öğrencileri arasında yapılan çalışma ve gizli toplantılar.

c. Öğretmenlerin, öğrenciler vasıtasıyla sol yayınları okutma, bildirileri dağıtma, afişleri astırma ve okullardaki fikri hazırlık safhası,

d. Bir Dev-Genç mensubu öğrenci vasıtasıyla merkezle irtibat. Bu irtibat hem TÖS Genel Başkanlığı, hem de Dev-Genç Genel Başkanlığı ile yapılan irtibattır.

Bu irtibatlar vasıtasıyla;

a. Konferanslar.

b. Formlar.*

c. Mitingler.

d. Merkezi ve mahalli boykotlar.

e. Merkezi beyinlerle temas, "Fakir Baykurt, Mihri Belli, Hikmet Kıvılcımlı, Doğu Perinçek" gibi şahıslarla kısaca merkezden taşraya, taşradan da merkeze doğru kanın vücuttaki deveranı gibi devreden bir faaliyet ve bu faaliyetin gelişim şekli, bu gelişim içerisinde sanıkların kişisel sorumlulukları

Fakir Baykurt'un kişisel sorumluluğu;

Bu sorumluluk Fakir Baykurt'un konuşmaları, yazıları ve taşra teşkilatıyla yapmış olduğu yazışmalarla açık olarak ortaya konacaktır.

Fakir Baykurt 7-9 Temmuz 1969 yılında Kayseri'de Türkiye Öğretmenler Sendikası ikinci olağanüstü genel kurul toplantısında yapmış olduğu konuşmasında:

Türkiye Gençliği iki yıla yakın bir zamandır galeyan halindedir. Berlin'de, Londra'da, Roma'da, Amsterdam'da, Brüksel'de, Madrit'te, Tokyo'da... Ame-

* Doğrusu forum (Y.H.)

rika'nın birçok şehirlerinde gösteri, boykot ve üniversiteleri işgal ediyorlar...

Bizdeki Gençlik hareketleri de dışarıdakilere paraleldir. Bizim gençler, önce "sağ sol yok, boykot var" diye yola çıktılar. "Üniversite Reformu", "Eğitim Reformu" istiyorlardı. İki üç hafta içinde istedikleri, "tam bağımsız ve gerçekten demokratik, devrimci Türkiye" oldu. Ülkemizin ekonomik ve politik bağımsızlığını, iç ve dış sömürüyü, geri bırakılmışlıktan kurtulmayı; ve altıncı filosuyla, üsleri, tesisleri, uzmanları ve barış gönüllüleriyle sömürgeci Amerika'nın çekilip gitmesini istemiye başladılar...

Gençler, ister kışkırtıcı, ister yatıştırıcı olsun kendi kafalarından ve yüreklerinden başka hiçbir kimseyi, kuralı ve kaynağı dinlemiyorlar. Kavgalarının başarısı için canlarını ortaya koyarak çarpışıyorlar ve her gün yeni bir tabya, teknik ve taktikleri yaratarak yaşlı polis amirlerini şaşırtıyorlar...

Ancak bugününden ve yarınından hoşnut olmayan insanlar sokağa dökülebilir. Gençlerin yaptığı davranışları yapabilirler. İnsan laf olsun diye canını ortaya koymaz, ölümü göze almaz. İnsan ancak bıçak kemiğe dayandığı zaman yapar gençlerin bugün yaptıklarını...

Bu sömürü "yeni emperyalizmin" sömürüsüdür. Bunun başlıca belirtileri; Yabancı sermaye yatırımları, dostluk kredileri, ticari, askerî ve teknik yardımlar, paktlar ve siyasi ittifaklardır.

Erzurum'da TÖS yöneticileri, "Kahrolsun bu sömürü düzeni dedikleri zaman...

İşte Dünya ve bizde gençlik, bu adaletsizliğe baş kaldırmaktadır. Onun demokratik "Üniversite", "halka dönük Üniversite" haykırışlarının altında yatan temel istek, bu yamuk, bu adaletsiz durumun değiştirilmesidir. Üniversiteler, bunlara eğilmediği, bunlara çözüm aramadığı için gençlerin sabrı taşmış, sonunda sokağa düşmüş ve eyleme geçmişlerdir. Bu anlaşılmadıkça bu değişiklik yapılmadıkça gençliğin bilime ve tarihe uygun savaşı sürüp gidecektir. Bu yüzden biz gençlerimizi anlamakta, onları doğru yolda görmekteyiz.

Bunun tek çaresi vardır, o da, DEVRİM'dir. Devrim, tarihsel koşulların olgunlaştığı dönemlerde olur. Tarihsel koşullar olgunlaşmamışsa devrim olmaz. Bugünkü durum, tarihsel koşulların iyice olgunlaştığını göstermektedir...

Bugün sadece gençler değil, başka büyük kitleler de bunalım içinde ve hareket halindedir. Gözünü açan, sömürüye karşı çıkmaktadır. İşçiler, işsizler Elmalı'da, Torbalı'da, Malatya'da köylüler, memurlar, öğretmenler, aydınlar huzursuzdur. Ve hepsi devrimci eylem içindedir. Akçadağ'ın Gölpınar köyünde Teslim Töre... İkinciler köyünde Hacı Tonak; yayınladıkları bir devrimci bildiri

yüzünden; yani tıpkı SADİ ALKILIÇ gibi, tıpkı Arif Gelen gibi düşünceleri yüzünden hapistedirler... Tam 39 köy ve kasaba halkı, 374 imzalı bir bildiri daha yayınlayıp haykırıyorlar: "İşte aynı sözleri biz de söylüyoruz", "bizi de hapsedin" yüzyıllardır uyuyan bir koca sınıf doğrulup kalkmakta, karınca kanatlanmaktadır. Dünyanın her yerinde yeni sömürgecilik suçüstü yakalanmakta, sorguya çekilmektedir...

Bağımsızlıkçı, demokratik ve uyandırılmış halkın özgür kararına dayanan sosyalizme açık olan ANAYASAMIZ'a kızanlar; "TÜRKİYE SOSYALİST OLACAKTIR." denildiği zaman cin ifrit kesilenler, boş yere çırpınmaktadırlar. Onların dediği değil, tarihin dediği olacaktır. YALNIZ TÜRKİYE DEĞİL BÜTÜN DÜNYA SOSYALİST OLACAKTIR. Bunu durdurabilmek içindir. NATO ve SENTO...

Fakat bütün bunlar tarihin akışını durdurmaya yeter mi? Tarihin akışını durdurur mu? Yapsalar, yapsalar hızı keserler: O da ellerinden gelirse. Ama mutlak ve muhakkak olan bir şey var, o da şudur: Tarihin akışı durdurulamaz. Tarihin dediği olur...

Türkiye'de işçiler, işsizler ve köylüler nüfusun %85'inden fazlasını meydana getiriyor. Bunlar çok kalabalık, ötekiler çok az, fakat henüz güçlü büyük bürokratlar da bunlardan yana. Biz kimden yanayız. Saptamak zorundayız.

Sınıflı bir toplumda ve dünyada kimden yana olduğumuzu saptamak bizim için zor değildir. Biz işçiden, işsizden, köylüden yanayız. Biz topyekun sömürülen halktan yanayız. Bunun için de DEVRİMCİYİZ...

Bugüne kadar "Sır" gibi sakladığımız bu bilinci halkımıza kazandırdığımız gün dünyanın dönüşü değişecektir...

Acaba şimdi tarihte saat kaç? Tarihte şimdi saat 12'ye çeyrek kalmıştır. GONG vurduğu zaman, halkımız, önünü apaydınlık görebilmesi için bizden bu bilinçlenmeyi istemektedir...

Giriştiğimiz "DEVRİM İÇİN EĞİTİM" eyleminde ne kadar haklı ve tutarlı olduğumuzu bugün tarih denizinde bazı gafil balıklar bilmesinler, zararı yok o denizde halkta vardır. Halk bilmektedir...

Yeni kitap yasakları ve bir sessizlik adlı yazısında:

Sınıflı toplumlarda, ekonominin yoğun bir anlatımı olan politika ile hukuk ve kültür, genellikle egemen sınıf ve tabakaların çıkarları doğrultusunda işleyen birer üst yapıdırlar. Böyle olduğu için burjuvazi sürgit iktidarda kalmak ister, mebus pazarı kurar, seçimlerde para dahil pek çok araca başvurur, uyanan emekçi halkta bunun için iktidara gelmek ister. Ama onun parası yok. Bürosu, bürokratı yoktur. Yaptıklarının çoğu suç olur. Toplantılarını basarsın, örgütünü

yıkarsın, sıkı yönetimler çekersin, onun üstüne. Her seçimde bulabildiği para kadar milletvekili çıkarır. Öteki partiler öyle değilmi? Onlar da harcadıkları para kadar milletvekili çıkarmıyorlar mı? Yasanın, Anayasanın dediği değil, paranın dediği olmaktadır hep. Bu kısır döngüyü EMEKÇİ halk ancak bilinçlenerek kırabilir. Burjuva ideolojisinin kıskacından kurtulup, kendi sınıfının ideolojisini kavrıyarak, örgütlenmek, yasalarda yazılı temel hak ve özgürlüklerine sahip çıkarak kurtulabilir demektedir.

Keza 30.3.1971 tarihli "Gerçekçi Olacağız." Başlıklı yazısında; Radikal subaylar tasfiye edilmiştir. Onların varlığıdır ki, 12 Mart Muhtırasını doğal olarak genede ileri bir yöne doğrultmuştur. Ama bu ilerilik sınırlıdır. Destekte sınırlı olacaktır.

Burjuvazinin sınıf temellerine dokunulmayacaktır. Kapitalizm kalacaktır. Belki ağalığın tasfiyesi söz konusu olabilir. Toprak Reformu yeniden dejenere edilmezse, alt ve üst yapılarıyla FEODALİZM yıkılacaktır. Din perdesi altında geliştirilen gericilik kurum ve akımları zayıflatacaktır. Ekonomik gericilik bir dereceye kadar giderilse bile, ekonomik gericilik kalacaktır. Çünkü emperyalizm ile ticaret ve endüstri sermayesinin etkileri devam etmektedir. Bu etkileri burjuva radikal güçleriyle yıkmak zordur. Emekçi halk kitlelerinin siyasal gücüne dayanmak bunun için gereklidir.

Biz ölçülerin... şunu... destekleriz. Bu ölçülerin gerisinde kalan girişim ve uygulamaları eleştirmeye, bunlarla savaşmaya devam ederiz. Demek suretiyle gerçek yönünü ortaya koymaktadır. Bu yazılar adı geçen şahsın tutum ve davranışını sergilemektedir. Ayrıca bir de taşra teşkilatından kendisine gelen mektuplar ve yazılar vardır. Şimdi bu yazıları gelen mektuplardan aynen nakledelim.

Ağrı Kız Öğretmen Okulu öğrencileri Babür Ergüney isimli öğretmenlerinin tayini dolayısıyle, Fakir Baykurt'a hitaben yazdıkları mektuplarında;

Haksızlıklara daima karşı koyan, her zaman göğüs geren, siz DEVRİMCİ önderimize sesleniyoruz. Ta... derinden.

Tüm öğrenci grubu olarak okulumuzdan gitmesine şiddetle itiraz ediyoruz. Gitmesini istemiyoruz. Bunun için ne gerekirse yapacağız. Kanımızın son damlasına kadar mücadele edip, hatta suç bile işleyeceğiz. Direnmek boykot bir suç ise hakkımızı müdafaa için bu suçu gülümseyerek seve seve işleyeceğiz.

Devrimci gücünüzün biz öğretmen adaylarının yanında yeralmasını bütün kalbimizle arzu ederken derinden derine, sızlayan, karayan yaramıza bir ilâç bulmanızı ve yardımcı olmanızı diliyoruz.

Kahrolsun faşistler, kahrolsun yobazlar,

YAŞASIN DEVRİMCİ GENÇLİK.

Öğretmen Yusuf Çelikdemir mektubunda; Şurasını özellikle belirtmek gerekir ki, TÖS Dinar Şubesi sizce de malum olduğu üzere TÖS'ün davasına samimi olarak inanmış, giriştiği eylemlerde ve boykot sırasında yapılan yardım çağrısına 3100 Türk Lirası ile ve bundan sonra girişilecek eylemler içinde 1770 Türk Lirası ile iştirak etmiştir.

Biz TÖS şubesi olarak yeni bir eğitim çalışmasına girişmiş bulunuyoruz. Bu da şöyle olacaktır.

1. Merkezde Ortaöğretim ve İlköğretim seviyesinde ücretsiz öğrenci kursları,

2. Köylerde çeşitli konularda eğitim çalışmaları, yaptıklarını, halkı bilinçlendirdiklerini yazmaktadır.

Ulukışla Köylü Birliği kurucularından berber olup da öğretmen diye Niğde TÖS Şubesine sahte olarak kaydı yaptırılan Nazmi Yalçın ve arkadaşlarının yazdığı mektupta:

Siz başkanımız olmak üzere bütün devrimci öğretmenler, avukatlar ve genç aydın münevver ve yiğit talebelere saygılarımızı sunarız. Devrimci Avukat Şakir Keçeli'ye ayrıca minnettarız.

Adana'dan Nuri Ayvalı ismindeki öğretmen yazmış olduğu mektubunda:

Mihri Belli'nin yazısının yayınlanmaması için çaba gösteren kişinin yazısını da biz yayınlatmıyalım.

TÖS Gazetesi MDD görüşüne açıksa, sosyalist devrimci görüşe açıksa, hatta sosyal demokrat görüşe açıksa her halde bende bu görüşlerden birisine mensubum. Öyle ise bana niçin açık olmasın.

Mecitözü'nden öğretmen Salim Kara mektubunda:

Zorluklara rağmen, elimizden geldiğince çalışıyoruz. Bundan böyle de yılmadan çalışacağımızdan hiç kuşkunuz olmasın. Elbette zorluklar olacaktır. Esas olan bu zorlukları yıkmasını, güçlükleri yenmesini bilmektir. İşte bizde öyleyiz. Sıdıka Kayseri olaylarından sonra bir iyice korkak olmuştur...

Öğretmenlikte kalmanız ve hem de Ankara'da kalmanız gerek, gerçek bugün çalıştığınız yerde iyi bir yer, belki hem sizin hemde bizim için daha da yararlı olacaktır.

Acıpayam'dan öğretmen Hasan Hamamcıoğlu mektubunda:

Biliyorsunuz, tam 12 aydır, açıktayım, hakkımda düzenlenen komplodan sonra, beni ve diğer devrimci arkadaşlarımı susturabileceklerini sanıyorlardı. Hiçte öyle olmadı. Olmayacakta.

Edebiyat çalışmaları devrimci çalışmalarla paralel gidiyor. Cezaevinde bile çalışmalarımdan geri kalmadığımı söylersem mübalağa etmemiş olurum.

Ak günlerin, iyi günlerin bizimle olacağına tüm devrimciler gibi inanıyorum.

Ali Çakır Almanya'dan yazdığı mektubunda:

Buradaki işçiler genellikle iyi, şimdi fabrikalardaki Türk İşçileri arasında bir birlik kuruyoruz. Burada devrimci bir kadro kurduk. Yakında buradaki Türk Cemiyetini ele geçireceğiz. Şimdilik yobazların elinde. Başkanı eski bir öğretmen olmasına rağmen etrafındaki yobazlar onu da çıkarları için kullanıyorlar. Biz piyes yapalım dedik, piyesi iyi bulmadı. Kendisi seçecekmiş. Münakaşa ettik, şimdi yakında seçim var. Gittikçe güçleniyoruz. Onları devireceğiz...

Abi burada en büyük sıkıntımız. Kitap ve iyi yayın yokluğu oluyor. Cumhuriyet Gazetesine abone oldum. Devamlı geliyor. İmece Dergisine yazdım. Bir cevap vermediler. Sizden bir ricamız olacak, size para göndersek, birkaç devrimci yayına abone olmamızı sağlıyabilirmisiniz ve birkaç kitap gönderebilirmisiniz. İstanbul Ant Dergisi Müdürü Doğan Özgüden'i yakınen tanırım. Ona yazdım. Ant'a abone oldum. Şimdi o da geliyor...

Buraya gelmem için kıymetli fikirlerinize çok çok teşekkür ederim...

Yeni yıl ezilen halkımızın mücadelesini geliştirsin...

Boğazlıyan'dan öğretmen Niyazi Aslan yazmış olduğu mektubunda. Bu davaya başkoyduk. Başta olsakta, en sonda olsakta, son nefesimize dek çalışacağız. TÖS daha çok kuvvetlendi. Başkanımız bundan böyle sürülmediği gibi gençlikle birlikte eylemlere girecektir.

Ali Dündar Siverek'ten yazdığı mektubunda: Fakir dost bilirsin devrimcileri ancak ve ancak devrimci birikimler gerçekleştirebilir. Bu kesimde yorgunlaşan birikimlerin bir yumruk yüzüne ulaşmasında ve de iş dinamiği gerekli düzeye ulaşmasında Arı Bey'inin durumu da ayrı bir özen ve dikkat konusudur...

Belki yaşlı bir TÖS militanı olarak kalmak benim için en büyük şereftir.

Bucak öğretmenlerinden İbrahim Oflas mektubunda: Sayın Fakir ağabey, size tüm devrimciler adına bir istirhamım olacak. Aşağıda bir Cumhuriyet Savcısını tanıtıyorum. Bu Savcının basın yoluyla kamuoyuna sizin kaleminizden teşhirini talep ediyorum.

Bu tüm Burdur öğretmenleri kadar Türkiye'deki devrimcilerin sevinci olacak. Bu kadar devrimci ve cesaretli Cumhuriyet Savcılarının içinde bir de böyle uşak bulunabilir. Bulunabilir ama, tüm öğretmenlerin, tüm devrimcileri üzer bu.

Ferhat Aslantaş İzmir'den yazdığı mektubunda: Kavga döğüş sırat köprüsü kurduk. Geçip gidiyoruz...

Güç birliğini kurduk. İyide çalışıyoruz. Şimdi güç birliğinin bize verdiği emri, yıkılan gecekonducuları uyarmak görevi için görevlendirildik. Güçbirliği, Çimentepe'de duruma el koydu...

15 devrimci kuruluş ortaklaşa bir basın toplantısı yaptık.

Şimdi Dev-Genç Başkanı geldi. Mektuba birkaç satır ara verdim. Ali Ağa Rafinerinden 480 işçi çıkarıldı. Orada bir de şehit verdik. Güçbirliğinin harekete geçmesi için şubemize dilekçe verdi. Biz liderliğini yaptığımız için haklılar. Nazmi ile konuştum. Cuma akşamı toplanacağız. 80 km.lik bir yürüyüş düşünülüyor...

Öğretmenler bildiğimiz kadarı ile bir şeyler yapmaya görev süremizce devam edeceğimiz doğaldır...

Öğretmen kesiminin potansiyeli yüklü, yer yer ne yapacağız. Yapalım artık. Ne olacaksa olsun sözleri samimi ve içten, buna göre bir yolculuk için vakit erken ancak olayların ve zamanın etkileyici, yönlendirici gücüne bir şey denemez.

Kayseri Orduevinden yeğeni Piyade Yedek Asteğmen İlkar Aşıkoğlu mektubunda: Orduevinde mutfak fareliği subaylığına alışmaya çalışıyorum...

Yüzbaşılardan, Albaylardan, Generallere kadar bazılarının üç kuruşluk çıkarı için ne derece basitleştiklerini gördüm. Bu şanlı şerefli dedikleri ordunun fertleri içinde, hâlâ böylelerinin var olduğunu görmek çok acı bir şey.

İşte Baykurt ve ekibinin ideolojisi tutum ve davranışı, çalışma sistemi budur. Bu sistemin gizli bir örgüt olduğundan bilmemki şüphe var mıdır? Şüphe varsa birkaç mektubu daha sıralamakla o şüpheleri de gidermek isterim.

Fakir Baykurt'un ikinci yeğeni Süleyman Yorulmaz'ın İslahiye'den yazdığı mektupta, bana eylemsiz kalıyorsunuz diyorlar. Ama kendileri çok hızlı gitmek istiyorlar. Olmaz, hızlı gitmekle kaybedecekler. Davalarını, çünkü demir işlemeden çelik yapılmaz.

Giresun'dan Eray Kırtasiye dükkanı sahibi Erdoğan Adanır'ı adres vererek mektup yazan Yusuf Memişoğlu mektubunda: "Devrimci yazarların kitaplarını okumayı bir ihtiyaç haline getirdim. Çok genç arkadaşlarımı bu yola sevk etmekteyim."

"Felek her türlü vasıtalarını toplasın gelsin. Halkın uğruna gittiğim yoldan dönersem kahpeyim... DEVRİMCİ GENÇ."

Mazgirt Ortaokulu Öğretmeni Kemal Kırlangıç mektubunda: "Bende burada bir sessiz savaşçı olarak çalışıyorum... Tunceli bölgesinde burjuva devrimci çok, sosyalist devrimcisi pek az... Buralar halkını iğdiş etmişler. Başkan İğdiş Burkay'la görüştüm. Sınıfları değil, halkları karşı karşıya getirici olarak anladığım görüşleri var. Sınıflararası savaş, halklararası barış sloganına uymuyor.

Yalnız bu toprak ham ve de tavında, SÖZLERİM DERİN İZLER AÇIYOR. Buna çok seviniyorum... Önce Sümerbank işçileri arasına iyice girmeliyim.

Sayın önderim ilerde bu bölge hakkında ayrıntılı bilgi yazarım.

Bir sömürgede ve de işbirlikçi burjuvazinin gölgesinde bayram yapmak olanağı varsa, gereksiz Şeker Bayramınız kutlu olsun.

Özlem'de kutlar. "DEVRİMCİ SAYGILARIMI SUNARIM".

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkam Behice Boran yazmış olduğu mektubunda "Tüm Anadolu örgütlü ve silâhlı gericiliğin baskısı altındadır. İlericiler, devrimciler, sosyalistler için can ve konut güvenliği çok büyük ölçüde ortadan kalkmıştır.

Yeni hükümette anarşi bahanesiyle demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlama ve bu amaçla Anayasa'yı değiştirme yönündedir.

Kanımızca bütün ilerici, demokratik kuruluşlar ve kişiler, aralarındaki fikir ayrılıkları her ne olursa olsun, Anayasa çizgisi üzerinden ve Anayasal demokratik hak ve özgürlükleri savunmak için görüş ve güçbirliğine varabilirler.

TÖS Ankara Şubesinin Haber Bülteninde: Deniz olayı, Türkiye Cumhuriyeti döneminde herkes ve her sınıf için bir yol kavşağının adıdır. Genç bizim gencimizdir. İstekler bizim isteklerimizdir. Onu kendimizden ayrı düşünemiyeceğimizi kesin olarak söyliyeyim. Ama, bizim çok iyi bildiğimizi karşımızdakilerin de çok iyi bildikleri halde, işlerine öyle elverdiği için, bilmemezlikten geldikleri bir gerçeğe değinmek zorundayız...

Fakir Baykurt'un 10.2.1971 tarihinde el yazısı ile tutmuş olduğu notlarından;

1. Örgütlenme, siyasal bilinçlenme,
2. Sendikal eğitim için kurs açmak,
3. Anayasacı olmak,
4. Devrimci kuruluşlar ile iç ve dış birliği yapmak,
5. Halkı örgütlemek, bilinçlendirmek,
6. Öğretmenleri tek çatı altında toplamak,
7. Saldırı olan yere binlerce öğretmeni yığmak, halka gerçekleri anlatmak,
8. Yeni eylem biçimi saptamak,
9. Öğrenciler için yetiştirici kurslar açmak,
10. Okullarda haftanın bir gününü DEVRİM günü kabul etmek şeklinde notların mevcut olduğu, bu notların da adı geçen şahsın ve bu şahsa bağlı kişilerin kasıt ve niyetlerinin ne olduğunu açık olarak gösterdiği,

Samsun TÖS Şubesi'ndeki ihtilaf münasebetiyle TÖS Müfettişi İsmail Sefa Güner'in yazmış olduğu yazıda "Biz ertesi günü öğleden önce DEV-GENÇ'li gençlerle konuştuk. Beklenen baskı ve müdahale girişimini önledik.

Kasımoğlu'nun konuşmaları, elbette sosyalist espri taşıyordu. Ama örnek verilen cümlenin kürsüden kullanıldığım hatırlamıyorum. Yaklaşık olarak 'hatırladığım kadarı ile "Türkiye'nin yapacağı devrim demokratik devrimdir". Cümlesi örnek verilseydi, gerçeğe uygun olurdu.

27 Mart 1971 tarihinde devrimci örgütler dayanışma anlaşması ortak ilkeler başlığı altında, devrimci halk iktidarının gerçekleştirilmesini, Türkiyenin emperyalizmle ve onun faşizminden kurtarılabilmesini zorunlu gören ve bu amaçla işçi sınıfının önderliğinde devrimci mücadele için birleşmeye kararlı olan devrimci örgüt ve kişiler, devrimci halk iktidarınca gerçekleştirebilecek, aşağıdaki görüş ve ilkeleri ilân ederler.

Başta 141 ve 142'nci maddeler olmak üzere işçi sınıfımızın örgütlenmesini ve bunun ideolojisinin yayılmasını engelliyen bütün faşist yasalar kaldırılmalı. Uygulamalar önlenmelidir.

Bölge, ırk, mezhep, ayırımına dayanan her türlü faşist teröre son verilmelidir.

TÖS Kayseri Şubesi Avukatlarından Mehmet Gümüşçü yazdığı mektubunda:

"Ne var ki, son aylarda genel olarak TÖS olmasa bile, TÖS Kayseri Şubesi yukarıda saptadığımız bağdaşma olanağı bulunamıyan davranış hatta bunun da ötesinde eylem içine girmiş bulunmaktadır. Özellikle Marksist, Leninist hatta daha da ileri giderek Mao'sal teoriden esinlenerek toplumsal düzeni demokratik olmayan bir temele kaydırmak için elinden geleni ardına koymayan BARIŞI SAVAŞA, KARDEŞLİĞİ DÜŞMANLIĞI, DÜZENİ ANARŞİYE dönüştürme amacında olan DEV-GENÇ'e yataklık yapmaktadır. Dev-Genç toplantılarında Türkiye'nin kurtarıcı ve kurucusu Atatürk inkâr edilerek yaptığı devrimleri BURJUVA yutturmasının ötesinde anlam taşımadığı yargısına varılmaktadır. Memleket ve milletin kaderine damga vurmuş olan bütün insanlar anılan yerde artık küfürle anılır olmuştur. Sözünü etmiyeceğimiz bir siyasi örgütle açıktan ilgi kurularak resmi ve yarı resmi biçimdeki gazete, dergi ve bildirilerin dağıtımı görevi deruhde edilmişlir".

"Sıcak savaşa hazırlanan DEV-GENÇ'le tam bir işbirliğine gidilmiştir. Henüz lise sıralarında okuyan çocukları öğretmen olarak MARKSİST, LENİNİST hatta daha da ileri giderek MAO'sal fikirlerle onları şartlandırmaya devam edeceklerdir. Kurulan Köycülük BÜROSU kanalıyla bu fikirler köye taşınacak, orada da gerektiğinde ÇARPIŞMAYA hazır MİLİTANLAR yetiştirilecektir" demektedir.

İşte bu yazılan ve söylenenler, Fakir Baykurt grubunun nasıl bir çalışma ortamı içerisinde olduğunu sarih olarak belirtmektedir. Mezkur beyan ve ifadeler TÖS mensuplarının daha doğrusu iddianamemizde ismi geçen kişilerin gizli

örgüt halinde çalıştıklarının çok açık birer misalidir. TÖS kanunî kuruluş olarak gizli örgütün ön perdesidir. Arka perdesinde gizli örgüt oyunları oynanmaktadır. Oynayan kişiler de belli ve malumdur.

TÖS Genel Sekreteri Osman Korkut Akol'un İbrahim isimli şahsa yazdığı mektubunda "Mektubunu alınca pek kıvandım. Benim savaş yaşar mı yaşamaz mı bilemem, ama bizim savaşımız sürecek ve başarıya erecek İbrahimciğim. Aldırma sen vitrinlerin tutsak edilemiyeceğine, A. Be koca millet üç beş bin lanet kompradorun aracılığıyla Amerika'ya tutsak olmuş canım dostum.

Ama sürermi bu? Sürmez elbet ve sürmeyecektir de...

Ayrıca TÖS'ün bildirileri de Fakir Baykurt, Osman Korkut, Akol, Dursun Akçam ve Veli Kasımoğlu'nun sorumluluğu tahtında kaleme alınmış olup faaliyetlerini de Fakir Baykurt'la müşterek olarak yürütmüşlerdir.

Taşrada köylü öğretmen dayanışma birliğinin kurulması için de kâfi miktarda gayreti olmuştur. Adı geçen şahıs bu faaliyetleriyle Fakir Baykurt'un sevk ve idaresinde olan gizli örgütün, sevk ve idare kadrosunda yer almıştır.

Dursun Akçam skandal başlığı adı altındaki bildiride "Öğretmenler hazır olun, köyde çalışanı, kentte çalışanı, ilkte, ortada, yüksekte çalışanı tüm öğretmenler hazır olun. Daha nice bir oyuna göz yumacağız. Bütün kıyımlara bütün sürgünlere, çoluk çocuğumuzun ekmeği üstünde oynanan tüm oyunlara dur demenin zamanı yaklaşmıştır. Büyük Ata'nın dediği gibi "kuvvet ve kudretten mahrum olanlara iltifat edilmez". Haklarımızı yenilmez devrimci gücümüzle alacağız. Gasbedilen haklarımız için devrimci eyleme hazırol.

Minareye Kılıf adlı bildiride...

Biz TÖS olarak Anayasa'ya dayalı millî bir eğitim politikasının savunucusu olmaya devam edeceğiz DEVRİM için eğitim çalışmalarımızı sürdüreceğiz. İlerde Ülkemizin ve halkımızın gerçek ihtiyaçlarına uygun ikinci bir devrimci eğitim şûrasını toplayacağız.

Güçleri yetmiyecektir. Başlığını taşıyan bildirisinde "işten atsanız da, sürgün etseniz de, dövdürseniz de onbinlerce öğretmen bütün yurt düzeyinde köy, köy, kent, kent tüm sömürü metodlarınızı bir, bir halka anlatacaklar ve halkın gerçek İKTİDARI İÇİN devrimci eğitim çalışmalarım sürdüreceklerdir.

13 Mart 1971 günü saat 15.30 da SBF'de Ankara öğretmenlerinin iştirakiyle düzenlenen formda, TÖS Genel Başkanlığı adına Dursun Akçam, Dev-Genç adına Genel Başkan Ertuğrul Kürkçü, İşçi Köylü Gazetesi adına Oral Çalışkan ve bir grup öğretmen katılmış olup bu toplantıda Dursun Akçam özetle şu şekilde konuşmuştur.

Türkiye senelerden beri dış ve iç sömürücüler tarafından sömürülmektedir...

Tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye en kısa zamanda gerçekleştirilmelidir... yapılacak reformları EMEKÇİ HALKIMIZIN bilinçlendirilmesini önleyen bütün anti-demokratik kanunlar kaldırılmalıdır. Yaşasın tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye.

4.4.1971 günü Samsun Alaçam İlçesinde "tütün üreticilerinin dileklerini dile getirmek ve duyurmak amacı ile" düzenlenen miting ve gösteri yürüyüşünde yapmış olduğu konuşmada:...

Gâvuru kovacağız... Türkiye halkım sömürenlere haddini bildireceğiz, bütün zulümler, bütün baskılar... vız gelir. Gittikçe BİLENİYORUZ, gittikçe DEMİR gibiyiz, gittikçe seslerimizi güçlendiriyoruz. Bu gücümüzle çok kalmadan huzur temin edilecek, emeğin değeri verilecek ve emekçilerin düzeni kurulacaktır. Demek suretiyle sözlerini tamamlamıştır.

Enver Aytekin isimli bir şahsın Veli Kasımoğlu'na yazmış olduğu mektubunda "Atatürk devrinin dış politikası Tabu, hiçbir şey söylenemez, bu dış politikayı millî bağımsızlık politikası gibi ele alıp ve gösterirsen ne ala, ama millî mücadelenin daha başlarında emperyalistlerle anlaşıp anlaşmadığım kurcalıyamazsın. O tarihte imzalanmış andlaşmaların asıl mahiyetlerini araştırmaya, hele, çıkardığı neticeleri ifade etmeye imkân yok...

Mihri Belli Çıkar. Yahu, bugüne kadar boşuna zahmet etmişiz. Memleketin kurtuluş yolu sosyalist mücadele değil, anti-emperyalist ve anti-feodal mücadeledir. Diye düşünürsün. Buna göre bir strateji çizmeye çalışırsınız. Zinde kuvvetler, şuydu buydu dersin stratejinin üstüne Atatürk gölgesi düşer... Doğru teori olmadan aksiyon olamaz. Burada teori yanlış olduğuna göre aksiyonda bir iş var...

Mihri, burada ismini vermek istemediğim bir arkadaşa "Enver'in bu tenkitleri rekabet hissine dayanıyor demiş".

Veli Kasımoğlu Mehmet Ali Aybar'a yazmış olduğu mektubunda:...

Türkiye'nin en önemli savaşı olan tam bağımsızlık ve ulusal demokratik devrimler, sonuç olarak tüm sosyalizm mücadelesi, kendini, yurt sever ilerici toplumcu bilen bütün insanların birleşmesini belli bir sürede ve aşamada zorunlu kılmaktadır. Bu yolda her zaman yan yana ve omuz omuzayız.

Yine Veli Kasımoğlu, Samsun olağanüstü TÖS Kongresinde yapmış olduğu konuşmasında, millî demokratik devrimi mutlak şekilde gerçekleştireceğiz. Dev-Genç'le müşterek olarak çalışacağız sözlerini beyan ve ifade etmesi TÖS mensubu olan bu yöneticilerin yerlerinin nerede olduğunu göstermektedir.

Ayrıca Samsun TÖS şubesiyle Ankara TÖS Genel Merkezi ve Dev-Genç arasında irtibat sağlıyan İrfan Cüre'nin de kongrede konuşturulması, TÖS, Dev-Genç ilişkilerini daha net olarak aydınlatmış bulunmaktadır.

İşte örgütün genel merkezle olan irtibatı, sevk ve idareci olan şahısların kişisel sorumlulukları burada açıklanmıştır. Şimdi taşra şubelerinin neler yaptıklarım, ne şekilde faaliyetlerde bulunduklarını yine bu şubelerin delilleriyle gösterelim.

SAMSUN GRUBU:

Samsun TÖS Şubesi 28 Mart 1971 tarihinde yapmış olduğu olağanüstü kongresinde:

TÖS, DEV-GENÇ müşterek olarak çalışma kararının alındığı, kongrenin Dev-Gen'ce mensup üyelerin baskısı altında yapıldığı, TÖS'e mensup üyelerle Dev-Gen'ce mensup üyelerin Samsun TÖS Şubesi'nde sık, sık gizli toplantı yaptıkları, ayrıca 19 Mayıs fikir kulübü üyelerinin bu toplantılara katıldıkları, Atillâ Özova'nın fikir kulübü ile TÖS ve TİP arasında, müfettiş öğretmen Recep Cüre'nin oğlu İrfan Cüre'ninde TÖS'le Dev-Genç arasındaki irtibatı sağladıkları, Alaçam ve Samsun civarında yapılan mitinglerin TÖS, Dev-Genç, TİP ve 19 Mayıs fikir kulübü mensuplarının müşterek çalışmalarıyla düzenlendiği, bu eylemlerin asıl maksat ve kastının, devlet otoritesini yıpratmak, halkı huzursuz kılmak, halktan aldatabilecekleri kişileri saflarında toplamak, hergün biraz daha çoğalmak suretiyle sosyalist devrime hazırlanmaktır.

Yukarıda belirtildiği gibi Veli Kasımoğlu, kongrede yaptığı konuşmasında, millî demokratik devrimin gerçekleştirileceğini, TÖS Dev-Genç işbirliğinin bu yönde olması gerektiğini, bunun için biraraya geldiklerini beyan ve ifade etmesi çalışma maksatlarının ne olduğunu göstermektedir.

Bu arada konuşmacılardan Recep Cüre ve Dev-Genç üyesi İrfan Cüre'nin de aynı mahiyette birer konuşma yaptıkları, böylece kanunsuz eylemlere girişmekte her iki teşekkülün aynı noktada birleştikleri, bu durumun farkına varan, zararlı ve yıkıcı faaliyetleri gören TÖS mensubu 128 öğretmen, şubenin tutum ve davranışını protesto etmek amacıyla bir bildiri kaleme alarak, bu bildiriyi TÖS Genel Başkanı Fakir Baykurt'a göndermişlerdir. Baykurt'ca da herhangi bir tedbir alınmadığından, ılımlı solcu olarak tanınan öğretmenler sendikadan ayrılmışlardır. Bu öğretmenlerin sendikadan ayrılmalarına sendika mensubu olan aşırı solcu öğretmenlerden, Kaya Odabaşı, TÖS Avukatı Mümin Doğru, öğretmen İhsan İlkay, Yahya Gündüz, Mehmet Kır, Mehmet Kolukısa, Niyazi Tan, Mehmet Gökçe, Rüşen Berber, Kadir Ulusoy, Cemalettin Etli, Fikri Aytekin,

Fikri Yavuz, Kasım Altun, Ekrem Tığlı, Mustafa Akman, Abdullah Akın, Recep Cüre, Ahmet Albayrak ve Muammer Pektaş'ın tutum ve davranışları sebep olmuştur. Ayrıca bu sebepler arasında:

a. TÖS'ün Dev-Genç'le müşterek olarak bir çalışma ortamına girmesi,

b. TÖS Şubesi'nde Dev-Genç'li şahısların, ismi sayılan bu öğretmenlerle gizli toplantılar yapmış olmaları,

c. Öğretmenlerin Dev-Genç'e maddî ve manevi yönden yardım toplamaları, fikri eğitimlerin TÖS Şubesi'nde yapılması,

d. Karadeniz sahilindeki mitinglerin, TÖS ve DEV-GENÇ mensupları tarafından müşterek olarak düzenlenmesi,

e. Samsun Kız Enstitüsü öğrencilerinin TÖS Lokaline davet edilerek bu öğrencilerinde sosyalist eğitime tabi tutulması,

f. İşçiyi ve köylüyü gayelerinin tahakkuku için bilinçlendirmek yönünden, müşterek olarak faaliyetlerde bulunulması,

g. 19 Mayıs fikir kulübü ile TÖS'ün aynı paralelde çalışmış olması, kısaca her türlü geniş cepheli faaliyet içerisine girilmiş olması,

k. TÖS Şubesi'nin, merkezin vermiş olduğu emirlere göre sevk ve idare edilmesi, yukarıda bahsi geçen ayrılma nedenlerindendir. Yani anarşik olayların yaratılmasına, eylemlere girişilmesine tahammül edemiyen diğer grup öğretmenler TÖS'ten ayrılmıştır.

Bu faaliyetleri Samsun Emniyet Müdürlüğünün raporları, 128 öğretmenin imzasıyle TÖS Genel Merkezine gönderilen bildiri, bu metin hakkında TÖS Müfettişi İsmail Sefa Güner'inin raporu, TÖS ve Dev-Genç'in bildirileri, afişleri, şahit olarak dinlenen Tahir Demirci, İsmail Uzun, Dursun Babaoğlu, Nafiz Yüksel, Siyami Savaş, Atilla Turan, Mehmet Şafak, Ali Söyleyici, Ahmet Dursun'un şahadetleri, kongrede banda alınan Kaya Odabaşı'nın konuşma metninin açık olarak gösterdiği, yine bu şahısla birlikte Recep Cüre ve Avukat Mümin Doğru'nun mezkûr örgütü sevk ve idare etmiş olduklarının yine bu beyanlarla tespit edildiği,

KESKİN GRUBU:

Keskin grubunun faaliyetlerini izah etmeden önce, bu grubun temsilciliğini yapan, bu grubu sevk ve idare eden, Keskin Barakobası Köyü Öğretmeni Abdullah Özcan'la, Keskin TÖS Şubesi Başkanı Hülya Zağyapan'ın geliş istikametine bakmak zorunluluğu vardır.

Abdullah Özcan Konya Ticaret Lisesi, Hülya Zağyapan ise, Konya Kız Öğretmen Okulu mezunudur. Arkadaşlıkları ve çalışmaları Konya'da başlamıştır.

Başlayan bu faaliyetlerin devamı için Abdullah Özcan Öğretmen Okulu fark imtihanlarını vermek suretiyle öğretmen olmuştur.

Öğrencilik sıralarında kendilerini MARKSİST-LENİNİNST fikirlerle yetiştirmeye çalışan ve yetiştiren bu iki eleman, bu sıralarda arkadaşlık yaptıkları Fikret Soysal, Kemal Soysal, Hasan Zorlu, Fuat Turgut, Sadettin Saygı, Yılmaz Demir, Kerim Yaşar İcat, Kemal Avan, Cahit Bozalp, Hayrettin Bozalp, Kerim Metli, Ayşe Soysal, Kudret Yaman, Güler Koç, Mehtap Güçlü, Feyhan Tolgay, Seher Tolgay, Meral Gayır, Gönül Gayır ve Melehat Aygün isimli öğrencilerle de sıkı temas kurarak bu öğrencileri de kendi faaliyet sahaları içerisine aldıkları, erkek arkadaşlarını Abdullah Özcan ve Fikret Soysal'ın, kız arkadaşlarını da Hülya Zağyapan'ın sevk ve idare ettikleri, böylece kızlı erkekli gizli örgüt şeklinde çalışmağa başladıkları, bu şekilde kız öğrencilerle erkek öğrenciler arasında sıkı bir münasebetin tesis edilmiş olduğu, bu sırada Fikret Soysal vasıtasıyle Türkiye İşçi Partisi ile, Mihri Belli ve Doğu Perinçek'le, dolayısıyle aydınlık, proleter aydınlık ve işçi köylü çevresiyle, Hasan Zorlu vasıtasıyle İstanbul'da Hikmet Kıvılcımlı grubuyle temas kurdukları, bu suretle eski tüfeklerin eğitimine, yeni metodlarla bağlandıkları, Mihri Belli ve Doğu Perinçek'in Konya TÖS Şubesi aracılığıyle Konya'ya davet edildikleri, mezkûr şubede öğretmen ve öğrencilere kendi metodlarına uygun olarak konferans verdikleri, ayrıca Ankara'dan yeterli yardımın yapıldığı, işte böylece Konya kadrosunun bir kısmının fikri ve fiili yönden eğitimi tamamlandıktan sonra, Konya'da, Yılmaz Demir'in başkanlığında Konya gençlik örgütünü kurdukları, bu şekilde yetişen elemanların merkezden taşraya doğru çalışmaya başladıkları, merkezde kız öğretmen okulunda, Selçuk Eğitim Enstitüsünde, Konya Gençlik Örgütünde ve TÖS Şubesi'nde organizeli olarak faaliyetlerini geliştirdikleri, Kız Öğretmen Okulu'ndaki öğretmenlerden başlangıçta Ayla Atfur, bilâhare Selçuk Eğitim Enstitüsü'nden bu okula gelen Necati Çınar ve Cemal Çiçek'ten istifade ettikleri, ayrıca o tarihte Konya TÖS Şubesi Başkanı olan Hayri Özdoğan'ın kendilerine yeterli yardımı yaptığı, öğrenciler arasındaki birliği sağlamak maksadıyle TÖS'ün birinci katım gençlik örgütüne verdiği, örgütün toplantılarının muntazaman yapılmasını ve diğer kuruluşlarla bağlantı sağlanmasını temin etmiş, olduğu, taşraya gidenlerin ise, merkezle daimi surette irtibatlı olarak çalıştıkları, bu arada Konya'dan ayrılan Abdullah Özcan'ın Keskin Barakobası köyüne, Hülya Zağyapan'ın önce Keskin'in köylerinden birisine, bilâhare de merkeze tayininin yapıldığı, Fikret Soysal'ın da Rize Dağsu Okuluna atanmış olduğu, Hasan Zorlu'nun İstanbul'da öğrenimine devam etmek üzere İstanbul'a gittiği, Konya'dan ayrılan bu şahısların gittikleri

yerlerde hem faaliyette bulundukları, hemde Konya ve Ankara ile münasebetlerini gayelerine uygun olarak devam ettirmiş oldukları,

Hülya Zağyapan'ın hemen Keskin TÖS Şubesini kurarak şubenin başkanı olduğu, Abdullah Özcan'ın yardımlarından da istifade ederek hukuki kuruluş olan TÖS Şubesinin perdesi altında gizli çalışmalara başladığı, ortaokulda bu işlere hazır olarak bekleyen öğretmenlerden Celâl Yıldız, A. Rıza Özdemir, Öztürk Adıgüzel, Hüseyin Topal, Salim Mermer ve arkadaşları ile gerekli teması zaman kaybına mahal bırakmadan Hülya Zağyapan'ın kurduğu, yeterli faaliyetleri TÖS Şubesi ve ortaokul pansiyonunda yürütmeye başladıkları, sık sık toplantılar tertip ettikleri, toplantılara ideolojisi daha önceden belli olmayan hiç kimsenin alınmadığı, faaliyetlerini gizlilik içerisinde yürüttükleri, bu arada Abdullah Özcan, Hülya Zağyapan, Celâl Yıldız ve arkadaşlarının Keskin Devrimci Gençlik örgütünü, gençleri eğitmek üzere kurdukları, bu örgütün maddî ve manevi ihtiyaçlarını TÖS'e mensup öğretmenlerden bir kısmının karşıladığı, makbuz karşılığında Hülya Zağyapan vasıtasıyle para toplandığı, gençlik örgütünün başkanlığına lise üçüncü sınıf öğrencisi Malik Hatipoğlu'nun getirildiği, Hatipoğlu kanalıyle Ankara Hacettepe Üniversitesi'nde öğrenci olan Volkan Koçer'le bağlantı kurdukları, Özcan ve Zağyapan'ın Kırıkkale TÖS Şubesine el attıkları, ideolojik yönden olaylara kendisini hazırlamış olan Ahmet Gültekin'le yeterli teması kurmuş oldukları, ayrıca Abdullah Özcan'ın Keskin TÖS Şubesi vasıtasıyle işçi köylü, aydınlık, proleter aydınlık dergileriyle sosyalist, kurtuluş ve diğer gazetelerle irtibatını aralıksız olarak devam, ettirdiği bu neşriyatın Konya'ya, Kırıkkale'ye ve Keskin'e gelmesini sağladığı, MARKSİST-LENİNİST kitaplarında hem bu kanal, hem de Volkan Koçer kanalıyle temin edilmiş olduğu, öğretmen ve öğrencilerin bu neşriyatların muhtevasına göre eğitilmiş oldukları, bu eğitim ve görev dışında Abdullah Özcan, Hülya Zağyapan ve Celâl Yıldız'ın daha geniş cepheli bir hizmet içerisine girdikleri, bu hizmetlerini de yine Keskin'den etrafa doğru sistemli bir şekilde yürüttükleri, taşranın bilgi, belge ve sair evraklarının Zağyapan ve Özcan'da toplandığı,

Fikret Soysal'ın Rize'de hemen faaliyete başladığı, Karadeniz Teknik Üniversitesiyle münasebet kurduğu, yani Dev-Genç'le irtibatlandığı, ayrıca Rize'de de yine faaliyet gösterdiği, bu faaliyetlerini mektubunda Abdullah Özcan'a ve diğer arkadaşlarına yazdığı,

Hasan Zorlu'nun irtibat halinde olduğu, Hikmet Kıvılcımlı ile münasebetini daha da geliştirdiği, Nahit Töre, Zülkadir oğlu ve Mahir Çayan grubuna dahil olduğu, bu gruplarla öğretmenler arasında böylece irtibatın sağlandığı,

Konya Gençlik Örgütü Başkanı Yılmaz Demir'in tahsiline devam etmek üzere Ankara'ya geldiği, İktisadi ve Ticari İlimler Akademisine kaydını yaptırdığı, kaydı

takiben Konya ve Ankara arasında devreye girmiş olduğu, böylece örgütün çalışmalarının her tarafta devam ettiği ve geliştiği,

Musa Gürhan'ın Ankara Hukuk Fakültesine kaydolduğu, bu arada Hacettepe Üniversitesi'nde bir iş bularak hem çalıştığı, hemde okuduğu, diğer taraftan da DEV-GENÇ'in eylemlerine fırsat buldukça katıldığı, Konya ile de irtibatını devam ettirdiği kısaca Konya grubuna mensup öğretmen ve öğrencilerin her tarafta militan olarak çalıştıkları,

Hülya Zağyapan'ın Ankara TÖS Merkezinde Oya Baydar Sencer'le tanıştığı, ayrıca Oya Baydar Sencer'in öğrencisi olupta Keskin'de öğretmenlik yapan bir öğretmenle de münasebetinin olduğu, bu öğretmenin kendisine gelip gittiği, yine Sencer'in üniversitedeki DEV-GENÇ'in bütün formlarına, konferanslarına, yürüyüşlerine katıldığı, öğrencileri anarşik olaylara teşvik ettiği, bu nedenle Hacettepe Üniversitesiyle ilişkisinin kesildiği, bu durumları üniversiteden çıkarma kararının mucip sebeplerle açıkladığı, Volkan Koçer ve Musa Gürhan'ın beyanlarının da söylenen bu hususları teyit etmiş olduğu, ayrıca faaliyetlerinde daima gizliliği muhafaza ettikleri, işte bu gizliliği, sanıkların çalışma sistemlerini, bunlara bağlı şahısları ve örgütün temel yapısını göstermek yönünden, adı geçen kişilerin biribirlerine yazmış oldukları mektup, şiir ve sair evrakları sıralamakta fayda mülahaza etmekteyiz. Bu belgeler sanıkların durumlarım açık olarak gösterecektir.

15-16 Haziran 1970 yılında vukubulan işçi olayları münasebetiyle Abdullah Özcan yazmış olduğu bir şiirinde:

"Sırmalı askerleri,
ve tasmalı polisiyle,
bir siyasi iktidar var.
Kudurmuş köpeklere benziyorlar.

Biliyorlar kardeşim.
Yataklarında yan gelip,
Yatmazlar artık.
Korkunç ölümlü günler gelecek biliyorlar.
Senin günlerin gelecek KOMÜNİST günleri gelecek."

Kemal Soysal Abdullah Özcan'a yazdığı şiirinde:
"Mavizerini doldur, kurşuna dizeceksin onları,
Toprak işgalleri başlamış, işçiler grevde idiler.
Sabahın saat 4'ü,
Abdullah Beyanname yazıyor.
Ve işçilerle beraber dövüşüp,
İşçilerle beraber yatıyor geceleri,

Bu yürek ısınmak istiyor, kızgın bir demir gibi yanan.
MARKSİST, Devrimci ve toprak gibi verimli.
Cefakâr bir yüreğin alevinde.
PROLETER aşkına bu koşmalıdır benimle,
İHTİLALİN KIZIL BAYRAĞINA doğru.

İHTİLAL için çalışıp,
İHTİLLAL için ölmenin mutluluğunu..
Bir alev gibi duymalıdır. İçinde.
MARKSİST,

DEVRİMCİ,
Ve toprak gibi verimli, cefakar bir yüreğin alevinde.
Kaydırın parmağınızı sola doğru,
Takip edin kırmızı çizgiyi,
O yolda trenler gelir gider biliyorsunuz.
Ve Nazımın deyişiyle "Ustanın"
.....
KAHROLSUN barış yaşasın SAVAŞ"

Hasan Zorlu Abdullah Özcan'a yazmış olduğu mektubunda:

"Konya'da gençlik birliği için uğraştık ayın 5'inde Ereğli'ye gittik. Oradan köylere gidemedik, İvriz meselesi için boşuna 18 gün gitti.

Bir daha çalışmaya gelmiyeceğim... TAKİ SİLÂHLI MÜCADELEYE KADAR.

Hülya'dan mektup aldım. Attığım mektup için kızmış... önemli değil.

Ha... İşini yapmışsın işte... Devam et önceleri bütün kızlar genellikle öyle yapar...

Gelecek günlerin Devrimci mücadelemizin sağlıklı olması dileğiyle."

Yine Hasan Zorlu diğer bir mektubunda:

"Keskin"den ayrılınca Ayşe'nin yanına uğradım. Ankara'dan bugünün akşamı ayrıldım. İstanbul'a geldiğimden beri vurulan arkadaşlarla uğraştım. Ölünceye kadar başında nöbet tutuldu. Cenazeyi polise vermemek için üniversitede bir gün bekletildi. Ve güzel bir törenle Sivas'a gönderildi.

Sosyalist çıktı. Keskin'e gönderdim. İncele düşünceni yaz. Meral'den mektup geldi. Belki duymuşsundur. Mihri Belli, Mahir Çayan bölündü...

Sosyalist dergi için şimdilik bir şey demiyeceğim...

Canını sıkma yaza kadar sabret bir kolayını bulacağız.

Şimdiden sonra DEVRİMCİ olduğun için ilişkimiz olabilir...

Ama Kemal için hiçbir ilişkim kalmamıştır.

İçerde 19 kişiyiz, 12 kişide garantinada yarın yanımıza gelmeleri kuvvetli sabahları jimnastik yapıyoruz...

Öğle yemeğinden sonrada teorik eğitim yapılıyor. İyi vakit geçiriyoruz. Sağolsun bir avukat çok ilgilendi. Avukat davası filân ayarlandı. 3 avukat vekilim oldu".

Keza başka bir mektubunda:

"Birde Hayri'den mektup aldım. Çok duygulu yazmış...

İçeri girmek bir yönüyle çok şey kazandırdı bana.

Yepyeni SAVAŞLAR var önümüzde,

İnsan eli deymedik SAVAŞLAR, SAVAŞLARLA SAVAŞMAYI öğreniyoruz...

KAN içinde varılacaktır.

Ve ZAFER

Artık hiçbir şeyi affetmiyecek kadar.

Tırnakla sökülüp,

Koparılacaktır... Onlar severek gittiler ölüme,

Yaşamanın en güzel şey olduğunu bilerek."

Başka bir mektubunda:

İmtihanlarım var. Yerime girecek arkadaşı ayarlıyacak, Avukatla ilişki kurup şahitleri dinletecek, yurda gelen mektupları iletecek ve sair."

Ayrı bir mektubunda: "İstanbul'da DEV-GENÇ'te ikiye bölünme söz konusu birinci toplantı kurultayında Mustafa Gürkan, Nahit, Zülkadiroğlu var. Grup halinde diğerleriyle ayrılıklarının olduğunu söylemediler.

Ama ayrılık konusu ideolojik olarak ortaya konmakta...

Yine diyordu büyük usta savaşa,

Elleri silâhlı kardeşlerimiz. Sizleri unutmadık. Sizlerle beraberiz.

Hayatımızın her saatini, kanımızın her damlasını, sizin kurtuluşunuz için bütün halkı FAŞİST rejimden kurtarmak için vermeye hazırız. Diyordu..."

Fikret Soysal mektubunda:

"Arkadaş PROLETER davranışı ve arkadaşlığı eksik kalanlar üzerine bir iki söz daha söylemek istiyorum...

Şehrin içindeyim. Kazalarla ve Trabzon Teknik üniversitesi ve diğer yer devrimcileriyle ilişki kurmak için zaman zaman maddî olanaksızlığa düşüyorum...

Kemal'in mahkemesi varmış...

Maddi olanağın varsa ya da kaynak bulabilirsen... Bildiri gönder, para topla, diğer aman canım yeter artık...

SAVAŞÇI olmak ve bir yere gelmek meselesinde kimin komutasında olduğunu bilemiyorum.

Aydınlık, işçi köylüde çalıştım...

Partileşme davranışında yanlış içerisindeler. Kıvılcımlı için öğretmenler yolundalar.

Kıvılcımlı için çok şeyler getirmişler."

Hasan Zorlu yine ayrı bir mektubunda: "Sınıflar arasındaki ilişkilerin ya da sosyal savaşın durumunu biçimlendirir...

KAN-TER dökmeden sosyalist olunmaz."

Diğer bir mektubunda: "Örgütte bir takım itici, eğitici çalışma sağlamaya çalışıyoruz. Esas olarak köylerde çalışacağız...

Bildiğin gibi bir ülkeyi yarı bağımlı, yarı feodal kabul etmek MAO'nun bu ülkeler için söylediği evrensel gerçeği "kırların şehirlerden, uzun savaş" meselesini zorunlu kılar. Mihri'nin yanlışlığı burada. Arkadan Mahir, yarı bağımlı yarı feodal kabullenmiyor. Ve finanskapital hakimdir. Diyor. Arkasından da MAO'nun yarı bağımlı yarı feodal ülkeler için geçerli evrensel tezini koyuyor...

Hareket erken şu bakımdan erken, fabrikalarda olsun, kırsal bölgelerde olsun. KIZILÇETELER KURMADAN tavanın kitleden kopuk oluşu bakımından değilse silâhlı mücadelenin objektif şartları var. Bir yerde bu hareketin gelişmesi, ayakta durması, Türkiye çapında hareketin gelişmesi BÜTÜN KÖYLERDE KIZIL BİRLİKLER oluşturmaya bağlı..."

Başka bir mektubunda: "Bizde de senin gibi hareketin içinde bulunmak arzusunda olanlar ve hareketin şehirlerden kırsal alana göre yoğunlukta olmasından yana olanlar..."

Ayrı bir mektubunda: "Doğu gil MAO'nun ilkesini benimsiyorlar. HALK SAVAŞINI veriyorlar...

LENİN'in resmini gönderecek zarf yok. Gelenlere veririm ..."

Keza diğer bir mektubunda: "Fikret Soysal" "Ama ilerdeki mektuplarımda anlatırım. Yaşasın sosyalistlerin birleşip kaynaşmaları. Yaşasın devrimci dostların EYLEMDEKİ başarıları. Bütün dostlara devrimci selamlar...

HAŞİN olmalıyız. Şevkatimizi hiç yitirmeden... CHE"

Mehtap Güçlü, Abdullah Özcan'a yazmış olduğu mektubunda:...

"Ve sen devrimci arkadaşım, Abdullah devrimci olamayanlar gibi düşünerek sermayeden kaybettiğin düşüncesiyle devrimci bildiğiniz ve senin bir zamanlar kadınım dediğin bir arkadaşa orospu diyorsun...

MATERYALİST BİR BEYİN böyle mi düşünüyor? Diyorum sana...

Bizler Konya'da bir şeyler yapmak için uğraşıyoruz. FKF'nin yönetimini Aybar tarafı elde ederse ayrı bir FKF kurulacak işçi öğrenci onun bir şubesini de biz Konya'da sosyalist gençlik örgütü diye kuracağız. Faaliyete geçtik...

31 Aralık'ta Eğitim Enstitüsü önderliğinde bir yürüyüş yapıldı. Bizde katıldık."

Hasan Zorlu yine ayrı bir mektubunda: "Bu inkâr edilemez. Bizler belirli seviyeye gelmiş sosyalistleriz...

Kerim, Fikret, İcad, Yılmaz, Sadettin, ben...

Fikret bu sene çok şeyler yapacağımıza inanıyorum. Evet ya kör bir kurşun...

Bunu senin gibi dostlara canım ciğerim arkadaşlara değil. O sosyalizmin generallerine atacağız. Hep birlikte el ele beyin beyine...

Evet yanlış anlama. Bildiğim ve bilmeye çalıştığım, çaba harcadığım doğru, MARKSİST, LENİNİST yolu toz duman ve bir yığın yaldızlı devrimci laf arasında azıcık gördüm...

Ve o meşhur millî demokratik devrimdeki "MİLLİ" kelimesi bokluğun pisi, işçi sınıfı "MİLLİYETÇİ" olamaz, ENTERNASYONALİSTTİR...

Gerçekten sosyalist, gerçekten Marksist olabilmek için ve benim senin üzerinde anladığım üç dört ay hemen teori kitapları yutup profesyonel olmak...

Biz SAVAŞ adamıyız. Kaderimiz bu ...

Bir eski MARKSİST tanımışım. Burada o yanıma geldi. Ve iki dakika konuşabildik. KIVILCIMLI ile...

1905 devriminden sonra bu devrimin başını işçi köylüler çektiği için buna halk demokratik devrimi denilmiştir.

Sosyalistin ve Kıvılcımlı'nın olan bütün kitaplarını valizime doldurdum. Ve Konya'da uzun bir ders vererek, olan kişilere sattım. Aydınlığın satıldığı ve okunduğu bütün kişilere, yerlere Kıvılcımlıyı ve sosyalisti ulaştırdım. Okuyun ve kendinizi yenileyin dedim...

Göktepe nahiyesinden gerçek köylü liderleri, gerçek köylü marksistler FIŞKIRACAK. Bunu kim önliyebilir ki? Ziya ağanın dediği gibi bizi kim durdurabilir ki. Ankara'ya dönüşte sosyalistte toplantı oldu. İşçi, gençlik ve taşra komiteleri kuruldu. Şimdilik Rize'de görev aldım. Ve Rize'ye gelir gelmez Yusuf Ziya ile derleniş komitesini oluşturdum...

Sıkı dur geliyorum. Canına okuyacağım. Hergele Mehmetle Dil Tarihte nöbet bekledik. Dinamit lokumu atma denemeleri yaptık. Her yurt bizim olduğu için elimi kolumu sallıya, beğendiğim yerde yattım...”

Esat Özcan Abdullah Özcan’a yazdığı mektubunda: “Devrimci çok burada hepte yedek subaylar...”

Yine Narlıdere’den yazdığı mektubunda: “Ağabey burada görünüşe bakılırsa çok subay var bizden. Bir tanesi bize NAZIMIN ŞİİRİ OLAN KAPANSIN EL KAPILARI BİR DAHA AÇILMASIN şiirini okudu. Çok güzel okuyordu. Tabii yanımdaki arkadaşlardan kimse bilmiyordu. Benden başka NAZIMIN şiiri olduğunu önce sevdiler. Şiiri, sonra ben NAZIMIN deyince küfür ettiler.”

İsmail Kömürcü Abdullah Özcan’a yazdığı mektubunda: “Bizim bir an önce bu azgın doymayan emperyalizim canavarının üzerine atılıp, bu uğurda bıkmadan, usanmadan, onu yok etmek bizim gayemizdir...

Bu bozuk düzenin kendimizi sömürmesi için, kendimizi alet yapması için çalışıyorum. Karl Marksın deyişiyle kapitalizmin çavuşları olmak için, çalışıyorum. Büyük aptallık değil mi? İyi günler insanların olsun DEVRİMCİ sevgiler. Bu sebepten dolayı mektup yazarsan okula yaz.”

Ayn bir mektubunda: “Yapılan haksızlıklar, çıkarlarının bozulmaması için bütün var kuvvetiyle saldıran kapitalistleri, emperyalistleri, kompradorları... Ve bunların bilincine varmadan, körü körüne onların planlarını gerçekleştirmelerine vasıta olan zavallı insanlarımızı düşünüyoruz.

Bütün bunlar karşısında şaşkınlığa uğrayan emekçileri, proleterleri, devrimcileri düşünüyorum.

Fakat şuna kati surette inanıyorum ki, devrimciler, emekçiler ve...

Kendilerine yapılacak her hareket karşısında inancım kaybetmiyecek...

Keza başka bir mektubunda: “Yoldaş, mücadele birliğinin miting günü Mehtaba rastladım. Konuştuk, seni sordu. Durumu anlattım. Kitabı okuyup okumadığını sordum...

Birisi var. Kendisini bizden gösteriyor...

Belki bizden ama kendisinde bazı garip haller görüyorum...

İstanbul’da imiş, orada yeraltı faaliyeti varmış. Halbuki burada yokmuş. Burada olsa iyi olurmuş...

Çocuğu da bir görsen hiç renk vermiyor. Ama ben yine de GUAVERANIN üç şartından ikincisi olan ihtiyatlılığı, itimatsızlığı ön planda tutuyorum.”

Yine Cahit Bozalp yazdığı başka bir mektubunda: “Görüyorsun mektup bitmek üzere aşk, aşk, aşk ve DEVRİMDEN tek söz yok. Niye diyorsun. Sami-

mi söyliyeyim. Kendi kendime kızıyorum. Üniversitedeki sağlam arkadaşlarla konuşuyoruz. Bugün ilkokullara dağılıp hademeler için bir sendika kurmaya çalışacağız. Tabii başarabilirsek...

Ayrıca temizlik işçileri için bir şeyler düşünüyoruz. Öğretmen Okulunu Yanar Ahmet'le ikiniz iyi başarmışsınız..."

Yılmaz Demir yazmış olduğu mektubunda: "Yoldaşım, öfkem zaten mitinge kafam bozuldu. Gerçi mitingi başardık. Ama polis onlardan. Mehmet Demir bıçaklandı arkadaşları yaralandı. Esas yoldaşlar polise gitti. Uzun hikâye... Dayak yedik. Ayın 12'sinde Cuma günü saat: 18'de buradan biniyoruz. FKF'ye söyledik."

Musa Gürhan mektubunda: "Köye son varışımda, hayret edilecek bir ortamla karşılaştım. Kahvede sen de vardın, oturacak yer bulamadın, halbuki daha önceleri köyde halkla olan çelişkileri bu kadar keskin değildi. Şunu bir noktada kendinde teslim ediyorsun ki, halkla fazla bir ilişkimiz yok. Öyle ise niçin bu çelişki, ilk zamanlarını tekrar yaşıyor. Kaldı ki, bu durum hiçte bizim davamıza yarar getirmez, bunu daha önce anlatmıştım. Ancak bizi kendimizle çelişkiye düşürür..."

Güler Koç, Abdullah Özcan'a yazdığı mektubunda: "Abdullah arkadaş...

Kurtuluş Gazetesine birkaç kez gittim... Bir iki kere gittim. Oradakiler iyi... Tümünüze devrimci selamlar."

Meral Gayır, Abdullah Özcan'a yazdığı mektubunda:...

Ama kavgadan uzakta olmak zor geliyor... Yarını yani güvenli bir yarını yok... Çünkü insanlarımızın... Çünkü halkın yanında oluyorsun. Öğretmenlikte, köylünün içinde. Yani bir bakıma asıl kavganın sürdürüleceği yerde... Bütün bunlar olacak. Elbette devrimci hareketin çıkarlı olarak yeni geliştiği bir dönemde daha gençleri yeni bilinçlenen bir ülkenin çocuklarıyız. Bu gençlerin hepsi proleter ailenin çocukları olabilselerdi... Çünkü çoğu burjuva kökenli olduğundan bu ortamdan alınmaları zor oluyor... Bu düzenle mutluluğu arayan demek isyan eden demektir. Kudrete bir mektup yazdım dün...

Yanıyor yumruklarım susmaktan içimi susturmaktan karanlığı boğmaktan hiç kimse bilmiyecek yörüngede neden

Temmuz'da tutuştuğunu...

Aklımda iken sorayım. Tarık'm ağzıyle kim mektup yazmış kudrete... Kemal'e yazarım."

Meral Kayır başka bir mektubunda: "Buna bizi zorlayan devrimci ilişkileri iyi kavrayamayışımız... Kimse devrimci doğmadı. Bizi eleştirdikçe yenileriz, kendimizi. Dostça eleştirelim. Bir gün mutlaka tam devrimci olacağız... VE

BİR GÜN MUTLAKA YIKACAĞIZ BU DUVARI. Yıkılacak, yıkılmalı, bütün olup dayanmamız gerekli, devrim olacaktır. Diye... Yollarda kalanlarımız çok olacak ve devrimciler adına devrimler ilerliyecek. Yollarında kendini yenileyemiyenlerimiz, aşamayanlarımız kalacak yollarda... Bütün olmak gerekli sağlam çıkabilmek için DÜŞMANA... Hülya'dan sık sık mektup alıyorum. Hasan burada geçen gün mektup yazdım. Yanıtladım. Mehtabın eliyle... Geçen gün Konya'ya gittim. Birlikte forum vardı. Arkadan çocuklar gelmiş... Profesyonel devrimci olsun. Gene yalnız bu düzende bir diploma sahibi olmak zorunda... Sen boykotlara neden katılmadın? Çok önemli ve çok özel bir nedenimi var? Yoksa katılman gerekirdi. Merak ettim."

Yine diğer bir mektubunda: "Abdullah Arkadaş... Buradaki arkadaşların bacımın, Ayşe'nin, Güler'in, Şansal'ın, Şükran'ın çok selamı var. Devrimci dilekleri seninle... Devrimci dayanışmayı ayakta tutabilmek, gerisini geçelim."

Gülsen Başkan Abdullah Özcan'a yazdığı mektubunda:

Bir Marksist insanların en iyisi, en mükemmeli olmalıdır. Ama her şeyden önce insan olmalıdır. Bir insanın devrimciliği kişiliğiyle ölçülür. Yani ben böyle ölçerim. Her devrimciyim diyen insan oluyor... Fuat denilen ve de devrimci geçinen adam senin yanına köye gelmiş, bizim mesele konu olmuş ve sen onlar bu konuda yetişmemişler demişsin... Yılmaz meselesini ben Hülya'ya yazarım... Ama ben Yılmaz'ı sevseydim. Beni rahat eylem verme serbestliğine sokacağı, ailenin burjuva yaşantısını da çekeceği, için ve de iyi bir devrimci olduğu için sevecektim...

Babamın fikirleri iyi ama, birliğe falan gittiğime kızar, bir kardeşim var erkek. Biraz işledik. Birliğe gider devamlı, o bana yardımcı oluyor... Devrimci alternatiflerden tuttuğum bir taraf yok. Son ayrılmalarda DEV-GENÇ'i savunuyorum... Geniş çalışmalar yapıyoruz.

Karaman Gençlik Birliği iyi çok samimi konuştuğum dostlar var. Yine de suskun. Orta-Doğu'dan arkadaş... Kerim Yaşar muhabere bürosu açtı.

Kudret Yaman, Abdullah Özcan'a yazdığı mektubunda: "Bazan ezan sesleri geliyor dışardan tıpkı bir KÖPEK ULUMASI gibi... Ben bir proleter çocuğum... Sosyalist teorilerin uygulanması sonucu doğan sosyalist üst yapının doğurduğu ve kendiliğinden oluşturduğu...

Yoldaşım, tarihini hatırlıyamıyorum. Akşam Gazetesi DEVRİMCİ ORDU GÜCÜNÜN bildirisini yayınladı...

Olaylar bir şeylere gebe. Ordu yeni bir 27 Mayıs'a mı hazırlanmaktadır. Asker, sivil, memur, işçi öğrenci birlik olacakmıdır. Böyle bir aşamada...

Bu devrimden de özgü İHTİLALE dönüşebilir mi? Yoldaşım, ne dersin. Fakat devrimci gücün o potansiyele gelmediği kanısındayım.

Yoldaşım adresin değiştikçe bildirirsin."

Keza yine başka bir mektubunda: "Mektubunu parayı ve de aydınlıkları aldım... Mehmet Yüksel yoldaşa ve sana devrimci selamlar..."

Yine başka bir mektubunda: "Felsefenin temel ilkelerini ağır, ağır, yani sindire sindire okuyorum... Takıldığım yer olursa sorarım sana..."

Yine diğer bir mektubunda: Yoldaşım,

Bir mektup yazmıştım. Yoldaşlara, Konya'dakilere fakat dışardan mektuplaşıyorduk. Yine dalgınlığıma gelmiş olacak. Zarfa Kız İlk Öğretmen Okulu diye yazdım. Sonra o zarfı değiştirdim. Başka bir zarfa Ayşe'nin adresini yazdım...

Kavganızda utku, utku, utku."

Yine ayrı bir mektubunda: "Yoldaş,

Yılmaz Demir adında birisini tanıyormusun? Konya' da bir yılmaz vardı. Fakat biz Duran diyorduk. Herhalde bu adam o mu acaba? Neden sorduğumu da anlatayım.

Abdullah Yoldaş...

Bu Yılmaz Demir akademi öğrencisi imiş, hangi suçtan olduğunu bilmiyorum. Yakalanıyor. Üstünü arıyorlar, benim ve bacımın adresi çıkıyor. Olay Bakanlığa (Millî Eğitim) bildiriliyor. Bakanlıkta okul idaresine bizim hakkımızda koğuşturma açılmasını istiyormuş. Tabii idareye çağırdılar. Böyle bir kişiyi tanıyıp tanımadığımı sordular. Tanımıyoruz dedik. Bu çocuk gizli bir cemiyetin üyesi imiş. Hem bu cemiyet ne olabilir...

Tabii ilk aklımıza gelen TKP oluyor. Tabii ki, idare söylemiyor. Her hareketim göz hapsinde. Evimi arayabileceklerini de düşünerek her şeyi TEMİZLEDİM.

Yoldaş be; kovsunlar okuldan. Ben bu yola başkoymuşum. ölmek var dönmek yok. Ne demiş CHGUEVERA "ölüm nereden ve nasıl gelirse gelsin, savaş türkülerimiz kulaktan kulağa yayılacaksa ve başkaları mitralyoz sesleriyle zafer ve savaş naralarıyle cenazemize ağıt yakacaklarsa".

ölüm hoş geldi safa geldi. Korkum yok hiç bir şeyden."

Hülya Zağyapan Abdullah Özcan'a yazdığı mektubunda:

Devrimci bir görevle geçen hafta Hasan geldi. Beni aramış bulamayınca eve uğramış Fuatla birlikte gelmişler. Bir gün kalıp döndüler. Çok iyi buldum. Bu kez Hasanı...

Kudret'e iyi davranmışsın. Biz onunla tam dört senedir uğraşıyoruz...

Benim Nevşehir'e gitme niyetim var. Ne zaman olur bilmiyorum. Orada meyilli çocuklar olduğunu söylüyorlar. Çalışacağız. Onlarla. Sen bana biraz yardımcı ol. Örneğin gençlik birliğini nasıl kurdunuz. Biz neler yapalım...

Tüm dostlara selam. Aydınlık ve bağımsız günlere hoşça kal."

Diğer bir mektubunda: "Abdullah arkadaş,

Okuyorum biraz aydınlık...

MAO'nun kültür ihtilâlini bitirdim. Fena değil yani kitap fena değil. Demek istedim...

Yazarsan imzanı at. Adını yazma ne olur ne olmaz. Buradaki vatandaşlar Türk vatandaşı selamlar...

Kemal, Hasan, Cahit'i de görmek istiyorum. Tabii biz iyi devrimcilermişiz. Yine de kendimizi aşabildik...

Sosyalist dergi (Kızıl Yıldızlı) aydınlıkçıları destekliyorum. Meral'de bende. Durumu zaten konuştuk. Ona da yazacağım..."

Meral Kayır ayrı bir mektubunda: "İdareden durmadan baskı yapıyorlar... Yani şimdi en doğal hakkımızı kısıtlamaya çalışıyorlar. 4'lerle konuşmam yasak, onlara göre en çokta Hülya ile arkadaşlığımıza kızıyorlar...

Pekçok suçlarımız var. Dediklerine bakılırsa propaganda yapmak, okulda bozuculuk çıkarmak, yasak yayınlar okumak, suç olan şiirleri yazmak ve saire...

Bu düzen ölmeli, ölecek çünkü yozlaştı gayri, çünkü bu zulüm yetti gayri, tarih bize dönük...

Dost burada devrimci arkadaşlar selam gönderiyorlar sana. Diyorlar ki; Türk kadını da mutlu olsun. Yarın ezilen uluslarla, proletaryayla birlikte silâh elde omuz omuza savaşacak kadınlarda var. Ve sana GUEVERAYLA birlikte ve Tüm devrimcilerle birlik selam gönderiyorlar...

Dünyanın bütün ezilenleri bir gün,

Alıp ellerine bıçaklarım,

Seni bir yırtacaklar ki..."

Zağyapan ayrı bir mektubunda: "Sevgili arkadaşım...

Bugün arkadaşlarla birlikte Soysallara gittik. Dostlarından bazıları orada idi. Burada bir örgüt kurmayı düşünüyorlar...

Bizim okulda çoğalmalar var. Yalnız çoğunluğu da kendisine sosyalist olacak galiba...

Biraz önce birinci sınıflardan bir arkadaş geldi...

Ayağıyle gelip beni sosyalist yapın diyenler çok...

Kellesini sınıfının savaşına koymuş (bu senin sözün) kişinin aşık olmak neyine büyük bir uğraşımız varken önümüzde...

Çünkü devrimin bizim burnumuz bile kanamadan olmasını istiyorlar. Olmaz böyle şey, tabii baba olduğu için biraz hak veriyorum. Ona bir sosyalist için affedilecek bir şey değil aslında...

GUAVElRA öldü. Dövüşerek öldü. O şimdi bizim için efsane olmaktan çok emreden baş olmalı. Bizim kulaklarımızda çınlayan onun savaş sloganları..."

Yine Mehtap Güçlü başka bir mektubunda: "Kayır'a mektup yazacaksan benim adresime yazabilirsin..."

Keza yine ayrı bir mektubunda: "Bu olacak iş değil. Yoldaşım, yazılı kanuni emir almadan nasıl açarlarmış mektupları, nasıl ararlarmış kitaplarımı, kafam karma karışık. Şu işi bir Çözümliyeyim. Sana yazarım. Yalnız seni bilmelerini istemem. Sen yazma şimdilik..."

Yine ayrı bir mektubunda: "Arkadaşım...

Devrimler bellidir. Bana gönderdiğin şiir nasıl öyle Abdullah...

Gayri nefretimi içimde sığdıracak yer bulamıyorum. Kalmadı yer millî demokratik devrim iyi hoş ya şu burjuvaziye ne demeli? Yok arkadaşım gayri dayanamıyorum. Onlara. En iyilerine bile... Onlara dahi güvenemiyorum. Sosyalizme bir alt basamak DEMOKRATİK DEVRİM. Pekiyi kabul ama yürek öyle demiyor... 4 aydınlık sattım. 5 tanede hani şu küçük dosttan dosta deyişlerden...

İnan yoldaşını, boyalarım kurumaya yüz tuttu. Resim yapamıyorum..."

Nuray Özcan yazdığı mektubunda: "Abdullah Arkadaş...

Biz, devrime dolu dizgin sevdalıydık. Ve de bu sevdanın ateşiyle yanarken birbirimize sevdalandık.

Bu sevda Abdullahım,

Derin,

Köklü ve sıcaktır.

Sevdalıyım. Sana ve devrime,

KOMÜNİSTİM KIPKIZIL...

İstediğin zaman sana gelirim. Kıpkızıl bayrak gibi dalgalana dalgalana,

Senin kıpkızıl ateşinde orospularca doymazlığımla yanarak ve atarak kızlığımı karanlıklara,*

---

* Savcı bu satırın altını çizmiş. İddianamede mesleği ve konumu belirtilmeyen Nuray Özcan'ı öğretmenlerin yanına koymuş. Ama ceza önermemiş. Belgenin ve bu ifadelerin varlığı da kuşkulu. Amaç öğretmenleri ve TÖS'ü aşağılamak olmalı (Y.H.)

Öfkem yoldaş, bana yaz...

Vietnamlı çocuğum Nuray Özcan...

Devrimci safta,

Çığ gibi olacak safla birlik alarak kellemi koltuğuma,

Yıkmak için kökünden... Ve de,

Mitralyöz sesleriyle karışarak,

Bağımsızlığın KANLI en güzel türküsünü,

ve KANLI yumruklarıyle ve her adım başı,

En iyi komünistleri bırakarak o canım toprakta durmadan akacak olan gerillacıların,

KANLI bayrağımızı,

Gökyüzünde dalgalandıracaklarına...

Yoldaş Nuray,

Seher'in, Hilkat'ın, Zehra'nın, Meral'in, Gönül'ün, Güler'in. Birsen'in, Hasan'ın, Feride'nin, tanımadığım dostlarımın...

Bu kan,
Saf benim değil.
Bu kan,
Bu sıcak kan, bu sıcak,
Bu tazecik,
Bu KIZIL KAN
ölen,
Yılmayan,
Vietnamlı devrimcilerin,
Kanı,
Kübalı gerillacıların,
KANI...
Kahpece sıktıkları,
9 kurşunun girdiği,
9 delikten,
Fışkıran,
KAN,
Bu kan,
Onun,
GUEVERANIN,
Kanı..."

Nuray Özcan Abdullah Özcan'a gönderdiği, fotoğrafın arkasında: "Şimdi ellerini ve ellerinizi uzatmıyorsunuz bana.

Fakat çok yakında ulusal kurtuluş savaşmuzda, el ele ve yürek yüreğe olacağız.

Devrimci sevgiler tümünüze."

Meral Gayır, Fikret Soysal'a yazdığı kartın arkasında: "Fikret arkadaş, 71 yılı ikinci kurtuluş savaşımız için soylu bir eylem yılı olsun. Ve de bütün barışın dövüşçülerine kutlu olsun."

Yine F'ikret Soysal'ın evrakları arasında bulunan Ziya Yüksel ismindeki şahsı ne şekilde bir yargılamaya tabi tuttuklarını gösterir yargılama usulü:

"20.8.1968 günü saat: 11.05'te, daha önce alınan disiplin kurallarına aykırı hareketleri görüldüğünden, Ziya Yüksel hakkında duruşma açılmıştır.

Suçlar:

a. Tip örgütüne küfür etmesi,

b. Bir bayana karşı kötü tutumu,

c. Sabahleyin elini yıkamadan ekmek yemesi,

d. Gizli görüşmeyi kapıdan dinlemesi,

e. Duruşmanın ciddiyetini bozması ve prensip kararlarını küçümsemesi.

Yargılama kurulu: Fuat Turgut, Ali Osman Altın, Fikret Soysal.
Duruşmayı idare eden: Kemal Soysal.
Soruldu: Savunmasını yapacak (yazılı)"

Cahit Bozalp Hayrettin Bozalp'a yazdığı mektubunda: "Değerli kardeşim...

Her eyleme değilse de bazı eylemlere katılıyorum. Ve hepsini bir arada yürütmeye çalışıyorum... Yedek Subay arkadaşla iyi anlaşabiliyormusun. (Bu yedek subay Dursun Bila'dır...

Mektubuma son verir. Devrimci selamlarımı sana ve yedek subay arkadaşa ve de diğer arkadaşlara sunarım."

Yine Cahit Bozalp Hayrettin Bozalp'a yazdığı kart postalın arkasında;

"Bayramınızı kutlar, gelecek günlerimizin Türkiye HALKLARININ kurtuluşu yönünden başarılı geçmesini dilerim."

Hasan Zorlu Hayrettin Bozalp'a yazdığı mektubunda!

"Ankara'da DEV-GENÇ'te ikiye ayrılma var. Genel toplantıda. Mustafa Gürkan, Nahit, Zülkadiroğlu, diğerleriyle aralarında kesin ayrılığın olduğundan bahsettiler. Ama ortaya ideolojik bir şey koymadılar...

Proleter devrimci aydınlıkçıları tutalım...”

Doğu Perinçek’in, F’ikret Soysal’a yazdığı mektubunda:

İstanbul’da Konya’lı arkadaşları ve Kemal’i gördüm. Hepsi çalışıyorlar. Herhalde onlarla da yazışıyorsundur.

Yürekten kardeşlik duygularıyle devrimci selamlar.

Yaşasın millî kurtuluş savaşımız.

Yaşasın Proletaryanın devrimci mücadelesi.”

Ahmet Say Fikret Soysal’a yazdığı mektubunda: “Devrimci arkadaş... Önümüzdeki ilk devrimci adımın. Millî demokratik devrim olduğu ve, bu devrimi gerçekleştirmek için bütün devrimci sınıf ve zümreler arasında devrimci güçbirliğinin şart olduğu gerçeğinden hareket ederek devrimci güçbirliğini gerçekleştirmeyi önde gelen görev bilecektir.”

Kurtuluş gazetesinden Ali Orhon, Fikret Soysal’a yazmış olduğu mektupta:

“Fikret arkadaş;

Hakim sınıfların baskısını arttırdığı, çeşitli sapmaları PROLETER DEVRİMCİ hareketi sabote ettiği bugünlerde tutarlı bir yayın politikasıyle görüşlerimizi kadrolara iletmek görevi büyük önem kazanmıştır...

DEVRİMCİ selamlar.

DEVRİM için savaşmayana sosyalist denmez.”

Yine adı geçen şahıs yazmış olduğu ikinci mektubunda: “Fikret arkadaş bizde yanlış parti görüşlerine, revizyonist, oportünist proleter devrimci hareketi emperyalizmin fakına bastıracak, küçük burjuva radikalizmine hediye edecek mücadele önerilerine kesin olarak saygısısız...

Eğer sen emperyalizmi ve köpeklerini rahatsız ediyorsan, ciddi bir mücadele veriyorsan öleceksin de, örgütlüde olsak, örgütsüzde olsak şehitler vereceğiz... Bak TİP’li hayinlere, bir tekinin burnu kanadı mı?...

Fabrikalarda çalışma meselesine gelince; bu yeterli değil. Hareketimiz henüz geniş. Ölçüde profesyonel yetiştirip, FABRİKALARDA, KIRLARDA sistemli kitle çalışmasına geçmedi.

Bu zaafımızdır.”

Keza üçüncü mektubunda: “Fikret Soysal arkadaş...

Bir devrimci arkadaşı, bölgenizdeki yurt severlerden her ay DEV-GENÇ ve kurtuluş adına bağış toplamakla görevlendirilip adım ve adresini kurtuluşa bildiriniz.

Devrimci selamlar.”

Galip Aslan Ayşe Soysal ve arkadaşlarına yazdığı mektubunda: "Kardeşlerim.

Büyük devrimci CHE'nin sözleriyle başlayan coşkularla dolu mektubumuza geç cevap verdiğim için beni affediniz...

Bağımsız Türk mahkemesinin yürekli, yurt sever hakimlerince serbest bırakıldım...

Bizi kurşunlasalar da, vursalar da, dövseler de, mahpuslara da atsalar bu DEVRİMCİ savaşa devam edeceğiz.

Devrimciler ölür devrimler yürür.

Korkmadan, yılmadan bu devrimci savaşımıza devam edeceğiz.

Kardeşlerim..."

İkinci mektubunda: "...

Çağımız emperyalizmin çöküş çağıdır. Cephede bozguna uğramış düşman ordusunu kaçarken sağı solu yakıp yıkması gibi...

Yaşasın devrimciler ve dünya HALKLARININ DEVRİMCİ savaşı."

Güler Koç, Fikret Soysal'a yazdığı mektubunda: "Fikret arkadaş...

Orada bir örgüt kurduğunuzu, seminerler, konferanslar tertipliyerek ve yayınlarla halkı uyarmaya, aydınlatmaya çalışmanız. Güzel bir eylemdir. Devrimci aldığı teorik bilgiyi eyleme dönüştürebilmelidir. Çevresine yararlı hale koymakla kuru kalabalık söz halinden çıkarak eyleme dönüşmüş olur. Teorisi sağlam bir eylem olmayacağı gibi, pratiksiz bir teoride işe yaramaz. Davasına gerçekten inanmış yolunda satılmadan yürüyen bir kişi teoriyi ve PRATİĞİ bilmelidir...

Buradaki arkadaşlardan bir Tarık'ı görüyorum. İzinlerde her hafta işçi köylü ve Türk solu veriyor bizlere...

Devrimci dostlara selamlar."

İşçi köylü gazetesinden Timur Bilgiç Fikret Soysal'a yazdığı mektubunda:

"... Sizin adresinizi Mehmet Yüksel'den aldım. Aynca Konya'dan Yılmaz Demir ile de temas kurup, temsilcilik görevini beraber yürütmenizi sağlık veririm...

Devrimci selamlar ve sevgiler."

Tarık Duru, Fikret Soysal'a yazdığı mektubunda...

"Bizim büyük papağanlarda ikiye ayrıldılar. Doğu ve Vahap, Belli grubu olarak...

Bana Doğu gil haklı gibi geliyor...

Salı günü açık oturum var. Her halde giderim...

YAŞASIN PROLETARYA İDEOLOJİSİ, YAŞASIN PROLETER DEVRİMCİLİĞİ..."

Selçuk Eğitim Enstitüsü öğretmenlerinin, okuldaki iki grup öğrenci arasında vukubulan gerginliği gidermek için yapmış oldukları toplantıda:

İbrahim Bayar;

"Ben Marksistim. Bunu saklayıp yalan söylemek işime gelmez. Bunu söyliyeceğim, savunacağım..."

Yedek P. Astğm. Teoman Ulusoy nişanlısı Fatoş Uras'a yazdığı mektubunda:

"Ben devrimci olmaya çalışıyorum. Devrimciliğin kendime yarayan, işime gelen taraflarını alıp yaramayan kısımlarını atıp yine DEVRİMCİYİM diye dolaşacağımı zannediyorsan yanıldın. Devrimciliğin her şeyi olduğu gibi bir de ahlâkı vardır...

Ben de devrimci olmaya çalıştığıma göre ben de bunu kabul etmem..."

Fatoş Uras Teoman Ulusoy'a yazdığı mektubunda:...

"Bu duruma gerçekten üzüldüm. Ama Ürdün'e komando eğitimi için gidersin sanırım. RUH durumun düzelir. Hiç olmazsa o zaman şimdiki gibi düşünecek bir kimsen olmaz. Belki mutlu olursun."

Ahmet Yanar, Fikret Soysal'a yazmış olduğu mektubunda:

"Mektup atma görevi önce saha düşüyordu. Ama bu mektubu yazmama sebep olan bazı nedenler var.

Şöyle ki; Doğu Perinçek ve Erdoğan Güçbilmez, Mihri Belli'nin tasvibini alarak bir bildiri hazırlıyorlar. Bildirinin altına teşkilattan imza toplamaya girişiyorlar. Böylece tabandan genel merkeze bir direnme yapıldığını ortaya çıkarmak istiyorlar...

Millî demokratik devrim taraftarlarının büyük çoğunluğu bu bildiriye imza koymayacak. Yaptığımız tahliller bunu gösterdi...

Millî demokratik devrim taraftarları gün geçtikçe çoğalıyor. Bizim parti içinde kalmamızda bu yüzden büyük faydalar var. Partiden kitlevî bir ihraç olursa, partideki mücadelemiz kısa bir sürede olsa gerilemiş olur...

Geri tarafta daha devrimci bir parti yok ki...

Bu durumda parti içinde kalıp mücadeleye devam etmekte fayda vardır. Zafer mutlaka bizim olacaktır. Bu işe Mihri Belli'nin evet demesi belki kafamda bazı sorulara yol açacak. Bazı kişiler Mihri'ye gidiyorlar olayları kendi açılarından alıyor ve anlatıyorlar. O adamda anlatılanlara göre bir değerlendirme yapıyor. Bir noktada oda yanılmaya düşüyor. Herifin kafasını karıştırıyorlar...

Dün akşam İbrahim'in evinde idik...

Çankaya ilçe Başkanı ve bazı üyelerin tarafımıza geçtikleri görüldü. Fen Fakültesi Fikir Kulübü, Hukuk Fakültesi Fikir Kulübü olağanüstü kongreye gidiyor.

Bazı üyelerin biz bunları bilmiyorduk dedikleri tespit edildi. FKF'deki durum şu anda ümit verici. İlerde de partide aynı duruma geleceğimiz kesindir...

Bütün devrimci kardeşlere selamlar. Evdeki dostların ve İbrahimin selamları var."

Diğer bir mektubunda:

"Biliyorum ki, bizim tuttuğumuz yol çok çetin bir yoldur. Bu yolda, KAN, İŞKENCE, IZDIRAP, ÖLÜM vardır. Biz bütün bunları bildiğimiz halde...

Bu satırlarla seni kızdırıyormuyum... Eğer kızıyorsan benim hakkımda da şöyle düşünüyorsundur. Yok bunda da iş yok. Kolay devrimcilik yapma yoluna sapıyor...

Aslında bu düzende gerçek anlamda iyi olamayız. Fakat verdiğimiz mücadele bizi yinede mutlu ediyor.

Gelirken işçi köylünün bazı sayılarını birlikte getirmiştim. Köylülere gösterdim. Pir Sultanın hikâyesini, Sarıoğlandaki toprak mücadelesini ve köylülerin yazmış oldukları mektupları okuyorum. Çok beğeniyorlar. Plakları çalıyorum güzel diyorlar. Fakat anlıyamıyorlar. Arkasından uzun uzun, yorum yapıyorum. Akşamları odalarda durmadan konuşuyorum. Gerici parlamenterizme verip veriştiriyorum. Zaten küfürlerde bu particilikten...

Öz örgütümün çok yakından mutlak kurulacağını, kendi öz örgütlerini ve bu örgütün adamlarını nasıl tanıyabileceklerini, onların özelliklerini sayıyorum. Kabul kabul diyorlar...

Tabii onlarla konuşurken örgüt kelimesini değilde. Piyasadaki kelimeyi kullanıyorum...

Abdullah ile Hasan Pazar günü senin gitmenden birgün sonra geldiler...

Tarığı görmedim...

Pasifizm ve şiddet diye bir yazı var... Bir de Mahirin oportinizmin keskin korkusu yazısı var..."

Musa Gürhan Fikret Soysal'a yazdığı bir mektubunda...

"Senin amacın devrim ve teoriyi öğrenmek, bunun için mektup yazdıysan mesele yok. Dedim. İstediğiniz zaman buluşalım. Ben ve arkadaşlarım sana yardımcı oluruz. Ve seni mutlaka ikna ederiz dedi.

Sen şimdi Ayşe ile konuş olaylar o çocuğun bana anlattığı gibi mi olmuş. Güler'i de iyice bir eleştirin. Bu kız neyin nesi olursa...

Yakalıyacağınız çelişkiler belli bir dereceye kadar bizi aydınlatabilir...

Yılmaz'a, Hasan'a, Sadettin'e, devrimci tüm dostlara selamlar."

Meral Kayır ve Gönül Kayır, Fikret Soysal'a yazmış oldukları müteaddit mektuplarında:

Muhteva bakımından Abdullah Özcan'a yazılanların aynı tekrar edilmekte olup sonuç olarak...

"Proleter devrimci eylemlerinde başarılar, verimli günler dilerim.

Bugün TÖS'te Tarık'ı gördüm. Bana muhakkak mektup yazın dedi. Yazarsan iyi olur.

Köylülerle çok iyi anlaşıyoruz. Ama bu onlardan yana bilinçsiz bir yakınlık. Bende kitaplarla bilinçli dostluk kurdum...

Kız Öğretmen Okulunda Güler'i temsilci seçmişler. Ben sosyalist gazetesi için ona yazdığımda söylemiştim..."

Ayşe Soysal, Fikret Soysal'a yazmış olduğu mektubunda:...

Sana ilginç bir haber: Veli Sevinçhan'ı tanıyorsundur.

Karısı da öğretmen, kısa boylu esmer bir adam. 10 gün önce falan sınıfta Deniz Gezmiş hakkında konuşuyormuş. Ertesi günü adamı tutuklamışlar. Şimdide açığa almışlar. Hergün öğrenciler ellerinde bayrak ve yazılarla okulun önünde toplanıyorlarmış...

TÖS dava açacakmış. Her halde Konya öğretmenleride bir yürüyüşmü ne tertipliyeceklermiş...

Sen ne yaptın? Biz Güler ve Nejla ile 23 Nisan'da köye gideceğiz...

Şükran'la ikimizin yatağını boşaltmışlar. Tabii bir şey bulamamışlar. Biz zaten yanımızda ne varsa gündüzlülere göndermiştik. Bulduklarını disipline vermişler...

Seher Tolgay yazmış olduğu bir şiirinde:

"Hangi güne duruyorsun arkadaş,
Kalk olanca hızınla yürü,
Bıçak geldi ta kemiğe dayandı.
Oğlunla, karınla, kızınla yürü.
Özüm sana işçi kardeş bak dinle,
Gün bu gündür. Yürü zaman senindir.
Ayağında kesilirse elinle,
Olmazsa dizinle yürü.
Sen işsiz kardeş sen benim gülüm,
Böyle yaşamaktan evladır. Ölüm,
Yürü kahrolası kuru bir dilim,
Ekmeğe sattığın gözünle yürü."

Abdullah Özcan, Esat Özcan'a yazdığı mektubunda:

"İkinizin de yüreğinin, yanan kızıl lavlar gibi yarına baktığından...

Mücadelenden gayri her şeyin önemi olmadığını anlatmaya çalıştım...

Büyük, kutsal ve içten, zorlu bir mücadele içinde olduğunu daha iyi kavrıyorum...

Günler ağır,
Günler ağır, Makineli,
Tüfeklerle geliyor.
Hem.
Tepeden tırnağa,
Kızıllar bürün,
Bugün,
Tepeden tırnağa kızıllar.
Saçların öyle sevdiğin gibi...
Marksı getir.
Engelsi getir
Lenini getir.
Mao'yu getir.
Fideli CHE'yi getir ve beni unutma.
Sabırlı ol,
Yarın için,
Kurtuluşumuz için,
Bağımsızlık ve demokrasi mücadelemizde er olarak çalışabilmek için."

İkinci bir mektubunda:

"Mektubunu aldım. Beni anladığına, seninde kavgamızın içinde olduğunu belirtmene çok sevindim...

Aynı evden, aynı ananın babanın çocuklarından iki kurban...

İşçi sınıfının iki kurbanı...

Bir militan olarak sonuna kadar bu kelleler kökünden kesilip sırıtana kadar...

Sınıflı toplumların ölümünün arefesinde hattâ gününde doğmuşuz..."

Zehra Güven, Ayşe Soysal'a yazdığı mektubunda:...

"Ayşeciğim. Bizim köydekileri bir görsen öyle yürekli devrimciler varki...

İstanbul'da işçi olayları oldu ya; bu olaylara epey ismi karışmış devrimci bir işçi vardı. İsmi Hüseyin Çavdar bizim köylü, kendisini çok iyi tanıyorum. Yürekli bir devrimci, hapse gireli epeyce oldu. Ayrıca bir fruko öldürüldü ya bu fruko-

yu öldürenin Hüseyin amca olduğu ileri sürülüyor. Bizim köylüler aralarında yardım kampanyası kurmuşlar. 650 lira toplayıp çocuklarına vermişler. Benim elime maaşım geçsin 100 TL'sı göndereceğim...

KIZIL YARINLAR dileğiyle.

NOT: Konya devrimci gençlik örgütüne de yardımda bulunacağım. Parayı nasıl göndereceğim. Yanıtını tez yaz."

Gönül Kayır, Ayşe Soysal'a yazdığı mektubunda:

"Konya'da üç gün falan kaldım. Epey para topladık. (1300) lira falan."

Hasan Yalçın Selçuk Eğitim Enstitüsündeki arkadaşlarına yazdığı mektubunda:

"Bizi bu düzene bağlayan gerici, her türlü bağı koparmada ve yıkmada tamamen devrimci bir yolu izlemeliyiz. Bu yol, aile, okul ve sair her türlü bağları hareketimiz emrettiği anda koparıp atma yoludur. Bu yoldaki kararlılığımız devrim yapmadaki kararlılığımızdan başka bir şey değildir...

Bir öğrenci, devrimci çalışmada öğrencilik durumunun zarar görmesini baş mesele olarak alıyorsa, o arkadaş proleter devrimcisi olamaz. Sözünün bu ilkelere aykırı bir yanı var mı?...

Devrim yapmak konusunda kararlı olan bir arkadaşın kendi kaderini devrimin kaderiyle birleştirmekten başka tutabileceği bir yol var mı? Hem samimi olarak devrime inanmak, hem de hakim sınıflara tanıdığı bir kısım imkânlara yaşama garantisi olarak bel bağlamak mümkünmüdür?...

Arkadaşlar, Mao Çetung tatil zamanlarınızda ve bayramda memleketinize gitmezseniz köylerde çalışın diye bir söz söylemiştir. Herkes bayramda memleketine gidebilir. Fakat proleter devrimci arkadaşlar, mutlaka köy çalışmalarına katılmalıdırlar...

Hepinize devrimci selamlar."

Keza İdris Yalçın yine aynı okulun öğrencilerine arkadaşlar başlığı altında yazdığı mektubunda:

"Dün akşam siyasalda Konyalı devrimcilerin toplantısı yapıldı. Durmuşla ikimiz orada idik. Toplantıyı merkez yürütmeden bir arkadaş yöneltti...

Yılmaz'da orada idi. Akıllandı mı bilmiyorum...

Aydınlık sosyalist dergi çevresindeki arkadaşları da etkilemişiz Bazı konularda bizimkilere katılıyorlar..."

İbrahim Bayar, Ali Aslan'a yazmış olduğu mektubunda:...

"Evet Türk Ordusu Millî Kurtuluşçu bir geleneğe sahiptir. Bu demek değildir ki, Ordu teşkilât olarakta millî kurtuluşçudur. Hayır nasıl devlet egemen

sınıfların bir örgütü ise, Ordu'da o örgütün silâhlı gücüdür. Ama devlet dairelerinde nasıl devrimci halkın demokrat elemanları bulunabiliyorsa, Orduda da devrimci demokrat hallan elemanları bulunacaktır. Bu çoğunlukta da olabilir. Ama bu durum hiçbir zaman Orduyu sınıfsal niteliğinden ayrı olarak değerlendirmemize sebep olamaz. Evet Orduda da devrimci elemanlar vardır. Fakat Ordu devamlı işçi sınıfım ezmekte burjuvazinin emrinde bir güç olarak niteliğini değiştirmemektedir. Ne zaman ki, iktidar işçi köylü iktidarı olur, o zaman Orduda devlette DEVRİMCİ olacaktır. Çünkü o zaman egemen sınıf onlardır. İktidar olmadan ne devlet devrimci olur, nede ordu...

Yaşasın Dünya HALKLARININ DEVRİMCİ MÜCADELESİ...

Yaşasın Proleter devrimcileri."

Doğu Perinçek, Ali Aslan'a yazdığı mektubunda:...

"Örgüt konusunda proletaryanın öz örgütü millî demokratik devriminden sonra güneş gibi parlıyacaktır. Diye bir laf etmedim. Doğrusu devrimci TİP haberlerinin bir sayısında Çankaya ilçe toplantılarıyle ilgili haberler vardı...

Aybar, aren oportunizmi yenilgiye uğramadı henüz."

Tuncer Gönen, Ali Aslan'a yazdığı mektubunda:

Mihri Belli gibi milliyetçi, şöven duygulara kapılmadan, faşizme karşı, birleşik cephe için proleter enternasyonalizme kendini bağımlı sayıyormusun. Devlet ve sınıfları birbirinden soyutlamadan, proleter devlet anlayışı için saflarda mücadele ediyormusun, Devletin kamusal toplumları sınıfsal toplumlara geçmesiyle meydana geldiğini hakim sınıfların yasama organı, dolayısıyle baskı aracı olduğunu savunuyormusun. Yoksul halk için, demokratik bir devlet, burjuvazi için, burjuvazinin tepesine binen bir devlet için mücadele ediyormusun, Türkiye'nin tarihini yanlış değerlendirerek, Ordunun devrimci potansiyelini bugüne adepte etmeye çalışanlarla ve Ordunun iktidarda bulunan sınıfların bir kuklası olduğunu unutmadan, revizyonuslerle mücadele ediyormusun, Türk Ordusu içinde bulunan birkaç devrimci ancak Türk Ordusunda devrimciler olduğunu gösterir. Bu Türk Ordusunun devrimci olduğunu göstermez diyebiliyormusun. Artık küçük burjuva, sosyalistler, oportanisler, sektarizim, ezberciler, doğma tipler, sağa sapma, sola sapma, revizyonizim, teslimiyetçiler, devrimci hareket için goygoycular dan farklı değildir. Ve senin karşında kolay tutunamayacaklar demektir...

Bunu ben pratikte görüyorum, Ali.

Burada birkaç örgütle ilişkim var. Şimdi hepsi tatildeler...

Dev-Genç'in Oportinist kliği İzmir'de... Onlarla birlikte eyleme katılacaksınız. Diyerek buradaki devrimci arkadaşları kendi saflarına çekmeyi başaracak

durumda. Ama rastladığım adama, militana örgütün başındaki kliğin böyle demekle sekter bir tutuma girdiğini, eksiklik yaptığını, oysa bir oto-kritiğe gitmemiz gerektiğini, onur kırıcı bir şey olmadığını, MARKSİZMİN eleştiri bilimi olduğunu..."

Gün Zileli'nin Selçuk Eğitim Enstitüsü 1 No.'lu işçi köylü komitesine başlıklı mektubunda:

"Arkadaşlar; eleştirilerinizi aldık. Sağ olun. Yalnız eleştirilerle ilgili iki noktaya açıklık getirmek bakımından dokunmak istiyorum...

Bu durumda işçi sınıfı elbette barışı değil SAVAŞI seçmelidir.

Devrimci selâmlar."

Yine işçi köylü adına Hasan Yalçın yazdığı ikinci mektubunda:

"Arkadaşlar; günlük çalışmada, pratik çalışmada, düşüncede ve eylemde bu ilkelere uygun çalışmayan hiç kimse DEVRİMCİ sayılamaz...

Her şeyi devrimci İHTİYAÇLAR TAYİN EDER.

Hepinize buradaki arkadaşların devrimci selamlarım iletirim."

Keza Hasan Yalçın Eğitim Enstitüsü öğrencilerine yazmış olduğu mektubunda:

"Hikmet Kıvılcımlı, Mihri'den farklıdır. Ve ondan öğreneceğimiz pek çok şey vardır. Kaldı ki, Mihri'den bile, herkesten çok şey öğrenmeye çalışmalıyız. Kıvılcımlı'nın eleştirilerinden faydalanmasını da bilmeliyiz. Siz son mektubunuzda bunu Mao Çetung'la yaptığınız aktarma ile ortaya koyuyorsunuz.

Polonya konusunda; düşünceniz doğrudur. Geniş bilgi, dergi ve gazetede çıkacaktır. Arkadaşlar; telefonda Ahmet Yüksel'e söyledim. Oradaki bir işimiz için, birkaç arkadaşın birkaç gününü ayırması gerekiyor. Buradan arkadaş yollıyacağız. Onlar size gereken şeyleri anlatacaklar.

Devrimci selamlar Hasan Yalçın."

Çorum'dan Gürol ismindeki bir şahsın Ali Aslan'a yazdığı mektubunda:

İşçi köylü komiteleri teşekkül ettiriyorum. Buradaki gençlik, devrimci kültür birliği TÖS'ün bodrumunda idi. Konya'daki tüketim kooperatifi kurulması daha elzemmiş...

İşçi köylü komitelerinin bir otel odasında örgütledik...

Ankara'da Gün Zileli ile görüşmüştüm. Selçuk Eğitim öz eleştirisini okumuştum. Bana basılacak demişti. Son sayıyı da basmışlar. Güzeldi. Bu yılki komitemiz daha güzel okulda yatıyorum. 29 Ekim'de... Çorum'a gelebileceğiniz ihtimali bile benim için büyük umuttur. Bekliyorum. Ne kadar çok olursanız. O kadar iyi...

Barut gibi bir devrimci olan Eyüpoğlu beni her zaman utandırmıştır.

Okuldaki savaşınızda başarılar dilerim.

Dursun Bila, nişanlısına yazdığı mektubunda: "Yoldaşım, kabahatleriyle diyeceklerim bunlar...

Güçlü insanlara özgü mücadele azminin verdiği mutlulukta neşeli..."

Salih Yakın, Dursun Bila'ya yazdığı mektubunda:...

"O kadar çok grup var ki, bende şaşırdım diyorsun...

Buna göre örgütsüz yapılan bir eylem, birçok, çeşitli sınıf ve tabakadan gelen ve küçük burjuva devrimci insanlarının yaptıkları eylemler kavgayı, yolundan saptıracaktır. Sınıfsal yapısıyle kaypak olan küçük burjuva düşüncesi yaptıkları eylemi de kaypaklığa itecek, çeşit çeşit hedeflere yönelecektir...

O zaman öğrenci kesimindeki eylemin ağırlığı kaydırılmalıdır. Önceleri olduğu gibi toprak işgallerinde, tütün mitinglerinde, orman köylerinde pahalılığa karşı ve saire gibi halkı demokratik eylemlere sokmalı. Kaynağı olgun hale getirmelidir. Bu gidişin önüne kimse geçemiyecektir. Faşizmde geçmemeli. Öyle ise kendi gücünü kavramış bir halk faşizmi getirmez."

Şükran Çakıroğlu, Melâhat Aygün'e yazmış olduğu kartpostalın arkasında:

"Kimimiz aç susuz, kimimiz köle,

ağa kapısında uşakçasına,

Sevgili Melâhat ikinci kurtuluş savaşımızın utkuya tez ulaşması gereğiyle hoşça kal."

Sultan Sönmez, Melâhat Aygün'e yazdığı kartpostalın arkasında:

"Sevgili Melâhat Bağımsız Türkiye savaşında güçlükler diler hoşça kal derim."

Güler Koç, Melâhat Aygün'e göndermiş olduğu kartpostalın arkasında:

"Melâhat Yoldaş 71 de bağımsız günlere bir yıl daha yaklaşmış bulunuyoruz.

Bugünler gelecek güzel günlere basamak olacaktır. İyi günler yolculuklar başarılar."

Melâhat Aygün, Abdullah Özcan'a yazmış olduğu mektubunda:

"Biliyorsun ki, tutuklama işi son günlerde hayli çoğaldı. Senin mektubun geldiği gün iki arkadaşımızı tutuklayıp Ankara'ya götürdüler. Bunun bizi ne kadar üzdüğünü tahmin edersin..."

Esat Özcan Sadettin Saygı'ya yazmış olduğu mektubunda:

"Can Yoldaş ve devrimci hızlı dostum. Sana mektubunu almanın mutluluğu içinde selamımı yazayım önce, sonra silâhımı tam senin istediğin gibi yani he-

defin 12'sinden değilde işte 11,5'inden bu öğreneceğimi göstermezmi sana. Daha doğrusu gelecekte istikbal kurtarmamızın dövüşüne ben hazırlığımı yapıyorum. Mayın gibi tahrip (DİNAMİT) gibi öğretiler var burada..."

Keza diğer bir mektubunda:

"Devrimle nasılsın? Yine o tatlı pepe dilinle mutlaka bir konu alıp ele tartışıyorsundur. Ne ise askerlik içinde bu bahisler... fazla."

Sadettin Saygı, Esat Özcan'a yazmış olduğu mektubunda:

"Yoldaş...

Devrimciliğimiz yüzünden, bu arada benimle imtihanlara giren arkadaşlar, yapamadık dedikleri halde onlar sınıfı geçtiler. Çünkü onlar sağcı...

Elbette bu torpiller zaman gelecek ortadan öyle bir kalkacak ki, tıpkı emperyalizmin çöküşü gibi...

Hasan'da İstanbul'da ceplerinden molotof kokteyli taşıdığından içeri atmışlar, emperyalizmin uşakları. Bunlar elbette olacak. Devrim kan isteyen bir davadır... Kısaca bir devrimci bin kişi devrimci yetiştirir...

Şimdli ben dükkânda çalışıyorum. Her çivi çakışımda yani çivinin başlarına çekicimi vurduğumda, kompradorların başına vurduğumu hissediyorum. Elbette vurduğum günleri göreceğim."

Tarık Duru, Fikret Soysal'a yazdığı mektubunda: "...

Çalışmaların gidişini bana yazın. Bazı incelemeleri derleyip toparlayıp öyle göndereceğim... Devrimci-işçi-köylü-öğrenci derneğinde çalışıyorum. Tam bizim istediğimiz çalışmalar yapılıyor. Her gün hanlara gidilip konuşuluyor. İstanbul'daki hanların, işçilerin yanlarına grup, grup gidiliyor. Derneğin bir hayli işçi üyesi var. Öğrenci hareketlerine hiç karışmıyoruz. Şunu önemle söyleyeyim ki, buradakilerin amacı, her gün anarşi çıkarıp sol bir cuntaya ihtilâl yaptırmak. Deniz filân "Halk" derken küçümser bir tavır takınıyor. Nahit artık foyasını dışarı vurdu. "Halklar, işçiyle, köylüyle bir şey yapılamaz" diyor. Subaylarla devamlı ilişki halindeler. Denizi ve ötekileri tenkit ettim diye Nahit benimle konuşmuyor. Ve DÖB beni ihbar etmiş. Bu adam DİKÖ birliğinde Vural'larla filân işçileri bilinçlendiriyor. Sizleri de beğenmiyor diye.

Bu adamların bizim anladığımız devrime filân inandıkları yok.

Genelkurmaydan bunlara, plan şeklinde talimatlar geliyor. Paşalar filân devamlı TMGT telefon ederek yeni olaylar yaratmalarını söylüyorlar. Birisi silâh dağıtılacağını söyledi. Tepeden inme sol harekete benim inancım yok. İşçiye özellikle köylüye mesele nakledilmeden böyle hareketler yanlıştır. Yakında

MTTB-TMTF'ye saldırı planları hazırlanıyor. Çok kanlı olaylar olabilir. Haberiniz olsun arkadaşlar...

Köylere gönderilecek broşür şeklindeki bildirileri Ankara'da bastırmaya bakın...

Bizim büyük ağalar da ikiye ayrıldılar. Doğu ve Vahap, Belli grubu kesin sonuç belli değil...

Yaşasın proletarya ideolojisi, yaşasın proleter devrimcileri, yaşasın tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye. Kahrolsun faşistler..."

Gönül Gayır, Ayşe Soysal'a yazmış olduğu mektubunda:...

"Konya'da üç gün falan kaldık. Epeyi para topladık. "1300 L. falan" birlikteki arkadaşlar can sıkıntısından patlıyorlardı. Yapacak hiçbir şey yok. Daha doğrusu iş var da olanaklar yok. Abdullah Ateş Ahmet köye gittiler...

Köyden Nallıhan'a gittik orası babamı sürdürenlerin yurdu. Devrimci bir örgüt kurulmuş. Yerlerini bir görsen. Konya'daki örgütün yeriyle kıyaslanamaz. Nallıhan'ın en işlek yerinde..."

Kemal Soysal, Fikret Soysal'a yazdığı mektubunda:...

"Kardeşim...

Bunu dışardan görmek uzun sürer. İçerde kolayca görülebilir. "Bütün Marksist geçinen çevrelere gönder". Ben mi? Tek başıma mı? Ben aptal değilim. Ben bir örgütün ve organın sıra neferiyim. Örgütün, organı içinde bu görevi bütün gücümle yapıyorum.

"Öğrenmemiz, incelememiz gerekli"... Doktoru yorumlamak gerekmez... Organ ve örgüt disiplini içinde. Sıra neferliği laf değildir... Benim üye olduğum örgüt ve organ, Bütün TÜRKİYE HALKIYLE YANIP KAVRULUYOR. Hiç olmazsa onun en yiğit militanlariyle: oluyor bu. Ben onlarla birlik, halkın kavrulan potasının içinde erimeye çalışıyorum. Ölçü eski arkadaş, yeni arkadaş değildir. Ölçü: PRATİK FAALİYET içinde kavrulan insandır. Üstelik o arkadaşların hepsini uyardım. Zamanında. Hatta Abdullah'ı İstanbul'a çağırdım. Gösterdim. Anlamadı..."

Mevlüt Güvercin, İbrahim Ata'ya yazdığı mektubunda:

"Ata arkadaş,

Konya'da ve SEE de devrimci uğraşımız günden güne etkisini yitirmekte. Proleter devrimci kadrolarda da bir sinme, pasifizme doğru kayma, durumu idare etme politikası hâkim durumda... Proleter devrimcileri olarak bizim uğraşımız iktidar. Burjuvazinin iktidarının yerine proletaryanın iktidarını kurmak uğraşıdır. Hedefe hayranlık duymak hiçbir şey anlatmaz. Hedefe giden yolu

bulmak en kısa zamanda hedefe varmaktır. Hedef yolunda, bizi firenlemeye çalışanlara karşı amansız bir uğraşı vermemiz gerekir. İşte bizi firenliyenler ABD emperyalizmi, işbirlikçi burjuvazi, feodal mütegallibe ve özü devrimci olup ta, beyni yıkanıp: satınalınan bu üçlü ittifakın yamakları (kumandanlar, mücadele birlikçileri- ve sair)...

Bugün gerçek mücadeleyi kim veriyor? Kim kitlelerle devrimci bağlantı' kuruyor? Kim kadro yetiştiriyor? Kim teoriyi pratiğe uyguluyor? Sorularına cevap bellidir. DEV-GENÇ...

Doğru, devrimci çizgide hangi hareket dünyanın neresinde serbest bırakılmış ki.

DEV-GENÇ: üçlü ittifaka karşı verdiği uğraşı yalnız şehirlerde değil çoğunu köylerde vermektedir. Dev-Genç üyeleri zamanını fabrikalardaki işçiler arasında, köylerde köylülerle, şehirlerde de devletin vurucu gücü olan polislerle uğraşmaktadır.

Şehirlerdeki uğraşı şehir gerillasında devam etmektedir. Gerilla savaşı HALK savaşının bir basamağıdır. Şehir gerillasıyle kır gerillası birbirine bağlıdır. Kırdaki gerillacılar halkın gücünü kazanırken şehirdekilerde onları beslerler.

Bugün yönetilen sınıflar durumlarından memnun olmayıp sefaletin, sömürünün olmadığı bir düzene hayranlık duyup o düzene varmak için burjuva düzeninin yıkılması için mücadele ederler. Şayet yönetici sınıf yönetimini aksaksız bir şekilde devam ettiriyorsa devrim olmaz. Devrimin olması için "yöneten ve yönetilen sınıfın millî bir kriz içinde olması gerekir" der LENİN.

Ata; proleter devrimcileri olarak, pratiğe ışık tutacak teoriyi ne PDA'dan ne ASD'den alırız. Nitekim bunları da çıkaran bizden biraz fazla düşünen, fazla okumuş kimselerdir. Onun için biz bunu kaynağından öğreniriz.

Marksizm-Leninizm mücadelemize ışık tutacaktır.

Satırlarıma son verirken devrimciliğimin olanca ateşiyle ellerinden sıkar gözlerinden öperim.

Tüm MARKSİST-LENİNİST çizgideki arkadaşlara merhaba der eylemlerinde başarılar dilerim."

İbrahim Ata, Mevlüt Günvercin' e yazdığı mektubunda:

"Mevlüt arkadaş;

Yazılarıma cevap vermeyişin üzdü beni. Proleter devrimci arkadaşların hiçbiriyle irtibatımı kesmek istemem. Zaten proleter devrimci düşünceye de aykırı bu. Pratikten çıkardığımız dersleri birbirimize anlatmamız. Marksist-Le-

ninist-Mao Çetung çizgisinde daha doğru yürüyüşümüze sebep olacaktır. Eğer eylemlerimizin kopuk ve dağınık olmamasını istiyorsak, devrimci mücadelemizi birleştirmek istiyorsak aldığım proleter düşünceye göre böyle davranmamız gerektiği kanısını yarattı bende.

Son günlerde ilkesiz birlikçiler modern revizyonist tutumlarına birde teslimiyetçiliği ilave ettiler. Artık kimin doğru yolda, kimin eğri yolda olduğu gerçeğini açığa çıkardı. Bu gerçekler bizde şüphelenecek bir durum bırakmadı. Mahir, Küpeli, Dev-Genç yönetici kliği Mihri arkadaşın tutumlarını kınarlarken onu saflarından atarken ayın yanlışları sürdüre giderken, şimdiye kadar yapılan hataların Mihriye ait olduğunu söylemekle kendilerini Aka çıkarmak isteme çabasındalar...

Proleter fikri propagandasının başarılamıyacağını savunmak kadar büyük hataya düşmüşlerdir. Onlara diyoruz ki, proleter devrimci kadrolar köylü arasında proleter fikirleri yayacak, proletarya önderliğinde hareketimizi köylerden şehirlere başlatacağız. Pratik yanlış çizgide yürüyen ilkesiz birlikçileri dağıtacak (ki gün geçtikçe bu oluyor, doğru çizgiye gelmedikleri müddetçe olacak) gerçekten devrimci çizgiyi izleyen proleter fikirler zafere ulaşacaktır,

Yaşasın MARKSİST-LENİNİST-MAOÇETUNG çizgisinde yürüyen proleter fikirler.

Okulunuzdaki durum nasıl patron hâlâ terör havası estirmeye devam ediyor mu... Senin postalları gelen arkadaşlarla göndereceğim... Hiçbir proleter devrimci arkadaşımızı düzenin çarkı eritemeyecek. Çünkü o gücü kendinde bulamayacak.

Tuncer Gönen'e selâm söyle.

...Kısaca Tüm devrimcilere en proleter devrimci selamlar."

Doğu Perinçek, Ali Aslan'a yazdığı mektubunda:

"Ali Aslan arkadaş;

...Proletarya örgütü olmadan millî demokratik devrimin gerçekleşemeyeceğini defalarca yazdım. Dergi olarak gene defalarca yazdım... Emperyalizmin hakimiyeti altındaki ülkelerde proletarya partisi emperyalizmin istediği zaman ortadan kaldırılabileceği bir biçimde kurulamaz. Ancak modern revizyonizim bunun aksini savunur..."

Ahmet Yüksel yazmış olduğu bir yazısında: "İşçi köylü halkımızın ideolojik silâhıdır."

Yine diğer bir yazısında: "Sanata karşı proleter devrimci tavırımız...

Yeter yağmalar, ölümler.
Yaralar
yeter.
yoktur kabahatı ulusların."

Feyhan Tolgay, Seher Tolgay'a yazdığı mektubunda:

"Canım Seherciğim...

Bugünlere değin (Haydar'ın içimize girmesine) bu denli anormal bir insan tanımadım. Tanımış bile olsam içimizden bir kişinin yakını değildir...

Gericilerin saldırmayışına gerçekten üzüldüm. İyi bir zılgıt yerlerdi. Dediğim gibi korku herifleri sarmış...

Birliğe tüm devrimcilere selamlar."

Kerim Yaşar, İcat Seher Tolgay'a yazdığı mektubunda:

Seher arkadaş;

...Yazmadın yoldaş, yazmadın yazmalıydın ama.

...Şimdilik ideolojik yönden eğitilmekten gayri pek bir şey yapılmıyor. Pazar günü, Konya TÖS, Sessiz yürüyüş, sesli de olabilir. Tabii yapacak olursak. Bir grup katılmaya çalışacağız...

Ha bak Çarşamba günü burada TÖS adına, TÖS ve karaman GB yararına "Balıkesir muhasebecisi" R. N. Güntekin'in Tiyatrosu oynuyor...

Yürüyüş olacak mı? Halka bir bildiri ile duyurulmuş mudur? İştirak edebileceklerle temasa geçilmiş midir? Bu mevzuda bilgi verirseniz seviniriz. Hem olacaksa mutlaka haber verin. Haber vermenizde gerekir. Hazırlığımızı buradan yapamayız gibi geliyor. Tedbirli olmak gerektiği kanısındayım da. Sizin orada epeyce çalışmanız, araç-gereç hazırlamanız gerektiği kanısındayım...

Yalnız ve özellikle arkadaşların eğitilme çabasına girmelerini ve sıkı bir şekilde eğitim çalışması yapılması olanaklarının araştırılması gerekir ve mümkünde...

Ama ben bir arkadaş olarak seni de suçlamak istiyorum. Dostlarımızı her mevzuuda, her zaman uyarmak sorumluluğu duymalıyız diyorsun. Ve sen mutlak uyarmalıydın. Bazı olaylar insanın bütün planlarını altüst ediyor. Hallaç pamuğunu da geçiyor. İstermisin bir yoldaşın öyle olmasını...

Ama şimdi suçluyorum. Arkadaş sen; arkadaşlık, yoldaşlık görevini yapmadın. Yapman gerektiğini bildiğin halde. O da nihayet bir yoldaştır...

Sana ve tüm devrimci dostlara selamlarımı iletmek isterim.

Uğraşınızda başarılar dilerim."

Cahit Bozalp, Hayrettin Bozalp'a yazdığı mektubunda:

Değerli kardeşim.

"...Kardeşim her eyleme değilse de bazı eylemlere katılıyoruz ve hepsini bir arada yürütmeye çalışıyorum. Sen nasılsın askerlik durumun nasıl yedek subay arkadaşla iyi anlaşabiliyormusun devrimci selamlarımı sana ve yedek subay arkadaşına ve de diğer arkadaşlarına sunarım."

Hasan Zorlu, Hayri Bozalp'a yazdığı mektubunda:

"Aslan Koçum;

Biliyorum. Eylemin doymazlığı seni bunaltıyor. Ama koçum daha önümüzde yıllar var. Ve o yıllar bize daha güçlü ve zor görevleri yükleyecek. Bir kere varlığımızı koymuşuz uğruna bu demek değil ki, her zaman uğraşacaksın ve istemekte yetmez şartların icabı insan geçici kendini veremez. Buna üzülmemeliyiz öyle değil mi?...

İçerde bir koğuşta 19 kişiyiz. Komün halde yaşıyoruz. Teorik eğitim yapıyoruz...

Neye yanarım senin gibi yürekten inanmış bir arkadaşla omuz omuza mücadele etmek insana zevk verir. Ama velâkin"

Babür Ergüney'e Ağrı Kız Öğretmen Okulu öğrencilerinden Gül Akın yazdığı mektubunda:

"Öğretmenim...

Varsın kösteklesinler tüm çalışmalarımızı, küçük kentlerdeki uyandırıcılardan, kız öğrencilere değin işkencelerini sürdürsünler. Ama her ölen devrimcinin yerine binlercesinin, yarının güçlü, bağımsız Türkiye'sine doğru yol almak için dirildiğini de bilsinler."

Başka bir öğrenci 16 Mart 1971 tarihli mektubunda:

"Müdür beyin Ağrı'dan ayrılmış olacağını düşünüyordum ben. Örgütün istifasını kabul etmiş mi? Nurten hâlâ başkanlık ediyorsa örgüt adına Dev-Genç'in en son yayınladığı bildiriyi göndereceğim de...

Leman hanımın Nenehatun'dan gelen öğrencileri tarafından yapılan övgüsünü epey dinlemiştim. Çok seviyorlar öğrencileri ve ilk zamanlar "Komünist" diye düşman gibi gördükleri için pişmanlar."

Sakine Kılıçaslan mektubunda:

"Aramızda üç dört ay gibi kısa bir müddet kaldığınız halde bize birçok şeyler vermeye çalıştınız. Aramızda olmayanlar da varsa biz olanların fikirlerini hiç kimse söküp atamaz. Bütün baskılara karşı direneceğiz. Ve bu direnmemiz hiçbir

zaman pasif olmıyacaktır. Sizin attığınız temellerin üzerine öyle güzel binalar inşaa edeceğiz ki, sizde şaşıracaksınız. Bu satırları okurken güleceksiniz belkide.

Siz gittikten sonra herkesin 32 dişi birden sayılıyor. Yeni öğretmen örgüt odasını çok sevmiş. Oradan dışarı çıkmıyor tabii ki, dörtler de onun yanında."

Filiz Danışoğlu mektubunda: "Okulumuzda Dev-Lis'in küçük bir belirtisi var gibi, geçenlerde bununla ilgili küçük broşürler gizlice dağıtılıyormuş..."

Sakine isimli öğrenci mektubunda:

"Şimdi tamamen örgüt başkanı Emine oldu. Sizden sonra örgüt iki kere toplandı. Sayın başkan bizi müdür bey geldi diye topluyor. Çarşamba günü gene toplandık. Toplantıda herzamanki gibi yine Ayten yoktu."

Başka bir öğrenci 18 Nisan 1971 tarihli mektubunda:...

"Öğretmen okulları da artık etkin olmaya başladı. Sinop olayları en güzel örneği bilinçlenmenin ve de eyleme geçmenin, Ağrı'da bu denli bilinçlenme oluşurmuydu diyorum. Son yılların olaylarına bakarak."

Bu ve buna benzer daha birçok mektuplar.

Bu mektuplardan olmak üzere yine, Filiz Danışoğlu yazdığı mektubunda:

...

Türkiye'de meydana gelen olayları duydukça bende burada zengin bir ailenin çocuğunu kaçırmak fikri doğuyor. Gerçekten olmaması için hiçbir sebep yok. Tabii yardım ederseniz.

İşte buraya kadar mektupla durumları belirtilen sanıkların nasıl bir örgüt içerisinde oldukları ve ne şekilde çalıştıkları kendiliğinden ortaya çıkmış bulunmaktadır.

KONYA GRUBU:

Konya grubu, Keskin grubu ile iç içe girdiğinden Keskin grubu izah edilirken Konya grubunun da çoğunluğu açıklanmıştır. Ancak eğitim enstitüsü öğrencileriyle, öğretmenleri arasındaki münasebetlere yer verilmediğinden, burada bu kısmın faaliyetlerini izah etmekle yetineceğiz. Bu arada Konya eski TÖS Başkanı Hayri Özdoğan'la, Konya Kız Öğretmen Okulu öğretmenlerinden Ayla Atfur'un da durumunu açıklayacağız.

Selçuk Eğitim Enstitüsü öğretmenlerinden Necati Çınar ve Cemal Çiçek'in aynı okul öğrencilerinden, İbrahim Bayar, Mevlüt Güvercin, Ali Aslan, Tuncer Gönen ve daha başka öğrencilerle irtibat kurdukları, sosyalist fikirli olan bu öğrencilerin okul içerisinde ve okul dışında bu fikirleri geliştirmek için faaliyet gösterdikleri, bu faaliyetlerinde her iki öğretmenin kendilerini desteklemiş

oldukları, herhangi bir eyleme katılmaları gerektiğinde idare ile anlaşarak izinli veya izinsiz olarak okulu terk etmekte hiçbir mahzur görmedikleri, rahat olarak istedikleri eylemleri yapmak üzere, istedikleri yerlere gidip bilâhare de okula döndükleri, bu faaliyetler okul içerisinde genişlerken, okulda karşı grup bir öğrenci ekibinin bunlara karşı çıktığı, okul içerisinde bazı nahoş olayların cereyan ettiği, her iki öğrenci grubunu anlaştırmak için idare tarafından öğretmenler ve öğrenciler arasında bir toplantının tertip edildiği, bu toplantıda karşı grup öğrenci temsilcisinin İbrahim Bayar'a birkaç soru sorması üzerine İbrahim Bayar'ın, "siz savcımısınız, polismisiniz" ben Marksistim. Leninistim. Bu fikirleri savunacağım. Etrafa yayacağım. Şeklinde konuştuğu, bunun üzerine her iki grup öğrenciyi barıştırmanın mümkün olmadığı, İbrahim Bayar'ı söylediği bu sözlerden dolayı idarenin disiplin kuruluna verdiği, disiplin kurulunun adı geçen şahsı bir yıl okuldan uzaklaştırdığı, bu uzaklaştırma üzerine merdivenlerden aşağıya doğru inerken Necati Çınar'la karşılaştığı, Necati Çınar'a hitaben sizinle görüşürüz, sizi orada biz tutuyoruz şeklinde Necati Çınar'ı tehdit ettiği, bu tehdide rağmen adı geçen öğretmenin hâdiseyi idareye intikal ettirmediği, yine başka bir olayda bir öğrencinin bildiri dağıtmaktan idareye verildiği, bunun üzerine Necati Çınar'ın bu öğrenciyi çağırarak disiplin kurulunda bildiriyi dağıtanı görmedim. Bu mevzuda bir şey bilmiyorum diyeceksin şeklinde adı geçen öğrenciye telkin ve tavsiyede bulunduğu, bu sözleri aynı öğrencinin arkadaşlarına aktardığı, bu olaya kadar İbrahim Bayar'ın bir iki defa disiplin kuruluna verildiği halde, Necati Çınar'ın disiplin kurulunda olmasından istifade ederek herhangi bir ceza almadığı, hatta bir defasında bildiri dağıtmak, eylemlere girmek suç değildir. Suç varsa Cumhuriyet Savcılığı takibat yapsın şeklinde beyanda bulunduğu, böylece anarşik olayların hazırlanmasında öğrencilerle beraber çalıştığı, tutum ve davranışının bu hususları teyit ettiği,

Cemal Çiçek'in ise, okulda Necati Çınar'ın çalışmalarına yardımcı olduğu, aynı grup öğrencilerin çalışmalarını kolaylaştırdığı, fikirlerinin genişlemesinde yardımcı olduğu, okulda bir piyesin oynanması için teşebbüse geçildiği, idarenin oynanacak eser ve programı gördükten sonra, o program içerisinde piyesin oynanmasına müsaade ettiği, eserin oynanmasında sevk ve idarenin matematik bölümü şefi olması münasebetiyle Cemal Çiçek'e ait bulunduğu, piyesin oynandığı, ancak programa, programda olmayan, Nazım Hikmet'ten ve Aşık İhsani'den parçalar ilave edildiği, bu durumdan idareye bilgi verilmediği, oyun arasında yukarıda adı geçen şahıslardan şiirler okunduğu, perdenin kapanması sırasında da öğrencilerin sol yumruklarını havaya kaldırarak perdeyi kapattıkları, bu hususun dinleyiciler tarafından protesto edildiği, Cemal Çiçek'in ise

öğrencilerini son bu halden dolayı tebrik ettiği, bu şekilde adı geçen öğretmen tutum ve davranışının ne olduğunu ortaya koymuş olduğu,

Piyesi oynayan öğrencilerden İbrahim Bayar, Mevlüt Güvercin, Ali Aslan, Tuncer Gönen ve arkadaşlarının, aşırı sol faaliyetleri Selçuk Eğitim Enstitüsünde sevk ve idare ettikleri, ayrıca Ankara'dan Gazi Eğitim Enstitüsü Talebe Cemiyeti Başkanı olan İbrahim Sevimli ile de bağlantı kurarak, geniş cepheli faaliyet içerisine girdikleri, eğitim enstitüleri boykotu münasebetiyle İbrahim Sevimli'nin Konya'ya giderek Konya'da bu öğrencilere gerekli direktifi verdiği, ne şekilde hareket etmeleri hususunu söylediği, bilâhare aşırı eylemlerinden dolayı Mevlüt Güvercin, Ali Aslan ve Tuncer Gönen'in Ankara Gazi Eğitim Enstitüsüne, İbrahim Ata'nın Balıkesir Necatibey Enstitüsü'ne nakil yaptırdıkları, İbrahim Bayar'ın da yukarıda bahsi geçtiği şekilde bir yıl okuldan tart edildiği, nakil ve okuldan ayrılmaları takiben dahi bu öğrencilerin faaliyetlerini yürüttükleri, çalışma sistemlerini de mektuplarında açık şekilde yazmış oldukları, bu öğrencilerin tutum ve davranışını bilen ve yukarıda bahsi geçen beriki öğretmenin bu öğrencilerle hiçbir mahzur görmeden çalışmış oldukları,

Böylece eğitim enstitüsündeki eğitimleri gelişip ve genişlediği yine bu öğrenciler vasıtasıyle TÖS'le, Konya Gençlik örgütüyle irtibat kurulduğu,

TÖS Şubesi Başkanı Hayri Özdoğan'ın ise, gerek eğitim enstitüsü, gerek öğretmen okulu öğrencilerine, gerekse Konya Gençlik örgütüne yardımcı olduğu, örgütü maddî ve manevi yönden desteklediği, TÖS'ün birinci katını Konya Gençlik Örgütüne verdiği, Ankara'da Mihri Belli ve Doğu Perinçek'i başkanı bulunduğu TÖS vasıtasıyla Konya'ya davet ederek, TÖS Şubesi'nde öğretmenlere, öğrencilere ve gençlik örgütü mensuplarına konferans verdirttiği, o tarihte Türkiye İşçi Partisi'nde görev alan Fikret Soysal'ın da olayların içerisinde olduğu, bu şekilde Konya'daki gizli örgüt mensuplarının fiili ve fikri yönden eğitilmiş olduğu, öğrenci ve öğretmenlerin fırsat buldukça TÖS Şubesi'nde ve Konya Gençlik örgütünde sık sık toplantı yaptıkları, Ankara'yla da irtibat temin etmek suretiyle, Aydınlık, Proleter Aydınlık, Sosyalist, Kurtuluş, İşçi-Köylü ve daha başka yayınların öğrenciler arasında okunmasını sağladıkları,

Bu neşriyattan olmak üzere, kız öğretmen okulunda İşçi-Köylü gazetesiyle faaliyet gösteren Ayşe Soysal'ın faaliyetlerine, aynı okul öğretmenlerinden Ayla Atfur'un yardımcı olduğu, adı geçen öğrenciye gelen İşçi-Köylü gazetelerini evinde sakladığı, böylece Ayşe Soysal'ın okul içerisinde rahat olarak çalışmasına yardımcı olduğu, Soysal'ın bu durumu aynen hatıra defterine not etmiş olduğu, bu suretle Ayla Atfur'un da mezkûr örgüte katıldığı,

KIRIKKALE GRUBU:

Diğer şehir ve kasabalarda olduğu gibi Kırıkkale'de de TÖS Başkanı Muharrem Tekin'in gerek öğretmen ve gerekse öğrenciler arasında sosyalist fikirlerin genişlemesi için çalıştığı, bu arada Kırıkkale Lisesine el attığı, mezkûr liseden bir kısım öğrencinin bu faaliyetlerin içerisine girmesini sağladığı, TÖS damgalı Marksist, Leninist kitapları bu öğrenciler vasıtasıyle Kırıkkale Lisesine soktuğu, bu arada lisede bir iki defa arama yapıldığı, Cemal Beyaztaş, isimli öğrenci ile başka bir öğrenci de bahsi geçen kitaplardan yakalandığı, bu çalışmanın dışında öğretmenlerden Hakkı Şimşek, Ahmet Gültekin, Haluk Tokar, Hilmi Erdem, Halil Erdem, Kamil Günaydın, Şaban Sezer, Latife Atay ve öğrencilerden Oktay Kılıç, Muharrem Ekinci, Turhan Saltık, Timur Baytek, Ekrem Yüksel Aktaş, İbrahim Kaygısız, Harun Reşit Özçiçek, Bülent Seylan, Erdoğan Tombak, Yakup Arıca, Hülya Gürocak, Osman Karagöz, Yalçın Baytek, Bahattin Peksat, Ankara'dan Aygün Ünal, yine Kırıkkale'den, Kırıkkale TİP Başkanı Osman Yaman'ın, TÖS Şubesi'nde gizli olarak toplantı yaptıkları, bu toplantılara Keskin öğretmenlerinden Abdullah Özcan, Hülya Zağyapan ve Celâl Yıldız'ın da her Cumartesi ve Pazar günleri katıldıkları, toplantıları Abdullah Özcan'ın yönettiği, toplantılarda Marksist-Leninist kitapların okunduğu, öğrencilere ve öğretmenlere izah edildiği, ayrıca sorulan soruların yine Abdullah Özcan tarafından cevaplandırıldığı, toplantılarda işlenen konunun işçi ve köylünün bilinçlenmesi, bunun için de önce öğrenciler istenilen kıvama getirildikten sonra, işçilerin arasına sokulacakları, böylece öğrenciler vasıtasıyle işçi ve köylünün aydınlatılacağı, bu arada fabrikalardaki işçilere de el atılmasının gerektiği, bunun için de Seylan Baytek'in amcası olan Yalçın Baytek'in işçi olarak toplantılara getirildiği, toplantılarda Yalçın Baytek'in, Abdullah Özcan tarafından proleter devrimci ve aydın işçi olarak tanıtıldığı, toplantılara daha önceden hazırlanmayan ve güvenilmiyen öğrencilerin alınmadığı, faaliyeti daha da genişletmek için Kuvayı Milliye ismi altında bir dernek kurmayı düşündükleri, derneğin tüzüğünün hazırlandığı, Bahattin Peksat'ın başlangıçta başkan olmayı kabul ettiği, dernek masrafının öğretmenler tarafından karşılanacağının kararlaştırıldığı, sonradan Bahattin Peksat'ın örgüt başkanlığından ayrılması neticesinde örgütün kurulamadığı, böylece bu örgütün görevinin Keskin'de kurulan gençlik örgütüne verildiği, esasında Keskin'in Kırıkkale, Kırıkkale'nin de Ankara ile müşterek olarak çalıştıkları, Keskin-Kırıkkale arasındaki münasebeti Abdullah Özcan, Hülya Zağyapan ve Celâl Yıldız'ın geliştirdiği, Ankara ile irtibatın Harun Reşit Özçiçek, Yüksel Aktaş vasıtasiyle sağlandığı, ayrıca Ankara'dan Kırıkkale'ye Timur Erkman ve Aygün Ünal'ın da gidip geldikleri, çalışmalara yardımcı oldukları, keza Latife Atay'ın da,

Hülya Zağyapan'la irtibatlı olarak çalıştığı, yapılan bu çalışmaların, toplantılara katılan öğrenciler tarafından bütün teferruatıyle açıklandığı, Yalçın Baytek'in toplantılarda konuşulanlar hoşuna gitmediğinden üçüncü toplantıya gitmediği, bu suretle örgütten ayrıldığı, Aygün Ünal'ın Ankara'da da faaliyet gösterdiği, makbuz karşılığında para topladığı, Veteriner Fakültesi, Ziraat Fakültesi ve ODT Üniversitesi arasındaki faaliyetlere yardımcı olduğu, bu durumu ablasının Amerika'dan kendisine yazdığı mektupta açıkladığı, ayrıca kendi üzerinde yakalanan ODTÜ öğretim üyelerine ait yardım listesinin de durumunu bütün çıplaklığıyle ortaya koyduğu, böylece Kırıkkale örgütünün de çözümlendiği,

KULU GRUBU:

Kırıkkale'de olduğu gibi Kulu'da da TÖS Başkanı ile o tarihte Kulu'da Mal Müdürü olan Aslan Keçeli'nin sosyalist fikirlerin gelişmesi ve genişlemesi için çalıştıkları, bu cümleden olarak, Kırıkkale Lisesine el attıkları, öğrenciler arasında faaliyette bulundukları, bir kısım öğrencileri gayelerine uygun olarak yetiştirdikleri, öğretmenlerden Mithat Kılıç, Mahmut Hayrani, Dağıstan Polat, Burhan Aydoğan, Hasan Yalçın ve İzzet Kolay'ın da kendilerine yardımcı oldukları, öğrenci ve öğretmen münasebetleri gelişirken bu sırada Ankara'da Dev-Genç'le irtibat halinde olupta Kulu'ya tayin olan Nezihe Orcan'ın 1970 yılının Kasım ayında Kulu Lisesinde göreve başladığı, ortamı hazır bulduğundan hemen faaliyetlere giriştiği, yukarıda bahsi geçen öğretmen ve öğrencilerle gerek TÖS Şubesi'nde gerekse kendi evinde toplantılar yaptığı, bu toplantılara da Kırıkkale'de olduğu gibi daha önceden ideolojisi belli olmayan hiç kimsenin alınmadığı, Ankara Hukuk Fakültesinde okuyan Ömer Yılmaz'la derhal münasebet kurduğu, Ankara irtibatını hem kendisinin hem de Ömer Yılmaz'ın sağladığı, Kulu faaliyetlerinin bildiri dağıtma, kitap okuma ve gizli örgüt şeklinde çalışma yönünden yürütüldüğü, yine Nezihe Orcan'ın Konya ile irtibat tesis ettiği, Konya Gençlik örgütüne sık sık gidip geldiği, buradan da dergi, gazete gibi yayınları temin ettiği, bu durumları hisseden Kulu halkının rahatsız olduğu, Zeki Baran ismindeki bir şahsın kaymakamlığa müracaat ederek yukarıda bahsi geçen şahısların gizli örgüt şeklinde çalıştıklarını, komünizim propagandası yaptıklarını, bu münasebetle çocuğunu okula göndermek istemediğini, kaymakamlığın tedbir alması gerektiğini bildirdiği, bu olay üzerine yapılan aramada Nezihe Orcan'da çeşitli vesikaların ele geçirildiği, yine başka şahıslar, kaymakamlığa müracaat eden bu şahsın söylediklerini teyit eder mahiyette beyanda bulundukları, Orcan'ın evinde yapılan aramada Atatürk büstünün gözlerinin oyulduğunun tespit edildiği, Türk Bayrağı'nın yırtılmış şekilde ele geçtiğinin anlaşıldığı,

Esasında Nezihe Orcan'ın, Ömer Yılmaz'ı Kulu'dan değil, Ankara'dan tanıdığı, nişanlısı olan Mahmut Ağaçe ile birlikte sık sık Hukuk Fakültesine gittiği, Ömer Yılmaz'ın da kendi nişanlısı ile beraber bunlarla görüştüğü, yine Hukuk Fakültesi öğrencisi olupta Siyasal Bilgiler Fakültesinde öldürülen Kuseyrinin cenazesinde birlikte bulundukları, Hukuk Fakültesi kantininde arada bir toplandıkları, bu hususu Ömer Yılmaz'ın sarih şekilde söylediği, bu suretle Kulu çalışmalarının Konya, Kulu ve Ankara arasında yürütüldüğü, örgütün kendiliğinden ortaya çıktığı, durumunun net olarak anlaşıldığı, sevk ve idarenin Nezihe Orcan'da, irtibatın da Ömer Yılmaz'da olduğu, mevcut şahit beyanları, afişler, bildiriler ve sair evrak bu hususları teyit ettiği,

HAYMANA GRUBU:

Haymana grubu hakkında yapılan soruşturmada, elde edilen mektuplara, bildirilere tanık beyanlarına ve sair evraklara göre:

1. Sanıklardan İsmail Ercan ALİSBAH'ın 1971 yılı içerisinde Haymana köylerine giderek ırkçı mezhepçi, bir görüşle "sizler perişan durumdasınız. Şafisiniz. Diğerleri ise Hanefi durumunda bulunmaktadır. Doğu'daki Kürt vatandaşlarımız sizlerden yanadır", tarzında millî duyguları yok etme ve zayıflatmak amacıyle propaganda yaptığı, bu cümleden olarak köylerde kürtçe yazılı alfabe dağıttığı,

17.4.1971 tarihinde Köy Enstitülerinin kuruluş yıldönümü münasebetiyle Haymana İlçe Merkezinde TÖS Yönetim Kurulu'nca tertip olunan bir gecede "işçiler, köylüler, gençler, yurt severler, bütün halkımız" başlıklı olup Haymana Devrimci Gençlik Derneği tarafından tanzim edildiği kaydı mevcut olan bir beyannameyi, arkadaşlarından Sedat Vural ve Kemal Bulut ile o geceye gelmiş bulunan şahıslara dağıttığı, bildiride "devrimci gençler gerici iktidarın katil polisi tarafından sokak ortasında şehit edildi... Halk düşmanı bütün iktidarların sonu yıkılmaktır... Atatürk'çülük deriz, reformculuk deriz, anarşiyi ortadan kaldırma deriz hasılı kelam bin bir kılıf uydururuz... Emperyalizmin NATO'su CENTO'su yüz bir tane üssü ve otuz bin askerî daha başımızda duruyor... Halkın gerçek kurtuluşu devrimden geçer, kurtuluşumuzun gerçekleşmesi için birleşmeliyiz. Parlamentonun her türlü yalan ve riyakarlıklarına yeterince doyduk. Kahrolsun onların gerici iktidarları..." mealinde sözler bulunduğu,

26.4.1971 tarihinde Sıkıyönetimin Radyo'da ilânından kısa bir süre önce İsmail Ercan Alisbah'ın Yenice Bucağı'ndan Kasım Çakır'ın kahvesine giderek... Erim Hükümetinin, Demirel Hükümetinin devamı olduğunu, köylü ile elele verdiklerinde başaramıyacakları iş olamıyacağını, Başbakan Yardımcısı Atilla Karaosınanoğlu'nun Amerikan Hükümetince gönderildiğini, bundan başka "köylü ile elele verdiklerinde silâh altında bulunan onbeş bin askerin adam

başına yarım asker düşmeyeceğini, keza aynı kahvehanede bir ara iç savaşın yapılacağını, Marks-Lenin-Mao gibi liderleri kendilerine önder olarak seçtikleri, sistemlerinin halk tarafından benimsendiği anda ülkemizin kurtulacağı, ihtilâl olduğu zaman memleketin kurtulmuş olacağı", tarzında konuştuğu, ayrıca 17.4.1971 tarihinde yapılan gecede Şehşamil millî oyununun yerine işçi marşının programa alınmasını teklif eden kişiler arasında olduğu bu suretle sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde hakimiyetini tesis hususunda propaganda yaptığı,

2. Vahit Başaran'ın, 17.4.1971 tarihinde köy enstitülerinin kuruluş yıldönümü münasebetiyle tertip edilen baloda geceleyin diğer arkadaşlarıyle birlikte, İsmail Ercan Alisbah ile ilgili kısımda yazılı beyannameyi dağıttığı, bu suretle adı geçen şahsın ika ettiği, suçu kendisinin de işlediği,

17.4.1971 tarihinde yapılan gecede oynanması gereken bir oyun yerine işçi marşının programa alınması hususunda teklifte bulunan kişiler arasında olduğu, muhtelif tarihlerde, Ercan Alisbah ile birlikte köylere giderek sosyalist fikirleri savundukları, rejim aleyhinde konuşmalar yaptıkları, bu suretle kendinden önceki sanığın ika etmiş olduğu suçu işlediği,

25.5.1971 tarihinde evinde yapılan aramada Suriye Şam baskılı kürtçe yazılı alfabe ile üzerinde kürtçe elyazısı olan dergilerin ele geçirildiği, ayrıca diğer sanık M. Reşat Özbilen'e ait fotoğrafın arka tarafına Diyarbakır'ın Hükümet Merkezi olmasını arzular mahiyette kürtçe yazı yazılması hususunda talepte bulunduğu, fotoğrafın arkasına şiir şeklinde kürtçe bir yazının Reşat Özbilen tarafından mürekkep kalemle yazıldığı, bu suretle sanığın millî duyguları yok etmek ve zayıflatmak amacıyle propaganda yaptığı,

3. M. Reşat Özbilen'in, kendisine ait bir fotoğrafı yukarıda ismi yazılı arkadaşı. Vahit Başaran'a hediye ederken bu resmin arkasına kürtçe kelimelerle bir şiir yazdığı, yazılan bu şiirin mealen "elini bana ver, biz birbirimizi kaçıracağız, çay üzerinde hükümet merkezini Diyarbakır'a koy. Sen kardeşim, babam, büyük bir dert kalbimin üstünde, Ah o sancıdan ben öldüm. Ne zaman ki, haber geldi mezarımın üstüne", anlamında olduğu, sanığın ifadesine göre bu yazının Vahit Başaran tarafından yazılması hususunda telkinatta bulunulduğu, böylece bu şahsın da propaganda yaptığı,

4. İbrahim Kaygısız'ın, 1970-1971 ders yılının başlangıcında Haymana İlçesine Türkçe öğretmeni olarak tayin edildikten sonra Haymana TÖS Yönetim Kuruluna Başkan olarak seçildiği, daha sonra da İsmail Ercan Alisbah ile muhtelif vesilelerle konuştuğu, bu şansın köylere kadar giderek yıkıcı mahiyette propaganda yapması hususunda geniş çapta rolü olduğu, Marks, Lenin, Mao,

Engels gibi beynelmilel komünist liderlerden bahsedilerek bunların görüşlerini benimsediği, bilhassa bu tarz konuşmalarını TÖS Yönetim Kurulunda bulunan Selahattin Bulut, Hasan Kapıcı, Hüseyin Erduran ismindeki arkadaşları arasında yaptığı, yine 17.4.1971 tarihinde yapılan gecede millî bir oyunun yerine işçi marşının konulmasını teklif eden kişiler arasında olduğu, bu teklifin gecede bulunan topluluk tarafından kabul edilmediği, evinde yapılan arama sırasında sanığın mektup, kitap ve notlarının ele geçirildiği, bu notlardan;

a. Birbiriniz aleyhinde tanıklık etmeyin,

b. Elli bin TÖS'e diş geçiremezler,

c. Direnmenin şekli zaman işidir. Özel şartlara göre düzenlenir,

d. Sovyet Meclisi 1143 kişiden müteşekkildir. Bunun 4 adedi Yahudi'dir. 133 adedi merkez komitesidir.

e. Lenin ve Engels'den nakil "ihtilâl başlayınca sonuna kadar götürülmelidir." Birlikler dağınık halde iken hamleni yap. Savunmayı bırak. Nihat Erim başaramıyacak, çünkü devrimci şiddet desteklemiyecek.

f. Bir sosyalist, sosyalist olduğunu saklamamalıdır.

g. Lenin'den naklen "çok fikirleri silsile ile sınamalı, tamamını az kişi anlamalıdır. Propaganda taktiğinde işsiz bir kişinin ailesinin ölümü, artan yoksullaşma ileri sürülmelidir."

k. Propaganda için kitleyi iyi yakalamak, kitleyi birleştirmek, somut hedefler göstermek, basit dille anlaşmak, sürekliliği sağlamak.

l. Önderin özelliği, davaya kendisini adayış, kitleyle bağ kurma, bağımsız karar verme yeteneği ve disiplinli olmaktan ibarettir.

m. Toplumu devrimci yapmak, diktatoryayı güçlendirmek lazımdır. Sınıf mücadelesinden vazgeçilemez.

n. Köyde doğan silâh imalatı tabanca ve mermi endüstrisi hangi zorunluluğun sonucudur.

o. Nimet dağılışı esası emektir. Müktesep hak yoktur.

ö. Materyalist her durumda varlığın bulunduğu yeri bilen, varlığın ve düşüncenin bulunduğu yeri somutlaştıran kimsedir. Tarzında tecelli eden komünizan fikirleri açık olarak görülmektedir. Bu suretle sanığın kasıt ve niyetine uygun olarak komünizm propagandası yaptığı,

Banka soygunlarını takiben, "Deniz Gezmiş banka soygunlarından aldığı paraları, kendisi harcamıyormuş, örgütü olan Türkiye Halk Kurtuluş Ordusuna veriyormuş", tarzında konuştuğu, bu sırada öğretmenler odasında bulunan Askerlik Şube Başkanı Albay Muzaffer Savaş'ın kendisine dönerek, senin bu

örgütle alâkanmı var şeklinde konuştuğu, konuşmasına devamla Türkiye'de tek bir ordu vardır. Oda Türk Silâhlı Kuvvetleridir. Şeklinde sanığa cevap vermek mecburiyetinde kaldığı,

5. Hüseyin Erdural'ın, İbraim Kaygısız'dan Lenin, Mao ve komünizimle ilgili bazı kitapları aldığı, 17.4.1971 tarihinde köy enstitülerinin yıldönümü münasebetiyle tertip edilen gecede diğer arkadaşlarının yaptığı gibi, bu şahısta programdan millî bir oyunun çıkarılarak yerine işçi marşının konulması için teklifte bulunanlar arasında yer aldığı, ancak bu hususdaki talebinin diğerleri tarafından reddedildiği, böylece diğerlerinin eylemlerine iştirak etmiş olduğu,

6. Kemal Bulut'un, Haymana TÖS Yönetim Kurulu Başkan ve üyelerinin tertip ettiği toplantılara iştirak ettiği, bu arada genellikle düzen bozukluğu, toprak reformu ve halkın refahı vesilesiyle komünist rejimlerdeki liderlerin isimlerinden bahsedildiği, bunların övüldükleri, bu münasebetle bu şahsın da kasıt ve maksadının ne olduğunu tezahür etmiş olduğu,

17.4.1971 tarihinde köy enstitülerinin kuruluş yıldönümü sebebiyle tertip edilen gecede yukarıda mahiyeti açıklanan bildiriyi dağıtanlar arasında olduğu, yine bu fiile de bu şekilde katıldığı,

7. Sedat Vural'ın, Haymana TÖS Yönetim Kurulu'nun Başkan ve üyelerinin tertip ettiği toplantılara iştirakiyle komünist liderlerin isimlerinden bahsedilerek bunların övüldüğü, bu yönde de yukarıda bahsi geçen arkadaşlarının fikirlerine katıldığı, bu şekilde bu şahsın da propaganda yapmış olduğu,

Keza bildiri dağıtanlar arasında da yer aldığı, aynı eyleme iştirak etmiş olduğu,

8. Selahattin Bulut'un, muhtelif vesilelerle yukarıda bahsi geçen arkadaşlarının gerek gecede, gerekse bildiri dağıtmadaki fiillerine iştirak ettiği ve aynı suçu işlediği,

9. Hasan Kapıcı'nın, İbrahim Kaygısız'ın Deniz Gezmiş hakkındaki söylediği sözleri tasvip eder mahiyette göründüğü, Albay Muzaffer Savaş'ın konuşması üzerine, İbrahim Kaygısız'ı kasdederek bu arkadaş gazete haberlerini naklediyor. Tarzında belirli bir tonla görüşlerini açıkladığı, böylece İbrahim Kaygısız'ın Deniz Gezmiş hakkındaki eylemine katıldığı, bu suretle ika edilen suçu, bütün sanıkların aynı kasıt ve maksatla işledikleri,

Ömer Yiğit: Şerefli Koçhisar Devrimci Gençlik Örgütü Müteşebbis Heyet Başkanlığını yaptığı, örgütün sevk ve idaresinin kendisine ait olduğu, faaliyetlerini Dev-Genç paralelinde yürüttüğü, Türkiye'nin kurtuluşunun Mao'sal bir düzenle olacağına inandığı, bunun için de geniş şekilde faaliyet gösterdiği,

Dev-Genç'in bazı toplantılarına katıldığı, Doğu Perinçek grubunu desteklediği, faal bir eleman olarak gözüktüğü, kendi beyanının da bu hususları teyit etmiş olduğu,

Ayhan Sağlam: Gülhane Hastanesinde yatarken Piyade Yedek Asteğmen Teoman Ulusoy'la tanıştığı, Ulusoy ve arkadaşlarına, mevcut düzenin bozukluğundan ülkemizin kalkınması için, üretim ve tüketim araçlarının devlete ait olması gerektiğinden bahsettiği, bu durumu ayrıca heyet huzurunda da kendi beyanına göre söylediği, işte bunun için sosyalist düzenin kurulmasının şart olduğunu söylemek suretiyle komünizim propagandası yaptığı,

Almanya'dan Haşim Varol, Veli Yılmaz'a yazdığı mektubunda:... "Her hafta bir toplantı hatta uzak şehirlere giderek daha üst kademelerdeki toplantılar, eğitim çalışmaları derken mektup gecikti...

Köln'de proleter devrimci bir grupla tesadüfen tanıştık. Ve giderek iyice içine sürüklendik. Şimdi Wuppertalde bir komite kurduk. İşçi-Köylü çalışma komitesi. Bu komiteler bir üstü olan bölge komitelerinin, bölge komitelerinin üstünde merkez yönetim kuruluna bağlı şekilde teşkilatlandı; bizler bulunduğumuz şehirlerde alt komiteler olarak faaliyetimiz, bir kez haftada... Marks'ın, Lenin'in, Mao'nun temel eserleri gerekse en temel eser olan Sovyetler Birliği Komünist Partisi tarihini eğitim çalışmalarında okuyup tartışmasını yapıyoruz. Sonra İşçi-Köylü gazetesini fabrikalarda, kantinlerde, hayımlarda satışını yapmak ve de bu arada tartışmasını açmak işçileri etkilemek (kitle çalışmaları) yapıyoruz. Gaye istenen şey: Almanya'da 400 bine yakın işçi kitlesine sınıf bilincini aşılamak, devrim teorisini belletip Türkiye'ye döndüklerinde devrimci militan kadrolar yetiştirmektir. Sonra Türkiye'de şu gün içinde bulunduğumuz karışık dalgalanmaları aralayıp gerçek yönetimimizi saptamak. "O da emperyalist güçlerle" yerli iş birlikçi burjuva ve gericiler "sol içindeki, oportinist ve revizyonist güçlerle mücadele geliştirmektir." Bu nasıl olacak biliniyor. Bu yurt dışında daha başka düşünülen, emekçilerin tek yayın organı işçi köylü gazetesiyle proleter devrimci aydınlık kabin sınıfların devleti tarafından kapatıldığında, yasaklandığında "nitekim oluyor yurt dışında basıp yurda sokmak devrim fikirlerini halka ulaştırmak, grevleri, köylülerin toprak işgallerini körüklemek, desteklemek" vs. bugün sorun üzerindeki sis perdesi halen aralanmışta değil, devrimci güçlerin halen maksatlı, oportunist, revizyonist solcular kanadı altında fikirleri kullandırılmakta devam ediliyor. Devrim Dergisi, Sosyalist Aydınlık, Kurtuluş gibi organlarının, İşçi Partisi içinde bulunan Aybar, Aren, Boran kliğinin ipliği pazara çıkmıştır. Kimin gerçekte geniş kitlelerden yana, kimin sapmışlığı

ortadadır... Türkiye'de cumhuriyetten bu yana sol akımların gelişimi renksiz, kopuk ve başarısız bir çizgi izlemiştir. Oysa tarihte komünist hareketler Marks'ın pekiştirdiği teorik sistemi, Ekim devrimiyle Lenin, sonra Stalin yoldaşın devam ettirdiğini, Kuruşçev-Brejnev-Tito komutanlığı ile yeniden "yozlaştırıldığı" ve halen Rusya'da sosyal emperyalizmin "varlığı söz konusu" Mao ile yeniden canlanıp kültür devrimi aşamasına ulaştığım, Kore-Arnavutluk ve Vietnam gibi gerçek halk savaşı vererek millî demokratik devrimin izlerini görüyoruz. İzinde iken Ali Askar'ı sindirmek istercesine benim ve senin bilinçsiz bir tutumumuz olduğu da su götürmez. Oysa o çocuk bizden daha ileride imiş. Bilemem sen okuyupta bir şeyler yapıyormusun ve de neler düşünüyorsun? Bende çok değişmelerin olduğu muhakkak... Çok daha bütünüz, yardım topluyoruz. Türkiye ile ilişki kurarak çabamızı sürdürüyoruz. Canavar gibi bilinçli, savaşçı çocuklar var aramızda. Çoğunluğu talebe ve okumakta olanlar işçiler de çok... Erimle, ordu ile muhtıra ile değişecek hiçbir şey olamaz. Ordu kimin ordusu? Hakim sınıfların devletin ordusu yani o devletin bir kolu elidir. Bir insanın kolu ile eli kendi kendisini boğarmı? Eşyanın tabiatına aykırıdır. Öyle ise bu muhtıra bir tertip sonucudur. Faşist Erim ekibiyle emekçilerin uyanması elbette engellenecektir. Baskı kanunları çıkarılacaktır. Ne var ki uyanma emekçi yığınları proleter devrimci çizgide birleşme olanağı gün geçtikçe kuvvet kazanıyor. Kaynağımız gücümüz Marks Lenin-Mao gibi teorisyenlerimiz, pratisyenlerimiz var mutlaka seçme sözleri Kur'an gibi yudumluyoruz. Daha nice eserler yasaklanan her şey var burada. Askar'ın ip ucunu bana ver mektuplaşalım:...

Sadık Yılmaz Veli Yılmaz'a yazdığı mektubunda:...

Oysaki bu düzenin getirdiği haksızlıklar karşısında susmak, yaşamak, küsmek neye yarar. Zaten bunun kokuşması zalimden, sömürüden yana kötü bir düzen olduğunu biliyordum...

Bu koşullar devrimcinin meçhulü olmamalı. Devrimci bu durumda eylemini ona göre çizmeli. Yapması gerekenleri buna göre saptamalı. Kronometresini bu bozuk düzene göre ayarlamalı. Yani hiçbir şey onun için sürpriz olmamalı.

İki karşıt eylem birbiriyle devamlı çatışacak kuşkusuz tarihsel çelişki bu tarihsel mataryalizim yarın. Birincisi tutucu güçler. Yani düzenin bozukluğunda çıkarı olan mutlu azınlık... Onlar biliyorlar ki yalnız kendi yararlarına işleyen bu bozuk düzen ne deyin bozulursa çıkarları o deyin katmerleşecek. Daha beter bozulacak. Güçleri yetmiyorsa savaşacaklar. Direnecekler. Karşılarındakini kahretmek, saf dışı etmek için ellerinden geleni geriye bırakmayacaklar.

Devrimci denilen yeni ve daha insancıl olan bir düzen özlemcisi var bunların karşısında. Nedir devrimciliğin görevi? Bu bozuk, çürümüş, ahlâksız halktan

yana, eşit ve adil olmayan mutlu azınlığın ve çıkar ortaklarının iç ve dış sömürü düzenini değiştirmek, halktan yana, emekten yana, adalet ve eşitlik ilkelerine dayanan, insanın insana saygı duyduğu, onurlu bir düzen getirmek... İnsanın insanı sömürmeyeceği bir düzen kurmak. Eşitsizliğin, sömürünün tüm kaynaklarım kurutmak. Egemen sınıfların elinde kendi yararlarına döndürülen devlet çarkını mutsuz çoğunluktan yana tornistan ettirmek.

Başka bir mektubunda:...

"Bizim anayasamızda böyle yazılmış işte, pis, kapkaranlık, hiçbir ışık, aydınlık ve umut kırıntısı bulunmayan faşist bir anayasa. Bizim anayasamız sunulmadan, tepeden inme ne güçsüz kişilerizki bu yasayı, yazgıyı bozacak, yaşantımızı çepeçevre kuşatan demir zinciri kıracak hiçbir eylemde bulunamıyoruz. Bulunsakta daha beter batıyor, tutsaklığımız katmerleşiyor...

Hepimizin bildiği şey şu bozuk toplum düzeninin omzumuza yüklediği ağır yük... fikir yönünden eylem yönünden bir kısırlığın, mutsuzluğun hatta eylemsizliğin tam ortasındayız. Ne umutlarla bağlandığımız, uğrunda gözükapalı nice savaşlara atıldığımız sosyalizim meleği kirletildi...

Bir çeşit eziklik içindeyiz. Silâhlarımız elimizden alınmış gibi yorgun ve umutsuz. Kahrolsunlar sosyalizmi bu duruma getirenler, piç edenler bakıyorum. TİP dağıldı. TÖS'ün, TÖDMF'nin hiç sesi soluğu çıkmıyor. DİSK hakeza gençlik hareketleri ruhsuz, anlamsız, cansız ve gülünç. Arkadaşlar yazıyorlar... TÖS'çülerin kolundan çıkmıyormuş. Kısacası yıkılmışlık içindeyiz. Tüm olarak cephe dağıldı işte

Başka bir mektubunda:... Ama yılmayacağız. CHE ne diyor "savaş sloganlarımız kulaktan kulağa çınladıkça, silâhlarımız elden ele geçtikçe cenazelerimize savaş naralarıyla ağıtlar yakıldıkça ölüm hoş geldi safa geldi." Toplumcu böylesi kapkaç düzeninde dönen kirli seçim oyunları sonucu sandıktan çıkan uşak ruhlu iktidar mensuplarının ucuz başarılarından ürküpte kuşkuya düşmemeli ve de eninde sonunda utku bizimdir. Demek suretiyle kastını gösterdi, böylece olayların seyrinin tespit edildiği,

Kısaca merkezden taşraya, taşradan da merkeze doğru bir bağlantı kurmak gerekirse;

Keskin TÖS şubesi ile devrimci gençlik örgütü arasındaki bağın Malik Hatipoğlu, Hülya Zağyapan, bu iki örgütle Ankara arasındaki irtibatın Malik Hatipoğlu aracılığı ile Hacettepe üniversitesi öğrencilerinden Volkan Koçer.

Kırıkkale ile Keskin arasındaki irtibatın, Abdullah Özcan, Hülya Zağyapan ve Celâl Yıldız vasıtasıyle Kırıkkale'den Muharrem Tekin, Ahmet Gültekin, Kı-

rıkkale ile Ankara arasındaki irtibatın hukuk fakültesi öğrencilerinden, Harun Reşit Özçiçek ve Yüksel Aktaş,

Keskin'le Konya arasındaki irtibatın, Abdullah Özcan, Hülya Zağyapan aracılığı ile, Konya Kız Öğretmen Okulu öğrencilerinden, Ayşe Soysal, Güler Koç, Konya ile Ankara arasındaki irtibatın, iktisadi ve ticari ilimler akademisinde öğrenci olan Yılmaz Demir ve arkadaşları,

Kulu Konya arasındaki bağın Nezihe Orcan, Kulu Ankara arasındaki münasebetin Nezihe Orcan'la birlikte hukuk fakültesi dördüncü sınıf öğrencisi olan Ömer Yılmaz'ın,

İstanbul Keskin, İstanbul Konya, İstanbul Ankara arasındaki münasebetin Hasan Zorlu,

Samsun TÖS., Samsun 19 Mayıs Fikir Kulübü arasındaki bağın Atillâ Özova, Samsun TÖS. Samsun DEV-GENÇ arasındaki bağın İrfan Cüre,

Taşra ile Merkez arasındaki tüm irtibatın Fakir Baykurt'ta toplandığı, ayrıca Baykurt'un bu paralelde olan bütün kuruluşlarla geniş cepheli faaliyetinin olduğu, ancak bu faaliyetleri kesin şekilde delillendirmek mümkün olmadığından olayın bu tarafına dokunulmadığı,

İşte kanunî birer kuruluş olan bahsi geçen müessese ve bu müesseselerin mensupları, kanunların kendilerine tanımış oldukları haklardan istifade etmek suretiyle, gaye ve maksatlarının dışına çıkarak, anarşik ortamın yaratılmasına, sonuç olarak da Sıkıyönetimin ilânına sebep olmuşlardır.

DELİLLER:

1. Mektuplar.
2. Şahit beyanları.
3. Bildiriler.
4. Afişler.
5. Dergiler.
6. Kitaplar.
7. Kongre zabıtları.
8. Raporlar vesair evrak.

NETİCE VE TALEP:

İşte yukarıdan beri izah edilen bağlantı ve münasebetler dolayısiyle, birinci derecede sorumlu olan Mihri Belli, Hikmet Kıvılcımlı, Doğu Perinçek, Cengiz Çandar, Hasan Yalçın, İrfan Cüre ve arkadaşlarının mevcut ortamı hazırladıkları, 12 Mart Muhtırası ile durumlarının ne olacağım bildiklerinden bir kısmının yurt içinde saklandığı, diğer bir kısmının ise, yurt dışına kaçmış oldukları, yukarıda yazılı bulunan deliller ve dosya tetkikinden anlaşılmış olmakla;

Halen firari durumda olan bu sanıklar hakkındaki evrakların tefrikine.

Yine teşkilâta dahil olan sanıklardan İbrahim Oflazoğlu, Erdoğan Adanır, Yusuf Memişoğlu, Özay Karaer, Süleyman Nergis, Mehmet Erçem, Mehmet

Şanlıtürk, Mehmet Yorgancı, Hasan Ayaz, Nevzat Başak, Yaşar Cengiz, Galip Taşkafa, Abdullah Çiçek, Satı Altıntaş, Sevim Korkmaz, Sabahattin Korkmaz, Şahin Kayır, Nazike Zengin, Nejla Uysal, Füsun Yılmaz, Dursun Kovancı, Gülsen Bahadır, Münire İzgi, Taip Kakan, Kemal Avan, Abdurrahman Erol, Şerife Özsağlam, Fatma Torun, Hanife Özyeşilova, Türkân Çakıroğlu, Yaşar Uluçay, Firdevs Gedik, Fatma Tiryaki, Esin Çakıroğlu, İsa Metli, İbrahim Kaygısız, Timur Erkman, Hülya Gürocak, Yalçın Baytek, Mahmut Ağaçe'nin mezkûr eylemlere katıldıkları, ancak haklarında kamu davasının açılması için yeterli delillerin elde edilemediği,

Bunların dışında kalan sanıklardan Fahriye Savaşer, Haşmet Sezgen, Fadime Ümit, Lütfü Ural ve Işık Pektur'un olaylarla bir ilgi ve irtibatlarının olmadığı, anlaşıldığından,

Haklarında kamu dâvasının açılması için yeterli delil elde edilemiyen yukarıda bahsi geçen sanıklarla, bu olaylarla ilgisi bulunmayan diğer sanıklar hakkında kamu davasının açılmasını haklı kılacak bir sebep kalmadığından, BİRİNCİLER hakkında delil yetersizliğinden, İKİNCİLER hakkında ise suçsuzluklarından bahisle KOĞUŞTURMAYA YER OLMADIĞINA KARAR VERİLMİŞ OLUP;

Suçları subuta eren diğer sanıkların yargılanmalarının 2 No.lu Sıkıyönetim As. Mahkemesinde yürütülmesiyle, MERKEZ örgütünü kuran, sevk ve idare eden, Fakir Baykurt, Osman Korkut Akol, Dursun Akçam ve Veli Kasımoğlu'nun,

Taşra şubelerinden Keskin örgütünü sevk ve idare eden Abdullah Özcan, Hülya Zağyapan ve Celâl Yıldız'ın, Kırıkkale örgütünü sevk ve idare eden Ahmet Gültekin ve Muharrem Tekin'in, Kulu örgütünü sevk ve idare eden Nezihe Orcan'ın, Konya örgütünü sevk ve idare eden Fikret Soysal, Gün Zileli, Ahmet Say, Hasan Zorlu, Yılmaz Demir, İbrahim Bayar ve Hayri Özdoğan'ın, Samsun örgütünü sevk ve idare eden Kaya Odabaşı, Recep Cüre ve Mümin Doğru'nun, Ağrı örgütünü sevk ve idare eden Babür Ergüney'in, Şerefli Koçhisar örgütünü sevk ve idare eden Ömer Yiğit'in suçları subuta erdiğinden TCK'nın 141/1,

Bu sanıkların dışında kalan Nazmi Yalçın, Dursun Özden, Yusuf Çelikdemir, Salim Kara, Süleyman Yorulmaz, Hasan Hamamcı, Nuri Ayvalı, Kemal Kırlangıç, Ali Dündar, Niyazi Arslan, Veli Yılmaz, Sadık Yılmaz, Fikri Yavuz, Mehmet Kır, Mustafa Akman, İhsan ilkyaz, Kasım Altun, Kadir Ulusoy, Rüşen Berber, Abdullah Akın, Niyazi Tan, Ahmet Albayrak, Atillâ Özova, Fikri Aytekin, Mahmut Kolukısa, Mehmet Gökçe, Ekrem Tığlı, Yahya Gündüz, Cemalettin Etli, Muammer Pektaş, Oya Baydar Sencer, İbrahim Sevimli, Hayrettin Bozalp, Musa Gürhan, Dursun Bila, Ayşe Soysal, Güler Koç, Sadettin Saygı, İsmail Kömürcü, Cahit Bozalp, Mehtap Güçlü, Gülsen Başkan, Meral Gayır, Hüseyin Topal, Ali Rıza

Özdemir, İbrahim Seven, Öztürk Adıgüzel, Kerim Yaşar İcat, Feyhan Tolgay, Kudret Yaman, Cemal Çiçek, Nermin Mirza, Sultan Sönmez, Melehat Aygün, Tarık Duru, Volkan Koçer, Salim Mermer, Salih Yakın, Zehra Güven, Kerim El, Malik Hatipoğlu, Galip Aslan, Ahmet Yüksel, Seher Tolgay, İdris Yalçın, Kerim Metli, Ayla Atfur, Necati Çınar, Fuat Turgut, Kemal Soysal, Mevlüt Güvercin, Ahmet Yanar, Teoman Ulusoy, Ali Aslan, Tuncer Gönen, İbrahim Ata, Hakkı Şimşek, Osman Yaman, Haluk Takar, Hilmi Erdem, Oktay Kılıç, Muharrem Ekinci, Turhan Saltık, Timur Baytek, Bülent Seylan, Erdoğan Tombak, Ekrem Yüksel Aktaş, Harun Reşit Özçiçek, Yakup Arıca, Osman Karagöz, Halil Erdem, Kamil Günaydın, Şaban Sezer, Latife Atay, Bahattin Peksat, Aygün Ünal, Mithat Kılıç, Mahmut Hayrani, Aslan Keçeli, Dağıstan Polat, Burhan Aydoğan, Osman Aslan, İzzet Kolay, Ömer Yılmaz, Zeki Oğuz, Mehmet Tarhangil, Gönül Gayır'ın ise gizli örgütün üyeleri oldukları, üye olarak yapmakla yükümlü bulundukları görevleri zamanında ve yerinde yapmış oldukları tespit edildiğinden TCK'nın 141/5,

Bu grubun haricinde kalan Ömer Yiğit, Ayhan Sağlam, Alisbah İsmail Ercan, Reşat Özbilen, Selehattin Bulut, Kemal Bulut, Sedat Ural, İlhami Kaygısız, Vahit Başaran, Hüseyin Erduran, Hasan Kapıcı'nın ise, komünizim propagandası yaptıkları anlaşıldığından TCK'nın 142/1,

Yine Fakir Baykurt Kayseri konuşması, Abdullah Özcan, Hülya Zağyapan, Celâl Yıldız, Kırıkkale MARKSİST seminerleri, Nezihe Orcan Kulu toplantıları, İbrahim Bayar bildirileri, Fikret Soysal Rize çalışmaları, Gün Zileli ve Ahmet Say dergileri vasıtasıyle komünizm propagandası yapmış oldukları görüldüğünden, keza TCK'nın 142/1,

Dursun Bila ruhsatsız silâh bulundurduğundan 6136 sayılı kanunun 16'ncı maddeleri uyarınca tecziyeleri, yine bu sanıklardan Fakir Baykurt, Abdullah Özcan, Hülya Zağyapan, Celâl Yıldız, Nezihe Orcan, İbrahim Bayar, Gün Zileli, Ahmet Say, Ömer Yiğit ve Dursun Bila hakkında TCK'nın 71'nci maddesinin tatbiki,

Keza bütün sanıklar hakkında yine aynı kanunun 31, 33, 36, 173'ncü maddelerinin uygulanması,

Ayrıca TÖS'ün meslekî bir kuruluş olarak tüzüğünde yazılı bulunan gaye ve maksadının dışına çıktığı tespit edildiğinden, bu kuruluş hakkında 1402 sayılı kanunun 15/L, 624 sayılı kanunun 14/a maddesi delâletiyle, 3512 sayılı kanunun 33, keza 624 sayılı kanunun 19'ncu maddelerinin uygulanması istem ve iddia olunur.

BAKİ TUĞ
Hak. Kd. Yzb.
Sıkıyönetim Yrd. Askerî Savcısı

TÖS DAVA DOSYASI

FAKİR BAYKURT'UN İFADESİ (9 Ekim 1971)

(Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askerî Mahkemesi önünde Askerî Savcının İddianamesine karşılık verilmiş İFADE'nin tam metni)

TC
SIKIYÖNETİM KOMUTANLIĞI
ASKERÎ SAVCILIĞI
ANKARA

Sayı : 971/32
Esas : 971/133
Karar : 971/106
Tarihi : 27.8.1971

Ankara: 1971

Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askerî Mahkeme Başkanlığına
Ankara

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığınca açılan ve yukarıda sayılarıyla iddianame tarihi gösterilen TÖS Dâvasında sanık olarak bulunuyorum.

İddianame hakkındaki düşüncelerimi ve tarafıma isnad olunan suçları cevaplandıran ifademin yazılı metnini ilişik olarak sunuyorum.

Saygılarımla,

İfade Sahibi
Fakir BAYKURT

SUNUŞ

Elinizdeki metin, bundan 22 yıl önce Mamak Askerî Cezaevi Tutukevi'nde Sıkıyönetim Askerî Mahkemesi'ne sunulmak üzere, Askerî savcının İddianamesi'sine karışlık duruşma İFADESİ'si olarak yazıldı.

Yargılama uzayacak, sonra SAVUNMA'ya sıra gelecekti.

TÖS Genel Başkanıydım o zaman. Arkadaşlarımla birlikte tutukluydum.

Askerî savcı bizim TÖS'ü gizli örgüt haline dönüştürdüğümüzü, hem de komünizm propagandası yaptığımızı savlayıp o zamanki TCK'nın 14, 142'nci maddelerine göre cezaya çarptırılmamızı istiyordu. Başka maddeler de vardı ileri sürdüğü.

Oysa bizde gizli örgütün ö'sü yoktu. Nasıl olabilirdi? Hükümet komiseri teypini getirip bütün toplantılarımızı izliyordu. Gizli polis evlerimizi, telefonlarımızı, ünlü bir içişleri bakanının Meclis'te ağzından kaçırdığı gibi, soluk alışlarımızı bile Amerikan zehir hafiyelerinin kullandığı araçlarla saptıyordu.

Bence konu gizli örgüt değil, toplum ve ülkenin, özellikle de eğitimin durumuydu.

Türkiye'de eğitimin "perişan hali"nden yakınmayan var mıdır? Ortada devletin çıkardığı yasalar olmasa acaba kaç ana baba çocuğunu okullara gönderir? Devletin yaptırdığı yapılarda, aylık ödediği öğretmenlerle yapılan bu çağ gerisi, niteliksiz eğitimden hoşnut olanlar öylesine az, ya da temelli yok ki, gücü yeten kızını oğlunu, bu alanın açıkgözlerince açılan özel okullara yolluyor.

Devlet okulları, bütçenin çoğu bir koldan doymak bilmez özel sektörlerin desteklenmesine, bir koldan da alabildiğine şişik savunma ve silâhlanma harcamalarına gittiği için, yeterli parasal destekten yoksun. Okullarda yeterince derslik yok, sınıflar acayip kalabalık. Kalaıkları ikili üçlü öğretimler de azaltamıyor.

Devlet okullarının öğretmenleri azın azı aylık alıyor. Son derece bakımsız kalıyorlar. Bu yüzden olanak bulan başka işe geçiyor, ya da iki üç işte birden çalışıyor. Yorulup yıpranıyor, doğru dürüst ders hazırlayamıyor; içlerinde sınıfta uyuyanlar oluyor.

Devlet okullarının öğretmenleri üstelik baskı altında. Eğitim sorunları üstüne bile konuşmaları, yazmaları yasak. Örgütlenmelerine genellikle izin verilmiyor. İzin verilirse, buna beş on yıl dayanca gösteriliyor; sonra kapatılıyor örgütleri.

Yakın tarih bu durumun örnekleriyle dolu. Yakın tarih diyorum, çünkü uzak tarihte öğretmenlerin örgütü olmadı. Bizde öğretmenlik zaten geçten geç

meslek oldu. Tarih boyunca on altı devlet kurduğumuzu söyleyerek öğünürüz, ama en eski öğretmen örgütümüzün tarihi yarım yüzyılı bulmaz.

Eğitim kurumlarının içini, içyüzünü bilen, sorunlara gerçekçi çözüm önerecek olan öğretmenler bu konularda söz sahibi olmadığı, oldurulmadığı, eğitimin yönetimine karıştırılmadığı için devlet okullarının hali perişan!

Zaman zaman etliye sütlüye karışmaz dernekler halinde örgütlenmeyi denemişiz. Kurtuluş Savaşı yıllarında birkaç yöresel dernek var. Birbiri ardına gelen ayaklanmalardan ötürü çıkarılan "Takriri Sükûn" yasasıyla bunlar da kapatılmış. Ondan sonrası bir tür "uzun uyku"...

1948-50'lerde gene dernekler kurarak kıpırdanıyoruz. Derneklerin federasyonu oluyor. Bunlar bakanlıkla pek geçimli. Gidene çiçek, gelene yemek vermeyi seviyorlar. Lütfedip bakanlar da onları ziyaret ediyor.

1960'tan sonra TÖDMF'nin hem meslek, hem öğretmen, hem de yurt sorunlarına bakışı değişiyor. Öğretmenlerde çağdaş nitelikli bir kıpırdanma başlıyor. 1961 Anayasası, kamu personelinin de sendika kurabileceği ilkesini getiriyor. Bununla ilgili yasa çıkıncaya kadar TÖDMF sendikalaşmayı inceliyor, tüzük hazırlıyor. Yasa çıkar çıkmaz, 8 Temmuz 1965'te Türkiye öğretmenlerinin ilk sendikası "TÖS" kuruluyor.

Kısa denecek bir süre içinde TÖS, o zamanki 120 bin öğretmenin 72 binini örgütlüyor. Meslekdaşların eğitime bakışları daha da ciddileşiyor. Eğitimi yurt sorunlarının bütünü içinde, halkın durumuyla birlikte ele alıp görüş açıklamaya başlıyorlar. Yurdun çeşitli yerlerinde birbiri ardına yapılan toplantılara halk da katılıyor. Öğretmenler, TÖS'ün topladığı bilimsel **Devrimci Eğitim Şûrası**'nda 22 bildiriyi tartışıp karara bağlıyor. Görüşlerini anlatmak için açık hava toplantıları, gösteri yürüyüşleri düzenliyor, yayınlar yapıyor. Bütün yurtta dört gün süren bir genel uyarı boykotunu gerçekleştiriyorlar.

O yıllar Türkiye'nin devinimli yılları.

İşçilerin "partilerüstü sendika" anlayışını aşıp "sınıf sendikacılığı"na yöneldiği, Toprak Reformu'nun gecikmesinden ötürü köylülerin ağa topraklarına el koyduğu yıllar...

Üniversite gençliği halktaki uyanışa destek veriyor.

Öğretmenlerin özlük ve meslek sorunlarını halkın sorunlarıyla birlikte açıklama eğilimi artıyor.

Uyanış büyük... Yöneticiler bundan egemenler adına tedirgin oluyor. Zamanın Başbakanı Demirel, içinde işçinin, memurun sendika hakkı var diye, "Bu anayasa ile devlet yönetilmez!" diyor. Cumhurbaşkanı Sunay, "Bugün üni-

versite ve yüksek okullarda okuyan gençlere yurt yönetimi teslim edilemez!" diye İmam ve Hatip okullarına ağırlık verilmesini öngörüyor. Genel Kurmay Başkanı Tağmaç ise, "Sosyal gelişme ekonomik gelişmeyi geçti, buna çözüm bulmak gerekir!" diye dayatıyor.

Sonuçta 12 Mart askeri darbesi yapılıyor. Bütün yurt sıkıyönetime bağlanıyor. Profesörler, yazarlar, öğretmenler, sendikacılar, gençlik liderleri, işçiler, köylüler tutuklanıyor.

Askeri savcılar büyük dâva dosyaları, uzun iddianameler hazırlıyor. **TÖS Dosyası, TÖS İddianamesi** bunlardan. Yurdumuzda ilk kurulan öğretmen sendikası TÖS'ün genel merkezine, şubelerine el konuyor, yöneticileri tutuklanıyor. "Yurdun muhtaç olduğu reformlar yapılmadığı için ulus huzursuz!" diyerek hükümeti işten uzaklaştıran ordu, reform isteyenleri yargılamaya başlıyor.

Öyle bir yargılama: **TÖS Dâvası** başlangıçta 214 sanıklı! Sonra 15-20 azalıyor. Askeri Savcı yöneticiler hakkında 27 yıla varan cezalar istiyor. Uygulanmasını öngördüğü maddeler TCK-141, 142, vb...

Sanıklar içinde sadece TÖS'lü öğretmenler değil köylüler, öğrenciler, onlarla mektuplaşan köylü askerler var.

Askeri savcının hazırlayıp Kara Kuvvetleri Komutanlığı Basımevinde kitap biçiminde bastırdığı İddianame o güne kadarki iddianamelerin hiçbirine benzemiyor. Uzun uzun tarihten söz ederek "Türkiye bugün neden huzursuz? Türkiye uçurumun kıyısına nasıl geldi?" diye soruyor. Uçurumun kıyısındaki Türkiye'nin suçlusu olarak öğretmenleri ve onların altı yaşındaki sendikasını gösteriyor. İddianame'sini sadece Ankara 2 Numaralı Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'ne sunmakla kalmayıp gazetelere ulaştırıyor, radyo ve televizyonda okutuyor. Sonradan Devlet ve Töre yayınları arasında kitap haline getiriyor. Büyükten büyük bir duyurma çabasıyla kamuoyunu alabildiğine etkiliyor.

TÖS Genel Başkanı sıfatıyla bu dâvada 1 Numaralı sanıktım. Askeri Savcının bağırıp çağıran iddialarını yanıtlamak bana düşüyordu. Tutuklu kaldığım Askeri Cezaevi'nde bu görevi arkadaşlarımla birlikte yerine getirmeğe çalıştım.

Ama yurdu yönetenler mahkeme kararını beklemeden bir anayasa değişikliği hazırlattı. Öbür kamu personel sendikalarıyla birlikte TÖS'ü kapatmak istiyorlardı. Özellikle Tağmaç'ın büyük kini vardı. Olacağın ucu görününce, var olan üç beş parça malın yasal devrini yapmayı başarıp **TÖBDER**'in kurulmasına yol açtık içerden.

O dâvadaki tutukluluğumuz geçten geç bitti. Başka nedenler bulundu, içerde tutulmamız uzatıldı. Bu arada askersel yönetim altında genel seçimler oldu.

Kamuoyunun baskısıyla af yasası çıktı. TÖS Dâvası bitmemişti, ama yasadan yararlanırsak hemen bitebilir, biz de geçer giderdik.

Devletin sıkıyönetim savcısının kaleminden öğretmenlere yönelen kondurmaların o halde kalması doğru olur muydu? İlerde "Aftan yaralanıp cezadan kurtuldunuz!" diye başımıza kakılırdı. Sanıklar, savunmanlar biraraya gelip karara verdik:

"Af'tan yararlanmayacağız!"

Kendimize nasıl bu kadar güveniyorduk? Ayrıntılarını özyaşamöykümde anlattım; başka çıkaryolumuz yoktu, güvenmemiz gerekiyordu.

Yargılanmayı sürdürdük, dâva bitti sonunda. 2 Numaralı Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nin kararına göre bize 8 yıl, 10 ay, 20 gün ağır hapis cezası biçildi. Ama bunun bir de Yargıtay'ı vardı. Askeri Yargıtay'a gittik.

Askeri Yargıtay, iki GMC kamyonu tutarındaki dosyaları inceledi. Çok uzun sürdü bu iş. Duruşmaya çıktık, savunma yaptık. Sonuçta, sıkıyönetim mahkemesinin kararını "hem asıldan, hem usulden" bozdu. Böylece beraat ettik. Uzun işlemlerin sonucunda karar kesinleşti. Gazeteler beraatimizi arka sayfalarında küçük küçük verdi. Askeri savcının iddianamesinde açıklanan sözüm ona gerçekleri, hakkımızda istenen cezaları bağıra bağıra kırk bir köye yayan radyonun, günde üç öğün veren televizyonun ise sesi çıkmıyordu. Beraatimizi bunlara dilekçe ile söylettik.

Kayda geçsin diye bir de ödence dâvası açtık, bu dâvayı da kazanarak ödencemizi aldık. Mahkeme, ziyan olana aylığım kadar ödence uygun görmüştü bana.

Ben asıl aldığımız sonuçtan sevinçliydim. Haklıyken haksız çıkmak vardı. Nice örneğini yıllarca görüp durmuştuk.

Ama bir de baktım, ansiklopedilere kadar "af yasasından yararlanarak özgürlüğüme kavuştuğum" yazılıyor. Askeri savcı da, sanki bizi cezaya çarptırmış gibi anlı şanlı İddianame'sini, Esas Hakkında Mütalaasını kitap olarak bastırmış, sattırıyor. Yurdun çileli öğretmenlerini acımasızca suçlamayı sürdürüp yerin dibine batırıyor. Üstelik, İddianame'sinde eleştirdiği yöneticilerin partisinden milletvekili olarak Meclis'e girmişti. Akıl var yakın var, o İddianame'nin, Esas Hakkında Mütalaanın söylediklerini mahkeme doğru bulmayıp bizi beraat ettirdi, karar kesinleşti; nasıl onları kitap olarak bastırıp bir de halkın önüne sürebilir? Konuşmak gerekiyorsa, konuşacak bizdik. Verdiğimiz **İFADE**, yaptığımız **SAVUNMA** ile dediklerini çürütüp aklanmıştık.

Askeri savcının milletvekilliği sürer, kitabı satar hâlâ...

Düşünüyordum: İlle de bastırmam gerekir miydi İFADE'mi, SAVUNMA'mı? Güneş balçıkla sıvanmaz demezler mi? Gün gelir, her şey daha açık seçik an-

laşılmaz mı? Hem sonra o kadar çok savunma yayımlanıyordu ki, bir de benim çıkmam gerekir miydi ortaya?

Gene de birer kopyasını koymuştum bir köşeye. Araya göçmenlik girince nereye koyduğumuzu ise bilemiyordum.

Demek unutmuşum. İFADE'min aslını Askeri Mahkeme'ye verirken bir kopyasını TÖS Genel Başkan yardımcısı olan, ama sanıklar arasına alınmayan öğretmenler öğretmeni İsmail Safa Güner'e ulaştırmıştım. Ölmeden önce **"abece"** dergisine getirmiş. Dergide gönüllü görev yapan, bugünkü Eğitim-İş Başkanı Sayın Niyazi Altunya, yitmeyecek bir yere koymuş. Eğitim-İş sendika ve eğitim konusunda yayınlar yapmaya yönelince anımsamışlar onu... Yürütme kurulunda görüşüp karar almışlar. Sayın Altunya yazdığı mektupla "Eğer razı olursanız İFADE'yi yayımlamak, sunuş yazısını da sizin yazmanızı istiyoruz. Bu önerimize ne dersiniz?" diye sormak inceliği gösterdi.

TÖS'ün başlattığı yolda sendikal savaşımı sürdürmeğe çalışan arkadaşlar eskisinden zor koşullarda çırpınırken, bennde bu karara uymalıydım. İstenen Sunuş yazısını görev duygusuyle yazmayı üstlendim.

Şimdi kendi kendime soruyorum:

TÖS uzun uzun, yaklaşık dört yıl yargılandı. Onun için söylenmedik kalmadı. Sonunda aklandı. Ama ne yazık anayasa değişikliği ile kapatılan kamu personeli sendikaları arasında yer aldı. Öğretmenler TÖB-DER'i geliştirdi. On yıl sonra onu da kapattılar. Yöneticileri yargılandı. Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi öğretmenlerin bu örgütünü suçlarken sivil mahkeme beraat ettirdi, ortaya bir hukuk sorunu doğdu. Askersel ordu, Türkiye'nin "Firfan ordusu"na ille bir suçluluk kararı mı giydirmek istiyordu acaba? Çok merak ediyorum, tarih ilerde buna ne diyecek bakalım?

Olanı biteni elden geldiğince yansız öyküledikten sonra yeniden soruyorum: Neden istenmiyor Türkiye'de öğretmenlerin örgütlenmesi? Niçin dayanca gösterilmiyor yasalara göre kurulan örgütlere? TÖS, hepi topu altı yılcık yaşadı. Daha çocukken kestiler yolunu. Kapatmak için mahkeme kararı sağlayamadılar ama, bir suçu olmadığı halde 1961 Anayasası'nı değiştirerek kapattılar. Hem de kurtça bir sözcük oyunuyla: Anayasa'daki "çalışanlar sendika kurabilir" sözünü, "işçiler sendika kurabilir" yaparak.

TÖS, mesleğimizin ilk sendikasıydı. Pek gürbüz dünyaya gelmişti. Yaşasa şimdi nerdeyse otuzuna basacaktı. Çocukluğum pek doğal kusurlarından arınıp serpilmiş, yurt içinde, yurtdışında saygın bir meslek kuruluşu olacaktı. Demokrasinin yerleştiği ülkelerin birinde büyüse, giderek 100'üne, 500'üne de

erişirdi. Bütün uygar ülkelerde öğretmenlerin sendikası var; eğitim sorununu yönetimle birlikte çözüyor, hizmeti birlikte götürüyorlar. O ülkelerde sendikalar siyaset de yapıyor. Konuşuyor, eleştiriyor, öneriler ortaya atıyor. Böyle diye devletlilerden kimse onları yok etmek istemiyor. Silâhlı ordu o ülkelerde ikide bir yönetime el koymuyor, olağanüstü yargılamalar kurmuyor...

Yaşadığı altı yılda sadece öğretmenler arasında değil, halk kitleleri arasında da büyük önlemler uyandırmıştı, şimdi anısıyle gerçek demokrasi özlemini uyandırıyor.

Kısacası; **TÖS** örneğinden alınacak çok öğrence vardır. Önce yöneticiler, sonra öğretenler, özellikle bugünkü genç öğretmenler bu dersi kavrayıp almak zorundadır. Halk da yararını zararını anlamak için, böylesine yararsız, hattâ zararlı bir eğitimden çocuklarını kurtarmak için TÖS'e mahkeme önünde yüklenmek istenen suçların nasıl tek tek çürütüldüğünü bilmelidir.

Başlarken belirttiğim gibi bu **İFADE**, 9 Ekim 1971 tarihinde, Mamak Askeri Ceza ve Tutukevi'nde 2 Numaralı Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'ne sunulmak için yazıldı. Şimdi de halkın yüce katına sunulmak için kitap olarak basılıyor. Bunu sağlayan **Eğitim-İş**'e teşekkür ederim.

Fakir BAYKURT
Duisburg, 18 Mayıs 1993

1. GİRİŞ

İfademin Ölçüsü

Türk Ceza Kanunu'nun 141 ve 142'nci maddelerini çiğnemek suretiyle işlediğimiz iddia olunan suçlardaki rolüm(!) dolayısiyle Sanıklar listesinin başında yer alıyorum.

Bize yöneltilmiş olan suçlamalar ağırdır. Buradaki sanıklar arasında kendime düşen maddi ve manevi sorumluluk daha da ağırdır. Bu yüzden, istemesem de, ifademi biraz geniş tutacağım. Bunu yaparken, mümkün olan yerlerde sözü, elimden geldiği kadar kısa tutmaya çalışacağım.

Askeri Savcılığın konuyla ilgili incelemesi uzun sürmüştür. Bildiğimiz bilmediğimiz nedenlerden dolayı yargılanmamızın başlaması da gecikmiştir. Dışarda çeşitli çevrelerde beliren sabırsızlık, işitilir dereceye gelmiştir. Bütün bunları göz önünde tutarak, Yüksek Kurulumuzun vaktini fazla almayacağım.

Üzerinde duracağım başlıca noktaları belirteyim:

Askeri Savcının okuduğu iddianame hakkındaki görüşlerimi genel olarak belirttikten sonra bu iddianamenin başında yer alan **Türkiye bugün neden huzursuzdur?** sorusunu maddi, sosyal, tarihsel ve aktüel gerçekleri gözönünde tutarak cevaplandıracağım. Çünkü Askeri Savcının bu konuda öne sürdüğü görüşleri doğru bulmuyorum.

Huzursuzluk nedenleri arasında gördüğüm gerçekler, öğretmenin toplum içindeki sorumluluğunu geniş ölçüde ilgilendirdiği için, ülkemizde eğitimin yaşadığımız dönemdeki durumunu özellikle belirteceğim.

Eğitimin durumu öğretmenlerin örgütlenmesini gerektirdiğinden; örgütlenme, yasal ve anayasal bir hak olmaktan başka, bugün bütün uygar ülkelerde mesleğin bütününe dahil bir görev sayılıyor. Bu yüzden Türkiye'de öğretmen örgütlenmesini, kısaca Türkiye Öğretmenler Sendikası TÖS'ün doğuşunu da anlatacağım. Toplumda TÖS'e yöneltilen suçlamaları ele alacağım. Bunların karşılığı olmak üzere, TÖS çalışmalarında uyulan başlıca ilkeleri söyleyeceğim. Bu ilkelerde içten olup olmadığımızı göstermek için, çeşitli tarihlerde belirttiğimiz görüşlerden örnekler sunacağım.

Toplum yaşamında ve politikada çıkarcı ve tutucu çevrelerin yarattığı öğretmen düşmanlığı, dâvâmızın aydınlatılmasında başlıca etmenlerden biri olacaktır; bunu ele alacağım. Yapılan suçlama ve iftiraları, bu iftiralar karşısında Sendikamızın ve kendimizin tutumunu belirttikten sonra Sayın Askeri Savcının iddialarına geçeceğim.

İddianame'de, Askeri Savcının iddiaları açık ve anlaşılır bir sıraya sokulmamıştır. Bunları çeşitli sayfa, paragraf ve satırlardan derlemek ve birleştirmek suretiyle dört bölümde toplayacağım. Bu bölümler şunlardır:

1. TÖS'ün kuruluş amaçları dışına çıktığı suçlaması,

2. Gizli örgüt olduğu suçlaması,

3. Komünizm propagandası yaptığı suçlaması,

4. Anarşik ortamın yaratılmasına ve Sıkıyönetimin ilânına sebep olduğu suçlaması.

Sanıklardan sadece bir yedek asteğmeni ilgilendiren "ruhsatsız silâh taşıma" suçlamasını sendikamla ilgili görmediğim için konu dışı tutacağım.

Askeri Savcının iddiaları üzerine söyleyeceklerim ayrıntılı olacaktır. Dört grupta topladığım suçlamaları, teker teker ele alacağım, hiçbirini gözden kaçırmamaya savaşarak, TÖS ve kendim açısından, içtenlikle cevaplandıracağım.

Askeri Savcı, Türkiye'nin içinde bulunduğu huzursuzluğun nedenleri arasında TÖS'ün ve bizim paylarımız olduğu kanısındadır. Bu kanısının doğru olup olmadığını anlayabilmek için, "Acaba TÖS olmasaydı, bizler de ağızlarımızı açmasaydık, durum ne olurdu?" sorusunu soracağım, cevabını araştıracağım. Toplum olaylarını doğru yorumlayabilmek için kullanılması gereken yöntemi, durumlarımızın bu yöntemle değerlendirilmesi gerektiğini, toplumda kaynatılmak istenen "modern cadı kazanı"na kulak asılmamasını belirterek ifademi bitireceğim.

İfadem zorunlu uzayacaktır. Ortaya atılan iddialar sadece kendimi ilgilendirseydi bunu yapmazdım. Cevaplarımı birkaç cümle içinde özetler, huzurunuzdan çekilirdim. Fakat omuzlarımdaki sorumluluk büyüktür. Dâvamız, geçtiğimiz altı yıl boyunca ülkemizin en etkin kuruluşlarından olan TÖS'ün 72.000 üyesini ilgilendirmekte, köyde kentte, okullarda çocuğu olan olmayan bütün yurttaşlarımızın ve bu arada Sendikamıza üye olmamış öteki öğretmenlerimizin merakını çekmektedir. Huzurunuzda TÖS yöneticisi olarak dört kişiyiz. Öteki arkadaşlarımın benim kadar uzun konuşmayacaklarını biliyorum. TÖS yöneticisi olmayan sanıklar da, sonuç olarak, sadece kendilerini ilgilendiren iddialar üzerinde duracaklardır. Böyle olduğu halde, çok sanıklı bir dâvâdır, Yüksek Kurulunuzu fazla uğraştıracaktır. Bunları biliyorum. Uzun sözün erdemi olmadığını da biliyorum. Gene de, anlattığım gerekçeye dayanarak, sizlerden hoşgörü istirham edeceğim.

Bu Dâvâ Nasıl Bir Dâvâdır?

Dâvâmız, kamuoyuna, resmi Sıkıyönetim bildirilerinde bile, "TÖS Dâvâsı" olarak sunulmuştur. Ama görüldüğünün ve gösterildiğinin tersine, TÖS'le ilgisi az olan bir dâvâdır. Dâvâmızın bu kadar geniş bir sanık kadrosuyla ve "Başladı... Başlıyor..." biçiminde duyurularla açılmasındaki amacı anlamak bizim bakımımızdan zordur. "Sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü tesis etmeye ve sosyal temel nizamlardan herhangi birini devirmeye matuf cemiyet kurmak" ve bu amaçla propaganda yapmak suçları çevresinde biraraya getirilen 188 kişinin birbirleriyle ilgileri yoktur. Bunlar birbirine son derece aykırı; düşünce, meslek, yer ve sosyal-hukuksal ilişkiler bakımından birbirlerinden o kadar uzak kişiler ki, bunları yapay olarak birleştirdikten sonra bir arada tutmak genede zor olmuştu. Bu yüzden Sayın Askeri Savcı, uzun sürede yazdığı ve basımevinde bastırdığı İddianameyi, içindeki sanıklar birbirlerinden ayrılmasınlar diye, bir değil, iki değil, üç zımba ile tutturmuştur.

Varlığı iddia olunan gizli örgütün herhangi bir sanığını değil, en başta yer almış olan bana sorun, biz birbirimizi tanımıyoruz. Suç tarihi olarak gösterilen yıllar içinde, bu kimselerden üçüyle beşiyle biraraya gelmemişiz. Güya ben sözkonusu gizli örgütü "sevk ve idare" eden kimseyim, gruplardan haberim yok! Grup yöneticisi diye gösterilen kimselerden haberim yok" Hele "irtibat görevlisi" diye adlandırılan kimselerin hiçbirini bilmiyorum. Bu kimselerin hiçbiriyle, dolaylı dolaysız, hiçbir ilişkim olmamış. Mektuplaşmamız yok. Telefon konuşmamız yok. Üç yılın bir gününde birbirimize bir telgraf yollamamışız. Dinleme teknikleri, insanların soluk alışlarına kadar her şeyi saptayacak derecede geliştirilmiştir. Resmi haber alma organları bu teknik cihazlarla donatılmıştır. Böyle olduğu halde herhangi bir konuşmamız, kavilleşmemiz tutanağa bağlanmamıştır! Bir meslekten, bir sendikadan olanlarımızla bile tutuklandıktan sonra cezaevinde tanıştık. Cezaevinde bu kimselerden aynı ranzada yattıklarımızla, aynı gizli örgütte yer aldığımızı dahi, Askeri Savcının İddianamesini aldıktan sonra anladık! Böyle bir dâvânın açılış amacını anlamak gerçekten ordur.

İddianame'de adı geçip de Sanıklar listesine alınmayan, yani kendileri ele geçirilemediği için evrakları ayrılan kimseler arasında ünlüler var. Bu kimseleri dergi ve gazetelerdeki yayınlarından biliyoruz. Yüzlerini görmüş olmasak da, düşüncelerini tanıyoruz. Bu kimselerin hem bizlerle, hem kendi aralarında, uzlaşmaz-birleşmez görüşleri var. Birbirlerine bu kadar aykırı kimselerle, "memleket içinde müesses iktisadi ve sosyal temel nizamlar"ı ortadan kaldırmak amacıyla gizli örgüt kurmak mümkün değildir. Bundan dolayı bu dâvânın açılmasındaki amacı anlamak zordur.

İddianame'nin Özellikleri

Böylesine yok olan bir "gizli örgüt", yok olan "komünizm propagandası" iddialarıyla bu dâvâ ile hangi amaca varılmak istenildiğini anlamak zor olduğu gibi, dâvâyla ilgili iddianamenin okunması ve anlaşılması da zordur. Bu zorluk, birinci derecede, yazılıştaki sistemsizlikten geliyor. Dönüp dönüp okunduğu halde bile, neyin nerede olduğunu bulmak, kişilerin birbirleriyle ilgilerini anlamak, kaydedilen hususların hangi suçun kanıtı olduğunu kavramak, bazı bilgilerin suçlama amacıyla mı, yoksa başka amaçlarla mı yazıldığını kestirmek kolay olmuyor.

Bir yanda ünlü ünlü adlar, hâttâ topluma ""yılanın aylardır aranan başı" olarak kabul ettirilen kimseler, bunların güya bizlerle olan ilgileri ve oldukça büyük iddialar; bir yanda baylı bayanlı, yaşlı, genç öğretmenler, bir yanda körpe öğrenciler, Cumhurbaşkanlığı Muhafız Alayından yedek asteğmen, birkaç er, sağlık nedeniyle emekliye ayrılmak üzere olan bir yüzbaşı, bir yanda oldukça ilgi çekici mektuplar, dine ezana saldıranlar, Atatürk büstünün gözünü oyanlar(!), bayrak yırtanlar(!); bir yanda bunlarla ilgili-ilgisiz, ama oldukça geniş ve derin açıklamalar: Türkiye'nin jeopolitik durumu; Milli ülkünün ne olduğu; üniversite, basın, yayın, yargı organları ve "öğretmen camiası"nın durumları; CHP, DP, AP gibi siyasal kuruluşların, 27 Mayıs döneminin eleştirileri; bunlar Anayasa ve yasalarda yer alan ilkelere göre değil de, Askeri Savcının kişisel düşüncelerine dayanan eleştirileri! Gene Askeri Savcının kişisel görüşlerine uygun olarak Liberal-kapitalist sistem ile Marksist-sosyalist sistemin karşılaştırılması! Hiç yeri değilken Köy Enstitüleri'nin karalanması! Genç Askeri Savcının kişisel görüşlerine TÖS'ün genel felsefesi ve stratejisi! TÖS ile Dev-Genç ilişkisi! Samsun Grubu, Keskin Grubu, Kırıkkale, Kulu, Konya, Haymana grupları...

Gazete manşetlerine geçmeğe, ilk sayfasından son sayfasına kadar saptırılmaya elverişli, bir ülkenin "irfan ordusu" öğretmenlerini yüzyılın sonuna kadar baş eğdirmeğe, yaralamağa, onları halkın gözünden düşürmeğe yarayışlı, son derece ilgi çekici, son derece fırapan bir iddianame...

İçeriği böyle birbirleriyle ilgisiz unsurlardan meydana geldiği için, yazılış biçimi de karışık bir İddianame... Türkiye'ye yayılmış yüzlerce Asliye ve Ağırceza mahkemesinde, yarım yüzyıla varan bir uygulama sırasında pek az iddianamede görülen niteliklerle dolu bir İddianame...

Sanki bu İddianame, Siz Sayın Başkan ve Yargıçlara değil de, ilkokulun başlangıç sınıflarındaki öğrencilere hitabediyor: Türk uygarlık tarihinin Milâttan Önce 5000 yılına kadar uzandığı, temelinde atın bulunduğu, bunun Selçuklularda da böyle olduğu, Kanuni Sultan Süleyman dönemindeki durum, Avrupadaki

Rönesans ve reformlar... Radyo ve televizyon hakkında bile değerlendirmeler... "Bayrak katlanmak için bile yere değdirilmez. Küçük büyüğün, öğrenci öğretmenin, memur amirin aleyhinde söz söylemez." gibi öğütler...

İddiname'nin Biçim Yönünden Eleştirilmesi

44'üncü sayfadan sonraki bölüm, sanıkların sorumluluklarını belirtmeye ayrılmış. Bu da, her sanığın sorumluluğunu teker teker belirtmek yerine, gruplar halinde yapılmış. Samsun grubu, Keskin grubu gibi. Anayasanın 33'üncü maddesi, ceza sorumluluğunun "şahsiliğini kesin olarak belirtmiştir. Ceza muhakemesinde de asıl önde gelen, sanıkların kendileri ve kimlikleridir. Böyle gruplamalara gidildiği zaman bile, her sanığın adı ve soyadı gösterilip, onun altında o kimseye yüklenen fiillerin ve bunların tanıtlamaya yarayan kanıtların gösterilmesi gerekir. İddiname'de böyle yapılmamıştır. Örneğin, bir mektubu yazan ile onu alanın adı verilmiştir, ama mektubun içeriğinden bunların hangisinin sanık olduğu anlaşılamadığı için, bu kimselerin sanık mı, yoksa tanım kmı olduğu kestirilemez durumlar doğmuştur.

Bu karışıklık, İddiname'nin başında yer alan ve "Sanıklar" başlığıyla sunulan listeye bile egemendir. Başlığına bakarak sadece sanık adlarının alındığını sandığımız listeye tanık adları da sokulmuştur: Sayfa 13, sıra 143'te olduğu gibi. Karışıklık bununla bitmiyor, burada kimliğinin sonunda tanık olduğu işaretlenen Muhterem Ekinci'nin, İddianamenin 98'inci sayfasında TCK-141/5'e göre cezalandırılması istenmiştir!

Böyle geniş kadrolu bir dâvânın iddianamesini hazırlarken bazı dalgınlık ve unutmaların olabileceğini, heleişleri pek çok olan bir savcının bundan kurtulamayacağını kabul ediyorum. Nitekim olmuştur da. İddiname'nin metin bölümünde adı geçip de "Sanıklar" listesine alınmamış kimseler kalmıştır. Hâttâ "Netice ve Talep" başlıklı bölümde cezalandırılması istenen, ya da metinde suçlanarak adı geçen, ama "Sanıklar" listesinde bulunmayan Ferhat Aslantaş, Ahmet Say, Esat Özcan gibi kimseler, listeye sonradan alınmışlardır. Ama bir kimsenin, hem Sanıklar listesinde yer alması, hem de kimliğinin sonuna tanık olduğunun yazılması ve bu kimsenin 141/5'e göre beş yıl hapisle cezalandırılmasının istenmesi, ne unutmadır, ne de dalgınlık; sadece sistemsizliktir. Askeri Savcı, "Üniversitelerimiz", "Yargı Organları" "Türkiye'nin Jeopolitik Durum", "Milli Ülkü Nedir?" gibi, dâvâmızla hiçbir ilgisi olmayan konuları siyah ve büyük harflerle ve özel başlıklar halinde göstereceğine, sanıkların adlarını siyah ve büyük harflerle gösterse ve bunları tek satır gibi yazdırsaydı, yargılama için daha iyi olurdu. Çünkü dâvâ, şu ya da bu grubun değil, kişilerin, yani insanların

onurları ve yaşamlarıyla ilgilidir. İddianame'nin buna ağırlık ve açıklık vermesi gerekirdi. Türkiye'nin bütün Asliye ve Ağırceza mahkemelerinde böyle yapılmaktadır.

Ceza muhakemesinde sanık kimliklerinin önemini Yüksek Kurulunuza ya da Sayın Askeri Savcıya anlatmak haddim değildir. İddianame'nin 16 sayfasını kaplayan "Sanıklar"" listesi, sanıkların adlarını soyadlarını, ana ve baba adlarını, doğum yıl ve yerlerini, iş ve adreslerini, bazılarının da medeni hallerini göstermektedir. Fakat bu listeden, sanıklar arasındaki hukuksal ilişkileri bulup çıkarmak zordur. Özellikle sözlü duruşma sırasında bu listeden yararlanmanın çok zor olacağı kanısındayım. Örneğin, adı bilinen bir sanığı bu listeden bulmak ve kimliğini öğrenmek kolay olmadığı gibi, sanıklar arasındaki yakınlık ya da uzaklığı bulup çıkarmak da hayli emek ve dikkat isteyen bir iş haline sokulmuştur.

Örneğin 84'üncü sayfada "Canım Seherciğim" diye başlayan bir mektubu bulunan Feyhan Tolgay ile Seher Tolgay'ın, karı koca mı, kardeşler mi, ana kız mı, yoksa nişanlılar mı olduklarını anlayabilmek için Sanıklar listesini birkaç kere gözden geçirmek gerekmektedir. Çünkü Feyhan Tolgay 71'inci sırada, Seher Tolgay ise 108'inci sırada yer almaktadır. Bunların birbirlerinin nesi olduklarını anlamak, ancak ana baba adlariyle doğum yıllarını karşılaştırmak suretiyle mümkün olmaktadır.

Pek çok sanığın öğrenci mi, öğretmen mi, öğretmense TÖS'ten mi olduğu hiç anlaşılmamaktadır. Liste yapılırken neyin ve hangi sıranın esas alındığı belli değildir. Galiba "anlamayı zorlaştırmak" esas alınmıştır. Çünkü "TÖS Dâvâsı" olarak tanıtılan bu dâvâda sanık olanların pek çoğunun TÖS'ten olmadığı, hâttâ öğretmen olmadığı, ama bu kimselerin öğretmen ve TÖS'lü diye alabildiğine istismar edildiği görülmektedir.

Ayrıca bunların çoğunun akrabalık derecelerini kavramak mümkün olmadığından, birbirleri için tanıklıklarının yasak ya da çekinilebilir olması gibi durumlar gözden kaçırılmıştır. Yargıçların, sanık lehine kabul ettiği yasa hükümlerini uygulamaları önlenmek istenmiştir. Yakın akrabaların birbirleri aleyhine tanıklık etmeleri gibi, bunların birbirine yazdığı mektupların delil olmak değerinin tartışılmasından kaçınılmış olduğu kuşkusu ortaya çıkmaktadır.

Kısacası, Ceza Mahkemelerinde gerçeği ortaya çıkarma çalışması sırasında sanık kimliklerinin önemi büyük olduğundan, bu listenin kolay faydalanılacak biçimde hazırlanması gerekirdi. Söz gelimi, sanık soyadlarını alfabe sırasına sokmak ve biribirine olan yakınlık derecelerini göstermek, TÖS'le ilgilerini belirtmek, bu sakıncaları önleyebilirdi.

İddianame'nin İçerik Yönünden Eleştirilmesi

İddianame biçim yönünden karışık olduğu gibi, içerik yönünden de tutarlı değildir. Örneğin ilk 4 sayfada bazı gerçeklere dokunulmuştur, ama bunların neyi gösterdiği belli olmadığı gibi, gerçek olup olmadıkları da kuşku uyandırmaktadır.

Gerçek olan açıklamalara birkaç örnek vermek isterim:

"Türkiye'de soygun, vurgun ve suistimalin her çeşidi vardır" (s. 29),

"Eğitim ve öğretim düzeni bozuktur" (s. 37),

"Öğretmenler köy ve şehir öğretmenleri diye iki kısma ayrılmıştır" (s. 34),

"Kapitalist sistemle kalkınmak mümkün değildir" (s. 40)...

Bunlar gerçektir. Fakat bunlar İddianeme'ye sanıkların sorumluluklarını azaltmak için değil, tersine, onların suçluluklarını pekiştirmek için alınmıştır. Askeri Savcının kendisi öğretmenlerin ikiye ayrılmasından yakınıyor, ama bize yüklediği suçlar arasında, "Öğretmenleri tek çatı altında toplama" görüşü var (s. 53, No. 6). Öğretmenlerin ikiye ayrılmasından yakınmak, nasıl Sayın Askeri Savcı için suç değilse, bizler için de suç olmamalıdır.

Üstelik, bu gerçekler İddianame'ye alınmasa da olurdu. Ama madem alınmıştır, sanıkların sorumluluklarını azaltmak için değerlendirilmeli idi. Ceza muhakemelerinde toplumun bozuklukları, sanıkların sorumluluklarını artırmak için değil, azaltmak için konu edilir. Askeri Savcının yapmadığı bu işi Yüksek Kurulunuz yapacaktır elbet.

Gerçeğe uymayan iddialara da örnek vereceğim.

İddianame'de, Üniversitenin devlet durumuna geldiği söyleniyor ve: "Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'ndaki suç işlenen her yere zabıta kuvveti girer prensibini öğreten bazı prof'lar, Üniversitede suç işlense dahi güvenlik kuvvetleri Dekanın talebi olmaksızın giremez fetvasını vermiştir." deniyor. Biz, yaptığımız araştırmada, Ceza Muhakemeleri Usulü öğreten herhangi bir profesörün böyle bir sözüne rastlamadık. Eğer Askeri Savcı hâlâ aksini iddia ediyorsa, bu bir dalgınlığın sonucu, ya da bir yanlış hatırlamadır. Kendisi acaba, böyle söyleyen Ceza Muhakemeleri Usulü Prof'larından birkaç ad verebilir mi? Ben, açık oturumlarda, yüksek sürümlü gazetelerde bunun tam tersni söylemiş yazmış profesörler biliyorum. Elimde bunu gösteren gazeteler var.

Bu örnekleri, İddianame'de yer almış olsa da, Askeri Savcı ile tartışmak kastıyla vermiyorum. Böyle bir niyetim yoktur. Bu örnekleri, Askeri Savcının gerçek diye kaydettiği pek çok hususun değerlendirilmesi ve bazılarının da gerçeklik derecesi hakkında Kurulunuza bir fikir vermesi için sunuyorum.

44'üncü sayfadan sonraki bölümde, maalesef bazı kısımlar hiç anlaşılmıyor, bazı kısımlar da, biraz anlaşılmakla birlikte, neyin kanıtıdır, ya da neyin kanıtı değildir, kestirilemiyor.

Hiç anlaşılamayan kısımlara iki örnek:

Sayfa 63: "... bir zamanlar kadınım dediğin bir arkadaşa orospu diyorsun" biçimindeki açıklamanın, İddianame'de 141, 142 bakımından önemi nedir Acaba bir hakaret dâvâsı mı sözkonusudur.

Sayfa 84: "Feyhan Tolgay, Seher Tolgay'a mektubunda: Canım Seherciğim... Bugünlere değin (Haydar'ın içimize girmesine) bu denli anormal bir insan tanımadım..." biçimindeki açıklama nedir? Haydar kimdir? Haydar'a "anormal" denilmiş ise bunun dâvâmızla ne ilgisi vardır?

Hangi suçun kanıtı olduğu anlaşılmayan hususlar için de birkaç örnek sunuyorum:

İddianame'de kimi sanıklar TCK-141/1, kimi sanıklar 142/1, kimi sanıklar da 141/5 ile suçlanmaktadır. İddianameye alınan bazı mektuplar Askeri Savcının "açıklık" yanlısı bir kimse olduğunu gösteriyor. Buna karşılık bu suçların kanıtları açıklıkla belirtilmiyor. Ortada bazı mektuplar, yazı ve konuşmalar var ama bunların hangi suçların unsurlarını kanıtladığı gösterilmiyor. Gösterildiği yerlerde de genel ifadeler kullanılıyor. Örneğin, "Sanık Fakir Baykurt" denildikten sonra, bana yüklenen suçun ne olduğu belirtilmeli, bu suçun kurucu unsurlarının nasıl gerçekleştiği kanıtlariyle ortaya konulmalıydı; yapılmamıştır.

Ne 141, ne de 142'yi kanıtlar nitelikte olmayan, gene de İddianame'ye alınan mektupları örnek veriyorum:

Sayfa 51: Ali Çakır adlı bir işçi Almanya'dan yazıyor. Kitap ve yayın yokluğundan şikâyet ediyor. Böyle bir mektup hangi suçun kanıtıdır?

Sayfa 52: Ferhat Arslantaş, İzmir'den yazıyor: "80 kilometrelik bir yürüyüş düşünülüyor..." Bu cümle, mektubu yazan ve alanla ilgili olarak hangi suçun kanıtıdır? Yürüyüş düşünüldüğünü yazmak 141 ve 142'nin neresine girer?

Aynı sayfa: Yeğenim Süleyman Yorulmaz İslahiye'den yazıyor. Kendisini eleştirdiklerinden söz ediyor. Eylemsiz kalıyormuş, ötekiler de çok hızlı gitmek istiyormuş, adı geçen yeğenim bunu doğru bulmuyormuş. Böyle bir mektup hangi suçun kanıtıdır ve hangimiz için kullanılmaktadır? Bu gibi eylemler yanlısı olmayan Süleyman Yorulmaz mı, yüksa bu mektubu aldığım için ben mi suçlanmaktayım? Böyle eylemler yanlısı olmadığını mektuba yazmak ve böyle bir mektubu almış olmak 141 ve 142İ'nin neresine girer?

Sayfa 54: TÖS Müfettişi İ. Safa Güner'in yazdığı yazıdaki, "Biz ertesi gün öğleden önce Dev-Genç'li gençlerle konuştuk. Beklenen baskı ve müdahale girişimini önledik" biçimindeki açıklama hangi suçun kanıtıdır? Bakı ve müdahale yasalara aykırı olduğuna göre, bunun önlenmesi ne zamandan beri suç sayılmaktadır?

Sayfa 55: TÖS Genel Sekreteri Osman K. Akol'un İbrahim adlı kişiye yazdığı mektuptaki "A be, koca millet üç beş bin lânet kompradorun aracılığı ile Amerika'ya tutsak olmuş canım dostum" biçimindeki cümlesi TCK'nun hangi maddesine giren suçun unsurudur? Dâvâmız 141, 142'yle ilgili olduğuna göre, milletin Amerika'ya tutsak olduğunu söylemek, ya da "Amerika bizi tutsak aldı!" demek ne suçudur?

Sayfa 59: Abdullah Özcan'ın Keskin Barakovası köyüne, Hülya Zağyapan'ın da önce Keskin köylerinden birine, sonra da merkeze atandığı belirtiliyor. Bu atanmalar suçlulukla ilgili midir? Köye, ya da merkeze atanmak, ya da önce köye atanıp sonra merkeze getirilmek ellerinde midir ki bu husus İddianame'ye sanki ortada bir tertip, bir komplo varmış gibi yerleştiriliyor?

Sayfa 67: Kudret Yaman'ın Abdullah Özcan'a yazdığı mektupta, "Akşam gazetesinde Devrimci Ordu Gücü Bildirisinin yayınlandığı"ndan söz edildikten sonra bu hareketin bir ihtilâle dönüşüp dönüşmeyeceği konusu üzerinde duruluyor ve "Fakat devrimci gücün o potansiyele gelmediği kanısındayım" deniyor. Böyle bir ifade hangi suçun unsuru olabilir?

Sayfa 81: Tarık Duru'nun Fikret Soysal'a yazdığı mektupta, "Öğrenci hareketlerine katılmıyoruz. Şunu önemle söyleyelim ki buradakilerin amacı her gün anarşi çıkarıp sol bir cuntaya ihtilâl yaptırmak. Deniz filân "halk" derken küçümser bir tavır takınıyor..." deniyor. Görüldüğü gibi, bu kimse mektubunda şiddet eylemlerine katılmak yolunda bir açıklamada bulunmuyor. Böyle bir mektup hangi suçun unsuru ve kanıtı olabiliyor?

İddianame'nin hukukilik ve inandırıcılık derecesi hakkında bir fikir verecek kadar örnek sunmuş bulunuyorum. Bize yöneltilen suçlamaları karara bağlarken Askeri Savcının bu tutummunu ve İddianame'nin bu özelliklerini dikkate almanızı dilerim.

Yargılanmadan ve Hakkındaki Yargı Kesinleşmeden Kimseye "Suçlu" Denemez

Böyle bir hukuk anlayışı ve bu nitelikteki bir iddianameyle sanık sandalyasına oturtulan bizler, daha duruşmalarımız başlamadan, bir haksızlığa uğramış durumdayız. Yürürlükteki yasaların emri, "Görülmekte olan dâvâlar üzerinde

meclislerde ve basında tartışma yapılamaz ve mahkemeler etki altına alınamaz" iken, dâvâmızla ve Sıkıyönetim Mahkemelerinin çalışmalarıyla ilgili tartışmalar ve hele Ankara Sıkıyönetim Komutanlığının durumumuzla doğrudan ilgili 6 Temmuz 1971 gün ve 36 No'lu bildirisi ve 27 Eylül 1971 gün ve 49 No'lu bildirisi, mahkemelerin tutumunu etkileyerek aleyhimize sonuçlara yol açacak nitelikler taşımaktadır.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığının 39 No'lu bildirisinin "Adli İşler" bölümünde şu satırlar yer almıştır:

"Sıkıyönetimin ilânından bugüne kadar adli mercilerden talep ve nakil suretiyle 635 dâvâ dosyası komutanlığa intikal ettirilmiştir. Komutanlıkça da 36olay ve suçluları hakkında Askeri Savcılığa tahkikat açılması emri verilmiştir: Nurcular, TRT, TÖS ve bunun gibi...

Bizler ancak yargılandıktan sonra, Yüksek Kurulunuzun kararı o yönde tecelli ederse ve bu karar kesinleşirse "suçlu" olacağız. Sıkıyönetim Komutanlığı durumumuza el koyduğu zaman henüz, işlediğimiz sanılan, işlediğimiz iddia olunan fiillerden "sanık" idik. Askeri Savcı hakkımızdaki incelemeyi yaparken ve iddialarını yazarken de "sanık" idik. Şimdi huzurunuzda da "sanık" olarak bulunuyoruz. Bir yargı katı olmayan, elinde bulunduğu olağanüstü yetkilerden dolayı etkisi de büyük olan Sıkıyönetim Komutanlığının, daha hakkımızdaki inceleme sonuçlanmadan, hâttâ iddianame yazılmadan, yargı yetkisini elinde bulunduran mahkeme kararını vermeden, bu karar kesinleşmeden, "suçlular" gibi gazetelerde, radyo ve televizyonda ilân edilmemiz hukuka uygun bir tutum değildir.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığının 49 No'lu bildirisi, işlediğimiz iddia olunan fiilleri oldukça ağır sözlerle nitelendirmiş, mutlaka cezalandırılacağımız yolunda ifadeler kullanmıştır. Bildiri, bütünü içinde TÖS adını üst üste zikrederek, "resmi ve özel görüşmelerde" de bu konu üzerinde durulduğunu kaydetmiştir. Eğer ortada, bir anlatım hatası yoksa, bir yargı katı olmayan Sıkıyönetim Komutanlığının bu tutumu hukuka hiç uygun değildir.

Bu kadar açık, kesin ve resmi bildirilerin dahi, Yüksek Kurulunuzun hakkımızda vereceği karara etki yapmayacağına, yapamayacağına inanmak istiyoruz. Böyle, yasalara aykırı etki ve müdahalelerden kuşku duymaya başlarsak, hakkımızda verilecek mahkûmiyet kararına asla üzülmeyeceğimiz gibi, beraat kararına da sevinemeyiz.

"Türk Ulusu adına" yargı görevi yapan mahkemelerin çalışmalarına etki ve müdahalede bulunulması, sadece bizi değil, fakat aynı zamanda, mahkemele-

rimizin kararına saygı duymayı köklü bir gelenek haline getirmiş olan toplumumuzun çeşitli kesimlerinden pek çok kimseyi de üzmüş olmalıdır. Sonuç ne olursa olsun biz, bunlardan dolayı kaygı duymuyoruz; içinde bulunduğumuz ağır durumdan ve bunca ağır ceza tehditinden yüz akıyla kurtulacağımıza inanıyoruz. Bu inancımızın başlıca dayanağı, sadece suçsuzluğumuz değil, aynı zamanda mahkemelerimizin, yargıçlarımızın adaletçi kişiliğinde yüzlerce örneğini gördüğümüz, yasadışı etki ve müdahalelere kapılmazlık bilincidir. Bu bilinci aşacak başka bir kuvvet Türkiyemizde olmamalıdır. Yaşı kuruyu, suçluyu suçsuzu mahkemelerimiz kendileri ayırmalıdır. Sıfatları ve mensubiyetleri ne olursa olsun hiç kimse mahkemelerimizin kararına karışmamalıdır.

2. TÜRKİYE BUGÜN NEDEN HUZURSUZ?

Askeri Savcı, İddianamesine, "Tarih ve uygarlıklar yaratan, çağları değiştirip çağlar açan, kıtalara hükmeden, soylu ve asker millet, teşkilâtçı Büyük Türk Milleti bugün neden huzursuzdur? Bu huzursuzluğun sebepleri nelerdir?" sorusuyla başlıyor (s. 17).

Savcının kişisel düşüncelerine ve dünya görüşüne uygun olarak cevaplandırdığı bu önemli soru, her ne kadar asıl muhataplarına sorulmamışsa da, hakkımızdaki İddianame'nin başında yer aldığı için ilgimizi çekmektedir.

Kısaca denebilir, bu Türkiye birikmiş sorunlarını çözemediği için huzursuz. Çağdaş uygarlık düzeyine çıkamadığı, çıkarılmadığı için huzursuz.

Bir toplum huzursuzluğa düşmek istemiyorsa sorunlarını biriktirmekten kaçınmalı; biriktirmişse bir an önce çözmelidir.

Sorunları biriktirmeden çözebilme yolu, değişme ve yenileşmenin yaşamsal derecede bir zorunluluk olduğunu kabul etmektir. Bunun gereklerini duraksamadan yapabilmektir. Değişmeyi ve yenileşmeyi başaramayan toplumlar çağın gerisinde kalır, giderek düşkünleşir, silinir.

Biz, çağdaş uygarlık düzeyine çıkma gereğini, toplum ve ülkemizin çökmeye yöneldiği dönemde kavradı. Bunun için bir ulusal Kurtuluş savaşı verdik. Savaştan sonra, değişime ve yenileşme yolunda önemli işler yaptık. Ama Atatürk'ün ölümünden sonra bunları korumak, eksikleri tamamlamadık. Daha kötüsü, O'nun belirttiği "çağdaş uygarlık" kavramını çarpıt. Çağdaş uygarlığın ne olduğu, olmadığı anlaşılamaz, karmakarışık bir ortama geldik.

Çağda uygarlık; herhalde, 35 yaşını geçmemiş yurttaşlarımızın ekmek uğruna Almanyalara, Hollandalara açılması değildir. Çağdaş uygarlık, herhalde, nüfusumuzun %76'sı olan köylümüzün bir dönüm topraktan hâlâ 110-120 kilo

buğday alması, yıllık gelirinin ortalama 600 lirada kalması, buna karşılık, yöneticilerimizin ve okumuşlarımızın "pardon", "mersi", "afedersiniz" demesi, bir iki yabancı dili konuşması, kıravat takması, dans etmesi, uçaklara binmesi değildir. Telefon, televizyon, ciklet değildir. Montaj fabrikaları hiç değildir. Amerika'nın, Almanya'nın yaptığı arabaları, otobüsleri gidişli gelişli asfaltlarda koşturmak, ama yüzyılın sonuna doğru yapabildiğimiz ilk arabaya Cumhurbaşkanımızı bindirip, beş adım gitmeden stop ettirmek hiç değildir.

Çağdaş uygarlık; çocuklarımızı, yeni sömürgeci toplumların üretim artığı bozuk süttozlarıyla zehirlemek, ya da kış gelince kızamıktan öldürmek değildir. Çağdaş uygarlık, ulusun 2.5 milyon çocuğu ilkokul bile bulamazken, kendi çocuklarımızı Avrupalarda, Amerikalarda okutmak değildir. Çağdaş uygarlık, sadece geçmişimizle övünmek, buna karşılık günümüzün, geleceğimizin perişanlığına göz yummak değildir. Nüfusumuz artıyor ama ulusal gelirimiz artmıyor diye, sömürgeci uzmanların salık verdiği doğum kontrolünü benimsemek değildir.

Çağdaş uygarlık; parayı her şeye egemen kılıp, her yıl bir seçim yapmak değildir. Çağdaş uygarlık, aydının ardında polis, bileklerinde kelepçe değildir. Kitap yasaklamak, yazarlara, öğretmenlere, eleştiri yapanlara, yol gösterenlere, yol açanlara düşman olmak değildir. Çağdaş uygarlık, 13 katlı aparman, ya da gecekondu değildir. Kalorifer değildir, kömür dumanı değildir. Birin yeyip binin bakması, bir yanın lâvanta, bir yanın tezek kokması hiç değildir.

Çağdaş uygarlık; 1) tarımda geri ilişkilerden ve üretimden kurtulmak, 2) endüstrileşmek, kendi teknolojisini geliştirmek, 3) köyle kent arasındaki ekonomik ve sosyal açığı kapamak, düzenli ve dengeli olarak şehirleşmek, 4) ulusal geliri artırıp onu adaletle bölüşmek... demektir. Çağdaş uygarlık; işsize iş, hastaya ilâç, ulusun bütün çocuklarına yöneticilerin çocukları gibi okul bulmak demektir. Yad'a yabana el açmaktan kurtulmak demektir. Kıtlığın, yokluğun yarattığı kavgalara son verip, tokluğun, bolluğun barışına kavuşmak demektir.

Çağdaş uygarlık; yüzyıl önce atalarının bıraktığı yerde kalmak olmadığı gibi, bugün bulunduğun düzeyde donmamaktır. Çağdaş uygarlık, duran, kıpırdamayan bir düzey değil, her yıl değişen ve ilerleyen bir yaşama biçimidir. Çağdaş uygarlığın aslında, buyurucu bir kural olarak, değişme ve yenileşme ilkeleri vardır. Bir toplum, eski ilişkiler içinde kalarak, yani değişmeden ve yapısını yenilemeden çağdaş uygarlık düzeyine çıkamaz. Bizde bu, en az 200 yıldan beri olamadı.

Türkiyemizin bugünkü huzursuzluğu buralardan geliyor. Bu huzursuzluğun temelinde maddi, sosyal, tarihsel ve aktüel nedenler yatmaktadır. Bu huzur-

suzluğu, nedenleri ve sonuçlarıyla birlikte ve doğru olarak anlamak zorundayız. Bunun için özellikle tarihe bakmak gerekiyor.

Değişme ve Yenileşme Gereğinin Doğduğu Dönemler

16'ncı ve özellikle 17'inci yüzyılda varsıl ve ileri olan Osmanlı İmparatorluğu, 18'inci yüzyıl başında duraklamağa, giderek gerilemeğe başladı. O zaman biz, bir din ve gaza devletiydik. 18'inci yüzyıl başlarında yeni gaza'lar yapıp ganimet toplama olanaklarını yitirdik. Bu yüzden devlet maliyesi zayıfladı.

Dışarda görülen değişme ve yenileşmeler çok anlamlıydı. Toplumlar hızla ensdüstri üretimine geçiyordu. Biz, endüstriye geçemediğimiz ve yenileşemediğimiz gibi, içerde eski düzeni de koruyamıyorduk. Önce, yaşamın belkemiği olan toprak düzeni bozuldu. Toprak düzeni bozulunca, maliye, idare, ordu, bilim kurumları, hukuk da bozuldu.

Bir değişme ve yenileşme yapılamaz mıydı?

Yapılamazdı. Bunun iki önemli engeli vardı:

1. İçerdeki yöneticiler, değişme ve yenileşmenin normal tarih olayı olduğuna inanmıyordu. Onlar, hayatı, değişmez, yenileşmez, olduğu gibi durur sanıyordu. Toplum düzeni, Tanrının takdir ettiği bir "nizam-ı âlem"dir. "Yegâne çare, bozulanı eski haline getirmektir" diyorlardı. Bu anlayışla, bozulan toplum düzenini eski haline getirebilmek için bir sürü kanlı terör uyguladı.

2. Değişme ve yenileşmemiz dışardan engelleniyordu. Ekonomik yapımızın "olduğu gibi" kaması, şayet bir değişme ve yenileşme olacaksa bunun da askerlikte, hukukta, sanatta kalması, yani kabuktan alta geçmemesi isteniyordu. Oysa Avrupa buharı makineye, makineyi de üretime uyguluyordu!

Toplum ve ülkemiz, bu anlayış ve engellemeden kurtulup yenileşemediği için, her yerde eşkiyalık ve başkaldırılarla çalkanıyordu. Ama yöneticilerimiz bunu anlamıyor, "dost"larımız bırakmıyordu. Dostlarımız bizi temelli çökertmek için, bir yandan kendi hesaplarına göre yetiştirdikleri ticaret ve politika uzmanlarını, bir yandan da gericileri kullanıyorlardı. Yetersiz yönetim örgütümüzün başarısızlıklarından da yararlanıyorlardı. Devletçiliğe dayanan bir ekonomik kalkınma yöntemi uygulamak zorunda olduğumuz halde, bizim için en uygun kalkınma yönteminin liberaliz olduğunu söylüyor, söyletiyorlardı. Hâttâ onlara göre biz Türkler "liberalizmin babası"ydık. Bu görüşleri işleyen yazıları uzmanlara yazdırıp yayınlatıyorlardı.

Osmanlı liberalizmini bu kadar överek bizi koltuklamalarının önemli bir nedeni vardı: İngiltere, o vakte kadar dostu ve pazarı olan Rusya'yı elden kaçı-

rıyordu. Çünkü Rusya endüstrileşiyor, sınırlarını İngiliz ticaretine karşı sıkı bir gümrük duvarıyla kapatıyordu. Bu durumda, bir "arzullah-i vasia" olan Osmanlı İmparatorluğuna dalmak İngiltere için en çıkar yol idi. Zaten başımızda binbir gaile vardı. Navarin'de donanmamız yok edilmişti. Üzerimize yeni silâhlarla saldıran Ruslar İstanbul yakınına kadar gelmiş, Mısır Valisi Mehmet Ali de Kütahya'yı almıştı. O günkü başbakanımız olan sadrazam ise, hâlâ liberalizmle kalkınabileceğimiz hayalinde, yüzüyordu. Bundan dolayı bu sadrazam, İngiliz sefir ve ticaret ateşesinin başarılı çalışmaları ve etkileri sonucu, 1838'de İngiliz Ticaret Anlaşmasını imzalayıverdi:

Borçlanma Alışkanlığının Başlaması

Yabancılar, Osmanlı topraklarında, Kapitülâsyonlar gününden beri ticaret yapabiliyor, ama az da olsa bir gümrük veriyordu. İçerde alışveriş, "tezkere" sahibi tüccarların elindeydi. Bir kısım mallar tekele bağlıydı. İngiliz Ticaret anlaşması ile bu tekeller kaldırıldı. Kapitülasyonlar aynen devam ediyordu. Gümrükler %3'e, %2.5'a indirildi. Yerli tacirlerin elindeki tezkereler geri alındı. İngiliz tüccarları, ortakları ve adamları, istedikleri malı, artık istedikleri yerde alıp satacaklardı. Limanlarımıza giriş çıkışlar, Boğazlar'dan geliş geçişle serbest olacaktı.

Osmanlı ekonomisini koruyan önemler kalkınca, zaten geri olan ekonomi, daha üstün başka bir ekonomi karşısında çırıl çıplak bırakılmış oldu. İngilizlere verilmiş ayrıcalıklar, az sonra, Almanlara, Fransızlara ve öbür devletlere de veriliyordu.

İngilizlerle imzalanan bu Ticaret Anlaşması'ndan bir yıl sonra, 1839'da, Tanzimat Fermanı yürürlüğe sokuldu. Böylece işin hukuk yönü de tamamlanmış oldu. Bugün tarih kitaplarımız Tanzimat Fermanı'nı anarlar da, Ticaret Anlaşması'nı anmazlar. Oysa asıl budur, öteki gölgedir.

Paris Anlaşması, Berlin Anlaşması, Anlaşmalar...

Bütün bunlar olup biterken, bir parça aklı eren yöneticiler, Gericilerin elinde can veriyordu. Aydınlar ise konforlu yalılarında, içi boş tartışmalarla, soyut şiirlerle uğraşıyordu. Anadolu'da durumu gittikçe kötüleşen, köylüyü akıllarına getirdikleri yoktu. Anadolu'yu tanımak için, İngiliz, Fransız ve Rus askeri coğrafyacıları, arkeologları harıl harıl çalışıyordu, biz gereğini bile duymuyorduk.

1876'da yeni bir anayasa yapıldı deneyimsiz aydınlar durumun Anayasa ile düzeleceğini sanıyordu. Saray ise, cülus şenlikleriyle, kılıç halaylarıyla vakit geçiriyordu. Esnaf olmuştu. Köylü, tezekten köy deydi. Sayısız dış bağ ve

bağlantı yüzünden endüstrileşme girişimleri sonuç vermiyordu. Açık veren Ticaretimiz devlete boyuna borç yüklüyordu. Batı sermayesinin istediği gibi gelip yerli ekonomiyi öldürmesi için kapılar ardına kadar açıktı. İngiliz Ticaret Antlaşması'ndan önce, 1827'de, bizim ve Yunanlıların, İngilizlerle olan yıllık ticaretimiz 2.5 milyon dolar kadardı. Bu anlaşmadan sonra sadece bizim ticaretimiz 12 milyon dolara çıktı. Ucuz ham madde ve tarım ürünü veriyor, pahalı fabrika malı satın alıyorduk. 1854'te tarihimizin ilk borç anlaşmasını imzaladık.

Düyun-u Umumiye Kıskacı

1881'de "Muharrem Kararnamesi" yürürlüğe girdi, yani "Düyun-u Umumiye" başladı. Düyun-u Umumiye'yi bize "devlet borçları" diye öğretmişlerdir. "Borç yiğidin kamçısıdır" diyerek de gözümüzü küllemişlerdir. Oysa Düyun-u Umumiye "haciz"dir; ödeyemediğimiz borçları, "haczen tahsil etmek için" kurulmuş yabancı yönetimidir. Düyun-u Umumiye, alacaklı yabancı devlet temsilcilerinden meydana gelme bir kurum olduğu halde, onurumuzu kurtarmak için Osmanlı dairesi gibi gösterilmiştir. Osmanlı ekonomi ve maliyesini bu daire yönetiyor, elde edilen yıllık gelirden önce kendi alacaklarını ayırıp, kalanını bize bırakıyordu. Düyun-u Umumiye'nin yönetim kuruul başkanı Sir Adam Block, ülkemizde tıpkı Hindistan'daki İngiliz valisi gibi davranıyordu. Hiçbir mali ve ekonomik girişim ona danışılmadan yapılamıyordu. Böylece, elimize az para geçiyordu. Onunla da cami, ziyaretgâh, tekke, türbe yapıyor, ya da eskiyenleri onarıyor, İslâm dünyasının kutsal yerlerine, Arap ve Ticani şeyhlerine hediyeler alıyorduk. Devlet gelirlerinin bir bölümü de şenliklere, sırmalara, polis ve hafiye örgütüne gidiyor, kalanı "zararlı yayın" yapmasınlar diye gazetecilere dağıtılıyordu.

Devletin yönetimini çağı geçmiş, eski görüşlü yöneticilerin elinden almak, Batılı sömürgecilerin yağmaladığı toprakları kurtarmak, Lozan Konferansı'nda Düyun-u Umumiye belâsını söküp atmak çok zor olmuştur. Batılılar, Düyun-u Umumiye'nin devamında uzun süre direndiler. Türkiye Cumhuriyeti, Osmanlı borçlarının hepsini değilse de, önemli bölümünü yüklenmiş; 1928'de yapılan yeni bir anlaşmayla, Düyun-u Umumiye eski biçimiyle ortadan kalkmış, yerine, borçların denetimiyle görevli bir konsey kurulmuştur. Konseyin çalışma yeri olarak Paris seçilmiştir.

Bu anlaşma gereğince, gümrük gelirlerimiz uzun yıllar bu borçlara yatırılmıştır. Düyun-u Umumiye'nin son taksidi, 25 Mayıs 1954'te kapatılabilmiştir. İlk borç anlaşmasını 1854'te yaptığımıza göre, 100 yıl Batıya borç ödemekle uğraşmışız.

Bugün Düyun-u Umumiye yoktur, fakat dış borçlar gene boğaza çıkmıştır. Ekonomik ve politik bağımsızlığını yitirmiş bir ulusu kurtarmak için girişti̇ğimiz Ulusal Kurtuluş Savaşının üzerinden 40 yıl geçmeden, gene 1919'daki borçlu ve bunun doğal sonucu olarak da, kalkınması dostları tarafından engellenen bir ülke haline geldik.

Ekonominin Büyük Önemi

Aydınlarımız, Kurtuluş Savaşından sonrası üzerinde düşünmeye yeni yeni başlamıştır. Ulusal Kurtuluş Savaşlarından sonra zorunlu olarak yapılacak işler vardır. Toplumsal hayatı temelinden değiştirecek, yenileştirecek olan reformlar, özellikle Toprak Reformu bunların başında gelmektedir. Dışardan sömürücü devletlerle, içerden geri derebeylik bakiyelerinin etkisinde olan yurdumuzda Kurtuluş Savaşı, toprak bütünlüğümüzü ve politik bağımsızlığımızı sağlamıştır. Fakat toprak bütünlüğü ve politik bağımsızlık, eğer zamanında köklü reformlarla pekiştirilmezse yozlaşır, giderek ülkeyi eski yerinden daha gerilere itir. Atatürk bunu, bütün gerçekliğiyle sezdiği için, daha 17 Şubat 1923'te,

"Siyasi ve askeri muzafferiyetler ne kadar büyük olurlarsa olsunlar, iktisadi muzafferiyetlerle sağlamlaştırılmazlarsa, husule gelen zaferler payidar olamaz, a zamanda söner. Bu itibarla en kuvvetli ve parlak zaferimizin dahi sağladığı ve daha da sağlayabileceği faydalı sonuçları elde edebilmek için iktisadiyatımızın, iktisadi hakimiyetimizin sağlanması, kuvvetlendirilmesi ve genişletilmesi lâzımdır." demiştir.

Ama Atatürk, çok iyi dile getirdiği bu ülkeyi bütünüyle gerçekleştirmek fırsatı bulamadı. Bu tür reformların, özellikle Toprak Reformun yapılması gerçekten zordur en başta bu reformlardan yararlanacak olan köylülerin uyanık ve örgütlü desteği gerekir. Oysa Atatürk'ün sağlığında köylüler iç politikada bir ağırlık meydana getiremiyordu. Çünkü okutulmamış ve örgütlendirilmemişlerdi. Atatürk bu alanda yapayalnız bir adamdı. Okumuşlar arasında kendisini tutanlar az, tutmayanlar pek Çöktü. Yerleşik çıkar sahipleri ve onların iç politikadaki temsilcileri, doğum yeri yeni sınırlarımız dışında diye, Kurtuluş Savaşı'nı başaran ordularımızın başkomutan ve Cumhuriyetimizin kurucusu olan bu insanı politikadan çıkarmayı bile denediler. Toprak ağaları, aşiret beyleri, şeriatçılar, liberalizmin ve Osmanlılığın temsilcisi politikalar güçlü bir cephe meydana getiriyordu bunlar, yabancı sermaye gelmiş, borçlanma olmuş, aldırmıyorlardı. Bunlar, üstelik, yabancı sermaye ile ihya olacağımızı savunuyorlardı. Bu bir bakıma doğruydu; yalnızca kendileri ihya olacaktı. Toplum ve ülkemiz ise, gerilik ve Yoksulluğuna devam edecekti. Bunlar, Mustafa Kemal'i çeviren

güçlerdi. Bu yüzden o, yapılması zorunlu reformları, bir yön olarak gösterip gerçekleştirilmesini halkın ilerdeki uyanıklığına bırakıyordu.

Örneğin, toprak reformunu kaç kez hükümet programlarına koydurduğu halde, sorumlu hükümetler, bunun üstüne fazla varamadılar. O'nun bu türlü altyapı reformlarını kolaylaştırıcı girişimler olarak ele aldığı yazı, giyim, kadın hakları, ölçü tartı, medeni kanun, şapka değişiklikleri de sonradan büyük saldırılara uğramıştır. Bunları tutucu güçlerin elinden kurtarmak, gerçek Atatürkçü ve Cumhuriyetçiler için çok zor olmuştur. Temel ekonomik yapı temelden değiştirilmediği için âşârın kaldırılması bile köylünün canlanmasına, tarımsal üretimin artırılmasına yetmemiştir. Tarımda gelişme olmadığı için iş sermaye teşekkür etmemiş, gerekli ölçüde endüstrileşme geçmemiştir. Devletçilik, Atatürk'ün ölümünden sonra isteksiz bir uygulama haline almış, en değerli yıllar ziyan edilmiştir.

1945'te San Francisco Konferansı'ndan sonra giriştiğimiz çok partili dönemde ise reformların yapılması fırsatı hiç ele geçirilemedi. Bin bir güçlükle çıkartılan Toprak Kanunu birbiri ardına yapılan tadillerle işlemez hale getirildi. Kemalizm ilkelerinin eğitimde başarılı bir uygulaması demek olan ve UNESCO aracılığıyla Asya ve Afrika'daki uluslara örnek diye gösterilen Köy Enstitüleri bile "komünistlik yuvası" diye kapatıldı. Böylece ulusumuzun büyük çoğunluğu olan köylümüzün yoksulluğu, cahilliği bir süre daha sürdürülmüş oldu. Bütün bunları başaranlar, tepkilerini birleştirerek Demokrat Parti'yi kurdu. Bunlar Atatürk düşmanlığını, köy ve kasabalarda, devrim ve cumhuriyet düşmanlığı halinde toprağa tohum atar gibi attı.

İşçilerin ve köylülerin bilinçlendirildiği, ekonomik bakımdan güçlendiriildiği ve serbestçe örgütlenmesi ortamının hazırlandı ve sağlam bir zemine oturtulduğu zaman çok iyi sonuçlar veren demokrasi, bizde başka sonuçlar verdi demokrasi dönemi bizde, Atatürk devrimlerinin ve Cumhuriyet'in hırpalandığı, aydın ve öğretmen düşmanlığının arttığı, özellikle borçlandığımız, kalkınma umutlarımızı yeniden yabancı sermayeye bağladığımız dönem oldu. Toplum ve ülkemiz, yapısının temellerinde ve derinlerinde taşıyıp geldiği sancıları, bunalımlar haline getirdi. Böylece yurdun savunması için beslediğimiz orduyu kullanarak her on yılda bir, ciddi operasyonlar yapmaya başladık.

Birbirimizi suçlama yoluna gitmeden anlayıp bir ulusal bilinç haline getirmek zorunda olduğumuz gerçek hâlâ budur:

Borçlanmakla bir, yabancı sermayeye sarılmakla iki; kalkınma olmaz! Yabancı sermaye, bizim muhtaç olduğumuz fabrikaya değil, kendi işine gelen fabrikaya yatırım yapar. Sermaye kiminse, pek tabii, kâr onundur. Yabancı sermaye, ma-

kine yapan fabrikalar kurmaz, kalkınmaya destek olmayacak uyduruk fabrikalar kurar. Kalkındırıp, kendi ürettiği malları sürekli olarak satacağı pazarları elinden çıkarmak istemez. Makineyi kendi ülkesinde yapıp getirmek, ya da burada monte etmekle daha çok kâr sağlayacağını iyi bilir. İşte sömürü budur; yeni sömürgeciliğin aslı budur.

Bu yüzden, Kurtuluş Savaşlarından sonra yeni sömürgecilik iklimine giren ülkelerde, ulusal kalkınma bol üretip biriktirmekle olacakken, bir plânsız tüketim alır yürür. Sürekli sömürülen, borçlanan, borçlandıkça yeniden sömürülen, sürekli olarak borç ve borç faizi ödemeye koyulan ulusların kalkınması çölde bir serap olur. Böylece paranın değeri düşer. Devalüasyon üstüne devalüasyon olur. Kullanıma çıkarıldığı zaman bir kâğıt banknota alınıp satılan Reşat altını bugün 200 liranın çok üstünden işlem görüyor. Altının değeri aynı kaldığına göre, 50-60 yıl içinde paramızın değeri bu kadar düşmüştür. Yirmi yıl önce 330 kuruş olan dolar bugün resmi kurda 15 lira, karaborsada daha yüksektir. Ortak Pazar'ın girdaplarına dalar, bu kısır döngüyü parçalayamazsak, dolar 30 liraya, 100 liraya da çıkacaktır.

Atatürk'ün "Tam Bağımsızlık" İlkesi

Atatürk 1921'de bağımsızlığı "tam bağımsızlık" olarak anlıyor, şöyle tanımlıyordu:

"Tam bağımsızlık demek, elbette, politika, maliye, ekonomi, adalet, askerlik, kültür... Gibi her alanda tam bağımsızlık ve tam özgürlük demektir. Bu saydıklarımın herhangi birinde bağımsızlıktan yoksunluk, ulusun ve ülkenin, gerçek anlamıyla bütün bağımsızlıktan yoksunluğu demektir."

Politik bağımsızlık, içeride böyle bir temele oturmuyorsa, giderek, sadece bir "biçim" haline gelir. Atatürk 1 Mart 1922'de şöyle diyordu:

"Bugünkü savaşmalarımızın amacı tam bağımsızlıktır. Bağımsızlığın tamlığı ise ancak mali bağımsızlıkla mümkündür. Bu memleketin maliyesi bağımsızlıktan yoksun olunca, o devletin bütün hayat kollarında bağımsızlık meflûçtur. Çünkü her devlet organı ancak mali kuvvetle yaşar... Binaenaleyh, devlet bünyesinde yaşatmak için dışarıya müracaat etmeksizin, memleketin gelir kaynaklarıyla irade edilmesi çare ve tedbirlerini bulmak lazım ve mümkündür."

Atatürk'ün gösterdiği doğruları asıl bu anlamda unutmuş, O'nun gösterdiği yol ve yönü asıl bu anlamda yitirmiş olduğumuzu korkmadan görebilmeliyiz. Çok

partili dönemde, DP ve AP yönetimlerinde, Türk devletini çok borçlandıranlar, devleti borçlandırarak mahalle milyonerleri yetiştirenler Siyasal hayatımızda en başarılı yöneticiler sayıldı. Toprak Reformu istemeyen politikacılar bakan, başbakan oldu O'nun gösterdiği yönde reformlar yapılmasını, kooperatifçiliğe gidilmesini istemeyenler de kötü kişi oldu. Halkın gerilik ve yoksulluğu buna bağlı olarak uzadı gitti. Bunun baş nedeni, halkın uyandırılmamış olmasıdır. Köklü reformlardan en çok yararlanacak olan köylü çoğunluğu, dâvânın istekçisi ve sahibi haline getirilmemiştir.

Gerçeği görüp söyleyen Aydınlar, her dönemde olduğu gibi, bu dönemde de baskı altına alınarak susturulmuş gerçeği göremeyenler ise, namaz kılıp oruç tutan ve içinde bulunduğu koşullar yüzünden çağ gerisi dogma ve tarikatlara sapan halka "gerici" deme yoluna gitti. Böylece asıl gericiler yani reformlar yoluyla hayatımızın iyileştirilmesine karşı çıkanlar, Kendilerini kuytuya almış oldu.

İfademin ilerki bölümlerinde, bir başka nedenle de belirteceği gibi, bugünkü Türk demokrasisinde, seçenlerin %70'ten fazlasını meydana getiren köylü, daha 25 Eylül 1971 günü Köyişleri Bakanı Cevdet Aykan'ın bir basın toplantısında açıkladığı gibi, yıllık geliri 600 lira, yoksul ve güçsüzdür. Kurtuluş Savaşımızdan sonra İsmet İnönü, "Anadolu'da bir köylü devleti kurduk" dediği halde köylümüz, ekonomik yönden bağımsızlık içerisindedir. Bu yüzden, demokrasinin ana kuralı olan "bir baştan bir oy!" ilkesi bir türlü gerçekleşemiyor.

Biz öğretmenler, Yoksunlukla geriliği, yoksullukla bilgisizliği, neden-sonuç ilişkisi içinde anlayan ve anlatmağa çalışan insanlarız. Bugün cahil olduğumuz için yoksun, yoksul olduğumuz için cahiliz. Bunun ikisini de söylemek olanaklıdır. Yoksul ülkelerde cahillik yaygın ve yoğun, cahil toplumlarda da yoksulluk ve gerilik egemendir. Ne yazık, Türkiye'miz de, böyledir. Ne yazık o, 21 OECD ülkesinde en geri ve yoksul ülke sayılmaktadır. Kişi başına düşen ulusal gelir, Yunanistan'da bile 820 dolar iken, biz de 320 dolardır. Bu miktar, son devalüasyondan dolayı 210 dolara düşmüştür. (Üstelik bölüsü de son derece adaletsizdir.) En az elektrik üreten, tüketen biziz. En az telefon, en az otomobil bizdedir.

İddianame'nin başında Askeri Savcının sorduğu sorunun yanıtını buralarda aramak gerekir. Az önce değindin neden-sonuç ilişkisi yüzünden bu Huzursuzluğun eğitimle, öğretmenlerle, öğretmenlik mesleğinin tamamlayıcısı olan öğretmen örgütleri ile çok sıkı ilgisi vardır. İlgisi doğru seçilerek sorulacak soru, bu üzücü ve utandırıcı durumdan pekala kurtulmak varken niçin kurtulamadığımız sorusudur. Kanımca asıl yargılanacak olanlar da bu sorunun gerçek ilgilisi olanlardır.

Öğretmenlerin Sorumluluğu

Bu durum karşısında, ulusumuzun "irfan ordusu"nu meydana getiren öğretmenler, bir bakanın Meclis görüşmeleri sırasında söylediği gibi, yurt sorunlarına ilişmeyen bir ABC öğretimi içine hapsolup kalmak yerine, kendilerini silkeleyip, eski alışkanlıkları bırakmalı yeni bir öğretmenlik tavrı takınmalıdır.

Eğitim ve öğretimde, işe yaramaz kokup bulaşmaz süs bilgilerin, gereksiz beceri ve alışkanlıkların, her şeye evet diyen, baş eğen, duruk, tutuk insan yetiştiren bir anlayışın sözünü bile etmeyip bir an önce eğitimi öğretimi yararlı yöne çevirmelidirler. Çünkü içinde bulunduğumuz durumdan kurtulmanın başlıca yollarından biri eğitimden geçiyor.

Eğitim ise, tıpkı çizmeğe çalıştığım bu ekonomik ve politik tablo kadar üzüntü verici bir tablodur. Kendisini yenileyerek, ulusal eğitim bilincini kavramış gerçek öğretmeni kıvrandıran büyük acıyı anlayabilmek için bu tablonun da tam olarak çizilmesi gerekiyor.

3. TÜRKİYE'DE EĞİTİM NE DURUMDA?

Türkiye'de eğitim, Cumhuriyet'ten önce de, sonra da, hep gündemde kalmış konudur. Devlet eliyle öğretmen yetiştirme işi tâ 1848 yılında, yani bundan 123 yıl önce başladığı halde, bırakalım toplumun muhtaç olduğu bilgili, becerili, bilinçli ve üretken vatandaşların yetiştirilmesini, basit anlamda okur-yazar sorunu bile çözülememiş, eğitim yurdumuzda müzmin bir sorun haline gelmiştir. Okutamadıklarımızın oranı bir türlü %50'nin altına düşmemiştir. Bu oran köylerde %70-80'e çıkmakta, kadın nüfus arasında daha da artmaktadır. Üstelik, bütün nüfusumuz sadece okur-yazarlık öğrense bile, bugünkü uygarlık düzeyinde bunun fazla bir anlamı kalmamıştır. İlkokulüstü mesleki ve teknik eğitim, yeterli bir genel kültürle birlikte, bugünkü insanın temel ihtiyaçları arasında sayılmaktadır. İlkokulüstü eğitim vermeğe çalıştığımız kasaba ve şehir kadınlarına sadece ev ekonomisine ilişkin programlarla gidiyoruz. Ekonomi, sosyoloji, felsefe gibi insanı uyandıracak dersler, programlarda yer almıyor.

Cumhurbaşkanı Cevdet Suna, 15 Mart 1971 günlü demecinde şunu söylemiştir:

"Milli eğitim ve öğretimin hiçbir kademe ve türünde, plânlı ve tam bir başarı sağlanamamıştır."

Kısacası, sadece öğretmenler değil, öğrenci velisi olsun olmasın, bilen pek çok yurttaşımız, bugünkü eğitimden yakınıyor. Biz bu yakınmaları, en temel pedagojik ilkelere dayandırarak şöyle özetliyoruz:

Dış Etkiler

Türk eğitimi aşırı derecede dış etki altındadır. Yabancılar bazan kendi çabalarıyla, bazan sorumlularımızın çağrılarıyla, ulusal eğitimin plânlanmasına, programlarının yapılmasına kadar karışmıştır. Gelip giden yabancı uzmanların verdiği raporlar incelendiğinde çok acı tavsiyeler görülmektedir. Bunların en ünlüsü Amerikalı John Dewey bile, köy eğitimini, Türkiye sürekli bir tarım ülkesi olarak kalacak gibi plânlamamızı önerdi. Böyle bir plân, ensdüstrileşmek zorunda olan Türkiye'nin değil, ancak endüstrileşmiş Amerika'nın ticaret çıkarlarına uygundur. Nitekim 1949-65 yılları arasında, ABD bize 1386 tarım bursuna karşılık, sadece 164 endüstri bursu vermiştir. Dünyanın başka geri kalmış ülkelerine de giden ve Türkiye'ye 1924'te gelen John Dewey'nin raporu ancak Atatürk'ün ölümünden sonra (1939'da) basılabildi.

Özellikle Belçika ve alman uzmanlarının tavsiyelerine göre kurulan Sanat Enstitülerimiz yıllar sonra Türkiye'nin değil, gelişmiş Belçika ve Almanya'nın endüstri kurumlarına hünerli insan hazırlamıştır. Bugün Sanat Enstitülerinde tek öğrencinin yıllık gideri 23.000 Türk lirasıdır. Sanat Enstitülerimizi bitirenlerin %62'si ise Belçika ve Almanya'da işçidir. Çünkü adı geçen uzmanlar, gelişmiş olan kendi ülkelerinin okullarındaki gibi bizim de Tornacılık, Tesviyecilik, Soğuk-Sıcak Demircilik gibi "aşırı işbölümüne dayanan bir teknik öğretim" salık vermişlerdi. Oysa bizim eksiğimiz, kafa ile eli birlikte çalıştıran, bir ana işle birlikte onun yakını olan öteki işleri de bilen insanı yetiştirici "politeknik" karakterde bir teknik öğretimdi. Bugün de öyledir.

Kız Teknik Eğitimi alanında yapılanlar daha acıdır. Yabancı uzmanlar, Kız Sanat Okullarında öğrencilere, kadın şapkası, "cenaze tülü" yapmayı öğretmemizi salık vermişlerdir. %90'ı köylerde yaşmakla dolaşan kadınlarımız için Kız Sanat Okullarında kadın şapkasının yeri olmadığı bir yana, sadece Hıristiyanlık için geçerli olan "cenaze tülü"nün de, %98'i Müslüman olan Türk toplumunda yeri yoktur. Aynı raporlarda, buna benzer daha birçok gülünçlükler vardır: "Orduda erlere steno ve yabancı dil öğretin", "Parasız yatılılığı kaldırın, eğitimin giderlerini çocuk velilerine yükleyin" gibi. Derece derece bu önerilerin resmen tutulduğu dönemler olmuştur.

Ne yazık ki, dış etkiler bu kadar da kalmamıştır.

Yabancı Projeler: İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Marshall Plânı veTruman Doktrini uygulamalarını izleyerek Milli Eğitime Amerikan etkileri daha çok sokulmuştur. Her alanda olduğu gibi, eğitimde de kilit noktalara, Amerika'da staj görmüş, orada birer yoğun kurstan geçirilmiş elemanlar yerleştirilmiştir. Bunlar Amerikalı uzmanlarla birlikte Türk eğitimine yeni bir yön kazandırmağa

çalışmıştır. Önce ICA, sonra AID adıyla Ankara'ya yerleşen Amerikan Yardım Örgütü yoluyla, sadece eğitim alanında 20'den fazla proje uygulanmıştır. Bu projeler içinde, bir eğitimin ulusal özelliğini bozacak derecede önemli olanlar vardır. Bunlardan birkaç örnek:

- Türk eğitimini plânlama projesi,
- Okul programlarını geliştirme projesi,
- Öğretmen yetiştirme projesi,
- Mesleki-Teknik öğretim projesi,
- Tarım eğitimi projesi,
- Halk eğitimi projesi,
- Ticaret öğretimi projesi,
- Radyo ile eğitim projesi,
- Beslenme eğitimi projesi,
- Ders araçları projesi,
- Barış gönüllüleri projesi...

Bu projeler içinde en etkilisi, kanımca, okul programlarıyla ilgili olanıdır. Uzun çalışmalardan sonra 1962'de bastırılan İlkokul Müfredat Programı, gene Amerikalı uzmanların yönetiminde 1968 yılında gözden geçirilmiş ve 1948 programında yer alan pek çok konu çıkarılmış, yeni konular eklenmiştir.

Programlardan çıkarılan konular: Bağımsızlık, Devletçilik, Lâiklik, Devrimcilik, Reform hareketleri, Halkın aydınlatılması, Ulusal ekonomi, Devletin yurttaşlara karşı görevleri...

Programlara eklenen konular: UNESCO, NATO günü, Demokrasi, Dinsel bayramlar...

Türkiye'nin bütün ilkokullarında, 16 yıl, sürekli olarak uygulanan ve hâlâ kesilmemiş olan Beslenme eğitimi projesi bunların en acısıdır. Amerikan Kilise Örgütü olan "Care" tarafından sağlanan süttozu, un, yağ, peynir gibi maddeler, köyde kentte, sabahçı, öğleci; her yıl 5 milyona yakın ilkokul öğrencisine verilmektedir.

Bu maddelerin zaman zaman yol açtığı zehirlenme olayları meslek örgütlerimiz TÖDMF ve TÖS aracılığıyla gazetelere kadar yansıtılmış, ilgili makamlara duyurulmuş, fakat önlenememiştir.

Zehirlenme, sonuç olarak, maddi bir zarar sayılır. Süttozu projesinin manevi zararı ise daha büyüktür. Beş milyon öğrencinin her yıl, "Bize beslenme maddelerimizi Amerika veriyor!" demesi, körpe kafalarda ulusal kimliğin ze-

delenmesine, yabancıya gereğinden fazla hayranlık uyanmasına, koşullanma doğmasına yol açar.

Resmi kişiler, bizi daha yerinde gerekçelerle cevaplayamadıkları için, "Okullarımızın beslenme malzemesini Amerikadan almayalım da Rusya'dan mı alalım?" sözleriyle cevaplarlar.

Türkiye'nin insanı, aç olduğu zaman bile, evinden dişini kurcalayarak çıkmayı kural haline getirmiştir. Biz iyi biliriz ki, analarımız, ninelerimiz; seferberlik yıllarında, kocaları cephedeyken, aşsız, çorbasız kaldıklarını saklamak için evlerinin avlusunda tencerelerine su doldurup kaynatmışlardır.

Türkiyemiz asla yabandan gelecek gıda maddelerine muhtaç değildir. Sütümüz, yumurtamız, meyvemiz, hattâ her köyde, her evde ulusal gıda olan tarhanamız daha değerli, daha besleyici maddeler olarak bol bol hazırlanıp çocuklarımıza verilebilir. TÖS, görüşlerini Eğitim Sağlık, Tarım Bakanlıklarına, Ziraat Bankasına, Öğretmenler Bankasına, hattâ Ordu Yardımlaşma Kurumu'na kadar iletmiştir.

Bu kadar duyarlı öğretmenlerimizi bugün üzen, çocuklarımızın kafasını "yabancı ideolojilerle doldurma" suçlamasıdır. Biz onların sadece kafasını yabancı ideolojilerden değil, midelerini de zararlı yabancı maddelerden korumak için çaba harcadık. Bundan dolayı sürüldük, işimizden atıldık, kötü kişiler olarak damgalandık.

Biz, gerek TÖS olarak, gerekse kişiler olarak, eğitim ve kültürde, büsbütün içe kapanıklığı savunmuyoruz. Dış ilişkiler yoluyla etkileşme ve yardımlaşma elbette faydalıdır. Ama bunlarda ölçüsüzlük, tek yanlılık zararlıdır; o zaman bunlar sadece baskı doğurur. Hiçbirimiz inkâr edemeyiz ki, ulusal eğitimin az da olsa bir mahremliği vardır, okul programları yabancılara yaptırılmaz; eğitim plânlamasına yabancı uzmanlar karıştırılmaz.

169 Aralık ayında uyguladığımız "Genel Öğretmen Boykotu" sırasında, Milli Eğitim Bakanlığı Bütçe ve Plânlama Dairesinin başında, Türk müdür Nusret Karcıoğlu'nun yanında, ikisi zaman zaman gelip giden, ikisi sürekli olarak çalışan dört yabancı uzman oturuyordu. Sürekli çalışan uzmanlar şunlardır: Dr. Donald A. Bohnhoretile, Dr. Philip Kenetth Ness.

Toplum içinde çok konuşuruz: Hiç kimse kendi çocuğunun terbiyesini komşusuna bırakmaz. Ulus çocuklarının eğitimini yabancı uzmanlara nasıl bırakabiliriz? Bunun zararlarını anlatabilmek için 15 Şubat 1968'de yaptığımız "Büyük Eğitim Yürüyüşü"nde, Tandoğan Alanı'nda toplanan 40.000 kişiye, "Bizim için kendi mütevazı eğitmenimiz Şerif Bayındır'ın aklı, Amerikalı uzman Dr. Philip Kenneth Ness'in aklından faydalıdır!" dedik.

Bu konu, anlaşılmayacak kadar karmaşık değildir. Pek çoğu okullarımızda öğretmenlik yapan Barış gönüllülerinin asıl amacının, "Amerikan ideallerini dünyanın her tarafına yaymak" olduğunu bizzat Başkan John F. Kennedy söylemiştir. Robert Kolej'in Amerikan Müdürü Dr. Dwight Simpson da Türk Amerikan makamlarına verdiği 6 Mayıs 1966 günlü raporda, amaçlarının "Türk eğitimine öncülük etmek" olduğunu açıkça belirtmiştir.

Devlet olarak, yönetim olarak, ulusal eğitimi yabancıya açmakta anlatılmayacak kadar ölçüsüz davranmışızdır. 26 Şubat 1946 günlü Kahire Anlaşması'na dayalı olarak yapılan 27 Aralık1949 günlü başka anlaşmayla "Türkiye'de Birleşik Devletler Eğitim Komisyonu" kurulmasını öngörmüşüz. Buna göre; 4'ü Türk, 4'ü Amerikalı olan 8 kişilik komisyonun başkanı Amerikan Büyük Elçisi ya da onu temsil edecek olan başka bir Amerikalıdır. Kadro atamalarında başkanın oy hakkı vardır.

Türk eğitiminde yabancı etkiler, çocuklarımızın kafasını gerekli bilgilerden ve ellerini gerekli becerilerden yoksun bırakırken gerekli olmayan bilgi ve becerilerle onların yeteneklerini ziyan etmek ve giderek her yıl bir metod değiştirmek; kendi öğretmenimizi ve uzmanımızı bir köşeye atıp yabancıya ölçüsüz değer vermek; yetişen gençlerimizin önemli bölümünü dışarılara yollayıp oralarda kalmalarına göz yummak; ulusal bünyemizin hâlâ benimseyemediği birtakım seçme ve ölçme teknikleriyle çocuklarımızı şaşkına çevirmek; araç ve gereç adı altında pek çok maddi olanağımızı heba etmek; eğitim kurumlarımızı Atatürk'ün belirttiği ulusal niteliklere kavuşturamamak gibi sonuçlar doğurmuştur.

Bu etkilerin yarattığı tablo karşısında öğretmenlerimizin dile getirdiği şikâyetleri haklı görmemek olanaklı değildir.

Türkiye'de Eğitimin Plânlaması Bozuktur

Zararlı dış etkilerle birleşen iç etkiler, her şeyden önce eğitimin plânlamasını bozmuştur. Eğitim, kısaca, inanın bugün ve yarınki yaşamında kullanacağı bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıklar bakımından yetiştirilmesi demektir. Ulusal bir eğitim de "Ulusun bugün ve yarınki yetişmiş insan ihtiyaçlarına göre plânlanmış eğitim" anlamına gelir.

Ulusumuzun bugünkü ve yarınki ihtiyaçları nedir?

Az gelişmişlikten hızla kurtulup, çağdaş uygarlık düzeyine erişmektir. Bu bize Atatürk'ün belirlediği amaçtır. Tarımda gelişerek, endüstrileşerek, düzenli ve dengeli biçimde şehirleşerek, gelir dağılımında adalet sağlayarak bu amaca ulaşmak durumundayız. Tarımda birim başına üretimi artırmadan, halkımızın

beslenmesinden artacak gelirlerle endüstri için sermaye biriktirmeden, her türlü dış ve iç sömürüyü kırarak doğal ve beşeri kaynaklarımızı bu amaca seferber etmeden, toplumun çalışmalarını buna uygun olarak plânlamadan Atatürk'ün gösterdiği amaca ulaşmamız, ülkemizin çehresini değiştirmemiz olanaklı değildir.

Tarımda gelişmenin iki temel çaresinden biri, ciddi bir Toprak Reformunun yapılarak kooperatifçiliğin yaygınlaştırılması, öteki de tarımda çalışacak insan gücünün yeni makine ve teknikleri kullanabilecek derecede yetiştirilmesidir. Böylece bugün aktif nüfusun %72'sini bünyesinde toplayan tarım hayatımızı yenileyip, toplumun beslenmesine bile yetmeyen üretimi artırmak ve tarımda çalışan insan oranını %50'nin altına düşürmek gerekir. Endüstride çalışan %13'ü %30'a, %40'a, %50'ye, %50'nin üstüne çıkarmak gerektir. Nüfusunun %50'den fazla hâlâ tarımda çalışan toplumlara gelişmiş toplumlar denilmiyor.

Okullar, toplumun iş yaşamıyla ilgili her tür düzeydeki insanı yetiştirmek için açılır. Türk toplumuna yılda 3 milyar liradan fazla bir özveriye mal olan eğitim çalışmalarımız ne yazık ki bu ulusal isteklere uygun olarak plânlanmamıştır. Genel eğitim giderlerinin sadece %3'ü tarım eğitimine harcanmaktadır. Toplam olarak 7 milyona yakın öğrenci içinde tarım eğitimi görebilen öğrenci sayısı sadece 5 bin kadardır. Orta ve yüksek derecede tarım eğitimi veren okul sayısı ise 20'nin altındadır. Bakanlık köylere kadar ortaokul, kasabalara kadar lise, İmam Hatip Okulu açıyor, fakat teknik tarım okulları, tarım liseleri açmaya yanaşmıyor. Güzellik enstitülerimiz, moda bilgisi öğreten okullarımız çok, fakat halkımızın beslenmesi için kürsülerimiz ya bir, ya iki! Elli bin üreticinin çalıştığı Karadeniz kıyılarında bir tek çay okulumuz yok.

İlkokulda okuttuğumuz Hun tarihi, ortaokulda okuttuğumuz Hun tarihi, lisede Hun tarihi; Üniversitenin Edebiyat, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültelerinde okuttuğumuz Hun tarihi! Dünyanın en uzun ve en geniş akarsuları, en yüksek dağı, en çukur yeri, Şikago'nun nüfusu, ineklerin değil ama sineklerin anatomisi...

Yüksek öğrenime devam eden her 100 öğrenciden 64 tanesi sosyal bilimler ve edebiyat okuyor. Fen ve teknik dallarda 20 öğrenci, sağlık için 11 öğrenci, tarım için 5 öğrenci... Bundan dolayı da bir dönüm topraktan aldığımız buğday miktarı hâlâ 120 kilodan az. Bu miktar Etiler zamanında da bu kadardı. Dünyada devletler 300, 350 kiloya çıkmıştır.

Verim düşüklüğünü Türk çiftçisinin tembelliğiyle açıklamak yanlıştır. Yeni tarım, derin sürme, seçilmiş tohum kullanma, sulama, gübreleme, haşaratla savaş gibi yeni önlemler ile verimli olabilmektedir. Eski dar kalıplar içinde kısa

olanaklarla çiftçimiz verimli olamaz. Türk çiftçisine tembel deyip geçmek, sorunları anlamak için kolay bir yol tutmak olur. Buradan kalkıp işçi olarak dış ülkelere gidenler, doğru dürüst bir eğitimden de geçirilmedikleri halde çalışkanlıkta, verimde ilk sıralara geçmektedir. Biliyoruz ki, verimin yüksek olduğu ülkelerde tarım, makineyle yapılmaktadır ve çiftçilerin öğrenim düzeyi en az lisedir.

Mesleki-Teknik öğretim plânlaması da böyledir. Sanat enstitülerimiz, yıllar önce Belçika ve Almanya'nın gelişmiş fabrikalarına işçi yetiştirecek biçimde plânlanacağına, kendi geri kalmış tarımımızın muhtaç olduğu ekipmanı hazırlayacak ve onaracak insanları yetiştirecek biçimde plânlanamaz mıydı? Yüksek öğretimden yetiştirdiklerimiz bütün dünyada dikkati çekecek derecede dışarıya gitmektedir. Daha geçenlerde Amerika Cumhurbaşkanı Nixon'un elinden başarı madalyası alan füzeci İsmail Akbay bizim gencimizdir. Doğru plânlanmış bir eğitimde, her biri 100 binlere, milyonlara mal olan yetişkin insanlar dışarıya kaçırılmaz.

Geri kalmış ülkelerde ulusal ağır endüstrinin nasıl kurulacağı, bunun sermaye ve eğitimle bağlantısı iyice tartışılıp, aydınlığa çıkarılmıştır. Biz bunları öğretmenliğimizin bütün inandırma gücünü kullanarak anlattık, fakat sürgünden ve kıyımdan başka karşılık görmedik. Yabancılar eliyle plânlanan bir eğitimin başka türlü sonuç vermesi beklenemez.

En Büyük Sorun: Eşitsizlik!

Bugünkü Türk eğitimi, gören insanların gözüne iyice batan bir eşitsizlik içindedir. Bugünkü eğitim, ulusun bütün çocuklarına eşit gelişme olanakları vermek gibi bir ilkeye göre düzenlenmiş değildir.

Eşitsizlik bugünkü Türk eğitiminin karakteristiği haline gelmiştir.

Bu eşitsizlik; köyle kent arasında, yurdun geri kalmış Doğu bölgesiyle bir dereceye kadar gelişmiş Batı bölgeleri arasında, kadın ve erkek nüfus arasında acı acı görülmektedir.

Türkiye'de köy nüfusu %76 olduğu halde, ilkokullarda okuyan toplam öğrencilerin %59'u, ortaokullarda okuyan öğrencilerin %30'u, liselerde okuyan öğrencilerin %20'si, üniversite ve yüksek okullarda okuyan öğrencilerin de %17'si, ekonomik durumu biraz elverişli olan köylülerin çocuklarıdır. Nüfusun sadece %0,67'sini meydana getiren özel sektörcü kesmin çocukları ise, ilkokullarda %15, ortaokullarda%31, liselerde%33, üniversitelerde %33 oran tutmaktadır.

Ankara Üniversitesi'nde yapılan bir araştırma şu sonucu vermiştir: Öğrencilerin %53,6'sı memur çocuğu, %16,1'i tüccar ve esnaf çocuğu, %15,5'i varlıklı

köylü çocuğu, %6,3'ü serbest meslek sahiplerinin çocuğu, %5,7'si işçi çocuğu, %2,8'i de mesleksiz kişilerin çocuklarıdır.

Milli Eğitim Bakanlığı Test ve Araştırma Bürosu'nun yaptığı bir araştırmaya göre, nüfus başına yapılan üniversite altı eğitim harcamalarının illere dağılımı: Ankara'da 106 lira, İstanbul'da 86 lira, geri kalmış Siirt ve Mardin'de 24 liradır. Urfa ve Adıyaman illerinde 22 liraya kadar inmektedir. Alınacak sonuçların buna göre olacağı da açıktır.

Köy okullarımızda yıllık öğretim süresi170 gün olarak saptanmışken, bu süre şehir okulları için 201 gündür. Buna göre köy okulları, neredeyse beş yılda bir yıl eksik öğretim yapar.

Şehir okullarında her sınıfın bir öğretmeni vardır. Köylerde, iki, üç, dört, hâttâ beş sınıf tek öğretmence okutulur. Eylül ayının başında şehir okullarının öğretmenleri hazırdır. Köy okullarının öğretmenleri Kasım sonuna kadar tamamlanamaz. Geçten geç yapılan bu tamamlama da ortaokuldan, liseden takıntılı öğrencileri "vekil öğretmen" atamakla olur. Bu durumda, köy okullarından çıkan çocukların üst okulların giriş sınavlarında yarıştıklarını düşünelim, durum hangisinin lehine, hangisinin aleyhinedir?

Eldeki istatistiklere göre, köylerde kızların eğitim gördüğünü söylemek mümkün değildir. Zaten durum genellikle onların aleyhinedir. Köy kadınlarının durumu anlatılacak gibi değildir. Onlar için bırakalım yüksek öğrenimi, liseyi, ortaokulu; ilköğrenim bile yürekler acısıdır. Ankara köylerinde %73, Aydın köylerinde %69, Samsun köylerinde %87, Ordu köylerinde %90, Urfa köylerinde %97, Siirt köylerinde %97,5 kadınımız okuma yazma bilmiyor. Kadınlar, genel nüfusumuz içinde %50,2 oran tutmaktadır. Bunların büyük çoğunluğunu köy kadınları meydana getirmektedir. Bugün seçme yeterliği olan herkes oy verebiliyor, ama seçilme, bazı eğitim dereceleriyle sınırlıdır. Okuma yazma bilmeyen bunca kadınımız hiçbir kamu görevine seçilemez. Hiçbir köylü kadınımızın senatör adayı olma olanağı yoktur. Bu durum bile demokrasimizin bu yönüyle hiç övünç duyamayacağımızı gösterir.

Genel nüfusumuz içinde ilkokuldan yoksun öğrenci sayısı 2.5 milyonu buluyor. Her yıl bütçedeki genel artış ortalama %2'dir. Buna karşılık bütçenin eğitim bölümündeki artış, %2,9'da kalır. Genel nüfus artışı da bu kadar. Bu kadar az sayılacak bir harcama ile eğitim hizmetleri ancak bir önceki yılda yapıldığı kadar yapılabilmektedir. Fiyat artışları, para değerinin düşmesi de geniş ölçüde ters etken olur.

Anayasanın 1961 ve1971 metinlerindeki 50'nci maddeye göre,"Halkın eğitim ve öğretim ihtiyaçlarını sağlamak devletin başta gelen ödevlerindendir." Matematik büyüklüğü genel nüfusa oranla %76 olan köylü halktan herhangi birinin

bugünkü dünyada okuma yazma bilmediğini, çocuklarının da kendisi gibi cahil kalacağını, yarım yurum bir ilkokul yüzü görse bile daha ilerisine gidemeyeceğini, bir mucize olmaz ise yüksek öğrenime asla çıkamayacağını lütfen bir düşünün; siz yargıçlar, kendi çocuklarınız için bu duruma katlanabilir misiniz?

Yöneticilerimiz, kendi öz çocuklarını özel, ya da iyi kayrılan okullarda öğrenime başlatmakta, kolejinde lisesinde okutmakta, sonra doktor, mühendis, bilgin olsunlar diye üniversite ve uzmanlık eğitimi için Avrupalara, Amerikalara gönderebilirken, hâttâ bir kısmı hiç muhtaç olmadıkları halde bunun giderlerini devlet bütçesinden karşılatırken, ulus çocukları için aynı duyarlığı göstermezlerse elbet o ülkenin öğretmenlerine büyük sorumluluk düşer. Burada yaptıklarının hesabını vermek durumunda olan bir insana dedikodu yapmak, yok yere ona buna dokunma ve dokundurmada bulunmak elbet yakışmaz, ama geçmiş dönemin Milli Eğitim Bakanlarından bir tanesi oğluna tam yedi yıl İsviçre'de, Türkiye Şeker Şirketi hesabına kimya öğrenimi gördürdü. O bakan, bu sorunları dile getirmek için çırpınan öğretmenleri, karakışın ortasında, Enez'den Hâkkâri'nin Çayüstü köyüne sürdü. Bu öğretmenlerin örgütü TÖS'ün genel başkanını Bakanlık buyruğuna alıp işsiz ve maaşsız bıraktı. Acaba bu Bakan kendi çocuklarından herhangi birinin, köy çocuklarımızdan herhangi biri gibi, hiç okul yüzü görmeden kalmasına katlanır mıydı? Bu gerçekleri söylediğimiz ve bu eşitsizlikten dâvacı olduğumuz zaman bize, "komünistsiniz" diye karşılık veriyorlardı. Elinde yetki olanlar da cezalandırıyor sözcülerimizi, şube yöneticilerimizi acımasızca ezmek istiyordu.

Eşitsizlik, Türk eğitiminin karakteristiği olmuştur. Anayasanın kimi ilkeleri zorlanarak, cümlelerindeki sözcükler "öyle" değil de "şöyle" yorumlanarak meydana getirilen Özel Yüksek Okullar konusuna dokunmayacağım, zaman yok. Bu sorun, bugünkü hükümette Milli Eğitim Bakanı olan Şinasi Orel'in ele almak zorunda kaldığı bir sorun olmuştur.

Bilgi Sınırlaması

Bugünkü eğitimde bilgiler kasıtlı sınırlanıyor. Bu sınırlama dikkatle yapılıyor. Sürdürülmesi için titizlik gösteriliyor. Programlara, halkın uyanmasına yarayacak bilgiler sokulmuyor. Örneğin, Yurttaşlık Bilgisi dersinde "Vatandaşların devlete karşı görevleri" konusu genişliğiyle yer almış, ama "Devletin vatandaşlara karşı görevleri" konusu çıkarılıp atılmıştır. Atatürk zamanında konulan konular bile ustaca çıkarılmıştır. Atatürk'ün kendi sözlerine bile sınır konulmuş, anma günlerinde SÖYLEV'den cümleler söylemek pek çok öğretmenin başına dert açmıştır. Pek çok okulda hastalıkların mikroptan olduğunu

öğretmek, yağmurun fizik olayı olduğunu anlatmak, tutucu partilerin çevrede olay çıkarmalarına yol açmıştır.

Özellikle 1950'den sonra eğitimimize sokulan yabancı uzmanların "yardım"ıyla buna benzer sınırlamalar artmıştır; örneklerini biraz önce Türk eğitimindeki yabancı etkileri incelerken gösterdim. Kuran kursları, İmam Hatip okulları sayındaki büyük artış nedeniyle ulusal eğitim hızla dinsel eğitime dönüşmektedir. Bu yanıyla Türk eğitimi, demokratik bir eğitim değil, bir "kulluk eğitimi"dir. Oysa ulusal eğitim, "kul" değil "yurttaş" yetiştirmek zorundadır.

Öğretmen Okullarında Kız Enstitülerinde, öteki meslek okullarında, felsefe, mantık, sosyoloji, ekonomi, politika gibi konulara ya hiç yer verilmez, ya çok az yer verilir.

Gezici teknik kurslarda köy kadınlarına öğretilmek istenen ise, sadece halı dokuyuculuğundan ibarettir.

Yöneticilerimiz, acaba seçimlerde bilen seçmenlerin karşısına çıkmaktan çekindikleri için mi çoğunluğu böyle bilmezliğin karanlığında tutmaya devam ediyor? Verilen bilgilerin bu derece sınırlandığı okullarla Cumhuriyetin amaçlarına nasıl ulaşılacaktır?

Öğretmenlerin Geçimi ve Güvenliği

İşte yürek yakan konulardan biri daha! Türk eğitiminde öğretmenler bir yandan bakımsız bırakılmış, bir yandan da baskı altına alınmıştır. Bakımsızlık, daha öğretmen okullarından başlıyor. Gittikçe çekiciliğini yitiren öğretmenlik mesleğine, elenip elenip, daha çekici mesleklerin okullarına gidemeyen çocuklar yöneltiliyor. Öğretmenliğin, baskı ve kıyımlarla çok çileli bir meslek haline getirilişi de mesleğin gözden düşmesine yol açmaktadır.

Başlıca baskı biçimleri şunlardır:

a) Bir bahaneye üzerinden okul yöneticiliği görevini almak,

b) Bir daha okul yöneticiliği görevi vermemek,

c) Yıl içinde görev yerini değiştirmek, yuvasını bozmak,

ç) Maaşının birazını kesmek,

d) Geçici ya da sürekli, maaşının hepsini kesmek,

e) Sık sık koğuşturma açarak, mahkemeye vererek tedirgin etmek,

f) Çevresindeki fanatikleri kışkırtarak dövdürmek,

g) Bir uzvunu kestirmek,

ğ) Örgütünün lokalini bastırmak, camını, çerçevesini kırdırmak,

h) Örgütünün toplantılarını bastırmak,

ı) Din düşmanı ve komünist olduğu yolunda propaganda yapmak,

i) Maaşını az tutarak geçim sıkıntısı çektirmek...

En etkili baskı türü ekonomik olanıdır. Öğretmenler, kalabalık sınıf okuttukları, bazan iki, üç, dört, hâttâ beş sınıfın yetişmesinden sorumlu tutuldukları, çocuk okutmaktan başka, seçim ve sayım gibi işlere de koşuldukları halde az maaş almaktadır.

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyo-Kimya enstitüsü, 20 Eylül 1968 günü verdiği raporda, beş nüfuslu bir öğretmen ailesinin ayda 1601.40 lira, altı nüfuslu öğretmen ailesinin1923.60 lira ile geçinebileceğini bildirmiştir. Bu miktarların içinde dinlenme ve eğlenme giderleri yoktur, yalnızca zorunlu geçim giderleri vardır. O tarihte 350 lira alan öğretmen vardı; maaş ortalaması 500 lira çevresinde toplanıyordu.

Yeni Personel Kanunu da öğretmenlerin geçim sorununu çözemedi. Üstelik fiyatlar hızla artmakta, paranın satınalma gücü düşmektedir. 1955-65 yılları arasında maaş ve ücretlerdeki artış %45, buna karşılık tüketim malı fiyatlarındaki artış %200'dür. Yalnızca 1970'in ilk dokuz ayındaki fiyat artışları %11'dir. Bu yılki artış daha çoktur. Cezaevinde tutuklu olduğum için yeni istatistikleri veremiyorum. Fakat durum gözler önündedir.

Öğretenlerin kendilerinin, aile bireylerinin sağlıklarının korunması, hastalandıkları zaman bakılmaları, birer mesken sahibi olmaları, çocuklarının okutulması... gibi sosyal güvenlik sorunları ise bütünüyle askıdadır. Tıpkı halkımızınki gibi...

Bu koşullar içinde görev yapan öğretmenlerin temsil örgütü olan TÖS, sesini her yükseltişinde, anlayış yerine anlayışsızlık görmüş, düzen bozuculuğu, anarşi tahrikçiliği gibi suçlamalarla karşılaşmıştır.

Şunu belirteyim ki, öğretmen maaşlarının çok az olduğunu söylediğimiz Devlet Personel Dairesi Genel Sekreteri bize, "Daha ne istiyorsunuz, size büyükelçi maaşı mı vereceğiz?" diye çıkışmıştı. Öğretmenlerimiz, büyükelçi ya da mimar, mühendis maaşı değil, toplum içinde ve öğrencileri karşısında başlarını eğmeyecek kadar giyinmelerine, beslenmelerine ve bodrum katlarından oturmaktan kurtulmalarına yetecek âdil bir ücret istemiştir. Öyle âdil bir ücret ki, halkımız çok görmesin, onaylasın.

Milli Eğitimdeki Verim ve Kalite Düşüklüğü

Bugünkü eğitimin verim ve kalitesi düşüktür. Ortaokul ve liselerin verimi, özellikle köyden gelen öğrenciler yönünden, neredeyse, sıfıra yaklaşmakta-

dır. Doğudaki ortaokul ve liselerin köylü mezunları arasında, Üniversite Giriş Sınavlarını kazanabilen yok gibidir. İlköğretimden üniversiteye kadar yaygın olan bu durumun başlıca nedenleri şunlardır:

a) Sınıfların çok kalabalık oluşu,

b) Bu yüzden ikili, hâttâ üçlü öğretime gidilmesi,

c) Laboratuvar, işlik, kitaplık eksikliği, hâttâ yokluğu,

ç) Levha, harita, göze kulağa hitap eden araçların eksikliği, tam olan yerlerde ise öğretmenlerin bu konuda bilgi eksikliği,

d) Fizik, kimya, matematik ve yabancı dil gibi ders öğretmenlerinin eksikliği,

e) İlkokul öğretmenlerinin ortaokulda, ortaokul öğretmenlerinin lisede ders okutması, bunların da bulunmadığı yerlerde derslere öğretmen olmayanların girmesi,

f) Fen dersleri öğretmenlerinin yeni programlara uyumunun yetersiz oluşu, yeni öğretmen yetiştirilmeyişi, eski öğretmenlere birer aylık kursların yeter görülüşü,

g) Genel olarak meslek içi yetişmenin önemsenmeyişi,

ğ) Okul yöneticilerinin, objektif yeterlik aranmaksızın, iktidardaki parti görüşünü benimseyen öğretmenlerden seçilişi,

h) Eğitime ayrılan paranın düşük oluşu,

ı) Ölçüsüz dış etkiler yüzünden eğitim plânlamasının bozuk olması, bilgi sınırlaması, eskiyen bilgilerin ilgi çekici ve ihtiyaçlara cevap verici olmaktan çıkması,

i) Öğretmenlerin bakımsız bırakılması ve baskı altında tutulması...

Büyük eksikleriyle birlikte, öğrencimizin, öğretmenimizin içinde bulunduğu eğitim tablosu işte budur. Böyle bir tablo bize açıkça gösteriyor ki, bu eğitim bizim "milli eğitim" diyebileceğimiz eğitim değildir. Bu öyle bir eğitimdir ki, 7 milyon öğrencinin kullandığı kalemler bile dışardan gelmekte, üzerlerinde, "Made in Poland", "Made in Czechoslovakia", "Made in England", "Made in USA", "Made in China" yazmaktadır. Öğrencilerin kullandığı kalemler bile dışardan gelirse; dış etkilerden kurtarılamamış, plânlaması toplumun bugünkü yarınki ihtiyaçlarına uygun olarak yapılamamış, bilgilerin sınırlandığı, eşitsiz, verimsiz, kalitesiz bir eğitime nasıl "milli eğitim" denebilir?

Öğretmen Bu Durumlara Kayıtsız mı Kalmalıydı?

Toplumların kurtulmasında ve kalkınmasında eğitimcilere düşen görev, insanları uyandırmak ve yetiştirmektir. Okullarda ve okul dışında eğitimciler bu

görevlerini tam yapamıyorsa, ya da yapmaları engelleniyorsa, toplumlar bunun olumsuz sonuçlarına mahkûm edilemez. Eğitimciler, toplumlarını uyandırma ve yetiştirme görevlerini tam yapmanın yolunu ve olanağını da bulmak zorundadır.

Çünkü eğitimci, bu işin adamıdır. Bu iş, önemi ölçülmeyecek kadar büyük iştir. Toplumun bütün bireyleri, üretim hizmetlerinin büyük bölümünü omuzlarında taşıyan köylüler, eğer en basit hesapları yapabilecek bir eğitimden bile geçirilmemişlerse, sömürüye baş eğmeğe devam edecektir. Böylece onların yetiştirdiği ürünü ucuza kapatmak her zaman kolay olacaktır. Kalabalık ama bilgisiz ve bilinçsiz kitlelerin içpolitikada hissedilir ağırlıkları olmayacağından bu baş eğme, hem iç sömürü, hem dış sömürü bakımından uzayacaktır.

Öğretmenlerin bugünkü sayısı 150.000'in üstündedir. Dağda, taşta, köyde, kentte, tekerleğin gitmediği köyde onlar vardır. Yedikleri ekmeğin, içtikleri sigaranın, giydikleri gömleğin parasını hak verir. Öğretmenler, sadece çocuğunu okula gönderebilen varlıklıların değil, işçiler, işsizler ve köylüler dahil bütün ulusun öğretmenidir. Onları kalabalık sınıflar içinde birer "çocuk avutucusu" olarak görmek konuştukları, istedikleri ve sordukları zaman, onları susturmak doğru değildir.

Öğretmenler, eğitim plân ve programlarının yapılmasına kayıtsız kalamaz. Onlar bu programların sadece uygulanmasından sorumlu değil, bunların yurt gerçeklerine, toplumun bugünkü, yarınki ihtiyaçlarına, ulusal çıkarlara uygun olarak hazırlanmasından da sorumludur. Öğretmenler, suya sabuna dokunmayan, halkın işine yaramayan bilgilerle çocukların kafasını doldurmaktan vazgeçip köylünün, işçinin, yani bütün toplumun, bütün ülkenin ihtiyaç duyduğu bilgileri, beceri ve alışkanlıkları kazandırmanın, Cumhuriyetin kökleşmesi ve yaşaması için gerekli devrimci tavrı yaratmanın yolunu bulmalıdır.

Eğitimin Yaşamda Büyük Önemi Vardır.

Eğitim, yaşamda ciddi bir etkendir. Eğitim asla "süs" değildir. Okumuş insan, uyanmış insandır. Köy Enstitülerinin mimarı İ. Hakkı Tonguç'un dediği gibi, insan öyle eğitilmeli, yani uyandırılmalı ki, onu kimse sömüremesin! Bütün bireyleri uyandırılmış toplumları sömürmek olanaklı değildir. Okumuş insan, aynı zamanda bilgili, becerikli insandır. Bilgi ve beceri kazanmış insanlar, birbirini sömürme yerine, akıllı ve uygun yöntemlerle doğayı sömürürler. Okumuş insan, doğayı sömürmenin bütün doğru bilgi ve uygun becerilerini edinmiştir; durgunluktan, eskilikten, geri kalmışlık ve yoksulluktan hoşlanmaz. Okumuş insan, yaşam içinde her zaman "devrimci tavırlı"dır; yenilikçi ve değişiklikçi'dir.

Öğretmenler eğitimi bugüne kadar uyguladıkları biçimde uygulamaya devam ederse toplumu uyandıramazlar. Çünkü bugüne kadar uygulanagelen eğitim, yukarıda anlatıldığı gibi, türlü bakımlardan sakat, eksik, yanlış, yoz bir eğitimdir. Halka sırtı dönük, ulusallık yanı zayıf uyuşturucu bir eğitimdir. Yararlı değil, zararlıdır. Bu eğitimin "Alfabe"si bile "Uyu uyu yat uyu" cümlesiyle başlatılmıştır.

Bunun için öğretmenler, eğitim ve öğretimin yol ve yöntemlerini bildikleri kadar, toplum ve ülkemizin sorunlarını da iyi bilmek, içerde ve dışarda cereyan eden gelişme ve değişmeleri yakından izlemek, eğitimin plân ve programlarını buna göre ayarlamak, ayarlatmak zorundadırlar. Bütün devletlerin nüfusları ve başkentleri, dünyanın en yüksek ve en çukur yerleri, en geniş ve en uzun akarsuları, ölmüş Divan edebiyatının nazım türleri, bu edebiyatın vezinleri, failâtün failâtün failün'leri bugünkü insana ne kazandırır, topluma ne katar?

Eğitimi, toplum ve ülkenin geçiminden, gelir ve giderlerinden, savunmasından, sağlığından, yönetiminden ve yönetimin denetiminden, ulusun üremesinden, yenileşme ve gelişmesinden ayrı düşünmek, ayrı uygulamak, tıpkı yaşamdan kopuk Divan Edebiyatı gibi bir "Divan Eğitimi" yürütmek olur. Geçtiğimiz dönemde Bakanlık, öğretmenlerin yalnızca ve ısrarla, resmi müfredat programları içinde kalmasını, ABC öğretmesini, yurt sorunlarına ve yönetimine dokunmaktan kaçınmalarını, yeraltı ve yerüstü servetlerimizden, petrol ve madenlerimizden söz etmeyip eğer program gereğince söz ederlerse, hangi yıl, kim tarafından keşfedildiğini, yer altından nasıl çıkarıldığını, nasıl rafine edildiğini, ayrıştırıldığı zaman hangi maddelerin elde edildiğini anlatmalarını, alınıp satılmasına, işletilmesine, ticaretine karışırlarsa bunun "siyaset" sayılacağını, eğer siyaset yapmak istiyorlarsa, öğretmenliği bırakıp seçimlere katılmalarını söylemiştir.

Ne demektir, nasıl bir anlayıştır bu? Öğretmen plâk mıdır? Öğretmen bir tür "teaching machine" midir?

Öğretmenler, toplum ve ülkemizin ihtiyaçlarına uymadığı gibi, Anayasaya, çağda demokrasinin gereklerine de uymayan kayıtlar içinde hapsolup kalamaz.

Milli Eğitim Bakanlığı; plân ve programları mutlaka kendi eğitimcilerimiz tarafından yapılmış; amaçları, kaynakları ve yönetimi kesin olarak ulusal eğitim düzenini kurmak zorundadır. Bu konuda öğretmenler, Bakanlık üzerinde demokratik baskı göstermelidir. Eleştirileri, uyarı ve önerileriyle onu etkilemelidir. Öğretmenlerin çırpınışlarına "İdeolojik çaba" ya da "politik faaliyet" deyip engel olmak seki bir taassuptur. Bu taassuba boyun eğerek öğretmenlik görevi başarılamaz. Öğretmene engel olmağa kalkışan tutumdur ki, asıl onun kınanması, aşağılanması gerekir.

Bu yüzden öğretmenler kendilerini silkeleyip, eski alışkanlıklarından kurtulmalı, yeni bir tavır kazanmalıdır. Pek tabii bunu örgütlenerek yapacaklardır. Örgütlenmeye, yasalarda ve Anayasada, temel haklardan biri olarak yer almıştır. Sadece bir hak değil, görev ve sorumluluktur. Çağdaş demokrasi için bir koşuldur.

Örgütlenme Öğretmenlik Görevinin İçindedir

Öğretmenlerin örgütlenmesi konusu, hükümetimiz temsilcilerinin de katıldığı bir takım uluslararası anlaşmalarla da ciddilik kazanmıştır. UNESCO ile ILO'nun 21 Eylül ve 5 Ekim 1966 günleri arasında Paris'te topladığı "Öğretmenlerin Durumu Hakkında Hükümetlerarası Özel Konferans", eğitimin önemi, uygulanmasında dikkate alınacak ulusal ve uluslararası ilkeler, öğretmenlerin görevleri, sorumlulukları, hakları ve yetkileri üzerinde karar almıştır. Bu kararın 12 maddesi, ulusal eğitim politikasının öğretmenlerle birlikte çizilmesi, güçlüklerin giderilmesi yolunda örgütlerinin görüşlerinin alınması, doğacak anlaşmazlıkların karşılıklı görüşmelerle çözümlenmesi üstünedir. Altında, hükümetimiz temsilcileri olarak Osman Bener, aysel Yüceışık, Güngör Salman'ın imzalarının bulunduğu bu geniş karardan iki örnek okuyalım:

"Madde 9- Öğretmen kuruluşları, eğitim alanındaki ilerlemelere yardım edecek bir güç olarak düşünülmeli, eğitim politikasının saptanmasında kendileriyle işbirliği yapılmalıdır.

"Madde 76- Resmi makamlar, eğitim hizmetlerinin geliştirilmesinde, eğitim araştırmalarında ve yeni metodların geliştirilmesinde öğretmen örgütleriyle işbirliği yapmanın önemini kavramalıdır."

Zaten 1961 Anayasamız, ilçelerle birlikte kamu personelinin de sendikalar kurarak örgütlenmesini öngörmüştür. Bu hakkın kullanılmasıyla ilgili yasa ancak 1965 yılında çıkarılabildiği için, öğretmenlerin sendika çatısı altında örgütlenmeleri ancak bu yıl içinde başlayabilmiştir.

TÖS'ün Doğuşu

Türkiye Öğretmenler Sendikası-TÖS 8 Temmuz 1965'te kuruldu. Bu sendika her il ve ilçede birer şube açarak ve genel merkezi Ankara'da olmak üzere yaygınlaştı. Bir kısım öğretmenler, daha çok iktidardaki partinin etkisiyle, adlarının başına "milliyetçi" sıfatını takarak ayrı örgütlenme yoluna giderken TÖS, öğretmenlerin esasta gerçek milliyetçiler olduğunu bilerek, bu sıfatın öğretmenlik sözü içinde zaten yer aldığının bilincini içtenlikle duyarak, böyle bir sıfat takınmayı gereksiz görmüş, tüzük ve programlarının üstünlüğü, ölçüleri ve ilkeleri dolayısiyle öğretmen çoğunluğunu çatısı altında toplamış, yurt yü-

zeyinde 535 şube açmıştı. Araştırmaları, konferansları, il ve ilçe merkezlerinde sohbet toplantıları, yaz kursları, şûraları, tiyatrosu ve yayınlarıyla, öğretmenlik mesleğiyle birlikte topluma faydalı olmaya çalışmıştır.

123 yıllık resmi geçmişi olan öğretmenlik mesleğinin örgütlenme tarihi, ne yazık parlak değildir. Cumhuriyet"ten önce ve sonra illerde kurulan öğretmen birlikleri uzun süre biribirlerinden kopuk kalmış, ancak kopuk kalmış, ancak 1948'de bir ulusal birlik haline gelebilmişlerdir. Türkiye Öğretmen Dernekleri Milli Federasyonu (TÖDMF) böyle olmuştur.

Birbirine bağlı 300 kadar il ve ilçe derneği, özellikle son yıllarda etkin olmuş, 1961 Anayasamızda sendika hakkının yer alması üzerine, kurulacak sendikanın hazırlığına başlamıştır. 1965'te 624 sayılı yasa çıkınca, il ve ilçelerden çağırdığı temsilcilerle karar alarak TÖS'ü kurmuştur. Dört yıl TÖS'le yan yana çalışan TÖDMF, onu yeteri kadar güçlendirdikten sonra, 21'inci Kurultayında kendisini feshederek TÖS'e katılmıştır.

657 sayılı Devlet Personel Kanunu, kamu personel sendikalarının verimli çalışabilmeleri ve personel sorunlarının çözümü için, sendika ve hükümet temsilcilerinin katılmasıyla oluşacak 15 kişilik bir "Danışma ve Görüşme Kurulu" öngörmüştü. Ama pek çok başka örnekte olduğu gibi bu kurul hâlâ oluşturulamadı. Bu yüzden personel sendikaları, işçi sendikaları kadar etkin olamadı. Pek tabii bunda 624 sayılı yasanın kısıtlayıcı hükümleriyle personel sendikalarının yeterli deneyime sahip olmayışı da etkili oldu. Fakat, altı yıllık çalışmasiyle TÖS'ün, ötekilere kıyasla başarılı bir personel sendikası olduğunu söylemek olanaklıdır.

Özellikle öğretmenlerin okul içi, okul dışı görevlerinde yeni heyecan kazanmalarında, öğrencilerin yetiştirilmesi yanında, vaktiyle eğitim nimetinden pay alamamış halkımızın uyandırılması ve bilinçlendirilmesi konusunda sorumluluklarını daha iyi kavramada TÖS'ün rolü olmuştur.

TÖS'e Yöneltilen Suçlamalar

Ama ne yapalım ki TÖS, buün Askeri Mahkeme karşısındadır. Bunun nedeni, öğretmenin yarattığı uyanıklık; öğretmenlerin Cumhuriyet, Atatürk, Anayasa ilkeleriyle 27 Mayıs Devrimini savunmuş olmasıdır. Onların bu tavrı çıkarcı çevreleri ve onların politik temsilcilerini kızdırmıştır. Bunlar;

- Öğretmenler politika yapıyor,
- Öğretmenler din düşmanlığı yaıyor,
- Amerika'nın aleyhinde atıyor,
- Rusya'yı övüyor,
- Anarşi tahrikçiliği yaıyor,

- Zaten hepsi solcu... diye diye, bir "öcü öğretmen" imajı yaratmışlardır. Türk toplumunun çözümlenmeyen sorunları birike birike bugünkü patlamaları meydana getirince, sanki bu patlamalar dipten ve derinden gelmiyor da, öğretmenlerin tahriklerinin sonucu ortaya çıkıyor gibi bir hava doğmuştur. Bilen bilmeyen, öğretmenleri, üniversite öğretim üyelerini, basını, radyoyu, aydınları suçlamaya başlamıştır. Asıllı asılsız bir dolu ihbar yapılmıştır. Yalan ile yanlış, eğri ile doğru birbirine karışmıştır. Nereden nereye? Şimdi biz bunun hesabını vereceğiz. Mahkemeniz de yalanı yanlışı, doğruyu eğriyi ayıklayacaktır.

TÖS kurulduğu zaman başkanı ben oldum. Kurucu arkadaşlarım beni seçtiler. 1967'de altı ay kadar ayrı kaldım, onun dışında, gözaltına alındığım 17 Mayıs 1971 akşamına kadar bu göreve ben baktım. Bu süre içinde izinli, rahatsızlığım dolayısiyle raporlu, ya da Bakanlık tarafından Fevzipaşa'ya sürüldüğüm için Ankara'dan uzakta kaldığım oldu. Bu sürelerde sendikamızın yönetimiyle gereği kadar ilgilenebildiğimi söyleyemem. Ama her zaman sorumluluğumu düşündüm, ona göre davrandım. Gücümün, aklımın, zekâmın yettiği kadar öğretmenlerimizi temsil etmeğe, onların örgütlerini yönetmeğe gayret ettim. Yürütme, Yönetim, Denetleme ve Onur Kurullarıyla işbirliği yaptım, onların kararlarını açıkladım, uyguladım.

4. TÖS ÇALIŞMALARINDA UYULAN İLKELER

TÖS çalışmalarında uymağa dikkat ettiğimiz ilkeler şunlardır:

1. Anayasa ilkeleri ve yasalarımız,

2. Atatürk ilkeleri,

3. Cumhuriyet ve Demokrasi ilkeleri...

Ama şimdi Askeri Savcı, hakkımızdaki İddianame'de bizi en çok bu ilkelerden vurmağa çalışıyor:

"Anayasalara sığınarak anayasacı olmak" (s. 41),

"Atatürkçü geçinip Atatürkçülük arkasında Marksizm yapmak" (s. 44).

Askeri Savcı bizim anayasayı da, Atatürkçülüğü de birer "maske" olarak kullandığımız görüşünde. Gerçeğe bunun kadar aykırı başka bir görüş zor bulunur. Bu görüş hem yanlış, hem haksızdır.

İfademin bu bölümünde, TÖS çalışmaları sırasında uyduğumuz ilkeleri açıklayacağım. Bundan sonraki bölümde de konuşma, yazı, bildiri ve demeçlerimizden örnekler sunacağım. Sanırım sayın Askeri Savcı ifademi dinledikten sonra yukarıdaki görüşünde ısrar etmek gereği duymayacaktır.

Anayasa İlkeleri ve TÖS

27 Mayıs devriminin ve Türk ulusunun değerli bir yapıtı olan 1961 Anayasasını biz öğretmenler, yalnızca kendi yapıtımızmış gibi bağrımıza bastık. Onun Kurucu Meclis'teki hazırlık çalışmalarına dört temsilcimizi kattık. Halk oylamasına sunulması sırasında köy köy dolaşarak erdemini, üstünlüğünü anlattık. Her kuruluştan önce iki sefer yüzer binlik ucuz ve cebe girecek küçüklükte baskısını yaptırıp öğretmenlere, öğrencilere, halka dağıttık. Bütün toplantılarımızda, konferanslarımızda ondan parçalar aldık, bunları yorumladık, topluma mal etmeye çalıştık. Onun kapsadığı ileri amaçların gerçekleştirilmesi için çırpındık. Çıkarcı ve tutucu çevrelerin hücumlarına uğradığı, horlandığı zamanlarda savunmasını üstlendik. Anayasa dediğimiz için sürüldük, kıyıldık. Toplum ve ülkemiz, onun öngördüğü reformlar yapılırsa bugünkü geri ve yoksul halden kurtulur, diye inandık. Hep bu reformların yapılmasını, eğitim nimetinin uzak yurt köşelerindeki çocuklarımızı da kapsayacak ölçülerle pay edilmesini istedik. İnsanın insanı ezmediği, sömürmediği, insanın insana kul olmadığı yeni bir Türkiye özledik. Herkesin insanca yaşama onuruna kavuştuğu, herkesin iş bulduğu, herkesin ekonomik ve sosyal güvenlik haklarına kavuştuğu, özellikle çocukların ve kadınların ezilmediği bir Türkiye düşledik. Askeri savcının, onu pervasızca çiğneyenleri suçlayacağı yerde, onu içtenlikle savunanları suçlaması acı bir yanılmadır.

Atatürk İlkeleri ve TÖS

Askeri Savcının İddianame'de yer alan görüşlerinin bizimle ilgisi yoktur. Biz işe, "Atatürkçülük"le başlayıp, sonra "Mustafa Kemalci" olmuş, daha sonra "Mustafa Kemal'in görüşlerini geçmeyenler Mustafa Kemalci olamaz" gibi prensipler ortaya atmış değiliz.

Toplum içinde bu yakıştırmaların uygun düşeceği insanlar bulunabilir. Bizi onlarla karıştırmak haksızlıktır. Bu tıpkı, şunun başını bunun gövdesine yapıştırıp "foto-montaj" yapmak gibi "tahrifçilik"tir. Biz O'nu kendimize "başöğretmen" seçmişizdir. Düşünce ve davranışlarımızda O bizim "biricik"" rehberimizdir. Biz O'nu kimi zaman "Atatürk", kimi zaman "Mustafa Kemal" diye parçalamadık. O'nun bizim için sevgili olan varlığı, takındığı ve hakkettiği bütün adlarıyla, içtenlikle anılmış, söylenmiştir. O, 1881 yılında Selânik'te doğmuş Mustafa'dır. Okuttuğumuz okullarda Mustafa Kemal olmuştur. Ulusumuz, biriktirip geldiği pek çok sorunun çözümlenmesi için O'nu yoğurmuş, pişirmiş, Kurtuluş Savaşında ordularımızın Başkomutanı yapmıştır. O, bu savaşlarda Gazi olmuştur. O, kurduğumuz yeni devletin ilk Cumhurbaşkanı, kuşkusuz her biri bir büyük hizmet olan devrimlerin yapıcısı ve bizim Atatürkümüzdür.

O'nun bunca büyük hizmeti yanında, tamamlamaya ömrünün yetmediği işler de vardır.

Atatürk'ün Gerçek Çehresi

O, hiçbir zaman "en büyük vatansever, en büyük devrimci benim, benden ilerisi olamaz, benne söylemişsem Türk ulusu orada kalsın" dememiş, bunu aklının köşesinden bağımsızlıkçıdır; halkçı, cumhuriyetçi, devletçi, lâik Atatürk'tür. O, ulusumuz için yaptıklarını yeter görmemiş, görüşlerini de kalıplaştırıp dondurmamıştır. O, şimdiki ünlülerimizin de zaman zaman anımsadığı gibi, "sürekli devrimci"dir, "durmayalım, düşeriz" demiştir. Bilimci olması, en doğru yol gösterici olarak bilimi tanımasıdır ki O'nu hepimiz için gerçekten ışık yapmıştır.

İddianame'nin 43 ve 44'üncü sayfalarındaki cümleleriyle Askeri Savcı; duran, oturan bir Atatürk ortaya koymaktadır: "O, görüşlerin en ilerisini söylemiştir, O'ndan daha ileri görüşlü olmak mümkün değildir, bu hususta kimsenin şüphesi yoktur!" demek, Atatürk'ü yaşadığı süre içinde "dondurmak" demektir. O, yaşadığı süre içinde, belki çok önemli iç ve dış koşullardan dolayı, örneğin bir Toprak Reformunu yapamamış, yaptıramamıştır. Ama bunu en makul süre içinde biz yapmalıydık. Eğer O, dış ticareti devletleştirmediyse; devlet maliyemizi canlandırmak, milyonlarca yurttaşın bakımsızlığını gidermek, hak edilmemiş aşırı kazançları önlemek, böylece toplumu sadece maddi yönden değil, ahlâk yönünden de yıpratan yolsuzlukları ortadan kaldırmak için, Anayasamızın öngördüğü biçimde, biz devletleştirmeliydik. Bu, Atatürk'ün gerçek çehresine uygun davranış olurdu.

O, Toprak Reformu konusunu, sağ olduğu dönemin hükümet programlarına koydurmuş, Meclis'i açış konuşmalarında bunun önemine değinmişti. Biz öğretmenler de hiç şaşmadan Toprak Reformu dedik, hâlâ Toprak Reformu diyoruz. Bugün hâlâ diri diri dikilen reform düşmanı unsurlara karşı yurdun en ücra köşelerinde savaşıyoruz. Onu gerçekleştirmek için bütün reformcu güçlerle birlikte var gücümüzü harcıyoruz.

"O, görüşlerin en ilerisini söylemiştir, O'ndan daha ileri görüşlü olmak mümkün değildir" demek Atatürk'ün yanlış yorumudur. O, Toprak Reformu konusunu sağ olduğu dönemde ortaya atmamış olsaydı, bunu hükümet programlarına koydurmasaydı, bugün "Atatürk öyle bir şey dememiş" diye Toprak Reformu yapmamak yoluna mı gidecektik?

Gerçek Atatürkçülük, tıpkı O'nun gibi, bilimi en doğru yol gösterici tanıyıp, O'nun gösterdiği yolda ve yönde "ilerlemek"tir.

O, dün sağlığında şöyle demiş, bugün biz de bölyle yapalım biçimindeki bir davranış bile gerçek Atatürkçü davranış olamaz. Ancak, "O, bulunduğu dönemin ulusal ihtiyaçları karşısında, sahip olduğu maddi ve sosyal olanaklarla şöyle davranmıştı, sağ olsaydı, bugünkü ulusal ihtiyaçlar karşısında ve bugünkü olanaklarla şöyle düşünür, davranırdı." biçiminde bir anlayış ve davranışla gerçek Atatürkçü olabiliriz.

Geçtiğimiz dönemde Atatürk, yapmadıklarından, eksik bıraktıklarından dolayı eleştirilmiş olabilir. O'nu iyi anlamak, O'nun eksiklerinden yapamadıklarından dolayı bugünkü görevlerimizi daha iyi kavramak için eleştirilmesi de gerekir. Bu O'na, O'nun değerli anısına saygısızlık anlamına alınamaz. Gelip geçmiş, ya da yaşamakta olan kimin eksiği yok? Gelip geçmiş ya da bugün yaşamakta olan kim toplum ve ülkemize O'nun yaptığı hizmetlerin yarısını, çeyreğini yapabilmiştir?

Böyle değerlendirdiğimiz için biz öğretmenler Atatürk'ü derslerimizin konusu yaptık. Çocuklarımıza verdiğimiz ilk ve baş örnek O'dur. Bunu asla görünüşü kurtarmak için, "Atatürkçü geçinip, Atatürkçülük arkasında Marksizm yapmak için değil, içtenlikle yaptık; inandığımız için yaptık.

Marks olsun, Lenin, ya da Mao olsun, tarih içinde ve çağımızda belli açılardan dünyayı ilgilendiren, pek tabii bizim aydınlarımızın da dikkatini çeken insanlardır. Bunlar, okuma, öğrenme, bilim açısından ele alınabilir, alınmalıdır. Ama biz TÖS olarak hiçbir yayınımızda, hiçbir konuşmamızda bu kimseleri çocuklarımıza örnek olarak, tapılması gereken insanlar olarak göstermedik. "İki Yılda TÖS" adlı yayınımızda, "Devrimci Eğitim Şûrası" adlı kitabımızda, "Devrimci Öğretmenlerin Savaşı" adlı raporumuzda, öteki yayınlarımızda Marks'ın, Lenin'n, Mao'nun birer kez bile adları geçmez. Şayet Askeri Savcının İddianame'de yazdığı gibi, bazı kimseler bu adamlara sarılmış, onları kendilerine rehber seçmişse, %99'u üyemez olmayan, hâttâ öğretmen olmayan kimselerin bu tutumları 72.000 üyeli TÖS'ü nasıl bağlar?

Bu sendikanın hasbelkader genel başkanı olan ben, her zaman ve her 10 Kasım'da olduğu gibi, geçen 10 Kasım'da da Atatürk için konuştum ve yazdım. Yaptığımız her toplantıda, O'nun anılmasına, O'nunla birlikte gelip geçmiş öteki büyüklerin anıları önünde saygı duruşu yapılmasına içtenlikle dikkat ettim. Her fırsatta, öğretmenlerimizin gönlünden kopan en güzel çiçeklerle yattığı yere gidip, başka hiç kimsenin önünde eğilmeyen, eğilmeye alışık olmayan başımı eğdim, defterine gönlümüzün en saygılı sözlerini yazmaya çalıştım. TÖS genel başkanı olarak Türkiye'nin binden fazla yerinde, halkın, yargıçların, savcıların da katıldığı söyleşi toplantılarımızda konuşurken "yalnız O'nun yolunda" oldu-

ğumuzu; amacımızın "toplum ve ülkemizi O'nun gösterdiği ışıklı yolda ve yönde ileri üretim ve yönetim aşamalarına ulaştırmak" olduğunu söyledim.

Geçen yıl 10 Kasım dolayısıyla hem TÖS gazetesinde, hem Cumhuriyet'te yazdığım "Atatürk'e Yönelen Eleştiriler" adlı yazıdan dolayı bazı okuyuculardan aldığım olumsuz mektuplar, evimde yapılan aramada, adıma gelen öteki mektuplarla birlikte "müsadere" edildi. Askeri Savcı, İddianeme'de beni bazı mektuplardan dolayı suçlarken, Atatürk konusunda yazdığım yazıların yankısı olan mektupların sözünü bile etmiyor. Kendilerine, görevleri olduğu halde, niçin lehimde delil toplama yoluna gitmediklerini, bu konudaki görevlerini niçin ihmal ettiklerini, söylediklerine göre bunca günahı olan TÖS genel başkanının hiç mi sevabı olmadığını, bunların hiç değilse birini ikisini İddianame'de niçin sözkonusu etmediklerini... sormuyorum. Ama bizi Atatürk konusunda suçlamaktan çekinmeyen Askeri Savcıya, hiç değilse masasına kadar getirilip konulmuş bu tür mektuplardan niçin hiç söz etmediklerini, eğer Yüksek Kurulunuz izin verirse sormak istiyorum. Yoksa, lehime yorumlanabilecek olan bu mektuplar sır mı oldu?

Gerek TÖS yöneticileri olarak bizi, gerekse şahsen beni, Anayasa konusunda suçlamak doğru olmadığı gibi, Atatürkçülük konusunda suçlamak da olanaklı değildir.

Cumhuriyet ve Demokrasi İlkeleri Karşısındaki Durumumuz

Cumhuriyet, Osmanlı İmparatorluğunun yok olmasından sonra bizim hükümet düzenimiz olmuştur. Anayasamıza göre bundan vazgeçilemez. Anayasamızın her maddesi değiştirilebilir, Cumhuriyeti gösteren madde değiştirilemez, bu yolda öneri yapılamaz. Biz tarihin ötelerinden birikip gelmiş, müzminleşmiş dertlerimizi cumhuriyetle gidereceğimize inanmışız. TÖS adına yaptığımız konuşma ve yayınlarda "Anayasa ve Cumhuriyet politikasına içtenlikle bağlı olduğumuz"u sık sık belirtmişizdir, bütün özlemimiz Cumhuriyetin özünde ve anlamında var olan ilklerin gerçekleşmesi ve kökleşmesi olmuştur.

Cumhuriyet, Kurtuluş Savaşımızı başaran halkımızın Kurtuluş Savaşı ordularımızın Başkomutanı Gazi Mustafa Kemal Paşanın bugünkü kuşaklara bir armağanı ve emanetidir. Bundan dolayı ayrıca değerlidir.

Cumhuriyet sözüyle eş, ya da yakın anlamlı olarak kullanılan Demokrasi ise, toplum olarak San Francisco Konferansı'ndan sonra kullanmağa başladığımız bir sözdür. Fakat pek tabii yalnız bundan ibaret değildir. Demokrasiyi biz öğretmenler bir siyasal yaşama tarzı olarak değerli buluruz. Bu tarz yaşamayı, doğru seçim sistemleri uygulanabildiği takdirde, ulusun bütün sınıf ve taba-

kalarının parlamentoda temsil edilebildiği, bu yolla yönetime katılabildiği, ya da yönetimde ağırlığını duyurabildiği için değerli buluruz.

Demokrasinin Kökleşmesi İçin Gerekenler

Demokrasiyi yanlış seçmek, seçilmek olarak düşünmeyip, bu hakların bütün vatandaşlarca adaletli ve eşit olarak kullanılmasını da gerekli görürüz. Bundan dolayı, demokrasinin, toplum ve ülkemizde kökleşmesini isteriz.

Demokrasinin kökleşmesi ancak bazı temel koşulların hazırlanmasıyla mümkündür. Böyle derken, önce bu koşullar hazırlansın, ondan sonra demokrasiye geçilsin gibi bir kastımız yoktur. Kastımız, dünyanın ve ülkemizin geçirmekte olduğu değişme ve yenileşmelerden dolayı bu siyasal yaşama tarzını benimsedikten sonra, demokrasinin asgari koşulları diyebileceğimiz önlemlerin savsaklanmadan alınması zorunluğunu belirtmektir.

Bu temel önlemler şu bakımlardan zorunludur:

1. Seçme hakkını herkesin bilinçle kullanabilmesi,

2. "Bir baştan bir oy çıkması" ilkesinin ekonomik ve sosyal engeller dolayısıyla frenlenmemesi,

3. Seçilme hakkını herkesin adaletle ve eşitlikle kullanabilmesi...

Bunlar, hiç kimsenin itiraz etmemesi gereken ilkelerdir.

Bu ilkeleri gerçekleştirmek, bu amaçlara varabilmek için, herkesin eşitlikle yararlanabileceği parasız, ya da ucuz bir eğitim sisteminin yaygınlaştırılması gerekir. Bu eğitim, bugünkü gibi tutucu, sınıfçı ve dış etkilere ölçüsüzce açık bir eğitim değil, ilerici, toplumcu, aşırı dış etkilere kapalı, ulusal bir eğitim olmalıdır. Bu eğitim, hızla bütün yurttaşları uyandırıcı bir ilköğretimden geçirmeli, yüksek öğrenime ve uzmanlığa çıkacak istek ya da yaradılışta olmayanlar için geçerli bir Meslek Teknik eğitimi sağlamalıdır. Öyle bir Mesleki Teknik eğitim ki, tarımda ilerlemek ve endüstrileşmek isteyen toplumumuzun bugünkü ve yarınki ihtiyaçlarına göre plânlanıp uygulanmalıdır. Ekonomi, politika, teknik, güzel sanatlar, sosyal bilimler alanında ilerlemek ve uzmanlaşmak isteyen yurttaşlara eşit gelişme olanakları sağlayan bir yüksek öğrenim sistemi kurulmalıdır. Parası olanın çocuğu değil, yeteneği olan bütün ulus çocuklarının okuyabildiği, böylece toplumun yönetimine, tekniğe, bilim ve sanatına katılabildiği, halkın her alandaki zekâsını ve duyarlığını, ulusal ve uluslararası plânda gün yüzüne çıkarmasına destek olacak bir yüksek örenim düzeni amaç olmalıdır.

Hiç kimse bunun imkânsız olduğunu söyleyemez. Alfabesi bizimkinden kolay ve coğrafya koşulları bizimkinden elverişli olmayan toplumlar bile bunu kısa sürede başarmışlardır. Böyle bir eğitim sistemidir ki, herkesin seçme hakkını

bilinçle kullanabilmesine olanak hazırlar. Ancak böyle bir eğitim sistemi, çok değerli olan seçme hakkının yetersiz ve yetkisiz ellerde ziyan olamasını önler. Böyle bir eğitim sistemi, aşırı ve çoğu zaman doğru dayanaklardan yoksun seçim propagandalarının seçmenleri yanıltmasını önler, "bir baştan bir oy" çıkmasına geniş ölçüde yardım eder.

Elbet "bir baştan bir oy" çıkabilmesi için sadece bu önlem de yetmez. Bu önlem sorun'un bir yanıdır. Öbür yanı, yurttaşları seçme hakkını frenleyecek ekonomik baskı ve engellerden kurtarmaktır. Özellikle az gelişmiş ülkelerde bunu sağlayacak köklü reformların hemen yapılması, herkesin yeteneğine göre iş ve kazanç sahibi olabildiği bir düzenin getirilmesi gereklidir. Bu olmazsa, köylerin, çiftliklerin, hâttâ büyük iş ocağı madenlerin, fabrikaların sahipleri, pek çok seçmenin vicdanına kolaylıkla ipotek koyabilir. Böylece, "bir baştan bir oy" çıkması önlenmiş olur.

Sandıklara atılacak oylar özgür olmaz da güdümlü olursa, sonuçta kurulan yönetim derece derece, toplumun ortak çıkarlarından uzaklaşıp, güçlü kişilerin ve zümrelerin çıkarlarını gerçekleştirmeye yönelir. Bu önlenmezse demokrasi, sık sık bunalıma girer, kimi zaman da kurtarılması kolay olmaz, çöker.

Böyle bir siyasal yaşama tarzında, seçme ve seçilme hakkının sürekli korunabilmesi nazik bir sorun olur. Bu hakkın garantiye alınması, bunun için de yurttaşların siyasal partiler kadar, meslek birlikleri biçiminde de örgütlenmesi, bu örgütlerin demokratik ölçülere göre işleyip işlemediğinin hukuk denetimine bağlanması gerekir.

Seçme hakkının yozlaştırılmasını önlemek için, "seçilme hakkı"nın isteyen herkes tarafından kullanılabilmesi de zorunludur. Yukarıda nitelikleri sayılan bir eğitim düzeni, işçilerin ve köylülerin de seçilme hakkını kullanabilmesini sağlayacaktır.

Böyle bir eğitim düzeni kurulmamışsa ve yurttaşları gerekli bilgi, beceri alışkanlık ve tavırları kazanmış hale getirmemişse, yasalarda yazılı olan seçilme hakkı boş söz halinde kalır. Çünkü eğitilmemiş insan, her derecedeki yönetim sorumluluğunu yüklenemez. Anayasa da bunu böyle saptamıştır. Seçilebilecek herkesin okuma yazma bilmesini, en azından ilköğretimden geçmiş olmasını öngörmüştür. Senatör seçilebilmek için de yüksek öğrenim görmeyi zorunlu saymıştır.

Tartışılması gereken nokta, seçilebilmek için niçin bu koşulların konulduğu değildir. Bu koşullar konulmuşken, ancak yarısı okur yazar olabilmiş, yüksek öğrenim görmüşlerinin oranı %2, %3 gibi küçük oranlarda kalan bir toplumda, eğitim düzeninin bu açığı niçin hızla kapatamadığı noktasıdır.

Daha çok yurttaşın, kısıtlanmadan, gereğinden çok maddi külfete sokulmadan yüksek öğrenim görebilmesi, hem daha çok yurttaşın seçilme hakkını kullanmasını kolaylaştırır, hem de yönetimin bütün kesimlerinde kadroların daha geniş bir tabana dayanmasını sağlar. Düşünmeliyiz ki, bütün valiler, kaymakamlar, bütün müsteşarlar, müdürler, genel müdürler, banka, şirket gibi büyük işletme ve kurumların yöneticileri, hep yüksek öğrenim görmüş kimselerdir.

Bize Göre "Devrim" Sözünün Anlamı

Biz öğretmenler "devrim" ve "devrim için eğitim" derken işçilerin ve köylülerin de iktidara gelebilmesini kastediyoruz.

Konuyu sadece eğitim açısından düşündüğümüz zaman bile görüyoruz ki, çoğunluğu eğitim payını almamış işçilerimiz ve köylülerimiz için seçilme hakkı, dolayısıyla seçimler ve demokrasi fazla bir anlam taşımıyor. İktidarlar, sürekli toplumun bir kesiminden, yani varlıklı olduğu için okuyabilmiş, varlıklı olduğu için seçimlerde aday olabilmiş kesiminden çıkıyor. İşçi işçiliğinden, köylü köylülüğünden ödün vermeden, yani sınıfını bırakıp öteki sınıfın çıkarları için çalışır hale gelmeden, kolay kolay bu engelleri aşamıyor.

Cumhuriyeti kurduğumuz zaman Atatürk'ün özlemi, Meclis'teki sandalyaları, aynı zamanda işçilerle, köylülerle de doldurmaktı. O gün için eğitim olanakları bugünkünden de geri olduğundan, yurt gezilerinde, bir parça uyanık köylüleri işçileri bulup, bunların Meclis'e girmesine yardımcı oluyor, kendinden sonra makamına oturacak olanlara yol ve yön gösteriyordu. Zaten O, "Türkiye'nin sahib-i hakikisi, hakiki müstahsil olan köylüdür." demişti. Nasıl yorumlanırsa yorumlansın, bu sözünün anlamı dönüp dolanıp, köylülerin de ülkenin yönetimine karışabilmesi anlamına gelir.

İşçilerin ve köylülerin de iktidara gelmesidir ki, Atatürk'ün başlattığı devrimin tamamlanması, tıpkı O'nun özlediği ölçülerle gerçekleştirilmesi demek olacaktır. Özellikle ülke ekonomisiyle ilgili kararların alınması, toplum yararına yenilik ve değişikliklerin, işçi ve köylülerin de katılmış olduğu bir iktidar tarafından yapılması, Cumhuriyetin ve Demokrasinin somutlaşması, gerçekleşmesi demektir.

Askeri Savcı, "İşçi ve köylülerin narasına girip onları bilinçlendirmenin bir komünist taktiği olduğu"nu söylüyor (s. 41).

Yani, komünistler de böyle yapıyormuş diye biz öğretmenler işçilerimizi, köylülerimizi bugüne kadar bulundukları durumda mı bırakacağız? İşçiler ve köylüler arasına girip onları bilinçlendirmeğe çalışmanın komünist taktiği olduğunu söylemenin hiçbir mantıklı yanı yoktur. Bu büyük kitleyi ve onun çocuklarını okutmamak, eğitmemek; bunları büsbütün kentsoylu politikacıla-

rın eline bırakıvermek olur. Böylece politikacılar işçiler ve köylüleri istedikleri gibi kandırıp avutabilir. İşçi ve köylüler arasına girip onları bilinçlendirme çabalarına komünist taktiği demek, yanlış olduktan başka zararlı bir anlayıştır. Biliyoruz ki Atatürk de sık sık işçilerin, köylülerin arasına giriyordu. Acaba o da mı komünist taktiği idi?

Üstelik, işçilerin ve köylülerin iktidara gelme yolunda bilinçlendirilmesine Anayasamız hiçbir engel koymuyor. Bunun yapılması, toplumda çalışmadan asalak yaşayanlar dışında kimsenin zararına değildir.

Sözlüklerde "ihtilâl" anlamına gelen, fakat gene sözlüklerde "inkılâp" sözünün de karşılığı olan "devrim"" sözünü, mutlaka "ihtilâl" anlamında yorumlamak doğru değildir. Devrim sözünü bugün Cumhurbaşkanı dahil, herkes kullanıyor. Devrim diyen herkesi ihtilâlcilikle suçlarsak, o zaman toplum ve ülkemiz, dünkü ve bugünkü durumunda donar kalır, değişmez ve yenileşemez. Bu da ancak asalakların ekmeğine hem yağ, hem bal sürmek olur. Devrim diyen herkesi, Rusya'daki, Çin'deki gibi ihtilâller kastediyor diye suçlamak, o ülkelerin koşullarıyla Türkiye'nin koşullarını karıştırmak olur.

Bir ülkede devrimin ihtilâl yoluyla mı, yoksa demokratik yoldan, seçimle mi olacağını o ülkenin koşulları belirler. Biz öğretmenler, ülkemizde devrimin mutlaka ihtilâl yoluyla yapılabileceği görüşünde değiliz. Türkiye'de 25 yıldır seçimler yapılıyor. Bu seçimler, eğitim görmüş halkı iktidara getirebilirse, böylece toplumun muhtaç olduğu reformlar yapılmak suretiyle ülkenin ekonomik, sosyal sorunları çözümlenirse, kitlelerin yaşam düzeyi yükseltilir, sosyal ve ekonomik adalet sağlanırsa, ihtilâli kim, niçin yapacak? Toplumu, bir insanın ağır bir ameliyat geçirmesinden daha ciddi olarak sarsan ve üretim güçlerini geniş ölçüde tahrip eden ihtilâl kolay katlanır olaylardan mıdır? Ihtilâl geçirmiş ülkelerin çoğunda, ihtilâl öncesi dönemlerde seçim yoktu. Seçim olmadığı için, işçilerin ve köylülerin oy yoluyla iktidara gelme olanakları da yoktu. Bu yüzden o ülkelerde yapılmış ihtilâlleri biz Türkiye için de zorunlu görmüyoruz.

Bizim için sorun, halkın, demokrasi sözünün anlamı içinde iktidara gelmesidir. Zaten demokrasinin amacı halkı iktidara getirmek değil midir? Yani demokrasi bunun için demokrasi değil midir? Halk seçim yoluyla iktidara gelebilliyorsa ve ülkenin çehresi halkın da bulunduğu Meclislerle değiştirilebiliyorsa, çağdaş uygarlık düzeyine çıkmak bu yoldan sağlanabiliyorsa, devrim gerçekleşiyor demektir.

İddianame'de, diktatoryadan, proleterya diktatüryasından, yöneticilerin "yeni sınıf" haline gelmesinden, "patron devlet"ten sözediliyor. Bunların bizimle ve bizim düşüncelerimizle ilgisi yoktur. Biz diktatorya değil, demokrasi diyoruz.

Bizim anladığımız ve anlattığımız demokraside, seçimle iktidara katılan işçiler ve köylüler, seçimle iktidardan giderler. Bizim düşüncemiz diktatoryadan o kadar uzaktır ki, bunu defalarca yazılarımızda ve konuşmalarımızda belirtmişizdir. Bu düşüncemizi en az yüz kez ben açıklamışımdır. Askeri Savcının İddianame'de suçladığı "Kayseri Konuşması" adlı yazımda şu cümle vardır:

"... Bu ana sorunun çözümlenmesi ancak devrimle mümkündür. Bu devrim halk tarafından, onun oyu ve kararıyla yapılacak gerçek devrimdir ("Devrimci Öğretmenlerin Savaşı", TÖS Yayını, Ankara, 1969, s. XX)."

TÖS gazetesinin 5 Mayıs 1969 günlü30'uncu sayısında çıkan "Asıl Dayanışma" yazımda ise şunları yazdım:

"TÖS bir sendikadır. Bir öğretmen sendikası. Olaylara, yaşama bir öğretmen sendikası olarak bakar. TÖS'ün sorumluluğu, öğretmen ve meslek sorunlarının çözümlenmesine çalışmaktır. Fakat öğretmen ve meslek sorunları halkın sorunlarından ayrı düşünülemez... Daha temel bir anlatımla, bugün Türkiyemiz bir değişme ve yenileşme sancısı içindedir...

"Mevcut kanunlar içinde, düzen değişikliğinin bir siyasi yanı vardır. Bunu halkın kendisi ve partileri yürütecektir. Biz öğretmenlere düşen ise, bu değişikliğin pedagojik yanıdır. Değişmeyi sağlayacak insanın kafasında değişiklik bilincini yaratmak ve yaymaktır bizim görevimiz...

"TÖS, bu mücadeleye katılan öğretmenlerin aracı ve örgütüdür. Bu görüşte olan öğretmenlere 'TÖS'lü öğretmen' denir. TÖS içinde, 'Biz yalnız kendi çıkarımıza bakarız;halk sorunu, düzen sorunu bizi ilgilendirmez!' diyen tek öğretmen yoktur..."

Bizim murad ettiğimiz devrimin 1) siyasal, 2) pedagojik yanı olduğunu her zaman belirttim. Bu devrimin siyasal yanını partiler yoluyla halk yapacak diyerek, tek partiden değil, partiler'den sözettim. Birden fazla partinin bulunduğu siyasal ortamda diktatorya olamaz. Bu düşüncemizi anlamamak için insanın kafasını başka ülkelerdeki devrim modellerine iyice takmış olması gerekir.

Biz gerek TÖS yöneticisi olarak, gerekse ben şahsen, hiçbir yerde, gerek halkın karşısında, gerek iki üç kişilik öğretmen gruplarıyla konuşurken, hâttâ en samimi olduğum kimselerin yanında bile, istediğimiz devrimin Rusya'daki, Çin'deki gibi olması gerektiğini söylemedim, söylemedik. Tersine, her zaman belirttiğimiz nokta, bilinçlenmiş uyandırılmış kitlelerin oyundan sözettim, sözettik. Devrimin siyasal yanının partiler yoluyla pedagojik yanının öğretmenlerin çabalarıyla gerçekleştirilebileceğini söyledim, söyledik. Bizim anladığımız devrim budur. Bu, Atatürk'ün başladığı, fakat tamamlanmasını bugünkü kuşaklara bıraktığı devrimdir.

“Devrim İçin Eğitim” Nedir?

Devrim için eğitim, insanı ve toplumu devrime hazırlayan eğitimdir. Devrim için eğitim, çocukları okulda eğitirken, yenilikçi, değişiklikçi, yani bizim sık sık kullandığımız anlatımla **insanı yaşam içinde “devrimci tavır ve davranışlı” hale getirmek**;vaktinde okul yüzü görmemiş yetişkinleri de buna göre uyandırmak ve bilinçlendirmek demektir.

Kuşkusuz, bunun pedagojik yol ve yöntemleri, teknikleri vardır. Bulunduğu dersliğin, köyün, mahalenin, kentin, en küçükten başlayarak kötü koşullarını değiştirmeğe alışan çocuk, giderek, toplum ve ülkesinin kötü koşullarını değiştirme bilincine ulaşır. Kendisi başkasını sömürmediği gibi, başkasının kendisini sömürmesine de göz yummaz biçimde eğitildiği zaman, ülkesinin sömürülmesine karşı koyar. Sömürmenin sadece klâsik yollarla değil, “yeni” yollarla da, yani kredi, yardım vb. yollarla yapıldığının ayırdına varır. Bundan kurtulmak için, öteki toplumların bireyleri gibi, yeraltı ve yerüstü kaynaklarını kendisinin işletmesi gerektiğini, bunun için yeni araçlar geliştirmesi, tarımı makineleştirip yeni endüstri kurması gerektiğini anlar.

Yetişkin kimse, büyümüş, yetişmiş ama, okul yüzü görmediği için aldığının, sattığının ayırdında değil, bunları nasıl bilecektir? Anayasada temel hak ve özgürlüklerin yer almış olması, okul görmemiş kimse için fazla anlam taşımaz. Öğretmenlerin devrim içn eğitim çabası halka Anayasada yer alan hak ve özgürlüklerin neler olduğunu öğretecektir; bunları öğretmen yetmez, bunları nasıl, hangi yasalardaki ölçülere göre kullanacağını öğretecektir.

Anayasanın 28’inci maddesinde yer alan toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı, eğer 171 sayılı yasa bilinmezse kullanılamaz. Nasıl bildirim verilecek, sorumlu komite nasıl oluşturulacak, güzergâh nasıl istenecek, yazılan pankartlar niçin imzalanacak; bunları bilmeyen insan, isteklerini kamuya açıklamanın bir çeşidi olan bu hakkı nasıl kullanabilir?

Sosyal güvenliği bütün yurttaşlar için sağlamak devletin görevleri arasında saptanmıştır. Sosyal güvenlik haklarının nelerden ibaret olduğunu bile bilmeyen, hâttâ bu hakların adını duymayan milyonlarca insan bu hakkını nasıl soracaktır? “Halkımız uyuyor mu ki, onu uyandırma görevinden bahsediyorlar?” demek yalnızca demagojidir. Uyanıklık, haklarını, özgürlüklerine bilerek kullanabilmek demektir. Haklarını, çıkarlarını bilerek koruyabilmek, hak sorabilmek demektir. Bilmeyen, hak sorabilir mi, hak isteyebilir mi?

Anayasada yer alan temel hak ve özgürlüklerin çoğunun kullanılması, örgütlü olmayı gerektirir. Örgütlenmiş kitleler, örgütlenmenin yasal koşullarını bilmeden bu hakları kullanabilirler mi?

Devrim için eğitim, yurttaşlara, “politik bilinç” kazandıracaktır.

“Politik Bilinç” Nedir?

Politik bilinç, yurt yönetimine katılmanın, seçmenin seçilmenin, doğru tercih yapmanın önemini kavramak; kendisini temsil edecek kişi ya da kuruluşların olumlu olumsuz niteliklerini görebilecek yeterliği kazanmak demektir. Politik bilinç, kişinin, demokrasiyi kendisi ve toplumu için daha anlamlı hale getirmenin bilinci demektir. Gereğinde bir tek oy'un iktidarı belirlediği dönemde, oy denen değerli hakkın asla heba edilmemesi bilinci demektir. Bundan dolayı devrimci eğitim, yaşadığımız dönemdeki siyasal iktidarın oluşturmağa çalıştığı tercihlerle kaçınılmaz biçimde çatışacaktı, çatışmıştır. Ama eninde sonunda, böyle bir eğitimle yetişen kuşaklar, oyları ve kararlarıyla iktidarı devralacak, toplumu ve ülkenin ekonomisini onlar yönetmeğe başlayacaktır.

Acaba, TÖS'lü öğretmenlerin devrim için eğitim çabalarına karşı çıkanlar, bilinçlendirilmiş seçmenlerden korktukları için mi böyle davranıyorlar?

Acaba, TÖS'lü öğretmenlerin devrim için eğitim çabalarını hazmedemeyip onları sürenler, onları politik ve idari baskı altına alanlar, Kayseri'de onların 800 temsilcisini Alemdar Sineması salonunda benzinle yaktırmağa kalkanlar, Manisa'nın Kula ilçesine bağlı Börklüce köyünde TÖS'lü öğretmen Hüseyin Ergün'ün boynuna yular takıp sürükleyenlere cesaret verenler, acaba TÖS'lü öğretmen Ömer Serin'in Elmalı'daki devrimci eğitim çabalarına dayanamayıp onu Malazgirt'e, Muş'a sürenler, her biri ayrı ayrı uyanık bilinçli seçmen kitleleri yerine, hakkının hukukunun ayırdında değil, kime oy attığını, ne istediğini, ne istemediğini bilmeyen sürüler istedikleri için mi böyle davranmaktadır? Bu soruları, öğretmen ve TÖS düşmanı her politikacıya açık açık sormak ve onlardan açık açık karşılık istemek gerekir.

Gönül, devrim için eğitimi, yalnız TÖS'ün değil, bütün olanaklarıyla Milli Eğitim Bakanlığının da tutmasını, öğretmenlerin bu yöndeki çabalarını desteklemesini isterdi.

Bilen insanlar yüzünden bir toplumun çöktüğü, bir ülkenin battığı görülmemiştir. Ama bilmeyen insanlarla bir toplumun ve ülkenin ne hallere geldiğini sık sık görmekteyiz.

Bize bu konularda bugüne kadar, aklı başında, gerçekten cumhuriyetçi, gerekten demokrasi yanlısı hiç kimse bu yollu suçlamada bulunmadı, taş atmadı. Ancak çağdaş anlamda uyandırılmamış, yeteri kadar politik bilinç edinememiş, aydınların bildiği ekonomi ve politika bilgilerinin onda birini bilmeyen kitlelerden oy alma alışkanlığına kapılanlar, ancak onlar, işlerini güçlerini bırakıp bizimle uğraşştı. Biz onların ciddi sözleri varsa yanıtladık, yoksa dönüp yüzlerine

bakmadık. Her ilerici davranışın, her ışık getirici çabanın ardında komünizm öcüsü gören, bunun bol kârlı ticaretini yapan, bu yüzden her önüne çıkana sataşmayı huy edinen fanatiklerle uğraşmaya vaktimiz olmadı. Mesleğimizin onuru, gururu da buna elverişli değildi.

Ayrıca biliyorduk ki, bu fanatikler, Atatürk'e de çamur atmaktan çekinmemiştir. Bu türlü fanatikler Kurtuluş Savaşımıza da karşı çıkmışlardır. Ama tarihin tekeri onların dediği yana değil, Atatürk'ün gösterdiği yöne döndü. Bu, doğruluğu binlerce kez kanıtlamış bir kuraldır, gene böyle olacaktır.

5. ANAYASA, ATATÜRK, CUMHURİYET VE DEMOKRASİ İLKELERİYLE İLGİLİ DÜŞÜNCELERİMİZDEN ÖRNEKLER

Burada, çalışmalarımıza rehber olan Anayasa, Atatürk, Cumhuriyet ve Demokrasi ilkelerini nasıl ele aldığımızı daha iyi göstermek için TÖS'ün 6 yıllık döneminde yaptığımız konuşma, yayınladığımız yazı ve bildirilerden kısa parçalar sunacağım. Parçaların alındığı yerleri bölümün sonunda topluca göstereceğim.

"Türkiye'de yaşamın en seri, en makul yollardan Anayasa hizasına getirilmesi şarttır. Bu da, vergi, kazanç, yönetim, ticaret, ulaşım, mülkiyet vb. konularda reform uygulamaları yapmakla sağlanabilir. Bu; yurdun iç zenginliklerini dış çıkarlardan daha dikkatli korumayı, ulusal bağımsızlığı ve gümrük duvarlarını pekiştirmeyi gerektirir. Bütün bunlar, halıhazır Türk rejimine göre, seçmen yurttaşların oy kümelenmelerinden çıkacaktır. Yakın zamana kadar aydınların bile kulak kabartmadığı bu karmaşık konuları yurttaşlara anlatmak, onları uyarmak, yeni yaşamın ve olanakların doğru olarak tasvir ve tahlilini yapa yapa bir bilinç geliştirmek gerekmektedir ki, oy kümelenmeleri bu sorunları kapsayan "vicdan hesapları"ndan çıksın! Çağdaş komünikasyon araç ve kanallarının çoğu bizde yoktur, varsa da yaygın değildir. Gazete ve dergiler, köylerin berisindeki tepeleri aşamaz. Köy odalarında radyonun söylediklerini bir de "ağızdan anlatma gerekir. Televizyon yoktur. Olsa bile, etkisi o kadar büyük bir aracı yarın kimlerin kullanacağı bilinmez. Öyleyse kim yapacak uyarma işini? Kim geliştirecek yenilik ve değişiklik bilincini?" (1)

"Bizim şu ya da bu partile ortak görüşte olduğumuzu, hâttâ onlarla işbirliği yaptığımızı, delilsiz ve desteksiz olarak, inatla söyleyenler, Öğretmenlik mesleğine haksızlık ediyorlar. Dar anlamdaki günlük politikayla açık, örtülü hiçbir ilintimiz yoktur, olamaz. Geniş anlamda biz, Anayasa ve Cumhuriyet politikasına bağlıyız. Bu anlamda öğretmenlik, particilikten çok yüksek bir iştir. Bildiğimiz büyük öğretmenlerin hiçbiri, Sokrates, Pestalozzi, Sinelman, Hakkı

Tonguç... partici değillerdi. Ömürlerini, saçlarını, dişlerini ulusun yetişmesi için harcayan Türk öğretmenlerini particilikle yaralamak acı bir kondurma ve yanılmadır. Bütün kondurmalar gibi buda, bizim alnımızda iz bırakmadan silinip gidecektir." (2)

"Ulus yaşamını 1961 Anayasasının amaçlarına göre geliştirmek emelinde olan öğretmenler, Cumhuriyet ilkelerini gerçekleştirici, işe yarar, uyarıcı bir eğitim uygulamak istiyor. Bu eğitim, başta ulus bağımsızlığının, ulus servetlerinin, ulus emeğinin ve bütün ulusal çıkarların korunmasına yarayacaktır..." (3)

"Bu noktada karşımızdakilerle bir uzlaşma düşünülemez. Ulusal bağımsızlık, ulusal çıkarlar, petrolümüz, madenlerimiz ve ulusun kısa zamanda uyanması konusunda duyarlığı körelmiş, bilerek bilmeyerek uyuşukluğu tutum haline getirmişlerle uzlaşılamaz. Uzlaştığımız zaman, 44 yılda ancak %38,5'ini ilkokul düzeyinde okutabildiğimiz bu ulusun %100 yetişmesi için 2056 yılına kadar beklemesine ve çıkarlarının ziyan edilmesine göz yummuş ve razı olmuş sayılırız. Türk ulusu bu kadar kara yazılı bir ulus değildir ve onun özveri sahibi öğretmenleri, bu tutuculuğa rıza gösteremezler. Onun özveri sahibi, uyanık öğretmenleri örgütlenirken, kendi mali haklarını, sosyal haklarını ikinci plâna alarak, önce zorluk içindeki ulusun durumu için çalışırlar, savaşırlar." (4)

"Öğretmenlerle Milli Eğitim Bakanlığı arasındaki geçimsizliği bundan önce türlü yollarla kamuoyuna açıkladık. Son günlerde bu geçimsizlik büyümüş, Bakanlığın öğretmenler üzerindeki baskısı şiddetlenmiştir. Geçimsizliğin nedeni, her şeyden önce felsefedir. Bakanlık, geriye dönük ve tutucu bir eğitim istiyor. Öğretmenler, yönü ileriye açık, devrimci bir uygulama için çalşıyor. Türkiye'nin büyük sorunu olan işin başarılmasındaki tempo yavaştır. Sekiz on yılda bitirilecek işler, kuşaktan kuşağa devredilmekte, bu durum öğretmenleri ve yurttaşları üzmemektedir. Biz, tıpkı Atatürk günündeki tempoya ulaşılmasını istiyoruz. Yıllardan beri iki taraf, büyük bir sinir gerginliği içindedir. Bakanlık, haksız cezalar tertipliyor. Öne sürdüğü nedenler, bahaneden ibarettir..." (5)

"Öğretmenin sosyal adaletle ilgili görüşlerini sözle ve yazıyla açıklaması, hakkı olmaktan çok, görevidir. Ama Bakanlık, toplum içinde, yeni Anayasadan önce yerleşmiş haksızlıkların giderilmesini istemeyen bir tavrın içindedir, bu yüzden öğretmeni cezalandırmaktadır... Toplantılarda, bayramlarda yaptığı konuşmalar ise, sadece ve sadece, devrimleri ve Anayasa düzenini korumak yönündedir. Atatürk gününde öğretmenlerin bu konuşmaları takdir görüyordu. Şimdi ceza görüyor." (6)

"Öğretmenler, her derecedeki okul programlarının başında yer alan **Milli Eğitim Amaç ve İlkeleri**'ni canla başla uygulayacak, yeni kuşaklara, devrimlerin,

yeraltı ve yerüstü servetlerin ve ulusal çıkarların, ulusal bağımsızlığın bekçiliğini hiç ödün vermeden öğreteceklerdir. **Bu görevi yürütürken Atatürk her davranışı ve her sözüyle biricik rehberimiz olacaktır.** Türkiye Öğretmenler Sendikası olarak, bu konuda mağdur edilmek istenen her meslekdaşımızı var gücümüzle destekleyeceğiz Bunun için görevli ve yetkiliyiz." (7)

"Kendileri için hiçbir şey istemeyen öğretmenler, böyle küçültücü ve kırıcı cezalara asla müstehak değildir. Her parçası aynı derecede kutsal olan yurt köşelerine hizmet götürmenin ciddi ve âdil yolları bulunup uygulanmalıdır. Biz, bu konudaki en haksız işlemleri sorumlu Milli Eğitim Bakanına ve yetkili devlet ve hükümet ileri gelenlerine defalarca duyurduk, bunların durdurulmasını ve düzeltilmesini talep ettik. Taleplerimiz karşılıksız kaldı." (8)

"Yeni anlamlı, bilinçlendirici bir eğitim yapıyoruz diye bizi sürsünler, kıysınlar! Korkmuyoruz. Şemsi Efendi, Zübeyde Hanım'la Ali Rıza Efendi'nin oğulları Mustafa'nın ilkokul öğretmeniydi. Yeni yöntemlerle eğitim öğretim yapıyor diye Selânik'in egemenleri onu üç kez kıymışlardı! Şemsi Efendi, Mustafa'yı Mustafa Kemal yapan öğretmendir. Tarih bugün Şemşi Efendi'yi kıyanları lânetliyor. Yarın, bizi kıyanlar da lânetlenecektir! Bundan hiç kuşkumuz yok, bu yüzden hiç korkmuyoruz! İsterse hepimizi kıysınlar, yeni Mustafa Kemal'ler yetiştirmeye devam edeceğiz. İsterse hepimizi sürsünler, hepimizi sürmeye harcırahları yetmeyecektir! Halkımızı uyandıracağız." (9)

"Bu uyanıklığı dört evli köyden en kalabalık kentlere kadar bütün yerleşme merkezlerine götürmek zorundayız. Biz, Mustafa Kemal Atatürk'ün, 'Yurtta barış, dünyada barış!' diyen ve geriye değil, ileriye bakan öğretmenleriyiz. Çocuklarımızı buna göre yetiştirirken, yetişkinlerimizi de buna göre uyandıracağız." (10)

"Dün 27 Mayıs Devrimini tanıtma, yayma ve sevdirme komitelerinin il başkanı olarak öğretmenleri seferber eden bir valinin, bugün bir başka maske takarak Atatürk günlerini yasaklamağa, ya da Atatürk'ün sözlerini tekrarlayan öğretmenleri sapıklıkla suçlamağa yeltenmesi, sabır taşlarını çatlatır." (11)

"Türkiye'de devrimci eğitim eylemi Atatürk ilkelerine bağlı kalmalıdır. Hem öğretmen, hem idareci, devletin devrimci ve lâik karakterini titizlikle ve köktenci bir tutumla korumak zorundadır. Türkiye'nin varlığı ve esenliği Atatürk devrimlerinden şaşmayan bir eğitimin köktenci uygulanmasına bağlıdır." (12)

"Sevgili Atatürk; Türkiyemizin öğretmenleri bugün Devrimci Eğitim Şûrası'nı topladılar. Ülkemizin pek çok işi gibi, hâlâ, eğitim de çıkmazlar içindedir. Senin

gösterdiğin mutlu amaçlardan çok uzaklarda bocalıyoruz. Borçlu, yoksul ve geri kalmış olarak, yabancılardan fayda umuyoruz. Biz öğretmenler buna asla razı değiliz. Bugün çocuk ana babaları, Şûramıza yolladıkları bir telde, 'fakirlere uygun bir yol bulun' diyor. Bu yol, senin devrimci yolundur. Senin ışıklı yolundayız. Devrimci çıkar yollar bulup görevimizi yapacağız. Sana saygılar..." (13)

"Yurdumuz, dışardan yönelen çıkarcı emeller ve içerden onların destekleyiciliğini yapanlar tarafından, ulusumuzun başarısını geciktirici basınçlar altındadır. Çok öncelerden beri mevcut olan bu tablonun değiştirilerek, Anayasaya göre yeniden düzenlenmesi, iç ve dış çıkar gruplarının pek tabii, istemediği bir husustur. Tablonun aynen muhafazası, ulusumuzun cahil tutulmasıyla çok ilgilidir. Hangi ad ve belirti altında olursa olsun, Anayasanın gerisinde kalmış olan bu tabloyu korumak isteyenlerle, ulusumuzun cahil kalmasından fayda umanlara "gerici" diyoruz. Örgütlü ve dernekli hale gelen gericiler, çok kez din adamlarını ve dindar yurttaşlarımızı âlet ettikleri halde, çağdaş din adamlarımıza ve dindar yurttaşlarımıza "gerici" demediğimiz meydandadır. Biz bu anlamdaki gericilerin karşısında, Cumhuriyet ilkelerini, Anayasayı, ulusal bağımsızlığı, yurdumuzun öz çıkarlarını, yeraltı ve yerüstü servetlerimizi korumak için canla başla çırpınan cephenin içindeyiz. Öğretmenler olarak ulusu yetiştiren, uyaran, her güzel fikrin, tutumun doğrusunu belleten insanlar olduğumuz için gericilerin, onları destekleyenlerin en şiddetli hasımlığını üstümüze çekmekteyiz. Son aylarda, aşağıdan ve yukarıdan ve hâttâ yanlardan uğradığımız saldırıların açık anlamı budur." (14)

"Büyük Öğretmenimiz! Yıllardanberi süren mücadelemiz, bugün daha ağır koşullar altında ilerlemektedir. Üzerimizdeki baskılar gittikçe artmakta, meslek, örgüt ve can güvenliğimize yönelen saldırılar yoğunlaşmaktadır. Kula'nın Börklüce köyündeki arkadaşımız Hüseyin Ergün'ün üzerine katran döküp boynuna yular taktılar. Koşullar ne olursa olsun, biz senin öğretmenlerin, ülkemizin tam bağımsızlığını ve Cumhuriyetimizi korumaya, eğitim ve öğretimi devrim için uygulamaya kararlı ve azimliyiz. Bu yolda, üzerimize ölüm de yağdırsalar, korkmayacağız, yılmayacağız! Senin yüksek huzurunda bir kez daha ant içiyoruz; Sana saygımızı, sevgimizi, bağlılığımızı sunuyoruz." (15)

"Eğer öğretmen hor görülürse, eğer öğretmen süründürülürse; toplumlar, görülmemiş derecede dış yardım alsa da çöker. Toplumları bu çöküntüden, büyük liderler bile kurtaramaz. Çünkü, "milletleri kurtaranlar, yalnız ve ancak öğretmenlerdir. İmza: ATATÜRK." (16)

"Ulusu 1961 Anayasasına göre hazırlayan, onu karanlıktan ve körlükten kurtarmaya çalışan öğretmene ceza mı vermeli, yoksa onun bu gayretini takdir mi

etmeli? Devletin ve hükümetin yönetiminde bulunanlar, kendilerini tezatlardan kurtarmalıdır." (17)

1. "Öğretmenler Neler Yapabilir?"-Fakir Baykurt, Cumhuriyet, 8.5.1967
2. Bölge toplantılarına yollanan mesaj-Fakir Baykurt, Şubat 1967
3. Ortak Bildiri-TÖS ve TÖDMF, 29.10.1967
4. Bölge toplantılarına yollanan mesaj-Fakir Baykurt, Şubat 1967
5. Aynı mesajdan
6. İlk İki Yılda TÖS-Basın Toplantısı, Fakir Baykurt, 1967, s. 147.
7. Bildiri-Fakir Baykurt, Ulus, 25.11.1966
8. Ortak Bildiri-TÖS ve TÖDMF, 29.10.1967
9. Büyük Eğitim Yürüyüşü Konuşması-Fakir Baykurt, 15.2.1969
10. TÖS 1967-1969 Çalışma Raporu, s. 63
11. "En Çileli Meslek: Öğretmenlik"-İ. Safa Güner, Akşam, 12.2.1969
12. Devrimci Eğitim Şûrası, 3 No'lu Komisyon Raporu, 1969, s. 138.
13. Devrimci Eğitim Şûrası Adına Anıt-Kabir Defterine Yazılan Yazı-Fakir Baykurt, 4.9.1968
14. Bölge toplantılarına yollanan mesaj-Fakir Baykurt, Şubat 1967
15. TÖS Danışma Kurulu Adına Anıt-Kabir Defterine Yazılan Yazı-Fakir Baykurt, 11.2.1971
16. İlk İki Yılda TÖS-Fakir Baykurt, 1967, s. 149
17. Basın Toplantısı-Fakir Baykurt, 5.9.1967

6. ÖĞRETMEN DÜŞMANLIĞININ NEDENLERİ

Yurtsever ölçüler ve ilkelerle çalışan öğretmenlerimiz halk içinde etkili oldukça başlarına yumruk yemiş, ezilmek istenmişler, can ve mesleklerinden bezdirilmişlerdir.

Söze geldiği zaman, "Büyük İskender (Babam beni gökten yere indirdi, hocam beni yerden göğe yükseltti) dedi." diyerek, "Bir veli çocuğunu öğretmene teslim ederken (Eti senin kemiği benim) sözünü atasözü haline getirmiştir, (Öğretmenin vurduğu yerde gül biter) sözüne her veli gönülden inanmıştır" diyerek öğretmene koltuk verenler, fırsat bulunca onu suçlamaktan, karalamaktan çekinmemiştir.

Bunlar, Türk ulusunun uyanmasından korkanlar, uyanmasından çıkarlarının bozulacağını görenler ve onların paralı parasız sözcüleridir. Bunlardan biri

"TÖS Dosyasından" adıyla bir kitapçık çıkardı. Yıllarca öğretmen sırtından para biriktirip iktidardakilere yanaşan bu kimse, şimdi yurtsever öğretmenlere çamur atarak, iktidardakilerden attığı çamur kadar ders aracı, kırtasiye, yayın bedeli adı altında para alarak varsıl olan bu kimsenin kitabıyla Askeri Savcının İddianame'sini aynı günlerde inceledim. İkisi arasında şaşılacak benzerlikler var. Söz konusu kitapçığın 8 ve 9'uncu sayfalarıyla İddianame'nin 32'nci sayfaları birbirlerinin tıpa tıpıdır. Yurtsever öğretmenleri karalama konusunda ikisi de anlatım ve üslûp birliği içindedir.

Öğretmenleri öyle karalamalı, halkın gözünden öyle düşürmeli ki, hepsinin şevki kırılsın, hiçbiri görevini gereği gibi yapamasın.

Öğretmenleri öyle karalamalı, öyle dile düşürmeli ki, canından ve mesleğinden bezenler, kutsal görevlerinden kopup başka işlere girsin; çalgıcı, garson, hallaç, bar artisti olsun; İş ve İşçi Bulma Kurumu'nda sıraya girip Almanya'ya, Hollanda'ya yazılsınlar.

Öğretmenleri öyle karalamalı, toplumun gözünde öyle kötü kişi haline getirmeli, gerekirse daha ileri gidip dövmeli, dövdürmeli ki, kutsal görevlerinden ayrılmayanlar korksun, sinsinler...

Düşmanlık Nasıl Uygulanmıştır?

Din düşmanlığı, particilik, Amerika aleyhtarı ve Rusya lehine propaganda, anarşi körükleyiciliği gibi iftiralardan dövmeye, sövmeye, yaralayıp yakmaya, öldürmeye kadar her baskı türünü denediler. Daha öncesi bir yana, altı yıl içinde, binlerce öğretmen, mevsimli mevsimsiz, gerekli gereksiz, oradan oraya sürüldü. Kış ortasında yuvaları bozuldu, eşlerinden çocuklarından koparılıp yurdun bu başından öbür başına gönderildiler.

Edirne'nin Enez ilçe merkezinde çalışan Ahmet Kaya Turan, 1967 Aralık ayının 17'sinde Hâkkâri Yüksekova ilçesine bağlı Suüstü köyüne savruldu. 1968 Şubatında Danıştay bu işlemi bozdu. Bakanlık, Danıştayın bu kararını ancak Eylül ayında uyguladı. Bu uygulama geçiciydi. Üç ay sonra başka bir bahane buldu, Ahmet Kaya Turan dolanlı olarak, Çankırı'nın Şabanözü ilçesine bağlı Kamuş köyüne sürüldü. Kaya Turan Kamuş'ta uzun süre haksızlığın düzeltilmesini bekledi. Fakat sonuç alamadı. Bunun üzerine, öğretmenliği bırakarak Almanya'ya işçi gitti. Halen orda işçidir.

Şu anda bıktıracak kadar uzun, çok uzun bir liste verebilirim. Konya'dan, Malatya'dan, Eskişehir'den, Burdur'dan, İzmit'ten, Kayseri'den, Urfa'dan, Uşak'tan, Ankara'dan, Afyon'dan, Kütahya'dan sürülen; ilkokullardan, ortaokul ve liseden, sanat enstitülerinden ayrılıp Almanya'ya, Hollanda'ya işçi giden gidip dönme-

yen öğretmenler saymakla bitmeyecek kadar çok. TÖS olarak bizim yaptığımız hesaplara göre bunların sayısı 9000'i bulmuştur. İki ay kadar önce bir demeç veren Milli Eğitim Bakanı Şinasi Orel de buna yakın bir sayı bildirdi.

Bundan daha acısı da var. Geçtiğimiz dönemde tek tek, ya da toplu halde yapılan saldırılar, idari ve politik baskılara, haksız nakil ve sürgünlere eklenince, günlük basında kullanılmağa başlanan "öğretmen kıyımı" sözü büsbütün gerçek bir anlam ve içerik kazanmıştır.

Malatya Lisesi Edebiyat Öğretmeni Kemal Abbas Altınkaş, 18.1.1969 günü hunhar bir tertibe uğradı. Kemal Abbas çirkin bir tuzağa düşürüldü. Güya öğrencisine tasallut etmek isterken, cinsel uzvu kesildi ve bütün Türkiye'de bu olayın çirkin propagandası yapıldı. Bakanlık, öğretmeni 21.1.1969 günü işten çıkardı. İktidarın beslediği sarı meslek kuruluşları, Meclis'teki iktidar sözcüleri, birin yanına bin katarak, katlanılmaz bir öğretmen düşmanlığı yaratmayı başardılar. Aylar süren bu karanlık hava, ancak Samsun Sorgu Yargıçlığının yaptığı titiz çalışmalarla dağıtıldı. Tertip ve tuzak ortaya çıkarıldı.

Tuzluca'da 27.8.1970 günü kulağı kesilen Hüseyin Özaydın örneği de sorumlu yöneticileri uyarmadı. Sonra Kula'nın Börklüce köyünde Hüseyin Ergün'ün üstüne katran dökülmüş, boynuna yular takılmış, gece boyu yerlerde sürüklenmiştir.

Kınık'da, Elbistan'da, Horasan'da, Antakya'da benzer olaylar...

Biz halkımızın bu niyette ve davranışta olduğuna asla inanmadık. Her ulusun terbiyesinde öğretmene saygı esastır. Türk ulusunun terbiyesinde bu esas, bizim sarsılmaz inancımıza göre, daha da sağlamdır. Fakat öğretmenin çalışıp çabalayıp yarattığı aydınlık, yerleşik çıkar sahiplerini ve onların temsilcilerini canlarından yonga koparılmışcasına telâşa düşürdü. Parayla tutulmuş, kandırılmış grupları öğretmenlerimizin üzerine yürütüyorlar. Konya saldırısına katılan esnaf çırakları o gün ücretlerine zam yapıldığını söylediler. Kayseri saldırısında, doğrudan doğruya bizim ele geçirdiğimiz bir çırak, kendisine 10 lira, başkalarına daha çok verildiğini, bu saldırıya para aldığı için katıldığını söyledi.

Kayseri saldırısı dolayısiyle, TÖS adına yayınladığım bir bildiride açıkça, "eğer AP ve hükümet, bu tertiplerin içinde değilse, bunu kanıtlamak için şunları yapmalı!" diyerek üç istek ileri sürdüm:

"1. Kayseri'de toplantı yaptığımız salon, TÖS ve dernek lokalimiz, tahrip edilen kitabevi, parti merkezi, otel ve lokantalar derhal onarılmalı, saldırılardan doğan zarar ödenmelidir;

2. Hükümet, örnekleri çoğalan çirkin saldırıları desteklemediğini, bunların karşısında olduğunu açıkça ifade etmelidir;

3. Saldırıya uğrayan öğretmenlerin resmi temsil örgütlerine tarziye verilmelidir.

Aksi halde biz, taşıdığımız kanı ve yargıyı muhafaza ederek, ne yapılması gerekiyorsa, elimizdeki pedagojik olanaklarla bir bir yapacağız." Bu bildiri, belli başlı gazetelerde yer aldı. Ayrıca Gerçek Haber Ajansı'nın bültenlerine girdi (14.7.1969, s. 751). Fakat hükümetten, AP iktidarından, iktidarın başından ses çıkmadı. Biz bu sükû ikrar saydık.

O günlerin CHP Grup Başkan Vekili Prof. Nihat Erim, "İktidarın güttüğü politika yanlış, yetersiz ve zararlıdır. İşte neticeler ortada, sorumluları gaflet uykusundan uyarmak mümkün olmuyor. Geçen yıl Konya'da, bu yıl İstanbul'da Kanlı Pazar günü ve şimdi de Kayseri'de olanlar hep bu sakat politikanın meyveleridir. İktidar bu politikadan artık vazgeçmeli!" demiştir (Ulus, 111.7.1969); iktidarın tavrı değişmemiştir.

Üstelik bu saldırılar o güne kadar bir iki değil, düzineleri bulmuştu. Kayseri saldırısından önce ve sonra Düzce'de, Elâzığ'da, Karaman'da, Adıyaman'da, Birecik'te, Bolvadin'de, Tokat'ta, Boyabat'ta, Giresun'da, Yozgat ve Alaca'da, Boğazlıyan'da, Islahiye'de, Darende'de, Bekilli'de, Eskipazar'da, Malatya'da... meydana gelen olaylar da iktidarın tavrını değiştirmedi.

Saldırıların sahnedeki, sahne gerisindeki suçluları hesap vermedi. Dün bu olanaklı değildi. Ama bugün de onlar değil de bizler hesap veriyoruz. Hayır, Türk ulusunun adaleti bu değildir. Türk ulusunun adaleti bize yapılan haksızlığı meydana çıkaracaktır.

Bu kadar çok çile çeken, bu kadar çok dövülen, sövülen insanların, kendilerinde hâlâ şevk bulup ulusun çocuklarını eğitme ve okul yüzü görmemiş yetişkinlerini uyandırma görevini sürdürmeleri, doğrusu saygı duyulacak bir direnç sayılmalıdır.

Saldırıların Yoğunluğu

Şimdi Yüksek Kurulunuza bir liste sunacağım. Bu liste, sadece 1971 Ocak ve Şubat aylarında, bizim haber alabildiğimiz saldırı olaylarını göstermektedir:

1 Ocak : Elâzığ'da öğretmen Kemal Güngörmüş'ün evine bomba atıldı.

1 Ocak : Palu'nun Yeniköyünde öğretmen Cemile Erdoğan'ın evin saldırıldı. Olayı köy muhtarına bildiren okul müdürü dövüldü; yaralandığı için Palu hastanesinde tedavi altına alındı.

3 Ocak : Sivas'ta öğretmen Numal Kartal'ın evine dinamit atıldı.

4 Ocak : Eskişehir TÖS şube lokaline dinamit atıldı.

5 Ocak : Düzce'nin Beciyörükler köyünde öğretmen Gül Aydın, okulu kapatmasına karşı çıktığı iin muhtar Muhittin Gürol tarafından tokatlandı.

16 Ocak : Konya TÖS şube lokaline dinamit atıldı.

17 Ocak : Yunak ilçesi köylerinde üç bayan öğretmene saldırıldı.

23 Ocak : Keskin TÖS şubesinde eşyalar parçalandı.

24 Ocak : Kula'nın Börklüce köyünde öğretmen Hüseyin Ergün'ün üstüne katran döküldü, başına yular takıldı, geceleyin sokaklarda dolaştırıldı, yerlerde sürüklendi ve öldü sanılarak bir hendeğe bırakıldı. Öğretmen, Kula hastanesinde komadan zor çıktı.

25 Ocak : Aybastı TÖS şube lokaline bomba atıldı.

26 Ocak : Konya'da öğretmen Haydar Erol, cadde ortasında Ülkü Ocaklı komandolar tarafından dövüldü.

27 Ocak : Sivas TÖS şube lokaline yeniden bomba atıldı.

27 Ocak : Maraş TÖS şube lokaline yeniden dinamit atıldı.

28 Ocak : Geyve'de bir bayan öğretmene sarkıntılık edildi. Saldırganın jandarma tarafından yakalanmasından sonra okul müdürü de saldırıya uğradı, yaralandı.

31 Ocak : Dinar TÖS şube lokaline dinamit atıldı, hasar büyük, iki yaralanma oldu.

31 Ocak : Adapazarı7nda Geyve saldırısını protesto için yapılan açık yer toplantısı, Milli Nizam Partililerin saldırısına uğradı. Öğretmenlerle birlikte TÖS avukatı Cemal Başbay başından yara aldı. Daha sonraki duruşmalarda TÖS avukatları tehdit edildi.

6 Şubat : Keskin TÖS şubesine dinamit atıldı.

9 Şubat : Alaca TÖS şubesi Yozgat'tan gelen komandoların saldırısına uğradı.

10 Şubat : Aydın'da öğretmen Atilla Sarıkaya'nın yolu kesildi. Öğretmen yaralandı.

13 Şubat : Mucur'da bir öğretmen saldırıya uğradı, yaralandı.

14 Şubat : Batman'da Öğretmenler Derneği tahrip edildi.

15 Şubat : Tavşanlı TÖS şubesi tahrip edildi.

18 Şubat : Maraş'ta öğretmen Durmuş Kebapçı ve eşi saldırıya uğradı; yakın bir köye kaçarak ölümden kurtuldular.

21 Şubat : İncirliova'nın Gerenliova köyü öğretmeni Şükrü Kahraman, AP'li Ali Sivri'nin saldırısına uğradı. Öğretmenin "suç"u köye kitaplık açmak. Köylüler tarafından kurtarıldı.

21 Şubat : İzmir'in Şirinsulhiye köyü öğretmeni, köye Atatürk büstü dikti, kız erkek öğrencileri yan yana oturttu diye AP'lilerin saldırısına uğradı. Parti, öğretmeni başka yere sürdürdü. Köylüler, öğretmen dönünceye kadar boykota girdi, okula çocuk yollamadılar.

23 Şubat : Maraş'ta bir kitabevi ve TÖS şubesi saldırıya uğradı.

26 Şubat : Amasya Lisesi ve TÖS şubesi basıldı. Bir öğrenci ve TÖS üyesi öğretmenler dövüldü. Aynı gün TÖS şubesi yeniden saldırıya uğradı, iki öğretmen dövüldü. Bir mühendisle bir yedek subay da saldırı gördü.

27 Şubat : Islahiye'de gençler ve öğretmenler saldırıya uğradı. Öğretmen Murat Sarpkaya yaralandı.

28 Şubat : Afyon'da Öğretmen Ali Dayanak Saldırıya uğradı.

28 Şubat : Tarsus'ta, Devrim İlkokulu öğretmeni Mehmet Gemicide saldırıya uğradı.

Milli Eğitim Bakanı Prof. Orhan Oğuz, ancak 1 Mart1971 günü, bir genelge yayınladı, valiliklerden önlem istedi. Bu, çok gecikmiş ve âdeta yasak savma türünden bir genelgeydi; etkili olmadı.

Genelgede, öğretmen düşmanlarına göz kırpan bir eda vardı.

Nitekim saldırılar sürdü. İnegöl'de 12 Mart 1971 günü öğleden önce TÖS şubesine saldırıldı ve ilk olarak güvenlik kuvvetleri anında harekete geçti, 21 kişi tutuklandı.

Siyasal iktidar, açıkça, Anayasamızın öngördüğü reformların yapılmasını ve öteki ana görevlerini bir yana bırakarak bütün gücünü, toplum ve ülkenin özveri sahibi öğretmenlerini ezmeye ve ezdirmeye vermişti.

Acaba öğretmenlerin, ifademde açıkladığım amaçlar dışında, toplum ve ülkemizi kötüye götürücü, ulusumuzu batırıcı gizli amaçları mı vardı? Acaba öğretmenlerimiz, yasaların ve Anayasamızın dışında başka davranışların peşinde miydi? Hayır!

Böyle olsaydı bile, bunun kararını ve cezasını siyasal iktidar, ya da onun kışkırttığı partizanlar değil, bağımsız mahkemeler vermeliydi. Bu hususta yetki, yalnız ve yalnız mahkemelerin değil miydi? Öyleydi, ama siyasal iktidarın felsefesi başka türlü kurulmuştu. O, fanatik yandaşlarını yasadışı güçlere donatacak, hâttâ silâhlandıracak, suçlu saydığı kişi ve kuruluşların cezasını kendisi verecekti.

Askeri Savcı, İddianame'sinin 35'inci sayfasında, İdari ve Adli yargı organları konusunda, hukuka, mahkemelere ve yargıçlara saygılı kimselerin alışık olmadığı bir ifade kullanmıştır. Ona göre bunlar, "yargı görevini kişisel görüşlerine uygun olarak yürütme çabası içine" girmişlerdir. Hâttâ "bu çabaya korku, sorumsuzluk ve adamsendecilik de" eklenmiştir.

Ben 42 yaşında bir Türk öğretmeni olarak, mahkemelerimizin ve yargıçlarımız hakkında, bir resmi ağzın, buna benzer bir ifade kullandığını, kullanma yetkisini kendinde gördüğünü az duydum. Bunu asla tasvip etmiyorum. Bu inancımı, bugüne kadar mahkemeler şahsen beni belki 100 kez, öğretmenlerimizi de binlerce kez beraat ettirdi diye taşımıyorum. Cezalandırsalar da aynı duyguları taşırdım. Taşımak zorundayız. Bir toplumda, sıfat ve rütbelerimiz ne olursa olsun, mahkemelere de güvenmez ve inanmazsak, kime güveniriz? Yoksa mahkemeler, savcıların tutup getirdiği kimselerin hepsine suçludur diye ceza vermek zorunda mıdır? Biz yargıçlara, kendi düşüncelerimiz yönünde karar vermedikleri zaman kızma yetkisini kendimizde görecek miyiz? Böyle bir tavır ve davranış herhalde doğru değildir?

Gerek Danıştay, gerekse mahalli mahkemeler, öğretmenler aleyhinde yapılan başvurmaları da öğretmenlerin yaptığı başvurmaları da, yargıçların kişisel görüşlerine göre değil, yasaların buyruk ve ilkelerine göre incelemişlerdir. Öğretmenler, toplum ve ülkemize karşı borçlu oldukları görevleri yerine getirmekten başka, saklı ya da gizli bir amaç taşımadığı için, kararlarının %99'unu onların lehine sonuçlandırmışlardır.

Siyasal iktidar, gözü dönmüş bir partizanlık tutkusuyla, Anayasaya, Cumhuriyete, Atatürk'e, O'nun emanetlerine, devrimciliğe; bilincinde bilinçaltında beslediği yatıştırılmaz öfkeyle saldırmıştır. Öğretmenleri horlamış da horlamış, suçlamış da suçlamıştır. Horlamak ve suçlamakla kalmamış, ezmiş ve ezdirmiştir. Bugün Sayın Askeri Savcının da, bu kimse ve gruplarla aynı eş tavır ve edayı takınması bizi sadece üzmüştür.

Öğretmenlere Yapılan İftiralar ve TÖS'ün Tutumu

Siyasal iktidar ve eklentileri, öğretmene saygılı vatandaşları aldatabilmek için, "din düşmanlığı" ve "komünizm" suçlamasını alabildiğine kullandı, bunda başarılı oldu.

Öğretmenlerle ilgili komünistlik suçlaması o derece ileri götürüldü ki, bu sözcük, bilim kitaplarındaki anlamını kilometrelerce aşarak galiz bir sövgü halini aldı. Komünistlik, ta öğrencilik günlerimizden, okuduğumuz okullardan, Köy

Enstitülerinden başlayarak; bayrak, sancak, rejim, vatan, aile, sınır, mülkiyet düşmanlığı gibi kavramların karşılığı oldu.

"Aile kutsiyeti saçmadan başka bir şey değildir! Senin karın, benim kızım diye bir şey yoktur! Bunlar insan egoizmasının ortaya çıkardığı saplantılardır!" gibi yakıştırmalar, birer komünistlik kanıtı olarak öğretmenlerimize söylendi, Köy Enstitüleri için kullanıldı; bunlar ne yazık, şimdi Askeri Savcının elimizde bulunan İddianame'sinde bile yer aldı (s. 33). Komünistlik suçlaması, din düşmanlığı suçlamasıyla birlikte, öğretmenlerimizi halkın gözünden düşürme yöntemi oldu.

Bu yüzden biz; bize "Komünist" ya da "din düşmanı diyenleri mahkemeye verdik. Bunların haylisi para ve hapis cezası giydi. Haylisi de, kimi zaman gelerek, kimi zaman gelmeyip kaçarak mahkemeleri uzatıyor. Devam eden mahkemeler çok. Sonuçlanmış dâvâlardan birkaçını bilginize sunuyorum. Para ve hapis cezası giyenler:

1. Antalya Komünizmle Mücadele Derneği başkanı Süleyman Çillioğlu.
2. Çubuk Milliyetçi Öğretmenler Derneği Başkanı İrfan Sezer.
3. Gene Çubuktan Mehmet Çakır.
4. Polatlı'dan Yemliha Bozkurt.
5. Balıkesir Milliyetçi Öğretmenler Derneği başkanı Mustafa Parmaksız.

Öğretmenin İdeolojisi "Sapık" Değildir

29.1.1969 günlü Meclis tutanaklarında yer aldığı üzere (c. 31, s. 599). "TÖS birtakım sapık fikirlerle çalışıyor" diyen Orhan Dengiz gibi, TÖS'ün "sapık ideoloji" peşinde olduğunu söyleyenler, hep bu partizan ve çıkarcı çevrelerden çıkmıştır. Bunlar bizden sık değil ama, ara sıra hakettikleri karşılığı almıştır. Bu karşılıklara bir örnek olmak üzere, Genel Yönetim Kurulumuz adına 11.2.1970 günü tarafından yayınlanmış bildirinin bir parçasını sunuyorum:

"Öğretmenler, sapık ideolojilerin değil, toplum ve ülkemiz için, bilim ve tarihin oluşturduğu en doğru ve yararlı bir ülkünün insanlarıdır. Yurdumuzu yeni sömürgeciliğin oyun ve uygulamalarından kurtarmak, derebeyliği ve onun alt yapılarını tasfiye etmeyi istemek; Türkiyemizi geri bırakılmışlıktan, yoksulluk ve cahillikten arıtmak için devrimci tavır ve davranış sahibi olmak, Türk öğretmeninin en değerli niteliğidir. Bunu takdir edenlerin sayısı gittikçe artmakta, çıkarcı çevrelerin paniği de bundan doğmaktadır."

Sadece bu parça bile, bizim düşüncelerimizi, davranışlarımızı açık seçik göstermeye yeter sanıyorum.

Ülkemizin geri bırakılmışlık, yoksulluk ve cahillikten arınmasının koşulu Atatürk reformlarının, O'nun gösterdiği yolda ve yönde ilerlemek suretiyle bir an önce tamamlanmasını arzu eden öğretmenlerimizin çabaları, öbür yurtseverlerin çaba ve katkılarıyla birleşerek, Anayasada öngörülen reformların yapılabileceği bir ortamın yaratılmasına yardım etmiştir. Dün bunları istediğimiz için bizi ezenler, ezdirenler, bugün de reformcu çabaların karşısına dikilmektedir. Dün onlar, "Türkiye'de dağıtılacak toprak yoktur, kimin toprağını kime dağıtıyorsunuz?" diyordu. Bugün, süngünün ucunu gördükten sonra, yapılacak reformlara oy verecek bir tutuma geldiler.

Bu arada, "milleyetçi-toplumcu" bir partinin lideri politikacının, "Toprak Reformu Ön Tedbirler Tasarısı" hakkında yaptığı bir açıklamada, birtakım eleştiriler öne sürdükten sonra, "Yapılacak Toprak Reformunun temelinde marksist ve kollektivist görüşler yer almamalı!" yollu görüşleri de ortaya atmıştır, (4.10.1971 günlü Günaydın, Barış, Tercüman gazeteleri).

Her ileri adımın ardında komünizm öcüsü görmek, yerleşik çıkarların yiteceğinden duyulan telâşın örtülü anlatımıdır.

Üstelik daha işin esasına girilmemiştir. Hele bir de reformlar başlasın, o zaman kimlerden daha neler duyacağız! Anayasanın öngördüğü, Atatürk'ün de yapılmasını bugünkü kuşaklara emanet ettiği köklü reformların "geçiştirilmeden" yapılması çabalarının en içten destekçisi, gene de öğretmenler olacaktır. Zaman bunu, dün olduğu gibi, bugün de yarın da gösterecektir.

Askeri Savcının Suçlamaları

Buraya kadar, üyelerimizin ve kendimin, karşı karşıya bulunduğumuz tarihsel ve aktüel gerçeklerle, dayandığımız düşünce ve hukuk zeminini anlatmaya çalıştım. Bundan sonra Sayın Askeri Savcının suçlamalarını ele alıp yanıtlayacağım.

Savcının suçlamaları dört grupta toplanıyor:

1. TÖS'ün kuruluş amaçları dışına çıktığı suçlaması,

2. Gizli örgüt suçlaması,

3. Komünizm propagandası suçlaması,

4. Anarşik ortam yaratılmasına ve sıkıyönetim ilânına neden olduğu suçlaması.

Eminim ki Yüksek Kurulunuz, gerçeği benim anlattığımdan daha iyi görecek ve kararıyla, bize yıllarca işkence çektirmiş olan, toplum yapımızın değişme ve yenileşmesini istemeyen kimselerle paralele girmeyecektir.

7. TÖS'ÜN KURULUŞ AMAÇLARI DIŞINA ÇIKTIĞI SUÇLAMASINA YANITLARIM

Askeri Savcı, İddianame'nin 37'inci sayfasında, "Türkiye Öğretmenler Sendikası, öğretmenlerin mesleki menfaatlerini korumak ve kollamak için kurulmuş kanuni bir teşekküldür. Bu teşekkülün temsilcileri yasaların kendilerine tanımış olduğu yetkileri kullanıp, öğretmenlerin sorunları ile ilgilenmeleri gerekirken, bunları bir tarafa itip, yasadışı eylemlerde bulunmuştur." diyor.

Savcı, bu suçlamasını birkaç yerde tekrarladıktan sonra, "TÖS'ün mesleki bir kuruluş olarak tüzüğünde yazılı bulunan gaye ve maksadının dışına çıktığı tespit edildiğinden, bu kuruluş hakkında 1402 sayılı kanunun 15/L, 624 sayılı kanunun 14/a maddesi delâletiyle, 3512 sayılı kanunun 33, keza 624 sayılı kanunun 19'uncu maddelerinin uygulanması"nı istiyor.

"Kuruluş amaçları dışına çıkmak"tan neyi anladığını Askeri Savcı, İddianame'nin hiçbir yerinde göstermiyor. 62 sayılı Devlet Personeli Sendikaları Yasası da 14/a maddesiyle, bu sendikaların "herhangi bir suretle **politik faaliyette** bulunmayacakları"nı ifade ediyor. İddianame, "TÖS'ün kuruluş amaçları dışına çıkarak politik faaliyette bulunduğu"nu sadece ima ediyor. Biz bu tür ima ve iddialarla daha önce de çok karşılaştık. Basında, politika çevrelerinde, Danıştay ve mahalli mahkemelerde bunu ileri sürenler, iddialarını ispatlamayı başaramadılar. Askeri Savcının iddiaları da ispatlanmadan kalacaktır. Çünkü böyle bir şey yoktur.

Gene de bu iddiayı üç bakımdan ele alıp yanıtlamaya çalışacağım. Bunu yaparken, sadece kendi görüşlerimi değil, tüzüğümüzün ilgili maddelerinden, bilirkişi raporlarından ve okul müfredat programlarından örnekler sunacağım.

TÖS Tüzüğü Bakımından

Askeri Savcı TÖS tüzüğünü incelemiş midir, bu tüzük dosyada var mıdır, bilmiyorum. 3'üncü maddesi Sendikamızın amaçlarını dört bölümde sıralamıştır:

"I. Üyelerinin ekonomik, hukuki, sosyal, kültürel hak ve çıkarlarını korumak ve sağlamak,

"II. Eğitim mesleğinin, çağdaş eğitim öğretim ilkeleri, öğretmenin mesleğe ilişkin hak ve ödevleri, yurt çıkarları, insan hakları ve ilgili Anayasa hükümleri yönünden gelişmesine çalışmak,

"III. Eğitim mesleğinin gelişmesine, bu meslekte hizmet görenlerin ekonomik, hukuki, sosyal, kültürel hak ve çıkarlarının korunup çoğalma-

sına ilişkin genel yurt sorunlarının çözümlenmesinde, ilgili demokratik kurumlara yardımcı olmak,

"IV. Anayasamızın koyduğu temel ilkelere uygun şekilde ülkemizin ekonomik, sosyal, kültürel kalkınmasına katkıda bulunmak ve bu yönde çaba göstermek."

Eksiği fazlası yok, TÖS'ün gerçekleştirmeğe çalıştığı amaçlar tüzüğünde böyle yazılıdır. Bu tüzük 624 sayılı yasaya göre hazırlanmış, ilgili mercilere sunulmuş, onaylanmıştır.

Bu amaçları, birazcık incelediğimizde görürüz ki, TÖS çalışmalarının bunları aşan, bunları geçen yanı yoktur.

"Öğretmen sorunlarının çözümlenmesine çalışmak... eğitim mesleğinin insan hakları ve ilgili Anayasa hükümleri yönünden gelişmesine çalışmak..."

Bunlar TÖS'ün yakın amaçlarıdır. Askeri Savcı, dikkatle incelemediği tüzüğümüzde, ne yazık ki bu iki amacı tam olarak görmemiştir.

"Eğitim mesleğinin insan hakları ve ilgili Anayasa hükümleri yönünden gelişmesine çalışmak" bile başlı başına büyük bir sevdadır. Bir değil, pek çok insanın ve örgütün ömrünü tüketecek kadar büyük bir dâvâdır.

Hele Türkiyemizin yukarıdan beri açıklamağa savaştığım koşulları içinde!

Hele "eğitim mesleğinin gelişmesi", "bu meslekte çalışanların... hak ve çıkarlarına ilişkin yurt sorunlarının çözümlenmesi..." sözleri, Sayın Askeri Savcının "amaç" sözüne verdiği daracık anlamla kıyaslanmayacak kadar kapsamlı ve geniştir.

Bir kamu personeli sendikası olan TÖS'e, tüzük, "eğitim mesleğinin gelişmesi" ve "bu meslekte çalışanların... hak ve çıkarlarına ilişkin yurt sorunları"nın çözümlenmesi konusunda "ilgili demokratik kurumlara yardımcı olmak" görevini de yüklüyor.

Fakat IV'üncü olarak saptanan "amaç" bunlardan daha kapsamlı ve geniştir. Okuyalım:

"Anayasamızın koyduğu temel ilkelere uygun şekilde ülkemizin ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunmak ve bu yönde çaba göstermek."

Acaba tüzükte yer alan bu amaçlar, yasalara aykırı mıydı? Aykırıydı da, ilgili mercilere sunulduğu zaman gözden mi kaçtı? Hayır, bunlarda yasalara aykırı yan yok.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına inanmış herkes, bu Anayasanın koyduğu ilkelere uygun olarak, ülkemizin ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına

katkıda bulunmalı, bu yönde çaba göstermelidir. Belki başka vatandaşlar için bu bir yönde çaba göstermelidir. Belki başka vatandaşlar için bu bir "temenni"dir, fakat bir sendika, hele bir öğretmen sendikası için, temenninin üstünde, görevdir. Ülkesinin bu çeşit sorunlarının çözümlenmesi için çaba harcamayacak, kalkınmasına katkıda bulunmayacak, bu yönde çalışmayacak bir sendika, sadece kendi üyelerinin ekonomik ve sosyal çıkarlarına, daha doğrusu kendi üyelerinin egoizmine mi kapalı kalacaktır? Toplum böyle bir sendikadan yararlanamaz.

Toplumun yaralanması şöyle dursun, üyeleri de doğru dürüst yararlanamaz. Çünkü, onları ilgilendiren ekonomik ve sosyal sorunlarla, toplum ve ülkenin sorunları arasında, karşılıklı, sürekli ve zorunlu ilişkiler vardır.

Eğer bir sendika; her türlü dış ve iç asalak tarafından madenleri, petrolleri sömürülen, maliyesi cansızlaştırılan, kalkınması geciktirilen, halkının yarısından çoğu okuma bilmez ve eğitimsiz, bu yüzden üretimi çok düşük, dışardan aldıkları pahalı, sattıkları sürekli ucuza gelen bir ülkede kurulmuşsa, bu sorunlar çözümlenmedikçe, onun kendi üyelerine yeni ekonomik ve sosyal haklar sağlaması hayaldır.

Bir an için sağlayabildiğini farzedelim. Bir an için, ücretlere, maaşlara %50 artış kazandırdığını düşünelim. Maaş ve ücretlere %50 artış yapılınca, üyelerin satın alacağı mallara %100 artış geliyor.

Eskiden 600 lira alan bir kimse, sağlanan artıştan sonra 900 alır hale geliyorsa, tüketim mallarında meydana gelen artıştan dolayı bu 900 liranın satınalma gücü, hemen 450 liraya inmiş oluyor. Görünüşte 900, gerçekte 450 lira olan satınalma gücü, eski altı yüz liradan aşağıya düşüyor. Geçtiğimiz dönemde hep böyle oldu. Hâttâ, maaş ve ücretlere %50 artış yapılırken, tüketim mallarının fiyatları %200 artırıldı!

Asıl sorun: Üretimin artırılması ve sömürünün önlenmesidir. Bunlar yapılmadıkça, bir yanlı olarak "sağlanan" ekonomik ve sosyal hakların maaşlının, ücretlinin yaşamında fazla anlamı yoktur.

Üstelik bizim yurdumuz, okumuşundan, okumuşlarının örgütünden hizmet bekliyor. Bizim yurdumuz kaynakları son derece elverişli olduğu halde geri ve yoksul kalmıştır. Halkımızın karacahillik oranı yüksektir. Kalkınmaya etkisi mutlak olan eğitim, ülke ve toplum sorunlarına kayıtsız ve etkisiz duruma getirilmiştir. Böyle bir ülkede kurulmuş sendika, hele öğretmenler sendikası, sadece kendi üyelerinin çıkarlarına dönük, toplumun çıkarlarına ise kapalı... olamaz!

İşte TÖS'Ü kuran ve onun düzenli olarak yapılan genel kurul toplantılarında bulunan öğretmenler bu gerçeği bildikleri için, tüzükte sendikanın amaçlarını

böyle kapsamlı ve anlamlı saptamışlardır. Bu amaçlar demokratik ve yasaldır. TÖS yöneticilerine, yasadışı, gizli amaçlar, hevesler peşinde koşma gereği duyurmaz.

Böyle bir tüzüğü olan sendikanın yöneticileri, üyelerini gizli çalışmalara çağırmaz. Çağırsa, kimse gelmez. Tüzük dışı amaçlara yönelen yöneticiler kimseyi yanlarında göremez, emel ve hayalleriyle başbaşa kalırlar. Sendika, tabanından boşalır gider. TÖS, böyle bir tutuma ve davranışa yönelmedi. Altı yılın her ayında, gününde, tüzük ve yasalar içinde çalıştı. Tüzükte yer alan amaçları gerçekleştirmeye çabaladı. Siyasal iktidarın her türlü kıyım ve baskısına karşın, üyeleri eksilmedi, arttı. Bir aydınlar örgütü olan TÖS'ün 72.000 üyesini, kolayca kandırılacak parti üyeleriyle, ya da seçmen tipleriyle karıştırmak doğru değildir.

TÖS, çalışmalarını öğretmen sorunları ile eğitim ve yurt sorunlarının çözümüne ölçülü biçimde yöneltmiştir. Bu ölçü ve dengeyi dikkatle korumuştur. Sadece öğretmen ve eğitim sorunlarında kapanıp kalmadığı gibi, herhangi bir siyasal partinin ilgilenebileceği derecede yurt sorunları tartışmasına da dalmamıştır. TÖS'ün yurt sorunlarına yaklaşımı öğretmence oldu: Tutarlı, ağırbaşlı!

Bir siyasal parti olmadığı gibi, icra organı da olmayan TÖS, yapabileceğinin dışında, öğretmenleri ilgilendirmeyen konulara da dalmadı. Buna karşılık, öğretmeni yakından ilgilendiren meslek konuları üstünde çaba harcamaktan asla kaçınmadı. Şimdi bunları örneklendireceğim.

Fakat daha önce Yüksek Kurula bir hususu arzetmem gerek. 624 sayılı yasaya göre TÖS yöneticileri profesyonel sendikacılar değildir. Gündüzün çalışma saatlerini okullarında tükettikten sonra, ancak dinlenme saatlerinde sendikaya gelip görev yapmışlardır. İşçi sendikacıları gibi, işlerinden izinli sayılmadıkları için, sendikacılığa ayırdıkları zaman son derece sınırlı olmuştur. TÖS'ün öğretmen ve eğitim sorunlarıyla ilgili çalışmalarını değerlendirirken bu noktayı anımsamak yerinde olur.

TÖS'ün Öğretmen ve Meslek Sorunlarıyla İlgili Çabaları

Sayın Askeri Savcı İddianame'de bizim için, "Türkiye Öğretmenler Sendikasının ana gayesi öğretmenlerin mesleki menfaatlerini korumak, öğretmenlerin mesleki ve kişisel sorunlarını halletmek değil, bilâkis ideolojik bir yön çizmektir" (s. 45) diyor. "Öğretmenlerin mesleki menfaatlerini korumakla görevli bulunan bir teşekkül mensuplarının vazifesi devrimcilik oyunu oynamak mıdır?" (s. 37). "Öğretmenlerin sorunları ile ilgilenmeleri gerekirken, bunları bir tarafa itip..." (s. 37) diye ekliyor. Bunlar yanlıştır.

Ortada TÖS çalışmalarını yansıtan basılı belgeler var. Genel kurul toplantıları için hazırlanmış raporlar var. Öğretmen ve eğitim sorunlarıyla ilgili yapılanlar

bunlarda yazılıdır. Hepsini burada saymak, sıralamak fazla vakit alır. Bir fikir vermek için bazı çalışmaların başlıklarını söylemekle yetineceğim:

- 15 yılını doldurmadan emekli olan üyelere 6 aylık maaş yardımı.
- Ölen öğretmen ve eğitmenlerin ailelerine 1500'er liralık yardım.
- Yangın ve depremlerde para, çadır ve yiyecek yardımı.
- Yurtiçinde tedavi yardımları.
- Yurtdışında tedavi yardımları. (Bakanlık, yurt dışında tedaviyi gerektirecek kadar hasta olan öğretmenlerle yıllardır ilgilenmemiş, fakat TÖS, İngiltere, İtalya, İsveç ve Almanya'da 30'dan fazla öğretmen tedavi ettirmiştir.)
- Görev yerinde ya da hastanelerde ölen üyelerimizin cenazelerinin memleketlerine taşınması. (Öyle cenazeler olmuştur ki, Ankara'da ortada kalmıştır. Bir tanesinin durumunu Cumhuriyet Senatosu Başkan vekili Sırrı Atalay iyi bilir. Bunlardan nicesini TÖS, özel arabalar tutarak, yurdun bir başından öbür başına taşımıştır.)
- Mahalli mahkemelerde dâvâsı olan üyelerimize hukuk yardımı.
- Danıştay'da dâvâsı olan üyelerimize hukuk yardımı.
- Haksız yere maaşından olan üyelerimize maaş yardımı.
- Eşi ve çocuğu ağır derecede hasta olan üyelerimize yardım.
- Öğretmen dinlenme kampı işletmeleri.
- Sendika tiyatrosu çalıştırma.
- Şubelerde kitap kulüpleri açma.
- Töyko adıyla bir kooperatif ve basımevi çalışştırma.
- Eğitmenler Yasasının çıkarılması için çaba.
- Geçici öğretmenlerin haklarının sağlanması için çaba.
- Memurluk yaptırılan öğretmenlerin hakları için çaba.
- Personel Yasasının ve Sınıf Tüzüklerinin düzeltilmesi için çaba.
- "Öğretmen Hukuk Rehberi" adlı kitabın yazdırılması ve çıkarılması.
- Eğitim el kitaplarının yazdırılması ve çıkarılması.
- Rozet hazırlatılması ve bastırılması.
- Öğretmen okulları, Köy Enstitüleri kuruluş yıldönümlerinin kutlanması.
- Atatürk'ün ve eğitim büyüklerinin anılması.
- Kurtuluş Savaşı anılarının toplanması.
- İlkokullar Yönetmeliği'nin yenilenmesi için çaba.
- Orta Dereceli Okullar Sınav ve Sınıf Geçme Yönetmeliği'nin yenilenmesiyle ilgili çabalar.

- Üç yılda bir toplanması gerekirken 9 yıldır toplanmayan Milli Eğitim Şûrası'nın toplanması için çaba.

- Ders kitapları sorununun çözümlenmesi için çaba.

- Yardımcı ders kitapları sorunuyla ilgili çabalar.

- Alıştırma kitapları konusunda çabalar.

- İhmal edilen çocuk yazını konusunda çabalar.

- Çocuk dergileri konusunda çabalar.

- Okullarda öğrenci ve öğretmen sırtından kâr sağlama amacına yönelik kitap satışlarını önleme çabaları.

- Çocuklara zararlı yayınlarla savaş.

- Öğretmen yetiştirmedeki bozuklukları önleme çabaları.

- Milli Eğitimde teftiş sisteminin düzeltilmesi için çabalar.

- Müfettişlerin durumunun düzeltilmesi için çabalar.

- Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği'nin düzeltilmesiyle ilgili çabalar.

- Milli Eğitimde maddi ve manevi taltif konusunda önerilerimiz.

- Öğretmenlerin üniversiteye girebilmeleri için çabalar.

- İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığı'nın yenilenmesi için çabalar.

- Türkiye Öğretmenler Bankası'yla ilgili çabalar.

- Milli Eğitim Mensupları Yardımlaşma Kurumu'nun kurulmasıyla ilgili çabalar.

- Mutemetlik sorunun çözümlenmesi için çabalar.

- Öğretmen ve eğitmenlerin:
  - Aylık sorunu,
  - Konut sorunu,
  - Çocuk okutma sorunu,
  - Sağlık sorunu,
  - Kendini yetiştirme sorunu,
  - Eğlenme ve dinlenme sorunuyla ilgili çabalar

- Bayan öğretmenlere daha erken emeklilik hakkı tanınması için çabalar.

- İlkokul öğretmenlerine fazladan okuttukları ders saatleri için ek ödenek sağlanması yolunda çabalar.

- Birden fazla sınıf okutan öğretmenlere ödenek sağlanması için çabalar.

- Yasanın gösterdiği sayıdan fazla çocuk okutan öğretmenlere ödenek sağlanması için çabalar.

- Seminer ve kurslara çağrılan öğretmenlere yolluk ve günlük verilmesi için çabalar.

- Er öğretmenlere eğitim ödeneği verilmesi için çabalar.

- Stajyer öğretmenlere de eğitim ödeneği verilmesi için çabalar.

- Teftiş görmeme, ya da yanlış işlemler yüzünden terfi edemeyen öğretmenlerin durumlarıyla ilgili çabalar.

- Eğitim enstitülerini kendi çabalarıyla bitiren üyelerimizin atanmaları için çabalar.

- Eğitim ve öğretmen sorunlarını kamuoyuna duyurmak için yürüyüş.

- Eğitim ve öğretmen sorunlarını kamuoyuna duyurmak için, basın toplantıları, bildirileri ve günlük gazetelerle dergilerde yazılar.

- Eğitim, öğretmen ve yurt sorunlarının çözümü konusunda sorumlu ilgililerin ve partilerin uyarılması yolunda çabalar...

Bütün bu işler TÖS'ün Yönetim ve Yürütme, hâttâ genel kurullarında tartışılıp karara bağlandıktan sonra ortaya atılmış ve izlenmişlerdir. Akşamları saat 18.00'den sonra toplanabilen Yürütme kurulumuz, üyeleri akşam yemeği yiyemeden, bazan gece yarılarına kadar, bu sorunların çözümüne çabalamış, erteki gün gene okuldaki derslerine yetişmiştir. Sendika bütçesinden para harcamayı gerektiren her konu görüşme ve kararı gerektirdiğinden, yönetici arkadaşlarımız boş vakitlerinin tamamını bu işe vermiş, yasadışı çalışmalar için ayrıca zamana malik olamamışlardır. İddianame'nin suç zamanı olarak gösterdiği 1969, 1970 ve 1971 ılında tam 203 toplantı yapan Yürütme kurulumuz bu toplantılarda 1598 ayrı karar almıştır. Sadece toplantı yapmak, karar almak; o konunun "icra edilmesi" demek olmadığından, işleri koğuşturmak ve izlemek de zaman almıştır.

"Politika" ve "Politik Faaliyet" Sözlerinin Anlamı Bakımından

Hukukla ilgili herkesin bildiği gibi "siyaset" sözüne, biri geniş, öbürü dar olmak üzere iki anlam veriliyor.

Geni anlamda siyaset, devlet ve memleket işlerinin görülme ve yürütülmesi, ya da sorunlarının çözümlenmesiyle ilgilenme anlamında kullanılır.

Dar anlamda ise, bir partiye yazılmak, o partide çalışmak, iktidara gelmek ya da iktidardan gitmemek için çaba göstermek anlamına gelmektedir.

Başımızdan geçen dâvâlar dolayısıyla Prof. Hakkı Uma, Prof. Uğur Alacakaptan ve Doç. Eralp Özgen gibi bilirkişilerin verdiği raporlarda söz konusu kavramlar böyle tanımlanmış, bunlar mahkemeler tarafından dikkate alınmıştır.

Bu konuda Ankara 4'üncü Asliye Ceza Mahkemesince verilmiş, kesinleşmiş olan 2.11.1967 gün ve Es. 966/574, K. 967/495 sayılı beraat kararını da örnek gösterebilirim. Bu dâvâ, TÖS'ün ilk Genel Kurul toplantısında, üye Osman K. Akol'un, Türkiye'de bulunan Amerikalıları ve Barış gönüllülerini eleştiren bir konuşma yapması, Divan başkanı Cemal Başbay'ın Akol'un susturmaması nedeniyle açılmıştı. Mahkeme, Ankara Savcılığının "siyasi faaliyet yasağını çiğneme" suçlamasını yerinde görmeyip arkadaşlarımızı beraat ettirdi.

Daha buna benzer çok mahkeme ilâmı var elimizde.

Yasaların, geniş anlamda siyaseti yasakladığı kabul edilseydi, Türkiye Cumhuriyetidevleti ve onun halkıyla ilgili her sorun, bu sorunların çözümlenmesiyle ilgili her yazı, her söz; ülkenin yönetimiyle ilgili kimselere yöneltilen her eleştiri, siyasi faaliyet sayılır, cezaya bağlanırdı. O zaman toplum ve ülkemizin karşı karşıya bulunduğu içi ve dış sorunlar, Anayasal hakların savunulması, reformları engelleyici etmenlerin eleştirilmesi gibi konular da suç sayılırdı.

Yasaların, memur kuruluşları için yasakladığı siyaset, dar anlamda, yani iktidara yönelme anlamındaki siyasal çalışmalardır. Geniş anlamda siyasetin yasaklanmış olduğunu sanmak ve bu sanıyı savunmak, her şeyden önce Anayasamızın düşünce ve söz özgürlüğüyle ilgili 20'inci maddesine uymaz.

Toplum ve ülkesinin sorunlarıyla ilgilenmek, bu konudaki tutumlar üstüne görüşlerini açıklamak, sıfat ve mensubiyeti ne olursa olsun bütün yurttaşların Anayasal hakkıdır.

Böyle olduğu, 648 sayılı Siyasi Partiler Yasası'nın 1 ve 2'nci maddelerinin bir arada incelenmesiyle de daha iyi anlaşılmaktadır.

Okul Programları Bakımından

Yürürlükte bulunan ilk ve orta dereceli okul Müfredat Programlarının başında "Türk Milli Eğitiminin Amaç ve İlkeleri" yer alır. Bu programlar, geçtiğimiz dönemlerde, yabancı uzmanların da katılmasıyla birkaç kez törpülenmiştir! Gene de toplum ve ülkemiz için hayli yanları kalmıştır.

Türk Milli Eğitiminin amaç ve ilkelerine göre yetiştirilmiş öğrenci, **"Atatürk devrimlerine bağlıdır", "ulusal kaynakları korur, değerlendirir ve geliştirir", "içinde bulunduğu koşulları sürekli olarak iyileştirmeğe çalışır", "genel refahın bilimsel çalışma ve ilerlemelerle sağlanacağını kavrar", "toplum olaylarıyla ilgilenir ve toplum çıkarlarını kişisel çıkarların üstünde tutar", "üretim, tüketim ve dağıtımla ilgili temel bilgileri öğrenir", "her kazancın emek karşılığı olması gerektiğine inanır."**

Geri ve yoksul kalmış bir ülke olan Türkiye'de öğretmenler, "içinde bulunduğu koşulları sürekli olarak iyileştirmeğe çalışan öğrenciler" yetiştirmeğe çabalarken, elbet o öğretmenlerin örgütü sendika da bu çalışmaları desteklemek zorundadır. Bunu yapmak o sendikanın görevi, yapmamak ise ihmalidir.

Okul Müfredat Programları amaç ve ilke olarak bunları yazmasaydı da, geri ve yoksul bir ülkede öğretmenlerin bu görevleri yapmakla yükümlü olduğunu kabul etmek gerekir. Aklı başında hiç kimse bunun aksini savunamaz. Köylere kadar uzanmış tek kamu görevlisi ve aydın olan öğretmenler görevlerini böyle anladıkları ve çalıştıkları için değil, bu anlayışlarını yeteri kadar ısrarla uygulamadıkları, bunu başarma yolunda yeteri kadar kurban vermedikleri için kınanmalı ve sorguya çekilmelidir. Çünkü gerek öğretmenlerimizin, gerekse sendikamızın bu doğrultudaki görevleri yeterince yapmış olduğunu savunmak olanaklı değildir. Toplum ve ülkemizin "irfan ordusu" olan öğretmenler, arkasız kalsa, müttefikleri tarafından terkedilse de, çok çaba göstermeli, çok kurban vermeliydiler.

Bu konudaki suçlamaları ciddi ve hukuki bulmadığım için bütünüyle reddediyorum.

8. GİZLİ ÖRGÜT SUÇLAMASINA YANITLARIM

Askeri Savcı, TÖS'ün yasal görünüş ardına saklanmış "gizli örgüt" olduğu suçlamasını, İddianame'nin çeşitli sayfa ve bölümlerinde dağınık olarak ortaya atıyor. Bu "örgüt", TCK'nun 141'inci maddesine konu olan "sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü tesis etmeye veya sosyal bir sınıfı ortadan kaldırmaya veya memleket içinde müesses iktisadi veya sosyal temel nizamlardan herhangi birini devirmeye matuf cemiyet"lerdendir.

Sanık olarak getirilen bizler bu niteliklerde bir "cemiyet" kurmuş, bunun "faaliyetlerini tanzim, sevk ve idare" etmiş kimselermişiz! Aramızda bu cemiyete girmiş olanlar varmış! Bundan dolayı Askeri Savcı bizlerin, TCK-141/1 ve 141/5'e göre cezalandırılmamızı istemekteymiş!

Askeri Savcı bu cümleden olmak üzere:

1. TÖS'ün çalışmalarını "merkezi sistem esaslarına göre" yürüttüğü,

2. TÖS'un Dev-Genç'le ilişkisi olduğu,

3. TÖS şubelerinde "gizli toplantı ve çalışmalar" yapıldığı,

4. Öğretmenlerle Dev-Genç ve lise öğrencileri arasında "gizli çalışma ve toplantılar" yapıldığı,

5. TÖS'ün taşra şubelerinde gruplar teşekkül ettirildiği,

6. TÖS'ün taşra şubelerinin "merkezden taşraya giden Dev-Genç üyelerinin karargâhıve eğitim merkezi" olduğu,

7. Dev-Genç mensubu bir öğrenci vasıtasıyla TÖS veDev-Genç genel başkanlıkları arasında "irtibat" sağlandığı, bu "irtibat" vasıtasıyla konferanslar, forumlar, mitingler, merkezi ve mahalli boykotlar düzenlendiği,

8. "Fakir Baykurt, Mihri Belli, Hikmet Kıvılcımlı, Doğu Perinçek gibi şahıslarla" bir "merkezi beyin" kurulduğu bunlarla "merkezden taşraya, taşradan merkeze doğru kanın vücuttaki deveranı gibi devreden bir faaliyet" başlatıldığı,

9. TÖS, TİP, DİSK ve DEV-GENÇ arasında bir "müşterek cephe" kurulduğu, "ayrıca", İnşaat Mühendisleri Odası, Elektrik Mühendisleri Odası, Üniversite Asistanları Sendikası, İlk-Sen, Per-Sen gibi kuruluşların "bu faaliyetler"i "ikinci derecede destekledikleri", böylece "Dev-Güç" adını aldıkları, "bir kısım TÖS mensupları"nın da bu durumun "gerek maddi ve gerekse manevi yönden" destekçisi oldukları,

10. Anadolu köylerinde "öğretmenlerle Dev-Genç'lilerin müşterek olarak" işçi ve köylü birlikleri kurmak istedikleri, böylece işçi ve köylülere "istediğimiz bilinci vermek suretiyle" işçi ve köylüyü bir "büyük katliam" "a hazırladığımızı... kendine göre ileri sürüyor.

İleri sürüyor ama, bu suçlamaları ispata yarayacak kanıt ortaya koyamıyor.

Şimdi bunları gözden geçirelim:

"Merkezi Sistem" Suçlaması

Gerçekten TÖS, "merkezi sistem" ilkesine göre kurulmuş bir sendikadır. İl ve ilçelerde şubeleri Ankara'da da genel merkezi vardır.

Ayrı ayrı genel kurulları olan şubeler, kongrelerinde seçtikleri yönetim kurullarıyla yönetilir ve birer ikişer temsilci seçerek genel kurulu oluştururlar.

Bu genel kurul iki yılda bir olağan toplanır. Genel başkanı, Genel Yönetim kurulunu, Genel Yürütme kurulunu, Denetleme ve Onur kurullarını seçer. Sendikanın bütün yetkileri genel kuruldadır. Genel kurulun yetkilerini Genel Yönetim kurulu kullanır.

Genel kurulun ve Genel Yönetim kurulunun kararlarını Genel Yürütme kurulu uygular.

Genel başkan sendikanın birinci derecede üstü ve adli, idari merciler önünde temsilcisidir. Yetkili kurulların kararı olmadan bir iş yapamaz; şube açamaz, şube kapayamaz, şube yönetim kurullarını işten el çektiremez, para harcayamaz.

İşte TÖS böyle bir "merkezi" örgüttür.

Merkezi sistem bir örgütlenme biçimidir. Bunun karşısındaki örgütlenme biçimi "fedaratif sistem"dir.

TÖS, daha önceki öğretmen örgütü olan Türkiye Öğretmen Dernekleri Milli Federasyonu (TÖDMF)'nin 20 yıllık deneylerinden yararlanarak böyle örgütlenmeyi öngörmüştür.

Nitekim, Türkiye içindeki ve dışındaki başka sendikaların örgüt biçimi de "merkezi sistem" ilkesine göredir. Bunu başka örgütlerin "merkezi sistem"iyle karıştırmak yanlıştır.

Ayrıca, 624 sayılı Kamu Personeli Sendikaları yasası ile 3512 örgütlenmeyi yasaklamıyor.

"Dev-Genç'le İlişki" Suçlaması

Bu ilişki ne cins bir ilişkidir? TÖS'ü ve Dev-Genç'i yönetenler ne zaman, nerede biraraya gelmişler de, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına ve TCK-141'inci maddesine aykırı davranışları tasarlamış, plânlamışlardır? Bu amaçla üzerinde anlaştıkları konular nelerdir? Bunlar üzerinde anlaştıktan sonra ortaya neler koymuş, kimlere hangi emirleri vermişlerdir? Birlikte yasa dışı hangi davranış ve eylemi yapmışlardır? Elde kanıtlar, belgeler var mıdır? Bu soruların hiçbirinin karşılığı yok.

İddianame'nin çeşitli sayfalarında bazı mektuplar ve bildiri parçaları yer alıyor, ama onlar bu iddianın kanıtı değil. Onların İddianame'ye konuluş amaçları başka.

TÖS'ün telefonları sürekli dinlenmiş, postası gözden geçirilmiştir. Ankara'nın işlek bir yerinde bulunan genel merkezin kapısı kimseye kapatılmamıştır. Böylece resmi ve sivil meraklılar serbestçe girip çıkabilmiştir.

Sıkıyönetim ilânından sonra TÖS genel merkezinde ve yöneticilerin evlerinde, iş yerlerinde geniş aramalar da yapılmıştır. Madem yasa dışı bir takım ilişkiler var, niçin kanıt bulunamamıştır?

Elinde bir kanıt yokken Askeri Savcının bu iddiayı ortaya atmasını şöyle ya da böyle nitelemek istemiyorum, ama bu iddiayı ispatlamasını bekliyorum. Ama biliyorum ispatlayacak bir kanıt ortaya koyamaz, çünkü yoktur. Dev-Genç'le, ima edildiği gibi, yasadışı ilişkilerimiz olmamıştır.

Üyeler Arasında "Gizli Toplantı" Suçlaması

TÖS şubelerinde "gizli çalışma ve toplantılar" yapıldığı yolundaki bu suçlamanın gerçekle ilgisi yoktur. TÖS'ün Türkiye'de, il ve ilçe merkezlerinde 535

şubesi vardır. Bu şubelerde hangi toplantıların yapılacağını TÖS tüzüğü göstermiştir. Bunlar, genel kurul toplantıları dışında, anma ve kutlama toplantılarıyla, öğretmenlerin ve çevrenin bilgisini artırmak amacıyla düzenlenen söyleşi toplantıları, seminer ve konferanslar ve seyrek olarak bazı yerlerde yapıldığını bildiğimiz öğretmen ailelerinin de katılması biçimindeki eğlencelerdir.

Bu toplantılar 171 sayılı yasaya göre mahallin mülki âmirliklerine 48 saat önceden duyurulmuş açık, yasal toplantılardır. Bunlar dışında gizli toplantı yoktur.

Her şubenin çalışma ve toplantılarını aynı anda denetlemek ve gözetlemek olanağı pek tabii yoktur, ama böyle olduğu halde, şubelerimizde gizli toplantılar yapılmış olduğuna ihtimal vermiyorum.

Meslek içi, meslek dışı konularda herhangi bir biçimde gizli toplantı yapılması yolunda gerek benim, gerek arkadaşlarım tarafından verilmiş direktif de yoktur.

Böyle bir iddianın doğruluğu ispatlanırsa, TÖS'ün sorumluluğu dışında sayılması gereken bu davranışların TÖS'ü, ya da onun genel başkanını değil, sadece bu davranışların sahiplerini ilgilendirmesi gerekir.

Dev-Genç ve Lise Öğrencileriyle "Gizli Toplantı" Suçlaması

Öğretmenlerle Dev-Genç ve lise öğrencileri arasında gizli çalışma ve toplantılar da yukarıdaki gibi ciddiyetten yoksun bir iddiadır. İddianame'de kanıtları yoktur. Yönetici olarak bizler üyelerimizin yaptığı iddia olunan bu türlü yasadışı toplantı ve çalışmalarından haberdar değiliz. Bunların yapılmış olduğuna da ihtimal vermiyoruz. Kimseye bu konuda direktif vermedik.

Bu türlü yasadışı davranışları eğitim mesleğine ve topluma fayda getireceğine de inanmadık. İnansaydık TÖS'ü kurmaz, TÖS'e girmez, TÖS'te kalmayı sürdürmezdik.

TÖS, eğitim mesleğinin, toplum ve ülkemizin yararına saydığı düşünce ve davranışları yasal yollardan açıklamış, bunları ilgililere ve kamuoyuna kabul ettirmeye çalışmıştır. Anayasa'ya içtenlikle inanmıştır. Demokratik ilkelerin kökleşmesi için çaba harcamıştır. Bir yöntem olarak bile olsa, bu ilkelere ters düşen yolları benimsememiş, benimsetmek için çalışmamıştır. Sayın Askeri Savcı, elinde bulun aksini ispata yarayacak kanıt varsa ortaya koymalıdır.

"TÖS'ün Taşra Şubelerinde Teşekkül Ettirilen gruplar" Suçlaması

Yukarıda belirttiğim gibi TÖS, Türkiye'de çok şubesi olan bir sendikadır. Askeri Savcı İddianame'de, Samsun, Keskin, Kırıkkale, Kulu ve Haymana olmak üzere beş grup saymaktadır. Bunlardan oluşan "gizli örgüt" TÖS adına "yar-

dımcılarım Osman K. Akol, Veli Kasımoğlu, Dursun Akçam ile birlikte benim sevk ve idare ettiğimi" (s. 46, e. 55) öne sürmektedir. Suç zamanı olarak da 1969-1971'i vermektedir.

Bitlis dışında 66 il merkezinde ve 67 ilin ilçelerinde 535 şubesi olan bir sendikanın bünyesinde başlayan, ya da başlatılan "gizli örgütlenme", hem de ta 1969 yılından beri, doğrusu hiç gelişmemiş! Sadece 6 şubede kalmış!

Bu, akıl alacak iş değildir!

Öyle bir gizli örgüt ki, genel merkezin yanındaki Ankara ve Altındağ şubeleri dahil değil! Öyle bir gizli örgüt ki, Keskin, Kulu, Kırıkkale, Haymana şubeleri var da, üye sayıları ve güçleri bunlardan çok çok üstün olan Ankara, İstanbul, İzmir, Kayseri, Malatya, Aydın, Antalya, Alanya, Gazipaşa, Eskişehir, Burdur, Afyon, Ordu, Giresun, Trabzon, Amasya, Çorum, Sivas, Sivaslı, Uşak, Yozgat, Tokat, Bolu, Zonguldak, Kars, Erzurum, Ardahan, Tekirdağ, Edirne, Uzunköprü, Balıkesir, Nazilli, Banaz, Kırşehir, Karaman, Karabük, Tarsus, Bartın, Silifke, Antakya, Gaziantep, Diyarbakır, Van, Muş... şubeleri yok! Sadece 6 şube"

Acaba neden böyle?

Acaba, genel merkezden gizli örgüt konusunda bir emir verildi de, bu emri sadece 6 şube dinledi, ötekiler dinlemedi mi? İddianame'de anılan 6 şubenin yöneticileri ve üyeleri çok tecrübesiz ve saf oldukları için verilen emre uyarak ihanete katıldı, ama ötekiler tecrübeli ve uyanık oldukları için geri mi durdu? Böyleyse bu ihaneti ilgili makamlara niçin duyurmadılar? Genel merkez yöneticilerini çok sevdikleri için mi? Saf olmayan insanlar yurt ve cumhuriyet sevgisini, sendika sevgisinden aşağı mı tutar?

Neresinden bakılsa ciddilikten yoksun bir varsayım!

Alalım teker teker bu grupları ele:

Samsun Grubu

İddianame'de ve dosyada yer alan bilgi ve belgelerden anlaşıldığına göre burada öğretmenlerle gençler "gizli" toplantılar yapmış! TÖS, TİP, DEV-GENÇ ve 19 Mayıs Kulübü mensupları ortak çalışma düzenlemiş. "Devlet otoritesini yıpratmak ve halkı huzursuz etmek için" Samsun çevresinde, Alaçam'da miting yapmışlar. TÖS'lüler, lokallerinin kapısındaki "üye olmayanlar giremez" levhasını da kaldırmışlar...

Tanık ifadesine bağlanarak dosyaya giren levha indirme suçlaması ne gülünç! Madem dosyaya girmiştir, anlatayım. Bu levhalar, yalnız Samsun'da değil, genel merkezin direktifiyle bütün şubelerden indirilmiştir. Bu içerde gizli toplantı

ve çalışmalar yapıldığını değil, tersine, herkesin gelip görmesinde sakınca bulunmayan açık konuşmalar ve çalışmalar yapıldığını kanıtlar.

Öğretmen lokallerine TÖS kurulmadan önce asılmış olan bu levhalar yüzünden biz birçok sözlü-yazılı şikâyetler aldık:

"Bu levhadan dolayı halk burasını Şehir kulübüne benzetiyor. İçerde içki içiliyor, kumar oynanıyor sanıyor. Kaldıralım, dileyen gelip gitsin, içerde ne yapıldığını görsün."

Biz, bu uyarıları doğru bulduk. Hem yazıyla, hem de gittiğimiz yerlerde sözlü olarak levhaların indirilmesini rica ettik. Dileyen herkesin, öğretmenlerin toplandığı lokallere girip çıkmasından topluma zarar değil, yarar geleceğini düşündük. Saklısı gizlisi, "gizli toplantı"ları olan insanlar bunu yapar mı?

Gizli toplantı, gizli çalışma suçlaması bütünüyle yersizdir. Anılan örgütlerle böyle işlere girildiğinin aslı esası yoktur. TÖS'ün gizli bir emeli yoktur ki suçlamalar yerinde olsun.

Mitinglere gelince, günleri ve yerleri ayrı ayrı gösterilmeyen bu mitinglerin, sadece öğretmenlerle mi, yoksa başka kuruluş ve kişilerle birlikte mi yapıldığını bilmiyorum. Bunlar Anayasamızda yer alan "açık yer toplantıları ve gösteri yürüyüşleri" cümlesindendir. 171 sayılı yasaya göre düzenlenmişlerdir. Başka türlü miting yapılamaz. Miting yapmak "herkes için" bir haktır. Bu hakkın kullanılması, ne zamandan beri "devlet otoritesini sarsmak" ve "halkı huzursuz etmek" sayılıyor? Mitinglerde suç işlenmişse, Cumhuriyet Savcılarının kovuşturma açması, sorumlularını mahkemeye vermesi gerekirdi. Bunların TÖS'ü, ya da bizleri ilgilendirir yanı yoktur.

Samsun şubesinin 28 Mart 1971 günlü oğlağanüstü genel kurul toplantısına gelince: Bu şubemiz "olağan" toplantısını sanırım bu tarihten üç ay kadar önce yapmıştı. Bir "olağanüstü" toplantı yapma ihtiyacı şubenin içindeki çekişmelerden doğmuştur.

Samsun'da birkaç öğretmenin öteden beri, milletvekili seçimlerinde aday olmak istediğini, bunların çeşitli partiden seçilme yarışına girdiğini duyardım. Bu türlü meslekdaşlarım için TÖS'ün şube, ya da genel merkez yönetiminde görev almanın, ilerde girişecekleri seçimler bakımından prestij kabul edildiğini görmüşümdür. Yasalarımıza göre bunun kınanacak bir yanı yoktur.

Fakat bu girişimler, kimi yerde sendikamız üyeleri arasına parti çekişmesi sokmak gibi olumsuz sonuç yarattı. İkiye üçe ayrılan öğretmenler, birbirlerinin tutum ve davranışını abartmağa, eleştirmeğe başladılar. Bu haller doğunca, olağanüstü toplantı yaparak seçimleri yenilemek zorunlu olmuştur.

Samsun şubemizin yöneticileri tüzüğe uygun olarak toplantıyı hazırladı. Genel merkezden temsilci istediler. Yürütme kurulu, bu isteği görüşerek, aynı kurul üyesi Veli Kasımoğlu ile TÖS'ün şube çalışmalarını denetlemekle görevli İ. Safa Güner'i göndermeğe karar verdi. Bu arkadaşlarımız gidip geldi ve toplantı hakkında bana bilgi verdi. Ben ne kazananları tanırım, ne de kaybedenleri. Aldığım bilgiler arasında, Dev-Genç'e mensup olduğu söylenen bazı kişilerin toplantıya müdahale etmek istediği, fakat alınan önlemlerle bunun engellendiği konusu da vardı. Daha önce birkaç şubemizden buna benzer şikâyet almış, kesin olarak, böyle davranışlara meydan verilmeyip şubelerimizin toplantılarına dışardan karışılmamasını sağlamıştım.

Sonradan anladığıma göre Samsun şubemizdeki iç çekişme, yapılan olağanüstü genel kurul toplantısıyla da yatışmadı. Bir kısım öğretmenler, aslı dosyada bulunan "128 imzalı mektup"u genel başkanlığa gönderdiler. Hizipçilikten ve dış müdahalelerden şikâyet ederek, genel merkezce gerekinin yapılmasını, seçilen grubun değiştirilerek kendilerinin beğeneceği bir grubun yönetime getirilmesini, eğer 20 gün içinde olumlu yanıt alamazlarsa durumu öteki şubelere duyurarak mücadele edeceklerini yazıyorlardı. Mektubu aldıktan sonra konuyu yeniden incelettim.

Hizipçilik diye üstünde durulan nokta, Veli Kasımoğlu'nun toplantıda yaptığı konuşmaya da bağlanıyordu. Kasımoğlu'nun, "TÖS'ün felsefesi sosyalizmdir.", "Bugün TÖS'ün yeri solun en soludur", "TÖS ancak genel merkez seçimleri sırasında eleştirilebilir, başka zaman eleştirilemez" yolunda sözler söylediği iddia ediliyordu. Daha da ileri giderek, şube yönetim kuruluna yeni seçilenlerin "Atatürk devrimlerine inanmış temel TÖS öğretmenlerinin tasviplerini alan kimseler olmadığı" ve"seçimi baskı sonucu kazandıkları" da öne sürülüyordu.

Dikkati çeken nokta, çok imzalı ve tarihsiz olan bu mektubun seçimlerin yapıldığı 28 Mart1971 gününden hemen sonra değil de ta Mayıs başında, aradan bir aydan fazla geçtikten sonra gönderilmiş olmasıdır. Sıkıyönetim ilân edilmiş, TÖS'lü öğretmenler aleyhinde ihbarlar başlamıştır. Böyle bir ortamda bu mektup düzenleniyor ve gönderiliyor. İçinde iki şık var: 1) Ya bu adamları atın, sizinle uzlaşalım, 2) Ya da biz zikrettiğimiz iddialarla bütün TÖS bütün şubelerinde kampanya açarız.

Dediklerini kabul edersek mesele yok. O zaman ortada iddia da kalmayacak, suçlama da! "TÖS'ün felsefesi sosyalizmdir!" denildiği iddiası da, "TÖS'ün yeri solun en soludur!" iddiası da kalkacak. Dediklerini kabul edip seçilen yöneticiler değiştirmezsek iddialarını sürdürecek ve yayacaklar.

Varlığı hizipçiliğe dayandırılan iddiaları ben kuşkuyla karşıladım.

Veli Kasımoğlu, daha önce, genel merkez temsilcisi olarak bazı şubelerimize gönderilmiştir. Oralardan bu yollu şikâyet almadık. Görüşlerini bilriz. Arkadaşımız kimi öğretmen, ya da öğretmen olmayan kişilerce "sosyalizm"den söz etmedi diye çekiştirilir. Nitekim, aynı toplantıda bulunan 60 yaşındaki İ. Safa Güner de Kasımoğlu'nun iddia edilen sözleri söylemediğini bana yazılı olarak bildirmiştir.

Özellikleri bilinen bir ortamda bir insan kendi örgütünün "solun en solunda" olduğunu niçin söylesin? Hem bu söz söylenmemiş, hem de gerçek bu değildir. Kasımoğlu'nun başka yerde söylemediği bu sözleri, Samsun gibi çekişmeli bir şubede söylemesi için de neden yoktur.

Yaptığım, yaptırdığım inceleme sonunda, mektuba imza koyanların çoğunun TÖS'lü olmadığı, bir kısım imzaların uydurma olduğu kanısına vardım. Yeni seçilen yöneticilerin Atatürk devrimlerine bağlılıklarından duyulan kuşkunun yersizliğini de anladım. Ortada rekabetten başka bir şey yoktu. Durum bu kadar basitti.

17 Mayıs 1971 günü konuyu Yürütme Kurulu'nda görüştük. Mektup sahiplerinin başında yer alan Rıza Nur İlkokulu öğretmeni Dursun Babaoğlu'na verilecek yanıtın tarafımdan yazılmasına karar verildi. Bu yanıtta, Atatürk devrimlerine bağlılığımızın teyidinden başka, Anayasa, Cumhuriyet ve Demokrasiye bağlılığımızın belirtilip 21 Nisan 1971 günlü genelgemiz örneğinin eklenmesi uygun görüldü.

Ben akşam geç vakit mektubu, inceleme evrakını ve 21Nisan 1971 günlü genelgemizin eşini alarak evime gittim. Yemek yedikten sonra çalışacaktım. Vakit hayli geç idi. Sivil asker bir "team" halinde Sıkıyönetim ilgilileri geldi. Arama yaptılar. Öteki evraklarımla birlikte Samsun evrakı eklerini de alarak kendimle birlikte Yıldırım İnzibat Merkezi'ne getirdiler. Beş gün göz altında kalıp tutuklandım. Samsunlu öğretmenlere yanıt verme olanağı bulamadım.

Sayın Askeri Savcının, "... bu durumun farkına varan, zararlı ve yıkıcı faaliyetleri gören TÖS mensubu 128 öğretmen, şubenin tutum ve davranışını protesto etmek amacıyla bir bildiri kaleme alarak TÖS Genel Başkanı Fakir Baykurt'a göndermişlerdir. Baykurt'ca da herhangi bir tedbir alınmadığından, ılımlı solcu olarak tanınan öğretmenler sendikadan ayrılmıştır." (s. 57) diye anlattığı durumun aslı budur.

Sayın Askeri Savcı bir yandan böyle söylüyor, bir yandan da "Bu öğretmenlerin sendikadan ayrılmasına sendika mensubu olan aşırı solcu öğretmen Kaya Odabaşı (...) ve Muammer Pektaş'ın tutum ve davranışları sebep olmuştur." (s.

57) diyor. Sanık olarak burada bulunan arkadaşlarımızın Askeri Savcının "aşırı solcu" deyimi üzerinde kendilerinin duracağı kuşkusuzdur. Bu iki çelişik yargıdan sonra "ılımlı solcu" tanınan öğretmenlerin, benim ihmalim yüzünden mi, yoksa bu "aşırı solcu" öğretmenler yüzünden mi sendikadan ayrıldığını anlamak olanaklı olmuyor. Kaldı ki, sendikalara girmek gibi, çık da iradidir, kimse engel olamaz.

"Samsun Grubu"nun İddianame'de yer alan bazı "çalışma"ları ve bunların "genelmerkezden verilen emirlere göre sevk ve idare edilmesi", bütünüyle gerçek dışı bir suçlamadır.

Hele "müfettiş Recep Cüre'nin oğlu İrfan Cüre'nin de TÖS'le Dev-Genç arasında irtibatı sağladığı" suçlamasının hiç tutarlı yanı yoktur. Söz konusu "gizli örgüt"ü sevk ve idare eden kişi (!) olarak benim bu delikanlıyı hiç görmeyişim, tanımayışım, Sayın Askeri Savcı tarafından bilmem nasıl açıklanacak. Bunlar, hukukilik ve ciddilikten uzak suçlamalardır.

"Samsun Grubu"nun aslı bundan ibarettir.

Keskin Grubu

TÖS genel merkezinin kulağı dibinde, ilçenin içinden ve köylerden öğretmenler biraraya gelip "gizli örgüt" kuruyor toplanıp saklı gizliişler çeviriyor, işçileri ve köylüleri "büyük katliam" hazırlıyor, haberimiz olmuyor! Hükümetin haberi olmuyor; ta Sıkıyönetim ilân edildikten sonra, "muhbir vatandaşlar"ın çabasıyla Askeri makamların haberi oluyor! Araştırma yapılıyor, bu kimselerin bir kısmı gözaltına alınıyor, bir kısmı tutuklanıyor, biz sendika yöneticileri olarak bunların %99'unu tanımıyoruz! Örneğin ben, çoğuyla cezaevinde, tanışıyorum! Aylarca bir ranzada yatıyoruz, ama aynı "gizli örgüt"te yer aldığımızı bilmiyoruz! Kurduğumuz "gizli örgüt"ün içinde subay, assubay, yedeksubay ve erler var; onlar da bizimle aynı cezaevinde, aynı koğuşta yatıyor; ama aynı "gizli örgüt"te olduğumuzu bilmiyoruz! "Sevk ve idare" bende toplandığı halde() aynı "gizli örgüt" içinde olduğumu ben de bilmiyorum, onlar da bilmiyor! 9 Eylül 1971 günü Sayın Askeri Savcının hazırladığı İddianame elimize gelince bilip öğreniyoruz. İddianame'yi alıyoruz, "Sanıklar" listesini okuyunca şaşakalıyoruz, o gün yeniden tanışıyoruz!

İddianame'de bu grupla ilgili 79 mektup, 6 kartpostal ve 3 şiir yer almış. Askeri Savcı bunları uzun uzun aktarıyor, hâttâ hızını alamayıp Gönül Kayır'ın Ayşı Kayır'a yazdığı mektubu (77 ve 82'nci sayfalarda) iki kez aktarıyor.

Bu mektup sahiplerinin hepsi öğretmen mi? Hayır.

Bu mektup sahiplerinin hepsi TÖS üyesi mi? Hayır.

Bu mektuplar gizli örgüt kanıtı sayılacak belgeler mi? Hayır.

Bunların çoğunun TÖS'le, suçla, suçlulukla hiç ilgisi yok. 79'uncu sayfada Dursun Bilâ'nın nişanlısına yazdığı, 80'inci sayfada Salih Yalkın'ın Dursun Bilâ'ya yazdığı mektupların, bırakın dâvâmızla ilgisini, bunların "Keskin Grubu'yla bile ilgisi yok.

Sayın Kurulunuz bu belgeleri dikkatle inceleyecektir. Ne ilgisi var bunların TÖS'le? Ne ilgisi var TÖS Yöneticileriyle?

TÖS yöneticilerinden herhangi biri, örneğin TÖS Genel Başkanı olarak ben, demiş miyiz bu kimseler "Şunu şöyle yapın, bize gelin, para alın, ya da bize para getirin, Dev-Genç'e götürün! Onunla elbirliği edip şu şu şu işleri yapın!" Hayır. 79 mektup ve 6 kartpostalda böyle bir buyruk geçmiyor. TÖS yöneticilerinden bir tekinin adı da geçmiyor. Benim binlerce kez konuşarak, yazarak açıkladığım görüşlerim geçmiyor, tartışılmıyor. Bu mektuplarda sözü edilen tasavvurları ayarlayan (!) bir kumanda merkezi (!) olarak TÖS'ün adı geçmiyor. Geçiyor ama şöyle:

"Bugün TÖS'te Tarık'ı gördüm." (s. 75) Tarık kim ise!

Veli Sevinçhan adlı bir öğretmen tutuklanmış, "TÖS dâvâ açacak... mış" (s. 75).

Galiba Konya'da; "Gençlik Devrimci Kültür Birliği, TÖS'ün bodrumunda idi, tüketim kooperatifi kurulması daha elzemmiş..." (s. 79).

Aslı varsa Konya TÖS yöneticileri, sendikanın altında gençlere yer vermiş ama bir süre sonra, "Biz tüketim kooperatifi kurduk, çıkan!" demiş, çıkmışlar. Nitekim mektup sahibi, "işçi köylü komitelerini bir otel odasında örgütlediklerini (!)" yazıyor sonra.

"... Pazar günü, Konya TÖS essiz yürüyüş, sesli de olabilir, tabii yapılacak olursa, bir grup katılmaya çalışacağız..." (s. 84); "Ha bak, Çarşamba günü burada TÖS adına, TÖS ve Karaman G. B. yararına R. N. Güntekin'in tiyatrosu Balıkesir Muhasebecisi oynuyor..." (s. 84).

Konya TÖS'ün sesli ya da sessiz yürüyüşü yasal bir yürüyüş olmalıdır. Yapılmış mıdır, yapılmamış mıdır? Onu da bilmiyorum. R. N. Güntekin'in anılan oyunu ise, Devlet Tiyatrosu'nda da oynanmıştır.

İşte 79 mektup, 6 kartpostal ve 3 şiir içinde TÖS adı bu kadar ve böyle geçiyor. Başkaca bir karar, kavil söz konusu değil. Bir grubun bağlı olduğu "gizli örgüt"ü "sevk ve idare eden" benim bir kez bile adım geçmiyor, "Şu bilgiyi verdik, şu emri aldık, geldi, ya da biz gittik, görüştük..." demiyorlar. Ama bu mektuplar, kartpostallar, sahipleriyle birlikte TÖS Dâvâsına alınarak, İddianame'de bir bir ortaya dökülüyor.

Amaç, mektuplarda geçen kimi ifadelerden dolayı TÖS'ü vurmak, öğretmeni kamuoyunun gözünden düşürmektir.

"Kudret Yaman, Abdullah Özcan'a yazdığı mektubunda..." diye aktarıyor Askeri Savcı: "Bazan ezan sesleri geliyor dışardan, tıpkı köpek uluması gibi..." (s. 67). Amanın, hem de büyük harflerle!...

Yerleşik çıkar sahipleri ve onların politikacıları, bugüne kadar öğretmenlerin "din düşmanı" olduğunu yayıp gelmiştir.

Benim ta ilkokul öğrencisiyken duyduğum şeker öyküsü her zaman dillerdedir: Öğretmenin biri, Allahın varlığını yokluğunu tartışıyormuş öğrencileriyle, "Şeker isteyin bakalım, verecek mi?" Çocuklar şeker istemiş ama şeker yok "Öyleyse bir de benden isteyin bakalım!" istemişler: Şeker gelmiş... Böyle bir öğretmen var mıdır, yok mudur? Varsa kimdir, nerededir? Belli değil. Böyle bir olay olmuş mudur, olmamış mıdır? Bu da belli değil. Ama öykü hep söylenir.

Halkın dinine vegerçekdindara saygılıolan öğretmenleri halkın gözünden düşürmek için sık sık ortaya atılır. Varlığı yokluğu belli olmayan bu öğretmenden yıllarca sonra mesleğe giren öğretmenler de bu öyküyü yakalarından silkip atamaz. Bilenin bilmeyenin önünde ezilirler.

Yetmiyormuş gibi, Sayın Askeri Savcı, şimdi bir de "ezan sesi köpek uluması" konusunu sarıyor başımıza!

Sarıyor diyorum, çünkü öğretmenlerimizin ezan hakkındaki görüşleri bu değildir. TÖS üyeleri içinde tek kimse, ezan hakkında böyle düşünmez. Bunun öğretmenlikle, TÖS'lülükle ilgisi yoktur. TÖS'lü öğretmen halkın abdesti, namazı, dini ve ezanıyla eğlenmez. Bunun, getirmek istediği aydınlığa ve uğrunda çaba harcadığı devrime hiçbir yararı yoktur. Böyle olduğu halde Askeri Savcı, bunu İddianame'ye alarak, aklı sıra, sırtımıza yeni bir kambur eklemek istemiştir.

Bunun, görülmekte olan dâvânın konusunu meydana getiren iddia ile de bir ilgisi yok.

Daha garip, çok daha garip bir soru:

Ezan hakkında böyle diyen kimse TÖS üyesi mi? Hayır, Öğretmen mi? İddianame'nin 7'nci sayfasında, 74'üncü sırada yazılı sanık kimliğine bakıyoruz, hayır öğretmen de, TÖS üyesi de değil! Kim, neci? 1950 doğumlu öğrenci!

1950 doğumlu öğrenci öğretmeni ilgilendirmez mi? TÖS'ü ilgilendirmez mi? Hukuk dışı ölçüler kullanılırsa ilgilendirir. Ama o zaman anasını babasını, Milli Eğitim Bakanını, Askeri Savcıyı da ilgilendirir. İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesinde görülen 83 Sanıklı Dâvâyı da ilgilendirir. Neden bu öğrenci o dâvâya sokulmamış da Ankara Sıkıyönetim Askeri Mahkemesinde görülen TÖS dâvâsına sokulmuş?

Bunun hangi amaçla yapıldığını Askeri Savcının açıklamasını talep ediyorum. Kudret Yaman'ın öğretmenlikle ve TÖS'le ilgisini, ezan hakkındaki sözlerinin dâvâmızla ilgisini göstermesini istiyorum. Çünkü ben göremedim. Bu hareketin ardındaki amacı anlayamadım.

Askeri Savcının İddianame'ye aldığı öğrenci mektuplarında apaçık bir çocukluk ve taklitçilik görülüyor. Bugün aklı başında kimse mektupla "gizli" işler çevrilmeyeceğini bilir, buna benzer emellerini mektuplarına dökmez. Bu mektupları özenle telleyip dosyalayıp yıllarca saklamaz. Bu çocukluk ve taklitçilik, İddianamenin 71'inci sayfasında yer alan ve Fikret Soysal'ın evrakı arasında çıktığı belirtilen bir yargılama notunda daha iyi görülüyor. Bunlar uyumsuzluk işleyen bir arkadaşlarını yargılamak için aralarında Devrim Mahkemesi kurmuşlar:

"Sanık Ziya Yüksel,

"a. Tip örgütüne küfretmesi,

"b. Bir bayana karşı kötü tutumu,

"c. Sabahleyin elini yıkamadan yemek yemesi,

"d. Gizli görüşmeyi kapıdan dinlemesi,

"e. Duruşmanın ciddiyetini bozması ve prensip kararlarını küçümsemesi...

"Soruldu: Savunmasını yapacak (yazılı)..."

Hem elini yıkamadan ekmek yiyen arkadaşı yargılıyor, hem de gizli komünist örgüt kuruyorlar. Neresi ciddi?

Bunların TÖS'le hiçbir ilgisi yok.

Bu grupta, arkadaşlarını sevk ve idare ettiği söylenen Abdullah Özcan'ı Mamak Askeri Cezaevi'nde gördüm. Kız arkadaşlarını yönettiği söylenen Hülya Zağyapan'ı ise tanımıyorum. Güya kendisi TÖS Genel Merkeziyle irtibat sağlamış. Oya Baydar Sencer'le de TÖS'te tanışmış.

Hülya Zağyapan, Keskin şubemizin, üyeleri tarafından seçilmiş başkanıdır. Genel Merkeze gelip gitmiş olabilir. Yüzlerce gelip giden arasında, kiminle, hangi gizli işi konuşmuş? Bunlar belli değil.

Oya Baydar Sencer'le TÖS'te tanışmış olmasının da dâvâmız bakımından anlamı yok. Oya Baydar Sencer sendikamızın üyesi. Hacettepe Üniversitesi'nde, kendi alanında ünlü ve değerli bir öğretim üyesi. Elbet sendikasına gelip gidecek. Oraya gelen bir şube başkanıyla da tanışabilir. Hülya Zağyapan'la Oya Baydar Sencer'in TÖS Genel Merkezinde tanışmış olmalarının, bir gizli örgüt"ün kanıtı sayılması olanaklı değildir.

"... Fikret Soysal vasıtasıyla Türkiye İşçi Partisi'yle, Mihri Belli ve Doğu Perinçek'le, dolayısiyle Aydınlık, Proleter Aydınlık ve İşçi-Köylü çevresiyle,

Hasan Zorlu vasıtasıyla İstanbul'da Hikmet Kıvılcımlı grubuyla temas..." kurulmuş (s. 58)!

Fikret Soysal, Rize'nin Dağsu köyünde öğretmenmiş. Olabilir. TÖS'ü temsil etme yetkisi nedir? Belirtilmiyor. Fikret Soysal'ın TÖS'ün yönetimiyle hiçbir ilgisi yok. Kendisini tanımıyoruz da.

Hasan Zorlu, İstanbul İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'nde öğrenciymiş. Peki TÖS'le ilgisi ne? Belirtilmiyor. Bize gelip gitmemiş, biz kendisine mektup, telgraf ya da haber göndermemişiz. Böyle çürük suçlama olur mu?

"Mihri Belli ve Doğu Perinçek'in Konya TÖS şubesi aracılığıyla Konya'ya davet edildikleri..." (s. 58); peki çağrılmış da ne yapmışlar, ne konuşmuşlar? belli değil.

"Ankara'dan yeterli yardımın yapıldığı..." (s. 58)

Ne yardımı yapılmış, kime yapılmış, Ankara'dan kim yapmış? Belli değil. Belli olmayan kanıtlarla oluşturulmuş suçlamalar... TÖS'le ciddi ve hukuki bir ilgileri olmadığı için kabul etmiyorum.

Konya Grubu

Konya Grubunun durumu da bu; "demiş-komuş"tan ibaret! İddianame'de üzerinde çok durulan nokta, Selçuk Eğitim Enstitüsü öğrencisi İbrahim Bayar'ın, daha çok okul disiplin kurulunu ilgilendiren davranışları. Zaten okuldan "tard" edilmiş.

İbrahim Bayar'ın çevresinde bir kısım öğrenciler, Konya TÖS'e gider gelirmiş. Aydınlık, İşçi-Köylü adlı yayınların çevrede okunmasını sağlarlarmış. Ayşe Soysal'ın İşçi-Köylü gazetesini yayma çabalarına Ayla Tayfur adlı öğretmen yardımcı olurmuş, ayşe bunu hatıra defterine yazmış... mış!

Bunların TÖS'le, TÖS yöneticisi olan bizlerle hiçbir ilgisi yoktur. Askeri Savcı İddianame'de ortaya attığı konuların bizlerle ve TÖS'le bağlantısını gösteremiştir. Göstermesi olanaklı değildir, çünkü yoktur.

Kırıkkale Grubu

Bu başlık altında ele alınan konu, TÖS lokalinde "sık sık gizli toplantılar yapıldığı..." (s. 89) sözleriyle özetlenebilir. Bu toplantılara öğretmenlerden başka öğrenciler, işçiler, Kırıkkale TİP Başkanı Osman Yaman katılırmış.

Yukarılarda da belirttim, TÖS lokalleri herkese açık yerlerdir. Buralarda gizli toplantı yapılamaz.

Toplantılarda üzerinde durulan konu, "işçilerin ve köylülerin bilinçlenmesi" imiş! Liseye de al atılmış! Ankara ile irtibatı Harun Reşit Özçelik ve Yüksel Aktaş sağlarlarmış!

Bunların bizimle ilgisi yok. Kendilerini tanımayız. Kırıkkale grubundan diye tutuklanan öğretmenlerle Mamak Askeri Cezaevi'nde tanıştık. Tanıştığımız zaman İddianame'de belirtilen konular ortada yoktu. Öğretmenler, lisede not meselesine dayanın öğrenci-öğretmen geçimsizliği üzerinde duruyordu. Kendileri buradadırlar, konuyu aydınlatacaklardır.

Kulu Grubu

Burada da, öğretmenlerle öğrencilerin ve o tarihte Kulu'da mal müdürü olan Aslan Keçeli'nin TÖS lokalinde ve evlerde gizli toplantı yaptığı, Ankara ie irtibatı Nezihe Orcan'la Ömer Yılmaz'ın sağladığı, irtibatın ayrıca Kulu-Konya arasında da var olduğu anlatılıyor. Nezihe Orcan'ın Konya'dan getirdiği dergi ve gazetelerle propaganda yaptığı, bu durumdan rahatsız olan ve bundan dolayı çocuklarını okula göndermek istemeyen veliler adına Zeki Baran'ın kaymakamlığa başvurduğu yazılıyor.

Eğer böyleyse Nezihe Orcan hakkında kovuşturma açılması, suçu sabitse cezalandırılmış olması gerekmez miydi? Bütün bu anlatılanların TÖS'le ilgisi yoktur.

"Orcan'ın evinde yapılan aramada Atatürk büstünün gözlerinin oyulduğunun tespit edildiği, Türk bayrağının yırtılmış şekilde ele geçtiğinin anlaşıldığı..." (s. 90) ileri sürülüyor.

Kulu Grubu'nda gösterilen öğretmenlerden Mahmut Hayrani, Dağıstan Polat, Mithat Kılıç ve İzzet Kolay'la, Ankara Yıldırım İnzibat Merkezi gözetimevinde tanıştım. Bu öğretmenlerle aynı gün Sıkıyönetim Mahkemesi'ne çıktık. 22 Mayıs 1971 günü ben, I No'lu Mahkeme tarafından tutuklandım, onlar 2 No'lu Mahkeme tarafından bırakıldılar. O gün, aynı iddianame içinde yer alan sanıklar olduğumuzu bilmediğim gibi, bu öğretmenlerin "suçlu" olduklarını da bilmediğim gibi, bu öğretmenlerin "suçlu" olduklarını da bilmiyordum. Kendileri, "gözleri oyulmuş büst" ve "yırtılmış bayrak" olayının "alçakça bir tertip" olduğunu anlattılar.

Haklarında Askeri Savcılık tarafından ileri sürülen tutuklama istemeni görüşen Sıkıyönetim Mahkemesi de bu kanıya varmış olacak ki, istemi reddetmiştir.

O zaman bu suçlamayı duyduğumda şaşmamıştım. Yurdun çeşitli yerlerinde, özellikle toprak dağılımının adaletsiz olduğu yerlerde, öğretmenlere çok iftiralar yapılmıştır. Fakat bugün şaşıyorum. Çünkü Askeri Savcı, aynı konuyu ısrarla İddianame'ye almış ve ilgili gördüğü öğretmenleri yeniden huzurunuza getirmiştir. Belki de, sonradan yaptığı incelemelerle, olayın doğruluğunu (!) gösterecek kanıtlar elde etmiştir!

Asla ihtimal vermiyorum, eğer olay doğruysa, ilgili öğretmenler cezalandırılsın. Hukuki ilgim var, yok, bir öğretmen sendikasının genel başkanı olduğum için, onlarla birlikte ben de cezalandırılayım.

Haymana Grubu

Bu başlık altında, İsmail Ercan Alisbah adlı özel yüksek okul öğrencisinin Kürtçe alfabe dağıttığı, köylerde propaganda yaptığı, Vahit Başaran adlı bir köylünün de Alisbah'le birlik olduğu, 17 Nisan 1971 gecesi Köy Enstitülerinin kuruluş yıldönümü toplantısında "işçi marşı" söylenmesini önerdiği, M. Reşat Özbilen adlı Polis Enstitüsü öğrencisinin fotoğrafı ardına,

"Elini bana ver, birbirimizi kaçıracağız, çay üzerinde hükümet merkezini Diyarbakır'a koy. Sen kardeşim, babam, büyük bir dert kalbimin üstünde. Ah o sancıdan ben öldüm. Ne zaman ki haber geldi mezarımın üstüne..."
anlamına gelen Kürtçe bir şiir yazarak Vahit Başaran'a verdiği anlatıldıktan sonra TÖS şube başkanı İbrahim Kaygısız'ı geçiliyor.

Alisbah, Başaran ve Özbilen'in bizlerle bağlantıları olmadığı açıktır. Bunların öğretmenlikle, TÖS üyeliğiyle de ilgileri yoktur. Davranışlarında "suç" varsa kendileri sorumludur.

İbrahim Kaygısız'a gelince. Bu öğretmenin evinde yapılan aramada ele geçen mektup ve notlar, İddianame'nin 92'nci sayfasında uzun uzun anlatıldıktan sonra, "... kasıt ve niyetine uygun olarak komünizm propagandası yaptığı..." sonucuna varılıyor. Böyle olduğu halde 97'nci sayfadaki "Netice ve Talep" bölümünde, 41 kişi arasında adı verilecek "mezkur eylemlere katıldığı fakat hakkında kamu dâvâsı açılması için yeterli delil bulunmadığı" erekçesiyle "kovuşturmaya yer olmadığına karar verilmiş olduğu" yazılıyor.

Bu durumun, İddianamenin yazılışındaki dağınıklıktan mı, yoksa İbrahim Kaygısız hakkında gerçekten "kovuşturmaya yer olmadığı" kararına varıldığından mı ileri geldiği anlaşılmıyor.

Hele İbrahim Kaygısız'ın çalıştığı okulun öğretmenler odasında, Haymana Askerlik Şube Başkanı Albay Muzafffer Savaş, Haymana Çaldağ Okul Müdürü Hasan Kapıcı ile Deniz Gezmiş hakkında yaptığı tartışmanın ciddi sayılabilecek hiçbir yanı yok.

Haymana Grubu'ndan gösterilen öteki kişiler hakkındaki iddiaların da TÖS'le ilgisi yoktur.

Gruplar dışında ele alınan Yzb. Ayhan Sağlam, Öğretmen Veli Yılmaz, Keçiborlu'da etkiner Sadık Yılmaz hakkındaki iddiaların da TÖS'le ilgisi yoktu.

İddianame'nin "gruplar" bölümünde ayrıca yer almamakla birlikte, 93'üncü sayfasında Ömer Yiğit'e bağlanan "Şerefli Koçhisar Grubu'yla, gene 97'nci sayfada Babür Ergüney'e bağlanan "Ağrı Örgütü"nü ciddi ve hukuki yanı yoktur.

TÖS Şubelerinin "Eğitim Merkezi" ve "Karargâh" Olduğu Suçlaması

Şubelerimizin, "merkezden taşraya giden Dev-Genç üyeleri"nin hem karargâhı, hem de "eğitim yuvası" olduğu, öğrencilere sol yayınlar okutulduğu, bildiri dağıttırıldığı, afiş astırıldığı, bu suretle fikri hazırlık yapıldığı biçimindeki suçlama, İddianame'nin 45'inci sayfasında yer almıştır. Suçlamanın ispatı da bundan ibarettir. Başkaca kanıt yoktur.

Askeri Savcı, TÖS'ün batün şubeleri arasından 6 tanesini ele alarak, oldukça genel bir anlatımla, bazı iddialar öne sürüyor, kişi adı, zaman ve yer söylemiyor.

Yukarıda belirttiğim gibi, TÖS şubelerinin sahip ya da kiracı olduğu lokaller herkese açıktır. Büyük merkezlerden taşraya giden ve dileyen herkes uğrayabilir. Gelene git geri denmez. Öğretmenleri toplumdan ayrı düşünmeğe olanak yoktur. Öğretmen lokalleri topluma açık yerlerdir. Bu arada gençler de uğramış olabilirler. Doktorlar, profesörler, gazeteciler, subaylar, köylüler, memurlar, yargıç, savcı ve kaymakamlar, hâttâ imamlar da bu lokallere uğramış, oturup öğretmenlerle konuşmuş, konuşulanları dinlemişlerdir. Gençlerin de uğramış olması, onların buraları karargâh haline getirdiği anlamına alınamaz. Karargâh haline getirmişler de ne yapmışlar? Hangi anarşik eylemi, Sıkıyönetimin ilânına yol açan hangi silâhlı kalkışmayı TÖS lokallerinde kararlaştırmışlar? Bunun örneği verilebilir mi? TÖS lokallerinden bir kaçında bütünlemeye kalan ortaokul ve lise öğrencileri için yetiştirme kursu da düzenlemiştir. Bir eğitim sözkonusu ise bunun mutlaka yasaların men ettiği ideolojilerin eğitimi biçiminde ortaya atılması doğru değildir.

Buralarda sol yayınlar okutulması, öğrenciler tarafından bildiriler dağıtılması, afişler asılması bizim bilgimiz dışındadır. Genel merkezden bu yolda bir direktif verilmiş değildir. Bizim direktifimizle bildiri dağıtma, afiş asma gibi işlerin nerelerde, hangi günlerde, kimler tarafından yapıldığı, birer birer gösterilmedikçe, böyle bir suçlamayı yanıtlamam ya da kabullenmem olanaklı değildir.

Askeri Savcı, 1969 yılında Genel Öğretmen Boykotu sırasında, Dev-Genç'li öğrenciler aracılığıyla okulları işgal ettiğimizi, boykot bildirileri dağıttığımızı da öne sürüyor (s. 45). Tıpkı öteki suçlamalar gibi yanlış. Örnek vermeli, yer zaman, kişi adı belirtmelidir. İddianame'ye alınan 6 şubeyi öne sürerek, 535 şubede durumun böyle olduğu yargısına varmak temelli yanlış. Bundan dolayı suçlamaları yerinde görmüyorum, kabul etmiyorum.

Merkezler Arası "İrtibat" Sağlanması

Dev-Genç mensubu bir öğrenci vasıtasıyla TÖS ve Dev-Genç genel başkanlıkları ile taşra şubeleri arasında "irtibat" sağlandığı, bu irtibatlar vasıtasıyla konferanslar, forumlar, mitingler, merkezi ve mahalli boykotlar sağlandığı iddiası da desteksizdir.

TÖS'ün kurulduğu 1965 yılından içinde bulunduğumuz 1971 yılına kadar Türkiye'nin hiçbir yerinde Dev-Genç, ya da başka kuruluşlar arasında böyle ortak çalışmalar yapılmamıştır. Şubelerin düzenlediği kültür çalışmaları, söyleşi toplantıları, konferanslar, şubelerin çabasıyla ya da şubelerle genel merkez elbirliğiyle düzenlenmiş ve gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalarımıza başkalarının katıldığı, ya da yardımcı olduğu doğru değildir.

TÖS ve DEV-GENÇ genel merkezleri ve taşra şubeleri arasındaki irtibat sistemi hayal ürünüdür. Askeri Savcı, varsaydığı altı grubu anlatırken "irtibat görevi" yapan kimi öğrenci adları veriyor. Bunlar yakıştırmadır. Biz bu öğrencileri tanımıyoruz. Kendileriyle ilişkimiz olmadı. Tanımadığımız, yüzlerini bile görmediğimiz öğrenciler sözkonusu irtibatı acaba nasıl sağlamıştır? Telefonla sağlamışlarsa, telefonlarımız sürekli dinlenmiştir, bu suçlamayı kanıtlamak için birkaç örnek getirilmelidir. Mektup ve telgrafla sağlanmışsa, yapılan aramalarda bunların ele geçmiş olması gerekir. Hiçbiri ortada yoktur. Olmayınca böyle bir suçlama da doğru değildir.

TÖS'ün şubeleri ile genel merkezi arasındaki bağlantı her zaman posta aracılığıyla yapılmıştır. Bütün yazışmaların birer örneği dosyalarımıza konulmuştur. Bunlar her zaman yetkililerin denetimine açık tutulmuştur. Yapılan denetimlerde, sakıncalı bir bağlantıya rastlanmamıştır. Sıkıyönetimce yaptırılan aramalarda da bütün evrakımız gelenlerin görüşüne açık tutulmuştur.

Bu konudaki suçlamaların da ciddilik ve hukukilik yönü olmadığı böylece anlaşılmaktadır.

"Merkezi Beyin" Suçlaması

"Fakir Baykurt, Mihri Belli, Hikmet Kıvılcımlı, Doğu Perinçek gibi şahıslarla" bir "merkezi beyin" kurulduğu, bunlarla "merkezden taşraya, taşradan merkeze, doğru kanun vücuttaki deveranı gibi devreden bir faaliyetin başlatıldığı" (İddianame s. 47) yolundaki suçlama da hayaldir.

Adı geçen kişileri yaptıkları yayınlardan tanırım. Onların görüşleriyle bizim görüşlerimiz arasında ayrılıklar vardır. Bunların bizimle uyuşması sanırım olanaklı değildir. Bu kimselerin birbirleri arasında görüşbirliği olduğu da söy-

lenemez. Bu kimselerle hiçbir zaman biraraya gelmiş, bir konu görüşmüş, bir karara varmış, ya da bir kararı şubelerimize ulaştırmış değiliz.

"Merkezden taşraya, taşradan merkeze, kanın vücuttaki deveranı gibi devreden faaliyet"in ne olduğunu, Askeri Savcının kanıtlarıyla ispatlamasını talep ediyorum. Bunu başarabileceğini sanmıyorum, çünkü yoktur. Olmadığı halde, adları geçen kişileri dâvâmıza alıp, sonra da, "12 Mart Muhtırası ile durumlarının ne olacağını bildiklerinden bir kısmının yurtiçinde saklandığı, bir kısmının ise yurtdışına kaçmış oldukları... halen firari durumda olan bu sanıklar hakkındaki evrakın tefrikine karar verildi..." (s. 97) diye ayırmanın da anlamı yoktur.

Devletin yasaları kesindir. Aranmalarına devam edilir. Biz, ele geçirildikleri zaman dahi, kendileriyle biraraya getirilip yeniden yargılanmaya razıyız. Tutanaklara böyle geçirilmesini talep ediyorum.

"Müşterek Cephe" Suçlaması

TÖS, TİP, DİSK ve DEV-GENÇ arasında bir "müşterek cephe" kurulduğu ayrıca, İnşaat Mühendisleri Odası, Elektrik Mühendisleri Odası, Üniversite Asistanları Sendikası, İlk-Sen, Persen gibi kuruluşların da "bu faaliyetler"i ikinci derecede" desteklediği, böylece "Dev-Güç" adını aldıkları, "bir kısım TÖS mensuplarının da" bu durumun "gerek maddi ve gerekse manevi yönden" destekçisi olduğu yolundaki suçlamanın da gerçekle ilgisi yoktur. Eğer gerçekse hem nerede adı geçen kuruluşların yöneticileri? Niçin anlar da bizimle birlikte yargılanmıyor da sadece biz yargılanıyoruz?

624 sayılı yasa, Kamu Personeli Sendikalarının siyasal partilerle ilişkisini sınırlamıştır. TİP'e, öteki partiler yanında, öğretmen sorunlarının anlatılması konusunda bir defa başvurduğumuzu, bir defa da onların bizi çağırdığını, bunun dışında 6 yıl boyunca kendileriyle bir ilişkimiz bunun dışında 6 yıl boyunca kendileriyle bir ilişkimiz olmadığını, Askeri Savcılığa verdiğim ifadede belirttim. Bunun dışında, "müşterek cephe" kurulması anlamına gelen bir ilişkimiz olduğunu Sayın Savcının ispatlaması gerekir. Bir sendika olarak, Türkiye Cumhuriyetinin yürürlükteki yasalarına göre kurulmuş bir partiyle ilişkiler kurmanın sakıncalı olduğunu sanmıyorum.

Disk ve Dev-Genç'le de Anayasa ve yasalara aykırı bir ilişkimiz olmamıştı.

Nitekim bu kadar geniş cepheli faaliyetimin, bunun irtibatlarının "kesin bir şekilde delillendirilmesine imkân olmadığı"nı Askeri Savcı kendisi de bizzat açıklamaktadır (s. 96). Bu durumda nasıl olur da TCK-141'inci maddesini çiğnediğim iddia edilebilir? Askeri yargılama usulünde ilk soruşturma olmadığı için, Askeri Savcının görevi bütün delilleri toplandıktan sonra mahkeme huzuruna

gelmesi değil midir? İddialarını kanıtlamadığına göre dâvâ açmaktan vazgeçmesi gerekmez miydi?

Bir kısım personel sendikalarıyla zaman zaman biraraya gelip öğretmen ve memur sorunlarıyla ilgili görüşmeler yaptığımız ve sonunda bildiriler yayınladığımız doğrudur. Bunların yasadışı davranışlar olduğunu kabul etmiyorum. Biraraya gelmek, ille de zararlı amaçlar yönünde "müşterek cephe" kurmak anlamına mı gelir?

Bu türlü toplantılarımızdan bir ya da ikisine Disk ve Dev-Genç temsilcilerinin katılması 12Mart Muhtırasından sonra olmuştur. Toplantıyı düzenleyen TÖS olmadığı için bunların çağrılması da TÖS'ü bağlamaz. Kaldı ki, bu toplantılarda, 12 Marttan sonra ortaya çıkan durum görüşülmüş, muhtıranın koşullu olarak desteklenmesi kararına varılmıştır. Bu yolda bir de bildiri yayınlanmıştır. Bunları gösteren gazeteleri savunmam sırasında sunacağım.

Gene DİSK'le TÖS'ün de katıldığı 10 meslek kuruluşu arasında yapılan ve Dev-Genç'in çağrılmadığı toplantının konusu da aynıdır. Bu toplantıyı DİSK düzenlemiştir. Çağrılanları o saptamıştır. Bu toplantının sonunda kaleme alınan, işçi, memur ve yurt sorunlarına ilişkin görüşleri içeren ortak metin imzalanarak 1 Mart 1971 günü Başbakana sunulmuştur. Başbakana dilekçe niteliğinde metin sunmanın suç sayılacak yanı neresi? Üstelik bu, adı geçen örgütlerin tüzüklerinde yazılı amaçları ve görevleri arasındadır.

Bütün bunları bir "müşterek cephe" saymak, onu yasalarımızın suç saydığı amaçlara yönelmiş farzetmek, söz konusu meslek kuruluşlarını birinci, ikinci derecede suçlular gibi görmek, göstermek ciddi ve hukuki değildir. Bu konudaki suçlamaları reddediyorum.

"Köylüleri Bir Büyük Katliama Hazırlama" Suçlaması

Anadolu köylerinde "öğretmenlerin Dev-Genç'lilerin müşterek" işçive köylü birlikleri kurmak istemesi, işçi ve köylülere bilinç verdikten sonra onları bir "büyük katliam"a hazırlamak(!) istememiz (s. 46) sadece "vahim"dir. Düşüncelerimizin büyük küçük herhangi bir "katliam"la ilgisi yoktur. Düşünce ve davranışlarımızın yönü bu olsaydı, elde kanıtlar bulunsaydı, bugün "TÖS Dâvâsı" diye adlandırılan bu dâvânın böyle açılmaması gerekirdi. TÖS olarak, hiçbir zaman Dev-Genç'le ortak, bu nitelikte işçi ve köylü birlikleri kurmak, işçi ve köylüleri bir "büyük katliam" hazırlamak istemedik.

Yurdun her yerinde öğretmenlere yönelen saldırılar çoğalınca, hükümete ve resmi sorumlulara yaptığımız başvurmalar sonuçsuz kalınca, öğretmenlerle halkın dayanışmasını sağlayacak "köylü birlikleri" kurmayı bir ara düşündük,

fakat buna da girişmedik. Bu düşüncemizin Askeri Savcı tarafından konu edilen "işçi ve köylü birlikleri"yle uzaktan yakından ilgisi yoktur. Bizim düşündüğümüz birliklerin amacı, sadece, ücra yurt köşelerinde, mal, can, örgüt, konut güvenliğinden yoksun öğretmenlere arka çıkabilecek, tavırları ve varlıklarıyla onları kötü kasıtlardan koruyacak bir dayanak sağlamaktı. Bunun da ne kadar gerekli olduğunu, daha önceki bölümlerde verdiğim saldırı örneklerinden anlamak olanaklıdır. Bunun dışında bir niyet ve çabamızı bulabilmişse Askeri Savcının bunu kanıtlarıyla ispatlaması gerekir. Bunu kendilerinden talep ediyorum.

Böylece İddianame'de geniş geniş yer verilen "gizli örgüt" suçlamasının da hukuki ve ciddi bir temelden yoksun olduğu anlaşılmıştır, sanırım.

TÖS'ün Gençlikle Olan Gerçek İlgisi

Bu konudaki ifademi bağlamadan önce, üzerinde durulan "TÖS ve Dev-Genç ilişkisi"ni daha iyi aydınlatabilmek için, "Gençlik" konusundaki görüşlerimi açıklamak isterim.

Gençlik, elbet en değerli varlığımızdır. Bunlar ne kadar söz dinlemez olursa olsun, üstün yurtseverliklerinden ve yarınımızın güveni olmalarından dolayı biz yetişkinlerin, hele öğretmenlerin her türlü ilgisine layıktır.

Yedi yaşında, ana ve babaları tarafından ilkokula getirildikleri günden, okudukları okulu, üniversiteyi bitirip yaşam denizine atıldıkları güne kadar gençler üzerinde emeklerimiz olmaktadır. Bundan dolayı kendimizi onlardan koparamayız.

Bunca büyük değeri ve önemi olduğu halde gençlerimize gösterebildiğimiz resmi ilgi ne yazık yetersizdir.

Merkez örgütünde 2.000 görevlinin çalıştığı Milli Eğitim Bakanlığında gençlik sorunlarıyla uğraşan, onlara ağabeyce, öğretmence yaklaşan bir masa yoktur.

Gençlik ve Spor Bakanlığı sadece bir "top" bakanlığı olmak gibi kısır bir anlayışın içine hapsolmuştur.

Hükümetin gençlikle ilgisi, özellikle son dönemde, ancak suç işledikleri zaman üzerlerine polis göndermek biçiminde olmuştur. Daha ileri gidilerek, bir örgütte toplanan, aralarında nifak bulunmayan gençlerimiz, bir takım partizan emellerle ve "bizi de destekleyen gençlik örgütleri bulunsun" düşüncesiyle, parçalanmıştır.

Ulusal ve uluslararası ölçüde sosyal ve kültürel etkinlikler gösteren TMTF'nun toplantıları bastırılmış, ödenekleri kesilmiş, merkez binları ellerinden alınmıştır.

Partizan amaçlarla kurdurulan gençlik örgütleri her türlü desteğe layık görülür, himayeye alınırken, iktidardaki partinin görüşlerine katılmayan büyük gençlik kitlesi tam üvey evlat muamelesi görmüştür.

Giderek ikiye üçe bölündüklerini gördüğümüz gençler, büyüklerin yanlış, zararlı tutumu yönünden, birbirlerine yürümeye başlamıştır.

Kamu huzurunda hâlâ açık yargılaması yapılmayan, katilleri cezalandırılmayan, bu konuda inandırıcı çaba da harcamayan, bağışlanmaz öldürme olayları cereyan ettirilmiştir.

Gençliğin, içinde bulunduğu yaş dolayısiyle büyük duyarlığa sahip olduğu, biraz abartarak da olsa toplum ve ülke sorunlarını içtenlikle yansıttığı da kabul edilmemiş, cesareti anlaşılmamış, hepimizi derinden yaralayan olayların doğmasına, âdeta bilerek yol açılmıştır.

Türkiye, ekonomik ve sosyal temelinde büyük sorunların biriktiği bir ülkedir. Dün bizim kanadımız altında barınan uluslar kısa zamanda gelişir, ilerler iken, bizim eskisinden geri gitmemiz ve kimsenin inkâr edemeyeceği büyük bir sömürü yüzünden yoksullaşmamız, Atatürk'ün başlattığı "devrim"in gerekli reformlar yapılarak tamamlanması yolundaki ümitlerin de kökünden yıkılması, gençliğin son derece duyarlı psikolojisini alt-üst etmiştir.

Söz dinlemezlikleri, hünerli biçimde anlaşılsa, bu büyük potansiyel yurt sorunlarının çözümlenmesi yolunda kanalize edilebilseydi bugün üzülmek durumunda kalmazdık. Devlet ve hükümet yönetiminde görev alan büyüklerin asıl görevi bunu sağlamak iken, gençlik konusundaki olumlu adımlarının neler olduğunu araştırsak, ne yazık parlak bir sonuca erişemeyiz.

Devletin yönetiminden sorumlu olanların hiçbiri, bir tek gün, gençlerin kapısını çalıp, "Neredesiniz, ne derdiniz var, niçin birbirinize karşı yürüyorsunuz?" deme inceliği gösteremedi. Gösterebilselerdi bu, sadece bir "incelik" de sayılmaz, onların görevlerini yapmış olmaları anlamına alınabilirdi.

Dünyanın gelişmiş, gelişmemiş ülkelerini içine alan ve büyük bir sosyal zelzele halinde bu ülkeleri sarsan gençlik sorununu, sadece politikacının politikacıyla yaptığı görüşmeler yoluyla çözeceğimizi sanmak saflıktır.

Gençliği küçümsemek, onu yaşından ve öfkesinden dolayı arka plânlara itmek, çok kere yaptığımız gibi onun önünü tıkamak, ona yurt sorunlarının çözümünde rol vermemek, bağışlanmaz bir hata, hiç değilse, bağışlamaz bir ihmaldir. Unutmayalım ki Fatih İstanbul'u aldığında 22 yaşında idi. Unutmayalım ki bu gençlik, yad'ın yabanın gençliği değil, bizim öz canımızın parçasıdır.

TÖS'ün hangi örgütten olursa olsun, gençlere yaklaşımı bu anlayış içinde olmuştur. Bu psikolojik, pedagojik anlayış gözönünde bulundurularak TÖS Genel Merkezi'ne gelen gençlerle görüşülmüş, çağırdıkları toplantılara bu anlayış gözönünde bulundurularak gidilmiştir. Askeri Savcı bizim sadece Dev-Genç'le ilişkimiz üzerinde durmuş, öbür gençlik örgütleriyle ilişkilerimiz durmamıştır.

Gençlik konusu bugün dahi bir sorundur, çözümlenmemiştir. Politikacılarımızın birbirlerinden esirgemediği "diyalog", yetişkinlerimizle gençlerimiz arasında hiç kurulamamıştır. Kurulması yönünde bir belirti de görülmüyor ne yazık!

Sayın Mahkeme iyi takdir eder ki, biz öğretmenler için sorun, psikolojisi ve duyarlığı bu olan, aynı zamanda gırtlağına kadar enerji dolu olan bu büyük varlığı, "bozmadan" eğitme, "bozmadan" yetiştirme sorunudur.

Onu "bozduktan sonra" ıslah etmek, başka bir sorundur.

9. "KOMÜNİZM PROPAGANDASI" SUÇLAMASINA YANIT

Askeri Savcının İddianame'de ele aldığı ve benim bu başlık altında toplamağa çalıştığım suçlamalarını ikiye ayırmam gerekiyor:

a) Benim yaptığım iddia olunan propaganda,

b) Başkalarının yaptığı iddia olunan propagandalar.

Başkalarının yaptığı iddia olunan "propaganda"nın temsil ettiğim Türkiye Öğretmenler Sendikası'yla bir bağlantısı yoktur. Bu bölümde yer alan iddialara yanıt vermeyi gerekli görmüyorum.

Kendi yaptığım iddia olunan propaganda suçlamaları İddianame'nin 47 ve 54'üncü sayfalarında yer almıştır.

1. "Kayseri Konuşması" adlı yazım,
2. "Kitap Yasakları ve Bir Sessizlik" adlı yazım,
3. "Gerçekçi Olacağız" adlı yazım,
4. El yazısıyla tutulmuş ve benim diye gösterilen not,
5. Adıma gelen mektuplar...

Askeri Savcı, İddianamenin "Netice ve Talep" bölümünde sadece "Kayseri Konuşması" adlı yazım üzerinde durmakta, bundan ötürü hakkımda TCK-142/1'in uygulanmasını istemektedir (s. 98). Her ne kadar Askeri Savcı İddianame'ye aldığı yazılar, bir el yazısıyla tutulmuş ve benim diye gösterilen not ve adıma gelen mektuplardan dolayı müeyyide uygulanmasını istemiyorsa da İddianame'de yer aldığı için, bu dokümanlar üzerinde de açıklama yapacağım.

“Kayseri Konuşması” Adlı Yazım

Bu yazı bir “konuşma”dır. Hem de yapılmadan önce basılmış bir konuşma... TÖS’ün 7-9 Temmuz 1969 günleri, Kayseri Alemdar Sineması’nda yapılmasına başlanan ve 8 Temmuz 1969 günü saldırı yüzünden yarım kalan olağan genel kurul toplantısı dolayısiyle hazırlanmış, toplantıdan önce Ankara’da Balkanoğlu Matbaacılık Limited Şirketi’nde 2500 adet bastırılan “Devrimci Öğretmenlerin Savaşı” adlı kitap içinde yer almış, ilgili yasa gereğince Cumhuriyet Savcılığına verildikten başka, Ankara ve Kayseri’de öğretmenlere, genel kurul temsilcilerine, genel kurulda bulunan iki hükümet komiserine, Milli Eğitim Bakanlığının iki başmüfettişine, toplantıya katılan konuklara, dinleyicilere de verilmiştir. Toplantı başladıktan sonra tarafımdan, salonda hazır bulunanlara okunmuştur. Her ne kadar ortada bir dâvâ zaman aşımı sözkonusu ise de, yazımla ilgili suçlamayı yanıtlamak isterim.

Yazı şu plâna göre kaleme alınmıştır:

a) Bu toplantının önemi,

b) Öğretmenlerin ilgilenmesi gereken yurt ve dünya sorunları,

c) Bunlara örnek olarak ele alınan gençlik olayları,

ç) Gençlik olaylarının dayandığı maddi ve sosyal nedenler,

d) Yeni sömürgeciliğin yurdumuz ve mesleğimiz üzerindeki etkileri,

e) Köylümüzün durumu,

f) Eğitimin ve öğretmenlerin durumu,

g) Bu sorunlar karşısında TÖS’ün görevleri,

ğ) Gösterdiğimiz çabalardan dolayı TÖS’e yapılan iftiralar:

- Dışardan beslendiğimiz iftirası,
- Din düşmanlığı iftirası,
- “Amerika gitsin, Rusya gelsin! diyorsunuz” iftirası,

h) Yolumuzun Atatürk yolu olduğunun belirtilmesi,

ı) Sendikanın çözmeğe çalıştığı öğretmen ve meslek sorunları,

i) Genel kurula sunulan önerilerimizin tanıtılması,

j) Öğretmenlerin tek çatı altında toplanması gereği,

k) Örgütümüzün iç sorunları,

l) Öğretmenlerin başarısına olan inancımın açıklanması...

Bu plân suçlama konusu yazıdaki düşünceleri içik seçik ortaya koymaktadır. Değerlendirirken, bu çerçeveyi gözönünde bulundurmak, yanlış sonuçlara varmayı bir ölçüde önler.

Bir Metin, İçinden Cümle ve Sözcük Seçerek Suçlanamaz

Tamamı 5887 sözcük olan yazımdan kimi paragraf, cümle, cümle parçası seçilerek suçlama yapılmıştır. Bir özeti bile verilmeden, ana fikrinin ne olduğu belirtilmeden, seçilen parçaların doğru anlaşılabilmesi için atlanarak geçilen bölümlerin atlanmış olduğu (...) işaretiyle gösterilmeden, âdeta yeni bir montaj ile, indi suçlamalar yapılmıştır. Suçlamaların dayandığı toplam sözcük sayısı sadece 577 olup, bunlar da oradan buradan derlenmiş sözcüklerdir. Böylece yazımın anlatmak istemediği başka düşünceler üretilmiş, suçlama ona göre, yapılmıştır. Eğer bir metni yargılarken bu yöntemin doğruluğu kabul edilirse, o zaman hiçbir yazı suçlama dışı bırakılamaz. Kutsal kitaplar bile böyle bir sonuçtan kendini kurtaramaz.

Askeri Savcı, Yüksek Kurulunuza benim "komünizm propagandası" yaptığımı gösterebilmek için böyle yanlış bir yöntem kullanmıştır. 5887 sözcüklük yazıdan 577 sözcük alıp, 5310 sözcüğü yargı dışı tutmuş, bundan dolayı eksik, yanlış, benim kastetmediğim sonuçlara varmıştır "... demek suretiyle gerçek yönünü ortaya koymaktadır. Bu yazılar adı geçen şahsın tutum ve davranışını sergilemektedir..." gibi! Askeri Savcı, ciddi ve hukuki olmayan bu yolla, birtakım imalarda bulunduktan sonra, İddianame'nin sonundaki "Netice ve Talep" bölümünde "komünizm propagandası" yapmış olduğumu söyleyerek, TCK-142/1'e göre cezalandırılmamı önermektedir.

Yargıtay 1. Ceza Dairesi'nin 29.6.1966 gün ve Es. 965/2984, K. 966/1579 sayılı ilâmında, **"herhangi bir yazının istihdaf eylediği maksat ve gayeye ve taşıdığı mânaya nüfus edebilmek için tamamının ihtiva eylediği fikirlerin mütalaasıyla münakaşaya tabi tutulması zaruri"** görülmüş, tamamından seçilecek cümle ve sözcüklerle **"yazı sahibinin Hakiki Maksadına İntikal Etmenin İmkânsızlığı Âşikârdır."** denilmiştir.

Yüksek Kurulunuzun, İddianame'de kullanılmış olan yöntemi benimsemeyeceği inancındayım. Askeri Savcı yazımı sadece parçalamakla kalmamış, üzülerek belirteyim, "tahrif" de etmiştir.

Yazıda "gençlik olayları"nın bir "örnek olay" olarak ele alındığı belirtilmişken Savcı bunu belirtmemiş; gençlik olaylarının "dünya ve Türkiye" bakımından ele alındığı belirtilmişken, "dünya" sözü çıkarılmış; "Türkiye halkı" olarak geçen sözüm, "Türkiye halkları" olmadığı için atılmış; XIV'üncü sayfada büyük fonksiyonu olan "güya" sözü çıkarılmış, çıkarıldığı (...) ile gösterilmemiş;

"... Bizim başta gelen görevimiz; ona (yani halka), İngiltere'nin ve Amerika'nın coğrafyasıyla, ineklerin ve sineklerin anatomisini öğretmekten önce,

geniş anlamıyla 'politik bilinç' kazandırmaktır. Görevimizin ve halkımızla ilişkimizin özü budur. Türkiye'yi Mustafa Kemal'in açtığı ışıklı yolda ve yönde yeni üretim ve yönetim aşamalarına ulaştırabilmek için, egemen sınıfların kitap yasaklarıyla bilgi sınırlamasıyla..."

diye sürüp gelen cümleleri almamış, suçlamaya elverişli sandığı ve bu cümlelerin devamı olan bölümü, üstelik büyük harfle başlatarak ayrı ve bütün bir paragraf gibi sunmuştur. Böylece yazımı çekilmeyecek yönlere çekmiş, Yüksek Kurulunuzun da böyle anlaması için çaba harcamıştır. Yukarıdaki sözlerimin devamı şudur:

"... bugüne kadar 'sır' gibi sakladığı bu bilinci halkımıza kazandırdığımız gün, dünyanın dönüşü değişecektir."

Burada sözkonusu olan politik bilincin "geneş anlamda" politik bilinç olduğu, bunun **Türkiye'yi Mustafa Kemal'in açtığı ışıklı yolda ve yönde ileri götürmek** olacağı belirtilmiş, sonra halkın bu bilinci kazanması halinde dünyanın dönüşünün değişeceği yazınsal dille anlatılmıştır. Ama bunları gösteren üst satırları sizlerin dikkatinizden kaçırmıştır.

Askeri Savcının yaptığı bundan ibaret değil:

Yazının aslında **"... bugüne kadar 'sır' gibi sakladığı..."** biçiminde olan ifadeyi, **"Bugüne kadar 'Sır' gibi sakladığımız..."** biçimine sokarak, güya "bizim gizli bazı emellerimiz varmış, bunları bugüne kadar 'sır' gibi saklamışız, artık bundan böyle saklamayacakmışız, bunu halkımıza belletecekmişiz, işte o zaman kızılca kıyamet kopacak, dünyanın dönüşü değişecekmiş!" gibi değişik çağrışımlara yol açıyor. Bu davranışın yazın eleştirmelerindeki adı "tahrifçilik"tir. Hukukta ne denildiğini takdirlerimize bırakıyorum.

Askeri Savcı, benim "devrim"le, "devrim için eğitim"le "sosyalizm"le ilgili sözlerimi İddianame'ye büyük temel harflerle aktarırken, sözkonusu yazımın XX'nci sayfasında bitirişe yakın yer alan,

"... Bu ana sorunun çözümlenmesi ancak devrimle mümkündür. Bu devrim halk tarafından, onun oyu ve kararıyla yapılacak gerçek devrimdir. Bunun için bize düşen başlıca görevin, eğitimi devrim için uygulamak, halkı uyandırmak, ona politik bilinç vermek olduğunu söyledim." biçimindeki sözlerimi, galiba **murad ettiğimiz devrimin cebre ve silâha dayalı ihtilâl olmayıp, halkın oyuna ve kararına dayanan gerçek devrim olduğunu belirttiğim için,** görmüyor ve sizlere göstermiyor.

İçinde, böyle demokrasi yanlısı, silâh ve zor yöntemlerine aykırı cümlelerin bulunduğu ve bütünü de başka anlam taşımayan bir yazıyı "komünizm

propagandası" olarak yorumlamanın, ancak hukuk ölçüleri dışına çıkarak ve olağandışı yöntemler uygulayarak mümkün olabileceğini bundan daha iyi gösterecek örnek az bulunur.

Sözkonusu yazımın parçalarını değil bütününü, hem de tahrif etmeden yargılamak gereğine ilişkin görüşümde ısrarlı olmakla birlikte, bir an için, Askeri Savcının İddianame'ye aldığı parçaların yargılanmasını da kabul edebilirim. Bu parçaların dahi "komünizm propagandası" içerdiği ve suç olduğu kanısında değilim.

Askeri Savcının aldığı parçalarda, gençliğin adaletsizliğe başkaldırdığı, üniversitelerin bu sorunlar üzerinde durmadığı, gençlerin bu yüzden sokaklara döküldüğü... gibi suç olmayan düşünceler anlatılmakta; işsizden, işçiden, köylüden yana olduğumuz söylenmektedir. Bunu söylerken asıl amacımızın halkın bilinçlenmesine çalışmak olduğunu ileri sürmekteyim. Halk bilinçlenince, kendisinin ve toplumun çıkarlarını koruyabilecektir. Bu korumanın silâh ve zor yoluyla sağlanacağını ima eden tek cümle yoktur. Tarihsel gelişmenin halkın bilinçlenmesi yönünde olduğunu söylemek de suç değildir.

Askeri Savcıyı Kuşkulandıran Nokta

Yazımın Askeri Savcıyı kuşkulandıran yanı, "sosyalizm"le ilgili olan cümleleridir:

"Bağımsızlıkçı, demokratik ve uyandırılmış halkın özgür kararına dayanan sosyalizme açık olan Anayasamıza kızanlar; 'Türkiye sosyalist olacaktır' denildiği zaman cin ifrit kesilenler, boş yere çırpınmaktadır. Onların dediği değil, tarihin dediği olacaktır. Yalnız Türkiye değil, bütün dünya sosyalist olacaktır..."

Bu sözlerde suç yoktur. "Bağımsızlıkçı, demokratik ve halkın özgür oylarına dayanan sosyalizm"den söz edilmektedir. Anayasamızın kapalı değil açık bulunduğu sosyalizmden söz edilmektedir. Anayasamız, bağımsızlıkçı, demokratik ve uyandırılmış halkın özgür oylarına dayanan sosyalizme, son değişikliklerden sonra da kapanmamıştır.

Anayasamızın bu anlayışta olduğunu yalnız ben ya da arkadaşlarım söylemiyoruz. Bizzat Anayasa Mahkemesi söylüyor. Anayasa Mahkemesi, Türkiye İşçi Partisi tarafından TCK-141 ve 142'nci maddelerinin kaldırılması istemiyle açılan dâvâyı, 26.9.1965 gün ve Es. 1963/173, K. 1965/40 sayı ile karara bağlarken bu görüşünü şöyle belirtti:

"... Anayasamız, 'izm'li doktrinlerden hiçbirini ve bu arada sosyalizmi Türk Devlet sistemi olarak tesis etmemiş olmakla beraber komünizm ve insan hak ve hürriyetlerini, demokratik hukuk devleti esaslarını reddeden diğer dikta rejimleri hariç olmak üzere demokratik sistemlerin her çeşidinin gerçekleştirilmelerine imkân vermiş, fakat bunların ve örneğin sosyalizmin hangi şekil ve ölçüler içerisinde gerçekleştirilebileceğini de göstermiştir."

Yalnız Türkiye'nin değil, bütün dünyanın sosyalist olacağını söylemek bir düşüncedir. Anayasamızın 20'nci maddesine göre düşüncelerin çeşitli araçlarla açıklanması serbesttir. Üstelik bu düşünce Anayasaya uygundur.

Sosyalizm Konusu

Askeri Savcı, İddianame'sinde, "proletarya diktatoryası" ve "komünizm" sözlerini "sosyalizm" sözüyle eş anlamlı olarak kullanıyor. Bunun örneklerini çeşitli sayfalarda görmek mümkündür: "... sosyalist devrime geçmek, yani proleterya diktatoryası kurmak..." (s. 41) gibi, "... sosyalist düzenin kurulmasının şart olduğunu söylemek suretiyle komünizm propagandası yaptığı..." (s. 94) gibi.

Bu anlatış yanlıştır. Sosyalizmle proleterya diktatoryası ve komünizm arasında ciddi farklar vardır. Özellikle bölüşümde, birinin "herkesin ihtiyacına göre" ilkesini, öbürünün "herkese emeği kadar" ilkesini benimsediği, bütün politika ve bilim otoriterlerince kabul edilmiştir. Ayrıntıya girerek bu farkları Yüksek Kurulunuza anlatacak değilim. Yalnız Askeri Savcının da görmüş ve incelememiş olduğunu sandığım bir kitaptan kısa bir parça aktaracağım.

Yargıtay 1. Ceza Dairesi Başkanı Abdullah Üner ve Yargıtay 1. Ceza Dairesi Üyesi A. Niyazi Gençer tarafından yazılmış ve Ankara Tisa Matbaacılık Sanayi Ltd. Şirketinde 1969 yılında basımış olan "Komünizm-Sosyalizm ve İlgili Yargıtay Kararları" adını taşıyan kitabın 13'üncü sayfasındaki "Üçüncü Bölümü" şöyledir:

"Yukarıda komünizm ile demokratik sosyalizmin esasları -ayrıntılarına girmeksizin- kısaca açıklanmıştı. O bölümlerin incelenmesinde bu iki akım arasındaki farkların kolayca anlaşılacağı şüphesiz olmakla beraber bu farkların burada ayrıca karşılaştırılması yararlı görülmüştür. Bu farkları şöylece özetleyebiliriz:

1. Komünizm ihtilâlcidir, mevcut devlet müessesesini işçi sınıfının ihtilâliyle yıkmak amacını güder.

Demokratik sosyalizm ise ihtilâle, cebir ve şiddete taraftar değildir ve devlet müessesesinin muhafazasını ister. İktidara meşru yollardan ve halkın seçimi ile gelmeyi tercih eder.

2. Komünizm, burjuva sınıfının ortadan kaldırılmasını ve işçi sınıfının diktatörlüğünün kurulmasını gaya edinmiştir.

Demokratik sosyalizm ise, bunun tamamen aksine burjuva ve işçi sınıflarının bir arada hürriyet ve sosyal güvenlik içinde eşit ve adaletli bir düzene kavuşmasını savunur.

3. Komünizm hem üretim, hem tüketim araçlarının devletleştirilmesini amaç tutar. Mutlak olarak özel mülkiyetin aleyhindedir.

Demokratik sosyalizm ise, tüketim vasıtalarında mülkiyeti tanır. Yalnız üretim araçlarında, onun da bazı önemli kesimlerinde devletleştirme yolunu tutar ve bu devletleştirmede de katî ve kesin bir usulden ziyade her memleketin şartlarına ve ihtiyaçlarına göre bir uygulama yapmağı öngörür.

4. Komünist rejimlerde, fert ve vicdan hürriyetleri söz konusu edilmediği halde, demokratik sosyalizmde herkesin hürriyet ve sosyal güvenlik içinde yaşamasını sağlayacak bir düzen savunulur.

5. Komünist rejimlerde herkes çalışmağa ve kapasitesine göre üretim yapmağa mecbur olup bu üretimden ihtiyaçlarına göre pay almaları kabul edildiği, ücretlerin miktarının tâyininde herkesin yaptığı üretimin mahiyet ve miktarı nazara alınmadığı halde demokratik sosyalizmde bunun aksine herkesin, yaptığı üretimin miktar ve mahiyetine göre değişik ücret alması kabul edilmek suretiyle bilgi ve uzmanlığa yer verilmiştir.

6. Komünizm, Materyalist felsefeden gayrı düşünce şekillerini ve dini red ettiği halde demokratik sosyalizmde din ve vicdan hürriyetine saygı gösterilmektedir."

Yukarıda belirttiğimiz gibi bunlar, Yargıtay Ceza Dairesi Başkan ve üyesi olan hukukçuların düşünceleridir. Sosyalizm başka şeydir, komünizm başka.

Böyle olmasaydı, sosyalizm'den söz eden herkesi, "Komünizmi kastediyor", "Proleterya diktatoryası demek istiyor" diye cezalandırmak ve cezaevlerini bu yanlış anlayışın kurbanlarıyla doldurmak gerekirdi.

Türkiye'de sosyalist düşünce yasalarla değil, daha çok, yasadışı yollarla, kaba kuvvetle boğulmak istenmiştir. Bunu, yasa tanımayanlar, kendilerini yasalardan, yargıçlardan yukarıda görenler, ya da bilmeyenler, bilgisiz oldukları için kolayca kandırılıp kışkırtılabilenler yapmak istemiştir.

Askeri Savcı ve herkes bilmeli ki, bütün öteki demokratik sistemler gibi sosyalizm de Anayasamızın kanatları altındadır.

Gerçek durum bu olduğu için, benden başka çok insan sosyalist düşünceyi benimsemiş, bu düşüncenin benimsenmesinde sakınca olmadığını belirtmiştir.

Cemal Gürsel'in Görüşü

27 Mayıs'ın önderi rahmetli Cemal Gürsel, memleketimizde bir sosyalist partinin kurulması gereğine değinmiş, 27 Mayıs'tan sonra sosyalizmin derneği, partisi kurulmuş, bugünkü hükümette Başbakan Ekonomik İşler Yardımcısı Atillâ Karaosmanoğlu, "Sosyalist Kültür Derneği"nin kurucuları listesinde, hem de başta yer almıştır.

Nihat Erim'in Görüşü

Bugünkü hükümetin başında bulunan Prof. Erim de, daha 1942 yılında yayınladığı "Amme Hukuku Dersleri" adlı kitabın 247'nci sayfasında, "Hürriyet ve Müsavat" adlı bölümde, sosyalizmle komünizmin başka şeyler olduğunu kabul etmiş, şunları yazmıştır:

"Müsavatı komünistler gibi anlamak ifrata varmaktır. Fertler arasında yaşama ve çalışma şartları bakımından muayyen derecede bir müsavatsızlık ilerlemeyi temin için zaruridir; fakat musavattan pek fazla uzaklaşmamak şarttır. Sosyasitler bu fikri "herkese kendi kabiliyetine göre verilmelidir" düsturu ile ifade etmişlerdir. Bunu daha ileri götürerek "herkese kendi çalışmasının verimi kadar" diyebiliriz ki bu suretle cemiyet dahilinde hiç iş görmeden yaşayan, veraset yolu ile büyük servetlere malik olarak bunlar heba edenlerin, verimli bir tarzda işlemeyenlerin cemiyete verdikleri zararın önüne geçilmiş olur. Esasen bütün medeni memleketlerde bu istikamete doğru umumi bir kayma müşahade edilmekte olduğu inkâr edilemez."

Nihat Erim, bundan 29 yıl önce yazdığı, kovuşturmaya uğramayan ders kitabında "bütün medeni memleketlerde **bu istikamete doğru umumi kayma olduğu**"nu, hiç değilse dünyanın medeni kısımlarının sosyalist olacağını söylerken, herhalde "komünizm propagandası" yapmıyordu.

Prof. Erim bu görüşünde yalnız değildir.

M. Duverger'in Görüşü

Prof. Erim'in 1961 Anayasasını değiştirme girişimlerine başlarken Batıdan uzman olarak getirmeyi düşündüğü ünlü Prof. Maurice Duverger de dilimize çevrilen **"Siyasi Rejimler"** adlı kitabının 148 ve 149'uncu sayfalarında "bütün dünyanın sosyalist olacağı", "bu istikamete doğru umumi bir kayma olduğu" düşüncesini daha açık olarak öne sürmüştür:

"Sovyetler Birliği ve Halk Demokrasilerinde, Stalin'in ölümünden beri ortaya çıkan olaylar, Rus tipi rejimlerin gittikçe artan bir hürriyete doğru

gelişmeye yöneldiğini göstermektedir. (...) Böylece, bu rejimlerin gelişmesinde ikinci bir safhanın ortaya çıktığı görülmektedir ki bu da diktatörlüğün hafiflemesidir. (...) Batıda siyasi hürriyet büyüktür, fakat paranın hakimiyeti de kuvvetlidir. Diğer yandan, ekonominin gitgide sosyalleşmesi yoluyla paranın hakimiyetini azaltması yönünde genel bir hareket vardır. Denebilir ki tam bir siyasi ve ekonomik hürriyete doğru gidişte zıt noktalardan hareket eden klâsik demokrasiler ve Sovyet sistemleri neticede birleşirler. Birinci, evvelâ siyasi hürriyeti gerçekleştirmeğe çalışmışlar sonra bunun yanında ekonomik hürriyetin de olması gerektiğini görmüşlerdir. İkinciler, önce ekonomikhürriyeti gerçekleştirmeğe gayret etmişler daha sonra bunun, siyasi hürriyeti yaratmağa yetmediğini farketmişlerdir."

Prof. Duverger, bu görüşünü biraz daha belirli olarak **"Politikaya Giriş"** adlı kitabının 254 ve255'inci sayfalarında açıklamaktadır:

"Derinliğine bir değişiklik bunları (yani Doğu ile Batıyı) yavaş yavaş biribirine yaklaştırmaktadır. Sovyetler Birliği ile Halk Demokrasileri hiçbir zaman kapitalist olmayacaklardır; Birleşik Amerika ile Batı Avrupa da hiçbir zaman komünist olmayacaklardır. Fakat birileri de, öbürleri de çifte bir hareketle sosyalizme doğru ilerler gibidirler. Doğuda liberalizasyonla, Batıda sosyalizasyonla. Bu çifte hareketin muazzam engellerle karşılaşması, çok uzun sürmesi, birçok gerilemeler yapması muhtemeldir. Fakat önüne geçilmez gibi görünmektedir."

Prof. Duverger'nin anlattığı gözlemlerin yazılı olduğu kitaplar sadece Fransa'da değil, yurdumuzda da yayınlanmış, fakat"komünizm propagandası" sayılmamıştır.

Sosyalizm ve dünyadaki gelişmelerle ilgili düşüncelerin açıklanmasını "komünizm propagandası" saymak olanaklı olmadığına göre, benim sözkonusu yazımı da öyle görmek ve göstermek, ne kadar tahrif edilirse edilsin, olanaklı değildir.

Bu belki, Askeri Savcının, Anayasanın önsözünü aktarırken bile yaptığı gibi, kendisinin olmayan metinler arasına, kendisinden sözler katmakla başarılabilir. (İddianame s. 26). Fakat benim yazımdan parçalar aktarırken bunu yapmamıştır. Bundan dolayı memnunum.

"Kayseri Konuşması" diye adlandırılan yazımın XXII'nci sayfasında yer alan "Bu yüzden biz gençlerimizi anlamakta, onları doğru yolda görmekteyiz." cümlesini, ilgisi dolayısıyla ifademin bundan sonraki bölümünde yanıtlayacağım.

“Kitap Yasakları ve Bir Sessizlik” Adlı Yazım

Bu yazımın adı “Yeni Kitap Yasakları ve Bir Sessizlik” değil, yukarıda yazdığım gibidir. “Yeni” kelimesi yanlışlıkla eklenmiştir. Belki de “yine” olacaktır.

Askeri Savcı, bu yazıyla ilgili incelemesini, evimde yapılan arama sırasında alınan yayınlanmamış kopya ya da müsvedde üzerinde yapmış olabilir. Yazı **Cumhuriyet** gazetesinin 16 Şubat 1971 günü sayısında yayınlanmıştır. Bütününde, ya da İddianame’ye alınan parçasında propaganda suçu yoktur. Olsaydı, ilgili Cumhuriyet Savcılığı kovuşturma açardı. Ben ikinci kez 17 Mayıs 1971 gecesi gözaltına alındım, 22 Mayıs 1971 günü tutuklandım. Askeri Savcılığın İddianame’si de 27.8.1971 günlüdür. Her hale göre, **dâvâ zaman aşımı** sözkonusudur. Böyle olduğu halde, yazımla ilgili suçlamayı yanıtlamak isterim:

Yazımın gazetede yayınlanan bütünü, kitap yasaklama düşüncesini doğru bulmadığımız, zararlı yayınları okuyucunun ayırıp seçmesinin yerinde olacağını, kitap yasaklama alışkanlığının demokratik sayılmayacağını, bunun halkın bilinçlenmesi yolundaki çabaları durdurma amacına yönelmiş olduğunu anlatmaktadır. Böyle bir düşüncenin açıklanması, Anayasanın 20’nci maddesine göre suç sayılamaz.

Yazımın İddianame’ye alınan parçası (s. 49), politikada paranın rolü üzerinde durmaktadır. Parası olmayan yoksul halkın politikada daima kaybettiği, halkın bunu farkedip bilinçlenmesi ve örgütlenmesi gerektiği, halkın “yasalarda yazılı temel hak ve özgürlüklerine sahip çıkarak kurtulabileceği” dile getirilmiştir. Bu düşünceler, hele yasalarda yazılı hak ve özgürlüklere sahip çıkılması gibi bir amaca bağlı olduğundan, silâha ve zora başvurmayı salık vermek şöyle dursun, bu yönde bir ima bile sözkonusu değildir; propaganda anlamına alınamaz.

Zaten Askeri Savcı da, bu yazımda suç görmediği için, İddianame’nin “Netice ve Talep” bölümünde ceza önerisi yapmamıştır. Askeri Savcı bu parçayı İddianame’ye benim “gerçek yönümü ortaya koymak için” almıştır. Benim gerçek yönüm öyle ya da böyle, önemli değildir. Önemli olan, yasaların suç saydığı fiilleri işleyip işlemediğimdir. Objektif bir incelemeyle de görüleceği gibi yazımda suç yoktur.

“Gerçekçi Olacağız” Adlı Yazım

Askeri Savcı, bu yazımın da bütünü üzerinde değil, kendi anlayışına göre seçtiği parçaları üzerinde durmaktadır. Yazının bütünü 12 Mart muhtırasında üç hafta sonraki düşüncelerimi içermektedir. “... Yeni hükümet kuruldu, elbet güvenoyu da alacaktır.” diye başlamakta ve toplumu 12 Mart’a getiren parlâmentonun varlığı ile, yarısı tutucu kimselerden oluşan kabinenin reformları

engelleyeceği belirtilmektedir. **"Meclis içinde kim destekleyecek yeni hükümeti?"** sorusu sorulmakta ve **"Gene orduya kalıyor iş."** denilmektedir. **"Kısaca belirtelim ki, Türk ordusu, tarihsel ve aktüel nedenlerden dolayı öteki ordulardan farklıdır. Toplumdan soyutlanamaz. Toplumda olup bitenlerden etkilenecek ve onları yansıtacak bir duyarlığı vardır. Reformları da destekleyecektir."** dendikten sonra Savcının İddianame'ye aldığı cümleler, bu bölümün devamı olarak yer almaktadır.

Yazının son bölümü şöyledir:

"Bu durumda biz öğretmenlere ve TÖS'e düşen görevler şunlardır: Halktan yana olumlu girişimleri destekleriz. Eğitimin ulusal, eşit, işe yarar, etkin ve kaliteli hale gelmesi için yapılacakları destekleriz. Öğretmenlerin ve halkın temel isteklerini dile getiririz. Bu ölçülerin gerisinde kalan girişim ve uygulamaları eleştirmeye, bunlarla savaşmaya devam ederiz."

Askeri Savcının İddianame'ye benimmiş gibi yazdığı "Biz ölçülerin ..... şunu ..... destekleriz." sözlerinden hiç anlam çıkmıyor (s. 49). Neleri destekleyeceğimizi açık açık söylüyorum. Bunlar bugün konuşulan reformların bir kısmıdır, anlaşılmayacak bir şey yok.

Yazının bütünün özeti şudur:

"Memleketin muhtaç olduğu reformları yapacak siyasal güçler zayıf ve çelişiktir. Reformları ordu destekleyecektir. Biz de öğretmen olarak desteklemeliyiz. Ama bunlar belirli ölçülerin gerisinde kalmamalıdır. Kalırsa eleştiri yaparız, savaşarız."

Tabii ki, buradaki "savaş" sözü, Arapça "mücadele"nin karşılığı olan savaştır, az önce eleştiri sözü de geçtiği için, kolaylıkla anlaşılabileceği gibi "fikir savaşı" anlamına gelmektedir. Yazı ortadadır, onu abartarak, zorlayarak olduğundan başka türlü göstermeye gerek yoktur.

Askeri Savcı, yazının aslında küçük harflerle dizilen "feodalizm" sözünü büyük harflerle dizdirmiştir. Buna benzer değiştirmeleri "Kayseri Konuşması" olarak anılan yazımda da sık sık yapmıştı. Bundan amacı, Yüksek Kurulunuzun dikkatini özellikle bu sözcük üzerine çekmektir. "Toprak reformu yeniden dejenere edilmezse, alt ve üst yapılarıyla feodalizm yıkılacaktır." diyorum. Benim anladığıma göre feodalizm, ağalık düzeni demektir. Ağalık düzeni elbet yıkılacaktır. Ağalık düzeninin Demokrasi ve Cumhuriyetle ne ilgisi var? Eğer onun yaşamasını istiyorsak niçin Toprak Reformu yapalım? Toprak Reformu eğer dejenere edilmeden geçiştirilmeden yapılırsa, alt ve üst yapılarıyla ağalık düzeni tasfiye edilmiş olur. Bu benim görüşüm ve Türkiyemiz için candan

özlemimdir. Askeri Savcı bu görüşte olmayabilir. Kendi bileceği iştir. Fakat bu görüşte olduğum için elindeki resmi yetkilere dayanarak beni ve bu görüşte olan insanları suçlayamaz. Suçlarsa, toplumdaki binlerce topraksız çiftçi ailesinin yoksulluğuna gözlerini kapayıp, uğruna babalarımızın kan döktüğü toprakların binlerce bitek bölümleri üzerine, bir tarih yanlışı gibi hâlâ oturmakta olan ağaların kolunda yer almış olur. Türkiye Cumhuriyeti'nin bir savcısı olarak bunu yapmaya hakkı olduğunu sanmıyorum.

Askeri savcı, bu yazım için de ceza önerisi yapmıyor. Aktarmasından amaç, yukarıda da belirttiğim gibi, benim "gerçek yönümü belirtmek"tir. Ama bunu doğru yapamamıştır.

El Yazısıyla Tutulmuş ve Benim Diye Gösterilen Not

Bu notun dosyadaki aslından çıkartılmış fotokopisini gördüm. Not benim değildir. Dosyadaki evrak arasında el yazımın yeteri kadar örneği bulunduğunu sanıyorum. İstenildiği kadar karşılaştırma yapılabilir. 10 Şubat 1971 günü Ankara'da TÖS'ün Danışma Kurulu toplantısı vardı. Bu toplantıya illerden gelen temsilciler katılmıştır. Notun başında "Öneriler" kelimesi vardır. 100'den fazla temsilciden biri yazıp bana vermiş olabilir. Verenin adı yazılı değildir. Aradan zaman geçtiği için yazının kime ait olduğunu bilmem olanaklı değildir. Bir an için benim olduğunu farz edelim. Ne var bu notta? Bu "bir harekâtın plânı" değildir. Yapacağım bir konuşmanın plânı da değildir. Tartışılıp karara bağlanması istenilen önerilerdir. Bir toplantıda çeşitli öneriler ve görüşler ortaya atılabilir. Tartışılır. Kimisi benimsenir, kimisi benimsenmez. Tamamı karar haline gelmemiş ve hiçbiri benim olmayan, ama bir kısmına katıldığım bu notun TÖS genel başkanı olarak beni bağlayıcı yanı yoktur. Üstelik yayınlanmamıştır; propaganda unsuru gerçekleşmiş sayılamaz. Bu takdirde TCK-142'nci maddesi çiğnenmiş de olamaz.

Notun bütünü 16 maddedir. Askeri Savcı İddianameye, bunun da işine gelen 10 parçasını almış. Aldıklarını da, ne yazık, yanlış almıştır. "Sayısal" sözünü "siyasal" yapmıştır. "İş ve güçbirliği" sözlerini "iç ve dış birliği" yapmıştır.

Almadığı maddeler şunlardır:

.....

3. Dini istismar edenlere (karşı) din bilgisi ile donanmak,

4. Okumak-okutmak,

.....

10. Ödentileri yükseltmeli, bir sosyal yardım fonu açmalı,

.....

13. Şubelere eğitim programı yollanması,

14. 222 sayılı yasanın uygulanması,

.....

16. Bölge temsilcilerinin şube kongrelerine katılması ve durumu genel merkeze rapor etmesi...

Notun İddianame'ye alınan maddelerinde Anayasacı olmak, sendikal eğitim için kurs açmak, öğretmenleri bir çatı altında toplamak, halka gerçekleri anlatmak, öğrenciler için yetiştirici kurslar açmak gibi düşünceler yer almaktadır. Bunlar herhalde suç değildir. Nitekim Askeri Savcı bundan ötürü de ceza önerisi yapmıyor. Benim olmayan bir notla, benim gerçek yönümü ortaya koymak istiyor. Gerçekçiliğin böyle bir çeşidi olduğunu şimdiye kadar bilmiyordum, öğrenmiş oldum.

Adıma Gelen Mektuplarla İlgili Suçlamalar

İddianame'ye alınan parçalar, sendika başkanı ve bir yazar olarak adıma gelen mektuplardan çıkarılmıştır. Bu mektuplar çeşitlidir. Kimi teşekkür, kimi takdir, kimi küfür, kimi tehdit mektuplarıdır. Evimde, iş yerinde yapılan aramada bunlardan yeteri kadar örnek alınmıştır. Savcı bunların işine gelen parçalarını seçip almış, lehime yorumlanabilecek mektup ya da parçalar üzerinde durmamıştır.

Bu mektupların şöyle ya da böyle yazılmasından benim sorumlu sayılmamı mantık kabul etmez. Bu mektuplarda 141 ve 142'nin çiğnendiğine ilişkin bir unsur ve işaret yoktur. Bana gelen mektuplarda bir sınıfın başka bir sınıf üzerinde tahakküm kurması yolunda bir karar ve kavil sözkonusu değildir. Böyle bir amaca yöneldiğimizi, kuvvet kullanmak istediğimizi gösteren tek mektup yoktur.

Bu mektuplar bana yazılmış olsa bile, benim bunlara katıldığım da iddia olunamaz. Savcının katılıp katılmadığımı araştırması gerekirdi. Bu da yoktur.

Kaldı ki, yapılan aramada alınan mektuplar arasında benim verdiğim cevapların suretleri de vardır. El yazımla cevapladığım mektupların altına bile kopya koymayı çok kez ihmal etmem. Askeri Savcı, alınıp huzura getirilen bu tür mektuplardan da birkaç örnek verme zahmetine katlansaydı, benim gerçek yönümü ortaya daha doğru koymuş olurdu! Üzerinde durulan mektuplar, mektup sahipleriyle aramda TCK-141 ve 142'nci maddelerini çiğneyici davranışlarda bulunmak istediğimizi, elbirliği yapmak istediğimizi göstermiyor. Bu mektuplardan dolayı yapılan belirsiz ve karışık suçlamaları kabul etmiyorum.

Bir Avukatın İstifa Mektubu

Kayseri TÖS avukatı iken istifa eden Mehmet Gümüşçü'nün mektubu üzerinde ayrıca durmak isterim. Adı geçen avukat, Kayseri'de oturan, mektubundaki şikâyetleri Kayseri TÖS'te gördüğü, daha doğrusu gördüm sandığı durumlara dayandıran bir avukattır.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı, İsrail Başkonsolosu Efraim Elrom'un kaçırılması üzerine, Kayseri öğretmenlerinden kalabalık bir grubu Ankara'ya getirip bir süre gözaltında tutmuş, sanırım sorguya da çektirmiştir. Oradaki meslekdaşlarım, çevrenin zor koşulları içinde, Türk Milli Eğitiminin amaç ve ilkelerini gerçekleştirmek için çalışırlar. Adı geçen avukat, o dönemde her şeyi tartışan toplumun bir parçası olan öğretmenlerden bir ikisinde gördüğü kimi yeni düşünceleri abartarak, bunları TÖS avukatlığından çekilmesinin dayanağı yapmıştır.

Adı milliyetçi olan bazı kuruluşlar avukatın bu mektubunu daha bana gelmeden yayınlamış, binlerce kopyasını yurdun orasında burasında öğretmenlere ve halka dağıtarak TÖS'ü, öğretmenlerimizi, beni yıpratmak istemiştir. Askeri Savcının bunlardan yeterince yararlandığı görülüyor.

Askeri Savcı, adı geçen avukata 26.1.1971 günü verdiğim yanıtı da İddianame'ye aktarsaydı, görevini tam yapmış olurdu. Bu yanıtın bir örneğini gerekirse savunmam sırasında Yüksek Kurulunuza sunacağım. Verdiğim yanıtın özünü yansıtan cümlelerim şunlardır:

"Şunu belirteyim ki, Atatürk'e karşı takınılan her düşman tavır, bizi de en azından sizin kadar karşısında bulacaktır.

"Ben yurt şartlarında senteze varmayan hiçbir fikrin, ne kadar cazip görünürse görünsün, tutunabileceği inancında değilim. Yapılan her tartışmanın ötesinde öğretmenlerimizin olgunluğuna güvenim tamdır!"

Adı geçen avukat gibi ilerde günlük politikaya atılmayı ve bundan dolayı da yatırım yapmayı gerekli görseydim ben de bu yanıtı çoğaltır, yurdun orasına burasına dağıtırdım. Hâttâ yayınlayacağımı düşünerek yanıtımı ona göre kaleme alır, bundan yararlanırdım, yapmadım.

Böylece, "komünizm propagandası" yaptığım yolundaki iddiaları yanıtlamış oldum. Sayın Kurulunuzu tatmin edememiş isem, sorulacak sorulara yanıt vermeğe hazırım.

10. "ANARŞİK ORTAMIN YARATILMASI VE SIKIYÖNETİM İLÂNINA NEDEN OLMA" SUÇLAMASINA YANITLARIM

Askeri Savcı bu suçlamayı İddianamenin sonunda "Deliller"den hemen önce ortaya atıyor: "İşte kanuni birer kuruluş olan bahsi geçen müessese ve bu müesseselerin mensupları, kanunların kendilerine tanımış oldukları haklardan istifade etmek suretiyle, gaye ve maksatlarının dışına çıkarak, anarşik ortamın yaratılmasına, sonuç olarak da Sıkıyönetimin ilânına sebep olmuşlardır (s. 96).

Anarşik ortam yaratmak, Sıkıyönetimin ilânına neden olmak ağır suçlamadır. Bunun çürütülmez kanıtlarla yapılması gerekir. Ama Askeri Savcının elinde bırakınız "çürütülmez kanıtlar"ı, doğru dürüst kanıt bile yok. İddianın kendisi de, kanıtı da yukarıya aldığım cümleden ibaret.

Bu dâvâda sanık olan bizler, Türkiye'de anarşik ortamın yaratılmasına, sonuç olarak da Sıkıyönetimin ilânına neden olmuşuz! Yalan demeyeceğim, ama yanlıştır.

Muhtıra Ne Diyor?

Sayın Savcının bir kıdemli yüzbaşı olarak, daha büyük rütbeli komutanlarının 12 Mart 1971 günlü, yazılı ve imzalı beyanlarını dikkatle incelemiş olması düşünülemez. Komutanlarının sözünü ettiğim beyanları, tarihsel bir belgedir; siyasal yaşamda adı "12 Mart Muhtırası"dır.

Yurdumuzu anarşi, kardeş kavgası, sosyal ve ekonomik huzursuzlukların içine kimlerin soktuğunu, Atatürk'ün hedef verdiği çağdaş uygarlık düzeyine ulaşma ümidini yitirmemize kimlerin neden olduğunu, Anayasanın öngördüğü reformları gerçekleştirmeyenlerin, Türkiye Cumhuriyeti'nin geleceğini ağır tehlike içine düşürenlerin kimler olduğunu bu Muhtıra, en az eğitim görmüş yurttaşların bile anlayacağı açıklıkla ortaya koymaktadır. Bu durumun iki faili, muhtıradaki deyimle "Parlâmento ve Hükümet"tir.

Ortada böyle belirli bir tanıklık varken, Askeri Savcının sanık diye bizim yakamıza yapılması ciddi ve hukuki değildir. Bu, Kavaklıdere'de boncuk yitirip onu başka semtlerde aramak kadar anlaşılmaz bir davranıştır.

Sıkıyönetim Kararnamesi Ne Diyor?

Bakanlar Kurulunun 26 Nisan 1971 gün ve 7/2302 sayılı Sıkıyönetim Kararnamesi de, bambaşka bir mantık üzerine oturtulmuştur. Bu kararnameye göre Sıkıyönetimin iki gerekçesi vardır:

1. Çıkarcı çevrelerin uzun süredenberi gözlemlenen tutumu,

2. Anarşik nitelikteki eylem ve davranışlar.

Bu tutum ve davranışlar, **"kuvvetli ve eylemli bir kalkışma"** niteliği aldığı için Sıkıyönetim ilânı zorunlu görülmüştür. Yüksek Kurulunuz izin verirse Sayın Savcıdan sormak isterim: Acaba bizde bunların hangi var?

Biz ne nüfuz ticareti yapanlardanız, ne de elimize verilmiş yetkilerle hazinenin şûrasına burasına anahtar uydurup devleti ve halkı soyanlardanız. Dinamitle, tüfekle düşüncelerini gerçekleştirmeğe çalışanlar da değiliz.

12 Mart'tan önce, 12 Mart'tan sonra kimse bizi yurt bütünlüğüne ve Cumhuriyete karşı "kuvvetli ve eylemli bir kalkışma" halinde görmedi. Evimizde, iş yerimizde, köyümüzde yapılan aramalarda bu sayılanların kanıtı olabilecek bir fiske barut, bir tek kurşun çıkmadığı gibi, kardeşlerimiz ve yakınlarımız üzerinde nüfuzumuz sayesinde milyonların sahibi olmuşluğun belirtisi de bulunamadı.

Biz hiçbir bankayı, hiçbir surette soymadık, soydurmadık. Hiç kimseye gidin soyun demedik. Tabancayla banka soyanlara katılmadığımız gibi, güya "meşru" yollardan soyanlara da katılmadık. Benim Burdur'un Akçaköy'ünde tutulup apar-topar Ankara'ya getirilen ve Sıkıönetimce uzun süre gözaltında tutulan rençber kardeşimin T.C. Ziraat Bankasından aldığı yıllık kredi sadece 300 liradır. Askeri Savcı, asıl ekonomik anarşiyi yaratanların yakasına yapışsın.

Yoksa bunlar, bir zamanlar Sayın Savcının hocalığını da yapmış olan Türkiye Barolar Birliği Başkanı Prof. Dr. Faruk Erem'in 22 eylül 1971 günlü **Akşam** gazetesinde yayınladığı "Çıkarcı Çevreler ve Sıkıyönetim" adlı makalede belirttiği gibi, "tam bir müeyyidesizlik imtiyazı içinde" midir? Yoksa bunlar bizim bilmediğimiz başka imtiyazlara, siperlere mi sahiptir?

Askeri Savcının yürütmekte olduğu görevi biz de kendisi gibi önemli ve yüce olarak görüyoruz. Fakat bunu sanki tek gözlü imiş gibi, "çıkarcı çevreler" in tutumlarını, onların "yavuz"luklarını görmeden, sadece öğrencilerin, öğretmenlerin, yazarların sendikacıların, profesörlerin tutumlarını görerek yapmak, bu yüce görevi yanlış ve eksik anlamak olur. Bu yanlışlık ve eksikliktir ki, Askeri Savcıı anarşi suçlusu olarak bizim üzerimize yöneltmiştir. Ama aradığını bizde bulamayacaktır.

Bulamayacaktır, çünkü bizim banka soygunlarının hiçbir türlüsüyle ilgimiz olmadığı gibi, oraya buraya dinamit atma, silâhla çocuk kaçırma, adam öldürme gibi fiillerle de ilgimiz olmamıştır. Bu hususta kimseye telkinde bulunmamış, kaçırın, kaldırın, öldürün dememiş, bunlara maddi manevi destek vermemiş, üstelik bunlarla ilgimiz olmadığını açıklamışızdır.

Ankara Televizyonu'nda Bir Program

TRT Ankara Televizyonu'nun 9 Şubat 1971 günü yayınlanan "Öğretmenlerimiz" adlı programında TÖS Genel Başkanı olarak ben de bir konuşma yaptım. Memleketin içinde bulunduğu duruma bağlı olarak öğretmenlerimizdeki huzursuzluğu anlattım.

Konuşmamda, öğretmenlere yöneltilen iftiralara da yanıt verdim. Söylediklerimin bir bölümünü, televizyon ilgilileri tarafından çıkarılmış metinden alarak aktarıyorum:

"İsnatların çoğu yalandır. Meslekdaşlarımı örneğin din düşmanı, düzen düşmanı göstermek istiyorlar. Bir defa din düşmanlığı hepimizi çok üzmekte. Bunu kesin olarak reddetmekteyiz. Din toplumun bir değer konusudur. Biz ona saygılıyız. Saygılı olmayanları ayıplıyoruz. Düzen, bugünkü düzen, Türk halkını yükseltecek, Türkiye'yi kalkındıracak düzen değildir. **Bu düzenin değişmesini, ama mevcut Anayasa içerisinde yer alan ilkelere, Mustafa Kemal'in koyduğu ilkelere uygun olarak ve de bu ilkeleri bilimsel doğrultuda ileri götürmek koşuluyla değiştirilmesini istiyoruz. Anarşi içerisinde, anarşik maksatlara göre, söylendiği gibi değiştirmek bizim maksatlarımızın dışındadır.**

"Öğretmen tabii olarak, görevi gereği, bunları anlatmakta, öğrencisine telkin etmekte ve vaktiyle eğitim fırsatı bulamamış, devletten bu hakkını alamamış olan vatandaşlarımıza da anlatmaktadır. Bu yüzden de, memleketin başındaki siyasal iktidar ve onunla birlik olanlar, öğretmenlere hasım olmaktadır. Bu husumeti, dolaylı bir takım kanallardan ve işaretlerle, uçtaki partizan, fanatik, mutaassıp vatandaş tekillerine kadar yaymaktadır.

"Şunu da eklemek isterim ki, öğretmene yapılan saldırılar yeni değil. Eğer Sokrates'i öğretmen kabul edersek, Sokrates'ten Kula'nın Börklüce köyündeki Hüseyin Ergün'e kadar bu saldırılar uzanmaktadır. Selânik'te Mustafa Kemal'in öğretmeni Şemsi Efendi de saldırıya uğramıştır. Şemsi Efendi'nin suçu, öğrencilerini post üzerine değilde sıra ve masa üzerine oturtarak ders yaptırmaktı. İlk kez yerküreyi bir coğrafya modeli olarak sınıfa sokan meslekdaşımız da saldırıya uğradı. Bu, eskiyle yeninin, yeni gelenle gitmek istemeyenin, ama mutlaka gidecek olanın savaşımıdır. Öğretmen bu savaşımda, yeniden tarafta, halktan tarafta, haktan tarafta yer almaktadır. Bütün bu saldırılar öğretmeni yıldırmayacaktır. Öğretmenin savaşımı, Türk halkının, Türk ulusunun savaşımıyla birlikte mutlaka başarıya erecektir."

TÖS'ün altı yıllık döneminde, söylediklerimiz, yazdıklarımız bunlar! Yaptıklarımız da bunlara uygun! Bunların neresi ve hangisi anarşi ortamının doğ-

masına yol açmıştır? Sıkıyönetim bunların neresinden ve hangisinden dolayı ilân edilmiştir?

1969'da Gençlerle İlgili Sözüm

7 Temmuz 1969'da Kayseri'de TÖS'ün 2'nci olağan genel kurul toplantısında okuduğum yazıda, "... Bu yüzden biz gençlerimizi anlamakta, onları doğru yolda görmekteyiz." demiş olmam mı acaba anarşi tahrikçiliğidir?

Bu cümleyi, o günkü durumları dikkate alarak değerlendirmek lazım. Öyle yapılmıyor, "TÖS Dosyası" gibi adlarla sendikam hakkında, "Fakir Baykurt'un iç yüzü" gibi adlarla kendim hakkında kitap yayınlayan kişiler yanında, Sıkıyönetim Savcıları da bu cümlemi başıma kakıyorlar.

Bu cümlemin hesabı benden 8-9 Mayıs 1971 gecesi birinci kez gözaltına alındığımda Askeri Savcı tarafından, 9 Mayıs 1971 gecesi de hakkımdaki tutuklama istemini görüşen Askeri Mahkeme tarafından da soruldu, gene soruluyor.

Aynı sözleri sorumlular da söylemiştir

Bakınız o günlerde, hâttâ daha önce, daha sonra, başkaları neler söylüyor:

"Bu bir palamadır. Genç kuşağın bir patlamasıdır. Gençliğimiz esasında yerden göğe kadar haklıdır. Üniversitelerimiz ve genel olarak bütün eğitim sistemimiz baştan sona reforma, düzeltilmeğe muhtaçtır. Üniversitelerimiz reform istiyor. Bunda şaşacak, üzülecek bir nokta yoktur. Dünyanın her yerinde bu ihtiyaç duyulmaktadır. Rejim ve ortam farkı ne olursa olsun gençler üniversite için istediklerinde bileşiyorlar...

"Eğitimde eşitliği henüz sözle sağladık. Uygulamada eşitlikten uzağız. Köylü çocukları ilköğretimden ileri pek ender gidebiliyor...

"Keşke Köy Enstitülerine kıyılmasaydı. Yirmi yıl geri kaldık..."

Cumhuriyet gazetesinin 22 Haziran 1968 günülü sayısından alınan bu sözler bugünkü Başbakan Nihat Erim'in.

Daha neler:

"Reform Komisyonu da gençlere hak verdi."

Vatan, 19 *Haziran* 1968

Cumhurbaşkanı "Öğrenciler haklıdır" dedi.

Vatan, 19 *Haziran* 1968

"Memlekette yüzyıllardır bir soygun üzeni vardır. Hiç kimse bunun karşısına çıkamamış. Çıkanlar ya canından olmuş, ya istikbalinden. Millet okutulmamış. Hakkını aramasını öğrenememiş. Soyguncular da bunu fırsat bilmişler. Soy soyabildiğin kadar.

"Ama eski çamlar bardak oldu Türkiye'de. Bir kuşak yetişti ki bu ülkede, bilinçli, Atatürkçü. Dünyada dönen dolapların içyüzünü iyi anlamış. Ve en önemlisi imanlı... Mücadele güçleri var ve mücadele etmeye kararlılar."

İddianame'de suçlanan yazımdan daha "hızlı" olan bu yazı da 13 Mart 1971 günlü **Cumhuriyet**'te, 12 Mart Muhtırasıyla aynı günde yayınlanmıştır. Yazarı Sadi Koçaş, yani bugünkü Başbakan Siyasi ve İdari İşler Yardımcısı.

Üstelik benim Kayseri'de okuduğum yazı sadece 2.500 adet basılmıştır. Bu aktardıklarım en az 100'er binlik tirajı olan gazetelerde çıkmıştır. Benim sözlerim genel kurul önünde okunduktan sonra gazetelere bir, iki satırla geçmiş, aktardıklarım sekizer sütunluk manşetler olmuştur.

Belirteyim ki, şikâyetçi olduğumuz anarşik ortamın doğmasına elbet bu sayın kişilerin sözleri neden olmamıştır. Tıpkı benim o cümlemin neden olmadığı gibi. Nitekim benim, ya da benim düşüncemde olanların sözlerinden etkilenmediklerini gençler kendileri de belli etmiştir. Yüksek öğrenim kurumlarında ilk işgal eylemi Ankara İlâhiyat Fakültesi'nde başlamıştır. Tarihi, 25 Mayıs 1968. Herhalde benim sözlerimi ilk uygulayacak olanlar İlâhiyat Fakültesi öğrencileri değildir.

Anarşik ortamın nedenleri, toplum ve ülkemizin biriken sorunlarıdır. Sorumluları ise, reformları bir an önce yaparak Atatürk'ün devrimini tamamlamayanlar, tamamlamadıkları gibi, yaptıklarını da yıkanlardır. Bu yıkım ve ihmalleri doğru bulmayıp eleştirenleri ezenler, öldürtenlerdir. Hak isteyenin ağzına vurup, hak yiyeni koruyan, kollayanlardır... Koruması için kendisine teslim edilen yurt çıkarlarını bir yandan kendisi sömüren, bir yandan da, dışardan-içerden, başkasına sömürtenlerdir. Sorumluları, aklı başında herkes görüyor, biliyor. Türk ordusu adına 12 Mart Muhtırası'nın altına imza koyanlar da açıkça göstermişlerdir. Fakat Sayın Askeri Savcı bizim yakamızı tutmaktadır.

Yoksa Neden Öğretmen Boykotu mudur?

Acaba "Genel Öğretmen Boykotu" ile mi anarşik ortamın doğmasına, Sıkıyönetimin ilânına neden olduk? Çünkü Askeri Savcı, İddianame'de, "1969 yılında öğretmenlerin boykot yapma kanuni hakları olmadığı halde, TÖS, öğretmen camiasını başkanı vasıtasıyla boykota zorlamıştır." diyor (s. 45).

Sonra, Türk mahkemeleri hakkındaki görüşlerini İddianame'nin 35'inci sayfasında oldukça sert bir biçimde açıklamış olduğunu unutmuş görünerek ekliyor: "Biz öğretmen camiasınca yapılan bu boykot, işgal veya diğer eylemlerin hesabını soracak değiliz. Bu hesabı âdil Türk mahkemeleri görmüştür, düşüncesindeyiz." (s. 45).

Sormayacaksa İddianame'ye yazmasının anlamı ne? Genel Öğretmen Boykotu öğretmenlerimizin ve benim boynumda bir sabıka mıdır, dönüp dönüp anımsatıyor Yüksek Mahkemeye? Üstelik sadece bununla kalmıyor, bir de "işgal veya diğer eylemler"den söz ediyor. Ne Genel Öğretmen Boykotunda, ne ondan önce, ondan sonra, TÖS'ün katıldığı bir tek işgal eylemi yoktur. Varsa kanıtları getirilsin. Kanıt getirmeden öğretmenlerin örgütü suçlanamaz.

Biz Genel Öğretmen Boykotunun hesabını verdik.

Biz Genel Öğretmen Boykotuna güle oynaya gitmedik.

Biz, öğretmenlik gururumuzu bir yana bırakarak, sorunlarımızı anlatmak için, partilerin, bakanlıkların, daha yukarı devlet makamlarının kapılarını bir bir çaldık. Bıkıp usanmadık, bir daha, bir daha çaldık. Dört sefer rahmetli Cemal Cemal Gürsel'e, beş sefer sayın Cevdet Sunay'a gittik. Derdimizi anlatmağa çiçek götürerek başladık. Dilekçeler, arzuhaller verdik. Mahkeme kararlarını götürdük. Boykota gitmemek için, derslerimizi yarım saat aksatmamak için uzun süre direndik. Toplantıysa yaptık, yürüyüşse yaptık. Hiçbirisi etkili olmadı.

Sorunlar birike birike bunalım o hale çıktı ki, Aralık 1969 başında Silifke öğretmenleri, Erzurum, İstanbul, Eskişehir ve bütün Karadenizlilerin öğretmenleri dersleri bırakmağa başladı. TÖS yöneticileri olarak bizler, tabandan gelen tepkiyi disiplin altına almak için dört günlük boykot kararı verdik, çağrı yaptık. Dört günlük öğretmen boykotu, hiçbir kötü olaya yol açmadan, hiçbir sırayı, masayı, kapıyı pencereyi kırıp dökmeden, kimseye işine gitmesi için engel çıkarmadan, öğretmen ağırbaşlılığı içinde uygulandı. Dördüncü günün sonunda derslerimize girdik.

Boykot Bildirimizi okumak gerekir. O boykot, rayından çıkarılmış Türk Eğitimini rayına oturtmak içindi. O boykot, Türk çocuklarını kendi toplum ve ülkemizin çıkarları yönünde eğitebilmek içindi. O boykot, anlama yeteneği olanlar için, pedagojik bir "ders", bir uyarı boykotuydu. Anlamak istemeyenler, hâlâ onu öğretmenlerimize baş kakıcı yapıyorlar. Bu yanlıştır.

Hem, o günkü koşullar içinde sadece öğretmenler değil, derece derece bütün kamu personeli kendini bu ruh hali içinde buldu. Üniversite asistanları, Mühendisler, Teknik personel, Ankara'nın büyük caddelerini baştan başa katetmek suretiyle yargıçlar, avukatlar, yargıtay üyeleri boykot yaptılar. Yasalarımıza göre toplu iş bırakımının yarım günü de, dört günü de birdir. Yüksek yargıçlar Çarşamba günü yürüyüş yaparak işlerini bırakmış olmadılar mı? Bu da boykot değil mi?

Memleket öyle yönetilir, o hale gelirse, sokağa dökülen insanı kınamamak gerekir. Bizi kınayan, bizi boykot yaptığımız için işten uzaklaştıran, il emrine,

bakanlık emrine alan valiler de boykot kararı aldı, komiteler kurup başına başkan, içine üye oldular. Yapanda değil, yaptırandadır kabahat. Olup bitenlerin hepsini unutmadık. Meclis'te milletvekileri üç güne bir oturumları bırakıp çıkıyordu. Parti grupları, protesto anlamına, ya görüşmelere katılmıyor ya da katılmışsa topluca dışarı çıkıyor, o gün çalışmıyorlardı. Milletvekilleri de kamu görevi yapıyor, devlet bütçesinden para alıyor. Onlarınki boykot değil miydi?

Şimdi hepsinin yaptığı unutuluyor, arkasız "irfan ordusu"nun yakasına yapışılıyor. "Siz 'Gençler doğru yoldadır' dediniz, siz boykot yaptınız, anarşik ortamın doğmasına neden oldunuz, Sıkıyönetimin ilânına yol açtınız!" deniyor; hayret!

İddianame gerçeği yansıtmaktan böylesine uzak, sanık olarak "parlâmento ve hükümet"i gösteren 12Mart Muhtırasına böylesine aykırı, çıkış noktası ve yönü böylesine yanlış bir iddianamedir...

Tamamı 124 sözcük olan 12 Mart Muhtırası'nı dikkatle okumak gerekir. Bu muhtıraya imza koyan komutanlar görmemiş midir, bilmemiş midir öğretmenlerin ve TÖS'ün ya da TÖS Genel Başkanı olarak benim anarşi ortamının doğmasına yol açıp açmadığımızı? Buna ihtimal verilebilir mi? Şâyet biz de gerçek sorumlulardan olsaydık, muhtıraya imza koyan komutanlar, "parlâmento ve hükümet" sözlerinin yanına dört sözcük daha ekleyip muhtırayı 128-130 sözcüğe çıkaramazlar mıydı? Ama yapılmamıştır. Çünkü gerçek, Askeri Savcının göstermek istediği gibi değildir. Bu konudaki suçlamalarını da kabul etmiyorum.

12 Mart'tan Sonraki Davranışlarımız

Askeri Savcı, bizim 12 Mart'tan sonraki davranışlarınızın da suç niteliğini devam ettirdiğini söylemektedir.

Altı yıllık örgüt çalışmalarımız, 12 Mart'tan öncesi ve sonrasıyla apaçık ortadadır. Bunların hiçbirinin kamuoyundan, yasaların gözünden kaçırılmış yanı yoktur? Yazdığımız yazılar yayınlanmış, toplantılarda aldığımız kararlar bildirilerle basına açıklanmıştır. Örgütümüze yolladığımız kararlar bildirilerle basına açıklanmıştır. Örgütümüze yolladığımız genelgeler ortadadır. Kendi örgütümüz toplantılarının, öteki örgütlerle yaptığımız birkaç ortak toplantının Anayasaya aykırı bir yanı varsa, Askeri Savcı bunların kanıtlarını göstermeli, suçlarımızın maddi, manevi unsurlarını saymalıydı. Kanıtlarını göstermediği, unsurlarını saymadığı suçlamaların hepsi havada kalmağa muhkûmdur.

İşte 12 Mart'tan sonra bizim yeni Milli Eğitim Bakanına TÖS adına gönderdiğimiz mektup:

"Sayın Orel,

"Toplum ve ülkemizin türlü bunalımlar içinde kıvrandığı bir dönemde Milli Eğitim Bakanlığına getirildiniz.

"Sayın Erim başkanlığındaki Bakanlar Kurulu açıklandıktan sonra kamuoyunun birbirinden farklı istekleri Anayasada öngörülen köklü reformlar konusunda birleşmişe benzemektedir.

"Yeni bir toplumun yaratılmasında belli başlı etkenlerden ve kalkınmanın önemli desteği olan eğitim, çetin bir kamu hizmeti alanıdır. Bu alanda yapılacak reform da çetindir.

"Biz öğretmenler, tek yanlı çalışan ve başarısızlıklarla çekilip giden bakanlardan bıktık. Koşullarımızı olumlu olumsuz yanlarıyla dikkate alarak sizin başarılı olmanızı arzu ediyoruz.

"Yürütme Kurulumuz, işe başladığınız şu günlerde yararlı olur düşüncesiyle, düşüncelerimizin bir özetini yazdı, eklice sunuyorum.

"Ayrıca elverişli bir vaktinizde Yürütme Kurulumuz, Sizinle yüzyüze görüşmeyi arzu etmektedir. Bu vaktin tarafımıza bildirilmesini sağlamanızı dilerim.

"Candan başarı dileklerim ve saygılarımla,

Fakir BAYKURT"

Sayın Orel'i, hem genel başkan, hem de Yürütme Kurulu olarak iki kez ziyaret ettik. Görüşlerimizi söyledik, görüşlerini dinledik. Yeni buluşmalara karar verip, kendisini TÖS genel merkezinde görmek istediğimizi belirterek makamından ayrıldık.

Başbakanın işi çoktu, kendisinin isteği üzerine yardımcısı Sadi Koçaş'la konuştuk. Sadi Koçaş bu konuşmada, "TÖS'lülerin en yurtsever öğretmenler olduğu"nu, bu arada benim bütün yayınlarımı ilgiyle izlediğini söyledi. 9 Şubat 1971 günü Ankara Televizyonu'nda yaptığım konuşma üzerinde durdu, "Getirin o konuşmanın altına imzamı atayım, göreceksiniz çok esaslı reformlar yapacağız, biz faşist değiliz, bize yardım edin." dedi... Sadi Koçaş'la konuşmamız 1 Mayıs 1971 günü yapıldı. 12 Martla 1 Mayıs arasındaki süre uzundur. Uzun süre Hükümetin "siyasi ve idari" işlerini yöneten kimse, bizim geçmişte, ya da o günlerde çevirdiğimiz (!) "gizli" işlerden haber alma olanağına sahip değil miydi?

"Yeni Durumun Gerekleri" Adlı Yazım

Askeri Savcı, içinde "feodalizm" sözü geçiyor diye hemen üzerine eğildiği 30 Mart günlü ve "Gerçekçi Olacağız" başlıklı yazım üzerinde dikkatle duruyor da, 15 Mart 1971 günlü ve **"Yeni Durumun Gerekleri"** adlı yazım üzerinde niçin durmuyor?

Bu yazımda,

"Atatürk döneminde başlatılmış ve O'nun bıraktığı dinamizm ile geliştirilmiş işler, eserler, birer birer elden gitti, borç boğaza çıktı. Nüfusumuz artarken, ulusal gelir düşdükçe düştü. Çeyrek yüzyıl önce, bizden çok daha geri olan uluslar, bugün ileri uluslardır. Bizse, bütün yeraltı, yerüstü servetleri sömürülen, halkının çoğunluğu yoksul ve cahil bir ülkeyiz. Gerici iktidarlar, para gücüyle demokrasiyi sadece kendi çıkarlarına dönen bir dolap haline getirdi.

"Bu durumun baş sorumluları ve suçluları yıllardır hiçbir uyarmayı dinlemedi. Devrim ve gençlik düşmanlığıyla birlikte öğretmen düşmanlığı, yeryüzünün herhangi bir ülkesinde ve tarihin hiçbir döneminde görülmemiş boyutlara uzandı. Öğretmenlerin uzuvları kesildi, başlarına yular takıldı. Basılan kongrelerde yüzlercesi yakılmak istendi.

"12 Mart 1971 günü Türk Silâhlı Kuvvetleri, belli makamlara bir muhtıra verince, işlenmiş pek çok toplum suçunun sorumlusu olan hükümet istifa etti. Bu bir sonun sadece başlangıcıdır. İçinde bulunduğumuz günler pek çok gelişmeye gebedir. Ulusun varlığından ve Atatürkçü geleneğinden soyutlanamaz olan Türk Silâhlı Kuvvetleri üzerinde çıkarılacak dedikodu ve yapılacak spekülasyonlara karşı dikkatli olmak gerekir. Tarihin tekeri geriye dönmeyecektir. Devrim ve halk düşmanları yere serilecek, Türkiyemiz devrim yolunda ilerleyecektir.

"Bunun için öğretmenlerimizin, gündelik saman alevi parlamalara aldırmadan, geleceği geçmişle birlikte düşünerek davranmalarına ve şimdiye kadar olandan sıkı bir dayanışma içinde bulunmalarına ihtiyaç vardır..."

Evimde, işyerimde ve Sendikamız genel merkezinde yapılan aramalarda alınan evrak arasında bulunan, 535 şubemizin hepsine ve bütün genel yönetim kurulu üyelerimize, temsilcilerimize gönderilen 21 Nisan 1971 günlü genelgemiz, çok iyi anımsıyorum, Samsun şubemizden gelen şikâyet mektubu ve ilişiği evrakla birlikte sayın Savcının önüne getirilmiştir. Dosyamıza da girmiş olması gerekir. Sadece bu genelgenin okunmasıyla bile bizim "gizli örgüt", "komünizm propagandası" ve "anarşi tahrikçiliği" iddiaları karşısındaki durumumuz berraklıkla ortaya çıkar. Kuruluş amaçlarımız dışına çıkıp çıkmadığımız da bu genelgeden anlaşılabilir.

Acaba Askeri Savcı, İddianame'de bu genelgeden niçin hiç söz etmiyor? Niçin onun bütününe ve ayrı ayrı bölümlerine egemen olan ağırbaşalı öğretmenlik tavırlarımızdan ve her zaman izlediğimiz ana düşüncelerden örnekler vermiyor?

İnsanların nasıl suçlanacağı, bir iddianamenin nasıl yazılacağı, hem Askeri, hem de genel hukuk mevzuatımızda gösterilmiştir. Burada bunları Savcıya

hatırlatacak değilim. Ama mutlaka tarafsız ve özellikle objektif olması, aleyhteki kanıtlar kadar, lehteki kanıtlara da dikkat etmesi gereken sayın Savcının davranışlarından, sanık da olsak, suçlu da görülsek, herkes gibi bizlerin de kuşku duymamamız gerekir.

Eğer Sayın Savcı, İddianame'nin 96'ncı sayfasında dediği gibi, hâlâ delil bulunamadığından söz edecekse, bu doğru sayılamaz. Yapılan aramalarda, sadece sendika evrakı değil, benim edebiyat çalışmalarımla ilgili notlar da alınmıştır. Bu aramalar, Sendikamızda, işyerimde ve iki kez evimde yapılmaktan başka, Burdur'un Akçaköyündeki evimizde, kızkardeşimin Armut köyündeki evinde de yapılmıştır. Ben, gerek sendika, gerekse edebiyat çalışmalarımla ilgili hiçbir kâğıdı atmama alışkanlığında olan bir insanım. Yıllardan beri sivil görevlilerce bütün davranışlarım izlenmekte, telefonlarım dinlenmekte, mektup ve paketlerim açılmaktadır. Gerek gözaltında, gerekse tutukluu bulunduğum Askeri Cezaevinde de görevliler ve teknik cihazlar yoluyla, dakikamız, saniyemiz izlenmiştir. Devletin haber alma örgütlerince verilen raporlardan dosyamıza konanları da incelemek suretiyle, suç olan davranışlarımız hâlâ ortaya konamıyorsa ya bizim Zati Sungur gibi sihir ve keramet sahibi olduğumuzu söylemek ya da suçsuzluğumuzu çekinmeden teslim etmek gerekir.

12 Mart Muhtırası'ndan sonra da suç olmağa devam eden davranışlarımızdan değil, objektif olunabilirse, ancak toplum ve ülkemiz için faydalı olan düşünce ve davranışlarımızdan söz etmek gerekir. Toplum ve ülkemizin yüzyıllardır özlemini çektiği reformların yapılabileceği ortam, aynı zamanda biz öğretmenlerin de mütevazı hizmetleriyle yaratılmıştır. Hiç değilse Milli Eğitim alanında yapılması düşünülen yeniliklerin çoğu, bizim dilimiz dönmeğe ve elimiz kalem tutmağa başladığı dönemden beri ve özellikle altı yıllık TÖS döneminde, bıkıp usanmadan söylediğimiz düşüncelere dayanmaktadır. 12 Mart'tan sonra kurulan komisyonlar raporlarında, Milli Eğitim Bakanı demeçlerinde tıpkı bizim gibi halkın bilinçlendirilmesinden, hâttâ "sürekli devrim"den söz ettiler.

Asla, "bunlar bizim düşüncelerimizdir, patenti bizimdir" demek istemiyorum. Bunlar toplum ve ülkemizin içinde bulunduğu koşulların tahlilinden çıkmaktadır. Bu mütevazi hizmetlerimizi sayın Askeri Savcı bilmese, görmezlikten gelse de, zararı yok. Biz o hizmetleri bilinsin diye yapmadık. Bizim için onların yapılmış olması, toplum ve ülkemize kazandırılması yeter.

Askeri Savcının görmediği ve göstermediği bu çabalarımızı Yüksek Kurulunuz görecek, yapılan suçlamaları, çabalarımızın ışığında değerlendirecektir. Bundan emin bulunmaktayım.

11. SONUÇ VE İSTEM

Askeri Savcı, İddianame'sine, "Tarih ve uygarlıklar yaratan, çağları değiştirip çağlar açan, kıtalara hükmeden, soylu ve asker millet, teşkilâtçı Büyük Türk Milleti bugün neden huzursuzdur? Bu huzursuzluğun sebepleri nelerdir?" sorusunu sorarak başlamıştı (s. 17). Kendisi bu soruyu, yasalarda, Anayasada yer alan ve hepimizi bağlayan ilkelerin dışında, kişisel görüşlerine de dayanarak yanıtladıktan sonra, dört bölümde toplanabilen suçlamalarını ve iddialarını ortaya koymuş, bu suçlama ve iddiaları öğretmenlere, TÖS'e ve şahsıma bağlamıştı.

İFADE'min burasına kadar, Türk tolumunun 12 Mart öncesinde ve sonrasında, içinde yer aldığı durumun maddi, sosyal, tarihsel ve aktüel nedenlerini anlattım, yapılan suçlamaları ve ortaya atılan iddiaları yanıtlamaya çalıştım.

Askeri Savcı, Türk ulusunun içinde bulunduğu huzursuzlukta öğretmenlerin, TÖS'ün ve şahsımın büyük rolümüz olduğu görüşündedir.

Acaba TÖS Olmasaydı?

Bir an için düşünelim: Acaba TÖS kurulmasaydı, öğretmenler ağızlarını açıp sözcük söylememiş olsalardı, TÖS genel başkanı olarak ben de konuşmasa ve yazmasaydım, Türkiye gene de bu huzursuzluk ortamına gelmez miydi?

Tereddütsüz diyebilirim ki, gelirdi! Öğretmenlerin, TÖS'ün, benim düşünce ve davranışlarımız olmasaydı da Türkiye bu ortama, aynı şiddet ve yoğunlukla gelirdi.

Gelirdi; çünkü Atatürk'ün emaneti olan Devrimci Türkiye ve 27 Mayıs'ın armağanı Anayasa, karşı devrimci iktidarın eline geçmişti.

Gelirdi; çünkü Türkiyemiz ilerletilmek şöyle dursun, geriletiliyordu.

Gelirdi; çünkü bunun için bin bir temel neden, hiç dokunulmadan, ilişilmeden duruyor, üstelik büyüyordu.

Eğer bir arazide bataklık varsa, o arazide birikmiş pis sular bulunuyorsa, o bataklık ve birikintide sivrisinek olur. Eğer orada insan yaşıyorsa, sıtma da görülür.

Sadece Sonuçlara Bakmak Yetmez

Sizler toplum olaylarını sadece sonuçlarıyla değil, nedenleri ve sonuçlarıyla değerlendirecek yaşta, başta kimselersiniz. Toplum olaylarıyla, o toplumun temelinde birikmiş maddi, sosyal, tarihsel sorunlar arasındaki kaçınılmaz ilişkiyi takdir edersiniz.

Bu açıdın bakıldığında, büyük küçük hepimizi birer kardeş, ana, baba, hoca, hekim, yargıç olarak üzen anarşi olaylarının yargılanmakta olan sanıkları dahi, bu durumun, başlı başına sorumluları sayılamazlar. elbet bir hukukçuyu, önce elindeki yasalar ilgilendirir. Hiçbirini tasvip etmemize imkân olmayan yasadışı davranışların gerçek mahiyetlerini araştırırken, gerekli cezaları verirken, bu davranışların altındaki temel etmenleri gözönünde bulundurmak da adalet gereğidir.

Bizim, bugünkü huzursuzluğun yaratılmasında bir rolümüz ve etkimiz olmamıştır. Olsaydı, Türkiye'nin sorunlarını çözüp topluma huzur getirmek son derece kolay olurdu.

En az 200 yıldan beri hızla değişen, yenileşen bir dünyanın ortasında, değişmeden, yenileşmeden kalmış, birtakım çevrelerce hâlâ da öyle bırakılmak istenen bir ülkede yaşıyoruz. Tarımda modernleşen, kendi ulusal teknolojisini yaratıp endüstrileşen, düzenli ve dengeli olarak şehirleşen, gelir dağılımında adalet arayan ve onu bulan ülkeler, hızla birer mamül madde satıcısı olmuş, politik ve askeri yönden güçlenmiş;biz ise, tarımda geri verim düşüklüğü içinde, endüstrileşmemiş, nüfusunun %76'sı hâlâ uygarlıktan uzak köylerde yaşayan, gelir dağılımında adalet bulamayıp katlanılmaz farklılıklar içinde bunalan bir toplumuz. Ensdüstrileşemediğimiz için yapılmış endüstri mallarını ve muhtaç olduğumuz makineleri hep dışardan sağlamakta, geri bir tarım düzeni içinde yaşadığımız için yiyeceğimiz buğdayı bile döviz ödeyerek dışardan almaktayız.

İşlenmiş fabrika mallarının çok pahalı, işlenmemiş hammaddelerin çok ucuz olması ulusumuzu gittikçe yoksullaştırmakta, yoksulluğumuzla geri kalmışlığımız iç içe girerek biribirinin neden ve sonucu olmaktadır. Dış ticaretimiz açık verdikçe, zengin ülkelerin üzerimizdeki baskıları artmakta, bu yüzden temelli kalkınamaz ve kurtulamaz bir kısır döngünün içine girmekteyiz. Bundan dolayı toplum hayatımızda yeni bunalımlar doğmakta, patlamalar olmaktadır.

Dış sömürü bu kadar baskın olunca iç sömürü ve yolsuzluklar da artmakta, toplumun huzursuzluğu dayanılmaz derecelere çıkmaktadır.

Osmanlı İmparatorluğu'nu yönetenler, bunalımlar arttıkça, patlamalar birbirini izledikçe, bozulan düzeni değiştirecek yerde, onu eski haline getirmeğe çalışırdı. Çünkü onlar toplum düzenini Tanrının koyduğu bir "nizam-ı âlem" sanırlardı. Bu onların inancıydı. Atatürk böyle olmadığını anladı. Kurtuluş Savaşımızdan sonra devrimler yaptı. Bunlar temel sorun'un bir yanıydı. Öteki yanı olan reformlar halkın bilinçlenmesiyle başarılacağı için bugünkü kuşaklara emanet edip gitti. Fakat o reformlar bugüne kadar yapılmadı. Atatürk'ün zamanında yapılanlar da yok edilmek istendi.

Son dönemlerde toplum ve ülkemizi yönetenler arasında tıpkı padişahlar gibi düşünenler görüldü. Bunlar Anayasamızın da öngördüğü reformların yapılmasını, ulusumuzun çağdaş uygarlık düzeyine çıkarılmasını isteyenler üzerinde baskı kurdular. Yasa içi, yasa dışı yollardan aydınları susturmağa çalıştılar. Halk kitlelerinin bilinçlenmesinden kuşku duydular. Halk bilinçlenince iktidarlarını yitirmekten korktular.

Bununla kalmayıp başka yanlışlık ve yolsuzluklara giriştiler. Devlet gelirlerini ve toplumsal kazanç olanaklarını siyasal destekçilerine verdiler. Bunların çoğunun adını bilmiyoruz. Mutlu azınlıktan adamlar bunlar. Ruben Asa, Avram Lâçin, Mıgırdiç Şelefyan gibi adını bildiklerimiz, aldıklarını sırtlarına vurarak yurdu terkettiler.

Anarşinin TÖS'le ne ilgisi var?

Ulusal bankalarımızın parası eşe dosta, kayınlara, kardeşlere dağıtıldı. Bu yüzden şaibe altına giren bakanlar, başbakanlar görüldü. Devlet ihaleleri gibi büyük lokmalar, kendi yakınlarınca kurulmuş şirketlere verildi. En kazançlı özel yüksek okulları, eğitimci filân olmadıkları halde bunlar açtı.

27 Mayıs'tan önceki başbakan, diş fırçasını devletin örtülü ödeneğinden aldırdığı için sorguya çekildi. Yeni dönemde, onun halefi, Rusya gezisinde, eşinin saçlarını düzeltecek Berber Nuh'u devlet kesesinden götürüp getirdi.

Kıyılarımızın en güzel yerleri bu kimsenin yönetimindeki büyük küçük partililer tarafından yağma edildi. Buralara kurulan tesislerin finansmanı ulusal bankalarımızdan sağlandı.

Ulusal çıkarlarımıza aykırı olduğu kuşkusuz olan Petrol Kanunu yüzünden topraklarımıza girmiş yabancı şirketlerle işbirliği yapma fırsatı, iktidardaki partinin merkezindeki, taşrasındaki öne gelenlere dağıtıldı.

Ulusal çıkarlarımıza aykırı ve değiştirilmesi kesin bir zorunluk olan Maden Kanunu da böyle işletildi.

Anarşiyi TÖS yaratmamıştır.

Köylerden kentlerden, kadın erkek, en sağlam ve her biri 35'inden yukarı olmayan vatandaşlarımız Almanya'dan, Hollanda'dan gelen doktorlarca seçilip seçilip o ülkelere işçi, çöpçü olarak götürüldü. En elverişli kol gücümüz işçiler, köylüler, sadece gelişmiş Avrupa ülkelerine değil, Afrika'ya, Avustralya'ya kadar uzanıp ekmek parası aradı. Bunların sayısı milyona yaklaştı. Bu yüzden aileler dağıldı. Kendi topraklarımızı, kendi kaynaklarımızı işletmek varken, bunların dış ülkelere gönderilmesi, en akıllı politikacılarımızca, güya kalkınmamız için

gerekli dövizi sağlıyor diye, iyi görüldü, gösterildi. Oysa getirdikleri, devlet ve hükümet büyüklerimizin dış gezi giderlerini ancak karşıladı.

Sadece işçi göndermedik, çıra yakıp dağ taş öğretmen aranırken, içerde yaratılan bezginlikten, geçim darlığından, dayanılmaz baskılardan dolayı her dereceli okullarımızdan öğretmen gönderdik. Bunların 10.000 olduğunu bugünkü Çalışma Bakanı söylüyor.

Sadece öğretmenler değil, yetişkin mühendislerimizi, en zeki beyinlerimizi, tanesi 900.000 liraya mal olmuş doktorlarımızı gönderdik. Gidenlerin, gidip dönmeyenlerin durumlarını, yurt sevgilerinin azlığı gibi yüzeyde nedenlere bağladık.

Her biri ayrı bir yürek acısı durumlar içinde en acısı işçilerimizin durumudur. Bunların yurtdışına çekip gitmelerini bile doğru dürüst sıraya koyamadık. Sahte turizm büroları, sahte pasaportlar, sahte iş karneleri icadettik. Büyüklerimiz işçinin getireceği dövizi düşünürken, "küçük"lerimiz de onların sırtından kazanç sağlamayı başardı.

Bunların hiçbiri TÖS'ün suçu, kusuru değildir.

Bir "nizam-ı âlem" olmayan toplum düzeni bir kere bozulunca, neresinden baksanız tıpkı bizimki gibi bir manzara görülür. Tatsızlıklar tatsızlıkları, yolsuzluklar yolsuzlukları kovalar.

Bundan dolayı kredi yolsuzlukları, arsa yolsuzlukları aldı yürüdü. Apartman, hâttâ gecekondu ağaları türedi. Yeniler, her bakımdan eskilerin mirasçısı oldu. 27 Mayıs'tan sonra kurulan mahkemelerde aklanmayan 88 büyük yolsuzluk sanığının üstüne 1965 seçimlerinden sonra sünger çekildi, ortalıkta "88 sanıklı iktidar" fıkraları, karikatürleri dolaştı. Hakkındaki yolsuzluk dosyaları mahzene indirilen kimselerin bakan kolduğuna torduğu görüldü. Paraseven, hileseven kimseler vatanseveroğlu vatansever kesildi.

Dışardan ulusal ihtiyaçlarımız için aldığımız krediler bile eşe dosta, özel ve siyasal yakınlara dağıtıldı. Böylece yoksul daha yoksul, varsıl daha varsıl oldu. Paramızın değeri düştü. Üst üste devalüasyonlar oldu. Fiyatlar görülmemiş derecede fırladı. Toplum düzeni kolay kolay düzeltilemez bir halde bozuldu.

Eleştiriden, uyarıdan hoşlanmayanın sadece hamlığına değil, biraz da suçluluğuna hükmetmek gerekir. Resmi sorumlular her uyarıldığında, eleştirildiğinde hırçınlaştı. Eleştiri, uyarı yapanların üstüne yürüdüler. En yakın parti arkadaşlarını bile eleştiri ve uyarı yaptı diye kapı dışarı etmekten çekinmeyen bu kimselerin gözünde, aydınlar, öğretmenler kötünün kötüsü sayıldı. Öğretmenler, sadece eğitim düzeni üzerindeki eleştirilerden dolayı bile hoşgörülmedi.

Oysa eğitim düzeni, hızla yenileştirilmeye, toplum ve ülkemizin ihtiyacına uygun hale getirilmeye muhtaçtı. O kadar bozuktu! Toplum düzeninin taşıdığı bütün bozuklukları yansıtan bir ayna haline geldi. Okulların faydası azaldı. Okumamışların okumuşlardan başarılı olduğu görüldü. Okusun diye kalabalık sınıflarda topladığımız çocuklar, bozuk plir plânlama ve huzursuz öğretmenler elinde, başka ülkelerin hiçbirinde görülmemiş derecede sınıfta kaldı. Bu yüzden doğan başarısızlık kompleksleri yaygınlaştı, intihar edenler, evine gelmekten utanıp canına kıyanlar görüldü. Dört buçuk üzerinden beş alıp geçmek hüner, çaktırmadan kopya çekmek başarı sayıldı. Sınıf geçirtmeyi garanti eden özel dersaneler, tıpkı özel okullar gibi, öğrenci velilerini soyma yeri oldu. Eğitim en bayağı anlamda ticaret konusu haline getirildi.

Anarşi!...

Anarşi ve TÖS!...

Birbirine ne kadar uzak iki söz...

Yüksek Mahkemenizi daha fazla yormak istemiyorum. Bu, anlatılması uzun ve hazin bir tablodur. Bu tablonun karşısında, **"Adaaaam sen de! Bana ne? Ben bana verilen işi bilirim. ABC okut diyorlar, ABC okuturum, D'ye geçmem. Böyle bırak, böyle geçir mi diyorlar, aynen dedikleri gibi yaparım. Toplum ve ülkenin geleceğinden ana ne? Onu büyüklerimiz düşünsün..."** demeyip, tam bir görev ve sorumluluk duygusuyla, zorunlu zoru koşullar içinde örgütlenen, aklının erdiğince, dilinin döndüğünce yol gösteren, Anayasa, Atatürk, Cumhuriyet ve Demokrasi ilkeleri uğruna çaba harcayan, devrim diye çırpınan, eğitimi devrim için uygulayan, bu yüzden çekilmeyecek çileler çeken, şimdi "sanık" diye huzurunuza dikilen öğretmenleri hiç kimse anlamamıştır, sizlerin anlamanız gerekir.

Türk eğitimini öğretmeninin gösterdiği raya oturtmak, ülkemizin kalkınmasında, büyük dayanaklardan biri olacaktır. Kalkınmanın paraya, teknik desteğe, plân ve programa olan ihtiyacı tartışılmaz. Ama bunların elde olduğunu farzetseniz bile, bunları değerlendirecek, kalkınmayı hayal olmaktan çıkarıp gerçek haline getirecek olan insandır. Parayı, teknik desteği kendi kaynaklarımızdan çıkaracak, plân ve programları kendi ihtiyaçlarımıza uygun olarak yapıp uygulayacak olan da insandır.

Bugün sözkonusu olan, bu insanın yeter sayı ve nitelikte yetiştirilmesidir. Bu iş öğretmensiz olmaz. Bu iş, yürüdükleri doğru yoldan döndürülmüş, kırılmış, gücendirilmiş öğretmenle olmaz.

Bizim dışımızdaki pek çok ülkenin öğretmenleri, toplumlarının kalkınmasında ciddi etken olmuşlardır. Bu etkinliği sağlayabilmek için eğitim düzenini

yenilemişler, eğitimin plân, program, metod ve tekniklerinin çağdaş hale getirilmesine yetkiyle karışmış, başarı göstermişlerdir.

Ortalıkta, kimi zaman öğretmenin kendine, kimi zaman örgütüne yöneltilen kondurmaların ciddiliği yoktur. Geçmiş dönemde, niteliklerini iyi bildiğiniz iktidar, gençlik gibi öğretmenleri de böldü. Adı milliyetçi olan kuruluşlara, onların yayınlarına, liderlerinin ticaretine yapılan mali destekleri burada sayıp sıralamak istemiyorum. Niteliklerini bildiğiniz o iktidar, tıpkı gençlik gibi, öğretmenlerin de bölünmesine para yatırdı, bunda başarı gösterdi.

TÖS; çıktığı ve çalıştığı okul hangisi, politik ve sosyal meyilleri ne olursa olsun, bütün öğretmenleri bir çatı altında toplamak, onların sahip olduğu maddi, manevi gücü, Türkiye'nin değişmesi, kalkınnması ve yükselmesine yöneltmek, o yönde verimli kılmak için çırpındı.

TÖS'lü öğretmenler, öteki kamu personeli gibi, yasaların verdiği hakkı kullanarak seçimlerde siyasal parti listelerinden aday oldular. Bunlardan seçilenler var. Bunlar bir tek partiden değildir, dağılım gösterir. CHP'den vardır, AP'den vardır. AP'denseçilip şaibeden kaçan, başka partiye geçenler vardır. Ama içlerinden, binde birden daha azının, şu ya da bu partiye dağılması başka, büyük öğretmen kitlesinin birleşik kalması, toplum ve ülkemizin yükselmesinde etkili olması başkadır.

Öğretmenliği "dadı"lık, ya da "çocuka avutuculuğu" gibi dar bir anlayıştan çıkarıp, bir toplumsal sorumluluk haline getirmeyi başarmış olan bu örgütün mensuplarını ve yöneticilerini, tam bu noktada cesaretlendirmek, ya da duraklatmak gibi önemli bir karar anındasınız.

Modern Cadı Kazanı

Bütün yurtta, vaktiyle Amerika'da görülenden daha modern ve daha beter bir "cadı kazanı" kaynatip, görülmemiş bir ihbar furyası estirip yüzlerce öğretenin gözaltına alınmasına, tutuklanmasına neden olanlar, çevik çekirgeler gibi, kendilerini bir kez daha kurtarmıştır. Fakat bunların temelli kurtulabileceklerine inanmadığım gibi, öğretmenlerin de bu cadı kazanı içinde temelli kaynatılacağını sanıyorum.

Ressamlar ve karikatürcüler Tarih'i, başı bulutlarda, ak saçlı, yaşlı biri olarak çizer. Fakat o asla kör ve sağır değildir. Bütün olanları görmekte, bütün söylenenleri işitmektedir. Türkiye öğretmenlerinin bugünkü çilesini de görecek, onlar hakkındaki asıllı asılsız söylentileri duyacaktır. Nihayet, memleketimizde bir de adalet vardır. Adalet onların durumunu yarına kalmadan, bugün ayıklamalıdır.

Burada bulunan bizler uzun süredir tutuklu kimseleriz. Daha fazla da kalabiliriz. Çok ağır ceza tehditleri altındayız. Mahkûm da olabiliriz. Özlemlerimiz, yarısı gitmiş yarısı kalmış ömrümüzden ve dışarda geçeceğine demir parmaklıklar ardında geçmiş ve geçecek olan günlerimizden daha yücedir, daha değerlidir.

Biz, yurdumuzun ve ulusumuzun içine düştüğü çıkmazdan ancak"devrim"le çıkılabileceğine inandık, bu yüzden "devrim için eğitim" dedik. Yurdumuzun ve ulusumuzun muhtaç olduğu devrimin niteliğini ve yolunu gösterdik. Bunu görev bildiğimiz için yaptık.

Bu düşüncelerimizden dolayı uğradığımız haksızlık, tutuklanmaktan ibaret değildir. Daha yargılanmadan, hüküm giymeden suçlu ilân edildik. Mesleki onurumuz geniş ölçüde zedelendi. Daha ceza almadan işlerimizden atıldık. Bakanlık, "takipsizlik" kararı alan, beraat eden arkadaşlarımızı göreve döndürmüyor.

Bileklerimize kelepçe takıldı. Cezaevinde, görüşme günlerinde, çoluk çocuğumuz tellerin dışında bekleşti. İki aya yakın kimseyle görüştürülmedik. Bir kısım basın hakkımızda aklına ve ağzına geleni yazdı. Elimizde olanak yoktu, yanıtlayamadık.

Şimdi de Askeri Savcının ağır suçlamalarına konu edilmekteyiz.

Hak diyenin ağzına vurulmamalı, yol açanın yolu kesilmemelidir.

Biz de, bizden önceki öğretmenler gibi, Mustafa Kemal'in öğretmeni Şemsi Efendi gibi, şehit arkadaşımız Mustafa Kubilây gibi inanmış öğretmenleriz. Huzurunuzda beraat edemeyip cezalandırılsak da, "Eyvaaah anlaşılmadık, mağdur olduk, çile çektik!.." diye mesleğimize, memleketimize küsecek değiliz. Mesleğimizin, memleketimizin suçu yoktur. Suç, eğer varsa bizde, yoksa bizim bu durumlara düşmemize neden olanlardadır. İnsan kötüler yüzünden gül gibi mesleğine, memleketine niçin küssün? Beraatimizin sevinci gibi, cezalandırılmamızın tesellisini de aramızda kardeşçe ve içtenlikle paylaşacağız. Şimdiye kadar öğretmen olarak davrandık, bundan sonra da öğretmen olarak davranmağa dikkat edeceğiz.

Atatürk'ün devrimini tamamlama yolunda gerekli reformların yapılmasının sözkonusu olduğu bugünlerde, bu reformlardan çıkarı kaybolacak olanlar, reform isteyenlere daha şimdiden, "Marksist!... Komünist!... Kollektivist"..." demeğe başladılar. Dün onların politikadaki büyük babaları da, omuzlarından rütbelerini atıp ulusumuzun önüne düşen Mustafa Kemal'e "Bolşevik!" diyordu. Bunlar, toplumsal savaşımın doğasından gelme sonuçlardır. Bu mücadeleye giren insanlar, sonuç ne kadar acı olursa olsun, bunlara katlanmayı bilmelidir. Biz bileceğiz, bizden sonraki öğretmenler de bilecektir. Çok iyi biliyor ve inanıyoruz, çektiklerimiz boşa gitmeyecektir.

İfademi Bitirirken

İfademin sonuna gelmiş bulunuyorum. Sözlerimi bağlayacağım. Ama bir istemim var, duruşma tutanağına geçmesini istiyorum. Bu istemim "tahliye istemi" değildir. Biz yattık, yatıyoruz, öyle uygun görürseniz, hiç yüksünmeden daha da yatarız. Eğer biz yatmakla Türkiye'nin birikmiş sorunları çözülecek, toplum huzuruna kavuşacaksa hay hay yatalım. Biz yatmakla paramızın değeri, devletimizin dışardaki saygınlığı yükselecekse, hay hay, yatalım. Biz yatmakla Almanya'da, Hollanda'da işçi olarak çalışan 10.000 Türk öğretmeni geri gelecekse, hay hay, yatalım. Bu takdirde mahpus yatmak bizim bakımımızdan ulusal görev olur. Ama yatmamız bunları sağlamayacak ve işe yaramayacaksa, takdir sizlerindir.

İstemim şudur: Evimde işyerimde yapılan aramalarda edebiyat çalışmalarımla ilgili notlarım, yazı hazırlıklarım da alındı. Alınanların neler neler olduğunu bilmiyorum. Birinci aramada alınanlar tutanağa bağlandı, fakat bana suret verilmedi. İkinci aramada alınanlar ise tutanağa "kitap, mektup, kâğıt" gibi genel sözlerle geçti. Teker teker adları, sayıları yazılmadı. Kâğıtlarımın hepsinin suç kanıtı olduğunu, dosyaya girdiğini sanmıyorum. Dosyada bulunması zorunlu olmayanların bana verilmesi gerekir. Beraat edersem dışarda, ceza alırsam içerde bu kâğıtlardaki notlar bana lâzım olacaktır. Yurdunun mütevazı bir yazarı olarak bu istemi öne sürmekte haklı olduğumu sanıyorum...

Kitaplara gelince, onların hangisinin yasak, hangisinin yasak olmadığı hâlâ belli değildir. Ne İçişleri akanlığı, ne Sıkıyönetim Komutanlığı bunların listesini yayımlamamıştır. Savcılıkça yayımlanan liste içinde benden alınan kitapların adlarını göremedim. Bunların da geri verilmesi lâzımdır.

Birkaç dakika sonra huzurunuzdan çekilip benim için ayrılan yere oturacağım. Bundan önce 15 Ocak 1970 günü Sendikamın gazetesinde çıkan bir yazımın son bölümünü okumak istiyorum.

Bu yazı, Cumhurbaşkanımızın 1970 yılbaşı dolayısıyla yayımladığı mesaj üzerine yazılmıştır. Sayın Cumhurbaşkanımız mesajında, "geçim şartlarının ağırlığını bildiği zümreler"le birlikte öğretmenlere de, haklarının elde edilmesi konusunda,"kanun sınırları içinde kalmalarını tavsiye" etmekteydi. O yazımda, "Kanun sınırları öğretmenlerimiz için gerçekten değerli hukuk kurallarıdır. Ancak kanun sınırlarına uyma görevi, her zaman tek yanlı olarak toplumun bazı kesimlerine yüklenemez." dedikten sonra şikâyetlerimizi özetliyor ve şöyle bitiriyordum:

"Görev anlayışını başta Mustafa Kemal Atatürk'ten ve Anayasamızdan almakta olan öğretmenler, Türk çocuklarının yetiştirilmesiyle birlikte, daha önce eğitim fırsatı bulamamış olan yaşlılarımızın çağdaş ihtiyaçlara uygun olarak uyandırılmasını da sağlamak istediğindedirler. Toplum ve ülkemizin çıkarlarını her çıkarın üstünde gören öğretmenler, içinde bulundukları bütün zorluklara karşın, millete, tarihe ve Atatürk'e karşı yüklendikleri görevi başaracak güçte ve bilinçtedir. Onları birtakım kışkırtmaların iradesiz konusu ve hele mesleki anlayışlarıyla bağdaşmaz tertiplerin uygulayıcısı görmek büyük yanılgıdır.

"Sayın Cumhurbaşkanımız emin olsunlar ki, bağımsız, demokratik, kalkınmış ve devrim yolunda ilerleyen bir Türkiye'ye vardığımız zaman, o günkü genç kuşaklarla bütün millet, bugünkü öğretmenleri şükranla anacaktır..."

Yazımın tarihi: 15 Ocak 1970.

Beni sabırla dinlediğiniz için teşekkür ederim.

İfademin eksik yanları olabilir. Yüksek Kurulunuzun tatmin olmak istediği noktalar varsa, soruları cevaplandırmağa hazır olduğumu ayrıca belirtmek isterim.

Saygılarımla.

İfade Sahibi
Fakir BAYKURT
TÖS Genel Başkanı

Mamak Askeri Cezaevi, 9 Ekim 1971

***

HÜLYA ZAĞYAPAN'IN SAVCILIK İFADESİ

As. SAVCI : Hak. Yzb. Baki TUĞ
Zabıt Katibi : Svl. Me. Ahmet GÜNGÖR
Sorgu Yeri : Keskin Askeri Şube Başkanlığı Odası
Sorgu Tarihi : 7.5.1971 Saat 09:40

Abdullah ÖZCAN hakkındaki dosyanın ikmali yönünden yukarda yazılı bulunan tarih ve saatte Sıkı Yönetim Komutanlığının emirleri üzerine Keskin Kazasına gelindi. Askerlik Şube Başkanı Prs. Kd. Alb. Hikmet ÖTÜGEN görüldü Cumhuriyet İlkokulu öğretmenlerinden Hülya ZAĞYAPAN celb edildi. İfadesi tespit edilmek üzere Şube başkanının odasına alındı. Hüviyetinin tespitine geçildi.

Hüviyeti: Hülya ZAĞYAPAN Şevket kızı Hediye'den doğma 1950 doğumlu Bekâr Konya Kız Öğretmen Okulu mezunu aslen ANKARA Yenimahalle Gazi Mahallesi nüfusunda kayıtlı ailesi Gazi Mahallesinde Çakır Sok. No: 3/4'de oturur. Halen Keskin Cumhuriyet İlkokulu öğretmenlerinden olup Cumhuriyet İlkokulu karşısında Babaannesiyle ikâmet etmekte olduğunu söyledi. Hadise soruldu.

İfadesinde: Abdullah ÖZCAN Benim Konya İlköğretmen okulundan tanıdığımdır. Nişanlısı Nuray KIRKKANAT aynı zamanda benim sınıf arkadaşımdır. Abdullah ÖZCAN'la Keskin'de aynı sendikanın üyesiyiz. Ben TÖS başkanıyım. Abdullah'da üyesidir. Kendisiyle olan münasebetimiz Türkiye Öğretmenler Sendikasına arkadaş kazandırmak ve bu arkadaşları sendikanın gayesine uygun olarak çalıştırmaktır.

Bu faaliyetin ötesinde Abdullah ÖZCAN Keskin'in yerlisi olan birkaç gençle birlikte devrimciler birliğini kurdular. Önce bu birlikte arkadaşları yetiştirip ondan sonra faaliyet göstereceklerdi. Fakat faaliyet göstermeye zaman kalmadı birlik dağıldı. Arkadaşları istifa edip ayrıldılar. Abdullah'da birliği dağıtacaktı.

Ben sınıf arkadaşlarımla Kızılcahamam'da bir köyünde öğretmenlik yapan Meral KAYIR'la, Konya Karaman'da Gülsen BAŞKAN'la, Akşehir Çifteler kazasında Mürüvvet ÖZÜBEK'le mektuplaşırım. Antalya'nın kazası İbradı'da Tarık DURU'yla bu sene mektuplaşmışımdır. Mektuplarımızın mahiyeti daha çok Türkiye'deki sol gruplar arasındaki parçalanmadan ve bu grupların ideolojik yapılarıyla ilgilidir. Ben bu gruplardan Mihri Belli grubunu, Dev-Genç ekibini fikir yapıları itibarıyla beğenmem. Doğan Avcıoğlu grubunu da cuntacı olduğu için tasvip etmem. Ben daha çok Hikmet Kıvılcımlı'nın fikri temsilciliğini yaptığı grubu tasvip ederim. Keza Doğu Perinçeğin beraber olduğu grubuda tasvip etmem.

Kıvılcımlı'nın ana fikri ordunun tamamen devrimci olduğu sınıf yapıları itibarıyla gençliği ve halkı daha iyi tahlil ettiği için fikirlerini beğenirim. Ayrıca yaşlı olması tecrübeli bulunması itibarıyla da daha güçlüdür. Bu sebeplerle Kıvılcımlı'yı beğenirim.

Abdullah ÖZCAN, Kıvılcımlı'yı beğenir fakat daha çok Dev-Genç grubuna yakındır bu grupta arkadaşları vardır. Deniz Gezmiş'le bir ilgisi olduğunu zannetmiyorum. Böyle bir şeye de şahit olmadım.

Ben Hikmet KIVILCIMLI'nın çıkarmış olduğu sosyalist gazeteyi okurum. Benim fikirlerime iktisadi yapı olarak sosyalizm daha yakındır. Yalnız ihtilalci sosyalizmi tasvip etmem. Demokratik yollardan gerçekleşecek bir sosyalizm sistemi isterim. Anayasamızda bu fikri açıktır.

Ben Doğan Avcıoğlu'nu cuntacı olduğunu arkadaşların tartışmalarından duyardım. Şu anda bu arkadaşların isimlerini hatırlayamıyorum.

İktisadi sistemler hakkında okuduğum kadarı ile kendime yetecek kadar bilgim mevcuttur.

Kapitalist sistemi beğenmem insanlar arasında büyük eşitsizlikler yaratır. Emeğin değerini vermez.

Faşist sistemi de beğenmem. Bu sistem tek değildir. Irkçı faşizm bir de hürriyetleri yok eden faşizm vardır. Hiç birisini tasvip etmem. Irkçı olduğu için hürriyetleri yok ettiği için bunların Türkiye'de uygulanmasını istemem.

Sosyalist sistemi emeğin değerini verdiği için beğenirim. Bu sistemde emeğin değerini verip hürriyetleri yok ederse buna da karşı çıkarım. Ben Rusya'da Çin'de uygulanan sosyalist sistemleri beğenmem. Komünist sistem olduğu için. Bu sistemde hürriyetleri yok eder. Tek bir sınıfın diktası vardır. O sınıfta işçi sınıfıdır. Ben Rusya'da işçi sınıfının idare edenler makamında olduğuna inanmıyorum. Yani, proleter diktatörya hakimiyeti yoktur. Yine işçilerin sınıf dışındaki bir azınlık sevk ve idare makamındadır.

Çin'deki sistem hakkında bir bilgiye sahip değilim. Duyduklarım Çin'le Rusya'nın arası iyi olmadığıdır.

Ben Lenin'e, Mao'ya, Stalin'e ve daha başka yazarlara ait herhangi bir kitap okumadım bunun için fikirlerini beğendiğim bir yazarı veya ihtilalciyi söylemem mümkün değildir.

Ben bundan önceki pazartesi günü Ankara'ya gitmeden evimde lüzumsuz bulunan mektupları yırttım. Sobaya atmadım. Eve bıraktım. Ben Ankara'ya gidince Babaannem mektupları sobaya atmak maksadıyla yakmış. Kasten mektupları yakmış değilim. Yanmayanların bir kısımını zannederim almışlar. Ben aramada yoktum. Babaannem aramada vardı. Dedi.

Ben Abdullah ÖZCAN'ın gizli bir örgütle irtibatlı olduğunu bilmiyorum. Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının yapmış olduğu soygunlar, adam kaçırmalar ve daha başka olaylar onunda merakına mucip oluyordu. Bu hususta bir bilgisi olduğu kanaatinde değilim.

Abdullah'ın ben öğretmen okulunda iken bana yazdığı mektuplar vardı. Fakat aradan 4 yıl geçti. Mektupları yırtıp attım.

Abdullah ÖZCAN'ın Konya'dan tanırım. Ben öğretmen okulundaydım oda ticaret lisesinde idi. Daha önce ismini verdiğim kız arkadaşımla nişanlanmıştı. Konya'da liseler arası şiir yarışması vardı. Bu yarışmada kendisiyle tanışmış oldum. O sene Abdullah mezun oldu buraya geldi sonradan bende mezun oldum

Keskin'e geldim. Böylece arkadaşlığımız devam etti. Bu yarışmanın hangi sene olduğunu hatırlamamakla beraber 1968-1969 yılında olması muhtemeldir. Dedi.

Soruldu. Benim edindiğim bilgilere göre Türkiye'de işçi sınıfı, küçük burjuvazi ki bu sınıf aydınlarıda içerisine alır. Bir de finans yani kamp kapitalistler vardır. Bu bilgileri okuduğum eserlerden öğrendim. Kendi şahsi düşüncem değildir. Ben bu sınıflardan herhangi birisinin sevk ve idare makamında olması hakkında bir şey söylemek durumunda değilim. Ancak bildiğim tek bir şey varsa şu anda sömürülen bir grup vardır. Sömürünün kalkması için de 1960 Anayasasının tam uygulanması gerekmektedir. Bunu istiyorum.

Ben Pazartesi günü Keskin'den yalnız olarak Kırıkkale'ye bu Pazartesi değil de Cuma günü idi. Kırıkkale'de arkadaşım olan Latife ATAY'a uğradım. Beraber Eğitim Enstitüsü imtihanlarına girecektik. Babası onu göndermedi ben gittim ve imtihanlara girdim. Bu arkadaşım İsmet Aydınlı İlkokulunda öğretmenlik yapar. Dedi.

Soruldu. TÖS, halen faaliyet halinde değildir. Kurban Bayramında bir dinamit atılmıştı. Ondan sonra kimse bina vermedi. Ben de evrakları TÖS sekreteri ortaokul öğretmeni Ali Rıza ÖZDEMİR'e teslim ettim evraklar halen ondadır. Dedi.

Soruldu. Ben gizli herhangi bir faaliyette bulunmadım. Keza işçi ihtilali neticesinde bir iktidar istemedim. Herhangi bir gizli cemiyetede üye olmadım.

Herhangi bir gizli faaliyette bulunmadım.

Soruldu. Tös binasında daha önceden Dev-Genç tarafından gönderilmiş bildiriler, afişler keza kurtuluş gazetesinin bastırdığı afişler yoktu. Böyle bir şeyde gelmemiştir. Yine Dev-Genç'in bildirileri kati surette TÖS binasında bulunmamıştır. TÖS'e kayıtlı olan arkadaşlara aydınlık, proleter aydınlık, sosyalist ve buna benzer dergi ve gazeteler gelirdi, arkadaşlar bu gazetelere abone değillerdi. Dedi.

Soruldu. İfademin serbest olarak verdim. Hiçbir baskı yapılmadı dedi. Başka bir diyeceği olmadığını beyan etti. İşbu zabıt okunup birlikte imza altına alında.

7.5.1971

As. Savcı	Zabıt Kâtibi	İfade Sahibi
İmza	İmza	İmza

TÖS DAVA DOSYASI

ESAS HAKKINDA MÜTALAA

(Askeri Savcı Baki Tuğ)

ESAS HAKKINDA MÜTALAA

MİLLİ RUH, MİLLİ ŞUUR VE TÖS

TÖS'ün genel faaliyetlerini, Tüzüğünü, maksat, gaye ve ana hedeflerini izaha geçmeden önce, gerçek öğretmen ve öğretmenler hakkında birkaç söz söylemekte fayda mülahaza etmekteyiz.

Öğretmen, ülkelerin her şeyidir, varlığıdır. Bu her şey ve varlığa saygı duymak da, her Türk'ün başta gelen görevidir. Ancak, bu göreve layık olmak şartıyla;

Biz davamıza, TÖS davası derken, TÖS'ün bir kısım kurucu ve mensuplarının, Marksist-Leninist ideolojinin öncülüğünü yaptığını söylerken, TÖS'e mensup bütün üyelerin Marksist-Leninist olduğunu iddia etmiyoruz. Etmemiz de mümkün değildir. Elbette ki TÖS'e mensup öğretmenlerin büyük çoğunluğu, Atatürk'çü ve milliyetçidir. Bunda hiç şüphemiz yoktur. Bunu böyle görüyor, bunu bu şekilde kabul ediyor, buna inanıyoruz. Bu inancımız, aynı zamanda teselli kaynağımızdır.

Nasıl ki elma ağacının, bütün elmaları aynı büyüklükte, aynı güzellikte, aynı değerde değildir. Bir kısmı da çürüktür. Elbet ki yetmiş bin mevcudu olan bir kuruluşun, üyeleri arasında ayrı boyda, ayrı yapıda ve ayrı düşüncede kişiler de çıkacaktır. Bundan tabii bir şey olmaz. Bunun aksini düşünmek, akıl dışı bir hareket olsa gerek. Ancak, bu ayrı yapı, bu ayrı boy, bu ayrı düşünce, bir hastalık halini alırsa, hastalığın tedavisi de zorunlu olacaktır. İşte biz, bu hastalığın tedavisiyle, yani kanunların suç saydığı filleri ika eden şahısların fiilleri ile meşgul oluyoruz, bu şahısları itham ediyoruz. Biz bu azınlığın şahsında, çoğunluğu itham etmiyoruz. Türk olduğunu bilen, Atatürk'çü olan her öğretmen bu ithamın dışındadır.

Biz öğretmen camiasını, dikensiz gül bahçesi olarak kabul ediyor, bu camiayı, bu şekilde görmek istiyoruz. Çünkü öğretmen demek, kusursuz insan demektir.

Bizim için öğretmen, saygı değer, milletine bağlı, Türklük ülküsünü benimsemiş, bu ülkünün kaynağı olan, bir pınardır. Bu pınarın çocukları da, yurdun mimarlarıdır. Yurdun kalkınması, bu mimarların irfan kaynaklarına bağlıdır. Yani öğretmene. Biz öğretmeni, ilmi hür, vicdanı hür, kafası hür insanlar olarak düşünüyoruz. Bizim öğretmen anlayışımız budur. Esir düşünceli, kinli, ihtiraslı, kanlı öğretmen kafası olacağını tasavvur etmiyoruz.

Biz öğretmenin bütün ihtiyaçlarının gereği şekilde karşılanmasını, onun saygı değer kişi olmasını, her ferdin ona saygılı bulunmasını arzu ediyor ve öğretmene bu gözle bakıyoruz. Öğretmen anlayışımız budur.

Bizim milli ruh ve milli şuurdan bahsetmemiz, bazı sanıkları rahatsız ettiği gibi, bir kısım siyasileri de rahatsız etmiştir. Bu rahatsızlık öğretmenden değil de, bir başka şahıstan gelmiş olsaydı, bir dereceye kadar mazur görülebilirdi. Nitekim, şahsımızı hedef olarak konuşan siyasininki mazur görülmüştür. Bu rahatsızlığın bir öğretmenden gelmesi, herhalde Türklüğe, Atatürkçülüğe karşı olmaktan başka bir şey değildir. Çünkü:

Öğretmen demek, milli ruh ve milli şuurun sembolü olan insan demektir. İşte Atatürk'çü geçinip, milli ruh ve milli şuur kelimelerine karşı çıkan Atatürk düşmanlarına cevabımız, yine Atatürk'ün sözleriyle olacaktır.

İşte büyük önderin bu mevzuudaki sözleri, düşünceleri ve söylediklerinden kısa özetler:

ÖĞRETMENLER:

"Yetişecek çocuklarımıza ve gençlerimize, evvelâ, Türkiye'nin istiklaline, kendi benliğine, san'atı milliyesine düşman olan anasırla mücadele etmek lüzumu öğretilmelidir" demektir. Bu söz, her Türk'ün rehberi, ülküsünü ruhu ve gıdası olmalıdır.

ÖĞRETMENLERİN YERİ VE ÖDEVİ:

"Mekteplerde, öğretim vazifesinin itimada şayan ellere teslimini, memleket evlâdının, o vazifeyi kendine, hem bir meslek, hem bir ülkü sayacak üstün ve saygıdeğer öğretmenlik, diğer serbest ve yüksek meslekler gibi, derece derece ilerlemeye ve her halde, refah teminine müsait bir meslek haline konulmalıdır. Dünya'nın her tarafında öğretmenler, toplumun en fedakâr ve saygı değer unsurlarıdır."

1923 (Atatürk'ün S.D.İ.S. 289)

"Yeni nesil, en büyük cumhuriyetçilik dersini, bugünkü öğretmenler topluluğundan ve onların yetiştirecekleri öğretmenlerden alınacaktır."

1924 (Büyük Tarih Trabzon'da, S.11)

"Yeni Türkiye'nin birkaç seneye sığdırdığı askerî, siyasî, idarî, inkılâplar çok büyük, çok mühimdir. Bu inkılâplar, sayın öğretmenler, sizin; toplumsal ve fikrî inkılâptaki muvaffakiyetlerinizle Desteklenecektir. Hiçbir zaman hatırınızdan çıkmasın ki, cumhuriyet, sizden fikrî hür vicdanı hür, seziş ve anlayışı hür nesiller ister:"

1924 (M.E.İ.S.D.I.S. 20)

"Öğretmenler: Yeni nesli, cumhuriyetin fedakâr öğretmen ve eğitimcileri, sizler yetiştireceksiniz. Ve yeni nesil, sizin eseriniz olacaktır. Eserin kıymeti,

sizin maharetiniz ve fedakârlığınız derecesiyle orantılı bulunacaktır. Cumhuriyet; fikren, ilmen, fennen, bedenen kuvvetli ve yüksek karakterli koruyucular ister: Yeni nesli, bu özellik ve kaabiliyette yetiştirmek sizin elinizdedir."

1924 (M.E.İ.S.D.I. 19)

"İsterim ki, daima idealimi gençlere aşılayasınız ve daima korumak hususunda çalışasınız."

(Şemsettin Günaltay, 1951 Olağanüstü Türk Dil Kutultayı, S. 32)

GENÇLİĞİN YETİŞTİRİLMESİ:

"Gençliği, mutlaka ülkücü ve memleketle alâkalı olarak yetiştirmek, herkesşn, hepimizin, her devlet adamının başta gelen vazifesidir."

(Kılıç Ali, Atatürk'ün Hususiyetleri, S.62)

"Çocuklarımıza ve gençlerimize vereceğimiz tahsilin hududu ne olursa olsun, onlara esaslı olarak şunları öğreteceğiz: 1-Milliyetine 2-Türkiye Devleti'ne 3-Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne; düşman olanlarla mücadele lüzumu... Fertlerin bu mücadele gerekleri ve vasıtalarıyla donanmayan milletler için yaşama hakkı yoktur. Mücadele lâzımdır."

1922 (M.E.İ.S.D.I.S. 9)

TÜRKLÜK DUYGUSU:

"Benim hayatta yegâne fahrim, servetim, Türklükten başka bir şey değildir."

(Mehmet Esat Bozkurt, Yakınlarından Hatıralar, S.95)

"Bu memleket, tarihte Türk'tü, halen de Türk'tür ve ebediyen Türk olarak yaşayacaktır."

1923 (Taha Toros, Atatürk'ün Adana Seyahatleri, S. 23)

TÜRK'ÜN TARİFİ:

"Bu memleket, dünyanın beklemediği, asla ümit etmediği bir müstesna mevcudiyetin yüksek tecellesine, yüksek bahane oldu. Bu sahne 7 bin senelik, en aşağı, bir Türk beşiğidir. Beşik tabiatın rüzgârlarıyla sallandı; beşiğin içindeki çocuk tabiatın yağmurlarıyla yıkandı; o çocuk tabiatın şimşeklerinden, yıldırımlarından, kasırgalarından evvelâ korkar gibi oldu; sonra onlara alıştı; onları tabiatın babası tanıdı; onların oğlu, oldu. Bir gün o tabiat çocuğu, tabiat oldu; şimşek, yıldırım, güneş oldu; Türk oldu, Türk budur: Yıldırımdır, kasırgadır, dünyayı aydınlatan güneştir."

(Türk Kültürü Dergisi, Sayı: 85, 1969, S. 8-9)

TÜRK'ÜN ÇALIŞKANLIĞI:

"Türk'e olumlu ve iyi bir şey veriniz. Bunu reddetmesine imkân yoktur."

(M. Turhan Tan, Ata Sözü En Büyük kaybımız. S.94)

TÜRKLÜK ŞUURU ve MEMLEKETTEKİ GELİŞMESİ:

Şair Mehmet Emin Yurdakul'un, ilk defa Manastır Askeri idadisi'nde öğrenci iken okuduğum "Ben bir Türk'üm, dinim, cinsim, uludur" mısraı ile başlayan manzumesinde, bana ulusal benliğimin gururunu tattıran ilk anlatımı bulmuştum. Fakat ben asıl bunu, orduya katıldığım ilk günlerde, bir Anadolu çocuğunun gözyaşlarında gördüm ve kuvvetle duydum. Ondan sonra Türklük, benim en derin güven kaynağım, en engin övünç dayanağım oldu. Kendimi hiçbir zaman, Osmanlılığın telkin ettiği, başka ulusları öven ve Türklüğü aşağı gören eksiklik duygusuna kaptırmadım.

MİLLİ BİRLİK VE BERABERLİK:

Diyarbakır'lı, Van'lı, Erzurum'lu, Trabzon'lu, İstanbul'lu, Trakya'lı ve Makedonya'lı, her bir ırkın evlatları, hep aynı cevherin damarlarıdır.

1932 (Kadir Kemal Kop. Atatürk Diyarbakır'da S. 4)

MİLLİ BENLİK:

Dünya'nın bize hürmet göstermesini istiyorsak, evvelâ biz, kendi benliğimize ve milliyetimize bu hürmeti hissen, fikren, fiilen, bütün iş ve hareketlerimizle gösterelim; bilelim ki milli benliğini bulmayan milletler başka milletlerin avıdır.

1923 (Atatürk'ün S.D.II.S.143)

MİLLİ ÜLKÜ:

Çünkü Türk Milleti'nin karakteri yüksektir. Türk Milleti çalışkandır. Türk Milleti zekidir. Çünkü Türk Milleti milli birlik ve beraberlikle güçlükleri yenmesini bilmiştir. Ve çünkü Türk Milleti'nin yürümekte olduğu ilerleme ve medeniyet yolunda, elinde ve kafasında tuttuğu meşâle müspet ilimdir.

Şunu da ehemmiyetle belirtmeliyim ki, yüksek bir insan cemiyeti olan Türk Milleti'nin tarihi vasfı da, güzel sanatları sevmek ve onda yükselmektir. Bunun içindir ki, milletimizin yüksek karakterini, yorulmaz çalışkanlığını, fikri zekâsını, ilme bağlılığını, güzel sanatlara sevgisini, milli birlik duygusunu mütemadiyen ve her türlü vasıta ve tedbirlerle besleyerek inkişaf ettirmek, milli ülkümüzdür.

BÜYÜK TÜRK MİLLETİ:

Bugün, aynı inan ve katiyetle söylüyorum ki, milli ülküye tam bir bütünlükle yürümekte olan Türk Milleti'nin, büyük millet olduğunu, bütün medenî âlem az zamanda bir kere daha tanıyacaktır.

Asla şüphem yoktur ki, Türklüğün unutulmuş büyük medenî vasfı ve büyük medenî kabiliyeti, bundan sonraki inkişafiyle âtinin yüksek medeniyet ufkunda yeni bir güneş gibi doğacaktır.

Türk Milleti,

Ebediyete akıp giden her on senede bu büyük millet bayramını daha büyük şereflerle, saadetlerle huzur ve refah içinde kutlamanı gönülden dilerim.

Ne mutlu Türküm diyene:

1933 (Atatürk'ün S.M.II.S.272)

MİLLİ HEDEF VE ÇALIŞMAK:

Servet ve onun tabiî neticesi olan refah ve saadet yalnız ve ancak çalışkanların hakkıdır.

1923 (Atatürk'ün S.D.II.S.59)

Milli Ülküye tam bir iman ve onun icaplarını tereddütsüz yerine getirmenin neticesi, elbette muvaffakiyettir.

1931 (Atatürk'ün S.D.I.S:353)

Batı senden, Türk'ten çok geriydi. Mânada, fikirde, tarihte bu, böyleydi, eğer bugün batı, nihayet teknikte bir yükselme gösteriyorsa, ey Türk çocuğu, o kabahat da senin değil, senden evvelkilerin affolunmaz ihmalinin bir neticesidir.

Şunu da söyleyeyim ki; çok zekisin: Malûm, fakat zekânı unut: Daima çalışkan ol!

1936 (Cevat Abbas Gürrer Cumhuriyet Gazetesi. 10.XI.1941)

MİLLİ ÜLKÜ DÜŞMANLARI:

Ülkümüzü açıkça ifade etmeliyiz. Onu imanla duymalı ve onu, hiç yılmadan takip etmeliyiz. Şahsî menfaatlerimizden, hasis emellerimizden sıyrılmada ancak, böyle canlı ve alevli ülkü sayesinde muvaffak olacağız.

MİLLİYET PRENSİBİNİN KUDRETİ:

Biz milliyet fikirlerini tatbikte çok gecikmiş ve çok ilgisizlik göstermiş bir milletiz. Bunun zararlarını fazla faaliyetle telâfiye çalışmalıyız. Bilirsiniz ki, milliyet nazariyesini, milliyet ülküsünü çözüp dağıtmaya çalışan nazariyelerin dünya üzerinde tatbik kabiliyeti bulunamamıştır. Çünkü, tarihi olaylar, hâdiseler ve müşahedeleri insanlar ve milletler arasında, hep milliyetin hâkim olduğunu göstermiştir ve milliyet prensibi aleyhindeki büyük ölçüde fiil tecrübelere rağmen, yine milliyet hissinin öldürülemediği ve yine, kuvvetle yaşadığı görülmektedir.

1923 (Atatürk'ün S.D.II.142-143)

Milletimiz, en yüksek medenileşme derecesinde, en parlak gelişme basamağında, en şanlı ve kudretli devresinde iken, diğer bir takım milletler, ancak milletimizin darbeleri karşısında kendi benliklerini bularak, o darbeleri geçirdikten sonra, bugünkü vaziyetlerini bulmuştur, biz ise onlardaki uyanışa karşı, çok derin dalgınlıklar içinde koşup gelmişizdir.

1923 (Atatürk'ün S.D.II.S.138)

TÜRK MİLLİYETÇİLİĞİNİN TARİFİ:

Türk milliyetçiliği, ilerleme ve gelişme yolunda ve beylelminel temas ve münasebetlerde, bütün muasır milletlere muvazi ve onlarla bir ahenkte yürümekle beraber Türk içtimaî heyetinin hususî seciyelerini ve başlı başına müstakil hüviyetini, mahfuz tutmaktadır.

1930 (Afet İnan, T.T.K. Belleten Cilt: XXXII. No: 128. 1968. S.557)

TÜRK MİLLİYETÇİLİĞİ VE CUMHURİYETİ:

Biz, doğrudan doğruya milliyetperveriz ve Türk milliyetçisiyiz. Cumhuriyetimizin dayanağı, Türk kültürüyle dolu olursa, o topluluğa dayanan Cumhuriyet de o kadar kuvvetli olur.

(İlk öğretmen Mecmuası. Cilt: 4 Sayı: 61, 1940)

MİLLİYETÇİLİK VE DİL:

Türk Milleti'nin dili ve milli benliği bütün hayatında hâkim ve esas kalacaktır.

1933 (On beşinci yıl kitabı, 1938 S.161)

MİLLETLERİN HUSUSİYETLERİ:

Her milletin, kendine mahsus gelenekleri, kendine mahsus âdetleri, kendine göre milli hususiyetleri vardır. Hiçbir millet, aynen diğer bir milletin taklitçisi olmamalıdır. Çünkü böyle bir millet, ne taklit ettiği milletin aynı olabilir, ne kendi milliyeti içinde kalabilir. Bunun neticesi şüphesiz ki acıdır.

1923 (Atatürk'ün S.D.II.S.150)

DIŞ TÜRKLER HAKKINDA:

Fakat milliyet dâvası, şuursuz ve ölçüsüz bir dâva şeklinde mütalâa ve müdafaa edilmemelidir. Milliyet dâvası siyasi bir mücadele konusu olmadan önce, şuurlu bir ülkü meselesidir. Şuurlu ülkü demek, müsbet ilme, ilmî usullere dayandırılmış bir hedef gaye demektir. O halde propagandalarda müsbet usullere müracaat etmek şarttır. Hareketlerin imkân sınırları ve sıraları mutlaka hesaba katılmalıdır.

KOMÜNİZMLE MÜCADELE:

Türk Milleti'nin toplumsal düzenini bozmağa yönelen didinmeler, boğulmağa mahkûmdur. Türk Milleti, kendinin ve memleketin yüksek menfaatleri aleyhine çalışmak isteyen bozguncu, alçak, vatansız ve milliyetsiz beyinsizlerin saçmalamalarındaki gizli ve kirli emelleri anlamayacak ve onlara müsamaha edecek bir topluluk değildir.

O şimdiye kadar olduğu gibi, doğru yolu görür: O'nu yolundan saptırmak isteyenler ezilmeye, kahredilmeye mahkûmdur. Bu hususta köylü, işçi ve bilhassa kahraman ordumuz candan beraberdir. Bunda kimsenin şüphesi olmasın.

1929 (Aynı Tarih [Ayın Tarihi], Cilt: 20, Sayı: 65, S.4791)

Sözlerini hiçbir tereddüde mahal bırakmayacak şekilde söylemiştir. Bu sözler, bu yönü eksik olanlara gerekli ders olmuştur kanısındayım.

Yine sanıklardan bir tanesi; Biz Marksist-Leninist sistemi tenkit ettiğimiz için, bize kızmaktadır. Bu zahmete katlanmasınlar. Milliyet, mülkiyet, aile ve din düşmanı olan, kan, kin ve ihtiras üzerine kurulan ve gayri insanî olan bu sistemi her zaman için tenkit edeceğiz, gerçekleri söylemekten geri durmayacağız. Bu sanığa tavsiyemiz, Türk Milleti'ne karşı birazcık sevgisi varsa, Türk toplumunu tanıyorsa, anarşist olmayı bıraksın, Türk toplumunu tanımaya çalışsın. Bunlar, işçiden yanayız derler, dayağı işçiden yerler, halktan yanayız derler, halkın içerisine giremezler. Halka dönüğüz derler, halka ters düşerler, halk tarafından yakalanırlar. Halk tarafından ihbar edilirler, ne biçim halktan yana olmak bunu biz de anlayamadık. Halktan yana olmak içim halkı tanımak, halkın milli değerlerine saygılı olmak, onu sevmek, onun mensubu olduğu millet bütünlüğüne bağlı kalmak, vatanın bölünmezliğine gönülden inanmak gerekir.

Hem, "Türkiye halkları" nın bağımsızlığını savunacaksın, hem, bu cümleyi bir slogan haline getireceksin, hem de "Türk Milleti bağımsız değildir" diyeceksin. Bu olacak ve savunulacak bir dâvâ değildir.

Hem, doğuda ayrı bir halk vardır. Ayrı bir dili vardır, ayrı bir kültürü vardır diyeceksin, hem de milli bütünlükten, milli beraberlikten bahsedeceksin, bu sloganlarla, milli bütünlük ve beraberlik unsurlarının bağdaşmaları mümkün değildir. Bu ihanet, en azından bir azınlık ırkçılığıdır. Tıpkı; Bosna, Hersek ve benzerlerinin geçmiş zamanda yaptıkları gibi.

Bu gaflet, gönlünü Türk Milleti'ne vermiş olan vatan çocuklarının yapacağı gaflet değildir. Bu gaflet, kendisini Türk kabul eden kimselerin yapacağı iş değildir. Bu gaflet, şartlanmış, muayyen sloganları ezberlemiş, görüş açısını kaybetmiş, öğrendiği üç beş kelimeyi, her şey kabul eden aldatılmışların gaflet

ve delâletidir. Çünkü Kürt diye kabul ettikleri halk, halis muhlis Türk'tür. Türk'ün dokuz oğuz boyundan Kurdî aşiretindendir.

Bu boyu, Türk Milleti'nin dışında ayrı bir halkmış gibi düşünmek, bu fikri savunmak, bu fikrin siyasi ticaretini yapmak, hem bu boya, hem de Türk Milleti'nin bütünlüğüne karşı işlenen en büyük ihanettir. Bu ihaneti dile getirdiğimiz için, çamur içerisinde olup da, bize çamur atmağa kalkışanlar, şunu bilsinler ki, onların bize attıkları çamur, yine bize isabet eden en büyük pırlantalardır.

Biz, bu kürsüden tekrar ediyoruz. Biz ırkçı, kafatascı, faşist, nazist değiliz. Biz Marksist-Leninist de değiliz. Biz, Türküz, Türk olduğumuz için Atatürkçüyüz, Atatürkçü olduğumuz için de Milliyetçiyiz. Yani gönlümüzde yabancı bir milletin değil, Türk Milleti'nin sevgisi yanmaktadır. Gönlümüz Türk ollanın ruh ve şuuru ile dolup taşmaktadır. Biz bu ruh ve şuur içerisinde iken, bir kaynaktan cüret ve cesaretini alıpta, bizden cüret ve cesaret kaynağımızı soranlar çıkmaktadır. Bizim bu kişilere cevabımız; Bu sevgi, yani Türklük sevgisi, bizim aynı zamanda cüret ve cesaret kaynağımızdır. Bu kaynağın menbaı Ayyıldızlı Bayrak, hedefi ise Türk Milleti'nin mutluluğudur.

Bu mutluluk içerisinde, o bizim millet, milli ruh ve milli şuur anlayışımız, Türk Milleti'nin bütünleşmesi, kenetlenmesi ve birbirini sevmesidir. Milletin bütünlüğü ve varlığı, bu mefhumların içerisindedir. Bu mefhumların dışında, milliyetsiz, milli ruh ve milli şuursuz bir millet düşünmek, Türkiye'ye mahsus bir düşünce değildir. Sadece enternasyonalist yoz bir düşüncedir.

Biz iddianamemizi hazırlarken "Kurt Karaca'nın milliyetçi Türkiye adlı kitabından istifade etmiş, kaynak olarak da bu kitabı göstermemişiz, kaynak göstermek en azından görev ahlâkının göreviymiş" biz bu sana şu hususu hatırlatıyoruz. Gittiği her yerden kovulan, hiçbir yerde dikiş tutturamayan bu görev ahlâkından nasibini almamış olan görevliler, bu hususu düşünsünler. Bu söz cehaletin ifadesinden başka bir şey değildir. Çünkü kaynağının hangi hallerde gösterileceği, yine mevzuat meselesidir. Madem ki merak etmişler, biz bu sana özel olarak kaynaklarımızı duyuralım.

1. Nutuk-Atatürk
2. Söylev ve Demeçler-Atatürk
3. Fazilet Mücadelesi-Kenedy
4. Milliyetçi Türkiye-Kurt Karaca
5. Sosyalizmin Büyük Dönemeci-Rager Garaudi
6. Yirminci Yüzyılda Marksizm-Roger Garaudi
7. Yeni Sınıf-Dijilas (Tito'nun eski yardımcısı)
8. Kapitalizm, Sosyalizm ve Devletçilik-Prof. Mükerrem Hiç

9. DPT'nin 5 yıllık planları
10. Askeri Yayınlar
11. Türkiye'de Siyasi Partiler ve Programları-Kâzım Öztürk
12. Diyalektik Materyalizm-Kuzinen
13. Türkiye'deki Siyasi Partiler-Prof. Tarık Zafer Tunaya
14. Türkiye'de Başlıca Siyasi Partiler-Av. Erkin Topkaya

Biz yine, iddianamemize sanıklarla ilgili bütün delilleri yazmamışız, sanıkları birer satırla suçlamışız. Zannederim sanıklar şu anda nelerle suçlandıklarını öğrenmiş ve tatmin olmuşlardır. Yalnız onlara, şu hususu hatırlatmak isterim. Onlar, iddianameye nelerin yazılıp nelerin yazılmayacağını bilmedikleri için, biz kendilerine mazur görüyoruz. Ancak kendilerine tavsiyemiz, bilmedikleri konularda "Söz gümüş ise sükut altındır" düsturuna sadık kalsınlar. Bu husus, en azından bir ahlâk kuralıdır.

Bu kuralı bilmeyen bir müdafi de, bu salonda aleyhimize bir kısım tertiplere girişti. Durumu vuzuha kavuşmuş olduğu halde, yine bir gücün gölgesine sığınmak istedi. Bu müdafi de cevabımız: sığındığınız gölgeye karşı gayri samimi olduğunuz için, bu gölge serin de olsa sizleri yakacaktır. Çünkü, çirkin görevli olmanın sonucu budur.

Bu müdafie biz, şu hususları da hatırlatıyoruz. Biz burada, ne İtalyan devletinin, Türk devleti aleyhine açtığı davanın, ne de ODTÜ mütevelli heyetinde müteahhitin ne de iş Bankası'nın -büyük paralar karşılığında- müşavir temsilcisiyiz. Biz burada, Türk Milleti' adına Türk Milleti'nin temsilcisi olarak bulunuyoruz.

Bu temsilcilikle de gurur duyuyoruz. Çünkü, kime hizmet ettiğimiz kimin için çalıştığımızı çok iyi biliyoruz. Bizim için mühim olan, işte bu hizmettir. Bu hizmeti, kendini Türk kabul eden herkes yapmak mecburiyetindedir.

Bu mecburiyet, basit bir mecburiyet değildir. Bu mecburiyet, görev ahlâkının bir sonucudur. Bu mecburiyette, hizmeti kalkan yapmak, hizmeti kötüye kullanmak yoktur. Kısaca her şey hizmet içindir. Hizmet de Türk Milleti'nin varlığı ve bütünlüğü içindir.

Bizim hizmet anlayışımız da bu kuralların dışında, başka bir kural geçerli değildir. Bu kurala sadık kalındığı, bu kural benimsendiği anda hizmet tam olarak yapılıyor demektir. İşte biz bu kürsüde bunu yaptık inancındayız.

Biz bu salonda gönüllü olarak koşmadık. Hizmet tevdi edildiği için, hizmeti yapmaya geldik. Aylardan beri geceli gündüzlü çalıştık, hiçbir karşılık da beklemedik. Örfi idareyi hizmet ilan etmedik, keza bu idarenin ilanına bizler de sebebiyet verdik. Aleyhimizde konuşmakta, aleyhimizde kampanya açmakta

haklısınız. Çünkü biriktirdiğiniz, yığınak haline getirdiğiniz suçlularla uğraşıyoruz.

Evet bir kısım sanıklar bizler için, ideolojilerinin icabı, şiş göbekli, kel kafalıların temsilcisi, işbirlikçi burjuvazinin savcıları, feodal kalıntılarının, faşist hükümetin bekçileri tabirlerini kullanıyorlar. Bizlere bu gözle bakıyorlar.

Ya sizler hangi gözle bakıyorsunuz?

Bu kürsü, basit düşünce ve basit hesapların yapılacağı bir kürsü değildir. Bu kürsü, topyekün Türk Milleti'ni, kader de kıvançta ve tasada birleştirme yeteneği olan bir kürsüdür. Kısaca bu kürsü; millî bütünleşme ideolojisinin kaynağı olan bir kürsüdür.

Aleyhimizde kampanya açanlara şimdi soruyorum. Örfi idare savcıları iddianamelerine gerçekleri değil de, ülkemizdeki siyasi kuruluşları övücü mahiyette pasajlar yazmış olsalardı, acaba aynı tepkiyi gösterecekler miydi? Elbette ki hayır. Hatta zannediyorum ki bizleri, gerek yazıları gerek konuşmaları ve gerekse tavır ve hareketleriyle göklere çıkaracaklardı.

Biz, bunların hepsini bilerek, düşünerek hareket ettik. Biz, gerçekleri söyledik. Biz, hataları izah ettik. Biz, yazdığımız ve söylediğimiz hiçbir sözde şahsi çıkarlarımıza yer vermedik.

Biz, her yazdığımız ve her söylediğimiz sözde Türk Milleti'nin gerçeklerini gördük.

Hizmeti angarya olarak değil, hizmet olarak kabullendik ve hizmetin gereklerini yaptık.

Biz, Ali darılacak, Veli kızacak hatta, aleyhimizde iftira kampanyası açacaklar düşüncesine, çalışmalarımızda yer vermedik.

Gerçeğin acı fakat doğru olduğuna inanarak hareket ettik.

Biz fazilet mücadelesinden kaçanlara fazilet mücadelesi örneğini verdik.

Gerçekleri göremeyenler veya görmek istemeyenlere gerçekleri gösterdik.

Biz onlara meşale yaktık. Meşaleden istifade etmelerini açık ve net olarak gösterdik. Fakat onlar, ışığı görmek istemediler ışığa karşı çıktılar. Karanlıkta yollarına devam etmek istediler. Yolculukları hayırlı ve uğurlu olsun deriz. Yeter ki Türk Milleti'ne zarar gelmesin.

Biz demokratik sistemin disiplin rejimi olduğunu belirttik.

Biz demokratik sistemde karşılıklı saygı ve sevginin olduğunu izah ettik.

Biz demokratik sistemde karşılıklı hak ve hukuka saygı olduğunu söyledik.

Biz demokratik sistemde vurgun, soygun, suistimal olmayacağını anlattık.

Biz demokratik sistemde ilim adına, milli menfaatlerin tahrip edilmeyeceğini, her şeyin milli menfaatlerle sınırlı olacağını anlattık.

Biz demokratik sistemin hürriyetleri yok etme hürriyeti diye bir şey tanımayacağını belirttik.

Biz demokratik sistemin ve hukukun, Türk Milleti'ni yıkmak için bir vasıta olarak kullanılamayacağını izaha çalıştık.

Biz, müesseselerin bir kısım personelinin, müesseseleri aracı olarak kullandıklarını ilan ettik.

Biz, sahte demokrasi kahramanlarının, demokrasi adına ülkeyi yıkmaktan çekinmediklerini belirtik. Biz, "Demokrasinin bünyesinde anarşi vardır" diyenlere, demokrasinin bünyesinde anarşi yoktur, disiplin vardır dedik.

Kısaca bu ülkenin gerçeklerini görmeyenlere, görmek istemeyenlere, gerçekleri gösterdik. İşte bu gerçeklerden dolayı bize kızanlara, aleyhimize tertiplere girenlere son sözümüz şudur. Bu gerçekleri, siz doğru yolu buluncaya kadar söyleyeceğiz. Gerçek doğru fakat acıdır. Buna alışmayanları, bu prensibe alıştıracağız. Biz, gerçekleri her zaman için haykıracağız. Bundan dolayı gelecek her musibete hoş geldin, sefa geldin diyeceğiz.

Demokrasinin anarşizm, devrimciliğin ise milliyetçilik düşmanlığı olmadığını, böylece herkese ispat etmiş olacağız.

Kişileri putlaştıran, şahıslara tapan insanlara; "Ağaca dayanma kurur, duvara dayanma yıkılır, adama güvenme ölür" vecizesini, sadece burada söylemiş olacağız.

Biz kişi güvenliğinin şahsiyetle, fazilet mücadelesinin medeni cesaretle, Türk Milleti'ne hizmetin ise, ona gönülden bağlı olmakla, şahsi menfaatlardan sıyrılmakla, milli menfaatları, şahsi çıkarların çok üzerinde samimi olarak tutmakla olacağı inancında olduğumuzu sadece hatırlatacağız.

Bu hatırlatmadan sonra;

a) Biz komünizmin, sosyal adaletle,

b) Bölücülüğün, akılcı ve şuurlu bir milliyetçilikle

c) Gericiliğin ise müsbet ilimle tedavi edileceği inancı içerisinde olduğumuzu da belirtmeden geçmeyeceğiz.

Ayrıca insancıl olmanın, insanları sevmenin, insanlara karşı saygı duymanın kaynak ve membaının, aile sevgisi, akraba sevgisi, vatan sevgisi ve millet sevgisi olduğunu da hatırlatacağız ailesine, hemşehrisini, akrabasını, vatan ve milletini sevmeyen kimsenin, insancıl olması mümkün değildir. İnsancıl olmanın yolu, bu sevgilerden geçer. Bu sevgilerden yoksun olan bir kişi ile kurumuş bir ağaç

arasında hiçbir fark olmaz. İşte biz, bunun için diyoruz ki Türk'ü anlamayan, Türk'ü bilemez. Ve ilave ediyoruz Türk, vatanseverdir. Türk, en büyük insancıldır. İnsancıl olmak daha çok Türk'e mahsus bir meziyettir. Türk'ün, azınlık ırkçılığı yoktur. Bizim için, gönlünü Türk Milleti'ne veren türküm diyen herkes Türk'tür. Biz bu söze, bu sözü kabul eden her şahsa saygılıyız. Biz bu milletin insancıl bir millet olduğu inancındayız. Bunun için diyoruz ki, damarlarımızdaki kan, alnımızdaki ter hepsi Türk'lük içindir. Bizim için ilk hedef, kendi milletimizin mutluluğudur. İnsanlık aleminin mutluluğuna giden yol, Türk Milleti'nin mutluluğundan geçer ve geçmelidir. Bizim bu duygularımız yolunu şaşırmışlara rehber, gönlünü boşaltmışlara önder olsun deriz.

Sanıklardan Fakir Baykurt ifadesinde: İddianamenin TÖZ iddianamesi olduğunu, halbuki sanıkların bir kısmının öğrenci, bir kısmının öğretmen, bir kısmının işçi, bir kısmının da serbest meslek sahibi bulunduğunu, hatta berberinden gazetecisine, gazetecisinden yazarına, yazarından yedek subay na, yedek subaydan eline varıncaya kadar, her çeşit insanın olduğunu, birbirini tanımayan bu kişilerin nasıl gizli bir örgüt kuracaklarını, bu durumu mantığının kabul etmediğini belirtti.

Şimdi biz Fakir Baykurt'a soruyoruz: Geniş cepheli faaliyetinizin, işçi, köylü, aydın ittifakınızın sonucu bu değil midir? Bundan tabii başka bir şey olabilir mi? Bu durum gizli örgütün varlığının açık bir örneğidir.

İsmine uygun olarak, gizli örgütdeki kişilerin birbirini tanımaması asıl, tanıması ise bir istisna olsa gerek. Nitekim her grup, kendi arasında birbirini tanıyan kişilerden teşekkül etmiş olup, o şekilde genişleme pozisyonuna girilmiştir. Geniş cepheli bir teşekkülde, herkesin birbirini tanıması zaten mümkün değildir. Bu mantık, yani tanıma mantığı akıl dışı bir mantıkdır.

Sıkıyönetimin ilanından bugüne kadar tevali eden olaylar, bütün açıklığı ile ortadadır. TÖS Teşkilatının, gizli ve Marksist-Leninist bir örgüt olduğu artık herkesin malumlarıdır.

Mahir Çayan'ları kaçıran öğretmenlere bakıyorsunuz: TÖS mensubu öğretmenler. Keza yataklık eden şahıslara bakıyorsunuz: Yine TÖS mensubu öğretmenler. Deniz Gezmiş'leri kurtarmak için uçak kaçıranlara bakıyorsunuz, yine TÖS mensubu öğretmenler, kısaca bir anarşik olay tahlil ve tetkik edildiği zaman bakıyorsunuz, içinde yine TÖS'lü öğretmenler çıkıyor.

Bu hususların, durum muhakemesi yapıldığı takdirde, TÖS'ün ne olduğu, niçin çalıştığı, ne yapmak istediği ve nereye gittiği kendiliğinden ortaya çıkmaktadır.

Bu durum karşısında: Biz TÖS'ün tüzüğünü tetkik ve tahlile dahi lüzum görmemekteyiz. TÖS aşağıda metinlerini vereceğimiz bildirileriyle gaye, maksat, kasıt ve hedeflerinin ne olduğunu açık olarak ortaya koymuştur. Bu açıklık karşısında, bu konuda tek kelime söylemeyi dahi lüzumsuz görmekteyiz. Çünkü örgüt, kendi kendisinin izahını yapmıştır. Her şeyini halletmiştir. İş son aşamaya kalmıştır. Bu aşama da; TÖS'ün, Milli Demokratik Devrim Stratejisini mi, yoksa Sosyalist Devrim Stratejisini mi uygulayacağı hususudur.

33 imzalı bildiri ile, bu konu da açıklığa kavuşmuştur. Fakir Baykurt bildiriyi veren şahıslarla yaptığı toplantıda bu şahısları da tatmin etmiştir.

Aşağıda metinlerini vereceğimiz bildirilerde de görüleceği gibi TÖS, mesleki bir kuruluş değil, maskeli devrimci (ihtilalci) bir teşekküldür. Bu teşekkülün görevi: Devrimin, yani proleterya ihtilalinin gerçekleşmesinde bir araç ve gereç vazifesi görmektir. Bu cümleden olmak üzere: 25 Mart 1969 tarihinde yayınlanan, TÖS Devrimci Dayanışma Bildirisi'nin birinci sayfasında:

"Bu bildirinin altında imzası bulunan ve buradaki görüşler çevresinde eylemlerini birleştirmeye karar veren bizler inanıyoruz ki;

Türkiye'de verilmekte ve verilecek olan genel devrimci savaş içinde TÖS, geniş olanakları ile önemli bir yer tutar. Bu olanaklar gerektiği gibi değerlendirilip, tabanın devrimci gücü harekete getirildiğinde TÖS, bu genel devrimci savaşta payına düşen görevi yapabilecektir. TÖS'ü bu görevini tastamam yapabilecek niteliğine kavuşturmak, bugünün ilk ve kaçınılmaz devrimcilik ödevidir.

Bu bilinç ve sorumluluk, aşağıdaki nedenlerle bizleri TÖS içinde bir devrimci dayanışma hareketine zorlamaktadır."

İkinci sahifesinde: "Eğitim tarihimizde önemli bir yer tutacak devrimci eğitim şûrası, tabanın istek ve özlemelerinin sonucudur. Şube temsilcileri ve delegeler şûrayı toplayanların amaçlarını aşarak, eğitimde devrim ilkesini tersine çevirmişler, yerine 'Devrim için eğitim' ilkesini koymuşlar ve bu ilkeye uygun kararlar almışlardır."

Bu paragrafta mânâ açıktır: Eğitim modern esas ve usullere göre Türk çocuklarını yetiştirmek için değil, devrim için eğitim, yani eğitim, devrimin yapılmasında bir vasıta olarak kullanılacaktır. Kısaca gençlik, kızıl ihtilal metodlarıyla teçhiz edilecektir. Nitekim edilmiştir de.

Üçüncü sahifede: "Devrimci örgütler, gücünü daha çok diri ve militan üyelerinden alırlar. Bu gayelerle eylem yaparken, örgütlerinin sağladığı güvenlik altında bulunurlar."

Dördüncü sahifesinde: "TÖS, devrimci eylemlerin 'Ekonomik savaş aracı' niteliğine bir türül kavuşturulamamıştır."

Yedinci sahifede: "Yurt yüzeyinde olagelen devrimci oluşmalarla hiç ilgilenilmemektedir: Elmalı, Atalan, Görülüce köylülerinin; Keban, Lastik-İş, Teksif işçilerinin; İstanbul ve Ankara Teknik Üniversitesi'nin, Siyasal Bilgiler öğrencilerinin; Bafa balıkçılarının sorunlarına karşı, Türkiye öğretmenlerinde uyanan ilgi de değerlendirilmemektedir. Faşist kıpırdanışlar karşısında da aynı duyarsızlık gösterilmemektedir vb.

Bugün "Varlık içinde yokluk" bunalımı geçiren TÖS'ü yukarıdan beri sıralıyageldiğimiz bu durumundan kurtarıp, görevini tastamam yapabilecek güce kavuşturmak nasıl mümkün olacaktır?

Şöyle: Devrim için bir araç olan TÖS'ün amacını, niteliğini, yolunu-yöntemini açık seçik saptayıp, bu görüşler çevresinde birleşecek devrimcileri kadrolaştırmakla."

Burada TÖS, niçin, ne maksatla kurulduğunu çok açık olarak göstermektedir. Gaye ve maksadı, mesleki bir kuruluş olarak, müntesiplerinin menfaatlarını korumak değil, yapılacak kızıl devrimin bir vasıtası olmaktır. Bu açık ifadeden sonra TÖS'ün tüzüğünün eleştirilmesine dahi lüzum görmemekteyiz. Çünkü açık hüviyeti bütün hatları ile kısa bir tabirle gösterilmiştir. Bu gösterge her şeyi ifade etmeye kafi ve yeterlidir.

Ayrıca bu göstergeyi takiben okuyacağımız kısımlar da, göstergenin mutlak şekilde teyidi mahiyetindedir.

Bu cümleden olmak üzere:

"TÖS, halkın mutluluğunu sağlayacak düzen değişikliği için, verilmekte ve verilecek olan devrimci savaş içindeki yerini alır. Ve de bu yörüngesinden saptırılamaz."

Dokuzuncu sahife: "TÖS, ilk, orta, teknik, yüksek öğretmen ve halk eğitimi alanlarındaki öğretmen ve görevlilerin tümünü 'Tek sendika' olarak çatısı altında toplamayı amaçlamalıdır. Ancak, üyelerini TÖS'ün amaç bütünlüğüne yöneltmeyi, sayısal büyüme kaygılarından üstün tutmalıdır. Bu ilkenin ışığında:

a. Yetişkin devrimci, militan üyelerini TÖS amaçları yönünde etkin kılmalı, eğitim ve örgütlenme çalışmalarında başta bu üyelerini görevlendirmelidir.

b. Eyleme dönüşmeyen bilincin, pratikte bir değeri olmadığını bilerek, TÖS amaçlarının bilincine varmış eylemsiz üyelerini militanlaştırmalıdır.

c. Yapısına kattığı bütün üyelerini, TÖS amaçları doğrultusunda bilinçlendirmek için, programlı çalışmalar ve yayınlar yapmalıdır."

On birinci sahifesinde: "Bu nedenle, bütün kişi ve kuruluşların davranış ve eylemleri, siyasal partilerin davranış ve eylemlerine kendiliğinden uygun ya da karşıt düşebilir. Bu kaçınılmaz nedenle, TÖS'ün de birtakım eylemleri kimi partilerin paralelinde, kimilerinin de karşısında olabilir. Ayrıca TÖS, teker teker üyelerinin mutluluğunu, Türkiye halkının mutluluğunda gördüğünden ve de halkı, mutlu kılacak düzeni ancak, halkın kendi eliyle kuracağına inandığından Türkiye'de bu düzeni kurma çabalarını, elbette sevgi ve saygıyla karşılar.

Bu bilimsel gerçekler, kaçınılmaz nedenlerle devrimci bir örgüt olan TÖS'ün, öteki devrimci örgütlerin paralelinde olması doğaldır olağandır." (Yani Dev-Genç paralelinde)

On üçüncü sahifesinde: "Devrim, bir üretim biçiminden, daha ileri üretim biçimine geçmektir. Bugünlere değin sanıldığı gibi halkın sosyal ve ekonomik yaşantısıyla ilgisi olmayan biçimsel değişiklikler değildir."

On yedinci sahifesinde: "Bu nedenlerle ülkemizden ve milli eğitimimizden bu Amerikan ahtapotunun kolları sökülüp atılmadıkça ve de onun işbirlikçilerine karşı verilmekte olan demokratik ve devrimci savaş kazanılmadıkça, Türkiye öğretmenlerinin hiçbir sorunu kökten çözümlenemeyecektir.

Yaşasın Türkiye halkının ve Türkiye öğretmenlerinin devrimci savaşı.

Yaşasın tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye" cümleleriyle bildiri sona ermektedir.

Yine Fakir Baykurt'un TÖS ve İlk-Sen'in ortak toplantısında yaptığı konuşmayı, tam bağımsız ve gerçekten demokratik ve ileri Türkiye sözleri ile bitirmesi üzerine yani demokratik devrim sloganı ile o tarihi müteakip **Haşim Kanar** ve 33 arkadaşının Fakir Baykurt'a vermiş oldukları 2 sahifelik muhtıra, TÖS'ün gaye ve maksat yönünden ideolojik bir örgüt olduğunu kesin olarak ortaya koymaktadır.

8 Ağustos 1970 tarihli muhtıranın birinci sahifesinde:

"Aşağıda imzaları bulunan bizler, TÖS' ve TÖS'ün örgüt biçimi olan tek sendikaya bağlı öğretmenleriz. Tüm öğretmenlerin tek tip sendika olan TÖS'te birleşmelerinden yanayız. TÖS, İlk-Sen ortak kurultayında uğranılan başarısızlığı, salt örgüt biçimlerindeki çelişkide değil, aynın zamanda devrim stratejilerindeki çelişkide görmekteyiz. Bilindiği gibi, içimizden kimi arkadaşlarımız, 8 Ağustos 1970 günü yapılan değerlendirme toplantısında aşağıdaki eleştirileri yöneltmişti.

Sendikamızın tezi: Milli Demokratik Devrim stratejisine oturtulmaya zorlanmıştır. Tezimizin 19. Sahifesinde "Örgütlenmenin tarihçesi" bölümünde, tarihsel, bilimsel ve kaçınılmaz olan beşinci aşama, "Sosyalizm" aşaması bilerek

atlanmıştır. Sayın genel başkanımız açış konuşmasını, MDD stratejisinin ana sloganı olan "Yaşasın tam bağımsız gerçekten demokratik ve ileri Türkiye" sözleriyle bitirmiştir. MDD görüşünün resmi görüş haline getirilmesi, sendikamızı bölecek ve parçalayacaktır. Bunun sorumluluğu da Genel Merkeze olacaktır. Sendikamızın yalnız emperyalizme karşıymış gibi gösterilmesi doğru değildir. Emperyalizm, kapitalizmden soyutlanamaz. Emperyalizm kapitalizmin sonucu son aşamasıdır.

Buna karşılık, yürütme kurulu üyesi **Veli Kasımoğlu**, arkadaşlarımızı şöyle suçlamıştı: "TÖS içinde bir hizip tezimizde sosyalizmden söz edilmediğini ileri sürmekle İlk-Sen paraleline düşmektedir. Çünkü İlk-Sen sosyalizmden çok sözetti. "Bu suçlama, ir yıl önce **İstem Baran**'ın TÖS Gazetesi'nde aynı arkadaşlarımıza ağır bir dille saldırmasını andırıyordu.

Değerlendirme toplantısını izleyen Genel Yönetim Kurulu toplantısında, Sayın Genel Başkanın "Ben MDD'ci değilim" demesi; Şubat 1971 dinlenme tatilinde yapılacak ikinci Devrimci Eğitim Şûrası için toplanan TÖS bilim kurulunda "Ben ortak kurultayda MDD stratejisinin ana sloganını kullanmakla hata ettim. Arkadaşlarım beni değerlendirme toplantısında haklı olarak sert bir dille eleştirdiler. MDD görüşünün resmi görüş haline getirilmesinin sendikamıza zarar vereceğini kabul ediyorum." Diye belirtmesi, üzerimizde olumlu bir etki yarattı.

Sayın Genel Başkanın bu sözlerinin yeterli olmadığını TÖS Gazetesi yayınları göstermektedir. Örneğin, 8 ay önce "Mihri Belli" imzası ile, "Milli Demokratik Devrim" broşüründe birinci bölüm olarak yayınlanan yazı, 8 ay sonra "Mehmet Kabagil" imzası ile 1 Kasım 1970 tarihli TÖS Gazetesi'nin ikinci sahifesinde yeniden yayınlanıyor. 15 Kasım 1970 tarihli TÖS Gazetesi'nde MDD'nin vurucu gücü Dev-Genç ile TÖS'ün ortak eylemi, ortak bildirisi, iç sahifede Dev-Genç kurultay haberi; arka sahifede Ankara TÖS Şubesi Başkanı Cemil Çakır'ın MDD'ci bildirisi yer alıyor. Atatürk'ün 1 Aralık 1921 tarihinde TBMM'de söylediği "Bizi mahvetmek isteyen emperyalizme karşı ve bizi yutmak isteyen kapitalizme karşı" sözlerinin yalnız "Bizi mahvetmek isteyen emperyalizme karşı" bölümü alınarak başlık atılıyor. Değerlendirme toplantısında Dev-Genç eski başkanı Atillâ Sarp'ın konuşmasından ve başka kaynaklardan, geçtiğimiz yaz, Dev-Genç üyesi gençleri yer yer, TÖS üyesi öğretmenlerle şube lokallerinde çatıştıklarını, sendikamız üyesi öğretmenleri dövdüklerini öğrenmiş bulunuyoruz. Bu olaylardan somut bir örnek, Ankara TÖS Şubesi seçimlerinde Dev-Genç'in kendisinden yana MDD'lerin iş başına gelmesi için kimi arkadaşımızı tehdit etmesidir. Dev-Genç'in sendikamıza bu denli karışmasında, kimi yöneticilerin,

özellikle yürütme kurulu üyesi, **Veli Kasımoğlu**'nun etkisi olduğu kanısındayız. Sendikamızın bir gençlik örgütünün etki alanı haline getirilmesine karşıyız.

Ayrıca birinci devrimci eğitim şûrasının "İç ve dış sömürüye karşı Sosyalist Türkiye" yaratma kavgası'nı öngören kararının, "Devrim İçin Eğitim" ilkesini benimsemiş bulunuyoruz. Şubat 1971 ara tatilinde toplanacak II. Eğitim Şûrası'nda 1. Şûra'nın sosyalizme yöneliş kararlarını saptırıcı, MDD görüşüne uygun kararlar çıkartması yolundaki çabalardan kuşku duyuyoruz.

Sendikamızın tüzüğü gereğince, öğretmenlerin hukuk, sosyal, ekonomik kültürel haklarını korumak ve arttırmak yolunda vermekte olduğu savaşın "Sosyalist Devrim" görüşünden hareketle başarıya ulaşacağına inanıyoruz. Halkımızla birlikte öğretmenlerin tüm sıkıntıları ancak, **"Sosyalist Devrim"** aşamasından sonra sona erecektir diyoruz. MDD görüşü ise, işçilerimizin, köylülerimizin azgelişmiş, işbirlikçi kapitalizme karşı yiğitçe vermekte oldukları sınıfsal savaşı görmemezlikten, emperyalizmi ülkemize iç sömürücülerin çağırdığını bilmemezlikten geliyor. Sınıf ve sosyalizm deyimlerini yasaklıyor. Oysa, işçi ücretlerini, memur maaşlarını son devalüasyonla kuşa döndüren, Aralık ayı başında alacağımız maaş farklarını fazlasıyla cebimizden çekip alacak olan, emperyalizme açık işbirlikçi kapitalist düzendir. Kapitalizme karşı savaşmaya yanaşmayanlar, kapitalist sömürünün ezdiği işçi ve öğretmenleri, tüm emekçileri yanlarında bulamayacaklardır. 1908 ve 1923 hareketleri ile Demokratik Devrim tamamlanmış, 1960 hareketiyle perçinleşmiş bulunan ülkemizde, etkisi %3 oranında olan feodal kalıntıları, boy hedefi göstermekle, emperyalizmi kapitalizmden soyutlamakla MDD'ciler, ancak burjuvaya hizmet ediyorlar. Tarihsel gelişim çizgisi daima ileriye doğru, daima devrimci karakterdedir.

Sendikamızı tüzüğünün temel görüşünden, Devrimci Eğitim Şûrası'nın "**Sosyalist Türkiye** yaratma kavgasını" öngören kararlarından saptırmaya çalışan, Türkiye'nin genel devrimci savaşı doğrultusunda olduğu gibi sendikamız içinde de bölücü, parçalayıcı, yıkıcı olan MDD toplantısında yapılan uyarıyı tekrarlıyoruz. Saygılarımızla."

Bu muhtıradan sonra Fakir Baykurt'un muhtıra sahipleriyle, Sosyalist Devrim görüşüne sahip TÖS mensubu öğretmenlerle yapmış olduğu toplantıda; TÖS'ün resmi görüşünün Milli Demokratik Devrim olmadığını, müsterih olmaları gerektiğini, kendilerini konuşması ile tatmin ettiğini, Haşim Kanar açık olarak ifade etmiştir. Bu ifade TÖS'ün resmi görüşünü, daha doğrusu stratejisinin esasında, TÖS'ün stratejisi 1969 yılında Kayseri'de yapılan olağan genel kurul toplantısında çizilmiş ve söylenmiştir.

Bu sözler ve çizimden sonra TÖS resmen Marksist-Leninist çalışmalara bütün hızı ile başlamıştır. O tarihlerde otorite zaafının mevcudiyeti bu faaliyetlerin, daha açık ve net olmasını sağlamıştır.

Her kuruluş, istediği sözü söylemiş, istediği yazıyı yazmış ve arzu ettiği gizli ve açık toplantıları yapmıştır. Bugünkü hal, otorite eksikliğinin sonuç ve açık ürünüdür.

Kısaca verilen bu cevaplarımızdan sonra, şimdi de TÖS'ün,

a) Genel mahiyetteki faaliyetlerini,

b) Çalışmaları nedeniyle yapmış oldukları faaliyetleri,

c) Basın organı vasıtasıyla yürütmüş oldukları faaliyetleri,

d) Müşterek faaliyetlerini,

e) Kişisel sorumluluklarını ayrı ayrı tetkik etmek mümkün olacaktır.

TÖS'ÜN FAALİYETLERİ

GENEL MAHİYETTEKİ FAALİYETLER

Aşırı sol cephe, memleketimizde Marksist-Leninist ideolojiyi yerleştirmek için değişik taktikler ileri sürmekte ise de, şimdiye kadar değişmeyen bir gerçek; komünist harekete ve uygulamalarda Marksist-Leninist teori ve tatbikata aydınların sahip çıkmasıdır.

Türkiye'de bugün komünist hareketler, henüz işçi ve köylü kitlesine indirilip benimsetilmemiş, aydınların elinde burjuva sosyalist hareketi olarak kalmıştır.

Komünist partisi, mer'i kanunlarla yasaklandığından, aşırı solun çeşitli meslek ve öğrenci kuruluşları, birer komünist cephe teşekkülü mahiyetinde ortaya çıkmıştır.

Aşırı sol ideolojinin öğrencilere, halk ve köylü kitlelerine telkinde ve benimsetilmesinde en müessir imkânlara sahip olan kitle, şüphesiz ki öğretmenlerdir.

Türkiye Öğretmenler Sendikası (TÖS) aşırı sol düşünceye sahip kurucuların ve bir kısım bu ideolojiyi benimseyen üyelerinin elinde, aşırı sol stratejinin tahakkuku için kullanılan bir teşekkül haline getirilmiş ve dolayısıyla da kuruluş amaç ve maksadı dışında faaliyetlere sürüklenmiştir.

Bugün TÖS idarecileri; Anayasamız çerçevesinde, Atatürk'çü ilkelere uygun eğitim sisteminin geliştirilmesini, bir kenara iterek, eğitimin bilimsel sosyalist ideolojiye uygun bir şekilde geliştirilmesi bilincini ortaya atmış, eylemlere girişmişlerdir.

Türkiye'deki aşırı sol faaliyet içinde, Türkiye Öğretmenler Sendikası'nın da, haiz olduğu müessir imkânları dolayısıyla, özel bir yeri bulunmaktadır.

Mevcut öğretmen sendikaları içinde TÖS 72.000'e yakın üyesi ve 500'ü aşkın şubesiyle en güçlü öğretmen sendikasıdır.

KURULUŞU VE GAYESİ

Münfesih Türkiye Öğretmenler Derneği Milli Federasyonu'nun (TÖDMF) 1962 yılında yapılan 15'nci kurultayında bir sendikaya olan ihtiyacın belirmesi üzerine, TÖDMF'nun 1965 Adapazarı Kongresi'nde alınan bir kararla, "Üyelerin mesleki, sosyal, maddi, manevi sorunlarına çare bulmak" gayesiyle 624 sayılı Devlet Personel Sendikaları Kanunu çerçevesinde kurulmuştur.

TÖS-TÖDMF İLİŞKİLERİ

TÖS; kurulduğundan itibaren kendisini meydana getiren TÖDMF'nunu fesh ettirip kendi bünyesine ithal etmeyi amaç edinmiştir. Bu amaçla güdülen gaye, TÖS Genel Başkanı Fakir Baykurt'un aşağıdaki ifadesinde izaha lüzum bırakılmayacak şekilde açıklanmıştır.

"...Hepimiz bir örgüt halinde toplanabildiğimiz gün, hükümetin ve hempalarının karşısında dimdik çıkabileceğiz. Onların idam hükmünü biz vereceğiz. Bu savaş bizim ikinci kurtuluş savaşımız olacaktır."

Bu amacın tahakkuku için yapılan çalışmalar sonunda TÖDMF'nun 1966 yılındaki 10'uncu kurultayında: 20'nci kurultaya kadar geçecek devre içinde TÖS ile birleştirilmesi için çaba sarfedileceği yolunda bir karar alınmıştır. Buna rağmen, 6 Temmuz 1967 günü yapılan TÖDMF'nun 20. kurultayında genel başkan Hayrettin Uysal'ın CHP sempatisini, TÖS Genel Başkanı Feyzullah Ertuğrul'un ise TİP paralelinde olması sebebiyle kongre çatışmalı geçmiş, beklenen birleşme de tahakkuk edememiştir.

Yöneticilerin siyasi görüş ve davranışları icabı birbirlerine cephe alan bu teşekküler arasındaki mesafe; aşırı solcu öğretim üyesi Bahri Savcı'nın TÖDMF Başkanı, Fakir Baykurt'un TÖS Başkanı olması ile kapanmış, münasebetler daha dostane ve dayanışmalı bir hal almıştır. Nitekim; 1967 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'nın öğretmenleri çeşitli yerlere atamasını "Kıyım" olarak vasıflandıran TÖS ve TÖDMF Başkanları ilk defa bu tasarrufa karşı müşterek harekete girişerek işbirliği faaliyetlerinin açık bir örneğini vermişlerdir.

TÖDMF'NUN FESHİ

Münfesih TÖDMF'nun 1968 yılında yapılan Genel Kurul toplantısında TÖS Genel Başkanı Fakir Baykurt bu teşekkülün de başkanı seçilmiştir. Bu suretle bu iki teşekkülde fiili bir birleşme görülmüştür.

"Kademe sendikacılığına karşı mücadeleyi gaye edinen Fakir Baykurt için bu netice, tatminkâr olmamış ve kesinlikle TÖDMF'nun 22'nci kurultayında feshini sağlamak için şubelere bu konuda ön hazırlık yapmaları hususunda direktifler verilmiştir. Nitekim; 11-12 Temmuz 1969 tarihleri arasında yapılan TÖDMF'nun 22'nci kurultayında, bu teşekkülün idare heyetinin de desteği ile 15'e karşı 165 oyla fesih kararı alınmış, menkul ve gayri menkul malları ve alacakları da TÖDMF'nun tüzüğü gereğinde TÖS'e devredilmiştir. Bu suretle Marksist-Leninist ideolojiyi benimseyen Fakir Baykurt başkanlığında TÖS, tek ve güçlü sendika olma yolunda büyük bir merhale katetmiştir.

TÖS'ÜN MAKSADI

Bugün yöneticilerinin ideolojisi nazarı itibara alınacak olursa, TÖS'ün bünyesinde barındırdığı öğretmen kitlesini Lenin ve Mao'nun emrettiği çizgiye getirmek maksadını güttüğü anlaşılabilir.

[TÖS'ÜN] ÇALIŞMALARI

MAKSADA ULAŞMADA PRENSİPLER

Amacın tahakkuku bakımından yurt çapında şubeleri vasıtasıyla giriştiği faaliyetlerinde, üç ana prensipten hareket ettiği görülmektedir:

1. Örgütlenmek,
2. Eğitmek,
3. Eyleme geçmek.

1. ÖRGÜTLENMEK:

Mevcut öğretmenleri TÖS bünyesinde toplayarak, güçlü bir baskı unsuru ve siyasal bir örgüt olma çabasında bulunan TÖS yöneticileri, "Örgütlenme" hususu üzerinde önemle durmuşlardır. 6-9 Şubat 1970 tarihleri arasında TÖS Genel Merkezi'nde toplanan Genel Yönetim ve Yürütme Kurulları ortak toplantısında;

a. Yatay örgütlenme,
b. Dikey örgütlenme.

olarak iki yönlü örgütlenme tarzı kabul edilmiştir.

a. YATAY ÖRGÜTLENME:

Bu örgütlenme, özellikle köylüye teorik eğitim götürmek ve direnişe hazırlamak şeklinde bir çalışmayı kapsamaktadır. Bu amaçla yukarıda belirtilen toplantıda alınan kararlar arasında "Köy birliklerinin kurulması" "Köylülere okul dışı eğitim götürülmesi" "Türkiye'nin bir halk dershanesi haline getirilmesi" hususları yer almıştır. (Döküman-1) (Delil dosyası)

Bu kararın tahakkuku için TÖS Genel Sekreteri Osman Korkut Akol imzasıyla şube başkanlıklarına gönderilen bildiride direktifler verilmiştir.

Eskişehir, Ergani, İzmit şubeleri bu direktif gereğince bahis konusu adlarla "Birlikler" meydana getirmişlerdir. Yine Dev-Genç mensuplarının ve Anamur'da bazı TÖS üyesi köy öğretmenlerinin "Köy Birliği" adı altında bir dernek müşterek gayretleri neticesinde kurulmuştur. Bu birliklerin, 20 Kasım 1970'de İzmit TÖS şubesinde, 27 Nisan 1970'de Eskişehir TÖS şubesinde alınan kararlarla meydana getirildiği tespit edilmiştir.

Ayrıca aşırı solun, işçi ve köylüye teorik eğitim sağlamak amacıyla çıkardığı "İşçi-Köylü Gazetesi"nin köylerde dağıtılıp okutulmasının temini için, 10 Haziran 1969 tarihli **İsmail Safa Güner** imzalı şube başkanlarına hitaben gönderilen bildiride: "... Türkiye'nin aydınlık günleri için görüş ve önerilerini işçiye ve köylüye ulaştıracak olan İşçi-Köylü Gazetesi'nin yaşaması ve köylülerimiz ile işçilerimiz tarafından okunması için çaba gösterilmesi" istenmektedir. (Döküman-2) (D. Dosyası)

Ergani TÖS Şubesi Başkanı **Enver Atılgan**'ın TÖS Genel Sekreteri Osman Korkut Akol'a gönderdiği 1.6.1970 tarihli mektupta: "... Bu mektubu size kutsal bir görevi başarmanın sevinci içerisinde yazıyorum. Ergani'de "Süne mücadelesinin yetersizliği" nedeni ile 3000 çiftçi yürüyüş yaptı. İşte sayın hocam, yürüyüşü TÖS Ergani Şubesi düzenledi. Köylerde yaptığımız yoğun bir çalışma sonucu, köylüleri uyardık. Ve dünyanın kuruluşundan bugüne dek ilk kez köylülerle TÖS Ergani Şubesi üyeleri birlikte, 31 Mayıs 1970 Pazar günü yürüyüş yaptılar" denilmektedir. (Döküman-3) (D. Dosyası)

TÖS Yayın organı olan gazete de haberlerle ilgili olarak 15 Haziran 1970 tarihli sayısında "Ergani'de köylü-öğeretmen elele, 5000 köylü öğretmenlerle elele kolkola yürüdüler." başlığı altında bir yazı yayınlanmıştır. (Döküman-4) (D. Dosyası)

Hakkari'nin Dağlıca köyünde öğretmen **Abdullah Mutlu**, arkadaşı **İsmail Yolaç**'a gönderdiği mektupta: "Gittiğim her yerde sosyalizmden bahsediyor,

halkı uyarmaya çalışıyorum. Ama köylülerde, halkda geçmişin korkuları var." demiştir. (Döküman-5) (D. Dosyası)

Mustafa Kemal Paşa'nın Köstelek köyünde öğretmen **Zeki Ergun**'un İşçi-Köylü Gazetesi'ne gönderdiği mektupta: "... Bu köy ilerici bir köydür. Köylü gençlerle devrimci çalışmalar yapacağından İşçi-Köylü Gazetesi'ne abone kaydediyorum" denilmektedir. (Döküman-6).

TÖS; Yoksul köylülerin sorunlarını, aşırı sol açıdan istismar ederek, onları kanunsuz eylemlere tahrik ve teşvik etmektedir. Şöyle ki;

TÖS Gazetesi'nin 15 Ocak1971 tarihli sayısında; "Turanlar köylüleri ağaların topraklarını işgal ettiler" başlığı altında yayınlanan haberde; "Bütün yurtta demokratik toprak işgalleri devam etmektedir. Son olarak Germenciğin Torunlar köylüleri ağaların topraklarını işgal etmişlerdir. Topraklar aslında ağaların değildir. Hazinenindir." denilerek köylüler tahrik edilmektedir. Aynı konuda yine Haziran 1970 tarihli TÖS Gazetesi'nde; Topraksız köylüler Polatlı'da yürüdüler." başlığı altında yayınlanan haberde köylüler, bu gibi kanunsuz işlemlere teşvik ve tahrik edilmektedir. (Döküman-7) (D. Dosyası)

1-3 Ocak 1971 tarihli, 5'inci genel yönetim kuruluna sunulan çalışma raporunda yer alan "Halk ve Gençlik Hareketleri" başlığı altında ifade edilen yazıda; "... Karadeniz kıyılarında çay, tütün ve fındık üreticileri, Trakya'da süt ve yağlı tohumlar üreticileri, İç Anadolu'da haşhaş ekicileri ürünlerine sahip çıkmak ve emeklerini değerlendirme yönünde olumlu tepkiler göstermişlerdi. Önceleri, daha çok devrimci kuruluş merkezlerinin öncülüğüyle düzenlenen bu tür halk eylemleri, giderek örgütlenmeye yönelmiştir. Güney Anadolu kesiminde köy birlikleri, Karadeniz Bölgesi'nde fındık ve tünün üreticileri sendikalarının bulunması umutlu belirtilerdir. Bu oluşumlar sendikamızın benimsediği girişimler olduğundan eylem ve örgütlerin görüldüğü yerlerdeki şubelerimizin, bunları desteklediklerini memnunlukla bilginize sunarız. Bu arada, Çorlu-Resneli çiftliğinde, Adana-Kilire köyünde görülen toprak işgallerinde Çorlu, İstanbul, Adana ve bunlara komşu şubelerimizin Malatya'da haşhaş yürüyüşünde, Malatya tütün yürüyüşünde, Bafra ve tütün ekicileri sendikasının kuruluş ve çalışmalarında, Alaçam, Sarmısak yürüyüşünde, Kastamonu şubelerimizin katkı ve etkilerini takdirle anmak gerekir" denilmektedir. (Döküman-8) (D. Dosyası)

Görülüyor ki; Marksizm-Leninizm'e göre, komünizmde öncü sınıf proleterya olmakla beraber, tatbikatta bu her zaman böyle olmamakta ve azgelişmiş ülkelerde sanayinin gelişmemiş olması, proleteryanın kemiyet ve keyfiyet olarak örgütlenmesini, bilinçlenmesini arzu edilen seviyede yaratmadığı için devrim de yoksul köylüyü temel güç olarak ele almaktadır. Bu durumda gaye işçi sınıfının

öncülüğünün ve işçi sınıfının bilincinin yaratılması şartlarını hazırlamaktadır. Bu görüş açısından hareket eden aşırı sol çevre ve onun yan kuruluşu durumunda olan TÖS, yoksul köylünün ideolojik bilinçlenmesini ve onlarda mücadele şuurunun uyandırılması için çeşitli sorunlarını istismar ederek, bu yönde tahrik etmekte, anarşist faaliyetlere teşvik ederek bu konuda aşırı sol çevre ile asgari müştereklerde birleşmektedir.

b. DİKEY ÖRGÜTLENME:

Üyelere mahsus bir örgütlenme tarzıdır. Bu konuda Osman Akol imzası ile gönderilen "Şube Başkanlığına" başlıklı bildiride; "... Bilindiği gibi dikey örgütlenme, üyelerin bilinçlerini artırma, eylemlere yönelme, çevredeki öğretmenlere, köyde ve kentte hatırı sayılır, sözü dinlenir, kişilere yönetim ve yargı işlerinde ve diğer amme kuruluşlarında görev sorumluluğu olan yetkililerine ve çeşitli kuruluş üyelerine etki yapabilmek için dostluk ve ilişki kurma olanağının kazanılıp sürdürülmesidir." "Dikey örgütlenmenin gerçekleşmesi yolunda Bakanlık emrinde olmaktan da yararlanılarak Türkiye'mizi bir halk dershanesi haline getirmek amacıyla girişilecek uyarma çalışmaları arttırılıp, sıklaştırılacaktır." denilerek sol yayınların listesini ihtiva eden bir liste bildiriye etli olarak gönderilmiştir. (Döküman-9) (D. Dosyası)

Dikey örgütlenmenin gereği olarak, şube sayılarının arttırılması üzerinde de durulmaktadır.

2. EĞİTİM:

Aşırı sol çevrenin arzuladığı mahiyette, rejim değişiştirmeye matuf hareketlerin muvafakiyeti için, kitlelerin devrim için eğitilmesi görüşünü benimseyen Fakir Baykurt başkanlığında TÖS, gerek üyelerine ve gerekse halk ve köye dönük faaliyetlerinde, Marksist-Leninist ilkelerini benimsettiren bir eğitim şekli tatbik etmek istemektedir. Bu amaçla çalışmaları, aşağıdaki şekilde sıralamak mümkündür:

a. Şûra,

b Seminer,

c. Konferans tertiplemek,

d. Gazete ve bülten yayınlamak,

e. Aşırı solcu tiyatro topluluklarını şubelere davet etmek.

a. ŞÛRA:

TÖS idarecilerinin, siyasi ve ideolojik amaç ve istikametlerini tebarüz ettirmesi bakımından, karakteristik bir mahiyet arzeden TÖS Devrimci Eğitim Şûrası, büyük bir önem taşımaktadır.

"1... Geri kalmış Türkiye'mizin temel çelişkilerini düşünürsek, eğitimi nasıl devrimci bir görevin beklediğini kolayca anlarız.

Herkes reformdan, devrimden söz ediyor. Kim yapacak reformu, devrimi? Yüksek karar organları üzerinde, halkın bilinçli ve demokratik baskısını koymadan, halkın kendisini yönetime yükseltmeden yapılacak devrimden, reformdan fayda gelirse...? Bizce hemen yapılacak iş, eğitim, halk kitlelerini bilinçlendirmelidir ki, halk edilgenliği bırakıp, etkenliğe geçebilsin. Hep yönetilen değil, yöneten olsun" denilmektedir.

Şûra açış konuşmasında Fakir Baykurt, şûranın toplanmasını zorunlu kılan sebepleri aşağıdaki şekilde ifade etmiştir.

"Ezilen uluslara örnek ve önder olan kurtuluş savaşımızdan sonra, kurtuluş savaşlarını bütünleyen temel yapı değişikliğini sağlayacak, köklü reformlar yapılmalı; toprakta, maliyede, eğitimde ciddi tedbirler almalı ve ulusumuzun içeride ileri, dışarıda 'Tam bağımsız' duruma getirmeliydik."

"... Bizim bugünkü, gerilik ve yoksulluk içinde kalışımız ve bu gidişle bir süre daha kalmak zorunda oluşumuz, doğrudan doğruya toplumsal yapının ve devlet kuruluşumuzun temelinde yatan bozukluklarla ilgilidir."

"Ekonomik alt yapıya, mülkiyet ve üretim ilişkilerine dokunmadan, politik yapıyı, ana çizgileri ve işleyişi ile olduğu gibi bırakarak, yazıyı, kılığı; zaman, ağırlık ve uzunluk ölçülerini, hukukun bazı bölümlerini, eğitimin bazı metod ve kurumlarını değiştirmek; Türk toplumunun gelişmesine, dünya ulusları arasında hak ettiği çağdaş yeri almasına etken olmamıştır."

"Temel ekonomik yapının, mülkiyet ve üretim ilişkileri sisteminin birer gölgesi olan hukukta, ahlâkta, eğitim de düzeltmeler yapılabilmesi için, alt yapıdaki bozuklukların düzeltilmesi gerektiği, tartışılmaz yalın bir gerçektir."

"Bu kadar yalın bir gerçeği halka anlattığımız gün, onu da uyarmış ve bilinçlendirmiş oluruz. Eğitim ve temel sistemindeki bozuklukları bu mantıkla eleştirdiğimiz zaman, devrimci çıkar yolları ortaya koymuş oluruz."

"Bugün, belli sınıfların egemen olduğu bu sınıfsal sistem, demokratik yollarla, sınıfsız, toplumcu, gerçekten bir halk yönetimi durumuna girmezse, halk kitleleri sonuna kadar bu suskuya devam eder mi?"

"Gözü açılan ve sistemin temelden bozuk olduğunu gören halk kitleleri, onun demokratik bir süreç içinde yenileşmesini ve adaletli bir duruma getirilmesini bir süre bekler. Ama beklediği gerçekleşmezse bütün baskı yasalarını, zorcu uygulamalarını bir yana iterek, düzen değişikliğini kendi yapar."

"Bunun demokratik yollardan kanunsuz ve kırımsız olması mümkündür. Biz öğretmenler bunu istiyoruz."

Göründüğü üzere Fakir Baykurt bu konuşmasında "Devrimci Eğitim Şûrasını" memleketimizdeki bugünkü çıkmazı halledecek, bilimsel ve devrimci bir yol, ilk derli toplu eylem olarak nitelemekte, bilimsel ve devrimci yolun ise, temel yapı değişikliklerini sağlayacak köklü reformların yapılması, toplumsal yapının ve devlet kuruluşunun temelinde yatan bozuklukların düzeltilmesi, ekonomik alt yapının, mülkiyet ve üretim ilişkilerinin değiştirilmesi, sermayeci bir kalkınma yolunun değil, toplumcu bir kalkınmanın esas alınması olduğunu açıklamakta ve bu devrimler yapılmadıkça, bugünkü belli sınıfların eğemen olduğu sınıfsal sistem, demokratik yollarla sınıfsız toplumcu bir halk yönetimi durumuna girmezse, halk kitlelerinin düzen değişikliğini kendilerinin yapacağını ileri sürmektedir. Bu suretle şûranın tamamen politik gayelerle toplandığı, çalışma mevzularının devletin kuruluşu ile ilgili ana prensiplere talluk ettiği anlaşılmakta ve gayenin sınıfsız ve toplumcu, yani sosyalist bir devlet kurulması olduğu, açıkça ortaya çıkmaktadır.

Şûra çalışmaları sonunda yayınlanan bildiride:

"Türkiye halkı bugün emperyalist güçlerle birlikte bu ülkeyi sömüren, işbirlikçi kapitalistlerin ve toprak ağalarının, ekonomik ve siyasal alanda eğemen olduğu, geri bırakılmış bir toplumsal düzende yaşamaktadır. Bu düzende eğemen olan sınıfların, dış ve iç sömürüyü sürdürmekten başka bir çıkarları yoktur. Bu nedenle ülkeyi yönetenlerin çıkarı, halk kitlelerinin çıkarı ile çelişmektedir."

"... Bu koşullarda, eğitimde devrim yapılması, toplumun ekonomik yapısının değişmesine ve siyasal yönetimin halktan yana olan güçler eline geçmesine bağlıdır. Ekonomik ve siyasal bir devrim olmadan eğitimde devrim olamaz."

"Ülkemizin bugün içinde bulunduğu koşullarla, eğitim devrimi yapmanın olanaksızlığı açıktır. Ancak, Türkiye'nin geleceğinden sorumlu olan devrimci güçlerin, eğitim alanında bugün yapacakları çeşitli eylemler vardır. Devrimci eğitim şûrası bu eylemleri 'Devrim için eğitim' görevi olarak saptamıştır. Devrimci eğitimin ilk amacı halkın siyasal bilinçlenmesine yardımcı olmaktadır. Çünkü devrimci bir yönetimin iktidara gelmesi ancak, kitlelerin devim için eğitilmesi ve bilinçlenmesiyle mümkün olacaktır. İşçi ve köylülerin siyasal hayata ve yönetime, bilinçli bir şekilde ağırlıklarını koymalarını ve kendi çıkarlarına yönelen bir düzen kurmalarını sağlamak, eğitimin yerine getirmek zorunda olduğu bir görevdir. Bu bakımdan, işçi-öğretmen ve öğrenci örgütlerinin bu yöndeki çabalarını, dar anlamda politik bir eylem değil, önceliği olan bir kamu görevi saymak gerekir."

"Devrimci eğitim şûrası, devrimci güçlerin Türkiye'de bağımsız, demokratik ve sosyalist bir düzen kurmak yönündeki ortak çabalarında ileriye doğru atılmış büyük bir adımdır." denilmektedir. (Döküman-10) (D. Dosyası)

TÖS Genel Başkanı Fakir Baykurt imzasıyla "TÖS Bölge Temsilciliklerine" "TÖS Şube Başkanlıklarına" hitaben yazılan 15.12.1968 tarihli genelgede: "...1,5 yıldır biz, dış ticaret yoluyla geniş ölçüde sömürülmekteyiz. Bu sömürü gelişmemizi engellemekte ve bizi gerilik ve yoksulluğa mahkûm etmektedir. Bu sömürünün dış ögeleri olduğu gibi, iç ögeleri de vardır. Sömürüden, gerilik ve yoksulluğumuzdan yararlanan güçler, ülkemizde eski üretim ve yönetim biçimini ve onun koşullarını korumak istiyorlar. Halbuki toplumun ve özellikle çalışan emekçi sınıflarımızın çıkarları, köklü değişmeler yönündedir. Bu değişmeler, şüphesiz, ekonomik ve sosyal değişmedir. Temel olarak altyapı kurumlarımızı, ekonomiyi, üretim ve mülkiyet ilişkilerimizi içine almakta, üst yapı kurumlarımızda da değişiklikler gerektirmektedir."

"Yurdumuzda öğretmenler, son yıllarda, doğru bir şekilde, insanlarımızın kafasını değiştirmeye, onları hayata karşı devrimci tavırlı insanlar olarak hazırlamaya yönelmiş, bir eğitim düzeni istiyorlar. Devrimci Eğitim Şûramızın "Devrim için eğitim" ilkesini saptaması bunun içindir. Bizim öğretmen olarak "Düzen değişikliği" istememizin böyle pedagojik bir mesleki yanı vardır."

"... Herkes açıkça bilsin ki, bu eğitim uygulanacaktır. Çünkü bu bir tarih emridir. Çünkü bu; toplumun ve yurdun çıkarları ile ilgilidir." denilerek Devrimci Eğitim Şûrasında kabul edilen "Devrim için eğitim" ilkesinin hedef ve gayesini açıklamıştır. (Döküman-11) (D. Dosyasında)

b. SEMİNER:

TÖS yöneticileri, militan öğretmen yetiştirmek amacı ile "Seminer toplantıları" adı altında seminerleri, bilhassa TÖS şubelerinde tertipleyerek, teorisyen şahısları, konuşmacı olarak davet etmişlerdir. Bir diğer adı Bölge Seminer Toplantısı olan bu toplantılardan, 1 Mayıs 1971 günü Ceyhan'da yapılan toplantıya Türkkay Ataöv, Bahri Savcı, Zeki Kahraman konuşmacı olarak iştirak etmişlerdir. 3-5 Nisan 1970 günü Mersin, Silifke ve Kozan'da yapılan toplantıda Haydar Tunçkanat "İkili Anlaşmalar" konulu bir konferans vermiştir.

TÖS Çorum Şubesi tarafından düzenlenen 1 Ağustos 1970 günkü toplantıda, Hürrem Arman bir konuşma yapmıştır.

Aşırı sol konuların işlendiği bu seminerlerde üyelere, teorik eğitim sağlanmaktadır.

c. KONFERANS:

TÖS Şubeleri yukarıda belirtilen amaç doğrultusunda, aynı gayeye matuf aşırı sol ideolojiye mensup kişilere, konferanslar verdirmek için çeşitli adlarla toplantılar tertiplemişlerdir. TÖS Ankara Şubesi'nin, 15 Mart 1971 tarih ve 3 sayılı Haber Bülteni'nde "Mihri Belli'nin Konferansı" başlığı altında yayınlanan yazıda; "Şubemizde her hafta cumartesi günleri yapılmakta olan teorik eğitim çalışmaları devam etmektedir. 6 Mart 1971 Cumartesi günü Mihri Belli: "Öğretmenlerin Devrimci Görevleri" konusunda bir konferans vermiştir." denilmektedir. (Döküman-12) (D. Dos.)

Aynı bültenin, 1 Nisan 1971 tarih ve 4 sayılı nüshasında; "Oya Baydar Konferans Verdi" başlığı altında yayınlanan yazıda; "Şubemizde, geçen sonbahardan beri yapılan teorik eğitim çalışmalarına devam edilmektedir. 20 Mart 1971 Cumartesi günü Hacettepe Üniversitesi asistanlarından ve şubemiz üyesi Oya Baydar (Sencer); "Sosyal Sınıflar ve Türkiye'nin Sınıfsal Durumu" hakkında, ilgiyle izlenen bir konferans vermiştir. denilmektedir. (Döküman-13) (D. Dos.)

BASIN ORGANI YOLUYLA YAPILAN FAALİYETLER

GAZETE VE BÜLTEN YAYINLAMAK

Yine üyelerine teorik eğitim sağlamak amacıyla, sahibi ve sorumlu müdürü, Türkiye Öğretmenler Sendikası adına Osman K. Akol olduğu belirtilen "TÖS. Türkiye Öğretmenler Sendikası Yayın organı" başlığı altında bir gazete çıkarılmaktadır. Bahis konusu gazetede intişar eden haberler, daha çok aşırı sol konuları ihtiva etmesi bakımından önem kazanmaktadır.

TÖS: Öğretmen yetiştiren kurumların son sınıflarındaki öğretmen adaylarını, saflarına çekebilmek amacıyla "Öğretmen Adaylarıyla Haberleşme Komitesi" adı altında bir komite teşekkül etmiştir. Ayrıca "Öğretmen Adaylarına Haber" başlığı altında bir bülten çıkarılarak, onlara aşırı sol deyimler izah edilmekte ve bu doğrultuda ideolojik bilinç verilmek istenilmektedir. (Döküman-14 (D. Dos.)

TÖS Ankara Şubesi tarafından çıkarılmakta olan "Haber Bülteni" başlığı altında, Lenin'in "Devrimci Teori Olmadan Devrimci Eylem Olmaz" sözünün şiar olarak benimsendiği görülen bir bülten yayınlanmaktadır. Bahis konusu Haber Bülteni'nde, yine aşırı sol deyimler işlenmekte, Deniz Geçmiş olayı dolayısıyla, adı geçen şahıs methedilmekte ve bu doğrultuda üyelerin bilinçlendirilmesiyle, tahrikleri sağlanılmak istenilmektedir. (Dökümanlar-15-16-17) (D. Dos.)

MÜŞTEREK FAALİYETLER

AŞIRI SOLCU TİYATRO TOPLULUKLARINI ŞUBELERE DAVET ETMEK

TÖS şubeleri, gerek üyelerine ve gerekse halka teorik eğitim sağlayarak, bu yönde bilinçlendirmek amacına matuf olarak aşırı solcu tiyatro topluluklarını, şubelerine davet ederek, umumiyetle aşırı sol konuların işlendiği oyunları oynatmışlardır.

Niğde TÖS Şubesi'nin davetlisi olarak 22 Nisan 1970 günü Niğde'ye gelen Sahne Anadolu Tiyatro Topluluğu "İpotekli Tarlalar" isimli bir oyun oynanmıştır.

TÖS Genel Sekreteri Osman Korkut Akol imzasıyla Konya TÖS Başkanlığı'na gönderilen yazıda: (Ast) Ankara Sanat Tiyatrosu'nun sürdürdüğü boykot dolayısıyla sanatçıların, mali müzayaka içerisinde bulunduğunu belirterek bu şubeden yardım talep etmiştir. Bu suretle kuruluş amaç ve gayesi dışında, bahis konusu şubeyi tamamiyle aşırı solun, kitleye hitap eden bir kolu olarak faaliyet gösteren bu kuruluşa yardımcı olması hususunda, bir nev'i direktif vermiştir. (Döküman-18) (D. Dos.)

Ayrıca bu amaçla TÖS Tiyatrosu meydana getirmişse de, etkili bir çalışma yapılamamıştır.

Şubeler "Sanat Şöleni" adı altında çeşitli geceler tertipleyerek, aşırı solcu şairleri bu gecede konuşturma imkânına sahip olmuşlardır.

2. EYLEME GEÇMEK:

TÖS'ün aksiyon sahasındaki faaliyetler:

a. Büyük eğitim yürüyüşü,

b. Öğretmen boykotları,

şeklinde görülmektedir.

a. BÜYÜK EĞİTİM YÜRÜYÜŞÜ:

15 Şubat 1968 tarihinde Ankara'da tertiplenen bu yürüyüş, bir öğretmen sendikası olması hesabiyle o zamanın mer'i kanunlarınca yasalanmasına rağmen, üyesi bulunduğu Dev-Genç'e sığınarak, bunun başkanı olan Kadir Kaplan tarafından organize edildiği gösterilerek arka perdede rol oynayan TÖS yöneticileri, bu suretle kanuni müeyyideden kaçma imkânına sahip olmuşlardır. Tertiplenen bu yürüyüşte kullanılan sloganlar ve pankartlarda, aşağıdaki şekilde aşırı sol sloganların işlendiği görülmüştür.

- Fikir işçisiyiz grev hakkımız
- Yaşasın işçiler

- Gençliğe cop
- Yaşasın devrimci köylüler
- 6'ncı Filo'ya hayır

b. ÖĞRETMEN BOYKOTLARI:

Bu boykot; TÖS'ün yurt çapında giriştiği fiili direnişin başlıcasıdır.

15-19 Aralık 1969 tarihleri arasında, yurt çapında yapılan bu boykotlar münasebetiyle yayınlanan bildirilerde, memleketimizde aşırı solun istismar ettiği durumlara değinilerek, onların sloganları tekrarlanmak suretiyle, memleket çapında öğretmenler ve halk tahrik edilmektedir. Örneğin;

"İlk-Sen-TÖS Ankara Boykot Komitesi" imzasıyla yayınlanan 'Sayın Ankara Halkına' başlıklı bildiride:

- Çocuk aç, babası aç, öğretmen aç, bunun için boykot,
- Zengin semtlerinde 20öğrenciye bir öğretmen, fakir semtlerde 70 öğrenciye bir öğretmen, bunun için boykot,
- Fakire tezekli okul, zengine kaloriferli okul. Bunun için boykot.

denilmektedir. (Döküman-19) (D. Dos.).

"Sivas Öğretmenler Boykot Komitesi" imzalı "Sevgili Öğrenciler" başlıklı bildiride yer alan ifadelerle, öğrenciler tahrik edilmeye çalışılmaktadır. (Döküman-20) (D. Dos.)

"TÖS, Samsun İlçeleri Şubesi Yönetim Kurulu" imzasıyla: "Sayın Türk Öğretmeni" başlığı altında yayınlanan bildiride: "Hak verilmez alınır." "Birlikten kuvvet doğar" şeklinde yer alan ifadelerle öğretmenler kanunsuz direnişlere teşvik edilmiştir. (Döküman-21) (D. Dos.)

"TÖS Aydın Merkez ve İlçe Şubeleri" imzasıyla yayınlanan; "Halkımıza" başlıklı bildiride, Devrimci Eğitim Şûrasında tekrarlanan "And" yazılmış ve tamamiyle halkı anarşik eylemlerine iştiraki sağlayıcı ifadelerle tahrik edilmeye çalışılmıştır. (Döküman-22) (D. Dos.)

"Balıkesir Öğretmenleri Boykot Komitesi" tarafından yayınlanan "Halkımıza ve Öğrencilerimize" başlıklı diğer bir bildiride de, yine yukarıda belirtilen tema işlenmiştir. (Döküman-23) (D. Dos.)

AŞIRI SOL ÇEVREYLE YAPILAN İŞ VE GÜÇ BİRLİĞİ MÜNASEBETLERİ:

Aşırı solcu yöneticiler elinde TÖS: her ne kadar aşırı sol teşekküllerle organik bir bağla bağlı değilse de, aşırı sol çevrenin yan kuruluşu durumunda, devamlı faaliyette bulunan bir kuruluş olmuştur.

Fakir Baykurt Başkanlığı'ndaki TÖS yöneticileri, bu çevrelerle olan iş ve güç birliğini kuvvetlendirmek ve asgari müşterekleri tespit edebilmek amacıyla, geniş cephe mahiyetinde "Güç Birliği" faaliyetinin bizzat organizatörlüğünü yapmışlardır. 1970 yılı içerisinde görülen bu çalışmalar sonucunda ilk defa Genel Merkez'de Dev-Genç, Disk, İşsiz ve Pahalılıkla Savaş Derneği, 27 Mayıs Milli Devrim Derneği, Ünas ve paralellerindeki öğrenci kuruluşlarının iştirakiyle yapılan toplantıda, Güç Birliği tesis edilmiş ve yayınlanan bir bildiri ile de durum kamu oyuna açıklanmıştır.

Yukarıda belirtilen faaliyete paralel olarak TÖS İzmir Şubesu, 7 Ocak 1971 günü Disk, Dev-Genç, İPSD, Devrimci Kadınlar Derneği ve paralellerindeki öğrenci teşekkülleriyle bir toplantı tertiplemiş, bu kuruluşlarla Güç Birliği tesis ederek "Güç Birliği Sekreterliği" adı altında bir sekreterlik kurulmasına karar verilmiştir. Bu sekreterlik, öğrenci, teşekküllerini temsilen Dev-Genç'ten, işçileri temsilen Disk'ten, kamu personeli sendikalarını temsilen TÖS'den birer temsilcinin seçilmesiyle meydana getirilmiştir.

Güç Birliği Sekreterliği ilk çalışmasını, 8 Ocak 1971 günü, TÖS İzmir Şubesin'de yapmış ve 9-17 Ocak 1971 günü İşsizlik ve Pahalılıkla Savaş Derneği Haftası olarak kabul etmiştir.

12 Nisan 1971 günü, TÖS İzmir Şubesi'nde okul temsilcilerinin iştirakiyle yapılan toplantıda konuşan başkan **Ali Nazmi Erdem**;

"... Öğretmen sorunlarının çözümlenmesinin, yurt sorunlarının çözümlenmesiyle mümkün olacağına inanan TÖS'ün, yurt sorunlarının çözümlenmesi için savaş veren Dev-Genç'le bir arada bulunmasının normal olduğunu, bu çizgide olan bütün devrimci güçlerle çalışılabileceğini" ifade eden bir konuşma yaparak, anarşist faaliyetlerin yaratıcısı Dev-Genç'le iş ve güç birliği yapmanın normal olduğunu topluluğa empoze etmek istemiştir.

TÖS İstanbul Şubesi de, aynı amaçla İstanbul'da bulunan Dev-Genç, İPSD, Disk, Devrimci Kadınlar Birliği ve paralelindeki öğrenci kuruluşlarla "Güç Birliği" tesis etme çalışmalarına yönelmiş ve hatta Fakir Baykurt bizzat bu çalışmalarda hazır bulunmuştur.

19 Eylül 1970 günü, geniş cephe mahiyetinde Güç Birliği tesis edilmesi için davet edilen aşırı sol kuruluşlarla İstanbul TÖS Şubesi'nde toplantı yapılmış ve neticede burada da bu şekilde bir cephe kurulmaya muvaffak olunmuştur.

Bahis konusu Güç Birliği tesisinden sonra TÖS, bu kuruluşların yayınladığı birer ajitasyon mahiyetinde olan bildirilere imzasını koymuştur. Örneğin; "Türkiye Yapı İşçileri Sendikaları Federasyonu, Türkiye Devrimci Gençlik Fe-

derasyonu, Üniversite Asistanları Sendikası ve bu paralelde diğer kuruluşların imzaladığı "Amerikan Emperyalizmi ve iktidarın zulmü yıkılacaktır" başlıklı bildiride "... Amerikan Emperyalizmi'nin koltuğu altında parlamentodaki bütün partiler, şehitlerimize, öğretmenler ve memurlar üzerindeki baskılara, sömürülen işçi ve köylünün haklarına sahip çıkmamakta, her sene binlerce açıkta kalan lise öğrencileri ve zaten üniversiteye girme şansları az olan fakir halkımızın, çocuklarının okuyacağı Yüksek Öğretmen Okulları'nın kapatılmasına seyirci kalmaktadır. Büyük paralarla seçilen ve tamamen kendi yararları ve çıkarları peşinde koşanların, halk yararına çalışacakları düşünülemez. "Önümüzdeki günler, zor ve çetin günler olacaktır. Devrimci, demokratik işçi köylü hareketleri hızlanacak, işçinin, köylünün, esnafın, öğretmenin, memurun, gençliğin güç birliği emperyalizmi yıkacaktır. Ve işçilerin, köylülerin tüm yurtseverlerin iktidarları kurulacaktır." denilmektedir. (Döküman-24) (D. Dos.)

Yine aynı kuruluşların imzasıyla yayınlanan "İşçiler, Köylüler, Yurtsever Askerler, Öğretmenler, Tüm Devrimciler, Halkımız" başlıklı bildiride, anarşik eylemlerinden dolayı ölen Nail Karaçam ve diğer ismi sayılan öğrenciler, bir yiğit olarak nitelendirilmekte, yukarıda belirtilen zümreler, aşırı sol açıdan tahrik edilmektedir. (Döküman-25) (D. Dos.)

Aşırı sol mihraklardan, özellikle Milli Demokratik Devrim stratejisini benimseyen çevrelerin, ilk plana aldığı "Amerikan Emperyalizmi"ni hedef alan bildirilerde, TÖS de imzasını koyarak, aynı görüşü savunmaktadır. "Halkımıza" başlıklı ve Maden-İş, Devrimci Avukatlar Derneği, Devrimci Kemalistler Derneği, Dev-Genç ve diğer kuruluşların imzasıyla yayınlanan bildiride; "... İşçisi, köylüsü, memuru, öğrencisiyle yoksul halkımız, bütün yurtseverler bir olup, bir avuç soyguncuyu alt edeceğiz. Amerikan Emperyalizmi'ni kovacağız. İşsizliğin, pahalılığın olmadığı, bağımsız Türkiyemizi kuracağız" denilmektedir. (Döküman-26) (D. Dos.)

Yukarıda belirtilen amaç doğrultusunda, "Balıkesir Halkına" başlıklı ve TÖS Dev-Genç, Halkevi imzalı bildiride; 2... Milli çıkarlarımızı zedeleyen bütün ikili anlaşmalar kaldırılmalı, NATO ve CENTO'dan çıkılmalıdır Toprak ağalığı ve tefecilik ortadan kaldırılmalı, yoksul köylü toprağının sahibi olmalıdır. Yaşasın Tam Bağımsız ve Gerçekten Demokratik Türkiye için savaşanlar, yaşasın işçilerin, köylülerin devrimci mücadelesi, yaşasın devrimci güç birliği, tam kurtuluşa kadar duraksamadan ileri." denilmektedir. (Döküman-27) (D. Dos.)

Bahis konusu kuruluşların imzasıyla yayınlanan "İktidarın Gayri Milli ve Hukuk Dışı Oyunlarına Karşı Direneceğiz" başlıklı bildiride "... Dev-Genç üyesi olan devrimci gençlere hapishanelerde Amerikan metodu ile insanlık dışı işken-

celer yapılmaktadır. Biz aşağıda imzası bulunan örgütler ulusal ve demokratik savaşımıza bütün saldırı, baskı ve oyunlara rağmen güç birliği içinde devam edeceğiz. Ulusumuzun bağımsızlığını sağlayacağı ve insanın insanı sömürmediği toplumu kuracak olan temel güçlerle, yani işçiler ve köylülerle tutarlı bir şekilde. Amerikan Emperyalizmi'ni ve işbirlikçilerine karşı mücadeleye girmiş olan anti-emperyalist ve demokratik kuruluşlar boy hedefi olarak seçilmiştir." denilmektedir. (Döküman-28) (D. Dos.)

Görülüyor ki bahis konusu bildiriler; proleterya denilen işçi sınıfının Türkiye'de diğer sınıflar üzerine hakimiyetini ilk plana alan, Marksist-Leninist düşüncenin alenen beyanı ve bu yönde işçiyi, köylüyü, halkı, talebeyi bu yö mücadeleye azmettirmek için yapılan telkin ve tahriklerin yer aldığı ifadelerle doludur.

Güçbirliği tesisinin tabii neticesi olarak, toplantılar tertiplenmektedir. TÖS'den **İsmail Safa Güner**'in iştirak ettiği 23 Nisan 1971 tarihli Güçbirliği toplantı raporu, tartışılan konular bakımından önem arzetmektedir. (Döküman-29) (D. Dos.)

20 Nisan 1971 günü, İstanbul'da yapılan Güçbirliği toplantısında Dev-Güç'ün politikası tartışılmıştır. (Döküman-30) (D. Dos.)

19-20 Mart 1971 tarihlerinde Ankara'da, Mimarlar Odası merkezinde yapılan bir diğer Güçbirliği toplantısında toplantıya katılanlar, yapılan tartışmalar ve alınan kararlar İsmail Safa Güner tarafından TÖS'e iletilmiştir. (Döküman-31) (D. Dos.)

Yukarıda belirtilen Dev-Genç çalışmalarına paralel olarak, TÖS, Dev-Genç münasebetlerinde ilginç gelişmeler görülmüştür. Şöyle ki; yurdun en ücra köşelerine kadar yayılan TÖS lokalleri, Dev-Genç militanlarının karargahı haline getirilmiş, aşırı eylemlerin planlandığı ve dövizlerin yazıldığı bir yer olmuştur.

Dev-Genç paralelinde mahalli örgütlerin kurulmasıyla, görevlendirilen militanlara, TÖS şube ve üyeleri yardımcı olmuşlar, militan öğrencilerle bu hususta müşterek gayret ve çaba sarfederek, maddi yardımda dahi bulundukları makbuzlarla tespit edilmiştir.

Denizli'de faaliyet gösteren, Denizli Devrimciler Derneği, TÖS Denizli Şubesi'nde faaliyete geçirilmiş, bir kısım Bursa Eğitim Enstitüsü öğrencilerince meydana getirilen, Devrimci Gençlik Örgütü'nü bilinçlendirmek amacıyla, TÖS Bursa Şubesi Başkanı **Rasim Çanak**'ın teşvikiyle, TÖS'e üye olan öğretmenlerden para toplatılmıştır.

Dev-Genç paralelindeki, Eskişehir Devrimci Gençlik Örgütü'nün faaliyetlerinin, TÖS'lü öğretmenlerce desteklendiği bilinmektedir.

Dev-Genç'in 1969 senesinde yurt çapında giriştiği "Yabancı çıkışlı mallarla ilgili kampanyanın desteklenmesini temin bakımından, TÖS Genel Merkezi, şubelerine gönderdiği genelgede, kampanyanın muhitteki tesirlerinin desteklenmesini istemiştir. (Döküman-32) (D. Dos.)

Zamanın Dev-Genç Genel Başkanı **Atillâ Sarp** tarafından, Iğdır Dev-Genç Başkanlığı'na gönderilen bildiride TÖS, Dev-Genç işbirliği belirtilmiştir. (Döküman-33) (D. Dos.)

Ayrıca TÖS, Dev-Genç'in yurdun muhtelif yerlerinde tertiplediği fındık, tütün, v.s. gibi mitinglerinde ve toprak işgallerinde, köylülerin tahrik edilmesi hususlarında, şubeleri vasıtasıyla bu teşekkülün yanında yer almıştır.

Konya TÖS Şubesi, Dev-Genç paralelindeki, Konya Gençlik Birliği'ne, şubesinde yer vermiş ve bütün faaliyetlerinde yanında bulunmuştur.

TÖS İstanbul Şubesi'nin 1969-1970 dönemi çalışma raporunda yer alan, "Devrimci örgütlerle yapılan ortak eylemler" başlıklı yazıda, kronolojik olarak Dev-Genç ve diğer kuruluşlarla yapılan müşterek faaliyetler sıralanmıştır. (Döküman-34) (D. Dos.)

12 Mart Muhtırası'nı müteakip TÖS, diğer aşırı sol kuruluşlarla bir muhtıra düzenleyerek Başbakanlığa vermiştir.

Fakir Baykurt'un, TÖS Genel Başkanı sıfatıyla imza koyduğu bu muhtırada aynen şu cümleler bulunmaktadır;

"Bütün halkların kardeşliği esasına dayanan, Türkiye halkının çıkarlarını gözeten, ulusal kurtuluş mücadelelerinden yana, bloklar dışı bağımsız bir dış politika izlenmelidir."

"Emperyalizme ve işbirlikçilerinin düzenine karşı çıktıkları için, devrimcilere uygulanan anayasa dışı baskı, zulüm ve işkenceler önlenmeli, devrimci örgütler, kişiler ve yayınlar hakkında, devrimci tutumlarından dolayı açılmış bütün soruşturmalar durdurulmalı, davalar düşürülmeli, tutuklu ya da mahkûm olanlar serbest bırakılmalıdır."

"İşçi sınıfının anti-kapitalist mücadelesini ve onun önderliğinde kitlelere anti-emperyalist ve anti-faşist bilinç götürmek yolundaki çalışmaları, anarşiyi önleme bahanesiyle ezmeye yönelecek, her türlü anayasa dışı tutuma karşı mücadeleye kararlı olduklarını açıklar" denilmektedir.

Mevzubahis cümlelerin kısa bir tahlili yapıldığında görülecektir ki muhtıra, bütünü ile hükümete bir ültimatom hüviyetini taşımakta ve bağımsız yargı organının kararı ile hükümetin iç ve dış politikası tanınmayıp, istedikleri anlamda bir davranış gösterilmediği taktirde, direnişe geçilerek,, mücadele edileceği belitilmek suretiyle, devlet kudretine ve otoritesine karşı gelinmektedir.

Bu karşı geliniş, sadece bir direnme olmayıp "İşçi sınıfının anti-kapitalist mücadelesi ve onun önderliğinde kitlelere anti-emperyalist ve anti-faşist bilinç götürmek" şeklinde bir muhteva taşımaktadır ki, Lenin'in "işçiye bilinç dışarıdan götürülür" temel kuralı ve komünizmin iktidarı ele geçirme ve sınıfsal mücadelede temel ve önder güç olarak kabul ettiği "İşçi sınıf" önderliği altında geliştirilecek karşı mücadele olmakta ve bir komünist direnmesinin, bu sözlerle gayet güzel açıklamış bulunmaktadır. (Döküman-35) (D. Dos.)

İşte bu açıklamalar, TÖS'ün öğretmen sorunlarını bir kenara iterek, mezkûr kuruluşun, bünyesi itibarıyla aşırı solun maskeli bir cephe teşekkülü olduğunu, kesin bir şekilde ortaya koymaktadır.

BİLDİRİLER

Türkiye Öğretmenler Sendikası, Türkiye'deki eğitim düzenini, "Marksist-Leninist" bir düzeye getirmek için tertiplemek istediği, "İkinci Devrimci Eğitim Şûrası"na bir ön hazırlık olmak üzere, aşırı sol çevrede isim yapmış kişilerden ekipler teşkil etmiş ve bu grupları TÖS adına bazı konuları hazırlamakla görevlendirmiştir.

TÖS adına harekete den bu ekipler:

1. Ülkemizin içinde bulunduğu genel koşullar,
2. İleri bir toplum yaratmak,
3. Devrim için eğitim,
4. Devrim için edebiyat,
5. DEŞ'in amaçları,
6. Türkiye'nin sınıfsal yapısı,

başlıkları altında, genel kurulda görüşülmek üzere bildiriler hazırlamışlardır. Bu bildirilerden;

I. Feyzullah Coşkun, Ergin Günce, Suphi Karaman, Atilla Sönmez, Oya Sencer ve İlhan Tekeli'den müteşekkil ekibin hazırladığı "Ülkemizin içinde bulunduğu genel koşullar" başlıklı (1) numaralı bildiride görüleceği üzere;

1. Bildirinin 23'ncü sahifesinde yer alan ve "Şehir Kesiminde Sınıflar" başlığı altında açıklanan bölümünde;

"Sanayileşme hızının artması, işçi sınıfını özellikle, 1960'dan bu yana niteliksel ve niceliksel bakımdan geliştirmiştir. İşçi sınıfı sayıca artmış, örgütlenmesi hızlanmış, yoğunlaşmış, mücadele metodları edinmiş, egemen sınıfları ciddi korku almış ve devrimci mücadelenin öncüsü olmaya namzet olduğunu göstermiştir... İstanbul ve Kocaeli'nin 113 işyerinin işçileri, 15-16 Haziran'da mevcut

grev ve sendika kanununu değiştirerek, işçi hareketini kendi çerçeveleri içine hapsetmek isteyen egemen sınıflara karşı, bütün engellere rağmen, Türkiye işçi sınıfının en önemli hareketlerinden birini gerçekleştirmişler ve Cumhuriyet tarihinde ilk defa, işçi sınıfına karşı, sıkıyönetim ilan edilmiştir.

İşçi sınıfının 20 yıllık niteliksel ve niceliksel gelişmesi, hele bu gelişmenin, son 4-5 yıldır kazandığı hız, gelecekte gelişmenin daha da hızlı olacağını ve işçi sınıfının gerçek örgütünün oluşturulduğu, güçlendirildiği oranda bu sınıfın, özünde olan "Öncü güç" niteliğini kazanacağını ortaya koyuyor." denilmek suretiyle, devrimci, yani ihtilalci mücadelenin öncü kuvvetini teşkil edeceği belirtilen işçi sınıfının, 1960'dan sonra egemen sınıfları korku ve talaşa sürükleyecek derecede gelişme kaydettiği, 15-16 Haziran'da bütün engellere rağmen, işçilerin tahakkuk ettirdikleri isyan hareketinin yerinde olduğu ve bu sınıfın gerçek örgütünü oluşturduğu gün, öncü güç olma görevini yapabileceğini öne sürmekte ve böylece, memleket içinde müesses iktisadi ve sosyal temel nizamları değiştirmeyi gaye edinmiş bir cemiyet şekilnde faaliyet gösterildiği, ayrıca memleketimizde sıkıyönetim ilanına sebebiyet veren kanlı işçi hareketlerinin övüldüğü,

2. Aynı bildirinin 26'ncı sahifesinde yer alan ve "Hedefimiz ve görevimiz" başlığı altında açıklanan bölümünde;

"Hedefimiz ve öğretmenler olarak yerimiz bellidir. Emperyalizmin ve onun ortağı sömürgen sınıfların egemenliğine, halk sınıf ve tabakalarının siyasal iktidarı alması yolunda, işçi sınıfı öncülüğünde halk kitleleriyle birlikte yürümek.

Bugünkü görevimizin başlıcaları ise şunlardır:

İşçi sınıfının ve köylülüğün örgütlenmesi yolunda, "Devrim için eğitim yapmak, yani bu örgütlenme için gerekli bilinci götürmek, yeni kuşakları bu hedef için ve bilinçle yetiştirmek.

Kitle içinde ve genç kuşaklar arasında, Anti-Emperyalist bilinci yaymak ve güçlendirmek.

Daha ileri demokratik haklar, tavizler elde edebilmek üzere, mevcut burjuva iktidarını zorlamak; mevcut hakların elden alınması tehlikesi belirdiğinde, faşizme karşı ortak bir cephe kurulmasına çalışmak ve bu cepheye örgütsel ve kişisel tüm gücümüzle katılmak. Çevremizdeki yapıyı, doğru ve iyi tahlil etmek; bu yapı içinde halkla, sömürülen sınıflara yaklaşma olanağını, taktiklerini saptamak, aradaki tutucu güçleri tecrit etmenin doğru yollarını bulmak... aydınlık, halktan yana, sömürünün sona erdiği bir düzenin kuruluşuna giden yolda öğretmen: Bütün ilerici, bütün devrimci hareketlerin yanında büyük

savaşın erlerinden biri olarak yer alacaktır." Denilmek suretiyle, işçi sınıfının öncülüğünde egemen sınıfların hakimiyetine son vererek, emekçilerin iktidarını kurmak için halkla beraber gayret göstermenin, yeni kuşakları, "Devrim için Eğitim" parolası ile örgütleyerek devrime, yani ihtilale hazırlamanın ve faşizme yönelmiş bugünkü burjuva iktidarına cephe alarak mücadele etmenin, öğretmenlerin hedef ve gayesi olduğu belirtilmekte ve öğretmenlerin yeni bir düzenin kurulması yolunda verilecek savaşın erleri olarak yerlerini alacağı ifade edilmekte ve böylece yukarıda bahsi geçen cemiyetin varlığı, biraz daha açıklığa kavuşmaktadır.

II. Doğan Avcıoğlu, Korkut Boratav, Seyhan Erdoğdu, Ali Rıza Kayaalp, Yalçın Küçük, Taner Timur'dan müteşekkil ekibin hazırladığı "İleri Bir Toplum Yaratmak" başlıklı (2) numaralı bildiride görüleceği üzere;

1. Bildirinin 9'ncu sahifesinde yer alan ve "Milli Kurtuluş Savaşı ve Sonuçları" başlığı altında açıklanan bölümünde;

"Türkiye'nin ileri bir toplum düzenine geçişi, ancak iç ve dış sömürüden kurtulması ile mümkündür. Bu ise bir sınıf sorunudur ve siyasi iktidarın sınıfsal niteliği ile ilgilidir. Siyasi iktidara memleket nüfusunun büyük çoğunluğunu teşkil eden işçiler ve yoksul köylüler ağırlıklarını koymadıkça, Türkiye'yi ileri bir toplum düzenine getirmek mümkün olamayacaktır."

2. Aynı bildirinin 11'nci sahifesinde yer alan ve "Toprak Reformu ve Sanayileşme" başlığı altında açıklanan bölümünde,

"Toprak reformu programının yukarıda özetlenen sınıf muhtevası ve köylük bölgelerde sınıf ve tabakaları ayıracak temel kriterler, bütün Türkiye'yi kapsayacak biçimde ve merkezi olarak saptandıktan sonra, işçi sınıfı partisinin (Devrimci siyasi örgütün) öncülüğünde hareket eden, fakat esas olarak toprak proleterleri, yarıcı, ortakçı yoksul ve orta köylü unsurlarından oluşan, devrimci köylü komiteleri tarafından icra edilir. Mahalli komiteler merkezden saptanan sınıf kriterlerini kendi yörelerinde teşhis etmek ve reformu teşhise dayanarak uygulamak görevindedir.

"... Ancak işçi sınıfı partisi, (Devrimci siyasi örgüt) köylük bölgelerdeki uzak hedeflerini saptayan ve yukarıdaki anlayışla toprak reformunun sınırlarını aşan bir kooperatifleşme programına da sahiptir."

3. Yine aynı bildirinin 16'ncı sahifesinde yer alan ve "İleri Bir Toplum Düzeni Yaratılması ve Eğitim" başlığı altında açıklanan bölümünde;

"Devrim için eğitimin amacı, daha ileri bir üretim biçimine geçişin koşullarını oluşturmak, üretici eğitimin olanaklarını yaratmak olduğuna göre, devrim için

eğitimin programda içinde bulunduğumuz geçiş döneminin, geçmişten miras alınan tutum ve davranışların çoğunu ortadan kaldırarak, yerine yenilerini koymayı hedeflemelidir... İnsan doğmanın özelliklerini, yasalarını kendisi ile doğa, insanla insan arasındaki diyalektik ilişkiyi kavramalıdır. Uygulamaya dönüşmeyen eğitimin ve bilginin bir değeri yoktur. Bu tip eğitim ve bilgi sadece bir süs bir lüksdür." denilmektedir.

Görüleceği üzerine bildiride; Türkiye'nin ileri bir toplum düzenine geçmesi için, siyasi iktidarın işçi ve yoksul köylüler tarafından kullanılması, toprak reformunun toprak proleterleri, yarıcı, ortakçı yoksul ve orta köylü unsurlardan teşekkül ettirilecek, devrimci köylü komiteleri marifetiyle yapılması, bunun için de eğitimin amacının ileri bir üretim biçimine, yani sosyalizme geçiş şartlarını yaratma yönünde olması icabettiği, olayların Marksizm'in ana kanunlarından olan diyalektik metod açısından değerlendirilmesinin gerektiğinin ifade edilmiş olması; Türkiye Öğretmenler Sendikası Örgütünün Stalin tarafından yazılan "Leninizm'in İlkeleri" isimli kitabın 99'ncu sahifesindeki "Partinin her şeyden önce, işçi sınıfının öncü müfrezesi olması gerekir... Fakat gerçekten bir öncü müfreze olması için, partinin devrimci teori ile harekatın kanunlarının bilgisi ile... silahlanması gerekir." Şeklindeki prensibini benimsemiş bulunduğunu, cemiyette cereyan eden bütün olayları zıtlıkların çarpışmasının tezahürü olarak kabul eden diyalektik metodun ışığında, işçi sınıfının yani proleteryanın burjuvazi olarak nitelenen diğer sınıflara karşı vereceği savaş ile bu sınıfın mutlak tahakküm ve hakimiyetinin sağlanması yönünde faaliyette bulunulmuş olunması, keza yukarıda bahsi geçen gizli örgütün mevcudiyetine kesinlik kazandırmaktadır.

III. Talip Apaydın, Adnan Binyazar, Mehmet Cihangir, Haşim Kanar, Cevdet Kudret'ten müteşekkil ekibin hazırladığı "Devrim İçin Edebiyat" başlıklı (9) numaralı bildiride görüleceği üzere;

1. Bildirinin 3'ncü sahifesinde yer alan ve "Devrim İçin Edebiyat" başlığı altında açıklanan bölümünde;

"Toplumcu görüşe göre edebiyat, toplumun aynasıdır. Toplum zıtlıkların birliği olduğuna göre, edebiyatta gelişmenin gidişini zıtlıklar arasındaki çelişme belirler.

"... Her temelin, kendine uygun bir üst yapısı vardır. Bütün sömürü düzenlerinde, düzeni savunan bir edebiyat da bulunur. Bu edebiyat, düzenin üst yapısıdır. Bunun yanısıra bir de ileri edebiyat vardır. Yani temel, eskisinin yerini aldığı zaman, bu edebiyatın bir üst yapı olması sözkonusudur. Bu edebiyat, her türlü sömürünün olanak dışı olduğu sosyalist düzende, üst yapı olacaktır."

2. Bildirinin 5'nci sahifesinde yer alan ve "Devrimin Tanımı" başlığı altında açıklanan bölümünde;

"Devrim, emekçi halkın iktidarında, geri bir üretim biçiminden daha ileri bir üretim biçimine geçmek, üretim biçim ve ilişkilerini ve tümü ile alt yapıyı değiştirmektedir.

Geçiş anlamıyla kültür devrimi, devrimi gerçekleştirecek sınıfın iktidarı ele almasından sonra, bir başka deyimle devrimden sonra gerçekleşebilir. Devrim gerçekleşinceye değin, devrim yolunda yapılacak eğitim, nasıl (Devrim İçin Eğitim) ise, bu yolda yaratılacak edebiyat da (Devrim İçin Edebiyat) özelliğini taşır. Toplumumuzun somut durum ve koşulları devrim için edebiyatı gerekli kılmaktadır.

Devrim gerçekleştikten sonra, yani temelin üst yapısı haline gelecek olan bugünkü devrim için edebiyat, toplumcu edebiyatın özelliklerini taşır."

3. Bildirinin 8'nci sahifesinde yer alan ve "Günümüz Türk Edebiyatı" başlığı altında açıklanan bölümünde;

"... Emekçi sınıfın öğretisini benimsemiş, bu yüzden, yaşamalarının en değerli yıllarını zindanlarda geçirmiş büyük ozanlar, büyük öykücüler, romancılar, tiyatro yazarları yetiştirmiştir. Ülkemizde bunlar, Türk halkının eşiğinde bulunduğu devrimin habercileridir. Ülkemizdeki devrimci birikim, askıntıya, az acıya, az cana mal olmamıştır. Siyasal iktidarın yazarlara, sınıfsal yapısı dolayısiyle çektirdiği acılar, devrimin oluşmasına katkı olacaktır."

4. Bildirinin 9'ncu sahifesinde yer alan ve "Devrim İçin Edebiyattan Beklenenler" başlığı altında açıklanan bölümünde;

"... Devrimden yana olan yazar, dünyayı, toplumu, san'at ve edebiyatı diyalektik ve tarihsel maddecilik bakımından ele alır. Ve düşünür. Ülkesinin somut durumunu ve koşullarını, bu açıdan değerlendirir. Diyalektik ve tarihsel maddecilik, kapitalizmi, burjuvaziyi, liberalizmi, bireyciliği, feodal kalıntıları yadsır, devrim için edebiyat, insanlık tarihini yaratan emekçi halkın türküsünü söyler."

5. Yine aynı bildirinin, 11'nci sahifesinde yer alan ve "Devrim için Edebiyat Konusunda Neler Yapılmalı" başlığı altında açıklanan bölümünde;

"... 1) TÖS, devrim için eğitim yaparak, öğretmen üyelerine temel öğretişi kavratıcı, benimsetici yardımlarda bulunmalıdır.

2) TÖS, devrim için edebiyat yapıtı veren sanatçıları, destekleyici bir ortamın gelişmesine çalışmalıdır.

3) TÖS, devrim için edebiyat yapıtlarının yayılması, üyelerine ve halka ulaştırılması konusunda çaba göstermelidir.

4) Yazarlarda, devrim için edebiyat yapıtı vermek konusunda istek uyandırıcı etkinlerde bulunmalı, bu türlü yapıtları ödüllendirme yoluna gitmelidir.

5) Emekçi halka seslenen bir dergi yayınlamayı düşünmeli, bu yoldan çalışacaklara destek olmalıdır." denilmektedir.

Bildiriden yukarıya alınan pasajlarda görüleceği üzere, toplum yapısını meydana getiren zıdlıkların birliğinin edebiyatta da söz konusu olduğu, her toplumun alt ve üst olmak üzere iki yapıdan meydana geldiği, temelde yani alt yapıda bir değişiklik olduğu takdirde, üst yapının da değiştiği ve bütün sömürücülerden arınmış böyle bir düzenin, sosyalizmde mevzubahis olabileceği, devrimin, bir üretim biçiminden başka bir üretim biçimine, emekçi halkın yani işçi sınıfının liderliğinde geçmesi ve alt yapıyı değiştirmesi demek olduğu, memleketimizde emekçi sınıfın idealini benimsemiş yazar ve sanatkarlara hakim sınıf tarafından yapılan baskı ve çektirilen acıların, devrimin daha çabuk oluşmasına sebebiyet vereceği, devrimci olan yazarların, diyalektik ve tarihsel maddecilik bakımından yani komünist açıdan olayları eleştirdiği belirtilmekte ve bu şartlar içerisinde TÖS'e düşen görevlerin; devrimi eğitim yapan öğretmenleri, devrimci edebiyat eserleri veren yazarları, bütün gücü ile desteklemek ve emekçi sınıfa hitabeden bir mecmua çıkarmak olduğu ifade edilmektedir.

Yukarıdaki açıklamalardan, Türkiye Öğretmenler Sendikası Örgütü'nün, Marksizm'in ana kanunları olan diyalektik metodu ve tarihi maddecilik teorilerini kendisine kılavuz edindiği, keza Kızıl Çin'de, Mao Tse Tung tarafından örneği verilmiş "Kültür İhtilalini" Türkiye'de "Kültür Devrimi" adı altında uygulamak gayretinde bulunduğu, Stalin tarafından yazılan "Leninizmin İlkeleri" kitabının 99'uncusu sahifesinde, komünist ihtilalinin liderliğini işçi sınıfının yapacağı yolundaki görüşe aynen iştirak ettiği ve komünist ideolojisinin gerçekleşmesi için öğretmenleri harekete geçirme çabasında bulunduğu görülmektedir.

Yukarıdaki paragraflarda açıklaması yapılmış olan bildirilerdeki örnek pasajların tam anlamı, TÖS olarak Marksist-Leninist bir görüşün, bütün eğitim camiasına hakim olmasıdır.

Bu maksatla, öğretmenlerin böyle bir düzene geçiş hazırlamalarını sağlamak için, diyalektik-maddeci felsefenin gerektirdiği bir eğitim programının uygulanmasını, Devrimci Eğitim Şûrası adı altında toplayacağı kongrede, karar altına alma çabası içinde bulunduğu.

IV. Türkiye Öğretmenler Sendikası 2'nci Başkanı Dursun Akçam, Talip Apaydın, Avni Aytan, Ali Bozkurt ve Vahap Erdoğdu imzasıyla yayınlanan (Devrim İçin Eğitim) adlı bildiride;

1. Bildiride 2 ve 4'üncü sahifelerinde yer alan, "Devrim İçin Eğitim" başlıklı bölümde, devrimin tarifi yapılarak, üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasındaki münasebet ele alınmış, üretim biçiminin değiştirilmesi ve yeni bir üretim şekline geçilmesi için devrimin, yani ihtilalin kaçınılmaz olduğu açıklanmıştır.

2. Bildirinin 5'nci sahifesindeki "Türkiye'nin Devrim İhtiyacı" bölümünde; "Sosyalizm (Komünizm) dünyanın her yerinde gelişmekte" sözleriyle tavsif edilip, memleket içindeki düzen yerilmek suretiyle, komünizmin övüldüğü görülmektedir.

3. 9'uncu sahifede yer alan "Eğitim Anlayışının Geçirdiği Aşamalar" kısmında; Karl Marks'ın Diyalektik Metodu savunulmuştur.

4. Bildirinin 11'nci sahifesinde işlenen "Kapitalist Üretim Biçiminde Eğitim" bölümünde; Türkiye'nin ancak proleteryanın öncülüğünde ve emperyalizmden zarar gören diğer sınıfların desteği ile verilecek savaşla kurtarılacağı açıklanmıştır.

5. Bildirinin 17 ve 18'nci sahifelerinde; "Devrim İçin eğitim" başlıklı kısımda; Devrimci Eğitim Şûrası'nın; çağdaş uygarlık düzeyine ulaşabilmek için, kitleleri sosyalist harekete geçirebilecek, öncü kadroların yetiştirilmesine dönük bir eğitim sisteminin lüzumuna inandığı açıklanmıştır. aynı kısımda; çağımız devrimlerinin, işçi sınıfı öncülüğünde yapıldığı, bu sınıfın felsefesinin Bilimsel Sosyalizm(yani komünizm) olduğu ve memleketimizin sömürüldüğü, çeşitli şekillerde açıklanmış, kitlelerin sınıf bilinci ile harekete geçirilmesi gerektiği savunularak, TÖS'ün organizesindeki Eğitim Şûrası'nın komünist bir cemiyet gibi faaliyette bulunduğu açıkça ortaya konmuştur.

6. 19'uncu sahifede "Devrimci Eğitim Yapacak Olanların Eğitilmesi" bölümünde; öğretmenlerin, kesintisiz devrimi sağlama yolunda, sonuna kadar azimli oldukları, bu uğurda savaşacakları belirtilerek, komünist bir cemiyet gibi faaliyette bulundukları, bir kez daha açıklanmış olmaktadır.

7. 21, 22ve 23'ncü sahifelerdeki ifadelerle, komünizmin esaslarını ihtiva eden diyalektik metodun, öğrencilere öğretilmesi öngörülerek, geleceğin yöneticilerinin, bugünden komünist ideolojilerle yetiştirilmesi öngörülmüştür.

V. Yine Doğan Erdoğan, Çetin Özek, Doğan Özgüden ve Faruk Pekin tarafından hazırlanan, "Dünya'da Eğitim Akımları" adlı 5 nolu bildiri, mahiyet ve muhteva itibariyle Komünist Manifesto'dan çok daha ileri bir durum taşımaktadır.

Misal olmak üzere, bildirinin üçüncü sahifesinde devrimin tarifi:

DEVRİM NEDİR?

"Basit bir nicelik artışına, ya da eksilişine nicel değişiklik, bir nitel durumdan başka bir nitel duruma geçişe ise, nitel değişiklik denir. Nicel değişiklikler ile nitel değişiklikler arasında zorunlu bir bağ vardır. Ve bütün bu gelişimlerin itici

gücü, zıtların mücadelesidir. Bu diyalektik materyalist açıklamaya göre devrim, bir nitelik sıçramasıdır ve nicel değişiklik olan evrimin kaçınılmaz sonucudur. Yalnız nicel değişiklik olan evrim ile yetinme kreformizmdir. Nitel sıçramanın, nicel değişikliklerle hazırlandığı gerçeğini reddetmek de maceracılıktır.

Tarihi materyalist tanımına göre devrim, belli bir üretim biçimi içinde, yeni üretim güçlerinin ortaya çıkışı ile mevcut üretim ilişkilerinin, geri dönülmez biçimde yıkılması ve yeni üretim ilişkilerinin kurulması demek olan üretim biçimi değişikliğidir. "Devrim" sözcüğünü çeşitli aldatmacalara yol vermeyecek biçimde, bu anlamda kullanmak zorundayız.

Devrimci kimdir? Çağımızın devrimcisi, genel anlamda, bilimsel sosyalizmi benimseyen, devrimci mücadele içinde işçi sınıfının ideolojik, politik, örgütsel ve donanmış gücünün önderliğini kabul eden, sosyalizmin mutlak zaferini amaçlayan ve bu yolda her türlü mücadeleyi veren kişidir. Türkiye'de devrimcinin bugün önündeki somut görev, başta işçi sınıfı ve yoksul köylüler olmak üzere, çıkarları emperyalizm ile çelişen bütün sınıf ve tabakaları, bütün anti-faşist güçleri en geniş yığınlar halinde **Devrimci Halk Cephesi**'nde toplamak, işçi sınıfının ideolojik, politik, örgütsel ve donanmış gücünün önderliğinde, **Devrimci İşçi-Köylü İktidarı**'nı kurmaktır.

Devrimcinin görevi devrim yapmaktır ve devrimci çalışma ancak, devrimci düşünceye sahip kişiler tarafından yapılır." 5'nci sahifesinde:

Doğru İlke: "Devrim İçin Eğitim'dir."

"Devrim İçin Eğitim" kavramıyla "Devrimci eğitim" kavramını birbirinden ayırmak ve bu iki eğitim kavramını toplumsal yapı türlerine göre, ayrı ayrı yerine oturtmak gerekir. "Devrim İçin Eğitim" özellikle, toplumsal yapısı, üretim güçleri ve üretim ilişkilerinin çelşmesi yönünden, belirtilen anlamda "Devrim" zorunluluğu içinde bulunan toplumlarda başta, işçi ve köylü kitleleri olmak üzere, yığınları devrimci bir çizgide geliştirip, demokratik halk iktidarlarını kuracak ve giderek işçi sınıfı iktidarlarına yöneltecek eğitim anlamına alınmak gerekir.

Hemen belirtelim ki, halk demekle, işçi sınıfını ve onun dostlarını anlamaktayız. Yani işçi sınıfı ile birlikte başka yarı işçiler ve yoksul köylüler olmak üzere, toplumda emperyalistlere, işbirlikçi kapitalistlere, toprak ağalarına ve onlara bağlı unsurlara karşı çıkan bütün sınıf ve tabakalar "Halk"tır. Halk kavramı kesintisiz devrim süreci içinde değişikliğe uğrayacaktır. İşçi sınıfı ve onun dostları dışında kalan bütün sınıf ve tabakalar halk düşmanlarıdır.

Emperyalizme bağımlı, geri bıraktırılmış ülkelerde devrimci eğitimcinin görevi, halk düşmanlarını yok etmeye ve demokratik halk iktidarlarını kurmaya

yönelik bir eğitim çabasında olmaktır. "Devrim İçin Eğitim" işçi ve köylülerin devrimci mücadelesi ile iç içe olacaktır. Unutmayalım ki, "Son çözümlemede, devrimci aydınla devrimci olmayan, ya da karşı devrimci olan aydını birbirinden ayıran çizgi, aydının işçilerle ve köylülerle kaynaşmak isteyip istemediği ve gerçekten bunu yapıp yapmadığıdır."

Resmi eğitim sistemi, halk düşmanlarının elindeki devlet aygıtına bağlı olduğundan, ülke çapında "Devrimci eğitim ancak demokratik halk iktidarlarının gerçekleştirilmesi ile birlikte anlam kazanacak ve kesintisiz devrim süresi içinde işlemi olacaktır. 'Eğitimde devrim' kavramı da, temeli olmayan eve, tavan yapmayı düşleyenlerin ortaya atabileceği soyut, geçersiz bir kavramdır. Bütün bu nedenlerden ötürü biz. II. DEŞ boyunca tartışılacak olan kavramlardan en doğrusu olarak, 'Devrim için eğitim'i kabul ediyoruz." 6'ncı sahifesinde:

İKİ AYRI DÜNYA GÖRÜŞÜ

"Eğitim, her şeyden önce, siyasal iktidardaki egemen sınıf, ya da sınıfların ideolojisi, onların dünya görüşü ile ilişkili olduğundan, çeşitli dünya görüşlerini, açmak gerekir.

İnsanların bilgi edinme sürecinde, şu iki dünya görüşü her zaman varlığını sürdürmüştür: 1. Metafizik-idealist görüş, 2. Diyalektik materyalist görüş.

Metafizik görüş, dünyayı hep hareketsiz, durağan, dondurulmuş olarak kabul etmiştir. Oysa dünyamızdaki her şey hareket halindedir. Diyalektik görüş ise, şeylerin gelişmelerini içten, bir şeyin diğer şeylerle ilişkileri açısından, bir hareket ve değişme süreci içinde inceler. Metafizik görüş, dünyanın karmaşık yapısını anlatamaz, yetersizdir. Bunu ancak diyalektik başarabilir. Çünkü diyalektik, evrensel ilişkileri kapsar.

Metafizik yönetim kullanıp, doğa-üstün güçlerin dünyayı yarattığını kabul edenler, yani ruhun maddeyi yarattığını, düşüncelerin dışında bir dünya olmadığını ve şeyleri yaratanların düşünceler olduğunu iddia edenler, kaba, canlı maddeyi, düşünceyi, toplumsal olayları birbirinden ayırıp ele alanlar idealizmi kavunur. Bu bilime aykırı, gerici bir görüştür. Diyalektik yöntemi kullanıp, tabiatın, maddenin esas olduğunu, bilincin ikinci planda kaldığını, dünyanın ve kanunların bilinebileceğini kabul edenler, materyalizmi savunur. Bu, bilimsel, ilerici ve devrimci bir görüştür.

Kapitalist ve geri bıraktırılmış toplumlara idealist sosyalist toplumlara ise bilimsel sosyalist dünya görüşü hakimdir. Bilimsel sosyalizmin teorik temeli, diyalektik materyalizm ve tarihi materyalizmden oluşur."

"... Doğa olaylarına yaklaşımı, onları inceleme ve anlama yöntemleri diyalektik, doğa olaylarını yorumlayışı, bu olayları kavrayışı ve teorisi materyalist olduğundan, bu dünya görüşü, diyalektik materyalizm adını alır."

"Tarihi materyalizm, diyalektik materyalizm ilkelerinin toplum hayatının incelenmesinde kullanılması, diyalektik materyalizm ilkelerinin de toplum hayatındaki olaylara, toplum ve toplum tarihi üzerindeki çalışmalara uygulanmasıdır."

"Yukarıdaki iki ayrı dünya görüşü, en genel biçimde toplumların eğitimlerinde yansımaktadır. Eğitim sistemlerinin özünde, bu iki ayrı dünya görüşü yatmaktadır. Bugün bu iki görüş arasında, dünya çapında bir mücadele vardır. Burjuva ideolojisi ve proleterya ideolojisi arasındaki bu çatışma, her gün proleterya ideolojisinin lehine çözümlenmektedir." 7'nci sahifesinde:

BİLİMSEL SOSYALİZMİN BİLGİ TEORİSİ

"Bilgi meselesi, insanın toplumsal tabiatından ve tarihi gelişiminden ayrı incelenemez. Bilgi, sosyal pratiğe, üretim ve sınıf mücadelesine bağlıdır.

Günlük yaşamamızda birçok uğraşlarımız vardır. Bu uğraşlarda birtakım olguları, nesneler arasındaki dış ilişkileri gözden kaçıramayız. İster istemez onların izlenimleri kalır kafamızda, bu algılamaya biz, bilginin algı aşaması, deriz. Sonra, algılama yoluyla kafamızda izlenim yaratan nesneleri düşünmeye, onların çelişmelerini, çeşitli süreçlerin iç çelişmelerini araştırmaya, bunların yasalarını armaya başlarız. Böylelikle, rasyonel (akli) bilgiye varır, soyutlama yapmaya çalışır, birtakım genel kavramlar ve teoriler ortaya atarız. Kavram ve algı, hem nicelik, hem de nitelik açılarından farklıdır. Teori, gerçekleştirmek istediğiniz şeyler hakkında genel bilgidir. Buna da, bilginin usa vurma ve yargı aşaması deriz.

Bundan sonra "Rasyonel" bilginin pratik yoluyla doğrulmaması, tanıtlanması gelir. Pratik, yaşadığımız günlük hayatta gerçekleştirme olayıdır. İnsan bilgisinin doğruluğu, sosyal pratikte (maddi üretim sürecinde, sınıfsal mücadelelerde, bilimsel deneylerde) ortaya çıkar."

"Pratik yoluyla gerçeği bulmak ve yine pratik yoluyla gerçeği doğrulamak ve geliştirmek. Algı bilgisinden başlamak ve onu aktif olarak rasyonel (akli) bilgiye dönüştürmek; sonra rasyonel bilgiden başlamak ve öznel ve nesnel dünyayı değiştirmek için, aktif olarak devrimci pratiği yönlendirmek. Pratik, bilgi, yine pratik ve yine bilgi, bu biçim, sonsuza kadar devri olarak tekrarlanır ve her devirde pratiğin ve bilginin içeriği, daha yüksek bir düzeye yükselir. Diyalektik materyalist bilgi teorisinin esası ve bilme ve yapmanın diyalektik materyalist birliği teorisi işte budur."

"Pratik, gerçeğin tek ölçüsüdür. Bilgi pratik ile başlar, pratik yoluyla teoriye ulaşır. Ve yine ardından pratiğe döner. Teorisiz pratiğin de sapmalara yol açacağı ortadadır. Teoriye oturtulmamış eylemler, yenilgiye mahkûmdur. Devrimci teori olmadan, devrimci hareket olmaz. Teori-pratik birliği, bilimsel sosyalizmin en önemli temellerinden biridir.

Diyalektik-materyalist bilgi teorisinin karşısına, metafizik idealist bilgi teorisini çıkarırlar. Metafizik-idealist bilgi teorisi, burjuvazinin bilgi teorisidir ve kapitalist sistemin ve sömürünün devamını amaçlar.

Bilgi sınıflar üstü, ya da politika dışı değildir. Bilgi ile politikayı karşı karşıya koymak, burjuvazinin geliştirmeye çalıştığı bir düşüncedir. Bilgi ile politika arasında, sınıf mücadelesi, üretim ve sosyal pratik arasında kopmaz bir bağ vardır. Politika ile bilgi arasındaki ilişkide, politika önce gelir. "Tarafsızlık", "Objektiflik" gibi kavramlar, burjuva objektivizmidir ve sosyal-demokratlar ve revizyonistler tarafından kitlelerin gerçekleri görmelerini engellemek için uydurulmuşlardır. Gerçeğin de bir sınıfsal karakteri vardır. Ve bu, pratik içinde ortaya çıkar ve doğrulanır."

"... Bilgi kazanmak isteyen, gerçeği değiştirme pratiğine katılmalıdır. Armudun tadını bilmek isteyen, armudu yiyerek değiştirmelidir. Atomun yapısını ve özelliklerini bilmek isteyen, atomun yapısını değiştirmek için fiziksel ve kimyasal deneyler yapmalıdır. Devrimin teorisini ve yönetmelerini öğretmek isteyen, devrime katılmalıdır."

"Bilginin gerçek kaynağının, bu biçimde ortaya konuşu, eğitim sistemlerini de etkileyecektir. Entellektüel eğitim ya da kitap ve okulla eğitim yerine, iş içinde eğitim, üretim içinde eğitim, sosyal pratik içinde eğitim sistemi, önem kazanacaktır, iş içinde eğitim, üretim içinde, sınıf mücadelesi içinde eğitim, sosyal pratik içinde eğitim, bilimsel sosyalizmin bilgi teorisinin bir sonucudur." 9'uncu sahifesinde:

ALT YAPI VE ÜST YAPI

"Eğitim meselesinde açıklığa kavuşabilmek için, alt yapı ve üst yapıdan ne anladığımızı ortaya koymamız gerekir. Toplumsal üretim sırasında insanlar, iradelerinden bağımsız olarak üretim ilişkileri kurarlar, bu üretim ilişkileri, maddi üretim güçlerinin gelişmesinin belirli bir aşamasına tekabül eder. Bunlar bütün toplumun ekonomik yapısını, yani gerçek temelini meydana getirirler. Bu temel üstünde yükselen ve egemen üretim ilişkilerini yansıtan toplumsal düşünceler, (siyasi, hukuki, felsefi, dini) kurumlar ve örgütler (devlet, dini kurumlar, siyasi partiler, eğitim kurumları...) toplumun üst yapısını oluştururlar.

"Toplumun maddi hayatı, yalnız tek tek bireylerin bilincinden değil, genel olarak, insan bilincinden ve iradesinden bağımsız olarak var olan objektif bir gerçektir... Toplumun manevi hayatı, toplumun objektif gerçeğinin bir yansısıdır."

İktisadi yapı, her türlü toplumsal ilişkilerin, düşüncelerin ve kurumların temelidir. "Maddi hayatın üretim biçimi genel olarak, sosyal, politik ve entellektüel hayat sürecini belirler." Bilimsel sosyalizm toplumsal düşüncelerin önemini ve özelliklerini inkar etmez, ama onların maddi hayatın ürünleri olduğu gerçeğini de ortaya koyar. Üst yapı, maddi temel ile doğar, onunla birlikte gelişir ve onun ardından oradan kalkar. Üst yapı aktiftir. Üst yapıdaki değişiklikler alt yapıdaki değişimleri hızlandırabilir veya yavaşlatabilir. Toplumsal düşüncelerin güçlü olmaları, onların maddi kökeninden gelir. Maddi hayat üst yapıyı belirlediği için, "İnsanların varlıklarını belirleyen bilinçleri değil, tersine bilinçlerini belirleyen sosyal varlıklarıdır."

Üretim güçleri, üretim biçiminin en hareketli unsurudur ve sürekli olarak değişir. Üretim ilişkileri ise, belli ölçüde nicel değişikliklere uğramalarına rağmen, nitel değişimlere uğramayınca, sürekli olarak üretim güçlerini izleyemezler. Bu nedenle, mevcut üretim ilişkilerinin, zamanla üretim güçlerinin gelişimlerine engel olmaları kaçınılmazdır. Örneğin, feodal toplumda, toprağın sahibi durumunda bulunan senyörün mülkiyet hakkı ve köylünün senyöre kişisel bağlılığına dayanan ilişkiler, o dönemin üretim güçlerine uygun düşerken, endüstri büyük bir hızla gelişmeye başlayınca, üretim güçlerini engeller olmuştur. Çünkü endüstri, hem kişi olarak özgür, hem de üretim araçlarından yoksun emekçilere gereksinme duymuştur.

Üretim güçleriyle üretim ilişkileri arasındaki çalışma, ancak devrim yoluyla kesin olarak çözümlenir. Böylece üretim güçlerinin geçmiş ve gelecek gelişimini yansıtan yeni üretim ilişkilerinin ortaya çıkmasıyla, yeni bir üretim biçimi meydana gelir. Bu sonuç, toplumsal gelişmenin temel yasasını oluşturur.

Özetlersek, insanların kafalarında kendilerini yönlendiren düşünceler vardır. Bu düşünceler, insanların içinde yaşadıkları maddi hayat koşullarından doğarlar. Bu maddi hayat koşulları, insanların o toplumda işgal ettikleri yeri, yani ait oldukları sınıfları belirler. Tarihin güdücüsü, iktisadi koşulların belirlediği sınıfları belirler. Tarihin güdücüsü, iktisadi koşulların belirlediği sınıflar arasındaki mücadelelerdir. Toplumsal gelişmenin temelinde üretim güçleri ve üretim ilişkileri arasındaki çelişmenin keskinleştirdiği sınıf mücadeleleri yatar.

Sınıflı toplumlarda, gerçek bir kültürel birlik olamaz. İki ayrı dünya görüşü, burjuva ideolojisi ve proleterya ideolojisi varlığını sürdürmektedir. İdeoloji, üst

yapıya hakim olan inanç ve düşünceler bütünüdür. İdeolojiler maddi hayat temeli üzerinde yükselir ve durağan değillerdir. Yeni üretim güçlerinin yükselmesi ile birlikte oluşur, eski üretim biçimi yıkılırken gelişir. Belli bir üretim biçiminin kurulmasından sonra, onun yerleşmesine ve korunmasına hizmet eder. Ama "Tarafsız ideoloji" ya da "Halk ideolojisi" gibi sosyal-demokrat savları da gerçek değildir, yalandır. Siyasal iktidarı elinde tutan egemen sınıf, kendi ideolojisini, örneğin burjuva ideolojisini bütün sınıflara benimsetmek için, elinden geleni yapar ve toplumu etkiler.

Eğitim sistemi de bir üst yapı kurumudur ve iktisadi yapı tarafından belirlenmektedir. Bu nedenle, mevcut üretim ilişkileri içinde "Eğitimde devrim" gibi düşünceler ortaya atmak, özde mevcut eğitimde teslim olmaktan başka bir şey değildir. Eğitim kurumları ve eğitim ile aktarılan düşünceler, iktisadi yapıdan ve toplumdaki sınıflar mücadelesinden ayrı ele alınamaz. Eğitimde köklü değişiklikler, ancak siyasi iktidarı elinde tutan sömürücü sınıfların iktidardan uzaklaştırılması ile mümkündür. Eğitim ve Devrim böylesine bir ilişki içindedirler." 11'nci sahifesinde:

EĞİTİM VE DEVLET

"Eğitim meselesinde önemli olan, eğitimin kime hizmet edeceği ve niçin eğitim yapılacağıdır. Bu iki sorunun karşılığını, eğitim sistemlerini oluşturan ve uygulayan devlet yapısını açıklamakla bulmak mümkündür.

Devlet, sınıf egemenliği örgütüdür. Hakim sınıfların baskı örgütüdür, devletin özü, biçimden önce gelir ve onu belirler. Devlet, sınıf çıkarlarını yansıtan ilkelere göre örgütlendirilmiştir. Son tahlilde devletin gücü, siyasi ideolojilerin gücünden, yani iktisadi temelin yansıması olan kurumların gücünden başka bir şey değildir. Sınıflı toplumlarda devlet üst yapının örgütleyicisidir. Örneğin, sınıfsal eğitimi de devlet düzenler. Devleti "Sınıflar üstü" gösteren, "Halk devleti", "Refah devleti" gibi görüşler ortaya atan, bütün sosyal-demokrat ve revizyonist görüşler yutturmacadır. Aslında bu bir burjuva görüşüdür.

Emperyalizm döneminde burjuva devletinin görevi, kapitalizmin çökmesini geciktirmektedir. Bunu gerçekleştirmede burjuva ideolojisi, geniş bir şekilde kullanır. Devlet, bütün militer ve bürokrat güçleriyle sömürünün devamını sağlamaya çalışır.

Eğitim, devlet mekanizmasına sahip iktidarlarca sistemleştirilir ve uygulanır. Sınıflı toplumlarda eğitim bir sınıf mücadelesi olayıdır. Eğitim, "İnsani" isteklerden değil, sınıf mücadelesinin gereksinmelerinden doğar. Eğitimin sınıfsal karakterinin inkar edilmesi, yalnızca aldatmacadır. Her sınıf, kendi egemenliğinin sürdürülmesini sağlamak için, eğitim yapılmasını ister.

Demek ki eğitim, devlet mekanizmasını elinde tutan egemen sınıflara hizmet eder ve onların egemenliğini sürdürmek için yapılır. Sınıflı toplumlarda gemen sınıflar bilgi tekelini ellerinde tutmuşlar, egemen sınıf çocuklarına hükmetme ve sömürme öğretilmiş, sömürülen sınıfların çocukları eğitimin dışında bırakılmışlardır. Siyasi iktidarı elinde tutan her sınıf, genç nesli kendi dünya görüşüne göre, kendi politik çizgisine göre egemenliğini perçinlemek ve sürdürmek için eğitir. İki ayrı dünya görüşü eğitimde tam anlamıyla yansır.

Bir ülkede, yaratılmak istenen insan modelinin nasıl olması gerektiğini saptayan, eğitim mekanizmasını elinde tutan egemen sınıflardır. Egemen sınıflar, amaçlanan insan modelini çizerken, bu modeli kendi sınıfsal çıkarlarına göre belirlemektedirler. Egemen sınıf, siyasal iktidara da sahip olduğu içindir ki, eğitim sisteminin kendi sınıfsal çıkarlarına uygun biçimde oluşup işlenmesini sağlayabilmektedir. Bu bakımdan, belirli toplumsal yapıların, belirli bir eğitim sistemine yol açtığı kesin olarak ortadadır. Eğitilmiş insan, belirli bir üretimi gerçekleştirecek ve üretim de belirli amaçlara yönelik olacaktır. Egemen sınıf çıkarlarına yönelik bir üretim için, gerekli olan insan modeli yaratılmak istenecektir. Bu açıdandır ki, eğitim sistemini düzenden düzene, egemen sınıf ve tabakaların sınıfsal çıkar yönelişlerinden ve siyasal iktidarın bu yönelişlere uygun tutumundan bağımsız, soyut bir bütün olarak düşünmek çok büyük aldanmalara yol açacak bir hayalcilik olur.

Siyasal iktidar, okul öğrenimini ve planlamasını tek başına ve kendi sınıfsal niteliğine göre çizecek ve saptayacaktır. Bu saptama, yukarıda belirtildiği gibi, siyasal iktidarın sınıfsal yönelişleri paralelinde olmak durumunda ve zorundadır. Bu açıdan, okul öğretmeninin programlanmasında devrimci bir nitelik, ancak siyasi iktidarın devrimci sınıf ve tabakaların elinde bulunmasına, diğer bir deyişle, halk iktidarlarının ya da işçi sınıfı iktidarlarının varlığına bağlıdır.

Devrimci iktidarlar, bütün düzeni devrimci bir çizgide dönüştürebilecek ve giderek bir "Yeni insan" modelini de yaratacaktır. Buna karşılık, emperyalist ve emperyalizme bağımlı ülkelerin insan modeli, kapitalist ve işbirlikçi düzenden yana, bununla kaynaşmaya hazır, başkaldırmayan, robotlaşmış bir insan tipidir. Bütün öğretim istemi, bu ana çerçeve içinde şartlandırmaya yönelik nitelik taşıyacaktır.

Okul dışı eğitim açısından da, egemen sınıflar, aynı amaçlar etrafında belirli bir şartlandırmayı gerçekleştirmek yönelişindedirler. Her türlü propaganda aracının, kitle haberleşme araçlarının yığınları, aynı sınıfsal yönelişler yönünde biçimlendirme çabaları kendini gösterir. Bu tür şartlandırmanın devrimcilik açısından ölçüsü de, belirtildiği gibi, devletin devrimci sınıfın elinde olup

olmamasına bağlıdır. Propaganda araçlarını kullanan güçlerin sınıfsal niteliği, şartlandırmanın yönelişini de belirler. Özellikle geri bıraktırılmış, emperyalizme bağımlı ülkelerde basın, radyo, sinema, televizyon ve benzeri kitle haberleşme araçlarını elinde bulunduran işbirlikçi sınıflar, elbette ki bu araçları kendilerinden yana bir biçimlendirme içinde kullanırlar. Buna rağmen, okul dışı eğitimin devrimcilerce etkilenmesi, devrimci güçlerin, yığınları devrimci çizgide eğitmeleri söz konusudur ve "Devrim için eğitim"in esas geçerli olduğu alan da budur.

Bu ana kavramlardan sonra, dünya çapında çeşitli ülkelerdeki eğitim sistemlerini en genel biçimde açıklamak mümkündür." 18'nci sahifesinde:

SOSYALİST TOPLUM VE SINIFSIZ TOPLUM

"Bilimsel sosyalizm, sınıfların ortaya çıkışından beri insanların özledikleri, sömürünün ve sınıf mücadelesinin olmadığı bir toplumu gerçekleştirebilmek yolundaki pratik içinde;

"1. Üretim ilişkilerinin esas ögesinin, üretim araçları mülkiyeti olduğunu,

2. Üretim tarzının gelişmesinin iç diyalektiğine dayanılmadığı takdirde, üretim ilişkilerinin değiştirilemeyeceğini,

3. Bu değişiklikten zarara uğrayan sınıfların direncini yenebilecek tek gücün, proleteryanın ve müttefiklerinin siyasi sınıf mücadelesi olduğunu" göstermiştir.

Demek ki, sosyalizmin başarısı için sosyalizmin kuruluşunun objektif ve subjektif şartlarının yerine getirilmesi gerekir. İşçi sınıfının sınıf mücadelesi, iktisadi, siyasi, ideolojik alanlarda yürütülür.

Kapitalizmdan sosyalizme geçişin, belli objektif şartları yerine getirilmeden, toplumun objektif kanunlarına uymadan, sosyalizme geçiş mümkün değildir. Objektif şartların yanında, kitlelerin bilinçli eylemini sağlayacak subjektif şartların da yaratılması gerekir. Proleterya iktidarı tarihi bakımından kendi iktisadi temelinden önce gelmek ve kendi maddi temelini yaratmak zorunda olduğu için, subjektif faktörler, dolayısıyla eğitim büyük bir önem taşır.

Sosyalizmin kuruluşundan proleter devletine, eğitimde ve kültür alanında, politik çalışmada büyük görevler düşer. Yeni düşüncelerin ve bilimin geniş yığınlar arasında yayılması, proleter ideolojisinin burjuva ideolojisine gidip gelmesi meselesinin üstünde önemle durulur. Sosyalist ekonomik temelin hizmetinde, sosyalist bir politika vardır. Sosyalist dönemde, politika ve politik çalışma, ekonomi ve ekonomik çalışma ile içi içedir.

Kapitalist üretim ilişkilerinin değişmesi ile birlikte, burjuva ideolojisinin objektif temelleri de ortadan kalkmış demektir. Ortaya çıkan yeni maddi temelle birlikte, sosyalist bilinç de artar. Sosyalist toplumda objektif ve subjektif

koşullar arasında çelişme olmadığından, gelişmenin temposunu artırmada; eğitimin, politik çalışmanın rolü büyüktür.

Proleter devrim ile birlikte burjuvazi devletten uzaklaştırılmış, kapitalist mülkiyet yok edilmiştir. Ama burjuvazi ideoloji ve kültür alanında direnir. Onların gerici dünya görüşleri kitleler arasında taraftar kazanabilir. Bu yolda tekelci kapitalizm, geliştirilmiş kitle haberleşme araçlarını (radyo, televizyon, basın...) kullanır. Özellikle entellektüellerde, kapitalizmi geri getirmek düşüncesi yerleşebilir. Bu nedenlerden dolayı, proleterya, alt yapıda olduğu gibi, üst yapıda da tam bir egemenlik kurmak zorundadır.

Sosyalist toplum, bilimin ve bilinçli proleteryanın elinde sosyalizmin üst evresinde, yani sınıfsız topluma dönüşecektir. Sosyalizmin ilkesi "Herkese yeteneğine göre, herkese emeğine göre" ilkesidir. Sınıfsız toplumun ilkesi ise "Herkesten yeteneğine göre, herkese ihtiyacına göre" ilkesidir. Sınıfsız toplumda artık kafa emeği ile kol eği arasında bir çelişme kalmayacak, çalışma her türlü yabancılaşmanın ve zorlamanın dışında bir ihtiyaç haline gelecektir. Toplumda, devlet iktidarı olmayacak; toplum, sınıfsız toplum olaca, şehir ve köy ve tarım ile sanayi arasında zıtlaşma yok olacaktır. Kişiler özgür olarak yeteneklerini sınırsızca geliştirebileceklerdir. Sınıfsız topluma geçişte, işgünü 6, daha sonra 5 saate indirilecek, böylece herkese eğitim için daha fazla vakit ayrılmış olacaktır. Demek ki, sosyalist toplumdan sınıfsız topluma geçişin subjektif şartlarını oluşturmada, eğitime en büyük görev düşmektedir. Bugün dünyada henüz sınıfsız bir toplum kurulmamıştır. Ama sosyalist ülkeler, sınıfsız topluma yönelik bir eğitim politikasını gündemlerine almışlardır.

Küçük burjuva radikallerinin yönetimindeki ülkelerde:

Bugün emperyalist kampa bağlı olmayan, ama sosyalist de olmayan çeşitli ülkeler vardır. Bu ülkeler, işçi sınıfının ideolojik, politik örgütsel ve donanmış gücünün önderiliğinde değil de, küçük burjuva radikallerinin elinde, milli kurtuluş mücadelesi vererek bağımsızlıklarına kavuşmuşlardır. Ancak gerekli tedbirleri almadıklarından ve bilimsel sosyalizmin ışığında, devrimci bir çizgide ilerleyemediklerinden, sosyalist toplumlara geçişin ön şartlarını yaratmış olmaktan bile uzaktırlar. Fakat yine de bu ülkelerdeki eğitim, emperyalizmin etkisine fazla açık değildir.

Mısır, Cezayir, Libya-Sudan, Bruzzavil Kongosu gibi ülkelerde eğitim, daha çok, küçük burjuva radikallerinin koydukları esaslar içinde, okur-yazar sayısını artırmaya, cahilliği ortadan kaldırmaya, lâik eğitim vermeye ve teknik adam yetiştirmeye yönelik, "Reformist" uygulamalardır." 20'nci sahifesinde:

SOSYALİST ÜLKELERDE

Genel anlamda, "Sosyalist Ülkeler" başlığı altında inceleyebileceğimiz ülkeler şunlardır: Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği, Çin Halk Cumhuriyeti, Arnavutluk Halk Cumhuriyeti, Macaristan Halk Cumhuriyeti, Romanya Halk Cumhuriyeti, Bulgaristan Halk Cumhuriyeti, Polonya Halk Cumhuriyeti, Çekoslovakya Sosyalist Cumhuriyeti, Moğolistan Halk Cumhuriyeti, Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti, Almanya Demokratik Cumhuriyeti ve Küba Cumhuriyeti.

Sosyalist ülkelerde eğitim, muhakkak ki, diyalektik bir süreç içinde incelenmelidir. Sosyalist ülkeler, kapitalist ülkeler gibi çökmekte olan ülkeler olmadığından, sürekli gelişmekte, yeni boyutlara ulaşmaktadırlar. Eğitim de, toplumun gelişimine uygun bir şekilde sürekli olarak gelişmekte, değişmekte ve daha mükemmel bir duruma gelmektedir. Gerçekte sosyalist ülkelerin eğitimi, devrimci iktidarlar kurulmazdan önce sosyalist partilerin kuruluşuna değin uzanır. Sosyalist partilerin ideolojik iç eğitimi, parti dışı devrimci kitlelerin eğitimi, halk savaşı sırasında halk ordusunun eğitimi, gerillaların kırsal alanda uygulamaya çalıştıkları gerilla eğitimi, Çin'de örneğini gördüğümüz kurtarılmış bölgelerdeki halk eğitimi, iktidarın ele geçirilmesi ile birlikte uygulanan eğitim, sosyalist olduğu gibi, Büyük Proleter Kültür devrimi sırasında gerçekleştirilen eğitim, yeni insanı amaçlayan eğitimi; gerçekten diyalektik ilişkiler içinde incelenmek gerekir.

Şu anda içinde bulundukları toplumsal yapıdan, çok amaçlanan yapıyı da gözönüne alırsak, aralarındaki bazı farklılıklar olmasına rağmen sosyalist ülkelerde eğitim, şu özelliklere sahiptir:

1. Sosyalist eğitim amacı, proleterya iktidarını sağlamlaştırmak, kapitalizmi geri getirmek isteyen akımları önlemek, sosyalizmin üst aşamasını gerçekleştirmek ve yeni insanı yaratmaktır.

2. Sosyalist eğitim, proleterya ideolojisinin yaygınlaşmasını, burjuva ideolojisinin geri dönememecesine yıkılmasını amaçlar. Bu anlamda burjuva ideolojisine ve onların proleterya arasındaki değişik uzantılarına, oportünistlere, revizyonistlere... eski eğitim yönetmelerine karşı kesin bir mücadele sürdürülür. Silahlı düşman yok edilip iktidara gelindikten sonra, silahsız kalan düşmanlara karşı ideolojik mücadele sürdürülür. İdeolojik ve politik çalışma, en büyük önemi taşır.

3. Sosyalist toplumun kuruluşu, kendiliğinden meydana gelen bir oluşum değildir. İşçilerin bilinçli ve amaca uygun çalışmalarının bir sonucudur. Sosyalizmin kuruluşunda insan unsuru çok önemlidir. İşçilerin bilinci ne kadar yükselmişse; sosyalist toplum da, o denli hızlı ve sağlam kurulur. Bu nedenle, sosyalist toplumda sınıf bilincinin arttırılması, eğitimin her aracı da kullanılarak gerçekleştirilir. Okullarda öğrencilerin sınıfsal dökümü, proletaryadan yanadır.

4. Sosyalizmin amacı insandır. Sosyalist eğitim giderek yeni insanı yaratmayı amaçlar, yeni insanın yaratılmasının objektif temelleri, sağlam bir sosyalist ekonominin kurulması, toplumsal ilişkilerin geliştirilmesidir. Ama yalnız bu yeterli değildir. Yeni insan, subjektif temellerle, yani eğitim ile tam olarak biçimlenir. Kollektif çalışma, eleştiri ve özeleştiri, kitli eleştirisi ilkeleri, bu biçimlendirmeye yönelik çalışmalarda en etkili biçimde uygulanır.

5. Sosyalist eğitim, kişiler arasında başlangıçtaki eşitsizlikleri ortadan kaldırmayı amaçlar. Gerektiğinde, aynı eşitsizliklere sahip kişiler için, farklı eğitim yöntemleri uygular. Çok milletli sosyalist toplumlarda, milliyetlerin kendi kültürlerini, dillerini geliştirmelerine en büyük olanak tanınır. Proleter yurtseverliği ve proleter enternasyonalizmin ilkeleri bütün eğitimde yansır.

6. Eğitim çalışmaları, sınıf mücadelesi ile, partinin politikası ile, üretim ile, bilimsel çalışmalarla, sosyalist toplum kuruculuğunun somut ödevleriyle, genel anlamda tüm sosyal pratik ile iç içedir. Teori ve pratiğin diyalektik materyalist birliği, üretim içinde eğitim, iş içinde eğitim, bütün eğitime damgasını vurur. İdeolojik ve politik çalışmalar, genel anlamda eğitim, gerçeğe dayanır. Sosyalist eğitim, insanın yalnızca sağduyusuna değil, aynı zamanda bedeni yapısına, duygu ve coşkularına da biçim verir.

Sosyalist toplumlar, gelişen toplumlardır ve eğitim sistemlerinde hatalar gördüklerinde, derhal bu hataları düzeltme yoluna girmişlerdir. Sosyalist ülkelerde politik çalışmaya ağırlık vermeden, ekonomik gelişimin yalnızca bireysel maddi teşvik unsurları ile güçlendirilmesine çalışmak, yeniden canlandırılmak istenen burjuva ideolojisine karşı tutarlı ideolojik mücadele vermemek, sürekli olarak kötü sonuçlara yol açmıştır. Polonya, Macaristan, Çekoslovakya ve Sovyetler Birliği'ndeki bazı olaylar, yeterince ideolojik ve politik çalışmayı gerçekleştirmemenin sonuçlarıdır.

Bu yüzden sosyalist ülkeler, Sürekli Eğitim ilkesinin gerçekleştirilmesine büyük ağırlık vermektedirler. Ekonomik gelişmede ideolojik ve politik çalışmaya ağırlık verilmesi meselesini biraz daha açabilmek için, "Büyük Proleter Kültür Devrimi"ni kısaca incelemek yararlı olacaktır.

Kültür Devrimi'nin hazırlanışı, 1957'lere değin uzanır. Başkan Mao'nun "Halk İçindeki Çelişmelerin Doğru Ele Alınması Üzerine" adlı çalışmasında, proleterya diktatörlüğü döneminde de sınıf mücadelesinin devam edebileceği konusundaki görüşü, Kültür Devrimi'nin temellerini atmıştır. Gerçekte, Büyük Proleter Kültür Devrimi, öz olarak proletarya diktatörlüğünün sağlamlaştırılması, kapitalizme geri dönüş umutlarının engellenmesi, sosyalizmin kuruluşu yolunda zorunlu olarak ve zamanında yapılmış bir politik harekettir.

Çin Halk Cumhuriyeti'nde eğitim, 1958 yılından beri ayrıntılı bir biçimde tartışmaktadır. 1958'e kadar eğitim, daha çok "Kitaptan öğrenme" sistemi içinde gerçekleştirilmiştir. O dönemin birçok partili ve öğretim üyesi, yüksek öğretimi, yalnızca ileri teknokrat yetiştirmek biçiminde anlamıştır. Böylelikle kısa zamanda üniversiteler, akademik olarak ileri seviyede olan, fakat ideolojik ve politik çalışma konusunda çok geride bulunan karyeristlerle dolmuştur. Akademik görevler o kadar ağır basmıştır ki öğrenciler politik çalışmaya vakit bulamamışlardır. Entellektüeller arasında ayrıca, revizyonist görüşler gelişmeye başlamıştır.

Bütün bu hatalı gelişmeleri önlemek için, 1958'lerde yarı iş-yarı öğretim sisteminin deneyleri yapılmıştır. Öğrenciler fabrikalara ve kırsal bölgelere gitmişler, bazı okullarda öğrenciler, ufak üretim birimleri kurarken, bazı fabrikalarda da işçiler, kendilerine okullar kurmuşlardır. Bu denemeler geliştirilirken, başkan Mao, 1962'de sosyalist eğitim kampanyasını başlatıp şunları söylemiştir:

"Sosyalist toplum, oldukça uzun tarihsel bir dönemi kapsar. Sosyalizmin tarihsel döneminde sınıflar, sınıf çelişmeleri ve sınıf mücadeleleri vardır. Sosyal yolla kapitalist yol arasındaki mücadele ve kapitalist restorasyon tehlikesi vardır. Bu mücadelenin uzun ve karmaşık yapısını tanımalıyız. Uyanıklığımızı arttırmalıyız. Sosyalist eğitimi yönetmeliyiz. Sınıf çelişmelerini ve sınıf mücadelelerini doğru olarak anlamalı ve ele almalıyız. Bizlerle düşman arasındaki çelişmeleri, halk içindeki çelişmelerden ayırdetmeli ve bunları doğru olarak ele almalıyız. Yoksa, bizimki gibi bir sosyalist ülke, karşıtına dönüşür ve yozlaşır ve de kapitalist restorasyon oluşur."

Görüldüğü gibi, Kültür Devrimi rastgele yapılmış ve tamamen üst yapıyı ilgilendiren bir oluşum değil, sosyalizmin ekonomik temelini ilgilendiren politik bir harekettir.

Kültür Devrimi, 1968 yılında programlanmış bir şekilde, bütün yoğunluğuyla pratiğe geçirilmiştir. Partinin önderliğinde, "Devrimi kavrayın" "Üretimi arttırın", "Mücadele-eleştiri-dönüşüm" gibi ilkelerle Kültür Devrimi, eğitim imkânlarının en yeni biçimleri de kullanılarak sürdürülmüş ve karşı-devrimci revizyonistlik yönetimden uzaklaştırılmış, amaçlanan hedeflere yaklaşılmıştır. Çin Halk Cumhuriyeti'ndeki bu mücadele, bugün için bitmemiştir ve devam etmektedir.

Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin hazırlanmasında ve gelişiminde, eğitiminde şu özellikler görülmüştür:

1. "Politik çalışma, bütün çalışmanın can damarıdır" ilkesinden kalkınarak, politik çalışma ekonomik temele hizmet eder, yeterli ve gerekli ideolojik temeli olmayan ekonomik çalışmanın, başarısızlığa mahkûm olduğu açıktır.

2. Sosyalist eğitim, devrimci pratik ile iç içedir. Eğitimi, sınıf mücadelesi ve üretim mücadelesi ile birlikte sürdürür. Eğitmde, yarı iş-yarı öğretik ilkesi, başarıyla uygulanır.

3. Kitlelerin kendi eğitimi esastır. Kitlelerin eğitimi, demokratik inka yöntemi, eleştiri ve özeleştiri ve kitle eleştirisi yöntemleri ile gerçekleştirilir. Önderlik ile kitleler, sıkı sıkıya birbirlerine bağlıdır ve ilişkide "Kitlelerden kitlelere" ilkesi uygulanır. İdeolojik ve politik eğitimde "Birlik-eleştiri-birlik" ilkesi uygulanır.

4. Sosyalist eğitim gerçeklere dayanır. Parti kadroları, kitleler arasında yaşar, onların yaşama ve düşünme biçimlerini öğrenir. Eğitimde canlı öğretim araçları ve canlı yöntemler kullanılır. 24 ve müteakip sahifelerde:

SONUÇ

"II. DEŞ, dünyadaki çeşitli eğitim sistemlerini daha da ayrıntılı bir biçimde tartışmalı ve karşılaştırmalı bir sonuca varmalıdır. İçinde bulunduğumuz bu ortamda, bu bildiride ana kavramlarla ortaya koymaya çalıştığımız gerçeklerin ışığında, genel olarak şimdiye kadar eğitimin devrimci görevleri konusunda, yoğun çalışmalara girişmiş olan TÖS'e ve devrimci üyelerine aşağıdaki önerileri sunmakta yarar görüyoruz.

Öncelikle "Devrim", "Eğitim", "İlgi" kavramlarında açıklığa kavuşulmalı, devrimcinin kim olduğu, kesin olarak ortaya konmalı ve **"Devrimcinin görevi Devrim yapmaktır"** ilkesine uyulmalıdır.

Devrim için eğitim ilkesinin, uygulanır olabilmesi için, bu kavram içeriğinin bütün devrimci eğitimciler için gereği gibi anlaşılmış olması ve uygulama taktiklerinin bilinmesi zorunluluğu vardır. Bu açıdan TÖS, örgüt içi eğitimi derinleştirmeli, yaygınlaştırmalı ve "Devrim İçin Eğitim" ilkesi doğrultusunda II. DEŞ'te alınan kararlar ışığında merkezden planlanmalıdır.

Yukarıdaki örgüt için, eğitimin gerçekleştirilmesi için, sendikal mücadele yoğunlaştırılmalıdır. Devrimci düşünce ve davranışlarından dolayı baskı altında tutulanlara gösterilen destek sürdürülmeli, meslek dışı bırakılan, dolayısıyla TÖS üyeliği düşen devrimci öğretmenler, maddi ve manevi bakımdan yalnız bırakılmamalıdır.

TÖS, işçi, köylü, gençlik ve diğer devrimci meslek örgütleriyle sıkı ilişki kurmalı, dayanışma göstermeli, örgütlerin eğitim çalışmalarına en üst düzeyde katılmalı, bu örgütler ile ortak eylem birliğine girmeli, sürdürülen bütün devrimci eylemleri desteklemelidir.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın müfredat programlarını ve öğretim biçimlerini, daha ilerici bir düzeye çıkarabilme yolundaki mücadelesini, sonuç alıcı bir biçimde daha da yoğunlaştırmalıdır.

TÖS, bir yandan kendi üyelerinin bilgi düzeyini arttırarak, öte yandan bilinçlenen işçi ve köylü kitlelerinin eğitimine yardımcı olacak yayınlar yapmak üzere bir "Devrimci Araştırma ve Yayın Komisyonu" oluşturmalı ve bu komisyon, bütün yerel özellikleri dikkate alarak derhal çalışmalara başlamalıdır.

Eldeki müfredat programlarının olumsuzluğuna, karşı devrimci niteliğine, öğretmen biçimlerinin yetersizliğine ve gammazlayıcı yönetici ve müfettişlere rağmen devrimci öğretmen:

- Devrimci dünya görüşünün çizgisinde, öğrencilerine aktarabileceği ilk bilgiler için, kendine zaman ve ortam yaratmalıdır.

- Emperyalizmin emrindeki kitle haberleşme araçlarının, özellikle film ve zararlı yayınların, öğrenciler üzerinde bıraktığı olumsuz etkileri yok edebilmek için, üstün bir çaba göstermelidir.

- Okul öğretimi süresince, Türkiye'deki devrimci mücadeleyi tanıtmalı, öğrenciye bu mücadeledeki görevinin ilk kıvılcımları verilmeli, bu öğretim sırasında, canlı örneklerden ve günlük olaylardan faydalanmalıdır.

- İşçi ve köylülerle en yakın bağları kurmalı, işçi ve köylü kitleleri arasında politik çalışmayı, kitle çalışmalarını gerçekleştirmeli, işçi ve köylü kitleleri arasında devrimci düşüncelerin yaygınlaşmasına çalışmalıdır.

- Bütün bunları gerçekleştirebilmek için, devrimci öğretmen, kendini yetiştirme konusunda en üstün bir çabaya girmelidir. Egemen sınıfları sarsıcı, en ufak bir eyleme dahi girişmeden, korkuya düşmeyi bırakıp, ufacık baskılardan bile şikâyet ederek etrafa yılgınlık yaratmaktan vazgeçip, mücadelede devrimci yerini almalıdır.

İşçi köylü kitleleri ile kaynaşmalı, onlarla birlikte, bir küçük burjuva olarak değil de, bir işçi sınıfı aydın olarak ortak eyleme geçmelidir."

Netice olarak bu bildiride;

Mao'nun Çinde yaptıklarını, ülkemizde yapmak için, Komünist topluma giden yolun şartları, strateji ve taktiği çizilmiştir.

Gerek devrimin, gerek devrimcinin, gerek devrim için eğitimin, gerek işçi köylü ittifakının ve gerekse bilimsel sosyalizmin, yani komünizmin tarifleri ve uygulama yöntemleri teori ve pratik birliği, Mao'nun Çin Komünist Partisi tüzüğünden aynen alınmıştır. Kısacak bu bildiri, Çin Komünist Partisi tüzüğünün kısaltılmış başka bir şeklidir.

Özet olarak bu bildiri, Marksist-Leninist sistemin, tüm felsefesini bütün açıklığıyla ortaya koymuştur:

Bu bildiride:

a) Devrimin

b) Devrimcinin

c) İşçi sınıfının

d) Burjuvazinin

e) Diyalektik materyalizmin, yani maddeci görüşün (Komünizmin felsefesinin)

f) Bilimsel sosyalizmin

g) Alt yapı, üst yapı, değişikliklerinin

k) Devrim için eğitimin

l) İki ayrı dünya görüşünün

m) Eğitimcinin görevinin

o) Eğitim ve devletin

ö) Sosyalist toplum ve sınıfsız toplumun, tarif ve tanımlarının çok açık olarak yazılmış olduğu.

İşte bu tanım ve evsafa uyan düzen şekli komünist düzen ve komünist toplum şeklidir. Bu bildiri, bir düzen değişikliğinden uygulanacak ana program ve prensipler bildirisidir.

Bu bildiride komünist toplumun öngördüğü, bütün vasıf ve şartlar mevcuttur. Bu bildiri gizli cemiyetin "Manifestosu"dur.

Bildiriler, yani broşürler; mahiyet, mana ve muhteva itibariyle kurulması düşünülen Marksist-Leninist bir düzende, uygulanması gereken, ileri toplum koşullarını, eğitim sistemini ve edebiyat görüşünü hiçbir tereddüde mahal bırakmaksızın net olarak ortaya koymaktadır.

BİLİMSEL SOSYALİZM VE DEVRİM

Broşürlerin muhtevalarındaki bilimsel sosyalizmin ve devrimin tarifi, siyasal iktidar olma niteliğine sahip işçi sınıfı anlayışı ile, Marks'ın, Lenin'in, Mao'nun ve Marksist-Lenininst bir örgüt olduğunu açık olarak söyleyen Dev-Genç'in, bilimsel sosyalizm, devrim, işçi sınıfı anlayışı ve tarifleri arasında hiçbir fark olmadığı kesin olarak görülmektedir.

MARKS'A GÖRE BİLİMSEL SOSYALİZMİN TARİFİ

İlmi sosyalizm, Marks'ın ve Engels'in önerdiği, proleteryanın öncülüğündeki ihtilalci sosyalizmdir. İlmi sosyalizm, komünizmin diğer bir adıdır. Yani bu iki düşünüre göre ilmi sosyalizm eşittir komünizmdir. Bu kavramın çeşitli tariflerini yapmak gerekirse;

BİLİMSEL SOSYALİZM

"Komünizm hakkında genel bilgiler veren, bir toplumun biçimlenme ve gelişme kanunlarını açıklayan bilime, bilimsel sosyalizm teorisi denir.

Bilimsel sosyalizm teorisi meseleyi, kapitalizmin devrim yoluyla ortadan kaldırılması biçiminde ele alır ve insanın kurtuluşu için gerekli şartların ancak bu suretle yaratılacağını belirtir.

Bilimsel sosyalizm, kapitalizmin çöküşünün tarihi bir zorunluk oduğunu ve hiçbir kuvvetin bunu önleyemeyeceğini ispat eder.

Bilimsel sosyalizm, kapitalizmi yıkacak devrimci güçleri de gösterir. Sosyalist devrimin genel kanunlarını açıklar ve proleterya diktatörlüğünün, eski kapitalist toplumu ortadan kaldırmak için, gerekli bir amaç olduğunu belirtir. Kapitalizmi devrim yoluyla devirme, bilimsel sosyalizm teorisinin belli başlı konuları arasındadır.

Bilimsel sosyalizm, Marksizm-Leninizm'in bölünmez bir kesimidir.

Bilimsel sosyalizm, kapitalizmin ortadan kaldırılması için, gerekli yol ve araçları gösteren, yeni komünist toplumun yaratılması sırasında yürürlükte olan kanunları ve insanın her yönden gelişmesi için gerekli ekonomik sosyal ve manevi şartları açıklayan, komünist toplumun karmaşık organizmini izah eden, toplum süreçlerini insan yararına, bilinçli ve amaca uygun yönetimini öğreten bir bilimdir.

Bilimsel sosyalizme göre, bütün sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde sosyalizme geçiş için, milli demokratik devrim zorunlu bir duraktır. Milli demokratik devrimin başarılması ve sosyalist kuruluşa geçilmesinin üç temel şartı vardır.

1. İşçi köylü temel ittifakına dayanan en geniş anti-emperyalist cephe
2. Bu devrimci cephede proleterya partisinin öncülüğü
3. "Halk savaşı"

Bu tarifler Marksist-Leninist düşünürler tarafından çeşitli tarihlerde yapılan tariflerdir.

MARKS'A GÖRE SOSYAL DEVRİM TANIMI

Bir üretim tarzından daha ileri bir üretim tarzına geçmektir. Proleterya devrimi deyince, politik ve sosyal devrim kastedilir. Kısaca, politik devrim, sosyal devrimin zorunlu bir aşamasıdır.

Marks ve Engels: Proleteryanın devrimci mücadelesini evrim ve devrim olmak üzere iki aşamada formüle eder. Devrim aşaması kısa bir dönemdir. Evrim aşaması uzun bir dönemdir. Her çeşit eylem biçimini kapsar. Daha başka bir

şekilde tarif etmek gerekirse, devrim eşittir, bir üretim biçiminden, başka bir üretim biçimine geçerken, alt yapının topyekun değiştirilmesi demektir. Her şey alt yapıya bağlıdır. Alt yapı değişince diğer yapılar da ona göre değişecektir. alt yapı mevcut olmadan, başka bir yapıyı düşünmek mümkün değildir. alt yapı cemiyetlerin temel unsurudur. Bütün olaylar alt yapıya göre düzenlenir ve alt yapıya göre sonuçlanır. Daha kısa bir tarifle, ekonomi olmadan hiçbir şey olmaz. Materyalist görüş toplumların varlığıdır.

"Devrim, yalnızca yönetici sınıfı devirmenin başka yolu olmadığı için değil, fakat aynı zamanda onu deviren sınıf ancak ve ancak bir devrim içinde kendisini geçmişin birikmiş pisliklerinden temizleyebileceği ve böylece toplumu yeniden kurabileceği için de zorunludur. (Karl Marks "Marks'ın Toplum Kuramı" Sayfa: 19, Paragraf: 2)

"Komünistler, görüşlerini ve amaçlarını gizlemeyi küçüklük sayarlar. Onlar, hedeflerine ancak, mevcut sosyal şartları zorla devirerek ulaşmanın mümkün olduğunu açıkca ilan ederler. Varsın egemen sınıflar bir komünist ihtilalin korkusuyla titresinler" (Karl Marks, F. Engels "Komünist Manifesto" Sayfa: 91-92)

"Proleteryanın gelişmesinin en genel aşamalarını anlatırken, şimdiki toplumun içinde yürütülen az çok üstü örtülü iç savaşı, bir savaşın açıkça devrime döküldüğü ve burjuvazinin zora başvurularak devrilmesinin proleteryanın egemenliğinin temelini hazırladığı noktaya kadar izledik." (Karl Marks, F. Engels "Komünist Manifesto" Sayfa: 59)

"Devlet tarafından, toplumun tümü adına üretim araçlarına elkoma (...) yani sosyalist devrim (...)"

"Burjuva devletini ancak ihtilal ortadan kaldırabilir" (Engels "Devlet ve İhtilal-Lenin" Sayfa: 27-28)

MARKS VE ENGELS'E GÖRE DEVRİMDE İŞÇİ SINIFININ ANLAMI

İşçi sınıfı toplumun öncü sınıfıdır. Proleterya diktatoryası, yani siyasal iktidar kurulmadıkça, toplumların refah ve huzurundan bahsedilemez, işçi sınıfı temel güçtür.

"Burjuvazinin geliştiği ölçüde, yani sermayenin geliştiği ölçüde ve aynı oranlarla-ancak iş bulabildiği sürece yaşayabilen ve ancak emeği sermayeyi çoğalttığı ölçüde iş bulabilen bir emekçiler sınıfı olan-proleterya da, yani modern işçi sınıfı da, gelişmektedir. Kendilerini dilim dilim satmak zorunda olan bu emekçiler, bütün öteki ticaret maddeleri gibi bir metadır ve dolayısıyla, bütün değişikliklerin, pazarın bütün dalgalanmalarının ve ve rekabetin etkisine açıktır." (Karl Marks, Friedrich Engels "Komünist Manifesto" Sayfa: 51-52)

"Bugün, burjuvazinin karşısında duran bütün sınıflardan yalnız proleterya, gerçekten devrimci bir sınıftır. Öteki sınıflar modern sanayi karşısında çürümekte, sonunda da ortadan kaybolmaktadırlar; modern sanayinin özel ürünü ve asıl ürünü proleteryadır." (Karl Marks, Friedrich Engels "Komünist Manifesto" Sayfa: 57)

"İşçi sınıfı, gelişme seyrinde, eski uygar toplumun yerine, bütün sınıfları ve bunlar arasındaki çelişmeleri kendi dışında tutan bir birlik koyacaktır ve uygar toplumdaki gelişmenin tam resmi ifadesi olan politik güç, bu anlamıyla artık mevcut olmayacaktır." (Karl Marks "Devlet ve İhtilal-Lenin" Sayfa: 33-34)

"Rusya'da işçilerin kitle hareketlerinin gelişmesi, siyasal demokrasinin gelişimindeki üç önemli geçişi karakterize eder. Bunlardan birincisi, dar propaganda gruplarından kitleler arasında geniş ekonomik ajitasyona geçiş; ikincisi, çok sayıda kişiyi kapsayan açık sokak gösterilerine geçiş; üçüncüsü, gerçek iç savaşa, ayaklanmaya geçiştir. Bu geçişlerin her biri sosyalist fikirlerin etkisinde, başlıbaşına bir yönetimle ve işçi sınıfının zihniyetinde, hayat koşullarında yer alan köklü değişmeler ve işçi sınıfının gittikçe daha geniş bir kısmının, daha bilinçli ve daha aktif olarak kavgaya çekilmesi olgusuyla gerçekletirildi. ""Lenin Ant Dergisi" Sayfa: 73, Paragraf: 1, Eylül 1970)

LENİN'E GÖRE BİLİMSEL SOSYALİZMİN TARİFİ

Teoriye oturtulmamış eylemler, yenilgiye mahkûmdur. Devrimci teori olmadan, devrimci hareket olmaz. Teori-pratik birliği, bilimsel sosyalizmin yani komünizmin en önemli temellerinden birisidir. (And dergisi Şubat 1971 Sahife: 31, Paragraf: 4) Kısa bir tarifle Marksist-Leninist görüş, teori ve pratik birliğidir. Daha başka bir tarifle, teorinin pratiğe uygulanmasıdır.

LENİN'E GÖRE DEVRİMİN TARİFİ

İşçi sınıfının önderliğinde, köylü ordusunun halk savaşı ile kırlardan şehirleri kuşatma teorisidir. Köylü temel güç, proleterya önder güçtür.

Devrimci teori olmadan, devrimci hareket olmaz. (Lenin Ne Yapmalı, adlı eser)

"Unutulmasın ki devrimci deney ve örgütlenme, yani organizasyon ustalığı, insana doğuştan verilmemiştir. Zamanla edinilen, kazanılan şeylerdir. Bunlar, yeter ki insan bunun için gerekli nitelikleri kendi kendine geliştirmeye yönelsin, kusurlarını ve yanılgılarını olanca açıklığıyla ve bilinçli şekilde görüp bilmeye koyulsun, devrimcilik alanında kusuru kavrayıp bilmek, yarı yarıya düzeltmek demektir." (Lenin "Çağımız" Sahife: 13, Paragraf: 8)

"Sosyal devrim, gelişimin genel ve özel toplumsal kanunlarına bağlı olan, karmaşık bir tarihsel süreçtir. Devrim bir halk eylemidir. Şu veya bu yönetmenin, kahramanların ya da öncü grupların hazırlıksız rastgele hareketleri değildir. Yığınların akıtılmadığı bir devrim, tamamı ile avanturizmdir." (Lenin "Çağımız" Sayfa: 13, Paragraf: 1)

"Siyasi polise karşı mücadele, özel vasıfları gerektirir. Devrimciliği meslek edinmiş olan devrimciler gerektirir. Ve biz işçi sınıfının, sadece somut istekleri ileri sürmesini değil, ama gittikçe artan sayıda bu profesyonel devrimcileri de, ileri sürmesini, beklemeliyiz. ("Lenin Ne Yapmalı?" Sahife: 173)

"İşçiler, çarlığa karşı giriştiğiniz iç savaşta, proleter kahramanlığın eşi görülmemiş örneklerini verdiniz. Şimdi devrimin ikinci aşamasında da, sizi zafere ulaştıracak yolları açmak için örgütlenmenin, proleteryayı ve bütün halkı örgütlemenin eşi görülmemiş örneklerini vermelisiniz." (Lenin Sekp tarihi Sahife: 221)

"Ezilen sınıfların kurtarılması için sadece kuvvete dayanan bir ihtilale değil, aynı zamanda devlet makinasının yok edilmesine de ihtiyaç vardır" (Lenin "Toplanmış Eserler" Cilt: 27, Sahife: 187)

"Gayri meşru mücadele şekillerini, meşru mücadele ile bağlamasını anlamayan ihtilalciler çok kötü ihtilalcilerdir." (Lenin "Seçilmiş Eserler" Cilt: 12, Sahife 840)

"İhtilalci mücadele vasıtalarının açıklanmasını, kıymetlendirilmesini, hazırlanmasını temin etmek üzere propaganda için, gayri meşru bir organizasyona sahip olmadan, kütleyi ihtilale sürüklemek mümkün değildir." (Lenin "Sosyalizm ve Harp" Sahife: 24)

"Burjuva devleti, proleter devlete yerini yok olma yoluyla değil, genel kural olarak, ancak ve ancak, şiddete dayanan bir devrimle bırakabilir, Engels'in şiddete dayanan devrime yaptığı övgü, Marks'ın bir çok beyanı ile tam bir uygunluk halindedir. (...) bu övgü, hiçte bir boğuntu sonucu, bir tumturaklı söz, bir tartışma hevesi değildir. Bu şiddete dayanan devrim fikrini ve bu fikrin ta kendisini, sistemli olarak yığınlara mal etmek zorunluğu, Marks ve Engels Doktrini'nin tümünün temelinde yatan bir şeydir." ("Lenin" Devlet ve ihtilal Sahife: 31)

"Şiddete dayanan devrim olmaksızın, burjuva devleti yerine, proleter devleti geçirmek imkânsızdır. Proleter devletin ortadan kaldırılması, yani bütün devletin ilgası ise ancak yok olma yolu ile mümkündür." (Lenin "Devlet ve İhtilal" Sahife: 32)

LENİN'E GÖRE DEVRİMDE İŞÇİ SINIFININ ANLAMI

Şehirlerden kırlara doğru örgütlenmek, şehirlerden kırları zapt etmekte öncü güç işçi sınıfı, temel güç köylüdür.

MAO'YA GÖRE BİLİMSEL SOSYALİZMİN TARİFİ

Bilimsel sosyalizm yeni bir sosyal düzendir. Bu yeni düzen hem yeni bir sosyal düzen, hem de proleteryanın ideolojisidir, yani bilimsel sosyalizm eşittir komünizmdir. (Mao Çe Tung "Yeni Demokrasi" adlı eseri)

MAO'YA GÖRE DEVRİMİN TARİFİ

Devrim kırlardan şehirlere doğru örgütlenmek, kırlardan şehirleri zaptetmek, öncü güçişini sınıfı, temel güç köylüdür. (Mao Çe Tung "Çin Komünist Partisi Tüzüğü")

"Devrim bir ayaklanmadır. Bir sınıfın diğer bir sınıfı devirdiği, bir şiddet hareketidir. Bu hareket içerisinde devrimci, halkın yanında yer alan kimsedir."

"Devrim yapmak için, mutlaka devrimci bir parti olmalıdır. Marksist-Leninist devrimci teori üzerine ve Marksist devrimci tarzda kurulmuş devrimci bir parti olmadığı zaman işçi sınıfını ve geniş halk kitlelerini, emperyalizme ve uşaklarına karşı mücadelede zafere götürmek imkânsızdır." (Mao "Seçme Sözler" Sahife: 1, Paragraf: 2)

"Devrim, ziyafet vermeye, yazı yazmaya, resim yapmaya, veya nakış işlemeye benzemez. Devrim o kadar zarif, o kadar rahat ve nazik, o kadar ılımlı, müşfik, kibar, ölçülü ve alicenap olmaz. Devrim, bir ayaklanmadır. Bir sınıfın başka bir sınıfı devirdiği bir şiddet hareketidir." (Mao "Seçme Sözler" Sahife: 8, Paragraf: 2)

"**Devrimci**: Halkın yanında yer alan kimse, devrimcidir. Emperyalizmin, feodalizmin ve bürokrat kapitalizmin yanında yer alan kişi karşı devrimcidir. Devrimci halkın yanında sadece lafta yer alan, ama aksi yönden hareket eden kişi, lafta devrimcidir. Sözleriyle olduğu kadar, eylemleriyle de devrimci halkın yanında yer alan kimse ise, tam anlamıyla bir devrimcidir." (Mao "Seçme Sözler" Sahife: 10, Paragraf: 1)

"Devrimin esas göreve, en yüksek biçimi, iktidarın silah zoruyla ele geçirilmesi ve meselenin savaş yoluyla halledilmesidir. Bu Marksist-Leninist devrim ilkesi evrenseldir, bütün ülkeler için geçerlidir." (Mao "Seçme Eserler" Sahife: 43, Paragraf: 3)

"Komünist partinin yönettiği Çin devrim hareketinin bütünde, iki aşama olacaktır: Demokratik devrim ve sosyalist devrim; bunlar farklı nitelikte iki

devrim durumudur, ancak birincisi bittikten sonra, ikincisine geçilebilir. Demokratik devrim, sosyalist devrimin gerekli bir hazırlık unsurudur; sosyalist devrim ise, demokratik devrimin mantıki bir sonucu olacaktır." (Mao "İhtilalin Özü" Sahife: 18, Paragraf: 2)

Her devrimci şu gerçeği özümlemelidir: "İktidar süngünün ucundadır." (Mao "İhtilalin Özü" Sahife: 41 Paragraf: 2)

MAO'YA GÖRE DEVRİMDE İŞÇİ SINIFININ ANLAMI

Mao'da işçi sınıfı öncü güç, köylü sınıfı ise temel güçtür. Görevi, kırlardan şehirlere doğru örgütlenmek, kırlardan şehirleri zaptetmektir.

DEV-GENÇ'E GÖRE BİLİMSEL SOSYALİZMİN TARİFİ

"Bilimsel sosyalizm eşittir, Marksizm-Leninizm'dir. Diyalektik metod ve materyalist felsefe temel görüştür."

"Bilimsel sosyalizm, Mark ve Engels'in tarihi maddecilik ve diyalektik materyalizmi üzerine kurulmuş olan komünizmdir. Bu terim komünizmin yasaklandığı ülkelerde komünizme verilen addır. Kısa bir tarifle, bilimsel sosyalizm, eşittir komünizmdir."

DEV-GENÇ'E GÖRE DEVRİMİN TARİFİ

"Devrim, sürekli ve kesintisiz bir ihtilal süreci içerisindeki ayaklanmadır."

"Milli demokratik devrim mücadelesi, bir aylık bir hareket değil, yıllarca sürecek bir savaştır."

"Ülkelerde devrim yapılabilmesi için, her şeyden önce, bir kurtuluş savaşının, halk verilmesi şarttır." (Mahir Çayan "Sosyalist Dergi" Ocak 1970, Sayı: 15, Sahife: 195)

DEV-GENÇ'E GÖRE DEVRİM İÇİN İŞÇİ SINIFININ ANLAMI

"Öncü güç işçi sınıfı, temel güç köylüdür. Görevi kırlardan şehirlere doğru örgütlenmek, kırlardan şehirleri zaptetmektir." Yani, Mao Çe Tung'un işçi sınıfı görüşü ile Dev-Genç'in işçi sınıfı görüşü müşterektir. Aynı görüşü Dev-Genç, ülkemizde savunmaktadır.

TÖS'E GÖRE BİLİMSEL SOSYALİZMİN TARİF

TÖS Genel Başkanı Fakir Baykurt, 1969 yılında Kayseri'de Birinci Olağan Devrimci Eğitim Şûrası'nda yapmış olduğu konuşmasında, TÖS'ün yerini göstermiştir. Bu yere göre; Baykurt konuşmasının bir yerinde, "Sadece Türkiye

değil bütün dünya sosyalist olacaktır" demekle Sosyalist Enternasyonalizmin, yani bilimsel sosyalizmin kendisine uygun tarifini yapmıştır. Sosyalizm eşittir komünizmin, genel mahiyetteki tanımını açık olarak vermiştir.

TÖS, mensubu bazı üyeler, her ne kadar demokratik sosyalizmden bahsetmekte ise de;

Demokratik sosyalizm batıda enternasyonel sosyalistlerin ilkesidir. Sosyalizmin demokratik seçim sistemi içinde, ihtilalle değil, tekamülle kurulacağına inanırlar. Batı ülkelerinin sosyalist ve sosyal demokratik partilerinin niteliği budur. Bizdeki demokratik sosyalizm, sosyal demokrasi ise, ihtilalci marksistlerin bir aldatmacasıdır. Batıdaki örnekleriyle kıyaslamak mümkün değildir. Marksistler'in iddiasına göre sosyalizm, tarihi süreç içerisinde oluşan bir aşamadır. Nasıl ki feodalizmden, zamanla kapitalizme geçilmiştir. Kapitalizmden de sosyalizme mutlaka geçilecektir. Bilimsel sosyalizm, tarihi süreç içerisinde, kaçınılmaz bir sonuçtur.

TÖS'E GÖRE DEVRİMİN TARİFİ

Devrim, emekçi halkın iktidarında, geri bir üretim biçiminden daha ileri bir üretim biçimine geçmek, üretim biçim ve ilişkilerini ve tümü ile alt yapıyı değiştirmektir.

Diyalektik ve tarihsel maddecilik, kapitalizmi, burjuvaziyi, liberalizmi, bireyciliği, feodal kalıntıları yadsır. (TÖS "Devrim İçin Edebiyat bildirisi" Sahife: 5-9)

Devrim, kısaca tanımlamak gerekirse, bir üretim biçiminden başka bir üretim biçimine geçmeye denir. (TÖS'ün "Devrim İçin Eğitim bildirisi" Sahife: 1)

Devrimin gerçekleşmesi için de:

1- Başta, devrimci sınıfın felsefesi ve buna uygun olarak, ekonomik dünya görüşü öğretilmelidir.

2- Kitlelere sınıf bilinci verilmeli, kişi bulunduğu düzen içinde, kendi yerini ve sınıfını seçebilmelidir.

3- Toplumu, kesintisiz devrim prensibine uygun biçimde geliştirmek için, pozitif bilimlere ve lâik eğitime önem verilmelidir.

4- Öğrenciler, üretim ve devrimci eylem için eğitilmeli, aktarmacılıktan ezbercilikten arınmış, yaparak-yaşayarak yetişmeye önem verilmelidir. ("Yukarıda bahsi geçen bildiri: Sahife: 18")

"Devrim sözcüğünün anlamı; pek kısa bir zaman içinde meydana gelen temelli ve önemli değişiklik; İnkılâp: Bulunduğu halden başka bir hale geçmekte diyebiliriz." ("TÖS Gazetesi" 15 Şubat 1971)

"Devrimcinin görevi, elde ettiği her olanağı devrim için kullanmaktır. Hiçbir şey yapılamaz, görüşü felsefemizle bağdaşamaz." ("TÖS Gazetesi" 1 Mart 1971)

"Atatürk sağlığında çeşitli nedenler yüzünden altyapı devrimlerini gerçekleştiremedi. Bu nedenle de, Türk devrimi doğar doğmaz, ölmek zorunda kaldı. İşte, bugünün devrimci gençleri, Atatürk devrimlerini tamamlamak, tam bağımsız bir Türkiye yaratmak istiyorlar." (Yaşar Yörük TÖS Gazetesi, 1 Mart 1971)

"Devrim diyalektik materyalizme göre bir nitelik sıçramasıdır ve nicel değişiklik olan devrimin kaçınılmaz sonudur. Diyalektik materyalizmin tamamlayıcısı, tarihi materyalizme göre de belli bir üretim biçimi içinde, yeni üretim güçleri ortaya çıkışı ile mevcut üretim ilişkilerinin geri dönülmez biçimde yıkılması ve yeni üretim ilişkilerinin kurulması demek olan üretim biçimi değişikliğidir. (...) Devrimci kimdir? Devrimci, genel anlamda bilimsel sosyalizmi benimseyen, devrimci uğraş içinde, işçi sınıfının ideolojik, politik, örgütsel ve donanmış gücünün önderliğinde kabul eden, sosyalizmin mutlak zaferini amaçlayan ve bu yolda her türlü uğraşı veren kişidir." (TÖS Gazetesi" 1 Nisan 1971)

Devrimci gençlikle TÖS'ün münasebetlerinin daha iyi anlaşılması için, Çetin Altan'ın devrim kelimesinden ne anladığını, kendi kaleminden vermekte fayda vardır. Kanaatindeyim.

ÇETİN ALTAN'IN DEVRİM ANLAYIŞI

"Önce Devrim sözcüğünü, yerinde kullanmağa çalışmalıyız. Devrim (Revolation) ihtilal demektir. Devrim (Evolition) istihale, gelişme demektir. Türk gençliği devrimcidir, denildiği zaman, Türk gençliği ihtilalcidir demektir bu... Devrimcilik, yani ihtilalcilik bir fikir sistematiğinin doğrultusunda koparılmış olarak, tek başına düşünülemez. Çağımızda ise bu fikir sistematiği, Marksizm (yani komünizm) dışında kurulamaz." (Çetin Altan Akşam Gazetesi, 9.1.1970)

TÖS'ÜN DEVRİM İÇİN İŞÇİ SINIFI ANLAMI

Sanayileşme hızının artması, işçi sınıfını özellikle 1960'dan bu yana niteliksel ve niceliksel bakmdan geliştirmiştir. İşçi sınıfı sayıca artmış, örgütlenmesi hızlanmış, yoğunlaşmış, mücadele metodları edilmiş, egemen sınıfları ciddi korku ve kuşkulara sürüklemiş ve devrimci mücadelenin öncüsü olmaya namzet olduğunu göstermiştir.

İşçi sınıfı, niceliksel gelişmesi yanında, sınıf bilinci kazanma, örgütlenme bakımından da gittikçe gelişiyor, 1970 yılının 15-16 Haziran olayları, son 10 yılın özellikle de 5 yıllık birikimin bir sonucudur. İstanbul ve Kocaeli'nin 113 yerinin işçileri, 15-16 Haziran'da, mevcut grev ve sendika kanunu değiştirerek, işçi

hareketini kendi çerçeveleri içine hapsetmek isteyen egemen sınıflara karşı, bütün engellere hapsetmek isteyen egemen sınıflara karşı, bütün engellere rağmen Türkiye İşçi sınıfının, en önemli hareketlerinden birini gerçekleştirmişler ve Cumhuriyet tarihinde ilk defa, işçi sınıfına karı sıkıyönetim ilan edilmiştir."

"İşçi sınıfının son 20 yıllık niteliksel gelişmesi, hele bu gelişmenin son 4-5 yıldır kazandığı hız, gelecekte gelişmenin daha da hızlı olacağını ve işçi sınıfının gerçek örgütü oluşturulduğu, güçlendirildiği oranda bu sınıfın özünde olan "Öncü Gücü" niteliğini kazanacağını ortaya koyuyor." (TÖS'ün "Ülkemizin İçinde Bulunduğu Genel Koşullar" adlı bildirisi, Sahife: 23)

"Hedefimiz ve öğretmenler olarak yerimiz bellidir: Emperyalizmin ve onun ortağı sömürgen sınıfların egemenliğine son vermesi ve daha ileri bir düzene geçebilmek üzere emekçi halk sınıf ve tabakalarının siyasal iktidarı alması yolunda, işçi sınıfı öncülüğünde halk kitleleriyle birlikte yürümek..." (TÖS'ün "Ülkemizin İçinde Bulunduğu Genel Koşullar" adlı bildirisi, Sahife: 26)

"Aydınlık, halktan yana, sömürünün sona erdiği bir düzenin kuruluşuna giden yolda öğretmen, bütün ilerici, bütün devrimci hareketlerin yanında, bu büyük savaşın erlerinden biri olarak yer alacaktır." (TÖS'ün "Ülkemizin İçinde Bulunduğu Genel Koşullar" adlı bildirisi, Sahife: 27)

İşte buraya kadar yapılan tarif ve tanımlar, Marksist-Leninist düşünürlerle, bu düşünürlerin ülkemizde fikir ve eylem ortaklığını yapan kuruluşları, bu tarif ve tanımlarda birleştirmektedir.

Görüldüğü gibi Marks'ın-Engels'in, Lenin'in, Mao'nun Bilimsel Sosyalizm'i, devrimi ve devrim için işçi sınıfı anlamını tarif ve tanımlarıyla, Dev-Genç ve TÖS'ün tarif ve tanımları arasında esasta hiçbir fark yoktur. Sadece taktik ve strateji değişikliği vardır. Çok açık bir misal olmak üzere;

Bu düşünür ve eylemci temsilcilerle, ülkemizdeki Marksist-Leninist kuruluşların, yani Dev-Genç ve TÖS'ün Milli Demokratik Devrim anlayışı, arasındaki ayniyeti görmekte fayda vardır kanısındayım.

Bu düşünürlerden Lenin, sadece "Demokratik Devrim", Mao-Tse-Tung "Demokratik Devrim" "Yeni Demokrasi", Stalin "Burjuva Demokratik Devrim" Fakir Baykurt ise Halk Demokrasisi terimlerini kullanmaktadır. Ülkemizde Mihri Belli'nin benimsediği bu strateji "Milli Demokratik Devrim" ismiyle anılmaktadır. "Demokratik Devrim"in başına "Milli" sıfatının ilavesi, Cezayir Kurtuluş Savaşları sırasında Fransız komünistleri tarafından konmuştur.

"Milli Demokratik Devrim" komünizmin klasik bir cephe stratejisidir.

Kısa Tarifi: MDD, Komünist partilerinin, toplumların kapitalist dönemden sosyalizme geçişinde uyguladıkları bir strateji, kat edilmesi zorunlu bir aşamadır.

(Milli) Demokratik Devrimle ilgili, Marksizm'in klasiklerinden örnekler:

"(Demokratik Devrim) partimizin asgari programının tümüdür. Sosyalizme doğru gidişte gerekli olan kısa vadeli iktisadi ve siyasi dönüşümler programıdır." **(Lenin, İki Taktik, S. 19-20)**

"Biz, sosyalist devrimi geciktirmiyoruz, biz biricik güvenilir ve doğru yoldan (Demokratik Devrim yolundan) demokratik cumhuriyet yolundan, sosyalist devrime doğru adım atıyoruz." **(İbd. S. 21)**

"Çin inkılabında ikiadım atılacaktır. İlk adım **Yeni Demokrasi**, ikinci adım **sosyalizmdir**. **("Mao-Tse-Tung", Yeni Demokrasi, S. 32)**

"Herkes bilir ki, sosyal sistem bakımından partimizin bugünkü programı vardır. Geleceğe ait programı vardır veya asgari ve azami programları vardır. Bugün için **Yeni-Demokrasi**, gelecek için sosyalizm; bu ikisi aynı ideolojinin aydınlattığı organik bir bütünün parçalarıdır." **(İbid. S. 36)**

Mao "Milli" kelimesini yalnız kültürde kullanır.

"**Yeni-Demokratik** Kültür Milli'dir."

(İbid. S. 63)

"Burjuva demokratik devrim ile sosyalist devrimi bir tek zincirin iki halkası olarak ve bir tek kablo olarak görmek gerekir..."

(Stalin, Aydınlık, Sayı: 15, S. 195)

"Demokratik devrim ile sosyalist devrim arasında Çin seddi yoktur."

(Mahir Çayan, "Sağ sapma, Devrimci pratik ve Teori" Aydınlık, S. 15, S. 195)

"Milli Demokratik Devrim teorisi, Marksist-Leninist kesintisiz devrim teorisidir."

(İbid. S. 193)

Sosyalist Devrim: "Geniş anlamda kapitalizmin ortadan kaldırılması ve sosyalizmin kurulması ile sonuçlanan siyasi ve iktisadi dönüşümlerin tümünü kapsayan bir süreçtir."

(Kenan Somer "Devrim Teorisi ile ilgili bazı sorunlar üzerine" Emek, Şubat 1971, S. 37)

Çin Devrimi'nin iki yanlı görevi ve Çin Komünist Partisi

Her komünist proleteryanın öncülüğünde yürütülen Çin devrimci hareketinin bir bütün olarak, iki aşamayı, yani özünde tamamen farklı iki devrimci

süreç olan, demokratik ve sosyalist devrimleri kucakladığını ve ikinci sürecin ancak, birincisi tamamlandıktan sonra yürütülebileceğini bilmesi gerekir. Demokratik devrim, sosyalist devrim için gerekli hazırlıktır. Ve sosyalist devrim de, demokratik devrimin kaçınılmaz bir sonucudur. Bütün komünistlerin uğrunda savaşmaları gereken nihai hedef, sosyalist ve komünist bir toplum kurmaktır.

Burada, davamızın konusunu teşkil eden TÖS'le bu kuruluşun bir kısım temsilcisi ve üyelerinin nihai hedefi de, komünist bir toplum kurmaktır. Buna net bir misal vermek gerekirse, TÖS'ün yayın organı olan gazetesidir.

TÖS Gazetesi'nin muhtelif sayılarına kısaca bakmak, adı geçen bu örgütü bize, çok daha iyi tanıtacaktır.

TÖS'ün yayın organı olan gazetesinde, bu söylediklerimiz kesin şekilde doğrulanacaktır. Böylece TÖS'ün komünist bir cemiyet olduğunda hiç tereddüt kalmayacaktır.

Bütün kanun ve tarifler birbirinin aynıdır. Bizdeki kanun ve tarifler Marks, Engels, Mao, Lenin ve Stalin'in eserlerinden alınmış Çin Komünist Partisi'nin tüzüğü kapya edilmiş, bize uydurulmuştur.

Aynı sayı sahife 4 sütun 1 ve 2 "Yeni Yayınlar" Marksist Felsefe Dersleri: "İkinci Dünya Savaşı'nda, ulusal direnme hareketi sırasında Fransa'nın kurtuluşu ve bağımsızlığı uğruna, Nazi kurşunlarıyla can vermiş büyük bir düşünce adamı ve aksiyon kahramanı olan G. Politzer'in kitabı. Yazarın, daha önce "Felsefenin Başlangıç İlkeleri" yayınlanmış ve ilgiyle karşılanmıştı. Elimizdeki kitap, Marksist felsefenin temel ilkelerini açıklıyor. 24 ders halinde Marksist diyalektik metod, Marksist felsefesi materyalizm, tarihsel materyalizm ve devlet ile millet hakkındaki materyalist teori inceleniyor. Galip Üstün'ün kısaltmadan, eksiksiz olarak Türkçe'ye çevirdiği bu temel el kitabının da birinci kitap gibi ilgiyle karşılanıp okunacağını sanıyoruz. Sosyal yayınlar P.K. 716 İstanbul. 552 sayfa 20 lira." Devamla:

"Filifinler Gerilla Savaşı: Filipinler, Amerikan Emperyalizmi'nin öngördüğü bir demokrasi tipdir. Filipinler demokrasisinin nemenem şey olduğunu öğrenmek istiyorsanız, Amerikan yazarı William J. Pomeroy'un bu kitabını okumak yeter. Bir roman akıcılığında yazılmış ve çevrilmiş olan Filipinler Gerilla Savaşı, çok uzaklardan bulunan bir ülkenin çağımızın yüz karası Amerikan Emperyalizmi'nin ağına nasıl düşürüldüğünü anlatan güzel bir kitap okunması ve adres alınması gerekir. Toplum yayınları P.K. 176 Ankara 216 sayfa 10 lira"

Yine aynı bölümde: Gracchus Babeuf: "Birkaç yıl önce "Devrim Yazıları" adlı bir kitap çevrilmişti. Çeviren ve yayınlayan 15 yıl hapis cezası isteğiyle mahke-

meye verilmişti. Türk okulları Babeuf adıyla ilk kez o zaman karşılaşmışlardı. Sonra beraat etti devrim yazıları. Türk düşüncesi de, çok çok ilkel bir baskıdan böylece kurtuldu; yeni bir aydınlık kazandı. Babeuf kimdi? Savaşın amacı ve yönetimi neydi? Devrimci savcılarımızdan Şiar Yalçın ve sorulara cevap veren Josette Lepine'in Babeuf üstüne yazılmış monografisini Türkçe'ye çevirmiş, hak bildiği yoldan ayrılmayan ve bu uğurda hayatını giyotinle ödeyen Fransız devrimcisi Babeuf'ten alacağımız çok dersler var." (Öncü Yayınları İstanbul, 240 sayfa 10)

Yine aynı bölümde: "Diriler Mezarlığı. Fahri Erdinç. 1949 yılı Eylülünden beri yurduna hasret yabancı bir ülkede yaşayan bir hikâyecimiz. 1940-50 döneminin faşizme özenen iktidarının baskısına dayanamamış gerici güçlerden ve polisten kurtulmak için terk etmiş yurdunu. Bir daha dönememiş. Zekeriya Sertel gibi, Nâzım gibi.

Dönmemiş ama hep Türk kalmış. Yurdunu ve ulusunu düşünmüş, bunlar üstüne yazmış. Hikâye ve romanlarının konusunu Türk halkının sorunlarından almış. "Diriler Mezarlığı" böyle bir çalışmanın 16 hikâyesini getiriyor elimize. Ya bir fotoğraftan, ya bir gazete haberinden esinlenip yazılmış hikâyeler yer yer röportaj havası taşıyan bu memleket hikâyelerini okurken Fahri Erdinç'din "Demir Ökçe" aytında niçin **ezilmek istendiğini daha iyi anlıyoruz**." (Hür Yayınları 10 lira)

Aynı sayı sahife 3 sütun 1. "Devrimci Kardeşlerimize Duyuru":

"Amerikan Emperyalizmi'ne ve işbirlikçiliklerine karşı devrimci eylemlerinden dolayı ceza evinde yatmakta olan 25 arkadaşımız için"Devrimci dayanışma kampanyası" açılmıştır. Yardım etmek görevimizdir. Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu Genel Başkanlığı"

TÖS 15 Temmuz 1970 Çarşamba yıl 3, sayı 58, sahife 4. Başlık, Yeni Yayınlar:

27 Mayıs ve Yön Hareketinin Sınıfsal Eleştirisi: "27 Mayıs Türkiye sosyalist hareketinin gelişmesi bakımından önemli bir olaydır. Bu tarihe kadar yasak olan ve gizlice konuşulup yazılan bir çok sorunlar, 27 Mayıs'tan sonra serbestçe yazılıp tartışılabilen konular olmuştur. Toplum düzenimizdeki aksaklıkların temelini oluşturan ana çelişkiler bu hareketin getirdiği özgürlük ortamında incelenip bulunabilmiştir. Örneğini 27 Mayıs sonrasında çıkan ve devrimci düşüncenin bir süre öncüsü durumunda bulunan Yön Dergisi'nin getirdiği görüşler çelişkilerin belirlenmesinde etkili olmuştur. Türkiye sosyalist hareketinin başlıca düşünce ve eylem adamlarından biri olan Dr. Hikmet Kıvılcımlı 27 Mayıs ve bunun ışığında ortaya çıkan Yön Dergisi hareketinin sınıfsal eleştirisini yapıyor. Bu

son kitabında, küçük burjuva ideolojilerinin Finans kapitalin 27 Mayıs ve Yön hareketi üzerindeki etkilerini araştırıyor. Günümüz sorunlarına açıklık getiren bir kitap (Ant Yayınları İstanbul, 12.5 Lira) devam ediyor.

Doğu'da Ulusal Kurtuluş Hareketleri: "Devrimci düşünür ve devlet adamı V. Ilyiç Lenin'in çeşitli yazı, konuşma ve kitaplarından derlenip Tektaş Ağaoğlu tarafından çevrilen bu kitap da Ant Yayınları arasında çıktı 1900-1923 yılları arasında, Çin, İran, Rusya, Hindistan, Türkiye gibi doğu ülkelerinde meydana gelen ulusal kurtuluş hareketlerini kapsayan, kitap, üç ana bölümden meydana geliyor: Birinci bölüm 1900-1914, İkinci bölüm: 1914-1917, Üçüncü bölüm: 1917-1923. Kitap Lenin'in Türkiye üzerindeki görüşlerini yansıtması bakımından özel bir önem taşıyor. Örneğin "Observer" ve "Manchester Guardian" gazeteleri 1922'de Lenin"e soruyor. Boğazlar meselesinin çözümü için Rusya'nın programı nedir? Verilen karşılık özetle şudur: Birincisi Türkiye'nin milli emellerinin gerçekleşmesi. Bunun esas olduğu görüşündeyiz. İkincisi, boğazların barışta ve savaşta bütün savaş gemilerine kapatılması yer almaktadır. Üçüncüsü, boğazlar programımızda, denizlerde tam ticaret özgürlüğü yer almaktadır." (Sayfa 378-79)

Aynı sayı sahife iki sütun 7: Başlık "Sakarya Köylüleri Nasıl Yürüdü?" Paragraf 3 "Yürü benim köylüm yürü. Bu yollar yürümekle aşınmaz, bu yollar her zaman yürüdüğün çamurlu yollara benzemez, asfalt bu yollar. Asfalt yürü... Aracıya, tefeciye, vurguncuya karşı yürü... Yürü... Emperyalizme ve yerli işbirlikçilerine karşı yürü. Yürü... Hakkını almak için yürü, "Hak verilmez alınır." Onun için yürü."

1 Haziran 1970 Pazartesi Yıl 3, sayı 55, sayfa 1 sütun 5-6. Başlık: İlk-Sen'in Eylemi İle İlgili Açıklama. Paragraf: 1 "TÖS, her zaman devrimci eylem içindedir." "Zamanı gelince, fiili bir eyleme geçecektir. Ancak bu eylem yürüyüşü, mitingi ve boykotu aşan bir eylem olacaktır." 4 Sahife devam... "TÖS Devrimci örgütleri ve emekçi halkımızın yanında, devrimci eylemini daha büyük güçle sürdürecektir."

1 Elül 1970 Salı, Yıl 3, sayı 61, Başyazı. Paragraf 1: Savaşımızın çetin bir dönemindeyiz. Yiğitçe giriştiğimiz eylemlerin sonuçlarını henüz almış değiliz. Önümüzde bizi bekleyen atılımlar için hazırlıklı olmalıyız. Bu arada ayağımıza dolananlar, savaş gücümüzü zayıflatmak isteyenler her zaman olmuştur ve olacaktır. Ancak bunlar TÖS'ün dinamik gücüne, kaya gövdesine bir karayel gibi çarparak geçecektir."

Sahife 4. Baş yazının devamı: "Savaşımız devem edecektir." Daha altta: "Bu arzularımız da kulak altı edilirse hiç kimse bizi, hiç kimse Anayasamızdaki demokratik haklarımızı kullanmaktan alıkoyamayacaktır."

1 Ocak 1971. sayı 69, yıl 3, sahife 1. Başlık: "1970'den Kalanlar":

"1970 yılı bütün geçmiş yıllar gibi işçilerimiz, köylülerimiz, öğretmenlerimiz ve yurtsever gençliğimiz için acılarla geçti, devrimci işçiler ve gençler öldürüldü. Bütün bunlara rağmen 16 Hazirandaki büyük işçi yürüyüşü ile devrim potansiyeli yüksek bir çizgiye ulaştı. 70 bin işçi işbirlikçi iktidara ecel teri döktürdü ve hesabını sonra görmek üzere üç şehit verdi. 1970 yılının 2'nci önemli olayı da yurt sever öğretmenlerin eğitim tarihinde ilk kez yürüttükleri dört günlük boykot eylemidir."

Aynı sayı, aynı sahife: "Şube yöneticilerinden isteklerimiz: İşçilerle ve köylülerle dostça ilişkiler kurunuz. Onların sorunlarına, kendi sorunlarınız gibi ilgi gösteriniz".

1 Mayıs 1970 Cuma. Yıl 3, Sayı 53. Sahife 4. sütun 3 ve 4. "Ser Yayınları Öğretmenler için kitap fiyatlarında indirme yaptı." 3. Paragraf b) "Ülkemizde tanınmayan büyük savaşçıları tanıtmayı iki yeni çıkan Vietnam İşçi Partisi Birinci Sekreteri Le Duan'ın Kitabı Dimitrov ve ileride çıkacak olan Arnavutluk Lideri Enver Hoca'nın kitabı bu tavrımızın bir kanıtıdır." Daha altta: "Kitaplarımızın Listesi: Mao Tse Tung-Seçme Eserler/Birinci Cilt/İkinci Kitap Le Duan Vietnam Sosyalist Devrimi (8) Lira. Mao Tse Tung: Eserler/Birinci Cilt Birinci kitap V. I. Lenin-Kültür ve Kültür ihtilali üzerine (8) Lira. Ibarrolla-Marksist Açıdan Ekonomi Politik (6) Lira. Dimitrov Faşizme karşı Birleşik Cephe (10) Lira. Mao Tse Tung-Halk Savaşında Temel Taktikleri (5) Lira. L. Troçki-Ekim Dersleri (6) Lira."

Aynı sayı safa 3 sütun 6. Başlık: "Bursa'da Kıyım Devam Ediyor." Paragraf 1: "Savaşa devam edeceğiz ödül vermeyeceğiz. Bu dava varolma yok olma davasıdır. Amaçlara varıncaya dek davamıza sahip çıkmayanlara bunu ileride daha kesin bir eylemle göstereceğiz. Bizi yolumuzdan hiçbir güç döndüremeyecektir."

Aynı sayı sayfa 2 sütun 1 ve 2: "Yirmi beş yıldır iktidarda bulunan karşı devrimci güçler, köy enstitülerini kapatmışlar, halkımızın gerçek bir ihtiyacını ifade etmeyen ortaçağ din eğitimi ile emperyalist eğitim, el ele vererek çağdaş ve lâik eğitimi sınıflardan ve okullardan atmıştır."

1 Kasım 1970 Pazar. Yıl 3, Sayı 65, sahife 1. Başlık: "Devrimciler Anıt Kabir'de And İçti." Paragraf: 1 "TÖS ve Dev-Genç tarafından düzenlenen yürüyüşe on bin devrimci katıldı. Yürüyüş boyunca devrimci marşlar söylendi. Sloganlar tekrarlandı." Paragraf 2.: "Aynı günün akşamı Dil-Tarih Coğrafya Fakültesi'nde bir toplantı yapıldı. Toplantıda Muammer Aksoy, Suphi Karaman, Doğan Avcıoğlu, Aziz Ekşi, Seyhan Erdoğdu, Ertuğrul Kürkçü ve Genel Başkanımız Fakir Baykurt konuştu." Aynı sayı sahife dört. Başlık "Haberler". Küçük başlık:

"Ankara Şubesi" Paragraf 1: "TÖS Ankara Şubesi devrimci eylemlerini sürdüren etkin şubelerimizden biri. Ankara'daki her türlü devrimci eyleme katılan ve bu eylemleri destekleyen şubemiz..." Paragraf 5: Şube Başkanı Cemil Çakır "İşçi sınıfının öncülüğünde bütün milli sınıf ve tabakaların iktidarı gerçekleştiği gün ikili anlaşmalar fesedilecektir." diyerek semineri kapatmıştır."

Aynı sayı, sahife 4. Başlık: **Görüş** "Savaşçı Öğretmen" Paragraf 4: "Aç kalmak, sürgüne gitmek, meslekten atılmak hapislere girmek, savaşçı öğretmene vız gelmeli. Tarihin daima ileriye doğru akan selin öğretmen savaşcıdır, savaşını sürdürmelidir."

"Biz biliyoruz ki savaşçı öğretmen A, B, C Öğretmeni değil ve olamaz da... Yani böyle bir öğretmen zamanı geçmiş orta çağ eğitimine uygun klasik bir eğitim sisteminin duvarlarını aşarak, eğitimi halklara maletmek, halkların uyanıklığını, kurtuluşlarını ve bağımsızlık kavgalarına öncü olabilecek, onları mutluluğa, erdemliliğe götürecek bir eğitimi uygulamayı temel ilke kabul eder."

Paragraf 7: "Savaşçı öğretmen halkın öğretmenidir içinde bulunduğu koşulları değerlendirecek halk yararına gerekli kavgayı yürüten öğretmen savaşçıdır."

Sayfa 2.) Başlık: "Dev-Genç Kurultayı" Paragraf 1: "İşçilerin Amerikan uşağı patronlara ve onların iktidarına karşı verdikleri mücadeleyi işçilerle birlikte omuz omuza yürüten;; toprak ağalarının ve tefecilerin sömürüsüne isyan eden, köylülerin yanında kavgaya katılan; miting ve yürüyüşlerde polisin, gericilerin saldırılarını köylülerle birlikte püskürten; Amerikan Filosu'nu İzmir'den, İstanbul'dan Antalya'dan Mersin'den denize döken devrimci gençler, 17 Ekim Pazar günü, Türkiye'nin dört bir yanından Ankara'ya gelerek Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu'nun altıncı kurultayını topladılar."

"... İşçi sınıfıyla ve yoksul köylülerle sağlam bağlar kurulmadıkça zafere, ulaşılamayacağını söyleyen gençler, asıl görevin halkı örgütlemek ve mücadeleye katmak olduğuna karar verdiler.

Devrimci gençler işçilerin, köylülerin, memurların, bütün halkımızın yoksulluktan ve sömürüden kurtulması için verecekleri mücadelenin en ön safında dövüşeceklerini yemin ederek toplantılarına son verdiler. Bu yıl mücadelelerinde kendilerine başkanlık etmesi için aralarında Orta Doğu Teknik Üniversitesi Öğrencisi Ertuğrul Kürkçü'yü seçtiler."

1 Nisan 1970 Çarşamba. Yıl 3, Sayı 51, Sayfa 3. Yeni Yayınlar:

"Türk Toplumunda Sosyal Sınıflar": Yıllarca "Sınıfsız, kaynaşmış bir kitleyiz" diye uyutulmuşuz. Dikkatimiz, sömürülenlerden uzaklaştırılmaya çalıştırılmış. Oysa, kapitalizme yönelmiş, ya da onunla ilişki kurmuş her toplumda kesin

çizgilerle birbirinden ayrılan sınıflar vardır. Bu arada Türkiye'de de devrimci düşünce ve eylemlerinden dolayı CHP'nin eğitim bakanı İbrahim Öktem tarafından kıyıma uğramış eski öğretmen İbrahim Türk, bu kitabında Türkiye'deki sınıfları belirtmeye çalışıyor." (Öncü kitabevi Yayınları 10 Lira)

Aynı sayı sayfa 4 sütün 1. Başyazı. Paragraf 5 "Ülkemizin ve emekçi halkımızın çıkarlarına ters düşen, çağı geçmiş tutarsız bir eğitim sistemini istimiyor. Öğretmenler öğrencileri." "... Yarı feodal bir yapının tutsaklığından cansız ve kansız düşmüş emekçi halkımızın, gerçekten demokratik, halkçı bir düzenin kurulmasından yanadır." Paragraf 2: "Bir kavramın doğrusu yanlışı olur, aşırı, ortası, gerisi olmaz. Değişmez diye dört elle sarıldıkları bu düzeni de onlar yıkılan bir düzen sonrası bulmuşlardı. Tarih bir devrimler sürecidir. Evrensel değişimin yerleri her yeni düzeni eskitir. Yeni bir devrimle ömrünü tamamlatır. Yerine yeni bir düzen getirir. Kendi cılız gövdeleri de bu doğal ve toplumsal yasaların içinde değişen zavallılar, tarihsel determinizmin akışına karşı duramazlar.

Bu bakımdan öğretmenler öğrenciler ve onlarla birlikte devrimciler doğru yoldadırlar. O yüzden de haklıdırlar. Ve onların dedikleri olacaktır. Ne var ki ölümün yaklaştığını görenler kaygılanır, korkar, çırpınırlar. Ama korkunun ecele bir faydası yoktur."

1 Mart 1970 Pazar Yıl 3 sayı 50 sahife 1 sütun 4 Başlık: "Arkadan Hançerleme" yazan, Fakir Baykurt. "İnsanın sınıf bilincine varması bir bakıma sınıf çıkarlarını kavraması demek. Cahil insanın bu bilinci bulamadığından yakınırız. Cahil bulamıyor ama bulanı var. Sorun bir yerde okumuşluk sorunu olmaktan çıkıyor. Adam okumuş olur, sınıfının çıkarlarına yabancılaştırılır. Okumuşluğu yarar değil zarar getirir yaşamına."

Aynı sahife sütun 7. Başlık: "Gericiler Yuvası Milli Eğitim Bakanlığı Şimdi de Dışarıdaki Öğrencilerle Uğraşıyor." "Almanya Türk Öğrenci Federasyonu Başkanı Hakkı Keskin vatandaşlıktan çıkartılmakla tehdit ediliyor. Federasyonun yaptığı bir açıklamaya göre, Başkan Keskin'in üç ay zarfında Türkiye'ye dönmesi istenmekte, aksi halde vatandaşlıktan çıkartılacağı tehdidinde bulunulmaktadır. Hakkı Keskin öğreniminin son devrelerindedir." (Bu Hakkı Keskin Marksist-Leninist olan Hakkı Keskin'dir.)

Aynı sayı, sahife 4, sütun 1.
Filipinler Gerila Savaşı, William J. Pomeroy 10 Lira.
Mektuplar, Lenin'in 100 mektubu 10 Lira.
Milli Kurtuluş Savaşımız, Ho Şi Minh. 10 Lira.
Marksist Felsefesi Nedir? Waldecek Rochet, 4 Lira.
Devrim de Devrim, Regis Debray, 750 Kuruş.

Çin Devrimi ve Sonrası, J.J. Brieux, 6 Lira.

Aynı sayı sayfa 4, sütun 1. Başlık: "Kısa kısa..." Bölüm, Köy Birlikleri. Paragraf 2: "Köylü, sorunlarımızın düğümlendiği ve tartışıldığı kitlenin adıdır. Ve köylü en büyük desteğimizdir. Uyandığı zaman en büyük devrimci güçlerden biridir. Onu bu amaca yöneltmek için eğitmek, politik bilinç kazandırmak ve örgütlemek gerekmektedir. Köylünün eğitimi yörel, sınıfsal ihtiyaçları üzerinde bilinçlendirmeye başlar. Bunun için köy birliklerinin kurulmasına ihtiyaç vardır.

Bu birlikleri, uyanmanın başladığı, bir militan kadronun bulunduğu köylerde kurmak gerektir."

15 Ekim 1970 Perşembe. Yıl 3, sayı 64, sayfa 4, sütun 1. Başlık: "İzmir'de Güçbirliği Kuruldu." Paragraf 8:

"Büyük çoğunluğu Dev-Genç üyesi olan gençlere hapishanelerde Amerikan metodu ile insanlık dışı işkenceler yapılmakta, yiğit gençler, sendikalarda kurşunlanmakta ve gerçek suçlular yargı organları önüne getirilmemektedirler."

Tarih 15 Ocak 1971. Yıl 3. sayı 70: Sahife 1, Başyazı: 1. Paragrafın sonu: "Bu daha da beteridir. Eli bıçaklı, tüfeklisidir. Tam "Demir ökçe"dir. Bu sesler onun sesidir. Geldi, geliyor, gelecek dediğimiz odur, gelmiştir."

Aynı sayı, sayfa 3, sütun 1: "Son 10 yılda devrimci eğitimci kadrosunun 3 Temel Direği de aramızdan ayrıldı. İlkin Haziran 1970'de Hakkı Tonguç, Şubat 1971'de Hasan-Âli Yücel ve 20 Ocak 1965'te Rüştü Uzel.

TÖS 1 Mart 1971. Sayı 73, sahife 1:

"Faşist Saldırılar Devrimci Mücadelemizi Durduramaz." Başlığın ilk paragrafında aynen şöyle yazıyor "Siyasal iktidarın üniversitelere açtığı savaş devam ediyor. Polis üniforması giymiş bazı paralı militanlar faşizmin ve emperyalizmin emrindeki gerici güçlerle işbirliği yaparak Hacettepe'yi de bir cuma günü kana boyadılar. Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrenci yurdunda kızlara tecavüze kadar uzanan saldırı planının ikinci bölümü Hacettepe Üniversitesi'nde yürürlüğe konuldu. Can çekişmekte olan çıkar çevrelerinin son nefesi bir fırtına görünümü kazandı. Hükümet gözyaşartıcı bombalar, dinamitler ve sis bombalarının meydana getirdiği toz duman arasında kayboldu. Cop ve dipçik artık demokrasinin vazgeçilmez bir unsurları oldular. Faşizm iktidara geçtiğini böylece ve açık seçik ispatladı."

Aynı sayfa yanı yazı, paragraf 4: "Tüm devrimciler, işçiler, köylüler, aydınlar anayasanın ve Atatürk devrimlerinin uyanık bekçileri, bu tarihi dönem içinde sorumluluklarını bilmeli, birleşmeli ve emperyalizme, faşizme ve her çeşit sömürüye karşı saf tutmalıdırlar. Yarın ileri sürülecek bir özür bugün görevi ihmal etmenin sorumluluğunu hafifletmeyecektir."

Aynı yazı 5. paragraf:

"Bütün bu saldırılar mücadele azmimizi ve kararımızı bilememektedir. Yurtsever öğretmenlerin biricik örgütü olarak faşizm yenilinceye kadar savaşacağımızı ilan ederiz."

Aynı sayfa bir başka yazı:

"Bir Şehit Daha"

"Dev-Genç'li kardeşlerimiz bir yiğit üyesini daha kaybetti. 19 yaşındaki devrimci kardeşimiz. Hıdır Altınay işçi sınıfı ve yoksul köylülüğün savaş bayrağının yükseltildiği günlerde şehit düştü... bu faşist terörün hesabını soracağız."

41. sayfa, **"Yayınlar".** Aynı sayı.

Kırmızı zemin üzerine önemle yazılmış şu yayınlar vardı:

"BİLİM VE SOSYALİZM YAYINLARI"

- Bolşevik Partisi Tarihi. Yeni çıktı 20 Lira.
- Bütün Ülkelerin İşçileri Birleşiniz. Yazan Çin Komünist Partisi liderliği (20 Lira. Toplatıldı, davalı.)
- Devlet ve İhtilal. Lenin. 10 Lira (Beraat etti.)
- Proleterya İhtilali. Kognek Kau Tuk Lenin 10 Lira. (Beraat etti.)
- Komünist Manifesto, Marks-Engels (Beraat etti.) Dava dosyasıyla birlikte ikinci baskı.
- Yaşasın Halk Savaşlarının Zaferi, Len Pao (Beraat etti.) Dava dosyasıyla birlikte 2. Baskı 6 Lira.
- Diyalektik ve Tarihi Materyaller. Stalin, 4 Lira (Beraat etti. İkinci baskı).
- Pekin-Moskova Çekişmesi. (İki merkezin birbirini suçlayan ünlü mektupları 10 Lira).
- Dün Köleydik, Bugün Halkız. G. Paloczy Horusut. 7,5 Lira. (Beraat etti, tükendi.)
- TÖS Şubelerine ödemeli gönderilir. Toplu isteklerde %20 indirim yapılır. Adres: Bilim ve Sosyalizm Yayınları Sümer Sok. No: 10/B Yenişehir/ANKARA.

Aynı sayı 2. Sayfa, 1., 2. Paragraflar: "Savaşımız Sürecektir."

"Dünyadaki devrimci savaş gün gittikçe kızışıyor. Emperyalizm her gün bir adım gerilemekte, buna karşılık sömürülen halkların devrimci savaşı her gün biraz daha güçlenmektedir. Emperyalizmin özellikle Amerikan Emperyalizmi'nin sömürü alanlarında biri de Türkiye'dedir..."

Aynı yazıda 6. paragrafta: "Sömürüyü yok edecek olan işçi sınıfının devrimci iktidarıdır."

Daha sonraki paragraflara devamla 11 ve 12. paragraflarda: "Devrimci öğretmenler kendi yapısını ve sorumluluğunu bilerek sömürülen halkımızın yanında devrimci savaşını her olanaktan yararlanarak yürütecektir. Devrimci öğretmenlerin emperyalizm ve işbirlikçilerine karşı verilecek savaşta sömürülen halkımıza yararlı olmaları, devrimci bilgi ile donatılmalarına, dünya ve yurdumuzdaki gelişmeleri zamanda izleyip devrimi iyi değerlendirmelerine bağlıdır. Devrimci öğretmen demokratik halk iktidarı kurulmadıkça yurt ve kendi sorunlarının çözümlenemeyeceğini bilmekte ve devrimci savaşını bu görüş açısından sürdürmektedir. TÖS, düzenlediği devrimci eğitim şûrası, boykot, yayın ve bölgesel seminerlerle üyelerine devrimci bilinç vermeye çalışmıştır. Devrimciler örgütlenmede, demokratik işçi hareketlerinde kendilerine en yakın TÖS'lü devrimci öğretmenleri bulmaktadır. Öğretmenlerin devrimci çalışmalarının geçerliği devrimcilerle birlik içinde olmaya ve yoksul halk yığınlarıyla olan ilişkilerinin sağlamlığına bağlıdır. Öğretmen, köylü birlikleri, işçi birlikleri, köy kooperatifleri ile diğer örgüt ve derneklerde de görev alarak etkinliğini devrimci örgüt anlayışı içinde yürütmelidir... Türkiye'de devrimci işçi sınıfı örgütünün kuruluşunda devrimci öğretmenlerin de katkı ve yardımları olacaktır." 12. Paragraf.

15 Mart 1970. Sayı 50, sayfa 4. (TÖS) **"Genç Sinema"** adıyla çıkan yazıda 1. Paragraf:

"Türkiye'de verilen devrimci mücadele son yıllarda çok hızlı bir gelişme oluşturarak yeni bir aşamaya girdi. Hareketin üniversite çevrelerinden, kentlerden taşarak bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi niteliğinde tüm Anadolu'yu kapsaması yurtseverler için sevinç vericidir. Örneğin Karadeniz'de fındık üreticilerinin, İzmit ve İstanbul'da işçilerin direnişleri halkımızın gerçek gücünün bir kanıtı olduğu kadar, bugüne dek doğru devrimci mücadele verenlerin pratikteki doğrulanmasıdır."

2. Paragrafta, yapılan baskıları anlattıktan sonra şu örneği veriyor:

"İstanbul'da Genç Sinema Dergisi'nin 13. sayısı sıkı yönetim tarafından haber verilmeksizin toplatıldı, öbür yanda, İstanbul'daki 16 Haziran işçi hareketi sırasında polis film çeken arkadaşımızı yakaladı. Elindeki kameraya el kondu."

Aynı sayı, 2. sayfa: **"Devrim için Birleşmeliydik"** 1. Paragraf: **"Aslında gereksiz olan bu toplantıya çoğumuz üzüntülü olarak geldik. İsterdik ki bu toplantıda yurt sorunlarını konuşalım, devrimci olarak, Türkiye halkları yararına, getireceğimiz eylemleri saptayalım. İsterdik ki ileride gelecek olan Büyük Devrimin içinde, görevini yapmış olan öğretmenler olarak bulalım kendimizi."**

1 Kasım 1970 TÖS. Sayı 65, sayfa 4'de yayınlanan Âşık İhsani'nin bir şiiri:

"HAZİRAN'IN ONALTISIYDI"

Düş değil, hayat değil, hey heey be,
Yetmiş bin dev işçim, kalktı yürüdü
Kokuşmuş düzene sahip çıkanın
Altının çatına aktı yürüdü.
Yeter demek için patron kârına
Dev adımlar selam yazdı yarına
İşbaşından cadde ortalarına
Kükreyen sel gibi aktı yürüdü.
Nasırlı elinde gürz gibi kini
Güneş tepesinde kızıl bir sini
Sağır beyinlere ayak sesini
Paslı çivi gibi çaktı yürüdü.
Bağırdı çağırdı çıktıkça sesi
Çenesinde sakal başında fesi
İşçi çevresinin Rüştü dedesi
Bayrağı en önde, çekti yürüdü.
Kemikli tırnaklı birleşen eller
Yeni bir türküyü söylesin diller
Torunu yanında yaşlı nineler
Evinde dışarı çıktı yürüdü.
O kararlı o güvenli yetmiş bin
Sarstı taşlarını geçtiği yerin
Yol boyunca karşı devrimcilerin
Etli boğazını sıktı yürüdü.
O barış yerine kavgayı sezen
Alının terini su diye için
Kıyıda köşede eline geçen
Demiri iki kat büktü yürüdü.
Kızıla dönüştü rengi sarının
Müjde yeli esiyordu yarının
Şiş göbekli para babalarının
Dişini ağzından söktü yürüdü.
Kaldırdı başını doğruldu beli
Kovandan boşalan o arı seli
Önüne dikilen her bir engeli
Vurdu omuzuna yıktı yürüdü.
Hedefe ok gibi attı sözünü
Görmeye değerdi o sert yüzünü
Beyazlara kan bürüyen gözünü

İki ateş gibi yaktı yürüdü.
Yüreğinde yara, elinde bere
Faşizm döşenmişti bastığı yere
Hesabını sonra sormak üzere
İçinden üç ölü, döktü yürüdü.

1 Şubat 1971. TÖS, Sayı 71, Başlık: "Bütün Yurtseverler Birleşiniz""

İki resim var. Her ikisi de SBF Yurdu'nun basılmasıyla ilgili. Birinin altında **"Tanklarıyla, toplarıyla, coplarıyla gelseler de yurtsever gençliğin Türkiye halkına bilinç götürme çabalarını engelleyemeyeceklerdir. Kahrolsun faşizm"** Diğer resmin altında **"Tek bir şey biliyorlar... saldırmak ve döğmek."**

SBF'nin basılmasıyla ilgili yazının 2. paragrafında (Banka soygunu) olayı, ayrıca hükümetin öğrencilerinin tamamı devrimci olan ODTÜ'yü aramasına imkân vermiş fakat sanıldığı ve savunulduğu gibi ODTÜ'nün bir silah ve cephane deposu olmadığı anlaşılmıştır. Bu olayın tepkileri tavsarken SBF Yurdu'nun basılışıyla ortak bir sefer daha velveleye verilmiştir."

Aynı sayı, 1. sayfa:

"Birgün mutlaka"

... ve 2000 yılı sordu.

- Ocak 1971'de SBF'ne nasıl bir baskın yapıldı?

... ve tarih cevap verdi.

- Çok alçakça ve haince bir baskın yapıldı. Gelmiş geçmiş bütün işbirlikçi iktidarların "En sonuncusuna" ve en utanmazına yakışan bir saldırıydı, bu. Her taraf kırılıp döküldü. Ne insanlığa ne de Türklüğe yakışmayacak bir şekilde kızlara sarkıntılık edildi. Kıbrıslı bir kız öğrenci "Rumlar daha insaflı" diye not düşüyordu defterine.

- Ne oldu sonra?

- Ve de vakit tamam oldu. Tümünün hesabı soruldu. Mehmet Koç.

1 Ağustos 1970. Sayı 59, 4. sayfa "Gençlik ve TÖS."

"Sendikamız gençliğimizin devrimci mücadelesini övünçle karşılamaktadır. Elimizdeki bütün yasal olanaklarla kendilerine destek olmaya çalışacağız" ... "Gençlik konusunda tanım, kapsam, taktik ve strateji bölümlerini kapsayan bir el kitabının hazırlanıp yayınlanmasına."

Aynı sayı, aynı yazı son Paragraf:

"HasanÂli Yücel, İsmail Hakkı Tonguç, Rüştü Uzel ve Mustafa Necati'nin ölüm yıldönümlerinde TÖS Gazetesi'nin özel sayıları çıkarılmasına."

1 Şubat 1971, Sayı 71, 4. sayfa, 2. sütun sonunda N. Hikmet'in bir şiiri:

"OĞLUMA"

Çekmiş çekiyor millet
Lâkin güzel gelecek sonu
Sen bizim orada halkımızla beraber
Sosyalizmi kuracaksın Memed
Gözle göreceksin, elle tutacaksın onu Memed
Ben dilimden türkülerimden
Tuzumdan ekmeğimden uzaklarda
Anana hasret sana hasret
Dostlarıma hasret öleceğim.

Bugün de böyle bir listeye çok ihtiyaç var. İnsan belleği defter değil, zamanla çok şeyler unutulup siliniyor. Yarın bir liste olmayınca içinden çıkmak zor olur.

Ama kara liste yayınlanınca da kahraman oluyorlar. Ne yapmalı o zaman? Biz diyoruz ki yapalım yine kara listemizi, ama yayınlamayalım. Tutalım bir kara defter. Oraya yazalım. Yarın lâzım olacak, diğerleri gerektiğinde çıkarırız bakarız. Kimin nereye oturtulacağını kolayca kararlaştırmış oluruz böylece."

Aynı sütunun altında:

"Şâdi Alkılıç salıverildi"

Ama geçici olarak sağlık kurullarından aldığı 7-8 rapordan sonra altı aylığına serbest bırakıldı bu çilekeş devrimci. Cumhuriyet Gazetesi'nin açtığı bir makale yarışmasına **"Türkiye'nin Tek Kurtuluş Yolu Sosyalizmdir."** adlı yazısıyla katılan Akkılıç bu yazısı gazetede çıktı diye uzun mahkeme evrelerinden sonra ağır cezaya çarptırılmıştı. Yurt dışında çok yankıları oldu. Bu cezalandırma hakkında içeride bildiriler, imza toplamalar sürüp gidiyor. Cumhurbaşkanımız ilgilenmedi kendisiyle.

Neyse, şimdi altı ay dışarıda kalacak, sonra gene girecek. Sonra da ölecek, Şâdi Alkılıç. Çünkü sağlığı iyice bozulmuş, resimlerinden besbelli oluyor. Ama bir gün meydanlardan birine o babacan yüzünün gülüşünü gösteren anıtı da dikilecek, bundan kuşkumuz yok."

15 Şubat 1971. TÖS 2. sahife: "İşgal Var İşgal" yazısı 8., 9. paragraf:

"Siyasal Bilgiler Yurdu tamamen emniyet kuvvetlerinin kontrolündedir. Ulan bunlan SBF Yurdu'nu işgal etmişler, vay... Biz de zannettik ki Amerikan üslerini işgal etmişler." 14. paragrafta devamla: "1964'de Kıbrıs'ta cankırımı ve işkencenin her türlüsü olmuştur. Yalnız kadınlara kızlara elle, sözle sarkıntılık etmemişlerdi. Ya düşünmemişler, yahut gâvur oldukları için törelerine aykırı ve sarkıntılığı şerefsiz saymışlardı..."

18. Paragraf: "Yurt Ankara'dadır. Ankara bir yabancı ülkenin elinde midir ki, böylesi gözü dönmüşlerle işgal ediliyor? **İnanamadım**..."

Son paragraf: SBF'deki işgal anlatıldıktan sonra: "Buna demokrasi denilirse, acaba faşizme ne denilir? Düzenin büyüklerinden açıklanılmasını istiyoruz..."

Aynı gazetenin 2. sahifesi **Soruşturma** başlıklı yazı, 2. paragraf: "... TÖS idealini benimseyen kimse öncelikle bu düzende belli reformlar ve gelişmelerin yapılmayacağına inanır. Yapılabileceği düşüncesi bizim felsefemize ters düşer. Yapılabilir iddiası palyetif tedbirlerden ileri gidemez ki bu da payletif tedbirci olmayan, köklü değişmeler, prensipler koyan gerçekçi bir kuruluş olan TÖS'ün politikası dışındadır."

Aynı yazı 16. paragraf: "17 Devrimci kuruluşu bir araya geçirme çabalarımız iyi sonuçlandı. Devrimci güç birliğini (Dev-Genç) kurduk. Tutarlı eylemler ortaya koyduk Dev-Genç olarak."

6. Paragraf: "Türkiye Öğretmenler Sendikası, hayata devrimci tavırlı yurttaş hazırlamak demek suretiyle devrim için eğitim sözünü çok güzel deyimlemiş, anlam kazandırmıştır. Türkiye Öğretmenler Sendikası'nın Türk Milli Eğitimi'ne kazandırmış olduğu ya da getirmiş olduğu son tutarlı anlayışlardan birisi budur."

Aynı gazete 3. sahife **Sürgün Bileği Taşımızdır**, başlıklı yazı 2. paragraf: (Adil G. Vahabooğlu)

Demokrasi bir türlü anlaşılamamıştır. "Benim düşüncemin dışına çıkamazsın" felsefesi egemen olmuş ve Türk toplumu, bugünkü olumsuz ortama getirilmişti. Düşünen insanları harcayan bir mekanizmadan daha ileri bir toplum düzeni beklenemezdi elbet."

3. Paragraf: "Bu yönetim içine bize de aldılar. Sordukları on beş uydurma soru ile satın alacaklarını zannettiler. Neden korkacağım. Suçlu değilim ki. Onların dediğine evet demeyince insan suçlu olmaz. Alnım açık,yüzüm ak. Bozuk düzene ayak uyduramadımsa suçlu muyum? Asıl suçlu bozuk düzene ayak uydurandır. Esas bulucudur bu düzene ayak uyduramayan, tüm servetlerimizin kendi tarafımızdan kendimiz için işletilmesi için savaşandır."

TÖS Gazetesi 15 Şubat 1971. Sayfa 3, sütun1: Che Guevara resmi altında Metin Demirtaş'ın yazdığı bir şiir ve kendi resmi, şiir şöyle:

Bizim de dağlarımız vardır Che Guevara..
Bakma şimdi durgunda, bir şahan gibi duruyorsa
Yorgundur, savaşlar görmüştür, çeteciler barındırmıştır.
Yani satılmış değillerdir hiç tüfek patlamıyorsa
Alaçamın, mor meşenin altında silah çatıp yatmağa
Bizim de dağlarımız vardır Che Guevara.

Bizim de halkımız vardır Che Guevara.
Unutulmuş uzak tarlalar yollarında
Şarkılarıyla, türküleriyle kardeşliğe vurgun
Bütün ulusların halkları gibi
Ve yalnız büyük fırtınalarda kımıldayan
Bizim de halkımız vardır Che Guevara.

Bizim de ozanlarımız vardır Che Guevara.
Sağ çıkmış güneşsiz taş odalardan
Yüreğiyle barışa, sevgiye yönelmiş
Çelik öfke bir yanı, bir yanı uysal
Eğilmeden dimdik geçmiş demir kapılardan
Bizim de devrimci insanlarımız vardır Che Guevara

Bizim de delikanlılarımız vardır Che Guevara.
Yokluktan biyol kapıp gelmiş
Üç zeytin, az ekmek üniversitelerde
Düzen çarpar önce, alkol vurur.
Öfkeli dolanırlar caddelerde.
Ve başkaldırırlar okulları saya erende.

Çünkü Vietnam hepimizin Vietnam'ı.
Kongo hepimizin Kongo'su
Bir kere öz su yürümüştür dallara
Patlayacaktır ağır sanıcılarla karanlıklar
Varmak için oen güzel yalılara
Bizim de dağlarımız vardır Che Guevara.

Metin Demirtaş

TÖS Gazetesi 15 Şubat 1971 4. sayfa. İki numara balıklı yazı 3. paragraf: "... Yalnız hedefe boş yere mermi tüketmeyi bırakıp asıl amaca yönelmek zorundayız." 3. paragraf: "İlk işimiz bize okullarda verilen adalet ölçülerinden şüphe etmek olmalıdır. Kulağımıza fısıldanan değer yargılarının yanlışlığını düşüneceğiz." 7. paragraf: "Uzun sözün kısası, karşımıza çıkan her işçi ve köylü çocuğuna normal değerlendirme üzerinden daima iki numara fazla vereceğiz. Kampanyamızın adı: "İki numara fazla vereceksin kampanyası olacaktır."

Faşist taslakları planlı saldırı kampanyasına giriştiler. İki günde dokuz öğretmene saldırdılar.

Akçam'ın yayınladığı bildiri şöyledir: "Devrimci, Atatürkçü öğretmenler üstünde bir saldırı planları sistemli bir şekilde yürütülmektedir. Bu konuda çalmadığımız kapı kalmadı. Son olarak da Milli Güvenlik Kurulu askeri üyelerine yazdığımız bir mektuptan da bir sonuç alamazsak **kendimizi savunmak için gerekli hazırlıklara başlayacağız.**

Kanun hükümeti iş başına gelinceye kadar, kendi güvenliğimizi kendimiz koruyacağız. Gerekirse saldırgan çapulculara karşı halkımızı örgütleyeceğiz. Şimdiden hazırlıklara başlamış bulunuyoruz. Haber vermesi bizden, doğacak olaylardan sorumluluk kabul etmiyoruz. Bir kez daha tekrarlayalım, artık bıçak kemiğe dayanmıştır."

Bu günlerde iyice açığa çıkan devrimci ve Atatürkçü öğretmene saldırı kampanyasının tertipçi ve destekleyicileri şunu iyi bilsinler ki, bütün bu yaptıkları yanlarına kalmayacak er geç hesapları görülecek defterleri dürülecektir (TÖS 1 Eylül 1970. Sayı 61)

HAZIRLIKLI OLMAK ZORUNDAYIZ

Önümüzdeki günler ve içinde bulunduğumuz ortam, bizleri uyanık olmaya, hazırlıklı bulunmaya zorluyor...

Türk öğretmeni bir savaş vermektedir. Bu savaş mutlaka zaferle sonuçlanacaktır. Yarının tahripçileri, öğretmenin bu savaşını iftiharla kaydedeceklerdir. Ancak bu yeterli değildir. Savaşı hızlandırmak, özlemini çektiğimiz Türkiye'nin oluşunu çabuklaştırmak için hazırlıklı olmak ve yeni eylemlerde bulunmak zorundayız. Her gerçekçi ve bilinçli atılım bizleri birlik içerisinde hedefe ulaştırırken, Türkiye'yi bağımlı hale getirenleri kuşkulu düşüncelere sevk edecektir. Belki de yeni yeni oyunlar hazırlayacaklardır. Onun için biz de hazırlıklı olmalıyız.

Türk öğretmeni bağımsız Türkiye dışına öncülük etmekte ve ezilen halkın yanında yer almaktadır. (TÖS 1 Eylül 1970. Sayı 61.)

BİRLEŞEMEDİK

"Devrim, devrim diye iki günden beri bağırıyor, fakat devrim için zorunlu olan birleşmeye bir türlü, yanaşmıyoruz. Yanaşamazsınız. Hele bu kafa ve bu şartlanmalarla bu yanaşma asla olamaz. Çünkü devrim savaşı Türkiyemizin kurtuluş savaşı biz bürokratların savaşı olamayacaktır. Bırakınız öğretmenleri, bürokrasinin tümü bir sınıf değildir. Öğretmen küçük burjuvanın halka en yakın olan bürokrat kısmıdır..."

"Arkadaşlar, işçinin çalışmakta olduğu her iş yerinde bir patron var, her okulda bir patron var mı? Akla ve bilime en uygun olanı tek patrona karşı tek sendikadır. Şartlanmışsınız. Buna yanaşamıyorsunuz..."

"Ben orta öğretimdenim, yoksul halk çocuğuyum, devrimcilik benim ulusal görevimdir..."

"Nasıl karar alırsanız alınız. İster birleşiniz, ister birleşmeyiniz. Devrimci olunuz veya olmayınız. Tarihi diyalektiğin bir sonucu olarak devrim mutlaka

olacaktır. Bizlerin devrimdeki görevi bu tarihi oluşumu öne almak için çaba harcamak idi. Buna yanaşmadınız. Ezilen, horlanan ve emeği sömürülen halkımız bir gün bunun hesabını yine tarihin önünde soracak. Çok acı olarak cezasını verecektir."

"Birleşeceksiniz, biraz daha ezilin, hakim sınıf sizin burnunuzu biraz aha sürtecek ve sizi birleştirecektir." (TÖS 1 Eylül 1970. Sayı 61)

ÇİVRİL'DE AFYON MİTİNGİ YAPILDI

"Bağımsız Türkiye özlemi bayraklık urba özlemiydi. Çivril köylüsünde ve Amerikan Emperyalizmi'ni kahretmek, onlara özledikleri urbadan da çok yakışıyor."

"20 Ağustos Perşembe günü Çivril ilçesinde, afyon üreticileri ile Dev-Genç, hükümetin afyon ekimini yasaklayan kararını ve ABD'nin tutumunu kınamak, canları pahasına da olsa tek geçim kaynakları afyonu üreteceklerini ilgililere, kamu oyuna duyurmak için gösteri yürüyüşü mitingi yaptılar."

"Saat 11.00'de başlayan yürüyüşe on bin kişi katıldı. Yollara dökülen Çivril halkı göstericileri candan alkışladı. Yürüyüş boyunca (Ya afyon ya ölüm), (Kahrolsun Amerika), (Bağımsız Türkiye) sloganları Çivril'i çınlattı. Miting alanında toplanan üreticilere 20 köyün temsilcisi, kendilerine özge deyişlerle Amerikan Emperyalizmi'ni, yerli işbirlikçilerini, hükümetin tutumunu, Filipin tipi demokrasisini kıyasıya yerdiler."

"Saat 14.00'de biz afyon üreticileri. Bizim tek geçim kaynağımız olan afyon üretimini yasaklatan Amerikan Emperyalizmi'ne ve onun işbirlikçilerine karşı canımız pahasına karşı koymaya and içeriz" diye tek ses tek ağız olup yemin ettiler." (TÖS 1 Eylül 1970. Sayı 61)

YÖNETİM KURULUMUZUN BAZI KARARLARI TEMEL GÖRÜŞ VE SENDİKAL EĞİTİMİ

"Toplum

1- Emperyalizme karşıyız.

2- Feodalizme ve kapitalizme karşıyız.

3- Anayasanın savunucusu öğretmenler olarak onun gerçek bir demokrasi için eksiksiz uygulanmasından yanayız.

4- Toprak, eğitim, dış ticaret, vergi, personel, bankacılık, sigortacılık v.s. temel reformların yapılmasından yanayız.

5- İleriye açık sürekli devrimcileriz.

Sendika dışı eğitim çalışmalarımız halkın kafaca değiştirilmesi ve uyandırılması amacına yönelik olacaktır. Halkımızı hayata karşı devrimci tavır ve

davranışlı hale getirmek, böylece onu temel hak ve özgürlüklerini alabilir ve serbestçe kullanabilir bir yüceliğe ulaştırmak başlıca amaçlarımızdan biridir.

Çalışan halka, öğretmene, öğrenciye, yaramayan bu günkü bozuk düzen değişinceye ve kapitalist üretim ilişkilerinden kurtuluncaya kadar izlenebilecek en doğru sendikal savaş yolu, grev hakkını elde etmiş güçlü bir örgütle izlenebilir." Fakir Baykurt (TÖS 1 Ağustos 1970. Sayı 59).

ÖĞRETMEN HALKIN GERİSİNE DÜŞERSE

"Çay üreticisi yürüyor, tütün üreticisi, yürüyor, işçisi, memuru ve insan gücüne dayalı tüm meslek sahipleri bir hak savaşına karşı yürüyor. Yürüdükten sonra da demokratik bir savaş örgütü altında birleşmenin gereğine inanarak "Hain öğretmen neredesiniz? Bize örgütlenmenin yollarını gösterin", diyerek "öğretmenin ilerisine düşüyor."

"Bizim, devrimci yakıştırmalarla süslemek istediğimiz öğretmen, lokallerde konkenin jokeyini kovalamaktadır. Bu suyu katılmamış kapkatı bir gerçek."

"Köylü, üretim ve toplumun her kesiminde vatandaş bilinçlendirilmeye hazır bir ortama girdi. "Düş önüne, geleyim peşine" demek isteyen bir halk tabanı meydana gelmiştir. Ama bizim "Devrimci" tavırlı öğretmenin kuşkusu konkenin jokeyindedir."

"Eğitime önce, eğitimci olanlardan başlamak... ne kadar acı ve fakat ne kadar zorunlu bir gerçek... Teorik bilgilerimiz kamuoyunda aklamaz bizi. Teori ile düşünenlerin pratiğe dönüştürülmesi önemli olandır."

"Gezdiğimiz yerlerde ve şube kongrelerinde hangi çağın, hangi toplumun ve hangi düşüncenin insanı olduğu belli olmayan nice öğretmen tipleri çıkıyor karşımıza. "Sendika nedir ki TÖS, TİP'le niçin toplantı yapar, neden hep Amerikan Emperyalizmi de, Rus Emperyalizmi'nin sözü edilmez," gibi ipe sapa gelmez, ölçüsüz ve seviyesiz bir sürü sorunların cevabına susamış öğretmen tipleri. Böyle seviyesiz soruların cevabını vermeye kalkarsanız, seviyenizi kaybetmiş olacağınızdan korkarsınız. Üstelik bunlara vereceğiniz bilimsel cevapların avratılmasında zorluk çekersiniz. Çünkü butip soruların sahibi öğretmenlerde, kavrayış yetersizliği vardır." (TÖS 1 Ağustos 1970. Sayı 59)

Tarih 15 Ekim 1970 Perşembe. Yıl 3, sayı 64, sayfa 2, sütun 1. Başlık: "Bir Yürüyüş Eylediler." Paragraf 2: "Türkiye'de sınıf bilincine ermiş güçlü bir işçi kitlesi vardır."

"Artık işçi ve köylü ideolojisinin rayına oturtulmasında Türk işçi sınıfının öncülüğünü kabul etmenin zamanı gelmiş bulunmaktadır." Paragraf 5: "Hem işçi Anayasal haklarını yok etmeye kalkışacak, hem işçilerin direnişlerini engel-

lemeye yeltenerek üzerlerine ateş açtıracak. Hem de sıkıyönetim ilan ederek cinayetlerini hasıraltı etmek için zaman kazanmaya çalışacak ve böylece, sömürü düzenini biraz daha olsun sürdürmeye bakacak... Sevsinler seni" demek suretiyle TÖS yayın organı vasıtasiyle ne yapmak istediğini çok açık ve net olarak ortaya koymaktadır. Dava tektir. O da işçi sınıfı diktatoryasıdır.

Bu cümleyi direk kullanamadıkları için dolaylı olarak kullanmaktadırlar.

İşte sorguları sırasında: "Türkiye Halkları Sloganı'na karşıyız" diyenlerin samimiyeti.

İşte" Atatürk'çü öğretmenleriz" deyip de Atatürk'ün bir eserine dahi yayın organlarında yer vermeyen, bunun yerine iki sahifede bir Babeuf, Zekeriya Sertel'i, Nazım Hikmet'i, Mao'yu, Lenin, Stalin, Che Guevara'yı sergileyen, bu liderlerin eserlerinin TÖS şubelerine %20 indirimli olarak gönderileceğini belgeleyen gerçek yüzler.

"Dev-Genç'le bir ilgi ve irtibatımız yoktur" deyip, müterek kararlar almak ve bu kararları beraberce tatbik mevkiine koymak cesaretini gösteren Marksist-Leninist yüzler.

TÖS Gazetesi bu hali ve yayınları ile, Pravda ve İzvestia gazetelerinden çok daha ileri bir yayın organı olduğunu ortaya koymuş bulunmaktadır.

Mezkûr gazetede yazılan ve söylenenlerin hepsi, örgüt adına söylenmekte ve örgüt adına yazılmaktadır. Yani faaliyetlerin tümü örgütseldir.

Yapılan faaliyetlerin hepsi de illegal faaliyetlerdir.

BÜTÜN GRUPLAR ARASINDAKİ MÜŞTEREK VE BENZER FAALİYETLER

Bu faaliyetlerde:

1. Atatürk
2. Düzen
3. İşçi Sınıfı
4. Sloganlar
5. Toplantılar
6. TÖS, TİP, Dev-Genç ve Disk'in müşterek çalışmalarına ve müşterek görüşlerine ait faaliyetlerdir.

a. Atatürk hakkında: Hemen hemen bütün sanıkların görüşleri; "Atatürk Birinci Kurtuluş Savaşını yapmıştır. Birinci Kurtuluş Savaşı'ndan sonra burjuvalaşmıştır. Bu nedenle Atatürk Atatürk değildir. Mustafa Kemal'dir."

Yine Atatürk, Türkiye'de üst yapı devrimlerine, yani bildirilerinde ifade edilen Biçimsel Devrimlere el atmış ve üst yapı devrimlerini biçimsel şekilde

yapmıştır. Esasında sanıklara göre "Üst yapı devrimleri devrim değildir. Devrim alt yapı devrimleridir. Çünkü alt yapı devrimleri gerçekleştiği takdirde üst yapı devrimleri alt yapıya bağlı olarak ister istemez değişecektir."

"Çin'de Sun Yat-Sen'in yaptıklarını, Atatürk Türkiye'de yapmıştır. Çin'de Sun Yat-Sen'den sonra Mao çıkıp bütün devrimleri gerçekleştirmiştir. Türkiye'de Atatürk'ten sonra bir lider çıkıp alt yapı devrimlerini gerçekleştiremediğinden, bu devrimleri gerçekleştirecek bir lidere ihtiyaç vardır. Bu devrimler Türkiye'de yapılacaktır. TÖS'de bu devrimlerin yapılmasında bir araç ve vasıta olacaktır."

b. Düzene karşı: Yine bütün sanıklara göre "Bu düzen bozuktur. Değişmelidir. 1961 Anayasamızla demokratik devrim ortamı tamamlanmıştır. Sosyalist devrim aşamasına gelinmiştir. Sosyalist devrim gerçekleştirilmelidir. Sosyalist devrimle birlikte Marksist-Leninist düzen kendiliğinden gelecektir. Sosyalist devrimin kaçınılmaz sonucu komünist toplumdur."

"Düzen Atatürk'ün kurduğu devletçi düzen olmasına rağmen, sanıklara göre bu düzen kapitalist bir düzendir. Bu düzende feodal kalıntılar vardır. Yerli işbirlikçiler vardır. Emperyalizm vasıtasıyla halk sömürülmektedir. Burjuva ve Amerikan uşakları, bu düzenden vurgun vurmaktadır. Sömürünün kalkması için sosyalist düzenin mutlaka gerçekleşmesi gerekmektedir."

c. İşçi sınıfı konusunda: "İşçi sınıfı sömürülmektedir. Ağalar, patronlar işçinin emeğini sömürmektedir. İşçinin sırtından zengin olmaktadır. İşçi, köylü, aydın ittifakı sağlanmalıdır. İşçi sınıfının öncülüğünde sosyalist sistem kurulmalıdır. İşçi sınıfı, daha doğrusu emekçi sınıf kendi iktidarını kendisi kurmalıdır. Bu iktidarda sömürü son bulacak, emperyalizm kovulacak, ağalığa, patronluğa son verilecektir. İşçi sınıfının hakim olmadığı bir iktidar iktidar değildir. Soyguncu, vurguncu düzendir."

d. Sloganlarda: Yine sanıklarda sloganlar konusunda ayniyet vardır. Bu ayniyet, afişlerinde "Demokratik devrim için, tam bağımsız, gerçekten demokratik Türkiye, emperyalizme karşı savaş, emperyalizm ve yerli işbirlikçilere karşı savaş," kendilerinin dışında olan herkes için, "Faşistler, gericiler, işbirlikçiler, feodal kalıntılar, Amerikan uşakları" gibi v.s. sloganlar.

e. Toplantılarda: TÖS'ün gerek genel merkezinde, gerekse taşra şubelerinde yapılan toplantılar yine birbirinin benzeri ve aynı toplantılardır.

Genel Merkezde TÖS, Dev-Genç ve kendilerince ilerici olarak kabul edilen teşekküllerle yapılan toplantılar, TÖS'ün taşra şubelerinde aynen tekrar edilmektedir.

Misal vermek icabederse;

a) Bütün TÖS şubelerinin Dev-Genç üyelerine açık olması,

b) TÖS şubelerinin bir odasının veya bir katının mahalli devrimci örgütlere tahsis edilmesi,

c) Bu örgüt mensuplarının TÖS şubelerinde Marksist-Leninist kitaplarla eğitilmesi,

d) Dev-Genç'in taşraya giden militanları, mahalli devrimci örgüt mensupları ve TÖS mensubu öğretmenlerin gizli toplantılar tertip etmesi,

e) Marksist-Leninist bütün kitaplar'ın TÖS şubeleri vasıtasıyla %20 tenzilatlı olarak öğretmen ve öğrencilere satılması,

f) Marksist-Leninist eğitimlerin TÖS'e mensup militan öğretmenler tarafından yapılması,

g) Tutuklanan mahalli anarşist öğrencilerin, TÖS avukatları tarafından müdafiliğinin yapılması,

h) TÖS ve Dev-Genç arasındaki irtibatın mutlak şekilde bir Dev-Genç'li tarafından yürütülmesi,

ı) Yine Marksist-Leninist kitapların bir TÖS'lü öğretmen vasıtası ile, lise öğrencilerine verilmesi,

j) TİP şubesinin bulunduğu kazalarda, TİP, TÖS ve diğer devrimci kuruluşlarla işbirliğinin sağlanması,

k) İşçi köylü komitelerinin TÖS vasıtasiyle kurulması,

l) Marksist-Leninist form, toplantı ve konferansların TÖS vasıtası ile TÖS şubelerinde verilmesi,

m) TÖS mensubu öğretmenlerin ve TÖS şubelerinin mahalli devrimci gençlik örgütlerinin masraflarının karşılanması.

Birkaç şubesini saymak gerekirse;

a) Samsun	b) Keskin	c) Kırıkkale	d) Kayseri
e) Kulu	f) Haymana	g) Konya	h) Konya Ereğlisi
ı) Malatya	j) Dinar	k) İzmir	l) Çorum

Ve hemen hemen bütün TÖS şubelerinde yukarıda saydığımız olaylar aynen tekrar edilmekte ve müşterek olarak faaliyet gösterilmektedir.

Yine ikinci bir misal vermek gerekirse;

Samsun TÖS Şubesi ile, Dev-Genç arasındaki irtibatın İrfan Güre,

Keskin TÖS Şubesi ile Dev-Genç arasındaki irtibatın Volkan Koçer,

Kırıkkale TÖS Şubesi ile Dev-Genç arasındaki irtibatın, Cemal Beyaztaş ve Harun Reşit Özçelik,

Kulu TÖS Şubesi ile Dev-Genç arasındaki irtibatın, Ömer Yılmaz,

Konya TÖS Şubesi ile Dev-Genç arasındaki irtibatın, Yılmaz Demir,

Haymana TÖS Şubesi ile Dev-Genç arasındaki irtibatın İsmail Ercan Alisbah, kısaca her TÖS şubesi ile Dev-Genç arasında mutlak şekilde bir militan bulunmaktadır.

Esasında TÖS Genel Merkezi'yle, Dev-Genç Genel Merkezi arasındaki münasebetler genel başkanlar veya genel başkanların görevlendirecekleri kişiler seviyesinde yapılmaktadır. Atillâ Sarp, Dursun Akçam, Ertuğrul Kürkçü ve Fakir Baykurt'un yaptıkları müşterek toplantı ve görüşmeleri gibi.

İşte el altında her TÖS şubesinde Marksist-Leninist eğitimlerin yapıldığı bir gerçektir. Esasında TÖS'ün devrimci dayanışma bildirisi de bu hususları açık olarak belirlemektedir. Mezkûr bildiride TÖS'ün devrim için bir araç olduğu yani devrimin bir vasıtası olarak kabul edildiği açık olarak belirtilmektedir. Bu belirtiye gör TÖS Genel Merkezi ve TÖS'ün taşra şubeleri sadece kendilerine verilen bu araç vazifesini yapmaktadırlar.

f. TÖS, TİP, DEV-GENÇ ve DİSK'in Müşterek Çalışmalarında:

Bu teşekküllerin faaliyetleri Türkiye çapında müşterektir. Bildirileri, afişleri, toplantıları ve mitingleri geniş cepheli faaliyetlerinin sonucudur.

Bu kuruluşların tek hedefi vardır. Bu hedef yukarıda belirttiğimiz bölümlerde çözümlenmiş ve net olarak gösterilmiştir.

Bu kuruluşların faaliyetlerinin neler olduğunu, "Türkiye Halkları"nın bağımsızlığını ne şekilde savunduklarını gösterir bildiri, broşür, afiş, gazeteler, dergiler ve fotoğraflar dosyalarda mevcuttur.

Sonuç olarak söylemek gerekirse TÖS'ün gerek Genel Merkezi, gerekse Ankara Şubesi, Marksist-Leninist eğitimlerin yapıldığı, sevk ve idare edildiği, taşra TÖS şubelerine emir ve direktif verildiği, devrimci faaliyetlerin ve anarşik olayların yürütüldüğü, şehir ve kır gerillasının tezgahlandığı beyin vazifesi gören merkez ve yuvalardır.

Bu yuvalara kesin şekilde neşter vurulmadıkça, Türk çocukları, genç öğretmen adayları, şehir ve kır gerillasına devam edecektir.

Bu konuların profesyonel hocaları vardır. Mihri Belli, Doğu Perinçek, Oya Baydar (Sencer) bu durumun basit örnek ve misalleridir.

Her bölüm ve başlık altında anlatılan ve izah edilen bu hususlar, illegal ve örgütsel faaliyetlerin bir sonucudur.

Bütün faaliyetler örgüt adına yapılmaktadır. Gizli örgüt, bütün detay ve faaliyetleriyle ortaya çıkmıştır.

Genel faaliyetlerin sonucu budur. Özel yani kişisel faaliyetler bu yönleri daha da belirleyecektir.

GENEL MERKEZ GRUBU VE KİŞİSEL FAALİYETLERİ

FAKİR BAYKURT

TÖS'ün Genel Başkan'ı olarak, legal olan bu kuruluşu, illegal faaliyetler içerisine soktuğu, TÖS'ün sevk ve idaresinden sorumlu bulunduğu, TÖS'ün taktik ve stratejisinin kendisi tarafından verildiği, verdiği taktik ve stratejiye uygun olarak, mezkûr kuruluşu anarşist faaliyetlerin destek ve teşvikçisi yaptığı, güç birliği adı altında Disk, TİP, Dev-Genç, İnşaat Mühendisleri Odası, Ünas ve daha başka illegal duruma düşmüş olan kuruluşlarla tam bir işbirliği yaptığı, TÖS adına TÖS'ün bu kuruluşlarla olan münasebetlerini tanzim ettiği, Dev-Genç'in, merkez ve taşrada tertip ettiği gayrı kanuni eylem ve yürüyüşlerini gerek maddi ve gerekse manevi yönden desteklediği, taşra ve merkezde Dev-Genç TÖS işbirliğini kesin şekilde sağladığı, merkezde Atillâ Sarp'tan sonra Erturul Kürkçü ve arkadaşları ile müşterek toplantılar yaptığı, bu toplantılardan bazılarına TÖS adına Veli Kasımoğlu ve Dursun Akçam'ın katıldığı, toplantılar sonunda alınan kararlara binaen bildirilerin müşterek olarak yayınlandığı, 12 Mart Muhtırası'ndan sonra dahi aynı toplantıların devam ettiği, müşterek kararlar alındığı, bu kararları da bir bildiri ile yayınladıkları, mezkûr bildirinin Fakir Baykurt'la ilgili olan dosyada bulunduğu, ayrıca taşra teşkilatlarının, taşraya giden Dev-Genç'lilerin barınağı olduğu, her Dev-Genç'liye TÖS şubelerinin açık bulunduğu, bu da kâfi gelmiyormuş gibi TÖS'e mensup öğretmenlerin mahalli, Devrimci Gençlik Örgütü adı altında liseli öğrenciler için dernekler kurdukları, bu dernekler vasıtasıyla liseli öğrencileri teşkilatlandırdıkları, bu öğrencilere TÖS şubelerinin birer odası veya katının tahsis edildiği, bu oda veya katlarda Marksist-Lenininst eğitimlerin yapıldığı, öğrencilerin masraflarının TÖS'lü öğretmenler tarafından karşılandığı, Dev-Genç'e ve Mahalli Devrimci Gençlik kuruluşlarına makbuz karşılığında para toplandığı, mezkûr para makbuzlarının Keskin, Konya Grubu dosyalarında mevcut olduğu, ayrıca proleter aydınlık, Sosyalist Aydınlık, Kuruluş Gazetesi, İşçi-Köylü Gazetesi, Marksist-Leninist kitaplar yine TÖS şubeleri kanalı ile, mahalli gençlik örgütlerine iletildiği, misal vermek gerekirse; Keskin dağıtım ve organizesinin Hülya Zağyapan, Abdullah Özcan ve Celâl Yıldız, Kırıkkale'nin organize ve dağıtımının Ahmet Gültekin ve arkadaşları, Konya'nın organize ve dağıtımının Hayri Özdoğan, Kulu'nun organize ve dağıtımının Nezihe Orcan ve arkadaşları tarafından yapıldığı,

TÖS Gazetesi'nin... sayısının yukarıda söylenilen hususları gayet net olarak dile getirdiği, bu cümleden olmak üzere, mezkûr gazetenin 1'nci sayfasında süper başlık olarak atılan manşet şudur: "TÖS'ün Önderliğinde Devrim İçin

eylem ve Güç Birliği Kuruluyor" bu başlığın manası 12 Mart öncesi ve 12 Mart sonrasındaki bütün anarşik olayların menba ve menşeinin bu başlık olduğu,

Ayrıca sanığın Bulgaristan seyahati dönüşünde Bulgaristan'daki rejimi övücü mahiyette... dergisinin... sayısında yazı yazdığı, bu yazısında Bulgaristan'daki rejimi Halk demokrasisi olarak nitelediği halbuki demokrasi kelimesinin manasında millet iradesinin mündemiç bulunduğu, serbest seçimler yapılmadığına, her şeye komünist partisi hakim olduğuna göre demokrasi bunun neresinde, bu tür bir halk demokrasisi Lenin'in Halk İdaresi, Mao'nun Yeni Demokrasi'si diye vasıflandırdığı rejim olsa gerek. Bunun adına bizde komünist sistem dendiğinin herkesçe malûm olduğu, bu nedenle sanığın bu yazıyı kasıtlı olarak yazdığı,

TÖS-İLK-SEN müşterek toplantısında Fakir Baykurt'un TÖS adına yaptığı konuşmasını bitirirken de sol kolunu havaya kaldırarak "Yaşasın tam bağımsız gerçekten demokratik Türkiye" slogani ile konuşmayı kapadığı, bu konuşma üzerine Haşim Kanar'ın başbakanlığında 33 kişilik bir grubun teşekkül ettiği, Fakir Baykurt'a bir muhtıra verdikleri, bu muhtırada Fakir Baykurt'un TÖS-İLK-SEN ortak toplantısında yaptığı konuşmanın, Demokratik Devrim Stratejisi ile ilgili olduğu, bu konunun TÖS Gazetesi'nde namı müstear bir isimle Mihri Belli tarafından yapıldığı, halbuki TÖS'ün "Milli Demokratik Devrim" aşamasını aşmış olduğu, Sosyalist Devrim aşamasına geldiği, bunun için TÖS'ün sosyalist devrim stratejisini uygulaması gerektiği. Aksi takdirde TÖS'de bölünmelerin olacağını belirttikleri, bunun üzerine bu konunun tartışma mevzuu olduğu, bu tartışma üzerine TÖS Yönetim Kurulu toplanarak, Fakir Baykurt'a, bu 33 kişiye cevap verme yetkisinin verildiği, Fakir Baykurt'ta bu 33 kişiye verdiği cevapta TÖS'ün sosyalist devrim stratejisini uygulayacağını, bunun dışında başka bir şey düşünmediklerini, Haşim Kanar'a beyan ve ifade ettiği, Haşim Kanar ve arkadaşlarının bu konuşma ile tatmin olduğu, bu durumun Haşim Kanar'ın şahadetiyle gayet açık olarak ortaya konduğu, ayrıca bu konunun kitabın 113'üncü sayfasında da aynen işlendiği,

Burada Fakir Baykurt'un ne yapmak istediğinin çok iyi anlaşılması için Milli Demokratik Devrim ve Sosyalist Devrim nedir? Bu iki kavramın açıklanması gerekmektedir.

a. Milli Demokratik Devrim: Sosyalist Devrim'den bir önceki safhadır. Bu safhada mücadele sadece emperyalizmledir. Yani düşman tektir. Bu safhada Milli Demokratik Devrimciler'in yanında, küçük esnaf, sanatkâr, küçük memur, işçi, köylü, gençlik, aydın kısaca küçük burjuva vardır. Bunlarla geniş cepheli işbirliği mevcuttur. Bu güçlerle, emperyalizmle mücadele edilecektir. Mücadelenin sonucu sosyalist devrime gidiş olabileceği gibi, komünist topluma geçişte olabilir.

Komünist topluma geçiş olduğu takdirde, bu defa bu toplumda proleterya diktatoryası emperyalizmle, ağalarla, feodal kalıntılarla, işbirlikçi iktidarla, yerli mütegallibe ile, büyük burjuva ve küçük burjuva ile de mücadelesini yaparak, bu grupları saf dışı edip sözde işçi sınıfı iktidarını tair olarak sağlayacaktır.

b. Sosyalist Devrim: Milli Demokratik Devrim'den bir sonraki safhadır. Sosyalist Devrim'de asıl olan işçi, köylü ve aydın ittifakı ile geniş cepheli bir mücadeledir.

Bu mücadelede;
aa) Emperyalizm
bb) İşbirlikçi iktidar
cc) Ağalar
dd) Yerli mütegallibe
ee) Büyük ve küçük burjuvalar
ff) Feodal kalıntılar

vardır. Bunların hepsi ile mücadele edilecek, mücadele sonucu gerçekleştiği takdirde, sosyalist toplum kurulacaktır. Bu toplum, komünist topluma geçişin en son safhasıdır. Bu safhadan sonra komünist topluma geçiş kendiliğinden olacaktır.

c. Her iki devrimin müşterek safhaları:

aa) Bilimsel sosyalizm yani komünizm nihai hedefleridir.
bb) Nihai hedefe gidişte şiddet esastır. İktidar sandıksal değildir namlusaldır.

Namluyu kullanacak da işçi sınıfıdır. Şimdi biz bu tanımlara uygun olarak yine sanığın faaliyetlerini izaha devam edelim.

Sanığın şiddet taraftarı olduğu, Sosyalist Devrimi savunduğu, işçi, köylü ve aydın ittifakını sağlamak için uğraştığı TÖS avukatlarını anarşistlerin emrine verdiği, Elmalı'daki, Torbalı'daki, Malatya'daki toprak işgallerini teşvik ettiği ayrıca Dev-Genç'in silah deposu olan ve halen kaçan Teslim Töre'den THKO mensubu bulunan Yalçıner'le davasında TCK'nın 146'ncı maddesini ihlal suçundan hükümlü olan Hacı Tonak'dan Kayseri konuşmasına stayişle bahsetmiş olduğu, devrim için eyleme hazırol emrini verdiği, öğretmenlerin bu maksatla boykota zorlandığı, 16 Haziran 1970 yılında İstanbul'da vuku bulan kızıl ihlal provasının teşvikçiliğini yaptığı, bu olaydan TÖS bildirilerinde geniş şekilde bahsedildiği,

Bu olayların yanı sıra Bolu'da bir kaza sonucu ölen Rus Ateşesinin cebinden çıkan ve Fakir Baykurt'a ait bir kartvizitin calibi dikkat görüldüğü, bu kartın da sanığın Rus Ateşe ile irtibatlı olduğunu gösterdiği, keza Baykurt'un demir perde gerisi devletlerine karşı olan hayranlığının da bu hususu teyit etmiş olduğu, bu

hususu yazar ve sanatkar olmakla izah etmenin mümkün olamayacağı, yazar veya sanatkar eserlerini dış ülkelere tanıtmak istiyorsa, bu tanıtmayı resmi organların müsaadesi ve malûmatı tahtında yapabileceği, hele Türk'ü sevmeyen bir milletin ateşesi ile münasebet kurarken çok daha dikkatli olunması gerektiği, bu münasebetle sanığın bu tip faaliyetlerinin kastının tezahürü olarak görüldüğü,

Ayrıca sanığın direk olarak irtibatlı bulunduğu TÖS'e mensup veya TÖS Şube Başkanı olan öğretmenlerin faaliyetleri ile ilgili olarak Fakir Baykurt'a yazmış oldukları mektuplar, legal olan bir kuruluşun, ne şekilde illegal faaliyetlerde bulunduğunu kesin şekilde ortaya koydu, bu mektuplar sanığın illegal faaliyetleri sevk ve idare makamında olduğunu, mektup sahiplerinin de birer üye olarak çalıştıklarını sarih olarak ifade ettiği, bu faaliyetlerden olmak üzere;

Ağrı Kız Öğretmen Okulu öğrencilerinden bir grup öğrencinin, Babür Ergüney isimli öğretmenin tayini dolayısıyla Fakir Baykurt'a yazdıkları mektuplarında;

"Haksızlıklara daima karşı koyan, her zaman göğüs geren, siz devrimci önderimize sesleniyoruz. Ta.... derinden.

Tüm öğrenci grubu olarak okulumuzdan gitmesine şiddetle itiraz ediyoruz. Gitmesini istemiyoruz. Bunun için ne gerekirse yapacağız. Kanımızın son damlasına kadar mücadele edip, hatta suç bile işleyeceğiz, direnmek, boykot bir suç ise hakkımızı müdafaa için bu suçu gülümseyerek, seve seve işleyeceğiz.

Devrimci gücünüzün biz öğretmen adaylarının yanında yer almasını bütün kalbimizle arzu ederken derinden derine, sızlayan, kanayan yaramıza bir ilaç bulmanızı ve yardımcı olmanızı diliyoruz.

"Kahrolsun Faşistler, Kahrolsun Yobazlar, Yaşasın Devrimci Gençlik."

Evet, işte Fakir Baykurt'un öğretmen adayları bunlar. Belki bu kelimelerin manalarını bilmiyorlar. Fakat iyi kurulmuşlar, ezberledikleri sloganları rahat yazıyorlar.

Aşağı yukarı Fakir Baykurt'a direk olarak bağlı olan öğretmenlerin yazmış oldukları mektuplar hemen hemen aynı mealdedir.

Bu cümleden olmak üzere; sanık öğretmen Yusuf Çelikdemir, Dinar'dan yazmış olduğu mektubunda;

"Şurasını belirtmek gerekir ki, TÖS Dinar Şubesi sizce de malum olduğu üzere TÖS'ün davasına samimi olarak inanmış, giriştiği eylemlerde ve boykot sırasında yapılan yardım çağrısına 3100 Türk Lirası ile ve bundan sonra girişilecek eylemler için de177 Türk Lirası ile iştirak etmiştir.

Biz TÖS Şubesi olarak yeni bir eğitim çalışmasına girişmiş bulunuyoruz. Bu da şöyle olacaktır:

"1. Merkezde Orta Öğretim ve İlk Öğretim seviyesinde ücretsiz öğrenci kursları,

2. Köylerde çeşitli konularda eğitim çalışmaları yaptıklarını, halkı bilinçlendirdiklerini" yazmaktadır.

Ulukışla Köylü Birliği kurucularından sanık berber Nazmi Yalçın yazdığı mektubunda;

"Siz Başkanımız olmak üzere bütün devrimci öğretmenler, avukatlar ve gene aydın münevver ve yiğit talebelere saygılarımızı sunarız. Devrimci avukat Şakir Keçeli'ye ayrıca minnettarız."

Ayrıca sanığın Ulukışla Köylü Birliği kurucularından olduğu, merkezden verilen emirlere göre halkı "Bilinçlendirmek" için çalıştığı, esasen köylü biriklerinin kuruluş kasıt ve maksadının halkı Marksist-Leninist yönden eğitmek olduğu, birliğin tüzüğünün kanunlara aykırı bulunduğu nedeni ile Ulukışla Kaymakamlığı'nın, birliğin kurulması için müsaade vermediği,

Sanığın Ulukışla İşçi Partisi'nde üye olduğu, bu fikirlerin yani komünist fikirlerin Ulukışla'da gelişmesi için çalıştığı, ayrıca TÖS Genel Merkezi'nde kendisine TÖS Gazetesi, Sosyalist Gazete v.s. gibi dergilerin gönderildiği,

Sanık, anık, ifadesinde söylenilen bu hususları kabul ettiği, ayrıca Dursun Özden'in Ulukışla Köylü Birliği kurucularından olduğunu, sosyalist fikirlere sahip bulunduğunu, bu yönde Ulukışla'da faaliyet gösterdiğini, beyan ve ifade ettiği,

Ulukışla Köylü Birliği kurucularından olduğu, bu birliği kurmak için kaymakamlığa resmen müracaat ettiği, kaymakamın birliğin tüzüğünün kanuna aykırı olması nedeniyle bu istemi kabul etmediği, gayelerinin köylüyü bilinçlendirmek olduğu, Mao'nun Çin Devrimi adlı kitabının üzerinde yakalandığı, bu nedenle bir ay tutuklu kaldığı, bilâhare tahliye edildiği, Ankara'da üniversite imtihanlarına geldiğinde imtihandan sonra Mao'ya, Lenin'e ait kitapların kendilerine Dev-Genç'li Hüseyin Yavuz ve Kâzım Pekcan tarafından dağıtıldığı.

SANIK DURSUN ÖZDEN

Sanığın, Nazmi Yalçın'ın köylüyü bilinçlendirmek için faaliyette bulunduğunu ifadesinde beyan ettiği, bu yönde müşterek faaliyet göstermek için İşçi ve Köylü Birliği'ni kurmak istedikleri, bu birliklerin TÖS Genel Sekreteri Osman Korkut Akol'un emir ve direktifleri üzerine kurulduğu, bu sebebe binaen bu iki sanığın da illegal örgütün üyesi olarak çalıştıkları,

Sanık Öğretmen Nuri Ayvalı Adana'dan yazdığı mektubunda;

"Mihri Belli'nin yazısının yayınlanmaması için çaba gösteren kişinin yazısını da biz yayınlatmalıyım.

TÖS Gazetesi MDD görüşe açıksa, sosyalist devrimci görüşe açıksa, hatta sosyal demokrat görüşe açıksa her halde ben de bu görüşlerden birine mensubum. Öyle ise bana niçin açık olmasın" ifadelerini havi mektubunu yazdığı, ayrıca Devrimci Dayanışma Bildirisi adı altında hazırlanan bildirinin gereklerini yerine getirmek için faaliyette bulunduğu, Türkiye çapında isim tespitine gittikleri, ismi tespit edilen ve bildiride imzaları olan kişilerin de aynı gaye ve maksatlı şahıslar olduğu, illegal faaliyetlerin genişletilmesi için böyle bir çabaya girdikleri,

Sanık öğretmen Salim Kara, Mecitözü'nden yazdığı mektubunda;

"Zorluklara rağmen elimizden geldikçe çalışıyoruz. Bundan böyle de yılmadan çalışacağımızdan hiç kuşkunuz olmasın. Elbette zorluklar olacaktır. Esas olan bu zorlukları yıkmasını, güçlükleri yenmesini bilmektir. İşte biz de öyleyiz. Sıdıka Kayseri olaylardan sonra bir iyice korkak olmuştur...

Öğretmenlikte kalmanız ve hem de Ankara'da kalmanız gerek, gerçek bugün çalıştığınız yerde iyi bir yer, belki hem sizin hem de bizim için daha da yararlı olacaktır."

Sanık öğretmen Hasan Hamamcıoğlu, Acıpayam'dan yazmış olduğu mektubunda;

"Biliyorsunuz tamı tamına 12 aydır açıktayım, hakkımda düzenlenen komplodan sonra, beni ve diğer devrimci arkadaşlarımı susturabileceklerini sanıyorlardı. Hiç de öyle olmadı, olmayacak da.

Edebiyat çalışmaları devrimci çalışmalara paralel gidiyor. Cezaevinde bile çalışmalarımdan geri kalmadığımı söylersem mübalâğa etmemiş olurum.

Ak günlerin, iyi günlerin bizimle olacağına tüm devrimciler gibi ben de inanıyorum."

Boğazlıyan'dan sanık öğretmen Niyazi Aslan yazmış olduğu mektubunda: "Ben köylüyü gereği kadar uyardım. Beni buradan başka bir köye sürmelerini isterim. Devrimci tohumları ekecek yeni tarlalara gitmek istiyorum. Bu davaya baş koyduk. Başta olsak da, en sonda olsak da, son nefesimize dek çalışacağız. TÖS daha çok kuvvetlendi. Başkanımız bundan böyle bükülmeyeceği gibi, gençlikle birlikte eylemlere girecektir."

25.3.1971 tarihli ikinci mektubunda:

"Çok önemli olan şu günlerde Türkiyemizi etkileyecek söz ve eylemlerinizi canla, başla destekler amacına ulaşmasını temenni ederim."

Sanık öğretmen Ali Dündar, Siverek'ten yazdığı mektubunda; "Fakir dost bilirsin devrimleri ancak ve ancak devrimci birlikler gerçekleştirebilir. Bu kesimde yoğunlaşan birikimlerin bir yumruk yüzüne ulaşmasında ve deiş dinamiğinin gerekli düzeye ulaşmasında arı beyinin durumu da ayrı bir özen ve dikkat konusudur...

Belki yaşlı bir TÖS militanı olarak kalmak benim için en büyük şereftir."

Sanık öğretmen Ferhat Aslantaş, İzmir'den yazdığı mektubunda; "Kavga, dövüş sırat köprüsü kurdu. Geçip gidiyoruz.

Güç birliğini kurduk. İyi de çalışıyoruz. Şimdi güç birliğinin bize verdiği emri, yıkılan gecekonducuları uyarmak görevi için görevlendirildik. Güç birliği, Çementepe'de duruma el koydu...

15 Devrimci kuruluş ortaklaşa bir basın toplantısı yaptık.

Şimdi Dev-Genç başkanı geldi. Mektuba birkaç satır ara verdim. Ali Ağa Rafinerisi'nden 480 işçi çıkarıldı. Orada bir de şehit verdik. Güç birliğinin harekete geçmesi için şubemize dilekçe verdi. Biz liderliğini yaptığımız için haklılar. Nazmi ile konuştum. Cuma akşamı toplanacağız. 80 kilometrelik bir yürüyüş düşünülüyor...

Biz öğretmenler bildiğimiz kadarıyla bir şeyler yapya görev süremizce devam edeceğimiz doğaldır...

Öğretmen kesiminin potansiyeli yüklü, yer yer "Ne yapacağız? Yapalım artık. Ne olacaksa olsun." sözleri samimi ve içten. Buna göre bir yolculuk için vakit erken. Ancak olayların ve zamanın etkileyeceği, yönlendirici gücüne bir şey denmez."

Sanık Süleyman Yorulmaz, İslahiye'den yazdığı mektubunda;

"Bana eylemsiz kalıyorsun diyorlar. Ama kendileri çok hızlı gitmek istiyorlar. Olmaz, hızlı gitmekle kaybedecekler, davalarını. Çünkü demir işemeden çelik yapılmaz."

Sanık öğretmen Hasan Kırlangıç, Malazgirt'ten yazdığı mektubunda;

"Ben de burada bir sessiz savaşçı olarak çalışıyorum... Tunceli bölgesinde burjuva devrimci çok, sosyalist devrimcisi pek az... Buralar halkını iydiş etmişler. Başkanı iydiş. Burkay'la görüştüm (Bu Burkay Kemal Burkay'dır. TİP davası sanıklarındandır. Gıyaben tutukludur. Halen Suriye'ye kaçmıştır.) sınıfları değil, halkları karşı karşıya getirici olarak anladığım görüşleri var. Sınıflar arası savaş, halklar arası barış sloganına uymuyor.

Yalnız bu toprak ham ve de tavında. Gözlerim derin izler açıyor. Buna çok seviniyorum. Önce Sümerbank işçileri arasına iyice girmeliyiz.

Sayın önderim. İlerde bu bölge hakkında ayrıntılı bilgi yazarım.

Bir sömürgede ve de işbirlikçi burjuvazinin gölgesinde bayram yapmak olanağı varsa, gereksiz şeker bayramınız kutlu olsun.

Özlem'de kutlar. Devrimci Saygılarımı Sunarım."

TÖS Ankara Şubesi'nin haber bülteninde; "Deniz olayı, Türkiye Cumhuriyeti döneminde herkes ve her sınıf için bir yol kavşağının adıdır. Genç bizim gencimizdir. İstekler bizim isteklerimizdir. Onu kendimizden ayrı düşünemeyeceğimizi kesin olarak söyleyeyim. Ama, bizim çok iyi bildiğimizi karşımızdakilerin de çok iyi bildikleri halde, işlerine öyle el verdiği için, bilmemezlikten geldikleri bir gerçeğe değinmek zorundayız..."

Fakir Baykurt'un duruşma sırasında kendisine ait olmadığını söylediği fakat arama sırasında evrakları arasında çıktığı tespit edilen 10.2.1971 tarihinde el yazısıyla tutulmuş olan özel notları da;

1. Örgütlenme, siyasal bilinçlenme,
2. Sendika eğitimi için kurs açmak,
3. Anayasacı olmak,
4. Devrimci kuruluşlar ile iç ve dış birliği yapmak,
5. Halkı örgütlemek, bilinçlendirmek,
6. Öğretmenleri tek çatı altında toplamak,
7. Salgın olan yere binlerce öğretmeni yığmak,halka gerçekleri anlatmak,
8. Yeni eylem biçimi saptamak,
9. Öğrenciler için yetiştirici kurslar açmak,
10. Okullarda haftanın bir gününü devrim günü kabul etmek,

Şekilnde notların mevcut olduğu, esasında TÖS'ün bildirilerinde bu notların işlenmiş olduğu, bu on maddeye uygun olarak hareket edildiği, buraya kadar yapmış olduğumuz izahlardan kesin şekilde anlaşılmış olduğu, küçük bir misal olmak üzere;

27 Mart 1971 tarihinde Devrimci Örgütler Dayanışma Anlaşması Ortak İlkeler başlığı altında; Devrimci Halk İktidarının Gerçekleştirilmesini, Türkiye'nin emperyalizm ve onun faşizminden kurtarılabilmesini zorunlu gören ve bu amaçla işçi sınıfının önderliğinde devrimci mücadele için birleşmeye kararlı olan devrimci örgüt ve kişiler, Devrimci halk iktidarınca gerçekleştirilebilecek, aşağıdaki görüş ve ilkeleri ilan ederler:

"Başta 141 ve 142'nci maddeler olmak üzere işçi sınıfımızın örgütlenmesini ve bunun ideolojisinin yayınlanmasını engelleyen bütün faşist yasalar kaldırılmalı,uygulamalar önlenmelidir. Yani komünist parti ve komünizm propagandası serbest olmalıdır." (Evet işte bunun adı fikir özgürlüğüdür)

"Bölge, ırk mezhep ayrımına dayanan her türlü faşist teröre son verilmelidir." Burada sanık ve yoldaşları faşist yasalara son verilmelidir derken kendi kendileriyle çelişme içerisinde olduklarının farkında değildir herhalde. Bölgeciliği, azınlık ırkçılığını, azınlık ırkçılığını,mezhep ayrıcılığını kendilerinin körüklemiş olduğu ve bu hususların buraya kadar söylemiş olduğumuz delillerle tespit edildiği, kendilerinden olmayan yani Marksizm-Leninizm'i ve Maoizm'i savunmayan herkes onlar için yobazdır. Gericidir. Yerli işbirlikçidir. Feodal kalıntıdır. Bu hususa da bir misal vermek iktiza ederse;

TÖS Kayseri Şubesi avukatlarından Mehmet Gümüşçü yazdığı mektubunda;

"Ne var ki, son aylarda genel olarak TÖS olmasa bile, TÖS Kayseri Şubesi yukarıda saptadığımız bağdaşma olanağı bulunmayan davranış hatta bunun da ötesinde eylem içine girmiş bulunmaktadır. Özellikle Marksist-Leninist hatta daha da ileri giderek Maosal teoriden esinlenerek toplumsal düzeni demokratik olmayan bir temele kaydırmak için elinden geleni ardına koymayan, **barışı, savaşı, kardeşliği düşmanlığa, düzeni anarşiye** dönüştürme amacında olan Dev-Genç'e yataklık yapmaktadır. Dev-Genç toplantılarında Türkiye'nin kurtarıcı ve kurucusu Atatürk inkar edilerek yaptığı devrimlerin burjuva yutturmasının ötesinde anlam taşımadığı yargısına varılmaktadır. Memleket ve miletin kaderine damga vurmuş olan bütün insanlar rahmetle anılacağı yerde artık küfürle anılır olmuştur. Sözünü etmeyeceğimiz bir siyasi örgütle açıktan ilgi kurularak resmi ve yarı resmi gazete, dergi ve bildirilerin dağıtımı görevi deruhte edilmiştir.

Ancak savaşa hazırlanan Dev-Genç'le tam bir işbirliğine gidilmiştir. Henüz lise sıralarında okuyan çocuklara öğretmen olarak Marksist-Leninist hatta daha da ileri gidilerek Maosal fikirlerle onlar şartlandırmaya devam edeceklerdir. Kurulan Köycülük Bürosu kanalıyla bu fikirler köye taşınacak, orada da gerektiğinde çarpışmaya hazır militanlar yetiştirilecektir" demektedir. Mehmet Gümüşçü yeminli olarak alınan ifadesinde de bu hususları teyit etmiş olduğu,

Bu arada sanığın kasdının tezahürü yönünden yazmış olduğu bir iki yazısından örnek vermenin de faydalı olacağını, bu cümleden olmak üzere;

Sanığın Yeni Kitap Yasaklamaları ve Bir Sessizlik adlı yazısında:

"Sınıflı toplumlarda, ekonominin yoğun bir anlatımı olan politika ile hukuk ve kültür, genellikle egemen sınıf ve tabakaların çıkarları doğrultusunda işleyen birer üst yapıdırlar. Böyle olduğu için burjuvazi sürgüt iktidarda kalmak ister, mebus pazarı kurar, seçimlerde para dahil pek çok araca başvurur, uyuyan emekçi halk da bunun için iktidara gelmek ister. Ama onun parası yok. Bürosu,

bürokrati yoktur. Yaptıklarının çoğu suç olur. Toplantılarını basarsın, örgütünü yıkarsın, sıkıyönetimler çekersin, onun üstüne, her seçimde bulabildiği para kadar milletvekili çıkartır. Öteki partiler öyle değil mi? Onlar da harcadıkları para kadar milletvekili çıkarmıyorlar mı? Yasanın anayasanın dediği değil,paranın dediği olmaktadır hep. Bu kısır döngüyü emekçi halk ancak bilinçlenerek kırabilir. Burjuva ideolojisinin kıskacından kurtuluş kendi sınıfının ideolojisini kavrayarak, örgütlenerek, yasalarda yazılı temel hak ve özgürlüklerine sahip çıkarak kurtulabilir." demektedir.

Sanığın burada proleteryaya, proleteryanın iktidarı için taktik ve strateji verdiği,

Keza 30.3.1971 tarihli Gerçekçi Olacağız başlıklı yazısında:

"Radikal subaylar tasfiye edilmiştir. Onların varlığıdır ki, 12 Mart Muhtırası'nı doğal olarak gene de ileri bir yöne doğrultmuştur. Ama bu ilerilik sınırlıdır. Destek de sınırlı olacaktır.

Burjuvazinin sınıf temellerine dokunulmayacaktır. Kapitalizm kalacaktır. Belki ağalığın tasfiyesi söz konusu olabilir. Toprak reformu yeniden dejenere edilmezse, alt ve üst yapılarıyla Feodalizm yıkılacaktır. Din perdesi altında geliştirilen gericilik kurum ve akımları zayıflatılacaktır. Ekonomik gericilik bir dereceye kadar giderilse bile, ekonomik gericilik kalacaktır. Çünkü emperyalizm ile ticaret ve endüstri sermayesinin etkileri devam etmektedir. Bu etkilerin burjuva radikal güçleriyle yıkılması zordur. Emekçi halk kitlelerinin siyasi gücüne dayanmak bunun için geçerlidir.

Biz ölçülerin... şunu... destekleriz. Bu ölçülerin gerisinde kalan girişim ve uygulamaları eleştirmeye, bunlarla savaşmaya devam ederiz." Demek suretiyle 12 Mart Muhtırası'nın esprisi olan reformların yapılmasını kati görmekte, doğrudan doğruya sınıf bilincine dayanan iktidar istemektedir.

İşte buraya kadar yapmış olduğumuz izahlar Fakir Baykurt'un TÖS adı altında illegal örgütün genel başkanı, sevk ve idare edicisi, kendisine taşradaki faaliyetler hakkında mektup yazan sanıkların da bu örgütün üyeleri bulunduğu, yine sanıkların kendi beyan ve kalemleriyle tespit edildiği, izahını yaptığımız bu durumların tamanının delillerinin Fakir Baykurt'un delil dosyasında mevcut bulunduğu,

Ayrıca sanığın bu faaliyetleri dışında komünizm propagandası yaptığı, bu cümleden olmak üzere; Devrimci Eğitim Şûrası adlı kitabının 107'nci sahifesinde "Geri Bırakılmış Ülkeler Eğitimi Üzerinde Emperyalist ve Kapitalist Etkiler ve Devrim Gerekliliği" başlığı adı altında yapmış olduğu konuşmasında,

"Türkiye geri bırakılmış bir ülkedir. Geri bırakılmış bir ülkede eğitim de zorunlu bir sonuç olarak geri bırakılmışlık içindedir. Geri bırakılmış toplumsal yapı, Eğitimin de bu yapıya uygun olarak geri kalmışlığına yol açmaktadır...

Bu bağlılık durumunu yaratmak ve pekleştirmek üzere de kendi sömürüsünden pay verdiği yerli ortakçı ve yardakçı bir sınıf yaratmakta, siyasi iktidarı da bu sınıfın eline vermek yollarını aramaktadır. Emperyalist ülkeler, sömürdükleri ülkelerin siyasi iktidarlarını kendilerinden yana biçimlendirmek için o ülkeye etki yapma yollarını aramakta ve bulmaktadır. Askeri anlaşmalar, yardım ve yatırım gibi ekonomik ilişkiler, halkın din, dil ve ırk açısından birbirine düşürülmesi metodları, halkı sömürü düzenine yatkın hale getirebilecek çalışmalar, emperyalist ülkenin geri bırakılmış ülkeyi avucuna alıp, istediği yöne sürüklemesine yaramaktadır. Bu yollarla ve hatta gereğinden zora başvurarak emperyalist ülke geri bırakılmış ülkede kendinden yana düzeni sürdürecek siyasi iktidarları iş başına getirmekte ve iktidarı bu ortakçı sınıfların tekelinde tutmak istemektedir. Bu tür iktidarlara çok yakınımızdan örnekler göstermek istemediğimizden, Kao-Ki'nin Çombe'nin adını anmakla yetiniyoruz..."

108'nci sayfada: d- "Halklar çok kötü sağlık şartları, kültürsüzlük, gizli ve açık işsizlik içindedir. Bozuk yerleşme koşulları mevcuttur. Nüfus artışını karşılayacak endüstrileşmedir. Bozuk yerleşme koşulları mevcuttur. Nüfus artışını karşılayacak endüstrileşme yoktur. Parazit ticaret kesimi ise aşırı derecede genişlemektedir..."

112'nci sayfada: "Halkçı bir eğitim, ancak halkçı bir düzende söz konusu olduğuna göre, en önemli sorun halkçı bir düzenin, bir iktidarın kurulması sorunudur. Öğretmenler, eğitim sistemine karşı çıktıkları zaman, istesinler veya istemesinler, zorunlu olarak düzene de karşı çıkmış olacaklardır, düzene karşı çıkış ise, emperyalizme karşı çıkmak, antiemperyalist savaş içinde yer almak, demokratik yollarla Sosyalist Türkiye'nin kurulması kavgasını vermektir. Düzeni sürdürerek eğitimde devrim yapmak çabaları dahi er geç aynı sonuca varacaktır. Çünkü düzen değişmeden eğitimde devrimin imkânsızlığı deneylerle ortaya çıkacaktır. Bugünkü düzende kendine karşıt bir eğitim kuruluşu tesadüfen gerçekleşse bile, bunu en kısa bir süre içinde dışarı atacaktır. O zaman, öğretmen devrimci ve öncü sınıfların yan ve aydınlatıcı gücü olarak, görevini kesinlikle benimseyecektir. Öğretmen kendi başına sosyal bir sınıf olmadığı için,tüm düzene ve eğitim sistemine varan bir devrimci hareket içinde devrimci öğrencilerle birlikte, devrimci sınıfların, yan kuvveti olmak durumunda ve görevindedir. Emekçi sınıflar henüz yeterince bilinçlenmemiş ve belirmemiş ülkelerde bu görev en önemli ve en tarihi görevdir. Antiemperyalist mücade-

lenin bir bölümü olan son üniversite olayları, kıyıma yol açan öğretmenlerin devrimci çabaları öğrenci ve öğretmenlerin tarihsel görevlerinin bilincine hakkıyla vardıklarını göstermektedir..."

Yukarıda belirtilen temel görüşler ışığında aşağıdaki önerilerin şûra kararı olarak kabulü teklif edilmektedir.

1- Bozuk eğitim düzeni, bozuk toplum düzeninin zorunlu bir sonucudur. Bu bakımdan eğitimin kendi içinde devrim yapabilmesi söz konusu olamaz. Devrim için eğitim kuralı kabul edilmeli ve bu amaçla çalışılmalıdır.

2- Düzenin sürdürülmesinden ve emperyalizmden yana olan egemen sınıflar, devrimci eylemin halka yanlış tanıtılması ve suçlanmasını emperyalist baskının bir metodu olarak kullanmaktadırlar. Bütün devrimci örgütler emperyalizme karşı devrimci eylemin gerçek nitelik ve amaçlarını doğru bir şekilde ortaya koymalı ve bu konuda halkı aydınlatıcı çabalar göstermelidir.

3- Eğitimin devrimi gerçekleştirici bir araç olarak kabulü bu aracı kullanacak öğretmene büyük görevler yüklemektedir. Bu nedenle halkı devrimci eyleme hazırlayarak öğretmenin bu konuda, TÖS tarafından hazırlanacak seminerler, konferanslar gibi sürekli bir programla sınıf içi ve sınıf dışı çalışmalara yöneltilmesi gereklidir. Bu amaçla TÖS sendikal eğitime önem vermelidir...

4- İç ve dış sömürüye karşı yürütülecek eylemin etkin olabilmesi için ülkemizin değişik bölgelerinde sorunları saptayacak, toplumsal yapı araştırmalarını gerçekleştirecek, çözüm yollarını araştıracak ve değerlendirmeleri yapacak ve yersel sorunların bir merkezde toplanmasını sağlayacak nitelikte devrimci, işçi, öğretmen ve öğrenci örgütleri arasında dayanışma ve işbirliğinin kurulması köylülerin örgütlenmesi için çaba harcanması gereklidir. Bu dayanışma ve işbirliğinin sağlanması bakımından devrimci işçi, öğretmen ve öğrenci örgütleri arasında eşgüdüm ve haberleşmenin yanı sıra belirli dönemler içinde ortak toplantılar yapılması zorunludur.

5- Devrimci işçi, öğrenci ve öğretmen örgütleri bilinçlenme için örgüt içi eğitim yapmalı, üyelerin artırılmasına ve tabanla üst kademeler arasında ilişkilerin sıklaştırılmasına çalışılması ve bu çalışmalar için örgütlerin birbirinden yararlanması gereklidir.

113'ncü sayfada: 6- Köylünün örgütlenmesi ve şehirle ilişkinin kurulabilmesi için devrimci öğretmen, öğrenci, işçi örgütlerinin aşağıdaki çalışmaları yapmasında yarar vardır:

114'ncü sayfada: a. Köylüye sömürüldüğünü anlatmak ve bunu kendisine, kendi yaşantısından alınan örneklerle somut bir şekilde göstermek.

b. Köylüyle ilişki kuran toplumcu kuruluşların, köy içinde köylü tarafından sevilen ve kendisine güvenilen kişiler saptaması, bunları yetiştirmesi ve köylüyü liderlerin arkasında toplama çalışması, devrimci eylem için yararlı olacaktır. (Nedir bu devrimci eylem? Bu devrimci eylem şehir ve kır gerillasıdır)

c. Köylüye ilkel ihtiyaçlarının ne olduğunu öğretip benimseterek, kesin ekonomik sonuçları gösterip kavratarak, bu yoldan gelişmesine karşı duran çıkarcı çevreleri açık seçik ortaya çıkarmak gereklidir.

d. Gençlerin ve işçilerin köye planlı bir şekilde gelebilmelerini, köy içinde devrimci öğretimde bulunmalarını sağlayacak bir ortamı yaratmak bakımından köyde görevli bütün öğretmenler ve yetiştirilmesine çalışılacak köylü, köy liderleri görevlendirilmelidir. Bu çalışmalarda planlama ve addi olanaklar devrimci örgütlerce sağlanmalıdır. (Nedir acaba devrimci köy liderleri? Mao'nun kızıl muhafızları olmasın. Evet muhafızlarıdır.)

e. Köylülere çeşitli konularda broşür ve kitapların, öğretmenler aracılığıyla bol sayıda gönderilmesi gereklidir.

f. İş gereği köyden şehire gelecek köylülere yardımcı olabilmeleri için kentlerdeki öğrenci örgütlerinin danışma büroları kurmaları ve köylerdeki öğretmenlerin bu büro adreslerini köylülere iletmeleri zorunludur. (Yine Mao'nun kültür büroları gibi)

7- Eğitim kurumlarında görevli ya da etkili olan yabancı uzmanların, barış gönüllülerinin ve benzeri emperyalizmin aracı niteliğindeki kuruluşların, eğitim hayatımızdan atılarak eğitimin ulusallaştırılması ve bu kuruluşların içyüzlerinin halka belletilmesi bakımından özellikle TÖS gerekli çalışmaları yapmalı, direniş, protesto gibi yollara başvurarak baskı grubu önderliğin yerine getirmelidir...

115'nci sayfada: Bilimsel şartlanma ve beyin ihracına ortam hazırlayan Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırmalar Kurumu ve fen liseleri gibi kuruluşların kaldırılması yolunda eyleme geçilmelidir...

Son aylarda genç üniversiteliler tarafından emperyalizme karşı direnişin bir bölümü olarak yürütülen, işgal ve boykot hareketlerini destekliyoruz. Ayrıca bunların doğal ve yasal hakları olan yönetime katılma isteklerini de benimsiyoruz... (Doğru. Bundan hiç şüphemiz yoktur. Taze dimağları dağa siz çıkardınız tarih önünde ayrıca sorumlu olacaksınız)

133'ncü sayfada: Demirtaş Ceyhun-Türk toplumu ne sosyolojik açıdan, ne de ekonomik açıdan ele alınarak incelenmemiştir. Çok yönlü evren içinde Türk toplum yapısının sosyolojik, ekonomik, estetik yönleri hakkında hiçbir eleştiri geliştirilmemiştir. Türk toplumunun temelinde Mübeccel Kıray'ın anlattığın-

dan çok daha derin ve keskin çelişkiler var. Bu sınıfsal bir çelişkidir. Aslında topraksız veya az toprağı olan köylü emekçi sınıf içindedir.

Ancak bunlar açık şeçik bilindikten sonradır ki biz bu toplumun yapısına uygun bir eğitim kurabiliriz. Burjuva sınıfı politik iktidarı elne geçirmiş, işçi ya da köylü emekçi sınıfı ezmektedir. Bu ezmenin oluşumunda dış ve iç etkenler vardır...

439'ncu sayfada: Öğretmenin gerçek ve kaçınılmaz görevi, tarihin ve toplumsal gelişimin devrimini gerçekleştirmektedir. Öğretmen yetiştiren kurumların müfredat programlarının öğretmen adayı genci bu kaçınılmaz tarihi görevi hazırlamak amacıyla düzenlenmesi gerekir. Bugün öğretmen yetiştiren okullarda tutucu ve devrim kırıcı nitelikte eğitim ver programlar uygulanmaktadır. Köy Enstitüleri sisteminin yetiştirdiği Atatürkçü ve devrimci öğretmenlerden ödleri kopanların yönettiği okulları şartlandırılmış öğretmen yetiştirme gayretindedir.

Türk polisi sarhoş saldırganı değil, ulusal onuru koruyan genci yakalar, onu hırpalar, böyle ağır bir durumu basından öğrenen öğrenci bunun nedenini öğretmenine sorsa ona nasıl bir açıklama yapılacaktır. Devrimci toplumcu öğretmen elbet durumu bütün açıklığı ile anlatacaktır çocuklara...

Sonuç oluyor ki, öğretmenlerin görevi, bütün anlamıyla devrimi gerçekleştirmeden, bu davaya bütün ağırlığımızı koymadan başarılı olamaz. Egemen sınıflar eğitim sistemini kendi çıkarlarını sürdürücü bir nitelikte düzenlemişler, kanunlarla yönetmeliklerle bunu pekiştirmişlerdir. Biz devrimci öğretmenler olarak bu çemberi kırma gücüne sahip olmalıyız.

Biz bu şahsa sadece şunu söylüyoruz. Sizin maskeniz düşmüştür. Siz iyi bir Marksist-Leninist'siniz, aynı zamanda Atatürk düşmanısınız, Atatürk'ü ağzınıza almayın, onun Türklük ruhu, "Ne Mutlu Türküm Diyene" vecizesi sizleri çarpar.

Yine Fakir Baykurt 7-8 Temmuz 1959 yılında Kayseri'de Türkiye Öğretmenler Sendikası ikinci olağan genel kurul toplantısında yapmış olduğu konuşmasında, fikirlerini daha da billûrlaşmış şekilde söylemiştir. Bu fikirler Marksist-Leninist düzenin kurulması için ilan edilen fermanın ta kendisidir. Sanık bu konuşmasında:

"Türkiye gençliği iki yıla yakın bir zamandır galeyan halindedir. Berlin'de, Londra'da, Roma'da, Amsterdam'da, Brüksel'de, Madrit'te, Tokya'da... Amerika'nın birçok şehirlerinde gösteri, boykot ve üniversiteleri işgal ediyorlar...

Bizdeki gençlik hareketleri dışarıdakilere paraleldir. Bizim gençler, önce "Sağ-Sol yok, boykot var" diye yola çıktılar. "Üniversite reformu", "Eğitim reformu" istiyorlardı. İki üç hafta içinde istedikleri, "Tam bağımsız ve gerçekten

demokratik devrimci Türkiye" oldu. Ülkemizin ekonomik ve politik bağımsızlığını, iç ve dış sömürüyü, geri bırakılmışlıktan kurtulması ve 6'ncı filosuyla, üsleri, tesisleri, uzmanları ve barış gönüllüleriyle sömürgeci Amerika'nın çekilip gitmesini istemeye başladılar..." (Doğru ancak diğer taraftan da Rusya'nın gelmesini beklediler)

"Gençler, ister kışkırtıcı, ister yatıştırıcı olsun kendi kafalarından ve yüreklerinden başka hiçbir kimseyi, kuralı ve kaynağı dinlemiyorlar. Kavgalarının başarısı için canlarını ortaya koyarak çarpışıyorlar ve her gün yeni bir teknik ve taktik yaratarak yaşlı polis amirlerini şaşırtıyorlar...

Ancak bugününden yarınından hoşnut olmayan insanlar sokağa dökülebilir. Gençlerin yaptığı davranışları yapabilirler. İnsan laf olsun diye canını ortaya koymaz... Ölümü göze alamaz. İnsan ancak bıçak kemiğe dayandığı zaman yapar gençlerin bu yaptıklarını... Bu sömürü "Yeni emperyalizmin" sömürüsüdür. Bunun başlıca belirtileri, yabancı sermaye yatırımları, dostluk kredileri, ticari, askeri ve teknik yardımlar, paktlar ve siyasi ittifaklardır.

Erzurum TÖS yöneticileri, "Kahrolsun bu sömürü düzeni" dedikleri zaman... İşte dünya ve bizde gençlik, bu adaletsizliğe başkaldırmaktadır. Onun "Demokratik Üniversite", "Halka dönük üniversite" haykırışlarının altında yatan temel istek bu yamuk, bu adaletsiz durumun değiştirilmesidir. Üniversiteler, bunlara eğilmediği, bunlara çözüm aramadığı için gençlerin sabrı taşmış sonunda sokağa düşmüş ve eyleme geçmişlerdir. Bu anşılmadıkça bu değişiklik yapılmadıkça, gençliğin ilime ve tarihe uygun savaşı sürü gidecektir. Bu yüzden biz gençlerimizi anlamakta, onları doğru yolda görmekteyiz.

Evet burada Fakir Baykurt teşhisini yerinde koymuştur. Şehir gerillası, kır gerillası, iç ihtilal olmadan Marksist-Leninist düzenin kurulamayacağını çok iyi bilmektedir. Bunun için banka soygunlarını, adam kaçırmaları, gençlerin birbirini öldürmesini, etrafa sabotaj yapmalarını desteklemesinin gayet tabii olduğu ve bunun dışında başka bir düşüncenin olmayacağını, anlamak gerek. Yine sanığa göre:

"Bunun tek çaresi vardır. O da devrimdir. Devrim, tarihsel koşulların olgunlaştığı dönemlerde olur. Tarihsel koşullar olgunlaşmamışsa devrim olmaz. Bugünkü durum tarihsel koşulları iyice olgunlaştığını göstermektedir...

Bugün sadece gençler değil, başka büyük kitleler de bunalım içinde ve hareket halindedir. Gözünü açan, sömürüye karşı çıkmaktadır. İşçiler, işsizler, Elmalı'da, Torbalı'da, Malatya'da köylüler, memurlar, öğretmenler, aydınlar huzursuzdur. Ve devrimci eylem içindedir. Akçadağ'da Gölpınar Köyü'nde

Teslim Töre, ... İkinciler Köyü'nde Hacı Tonak yayınladıkları bir devrimci bildiri yüzünden, yani tıpkı Şadi Alkılıç gibi, tıpkı Arif Gelen gibi düşünceleri yüzünden hapistedirler... Tam 39 köy ve kasaba halkı, 374 imzalı bir bildiri daha yayınlayıp haykırıyorlar: "İşte aynı sözleri biz de söylüyoruz", "Bizi de hapsedin" Yüzyıllardır uyuyan bir koca sınıf doğrulup kalkmakta, karınca kanatlanmaktadır. Dünyanın her yerinde yeni sömürgecilik suçüstü yakalanmakta, sorguya çekilmektedir...

Bağımsızlıkçı, demokratik ve uyandırılmış halkın özgür kararına dayanan sosyalizme açık olan anayasamıza kızanlar "Türkiye sosyalist olacaktır" denildiği zaman cin ifrit kesilenler, boş yere çırpınmaktadırlar. Onların dediği değil, tarihin dediği olacaktır. Yalnız Türkiye değil bütün dünya sosyalist olacaktır. NATO ve SENTO bunu durdurabilmek içindir.

Fakat bütün bunlar tarihin akışını durdurmaya yeter mi? Tarihin akışını durdurur mu? Yapsalar yapsalar hızı keserler. O da ellerinden gelirse, ama mutlak ve muhakkak olan bir şey var, o da şudur. Tarihin akışı durdurulamaz. Tarihin dediği olur... Yani Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının dediği gibi, tarihin akışına uygun olarak demokratik devrim, Milli Demokratik devrim ve Sosyalist devrim aşamalarından sonra, komünist düzen gelecek." demek istemektedir sanık. Fakat bu fikirlerini daha usturuplu ve daha incelikle söylemektedir.

Sanık konuşmasına devamla: "Türkiye'de işçiler, işsizler ve köylüler nüfusun %85'inden fazlasını meydana getiriyor. Bunlar çok kalabalık, ötekiler çok az fakat henüz güçlü büyük bürokratlar da bunlardan yana. Biz kimden yanayız? Saptamak zorundayız.

Sınıflı bir toplumda ve dünyada kimden yana olduğumuzu saptamak biçim için zor değildir. Biz işçiden, işsizden, köylüden yanayız. Biz topyekun sömürülen halktan yanayız. Bunun için de devrimciyiz... Bu güne kadar "Sır" gibi sakladığımız bu bilinci halkımıza kazandırdığımız gün dünyanın dönüşü değişecektir...

Acaba şimdi tarihte saat kaç? Tarihte şimdi saat 12'ye çeyrek kalmıştır. Gong vurduğu zama, halkımız, önünü apaydınlık görebilmesi için bizden bilinçlenmeyi istemektedir...

Geçirdiğimiz "Devrim İçin Eğitim" eyleminde ne kadar haklı ve tutarlı olduğumuzu bu gün tarih denizinde bazı gafil balıklar bilmesinler, zararı yok. O denizde halkta vardır. Halk bilmektedir." Demek suretiyle konuşmasına devam etmektedir. Konuşmasının tamamının mahiyet ve muhtevası Marksist-Leninist düzenle ilgilidir. Sanığın bu konuşmasıyla, kendisine mektup yazan sanık öğretmenlerin, mektuplarının muhtevası arasında birlik ve beraberliğin olduğu,

hatta sanığın "Tarihte şimdi saat 12'ye çeyrek kalmıştır. Gonk vurduğu zaman, halkımızın, önünü apaydınlık görebilmesi için bizden bu bilinçlenmeyi istemektedir." Cümlesi ile İzmir'den mektup yazan Ferhat Aslantaş'ın mektubunun bazı cümlelerinin mukayesesinde, büyük faydalar olduğu, Ferhan Aslantaş mektubunda öğretmen kesimine potansiyeli yüklü yer yer "Ne yapacağız, yapılım artık ne olacaksa olsun" sözleri samimi ve içten, "Bana göre bir yolculuk (yani işçi ihtilali) için vakit erken, ancak olayların ve zamanın etkileyici, yönlendirici gücüne bir şey denmez" sözü ile cümlesini tamamladığı, proleterya ihtilali için vaktin erken olduğunu ancak şartların vakti, yani zamanı kısaltacağını sarih olarak yazmış olduğu,bundan daha açık bir ifade ile bu hususu yazmanın mümkün olmayacağı,

İşte sanık bu konuşması taktik ve stratejisi ile devrimci eğitim şûrasına katılan öğretmenlere komünizm propagandası yaptığı TÖS'ün strateji ve taktiğinin bu konuşma ile verilmiş olduğu, bu konuşmadan sonra taşra TÖS şubelerinin faaliyete geçmiş oldukları, böylece öğretmen ve öğrencilerin Marksist-Leninist düzenin temsilciliğini yaptıkları, Fakir Baykurt'un da bu işin başında olduğu, böylece Marksist-Leninist eğitimlere başlandığı,

Ayrıca TÖS Genel Merkezi'nde ve TÖS taşra şubelerinde Mihri Belli, Oya Baydar Sencer, Doğu Perinçek ve bugünkü malum şahıslara Marksist-Leninist konferanslar verdirtmek suretiyle, öğretmen ve öğrencileri bu yönde eğitmiş olduğu.

SANIK OSMAN KORKUT AKOL

TÖS'ün genel sekreterliğini yaptığı, TÖS adına TÖS Gazetesi'ni çıkardığı, TÖS'ün bildirilerinin kendisi tarafından hazırlandığı, basıldığı ve dağıtıldığı, keza örgütün genel çalışmalarının malûmatı tahtında olduğu, yine TÖS adına devrimci kuruluşlarla yapılacak toplantıların kendisi tarafından tertip ve tanzim edildiği, ayrıca TÖS adına yazılan yazıların kendisi tarafından yazılmış olduğu buna bir misal olmak üzere, ikinci Devrimci Eğitim Şûrası'nda görüşülmek üzere hazırlanan 12 adet bildirinin hazırlıklarının bu sanık tarafından yapıldığı, toplantıların TÖS'de tertip edilmiş olduğu,

Taşrada İşçi-Köylü komitelerinin kurulmasını, köylerde köy kitaplıklarının açılmasını, bu kitaplıklarda Marksist-Leninist kitapların bulunmasının yani kütüphane kitaplığının komünist neşriyatla doldurulmasının Akol tarafından hazırlandığı,

TÖS Gazetesi vasıtasıyla illegal örgütün sevk ve idaresine hakim olduğu, mezkur gazetede Marksist-Leninist fikirlerin işlenmesini sağladığı, ayrıca

illegal örgütün gövde gösterisini sağlamak amacıyla öğretmen boykotunun hazırlanmasına yardımcı olduğu, TÖS'ün geniş cepheli faaliyetleri arasındaki irtibatının bu sanık tarafından sağlandığı, bu hususları teyit eden bilgi ve belgelerin Fakir Baykurt'un delil dosyasında mevcut olduğu, keza kitaplıklarla ilgili döküman ve yazıların yine aynı dosyada bulunduğu, bu nedenle bu sanığın da illegal örgütün kurucular arasında yer aldığı.

SANIK DURSUN AKÇAM

TÖS'ün Yönetim Kurulu üyesi olduğu, TÖS adına Dev-Genç'le müşterek olarak tanzim edilen mitingleri tertip ettiği misal olmak üzere, Alaçam tütün mitinginin müsaadesiz olarak bu sanık tarafından düzenlendiği, bu mitingde yapmış olduğu konuşmasında: "Gavuru kovacağız... Türkiye halkını sömürenlere haddini bildireceğiz, bütün zulümler, bütün baskılar vız gelir. Gittikçe bileniyoruz. Gittikçe bileniyoruz. Gittikçe demir gibiyiz, gittikçe seslerimizi güçlendiriyoruz. Bu gücümüzle çok kalmadan huzur temin edilecek, emeğin değeri verilecek ve emekçilerin düzeni kurulacaktır." (Yani işçi ihtilali olacak proleterya diktatöryası kurulacaktır) demek suretiyle sözlerini tamamlamış olduğu,

Skandal başlığı adı altında yayınladığı bildiride: "Öğretmenler, hazır olun, köyde çalışanı, kentte çalışanı, ilkte, ortada, yüksekte çalışanı tüm öğretmenler hazır olun, daha nice bir oyuna göz yumacağız bütün kıyımlara, bütün sürgünlere, çoluk çocuğumuzun ekmeği üstünde oynanan tüm oyunlara dur demenin zamanı yaklaşmıştır. Büyük Ata'nın dediği gibi "Kuvvet ve kudretten mahrum olanlara iltifat edilmez." haklarımızı yenilmez devrimci gücümüzle alacağız. (Yani kaba kuvvetle) gasbedilen haklarımız için devrimci eyleme hazır ol."

Minareye Kılıf adı altında yayınlanan bildiride... "Biz TÖS olarak anayasaya dayalı, Milli bir eğitim politikasının savunucusu olmaya devam edeceğiz, devrim için eğitim çalışmalarımızı (Yani ihtilal için eğitim) sürdüreceğiz, ilerde ülkemizin ve halkımızın gerçek ihtiyaçlarına uygun ikinci bir devrimci eğitim şûrasını toplayacağız."

Güçleri yetmeyecektir başlığı adı altında yayınlanan bildiride: "İşte atsanız da, sürgün etseniz de, dövdürseniz de, on binlerce öğretmen, bütün yurt düzeyinde köy, kent, tüm sömürü metodlarımızı bir bir, halka anlatacaklar ve halkın gerçek iktidarı için devrimci eğitim çalışmalarını sürdüreceklerdir."

13 Mart 1971 günü saat 15.30'da Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde Ankara öğretmenlerinin iştirakiyle düzenlenen forumda: TÖS Genel Başkanlığı adına Dursun Akçam, Dev-Genç adına Genel Başkan Ertuğrul Kürkçü, İşçi-Köylü Gazetesi

adına Oral Çalışlar ve bir grup öğretmenin katılmış olduğu bu toplantıda, Dursun Akçam özet olarak yapmış olduğu konuşmasında:

"Türkiye senelerden beri dış ve iç sömürücüler tarafından sömürülmektedir... Tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye en kısa zamanda gerçekleştirilmelidir... Yapılacak reformları, emekçi halkımızın bilinçlendirilmesini önleyen bütün anti demokratik kanunlar kaldırılmalıdır. (Daha önceki sahifelerimizde belirttiğim gibi yani, 141 ve 142'nci maddeler kaldırılmıştır. Komünist faaliyetler serbest bırakılmalı, komünist toplum düzeni kurulmalıdır.) Yaşasın tam bağımsız ve gerçekten demokratik, Türkiye" sloganı ile konuşmasını tamamlamış olduğu, tıpkı Fakir Baykurt'un TÖS-İlk-Sen müşterek toplantısında yaptığı konuşma gibi.

İşte TÖS Gazetesi'ndeki yazıları ile, beyanatleriyle, sanığın kastını tam olarak açıklamış olduğu, Fakir Baykurt, Osman Korkut Akol gibi bu sınığın da illegal örgütün kurucuları arasında bulunduğu, görev taksimine binaen mitinglerin tanzim ve tertipçiliğini yaptığı, Dev-Genç'le TÖS arasındaki irtibatı sağladığı, Dev-Genç'e gerekli yardımın bu sanıklar tarafından yapılmış olduğu, TÖS avukatlarının, anarşik olaylardan dolayı tutuklanan Dev-Genç militanlarının savunma ve müdafiliğini ücretsiz olarak yaptıkları, yarıca olaylar sonucunda vuku bulan ölüm yardımlarının yine bu yöneticiler tarafından yapılmış olduğu, taşra ile merkez arasındaki irtibatların genel mahiyette Akçam tarafından sağlanmış olduğu, TÖS Gazetesi'nde çıkan yazıların, İzvest ve Pravda gazetelerinden çok daha ileri olduğu, bu nedenle bu sanığın da illegal örgütün kurucuları arasında, sevk ve idare edicileri arasında yer almış bulunduğu.

SANIK VELİ KASIMOĞLU

TÖS adına TÖS şubeleriyle genel merkez arasındaki ideolojik geçimsizlikleri, ihtilafları halletmek için görevlendirildiği, bu münasebetle Samsun'da Atatürkçü öğretmenlerle Marksist-Leninist öğretmenler arasında çıkan ihtilafı halletmek üzere Samsun'a gittiği, Samsun'da yapılan olağanüstü kongrede bir konuşma yaptığı, bu konuşmasında "Atatürk üst yapı devrimlerini yapmıştır, alt yapı devrimlerini yapamamıştır. Atatürk'ten sonra bir lider çıkıp, devrimleri gerçekleştirememiştir. Komünist Çin'de Sun Yat-Sen de üst yapı devrimlerini yapmıştır. Sun Yat-Sen'den sonra Mao kalan alt yapı devrimlerini gerçekleştirmiştir. Türkiye'de alt yapı devrimleri gerçekleşecektir. Bu devrimleri TÖS gerçekleştirecektir." şeklinde konuşma yaptığı, toplantının Dev-Genç örgütüne mensup militanların baskısı altında yapıldığı, Atatürkçü öğretmenlerin konuşturulmadığı, bu toplantıda sosyalist devrim stratejisinin işlenmiş olduğu,

ayrıca TÖS'ün kapılarının Dev-Genç'lilere açık olduğunun belirtildiği, böylece sanığın yerini net olarak göstermiş olduğu,

Ayrıca sanık durumadaki ifadesinde sırasında bizim milli ruh ve milli şuur kelimelerimize patent aradığı, bu kelimelerin Alman milletine ait olduğunu bildirdiği, böylece milli ruh ve milli şuurdan nasibini almış bulunduğunu, enternasyonalist olduğunu kendi ağzıyla ortaya koymuş olduğu, eğer bizim söylediğimiz kelimelere bir patent aranıyorsa bu patent Türk'ün Türk'e ait olduğu, bu patentin temsilcisinin de büyük önder bulunduğu, "Muhtaç olduğun kudret damarlarındaki asil kanda mevcuttur" cümlesinin neyi ifade edeceğini sanığın düşünmesinin gerektiği, fakat şartlanmış bir kafanın hatta betonlaşmış bir kafanın bu cümleyi düşünme yeteneğine sahip olamayacağı, bu hususu sanığın aşağıda nakledeceğimiz yazılarının da belirlemiş olacağı,

Yine bu sanık sosyalist Aydınlık Dergisi'nin tertip etmiş olduğu Proleter Devrimciler, toplantısına, TÖS adına gittiği bu toplantıda Ziya Yılmaz, Ertuğrul Kürkçü gibi militan şahısların bulunduğu, bu toplantının komünist örgütün hazırlığı mahiyetinde olduğu,

Enver Aytekin isimli bir şahsın Kasımoğlu'na yazmış olduğu mektubunda: "Atatürk devrinin dış politikasına tabii hiç bir şey söylenemez, bu dış politikayı milli bağımsızlık politikası gibi ele alıp ve gösterirsen, ne ala, ama milli mücadelenin daha başlarında emperyalistlerle anlaşıp anlaşmadığını kurcalıyamazsın, o tarihte imzalanmış antlaşmaların asıl mahiyetlerini araştırmaya, hele çıkardığı neticeleri ifade etmeye imkân yok..."

Yine sanık Mehmet Ali Aybar'a yazmış olduğu mektubunda...:

Türkiye'nin en önemli savaşı olan tam bağımsızlık ve ulusal demokratik devrimler, sonuç olarak tüm sosyalizm mücadelesi, kendini yurtsever ilerici, ilerici toplumcu bilen bütün insanların birleşmesini belli bir sürede ve aşamada zorunlu kılmaktadır. Bu yolda her zaman yan yana ve omuz omuzayız...

Sanığın yukarıda bahsi geçen faaliyetlerini TÖS adına İsmail Safa Güner'in TÖS Genel Başkanlığı'na vermiş olduğu raporun, ayrıca, Samsun TÖS Şubesi'nden ayrılan 128 Atatürkçü öğretmenin tanzim etmiş bulundukları ve TÖS Genel Başkanı Fakir Baykurt'a göndermiş oldukları bildirinin, sanığın mektuplarının TÖS adına hazırlanan bildirilerin, TÖS Gazetesi'ndeki yazılarının, sosyalist Aydınlık Dergisi'nin 26'ncı sayısındaki, toplantı yazısının belgelendiği, bu suretle bu sanığın da illegal örgütün kurucuları, sevk ve idare edicileri arasında yer almış olduğu, yine bu sanığın ideolojik tutum ve davranışı hakkında sanık öğretmen Nuri Ayvalı'nın hazırlık soruşturması sırasında yeterli bilgi ve malûmatı

vermiş olduğu, yine öğretmen boykotunun tanziminde bu boykotun ideolojik maksatlarla sevk ve idaresinde Kasımoğlu'nun da yeterli rolünün bulunduğu,

Kısaca illegal örgütün Fakir Baykurt, Osman Korkut Akol, Dursun Akçam, Veli Kasımoğlu ve bilâhare ismi ortaya çıkacak TÖS Yönetim Kurulu üyeleri tarafından kurulmuş olduğu, örgütün faaliyetlerinin bu sanıklar tarafından tertip sevk ve idare edilmiş bulunduğu, sanıkların kasıt ve niyetlerinin devrimci dayanışma bildirisi adı altında yayınlanan bildiride net olarak açıklandığı, bu bildirinin mütalaamızın başında yer almış olduğu, bu bildiride; TÖS'ün devrim için bir araç olduğunu kesin şekilde belirlemiş bulundukları, bu nedenle bu konuda fazla bir şey söylemeye lüzum kalmadığı.

SANIK ÖĞRETMEN BABÜR ERGÜNEY

Sanığın okulda iken Marksist-Leninist fikirlerle yetiştiği, bu yönden İstanbul'da faaliyetler gösterdiği mezuniyetini takiben Ağrı Kız İlk Öğretmen Okulu'na tayin olduğu mezkur okulda göreve başlamasını takiben zaman kaybına mahal vermeden hemen faaliyete geçtiği, öğrencilerini bu yönden eğitmeye başladığı, okulda okulla ilgili olmak üzere bir örgüt kurduğu, bu örgüte devrim adını verdiği, bu örgüt vasıtası ile illegal faaliyetlerini yürüttüğü, öğrencilerinden Nurten Gezer, Bahattin Durak ve Sakine Kılıçaslan'ı Marksist-Leninist yönden eğittiği, Nurten Gezer'i örgüt başkanı yaptığı, bu öğrenciler ve bu öğrencilerin arkadaşları ile gizli toplantılar yaptığı, bu toplantılara herkesi almadığı, üst sınıf öğrencilerini bu mezkur toplantılara almış olduğu, sanığın bu faaliyetlerinden dolayı Hâkkâri'ye sürüldüğü bu hususların sanığın sürgünü takiben öğrencilerinin kendisine yazmış oldukları yüze yakın mektupta ayrıca belirtildiği,

Keza Sakine Kılıçaslan'ın Askeri Savcılıkta vermiş olduğu ifadesinde Babür Ergüney ve Nurten Gezer'in devrimci olduklarını, bu yönde faaliyet gösterdiklerini, gizli toplantılar yaptıklarını, Ergüney'in üst sınıflarla temas kurduğunu beyan ve ifade ettiği, ancak bu ifadesini bilâhare inkar etmiş olduğu, inkarının doğru bir beyan olamayacağı, Askeri Savcılığın normal ölçüler içerisinde adı geçen şahsın ifadesini tespit ettiği,

Şahit Ahmet Cengiz ifadesinde Askeri Savcılıkta alınan ifadesini tekrar ederek Babür Ergüney, Nurten Gezer, Sakine Kılıçaslan ve Bahattin Durak'ın Rusya'daki rejimi övdüklerini beyan ve ifade ettiği,

Lutfiye Yontar, Nurşat Başar'ın Askeri Savcılıkta alınan ifadelerinde sanıkların komünizm propagandası yaptıklarını, örgüt olarak faaliyet gösterdiklerini beyan ve ifade etmiş oldukları,

Müzeyyen Budakoğlu ifadesinde: Dersin bitimine 5-10 dakika kala Ergüney'in talebelerini serbest bıraktığını, sosyalist düzende öğrencilerle konuştuğunu, Dev-Genç'e kayıtlı olduğunu, İstanbul teşkilatında çalıştığını, öğrencilerine sosyalist yayınları okumalarını tavsiye ettiğini, Sakine Kılıçaslan ve Merziye Yargıç'ın bu fikirleri arkadaşlarına yaymalarını söylediğini,

Ahmet Cengiz ifadesinde: Ekim 1970'de Ağrı Öğretmen Okulu'na tayin olduğunu, Babür Ergüney'in öğrenci derneği rehber öğretmeni bulunduğunu, öğrenci derneği başkanlığının Nurten Gezer tarafından yapıldığını, öğrenci derneği seçimlerinde öğrencilerin ikiye ayrıldığını, Devrim grubunun başkanlığının Nurten Gezer tarafından yapıldığı, Nurten Gezer ekibinin Babür Ergüney tarafından desteklendiğini, Babür Ergüney'in okuldaki faaliyetlerini çok gizli olarak yürüttüğünü, Babür Ergüney'e çok yakın olan talebelerinden Nurten Gezer'in bu düzenin mutlaka değişmesi gerektiğini, Rusya tipinde bir düzenin yerleşmesinin talebeler arasında savunulduğunu, Ergüney'in İstanbul'daki Dev-Genç'in anarşik faaliyetlerini yürüttüğünü ve Dev-Genç'li öğrencilere liderlik yaptığını iftiharla söylediğini, beyan ve ifade ettiği,

Siirt'e gittikten sonra Nurten Gezer'e yazdığı mektubunda faaliyetlerini Siirt'te de devam ettirdiğini, faaliyet gösterdikten sonra Ağrı ile Siirt'in hiç bir farkı olmadığını, Nurten Gezer'in Ağrı'daki faaliyetlerine devam etmesi gerektiğini, açık olarak yazdığı,

Öğretmen Selahattin Bekâr ifadesinde: Babür Ergüney'le birlikte bahsi geçen okula öğretmen olarak tayin edildiklerini, Babür Ergüney'in TÖS'e kayıt olduğunu, bu arkadaşını da TÖS'e kayıt ettirmek istediğini, Selahattin Bekâr'ın bundan kaçındığını, Ergüney'in öğrencileri iki gruba ayırdığını, devrimci grubun temsilciliğini yaptığını, öğrencilerine Marksist-Leninist kitaplar verdiğini, öğrencilerde bu kitapları gördüğünü, beyan ve ifade etmiş olduğu,

Ağrı Kız Öğretmen Okulu Müdürlüğünün yazılarında: Sanığın okulda aşırı solcu olarak bilindiğini, komünizm propagandası yaptığını, bu propagandayı yaptığı için Carullah Dolanbaç adlı öğretmenle kavga ettiklerini, bu yüzden her iki öğretmenin Ağrı'dan tayen edildiklerini, yazılarında belirtmiş olduğu,

Keza Filiz Danışoğlu mektubunda: Değerli öğretmenim okulda Dev-Lis'in küçük bir belirtisi olduğunu, bununla ilgili bir broşür dağıtıldığını, gazetede çıkan ve hükümete büyük taş atan yazısını herkese okuduğunu, kiminin alkışlayıp, kiminin kendisini azarladığını açık olarak yazdığı,

Kısaca sanığa öğrencilerinden Feride'nin, Gül Akın'ın, Filiz Danışoğlu'nun,

Semra Altun'un, Yılmaz Ergen'in ve daha başka öğrencilerinin yazmış oldukları mektupların mahiyet ve muhtevalarının yukarıda belirtilen merkezlerde olduğu,

Ayrıca evrakları arasında bulunan bir bildiride: İşçi-Köylü-Polis mücadelesi... Amerikan emperyalistlerini ve peşlerindeki köpekleri yenelim. Halkın devrimci iktidarı silahın namlusundan doğar (Tıpkı Mao'nun söylediği gibi, iktidar sandıksal değil namlusaldır gibi) yazılı üzerinde dolma kalemle sonradan yazılan devrimci mücadelemiz 1971'de daha da hızlanacaktır. İEEÖÖ yazısının bulunduğu,

Yine Ağrı Kız Öğretmen Okulu öğrenci örgütü yayın organının çıkarttığı "Bizden Size" Gazetesinin birinci sayısında:

Babür Ergüney'in "Öğretmen" başlıklı yazısında öğretmenin eğitimcilikten başka ülke için ve ülkeler arası sorunlara eğilen gerçekten uzak ideali aşılayan... devrimci ve aydın kişi olması hakkındaki yazısı. Yine Babür Ergüney'in "Kim Ne Diyor Ne İstiyoruz, Ne Veriyoruz ve Biz Ne Veriyoruz" başlıklı basılı broşürde: "Devrimi, "Değiştirmek, alt yapıya değişmek" olarak tanımlandığı arka sayfasında; "Ağası ile; toprağa bağlı köylüsü ile, sömürülen emeği ile, bir ülkeydik dün, politikacısıyla, küçük burjuvasiyle, direnen aydını ile, bir ülkedeydik dün, üretimi ile tüketimi ile, toplumcu düzeni ile, bir ülkede olacağız yarın..." sözlerinin bulunduğu bu sözlerinde neyi ifade edeceği hususunun takdirini mahkeme heyetine bıraktığımızı, bu yönde söylenen ve yazılan bu hususların yeterli kanaatı vereceği, sanık ve sanığa bağlı olan Nurten Gezer ve arkadaşlarının ne şekilde çalıştığını sanığın sevk ve idare hususunda neler yaptığının kendiliğinden ortaya çıkacağının kesin şekilde anlaşılmış olduğu.

SANIK ÖĞRETMEN NURTEN GEZER

Babür Ergüney'le irtibat olduğu, Babür Ergüney'in okuldan ayrılmasını takiben okuldaki faaliyetleri yürüttüğü, okulda legal olarak kurulup da, illegal faaliyet gösteren örgütün başkanlığı yaptığı, arkadaşlarını bilinçlendirmek için çalıştığı,

TÖS Ankara Şubesi Haber Bülteni'nde yer alan, Ağrı'da kızlara terör başlıklı yazıda: Nurten Gezer'in Babür Ergüney'in Siirt'e sürüldüğüne direndiklerini, şikâyet ettiklerini, okul müdürünün ısrarlı ikazına rağmen okulda devrimci düşüncelerin yapılmasına çalıştığını ve bu örgütün başkanlığını bırakmadığını bildirdiği,

16.3.1971 tarihinde Nurten Gezer'e isimsiz fakat imzalı olarak yazılan bir mektupta: Nurten Gezer halen başkanlık ediyorsa örgüt adına Dev-Genç'in en son yayınladığı bildiriyi göndereceğim dedi.

Bahattin Durak'ın Gezer'e 25.3.1971 tarihinde yazdığı mektubunda: Nurten Gezer'den mektup aldığını Babür Ergüney'in gidişine üzülmemesini Şubat ayında geldiğinde, Babür'ün çalışmalarının sonuçlarını gördüğünü, öğrenciler arasında geniş çapta bilinçlenmeyi sağlamış olduğunu bundan sonraki görevin (Sizlere, Nurten'lere) düştüğünü Babür Ergüney'e sadece Nurten'lerin ihtiyacı olmadığını, Deniz Gezmiş yakalandı diye devrimci eylemin durmayacağını, devam edeceğini,

Cumartesi, Pazar akşamları köylere gidip sohbet toplantıları yaptıklarını, kasaba gençlerini evine toplayıp eğitim çalışmaları yapmış olduklarını en az iki günde bir 3-5 kişi olarak bir kitabı inceleyip üzerinde tartışma kurduklarını Yüksek Ovayı Kalkındırma Derneği'nin çalışmalarını düzenlediğini,

Bu arada Nurten hakikaten çok meşgul olmamız lazım. Bir davamız bir ideolojimiz var. Her şey onun için, yani davalarının için olduğunu belirlediği ve mektubunun bu şekilde devam ettiği, bu arada mektubunda anlatmış olduğu bir fıkrada: "Lenin-Stalin, Marks ve Engels'in de Allah'ın fikirlerine uyduğunu, aynı olduğunu anlatmak istediğini ayrıca kendisinin ve Nurten'in Lenin-Stalin ve Marks'cı olduklarını ve yoldaş deyiminin bu yolda kullanıldığını,

Yine Nurten Gezer'in, Bahattin Durak'a yazmış olduğu mektubunda Türkiye Halkları'nın bağımsızlığı mevzuunu savunduğunu, Çerkezlerin çok ezildiğinden bahsettiğini, Bahattin Durak'ın beyan ve ifade etmiş olduğu,

Yine Bahattin Durak'ın el yazısı ile Savcılığımıza vermiş olduğu dilekçesinde Nurten Gezer'in kendisini devrimci yaptığını, bu yolda faaliyetlerde bulunduklarını, Ağrı'da devrimci çalışmalarda bulunduklarını yazılı olarak Savcılığımıza bildirdiği,

Babür Ergüney'le ilgili olarak dinlenen şahitlerden Sakine Kılıçaslan, Nurşat Başal, Lutfiye Yontar, Müzeyyen Budanoğlu, Ahmet Cengiz, Merziye Yargıç, Selahattin Bekâr'ın şahit olarak alınan ifadelerinin bu sanık için de geçerli olduğu bu nedenle bu sanığın da illegal örgütün bir üyesi olarak Ağrı'da faaliyet gösterdiği.

SANIK ÖĞRETMEN BAHATTİN DURAK

Nurten Gezer'i Karaköse Kız Öğretmen Okulu'ndan tanıdığını oradan ayrılınca mektuplaştıklarını, Babür Ergüney'in okulda öğrencilere devrimci kitaplar okuttuğunu, öğrencileri bilinçlendirdiğini, Nurten Gezer'den kendisine gelen mektupları yırttığını, Nurten Gezer'in de mektuplarında kendisinin işlediği konuları işlediğini, bu mektupların Nurten Gezer'le ilgili bölümde yazılı olduğu, bu nedenle mektupların bu kısma alınmadığı, Nurten Gezer'le ilgili olarak

dinlenen şahitlerin bu sanıkla da ilgili olduğu, Babür Ergüney'le alakalı bölümde şahit beyanlarına yer verildiği, bu münasebetle şahit beyanlarının ikinci olarak burada nakledilmediği, Bahattin Durak'ın da illegal örgütün üyesi olarak faaliyet göstermiş olduğu bu faaliyetlerin mektuplar, şahit beyanları, sanıkların tevil yollu ikrarı ile kesin şekilde tespit edilmiş olduğu.

SANIK ÖĞRETMEN ÖMER YİĞİT

Bu sanığın da Babür Ergüney gibi okuldan kendi deyimleri ile devrimci olarak yetiştirdiği, öğretmenliği bu kasıt ve maksatla seçtiği, bulunduğu her yerde bu yönde faaliyet gösterdiği, öğrencilerine Marksist-Leninist eğitim yaptırdığı, körpe dimağları zehirlemek istediği Şerefli Koçhisar'da Dev-Genç dernek tüzüğünü hazırladığı, bu yönde kendisine düşen görevleri yaptığı, okullardaki faaliyetleri hakkında şahit olarak dinlenen öğrencilerden, İsmail Şahbaz'ın şahit olarak alınan ifadesinde: Hasan Keleş Ankara'ya geldiğinde, elindeki sosyalist şiirlerini havi kitabı kendisine Ömer Yiğit'in verdiğini beyan ve ifade ettiğini,

Cemal Şahin ifadesinde: Öğretmenimiz Ömer Yiğit bize sosyalist şiirler yazdırıp, müzik derslerinde ezberlettirdi. Aldığımız şiirleri o yazdırdı. "Bağımsız Türkiye" yazılı afişleri evinizin kapısının arkasına asın diye bize verdi ve bizi ikaz etti.

"Ahmet" adlı birisinin geldiğini, bir ay Ömer Yiğit'le beraber kaldığını, Ömer Yiğit'in bu şahsı kendilerine devrimci diye tanıttığını Ömer Yiğit'in sık sık Ankara'ya gittiğini, 23 Nisan Bayramı'nı yaptırmadığını, sosyalist şiir kitabından şiirler okuduğunu,

Altın Şahbaz ifadesinde: Ömer Yiğit'in derslerde sosyalizmden, devrimcilikten bahsettiğini, devrimci ve sosyalist şiirler okuduğunu,

Seyit Ahmet Şahbaz ifadesinde: Yukarda bahsi geçen şahitlerin söylediği hususları aynen tekrar ettiği,

Mürtaza Kelaş ifadesinde: Ömer Yiğit'in sınıfta öğrencilerine devrimci olduğunu zamanı geldiğinde dağ başına dahi çıkabileceğini, bağımsız Türkiye afişini talebelere verdiğini, evlerinin kapısına astırdığını, beyan ve ifade etmiş olduğu, öğrencilerine yazdırmış olduğu Dev-Genç marşının öğrencilerinin defterlerinden koparılıp alındığı, misal olmak üzere:

"Ey Dev-Genç'li, ey Dev Genç'li,
Savaş vakti yaklaştı
Al eline silahını
Emperyalizme karşı
İşçi-Köylü, gençlik-asker devrim için ölürüz.

Biz güçlü devrimcileriz, bir gün mutlak yeneriz,
Vedat-Talan, Battal-Mehmet devrim için ölürüz,
Devrimciler ölür amma, devrimler durmaz sürer
"Gün doğdu hep uyandık siperlere dayandık,
Bağımsızlık uğruna al kanlara boyandık.
Yolumuz devrim yoludur, gelin gardaşlar gelin
Yurdumuza Yanke doldu vurun gardaşlar vurun
İşçi-Köylü hazırız bozuk düzene karşı,
Halk savaş vereceğiz emperyalizme karşı"

Marş:

Ankara'nın taşına bak
Gözlerimin yaşına bak,
Yanke bizi esir almış
Şu düzenin işine bak

Ankara'nın taştır yolu
Yanke sarmış sağı solu
Sen gösterdin halk savaşı
Devrim için doğru yolu

Zulüm bir günduracaktır
Halk zinciri kıracaktır
İşçi-Köylü yoksul halkım
İktidarı alacaktır.

Marşlarını daha doğrusu Ankara'nın taşına bak milli marşını tahrip ederek kendi ideolojisine uygun olarak öğrencilerine yazdırttığı,

Yine öğrencilerine yapmış olduğu demokrasi tarifinde: Demokrasi halkın halk ile birlikte, halk için ve halk tarafından idare edilmesidir. Halk nedir? Kısaca en başta işçiler ve köylüler vardır. Bundan sonra işçiler ve köylülerden yana olan öğretmeler, öğrenciler, memurlar, subaylar, küçük esnaf ve sanatkârlar halk deyimi içerisine girerler.

Demokrasi eşittir işçiler ve köylülerin kendi kendilerini idare tmesi düzenine demokrasi denir.

Şeklinde bu tabirlerin tanımını yaptığı,

Yine sanık Savcılığımızda vermiş olduğu ifadesinde: Kendisini yetiştirmiş bir sosyalist olduğunu, İşçi-Köylü ve küçük burjuvazinin, halkın, teorik olarak sosyalist yönden bilinçlendirilmesi gerektiğini, bunun için çalıştığını, faaliyet gösterdiğini halkın kendi öz idaresini kendisinin kuracağını, Şerefli Koçhisar'da

Dev-Genç şubesi kurduğunu, bu derneğin bildiri, afiş işleri ile uğraştığını, öğrencilerine taktik öğrettiğini, İ. Öztaş'ın, öldürülmesi ile ilgili bildiriyi kendisinin yazdığını bu örgütün 8 ay başkanlığını yaptığını,

Aydınlık Sosyalist Dergisi'nde Mihri Belli tarafından kaldığını, bilâhare Hikmet Kıvılcımlı tarafına geçtiğini, bu dergiden gelen dergileri dağıttığını, İbrahim Öztaş'ın öldürülmesi münasebetiyle il merkezinde yapılan telin mitinginde bildiri yazdığını bu bildirinin Atillâ Sarp'ın kardeşi Barış Sarp tarafından dağıtıldığını keza Yozgat'ta bildiriler tanzim ettiğini halka dağıttığını, TÖS üyelerinin devrimsel bilinçlerinin artırılması için TÖS salonunda bir hafta müddetle seminerler tertip ettiğini, bu seminerleri idare etmiş olduğunu, seminerde bildiri dağıtma usulünü, faşistlere karşı koyma taktiğini, öğrettiğini, bol bol sol yayın okumalarını söylediğini, ayrıca Atatürkçülük derneğine Marksist-Leninist yayınlardan hediye etmiş olduğunu beyan ve ifade ettiği,

Yozgat Valiliği'nin sanık hakkında yazmış olduğu yazılarında Serpil Koç'un yani Ruhi Koç'un kız kardeşinin kendisinin sözlüsü olduğunu, Türkiye'de milli gelir dağılımının adil olmadığını, sanığın demokratik sosyalizme taraftar olduğunu, ilk önce Milli Demokratik Devrim'in sonra Sosyalist Devrim'in gerçekleşeceğini sosyalist sisteme taraftar olduğunu, Che Guevara'yı sevdiğini, resmi bulunan halıyı Ali Bozkurt'tan aldığını, Atillâ Sarp ve Ruhi Koç'la birlikte Dev-Genç'te çalıştığını, bavulda ele geçen afişleri Şerefli Koçhisar'da gerekli yerlere sattığını, evnde ele geçen "Uyarı" ve "Çekerek Derleniş Komitesi Kuruldu" başlıklı yazıları kendisinin ya Yozgat Valiliği'ne söylediğini, sanığın bu hal ve durumu ile TÖS'ün militan bir öğretmeni olduğu, illegal faaliyetlerde bulunduğu, bu faaliyetleri sevk ve idare ettiği, hem Dev-Genç'le hem de TÖS içerisinde faaliyet gösterdiği, esasında TÖS merkez ve şubelerinin Marksist-Leninist eğitimlerin hizmetinde bulunduğu, bu sanık hakkındaki delillerimizde bir kere daha tespit edilmiş olduğu.

SANIK ÖĞRETMEN VELİ YILMAZ

TÖS Arguvan ilçesi üyesi olduğu, Arguvan ve Malatya havalisinde faaliyet gösterdiği, Haşim Vural'ın dayasının oğlu olduğu, Sadık Yılmaz'ın ağabeysi olarak bulunduğu, el yazısı ile yazılmış şiir ve yazılarında: Halkın ve emekçi sınıfın tüm ezilmişlerin sömürüldüğü, emperyalizm ve bunlarla mücadele için halkın, halk savaşı için bilinçlendirilmesi ve savaşılması gerektiğini, bu nedenle yazılarını yazdığını notlarında açık olarak gösterdiği, ayrıca Askar Yılmaz vasıtasıyla TÖS'le irtibat kurduğu, İbrahim Kanlıbaş'la Malatya'da müşterek çalıştıkları, Sadık Yılmaz'ın da aynı şekilde faaliyette bulunduğu,

Dayasının oğlu Haşim Vural'ın Almanya'dan yazdığı mektubunda: "Seçimler yapıldı ve de kara düzene bilinçsiz toplum bir süre daha evet dediler. Ama yılmayacağız. Che ne diyor? "Savaş sloganlarımız kulaktan kulağa çınladıkça, silahlarımız elden ele geçtikçe, cenazelerimize savaş nameleri ile ağıtlar yakıldıkça ölüm hoş geldi safa geldi toplumca böylesi kap kaç düzeninden dönen kirli seçim oyunları sonucu sandıktan çıkan uşak ruhlu iktidar mensuplarının ucuz başarılarından ürküp de kuşkuya düşmemeli. Ve de eninde sonunda utku bizimdir."

Yine ikinci mektubunda "Köln'de proleter devrimci bir grupla tesadüfen tanıştık. Giderek içinde iyice sürüklendik şimdi Wuppertal'de bir komite kurduk. İşçi, Köylü Çalışma Komitesi. Bu komiteler bir üstü olan bölge komitelerinin üstünde merkez yönetim kuruluna bağlı şekilde teşkilatlandı. Biz de bulunduğumuz şehirlerde alt komiteler olarak faaliyetteyiz, haftada bir defa Marks'ın, Lenin'in, Mao'nun temel eserini, gerekse en temel eseri olan Sovyet Komünist Partisi Tarihi'ni eğitim çalışmalarında okuyup tartışmasını yapıyoruz. Sonra İşçi-Köylü Gazetesi'ni fabrikalarda, kantinlerde, hayım'larda, satışını yapmak ve de arada tartışmasını açmak, işçileri etkilemek (Kitle çalışmaları) yapıyoruz. Gaye Almanya'da 400.000'e yakın işçiye sınıf bilincini aşılamak. Devrim teorisini belletip Türkiye'ye döndüklerinde devrimci militan kadrolar yetiştirmektir.

Tarihte ilk komünist hareket 100 sene önce Paris'te olmuştur. Marks'ın pekiştirdiği teorik sistemin Ekim devrimi ile Lenin, sonra Stalin yoldaşın devam ettiğini, Kruşçef, Brejnef, Ktoy'la yeniden yozlaştırıldığı ve halen Rusya'da sosyal emperyalizmin varlığının söz konusu olduğu, Mao'yla yeniden canlanıp kültür devrimi aşamasına ulaştığı, Kore, Arnavutluk ve Vietnam gibi gerçek halk savaşı vererek Milli Demokratik Devrim'in izlerini görüyoruz. İzinde iken Ali Askar'ı sindirmek istercesine benim ve senin bilinçsiz bir tutumumuz olduğu su götürmez. O ise bizden daha ileride imiş,

Erim ekibi ile emekçilerin uyanması engellenecektir. Baskı kanunları çıkacaktır. Ne var ki uyanmak emekçi yığınların proleter devrimci çizgide birleşme olanağına gün geçtikçe kuvvet kazandırıyor. Kaynağımız güçlü Marks ve Lenin, Mao gibi teorisyenlerimiz, pratisyenlerimiz var burada. Askar'ın ipucunu bana ver mektuplaşalım.

Sanığa gelen mektubun sanık ve sanıkla beraber çalışanlar hakkında yeterli bilgi ve malûmatı verdiği, ayrıca Malatya'daki eyleme katılmasını TÖS Yönetim Kurulu'nun kararı ile olduğunu ifadesinde belirttiği. Böylece illegal faaliyetlere bir üye olarak karışmış olduğu.

TEKNİSYEN SINIF, SADIK YILMAZ

Sanığın başlangıçta TÖS üyesi olduğunu bilâhare TÖS'den ayrıldığını, TÖS'de iken sosyalist fikirleri benimsediğini, sonradan bu fikirlerden vazgeçtiğini, Atatürkçülüğü benimsediği, Haşim Vural'ın dayısı olduğunu, Askar ve Veli Yılmaz'ların kardeşi bulunduğunu, evinde yapılan aramada yakalan mektuplardan biri hariç diğerlerinin kendisine ait olduğunu, Manavgat TÖS Şubesi başkanlığından hukuki yardım istendiğini, ayrıca Dursun Akçam'a halka ve genç nesle TİP propagandası yaptığı için hakkında dava açıldığını, bu davasında kendisini savunacak bir avukata ihtiyacı olduğunu, kendisine yardım yapılması mevzuunda mektup yazdığı, mezkur mektubun dosyasında bulunduğu, keza hiçbir zaman yılmadığını gerilemediğini, günden güne dahada bilendiğini, bu mücadele azmi ile çalıştığını, bir sene öncesine kadar TÖS'de faaliyetlerini yürüttüğünü, TÖS'de ön safhada savaşırken vurulup düştüğünü, beyan ve ifadelerine havi mektup ve dilekçesinin olduğu, bu mektup ve dilekçeleri tamamlamak üzere kardeşine yazdığı mektuplarında nispete değer görüldüğü, bu cümleden olmak üzere kardeşine yazdığı birinci mektubunda: Mevcut düzenin bozuk ve kokuşmuş olduğu, devlet çarkının komprador burjuva lehine döndüğünü, bu çarkı umutsuz çoğunluktan yana tornistan ettirmenin gereğini, karşılarında devrimci ve daha insancı bir düzenin özdemlisi olduğunu, davalarında yüzde yüz haklı olduklarını bunun için çile ve kahra katlandıklarını ve nedir devrimcilerin görevi? Bu bozuk çürümüş ahlâksız halktan yana eşit ve adil olmayan mutlu azınlığın çıkar yaptıklarını iç ve dış düzenini yıkmak ve değiştirmek. Halktan yana, emekten yana, adalet ve eşitlik ilkelerine dayanan insanın insana saygı duyduğu, onurlu bir düzen getirmek gerektiğini not olarak yazdığı,

İkinci mektubunda: "Bizim anayasamızda böyle yazılmış, işte pis kapkaranlık, hiç bir ışık aydınlık ve umut kırıntısı bulunmayan faşist bir anayasa. Bizim onayımıza sunulmadan tepeden inme. Ne güçsüz kişileriz ki, bu yasayı yazgıya bozacak, yaşantımızı çepeçevre kuşatan demir zinciri kırarak hiçbir eylemde bulunamıyoruz bulunsak da daha beter bakıyor. Tutsaklığımız katmerleşiyor.

Fikir yönünden eylem yönünden bir kısırlığın, umutsuzluğun hatta eylemsizliğin tam ortasındayız. Ne umutlarla bağlandığımız, uğrunda gözü kapalı nice savaşlara katıldığımız sosyalizm meleği kirletildi. Fahişe edildi. Elbetteki bu da doğal bir aşama, ama oluşumu bir süre dizginleyecek, durduracak, taraftarları mutsuzluğa karamsarlığa sürükleyecek nitelikte, şu bir gerçek ki hiç kimse de eski şevk heyecan ve mücadele azmi yok. Bir çeşit eziklik içindeyiz, silahlarımız elimizden alınmış gibi yorgun ve umutsuz. Kahrolsun sosyalizmi bu duruma getirenler, hiç edenler. Bakıyorum TİP dağıldı TÖS'ün TÖMDF'nin

hiç sesi soluğu çıkmıyor. DİSK ha keza gençlik hareketleri ruhsuz, anlamsız, cansız ve gülünç. Arkadaşlar yazıyorlar, Antakya Milli Eğitim Müdürü şimdi TÖS'cülerin kolundan çıkmıyormuş. Kısacası yıkılmışlık içindeyiz. Tüm olarak cephe dağıldı işte." Demek suretiyle sanık illegal örgütteki yerini kendisinin belirlediği, bu örgtün üyesi olarak çalıştığını ifade etmiş olduğu.

SANIK ÖĞRETMEN İBRAHİM KANLIBAŞ

TÖS'de toplantı yatıklarını, siyasi konuları konuştuklarını, Askar Yılmaz'ın hakkında söylediklerinin doğru olmadığını, bir Dev-Genç'linin ölümü münasebetiyle 13.12.1970 günkü konuşma metnini kendisinin okuduğunu beyannameleri Malatya'da bastırdığını, Askar Yılmaz'ı tanımadığını, yaptığı konuşmada Mehmet Dilcan'ın gençlik adlı kitabından yararlandığını söylediği,

İbrahim Kanlıbaş yapmış olduğu bu konuşmasında "Devrimciler ölür, devrimler sürer, insanın insan tarafından devletin devletler tarafından sömürülmesine karşı savaş içindeyiz. Öğretmenler toplum yararları için en bilinçli yolda savaşan unsurlardır." cümlesi ile konuşmasını bitirdiği,

Kaleme aldığı ve dağıttığı bildiride: "İşçiler-Köylüler, Memurlar, Öğretmenler, Yurtsever Askerler, Yoksul Halkımız" başlıklı bildiri ile:

"Amerikan Emperyalizmi'nin uşağı bir avuç sis göbekli patron ve toprak ağasının diş artıkları ile beslenen faşist köpekleri devrimcilerin üstüne saldırtıyorlar...

Niyazi Tekin'i İstanbul'da vurdular...

Devrim şehitleri gibi işsizlikten, pahalılıktan inleyen halkımızın kurtuluşu için savaşıyordu... Şehidimiz Niyazi Tekin'in savaştığı yolda zafere kadar savaşacağız", cümlesi ile bildirinin sonuçlandığı,

Dev-Genç davasından sanık olan Askar Yılmaz'ın şahit olarak alınan ifadesinde bu hususları çok açık olarak söylediği, ancak bu sözlerini duruşmada, ifadesinde öğretildiği için inkar ettiği, savcılıkta korktuğu için bu beyanda bulunduğunu, İbrahim Kanlıbaş, ben Ali Askar'ı tanımıyorum dediği halde Askar Yılmaz'ın kendisini tanımış olduğunu, kesin şekilde tespit edilmiş olduğundan sanığın bu beyanı ile yalan söylediği,

Yine Ali Askar Yılmaz ifadesinde: Malatya TÖS Şubesi'nde Malatya Dev-Genç üyeleri TÖS'lü üyelerle müşterek toplantılar yaptıkları, bu toplantılardan birisinde İbrahim Kanlıbaş devrimin muhakkak silah yolu ile yapılabileceğini,gerek Lenin'in gerekse Mao'nun sosyalist iktidarının ancak bu yolla gerçekleşebileceğini önerdiklerini, Çin ve Balkan ülkelerini ve Küba'yı buna örnek gösterdiğini,

İşçi ve köylü sınıfının bilinçlenmesinden sonra silahlandırılması gerektiğini devrimin ancak bu şekilde yapılacağını, her çeşit silahın bu iş için geçersiz olduğunu belirttiğini, emniyet ve savcılıkta verdiği ifadelerinde bu hususları akıcı bir üslup içerisinde anlattığı, yukarıda da belirttiğimiz gibi duruşmada inkar ettiği, olayların seyri yönünden tanığın inkarına itibar etmenin mümkün olamayacağı, bu nedenle İbrahim Kanlıbaş'ın da illegal örgütün üyesi olarak çalışmış olduğunun kesinleştiği, yukarıda izahını yaptığımız hususların delillerinin hepsinin dosyada bulunduğu.

***

[30 Ekim 2025 Tarihinde Milli Savunma Bakanlığı Arşivinden Gönderilen Bölüm]

İşte bu çalışmalardan:

Sanıklarla ilgili olarak dinlenen şahit beyanları, elde edilen bildiriler, afişler, Marks'a, Lenin'e, Che Guevera'ya ait fotoğraflar, yapılan formlar, konferanslar, yürüyüşler, toplantılar, mitingler, açık oturumlar, mektuplar, eğitici, vasıta olarak kullanılan PD Aydınlık, Sosyalist Aydınlık, ANT, Yön, Emek, Türk Solu gibi Kurtuluş, Sosyalist, İşçi-Köylü, TÖS gazeteleri gibi aşırı solu işleyen ve sair delillerle;

Sanıklardan;

Muammer PEKTAŞ, Abdullah ÖZCAN, Hülya ZAĞYAPAN, Fikret SOYBAL, Celal YILDIZ, Hasan ZORLU, İbrahim BAYAR, Oya Baydar SENCER, Yılmaz DEMİR, İbrahim SEVİMLİ, Hayrettin BOZALP, Musa GÜRHAN, Dursun BİLA, Ayşe SOYSAL, Güler KOÇ, Sadettin SAYGI, İsmail KÖMÜRCÜ, Cahit BOZALP, Mehtap GÜÇLÜ, Gülsen BAŞKAN, Meral GAYIR, Hüseyin TOPAL, Ali Rıza ÖZDEMİR, İbrahim SEVEN, Öztürk ADIGÜZEL, Kerim Yaşar İCAT, Feyhan TOLGAY, Kudret YAMAN, Cemal ÇİÇEK, Nermin MİRZA, Sultan SÖNMEZ, Tarık DURU, Volkan KOÇER, Salim MERMER, Salih YAKIN, Zehra GÜVEN, Kerim EL, Malik HATİBOĞLU, Galip ASLAN, Seher TOLGAY, İdris YALÇIN, Kerim METLİ, Hayri ÖZDOĞAN, Necati ÇINAR, Fuat TURGUT, Kemal SOYSAL, Mevlüt GÜVERCİN, Ahmet YANAR, Ayhan SAĞLAM, Ali ASLAN, Tuncer GÖNEN, İbrahim ATA, Hakkı ŞİMŞEK, Osman YAMAN, Ahmet GÜLTEKİN, Haluk TOKAR, Hilmi ERDEN, Muharrem TEKİN, Oktay KILIÇ, Muharrem EKİNCİ, Turhan SALTIK, Timur BAYTEK, Ekrem YÜKSEL AKTAŞ, Harun Reşit ÖZÇİÇEK, Bülent SEYLAN, Erdoğan

TOMBAK, Yakup ARICA, Osman KARAGÖZ,Halil ERDEM, Kâmil GÜNAYDIN, Şaban SEZER, Latife ATAY, Bahattin PEKSAT, Aygün ÜNAL, Nezihe ORCAN, Mithat KILIÇ, Mahmut Hayrami KOLAY, Dağıstan POLAT, Burhan AYDOĞAN, Osman ARSLAN, İzzet KOLAY, Ömer YILMAZ, İsmail Ercan ALİSBAH, M. Reşat ÖZBİLEN, Selahattin BULUT, Kemal BULUT, Sedat VURAL, İbrahim KAYGISIZ.

Yukarıda yazılı bulunan delillerle suçlarının sübuta erdiği,

Bu sanıkların dışında kalan sanıklardan Ali DÜNDAR, Yahya GÜNDÜZ, Melahat AYGÜN, Ahmet YÜKSEL, Ayla ATFUR ve Teoman ULUSOY hakkındaki delillerin ise, bu sanıkların mahkûmiyeti için yeterli görülmediği, ayrıca Ahmet YÜKSEL'in bilâhare nadim olarak bu gruptan ayrıldığı, bunların kötü yolda olduklarını net olarak açıkladığı, yukarıda yazılı bulunan vesaik ve dosya tetkikinden anlaşılmış olmakla;

Sanıklardan Ali DÜNDAR, Yahya GÜNDÜZ, Melahat AYGÜN, Ayla ATFUR ve Teoman ULUSOY hakkında delil yetersizliğinden Ahmet YÜKSEL hakkında suçsuzluğundan bahisle beraatlerine,

Ayrıca komünizm propagandası yaptıkları iddiası ile haklarında dava açılan, Fakir BAYKURT, Abdullah ÖZCAN, Hülya ZAĞYAPAN, Celal YILDIZ, Nezihe ORCAN, İbrahim BAYAR, Fikret SOYSAL, Ahmet SAY,Ömer YİĞİT, Hasan YALÇIN ve İbrahim KANLIBAŞ'IN yaptıkları bu propagandanın, kendilerine isnad edilen TCK'nın 141'nci maddesindeki suçun unsuru olarak görüldüğü, bu yönde örgütün faaliyetlerinin vasıtası olarak kabul edilmiş olduğu, bu nedenle bu faaliyetlerin bu şekilde değerlendirilmesinin gerektiği anlaşıldığından,

Subuta eren müsnet suçlarından;

Merkez örgütünü kuran, sevk ve idare eden, Fakir BAYKURT, Osman Korkut AKOL, Dursun AKÇAM ve Veli KASIMOĞLU'nun,

Taşra şubelerinden Keskin örgütünü sevk ve idare eden, Abdullah ÖZCAN, Hülya ZAĞYAPAN ve Celal YILDIZ'ın,

Kırıkkale örgütünü sevk ve idare eden,Ahmet GÜLTEKİN ve Muharrem TEKİN'in,

Kulu örgütünü sevk ve idare eden Nezihe ORCAN, Osman ASLAN'ın,

Konya örgütünü sevk ve idare eden Fikret SOYSAL, Ahmet SAY, Hasan ZORLU, Yılmaz DEMİR, Hayri ÖZDOĞAN'ın,

Samsun örgütünü sevk ve idare eden, Kaya ODABAŞI, Recep GÜRE, Atilla ÖZOVA ve Mümin DOĞRU'nun,

Ağrı örgütünü sevk ve idare eden, Babür ERGÜNEY'in,

Ayrıca suçlarının vasfı değişen ve Haymana örgütünün sevk ve idare eden,

Şereflikoçhisar örgütünü sevk ve idare eden, Ömer YİĞİT'in

Konya Selçuk Eğitim Enstitüsü'nde İşçi-Köylü komiteleri kuran, Hasan YALÇIN, İbrahim BAYAR, Tuncer GÖNEN, Ali ARSLAN ve İbrahim

Çorum'da gizli örgüt faaliyetlerini sevk ve idare eden,

Malatya'da yine aynı nev'i faaliyetleri sevk eden idare eden, ...'ın TCK'nın 141/1-6,

Bu sanıkların dışında kalan:

Mithat KILIÇ, Mahut HAYRANİ KOLAY, Arslan KEÇELİ, Dağıstan POLAT, Burhan AYDOĞAN, İzzet KOLAY, Ömer YILMAZ, Zeki OĞUZ, Mehmet TARHANGİL, Orhan ÇİPLİ, Akın Oktay AKKAYA, Güner KELEK, Aziz AYDIN, Yüksel ERBAYTAN, Emine DİNÇ, Bahattin DURAK, Nurten GEZER, Sabahattin BULUT, Kemal BULUT, Sedat VURAL, Vahit BAŞARAN'ın ise TCK'nın 141/5-6'ncı maddeleri uyarınca tecziyeleri,

Keza: Süleyman YORULMAZ, Mehmet KIR, Ahmet ALBAYRAK, Muharrem EKİNCİ, Turhan SALTIK, Bülent SEYLAN, M. Reşat ÖZBİLEN, Hüseyin ERDURAN ve Hasan KAPICI hakkındaki delillerin taktiri Mahkemeye ait olmak üzere, bu sanıkların da aynı Kanunun 141/5-6'ncı maddeleri uyarınca tecziyeleri,

Ayrıca suç vasfı değişen, fıkra değişikliği olan, fıkra eklenen sanıklar hakkındaki bu durumun nazarı itibare alınmasını,

Dursun BİLA ruhsatsız tabanca bulundurduğundan, 6136 sayılı Kanunun 167 nci maddesi uyarınca tecziyesini, bu sanık hakkında TCK'nın 71'nci maddesinin uygulanmasını,

Yine sanıklardan bir kısmının yaş durumu nazarı itibare alınarak TCK'nın 55'nci maddesinin bu sanıklar hakkında uygulanmasını,

Ayrıca sanık Ayhan SAĞLAM'a isnad edilen suç, komünizmi övmek mahiyetinde görüldüğünden, bu sanığın da, TCK'nın 142/4'ncü maddesi uyarınca tecziyesi ile akli durumunu ilgilendiren raporun nazarı itibare alınmasını,

Yine Dursun AKÇAM hakkında DEV-GENÇ davası ile birlikte açılan ve bu dava dosyasında tefriken gelen dava dosyasının, aynı nev'i ve aynı mahiyette tevali eden bir suç olduğundan, bu dosyamızda kendisine isnad edilen suçun unsuru ve delili olarak mütalaa edilmesini,

Arama sonunda: sanıkların iş yerlerinde ve ikametgah adreslerinden elde edilen:

a) Marksist-Leninist eğitimlerin yapılmasında,

b) Aynı faaliyetlerin yürütülmesinde,

c) Taktik ve stratejilerinin öğretilmesinde,

d) Sloganlarının tesbitinde,

e) Örgütlerinin propagandasında,

f) Eylemlerinin tatbikatında,

g) Yine örgütlerinin bütün faaliyetlerinde,

vasıta olarak kullanılan, Marksist-Leninist bütün kitapların, dergilerin, gazetelerin, broşürlerin, Marks'a, Lenin'e Che Guevara'ya ve sair Marksist liderlere ait fotoğrafların, sanık mektuplarının, afişlerin yine Marksist-Leninist faaliyetlerin aracı olarak kullanılan yayın, evrak ve diğer bütün vasıtalar hakkında TCK'nın 36'ncı maddesinin uygulanmasını,

Bütün sanıklar hakkında TCK'nın 31, 33 ve 173'ncü maddelerinin tatbiki,

Sanıkların nezaret ve tutuklulukta geçen müddetlerinin, verilecek cezalardan tenzili ile,

Her ne kadar son Anayasa değişikliği ile TÖS kapanmış, bu kuruluş mensupları TÖB-DER Derneği haline gelmiş iseler de, hukuki neticeler yönünden Mahkemesinin vereceği karar bazı değişiklikler arzedeceğinden, vukubulacak bu değişiklikler nazarı itibare alınarak iddianamemizdeki bu hususla ilgili talebimizin isafını Mahkemenin taktirine bıraktığımızı arzederken, diğer taleplerimizin uygulanması istem ve iddia olunur.

Baki TUĞ
Hakim Kd. Yzb.
Sıkıyönetim Yrd. Askeri Savcısı